

Съдържание

I Резолуции, препоръки и становища

ПРЕПОРЪКИ

Съвет

2022/C 334/01	Препоръка на Съвета от 12 юли 2022 година относно националната програма за реформи на Белгия за 2022 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Белгия за 2022 г.	1
2022/C 334/02	Препоръка на Съвета от 12 юли 2022 година относно националната програма за реформи на България за 2022 г. и съдържаща становище на Съвета относно конвергентната програма на България за 2022 г.	11
2022/C 334/03	Препоръка на Съвета от 12 юли 2022 година относно националната програма за реформи на Чехия за 2022 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за конвергенция на Чехия за 2022 г.	19
2022/C 334/04	Препоръка на Съвета от 12 юли 2022 година относно националната програма за реформи на Дания за 2022 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за конвергенция на Дания за 2022 г.	27
2022/C 334/05	Препоръка на Съвета от 12 юли 2022 година относно националната програма за реформи на Германия за 2022 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Германия за 2022 г.	35
2022/C 334/06	Препоръка на Съвета от 12 юли 2022 година относно националната програма за реформи на Естония за 2022 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Естония за 2022 г.	44

2022/C 334/07	Препоръка на Съвета от 12 юли 2022 година относно националната програма за реформи на Ирландия за 2022 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Ирландия за 2022 г.	52
2022/C 334/08	Препоръка на Съвета от 12 юли 2022 година относно националната програма за реформи на Гърция за 2022 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Гърция за 2022 г.	60
2022/C 334/09	Препоръка на Съвета от 12 юли 2022 година относно националната програма за реформи на Испания за 2022 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Испания за 2022 г.	70
2022/C 334/10	Препоръка на Съвета от 12 юли 2022 година относно националната програма за реформи на Франция за 2022 г.	79
2022/C 334/11	Препоръка на Съвета от 12 юли 2022 година относно националната програма за реформи на Хърватия за 2022 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за конвергенция на Хърватия за 2022 г.	88
2022/C 334/12	Препоръка на Съвета от 12 юли 2022 година относно националната програма за реформи на Италия за 2022 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Италия за 2022 г.	96
2022/C 334/13	Препоръка на Съвета от 12 юли 2022 година относно националната програма за реформи на Кипър за 2022 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Кипър за 2022 г.	104
2022/C 334/14	Препоръка на Съвета от 12 юли 2022 година относно националната програма за реформи на Латвия за 2022 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Латвия за 2022 г.	112
2022/C 334/15	Препоръка на Съвета от 12 юли 2022 година относно националната програма за реформи на Литва за 2022 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Литва за 2022 г. ..	120
2022/C 334/16	Препоръка на Съвета от 12 юли 2022 година относно националната програма за реформи на Люксембург за 2022 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Люксембург за 2022 г.	128
2022/C 334/17	Препоръка на Съвета от 12 юли 2022 година относно националната програма за реформи на Унгария за 2022 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за конвергенция на Унгария за 2022 г.	136
2022/C 334/18	Препоръка на Съвета от 12 юли 2022 година относно националната програма за реформи на Малта за 2022 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Малта за 2022 г.	146
2022/C 334/19	Препоръка на Съвета от 12 юли 2022 година относно икономическите политики на Нидерландия и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Нидерландия за 2022 г.	154

2022/С 334/20	Препоръка на Съвета от 12 юли 2022 година относно националната програма за реформи на Австрия за 2022 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Австрия за 2022 г.	162
2022/С 334/21	Препоръка на Съвета от 12 юли 2022 година относно националната програма за реформи на Полша за 2022 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за конвергенция на Полша за 2022 г.	171
2022/С 334/22	Препоръка на Съвета от 12 юли 2022 година относно националната програма за реформи на Португалия за 2022 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Португалия за 2022 г.	181
2022/С 334/23	Препоръка на Съвета от 12 юли 2022 година относно националната програма за реформи на Румъния за 2022 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за конвергенция на Румъния за 2022 г.	190
2022/С 334/24	Препоръка на Съвета от 12 юли 2022 година относно националната програма за реформи на Словения за 2022 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Словения за 2022 г.	197
2022/С 334/25	Препоръка на Съвета от 12 юли 2022 година относно националната програма за реформи на Словакия за 2022 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Словакия за 2022 г.	205
2022/С 334/26	Препоръка на Съвета от 12 юли 2022 година относно националната програма за реформи на Финландия за 2022 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Финландия за 2022 г.	213
2022/С 334/27	Препоръка на Съвета от 12 юли 2022 година относно националната програма за реформи на Швеция за 2022 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за конвергенция на Швеция за 2022 г.	221

I

(Резолюции, препоръки и становища)

ПРЕПОРЪКИ

СЪВЕТ

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

от 12 юли 2022 година

относно националната програма за реформи на Белгия за 2022 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Белгия за 2022 г.

(2022/C 334/01)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121, параграф 2 и член 148, параграф 4 от него,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики ⁽¹⁾, и по-специално член 5, параграф 2 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

като взе предвид заключенията на Европейския съвет,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта,

като взе предвид становището на Икономическия и финансов комитет,

като взе предвид становището на Комитета за социална закрила,

като взе предвид становището на Комитета за икономическа политика,

като има предвид, че:

- (1) Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁾, с който бе създаден Механизъм за възстановяване и устойчивост, влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По Механизма за възстановяване и устойчивост се предоставя финансова подкрепа за осъществяването на реформи и инвестиции, водещи до фискален стимул, финансиран от Съюза. Той допринася за икономическото възстановяване и за осъществяването на устойчиви и увеличаващи растежа реформи и инвестиции, по-специално за насърчаването на екологичния и цифровия преход, като същевременно укрепва устойчивостта и потенциалния растеж на икономиките на държавите членки. Той спомага също за укрепване на устойчивите публични финанси и за стимулиране на растежа и създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план. Максималното финансово участие за държава членка в рамките на Механизма за възстановяване и устойчивост ще бъде актуализирано през юни 2022 г. в съответствие с член 11, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241.

⁽¹⁾ ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

⁽²⁾ Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

- (2) На 24 ноември 2021 г. Комисията прие годишния обзор на устойчивия растеж, с което постави началото на европейския семестър за координация на икономическите политики за 2022 г. Тя надлежно взе предвид Социалния ангажимент от Порто, подписан на 7 май 2021 г., за по-нататъшно прилагане на Европейския стълб на социалните права, провъзгласен от Европейския парламент, Съвета и Комисията на 17 ноември 2017 г. На 25 март 2022 г. Европейският съвет одобри приоритетите на годишния обзор на устойчивия растеж за 2022 г. На 24 ноември 2021 г. въз основа на Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета⁽³⁾ Комисията прие и доклада за механизма за предупреждение, в който Белгия не бе посочена като една от държавите членки, за които ще се извърши задълбочен преглед. На същата дата Комисията прие и препоръка за препоръка на Съвета относно икономическата политика на еврозоната и предложение за съвместния доклад за заетостта за 2022 г., в който се анализира прилагането на насоките за заетостта и принципите на Европейския стълб на социалните права. На 5 април 2022 г. Съветът прие препоръката относно икономическата политика на еврозоната⁽⁴⁾ („препоръката от 2022 г. относно еврозоната“), а на 14 март 2022 г. – съвместния доклад за заетостта.
- (3) След световната пандемия нахлуването на Русия в Украйна значително промени геополитическия и икономическия контекст. Последствията от нахлуването върху икономиките на държавите членки бяха усетени, наред с другото, чрез по-високите цени на енергията, храните и суровините и по-слабите перспективи за растеж. По-високите цени на енергията са особено тежки за най-уязвимите домакинства, изпитващи енергийна бедност или изложени на риск от енергийна бедност, както и за дружествата, които са най-уязвими спрямо растежа на цените на енергията. В Съюза се наблюдава и безпрецедентен приток на хора, бягащи от Украйна. Икономическите последици от агресивната война на Русия засегнаха държавите членки асиметрично. В този контекст на 4 март 2022 г. за първи път бе задействана Директива 2001/55/ЕО на Съвета⁽⁵⁾ чрез Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета⁽⁶⁾, с която на разселените лица от Украйна беше предоставено правото на законно пребиваване в Съюза, както и достъп до образование и обучение, пазара на труда, здравеопазване, жилищно настаняване и социално подпомагане.
- (4) Като се има предвид бързо променящата се икономическа и геополитическа ситуация, през 2022 г. европейският семестър възобновява широкообхватната си координация на икономическите политики и политиките по заетостта, като същевременно се усъвършенства в съответствие с изискванията за изпълнение на Механизма за възстановяване и устойчивост, както е посочено в годишния обзор на устойчивия растеж за 2022 г. Изпълнението на приетите планове за възстановяване и устойчивост е от съществено значение за постигането на приоритетите на политиката в рамките на европейския семестър, тъй като плановете обхващат всички или значителна част от съответните специфични за всяка държава препоръки, отправени през циклите на европейския семестър за 2019 г. и 2020 г. Специфичните за всяка държава препоръки за 2019 г. и 2020 г. продължават да бъдат също толкова важни и за плановете за възстановяване и устойчивост, които са преразгледани, актуализирани или изменени в съответствие с членове 14, 18 и 21 от Регламент (ЕС) 2021/241, в допълнение към всички останали специфични за всяка държава препоръки, отправени до датата, на която са представени тези преразгледани, актуализирани или изменени планове.
- (5) Общата клауза за дерогация в Пакта за стабилност и растеж действа от март 2020 г. В съобщението си от 3 март 2021 г., озаглавено „Една година от началото на пандемията от COVID-19: ответни мерки на фискалната политика“, Комисията изрази становище, че решението за дезактивиране или продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация следва да се основава на цялостна оценка на състоянието на икономиката, като равнището на икономическата активност в Съюза или еврозоната се сравнява с равнищата отпреди кризата (края на 2019 г.) като ключов количествен критерий. Повишената несигурност и силните рискове от влошаване на икономическите перспективи в контекста на войната в Европа, безпрецедентното покачване на цените на енергията и продължаващите смущения във веригата на доставки оправдават удължаването на срока на действие на общата клауза за дерогация на Пакта за стабилност и растеж до 2023 г.

⁽³⁾ Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 г. относно предотвратяването и коригирането на макроикономическите дисбаланси (ОВ L 306, 23.11.2011 г., стр. 25).

⁽⁴⁾ Препоръка на Съвета от 5 април 2022 г. относно икономическата политика на еврозоната (ОВ C 153, 7.4.2022 г., стр. 1).

⁽⁵⁾ Директива 2001/55/ЕО на Съвета от 20 юли 2001 г. относно минималните стандарти за предоставяне на временна закрила в случай на масово навлизане на разселени лица и за мерките за поддръжане на баланса между държавите членки в полагането на усилия за прием на такива лица и понасяне на последиците от този прием (ОВ L 212, 7.8.2001 г., стр. 12).

⁽⁶⁾ Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета от 4 март 2022 г. за установяване на съществуването на масово навлизане на разселени лица от Украйна по смисъла на член 5 от Директива 2001/55/ЕО и за въвеждане на временна закрила (ОВ L 71, 4.3.2022 г., стр. 1).

- (6) Съгласно подхода в препоръката на Съвета от 18 юни 2021 г.⁽⁷⁾ относно програмата за стабилност за 2021 г. на Белгия, общата фискална позиция понастоящем се измерва най-добре с промяната в първичните разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и като се изключват временните извънредни мерки, свързани с кризата с COVID-19), но като се включват свързаните със средносрочния потенциален растеж разходи, финансирани с безвъзмездна подкрепа (безвъзмездни средства) по Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза⁽⁸⁾. Освен общата фискална позиция, за да се прецени дали националната фискална политика е предпазлива и дали съставът ѝ допринася за устойчиво възстановяване, което е в съответствие с екологичния и цифровия преход, се обръща внимание и на развитието на финансираните на национално равнище първични текущи разходи⁽⁹⁾ (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и като се изключват временните извънредни мерки, свързани с кризата с COVID-19) и инвестиции.
- (7) На 2 март 2022 г. Комисията прие съобщение, в което се предоставят общи насоки за фискалната политика през 2023 г. („фискалните насоки“), целящи да се подпомогне изготвянето на програмите за стабилност и конвергенция на държавите членки и по този начин да се засили координацията на политиките. Комисията отбеляза, че въз основа на макроикономическите перспективи от зимната прогноза от 2022 г. преминаването от съвкупна подкрепяща фискална позиция през 2020—2022 г. към до голяма степен неутрална съвкупна фискална позиция, при запазване на готовността да се реагира на променящата се икономическа ситуация, изглежда подходящо през 2023 г. Комисията обяви, че фискалните препоръки за 2023 г. следва да продължат да бъдат диференцирани между отделните държави членки и да вземат предвид възможното разпространение на ефекти между отделните държави. Комисията прикани държавите членки да отразят насоките в своите програми за стабилност и конвергенция. Комисията пое ангажимент да следи отблизо икономическото развитие и при необходимост ще коригира своите насоки на политиката най-късно с пролетния пакет за европейския семестър от края на май 2022 г.
- (8) По отношение на фискалните насоки фискалните препоръки за 2023 г. отчитат влошените икономически перспективи, повишената несигурност и допълнителните рискове от влошаване, както и по-високата инфлация в сравнение със зимната прогноза от 2022 г. на Комисията. На фона на тези съображения фискалните мерки трябва да доведат до увеличение на публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход и енергийната сигурност и до поддръжане на популателната способност на най-уязвимите домакинства, така че да се смекчи въздействието на покачването на цените на енергията и да се спомогне за ограничаване на инфлационния натиск от вторични ефекти чрез целенасочени и временни мерки. Фискалната политика трябва да остане гъвкава, за да се адаптира към бързо променящите се обстоятелства, включително предизвикателствата, произтичащи от агресивната война на Русия срещу Украйна по отношение на отбраната и сигурността, и да бъде диференцирана в отделните държави членки в зависимост от тяхното фискално и икономическо положение, включително по отношение на излагането им на кризата и притока на разселени лица от Украйна.
- (9) На 30 април 2021 г. Белгия представи на Комисията своя национален план за възстановяване и устойчивост в съответствие с член 18, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/241. Съгласно член 19 от Регламент (ЕС) 2021/241 Комисията оцени целесъобразността, ефективността, ефикасността и съгласуваността на плана за възстановяване и устойчивост в съответствие с насоките за оценка, съдържащи се в приложение V към посочения регламент. На 13 юли 2021 г. Съветът прие своето решение за изпълнение за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Белгия⁽¹⁰⁾. Отпускането на траншовете зависи от приемането на решение на Комисията в съответствие с член 24, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2021/241, гласящо, че Белгия е изпълнила задоволително съответните ключови етапи и цели, определени в решението за изпълнение на Съвета. Задоволителното изпълнение предполага, че постигането на предходните ключови етапи и цели е запазено.
- (10) На 30 април 2022 г. Белгия представи своята национална програма за реформи за 2022 г. и своята програма за стабилност за 2022 г., спазвайки крайния срок, определен в член 4 от Регламент (ЕО) № 1466/97. Двете програми бяха оценени заедно, за да бъдат отчетени взаимовръзките между тях. В съответствие с член 27 от Регламент (ЕС) 2021/241 националната програма за реформи за 2022 г. отразява също шестмесечното докладване на Белгия относно напредъка, постигнат при изпълнението на нейния план за възстановяване и устойчивост.

⁽⁷⁾ Препоръка на Съвета от 18 юни 2021 г., съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност за 2021 г. на Белгия (ОВ С 304, 29.7.2021 г., стр. 1).

⁽⁸⁾ Прогнозите за фискалната позиция и нейните компоненти в настоящата препоръка са оценки на Комисията, основани на допусканията, залегнали в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. Оценка на Комисията на средносрочния потенциален растеж не включват положителното въздействие на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и които могат да стимулират потенциалния растеж.

⁽⁹⁾ Нефинансирани с безвъзмездни средства от Механизма за възстановяване и устойчивост или други фондове на Съюза.

⁽¹⁰⁾ ST 10161/21 INIT; ST 10161/21 ADD 1.

- (11) На 23 май 2022 г. Комисията публикува доклада за Белгия за 2022 г. В него беше оценен напредъкът на Белгия в изпълнението на съответните специфични за държавата препоръки, приети от Съвета през 2019 г., 2020 г. и 2021 г., и беше направен преглед на изпълнението от Белгия на плана за възстановяване и устойчивост въз основа на набора от показатели за възстановяване и устойчивост. Въз основа на този анализ в доклада за държавата бяха посочени пропуски по отношение на предизвикателствата, които не са разгледани или са само частично разгледани в плана за възстановяване и устойчивост, както и по отношение на новите и нововъзникващите предизвикателства, включително породените от руското нахлуване в Украйна. В него бяха оценени също напредъкът на Белгия при прилагането на Европейския стълб на социалните права и постигането на водещите цели на Съюза в областта на заетостта, уменията и намаляването на бедността, както и напредъкът в постигането на целите на ООН за устойчиво развитие.
- (12) На 23 май 2022 г. Комисията представи доклад, изготвен в съответствие с член 126, параграф 3 от Договора. В този доклад се разглежда състоянието на бюджета на Белгия, тъй като нейният дефицит по консолидирания държавен бюджет през 2021 г. надхвърли референтната стойност по Договора от 3 % от брутният вътрешен продукт (БВП), а нейният консолидиран държавен дълг надхвърли референтната стойност по Договора от 60 % от БВП и не спази целевия показател за намаляване на дълга. В доклада се стига до заключението, че критериите за дефицита и дълга не са изпълнени. В съответствие със съобщението от 2 март 2022 г. Комисията счете, в рамките на своята оценка на всички съответни фактори, че спазването на целевия показател за намаляване на дълга би означавало твърде високателно фискално усилие, съсредоточено в началото на периода, което може да застраши растежа. Поради това според Комисията спазването на целевия показател за намаляване на дълга не е оправдано при настоящите извънредни икономически условия. Както бе обявено, Комисията не предложи откриването на нови процедури при прекомерен дефицит през пролетта на 2022 г. и ще прецени отново дали е необходимо да предложи откриването на такива процедури през есента на 2022 г.
- (13) В препоръката си от 20 юли 2020 г. ⁽¹¹⁾ Съветът препоръча на Белгия да предприеме всички необходими мерки през 2020 г. и 2021 г., в съответствие с общата клауза за дерогация, за ефективно справяне с пандемията от COVID-19, поддръжане на икономиката и подпомагане на последващото възстановяване. Освен това той препоръча на Белгия, когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискални политики, насочени към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на дълга, като същевременно засили инвестициите. През 2021 г. съгласно данните, потвърдени от Евростат, дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Белгия намалю от 9,0 % от БВП през 2020 г. на 5,5 %. Ответните мерки на фискалната политика на Белгия подпомогнаха икономическото възстановяване през 2021 г., а временните извънредни мерки намалюха от 4,4 % от БВП през 2020 г. на 2,9 % през 2021 г. Мерките, предприети от Белгия през 2021 г., бяха в съответствие с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г. Дискреционните бюджетни мерки, приети от правителството през 2020 г. и 2021 г., бяха предимно временни или съпътствани от компенсаторни мерки. В същото време някои от дискреционните мерки, приети от правителството през периода 2020—2021 г., не бяха временни или съпътствани от компенсаторни мерки, състоящи се главно от постоянно увеличение на минималните пенсии и заплатите в здравния сектор. Съгласно данните, потвърдени от Евростат, консолидираният държавен дълг намалю от 112,8 % от БВП през 2020 г. на 108,2 % от БВП през 2021 г.
- (14) Макроикономическият сценарий в основата на бюджетните прогнози в програмата за стабилност за 2022 г. е благоприятен. Правителството предвижда реалният БВП да нарасне с 3,0 % през 2022 г. и с 1,9 % през 2023 г. За сравнение в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда по-слаб растеж на реалния БВП от 2,0 % през 2022 г. и 1,6 % през 2023 г., главно поради по-ранната крайна дата за макроикономическите прогнози, на които се основава програмата за стабилност за 2022 г., която беше изготвена преди началото на агресивната война на Русия срещу Украйна. В своята програма за стабилност за 2022 г. правителството очаква номиналният дефицит да намалее до 5,2 % от БВП през 2022 г. и до 3,6 % през 2023 г. Спадът през 2022 г. отразява главно стабилния растеж на икономическата активност и отмяната на повечето извънредни мерки. Според програмата за стабилност за 2022 г. съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква (незначително) да намалее до 108,0 % през 2022 г. и да нарасне до 108,8 % през 2023 г. Въз основа на мерките на политиката, известни към крайната дата за изготвяне на прогнозата, в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда бюджетен дефицит за 2022 г. и 2023 г. в размер съответно на 5,0 % от БВП и 4,4 % от БВП. През 2022 г. това съответства на дефицита, предвиден в програмата за стабилност за 2022 г., въпреки по-неблагоприятния макроикономически сценарий в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г., тъй като бюджетните прогнози в програмата за стабилност за 2022 г. отчитат (единствено) техническа корекция, отразяваща въздействието върху бюджета на последиците от агресивната война на Русия срещу Украйна през 2022 г. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда по-голям дефицит в консолидирания държавен бюджет през 2023 г., главно поради по-неблагоприятен макроикономически сценарий и все още неуточнени мерки през последните години от периода, обхванат от програмата за стабилност за 2022 г. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда до голяма степен сходно съотношение на консолидирания държавен дълг към БВП от 107,5 % през 2022 г., но по-ниско съотношение през 2023 г. от 107,6 %, което отразява по-слабото увеличение на дефлатора на БВП в програмата за стабилност за 2022 г. Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. средносрочният (10-годишен среден) потенциален растеж на производството се оценява на 1,4 %. Тази прогноза не включва обаче въздействието на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и могат да стимулират потенциалния растеж на Белгия.

⁽¹¹⁾ Препоръка на Съвета от 20 юли 2020 г. относно националната програма за реформи на Белгия за 2020 г. и съдържаша становище на Съвета относно програмата за стабилност на Белгия за 2020 г. (ОВ С 282, 26.8.2020 г., стр. 1).

- (15) През 2022 г. правителството постепенно премахва по-голямата част от мерките, предприети в отговор на кризата, предизвикана от COVID-19, така че се очаква временните извънредни мерки да намалееят от 2,9 % от БВП през 2021 г. на 0,4 % през 2022 г. Държавният дефицит през 2022 г. е засегнат от мерките, приети за противодействие на икономическото и социалното въздействие на повишените цени на енергията, които според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се оценяват на 0,5 % от БВП през 2022 г. и 0 % от БВП през 2023 г. ⁽¹²⁾ Тези мерки се състоят главно от трансфери на еднократни суми към домакинствата и от намаляване на косвените данъци върху потреблението на енергия. Тези мерки бяха обявени за временни и засягат 2022 г. Ако обаче цените на енергията останат високи през 2023 г., някои от тези мерки биха могли да бъдат продължени. Някои от тези мерки нямат конкретна насоченост, по-специално повсеместните трансфери към домакинствата в подкрепа на потреблението на енергия и намаляването на ставките на ДДС за газ и електроенергия и акцизите върху бензина. Бюджетният дефицит е повлиян и от разходите за осигуряване на временна закрила на разселените лица от Украйна, като според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. тези разходи се очаква да бъдат 0,1 % от БВП през 2022 г. и през 2023 г., ⁽¹³⁾ както и от увеличените разходи за отбрана (0,1 % от БВП през 2022 г.).
- (16) В препоръката си от 18 юни 2021 г. Съветът препоръчва през 2022 г. Белгия да използва Механизма за възстановяване и устойчивост, за да финансира допълнителни инвестиции в подкрепа на възстановяването, като същевременно следва разумна фискална политика. Освен това тя следва да запази инвестициите, финансирани на национално равнище. Съветът също така препоръчва на Белгия, когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и осигуряване на фискална устойчивост в средносрочен план, и същевременно да засили инвестициите с цел стимулиране на потенциала за растеж.
- (17) През 2022 г. според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. и информацията, включена в програмата за стабилност на Белгия за 2022 г., се предвижда фискалната позиция да бъде подкрепяща и да възлиза на – 2,4 % от БВП ⁽¹⁴⁾. Белгия планира да предоставя непрекъсната подкрепа за възстановяването, като използва Механизма за възстановяване и устойчивост, за да финансира допълнителни инвестиции, както беше препоръчано от Съвета. Положителният принос към икономическата активност на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза, се прогнозира да нарасне с 0,2 процентни пункта от БВП в сравнение с 2021 г. Предвижда се финансираните на национално равнище инвестиции да допринесат по неутрален начин за фискалната позиция през 2022 г. ⁽¹⁵⁾ Поради това Белгия планира да запази инвестициите, финансирани на национално равнище, както бе препоръчано от Съвета. Същевременно ръстът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (без новите мерки по отношение на приходите) през 2022 г. се очаква да доведе до експанзионистичен принос в размер на 2,1 процентни пункта към цялостната фискална позиция. Този съществен експанзионистичен принос включва допълнителното въздействие на мерките за справяне с икономическото и социалното въздействие на увеличението на цените на енергията (0,5 % от БВП), както и разходите за предоставяне на временна закрила на разселените лица от Украйна (0,1 % от БВП). Освен това увеличението на държавните разходи, дължащо се на автоматичната индексация на заплатите в публичния сектор и социалните плащания, както и в по-малка степен на по-голямото държавно потребление на стоки и услуги, също се очаква да допринесе за експанзионистичния принос на финансираните на национално равнище нетни първични текущи разходи. Според прогнозата на Комисията тези мерки и факторите за по-големите разходи не са напълно съчетани с компенсаторни мерки.
- (18) В прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда фискалната позиция през 2023 г. да бъде 0,0 % от БВП, при условие че политиката остане непроменена ⁽¹⁶⁾. Очаква се през 2023 г. Белгия да продължи да използва безвъзмездните средства по Механизма за възстановяване и устойчивост, за да финансира допълнителни инвестиции в подкрепа на възстановяването. Положителният принос към икономическата активност на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза, се прогнозира да остане непроменен в сравнение с 2022 г. Предвижда се финансираните на национално равнище инвестиции да осигурят експанзионистичен принос към фискалната позиция от 0,1 процентни пункта от БВП през 2023 г. ⁽¹⁷⁾ Същевременно ръстът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (без новите мерки по отношение на приходите) през 2023 г. се очаква да има до голяма степен неутрален принос в размер на 0,1 процентни пункта към цялостната фискална позиция. Това включва въздействието от постепенната отмяна на мерките, предприети в отговор на по-високите цени на енергията (0,5 % от БВП).

⁽¹²⁾ Числата представляват равнището на годишните бюджетни разходи за мерките, предприети от есента на 2021 г. насам, включително текущите приходи и разходи, както и когато е уместно, мерките за капиталови разходи.

⁽¹³⁾ Очаква се общият брой на лицата, разселени от Украйна в Съюза, постепенно да достигне 6 милиона до края на 2022 г., като тяхното географско разпределение се изчислява въз основа на големината на установилата се диаспора, относителното население на приемащата държава членка и актуалното разпределение на разселените лица от Украйна в целия Съюз към март 2022 г. За бюджетните разходи за едно лице оценките се основават на модела за микросимулация Eufomod на Съвместния изследователски център на Комисията, като се вземат предвид както паричните преводи, на които лицата може да имат право, така и обезщетенията в натура като образование и здравеопазване.

⁽¹⁴⁾ Отрицателният знак на показателя съответства на превишение на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за експанзионистична фискална политика.

⁽¹⁵⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат експанзионистичен принос от 0,1 процентни пункта от БВП.

⁽¹⁶⁾ Отрицателният (положителният) знак на показателя съответства на превишение (недостиг) на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за експанзионистична (рестриктивна) фискална политика.

⁽¹⁷⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат неутрален принос.

- (19) В програмата за стабилност за 2022 г. се очаква дефицитът по консолидирания държавен бюджет постепенно да намалее до 3,4 % от БВП през 2024 г. и до 2,7 % през 2025 г. Поради това се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет да спадне под 3 % от БВП до 2025 г. Тези прогнози се основават на макроикономически сценарий, разработен преди руското нахлуване в Украйна, и предвиждат все още неуточнени мерки през последните години от периода, обхванат от програмата за стабилност за 2022 г., и по-специално т.нар. „гъвкаво бюджетно усилие“ в размер на 0,8 % от БВП между 2023 г. и 2025 г. Съгласно програмата за стабилност за 2022 г. съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да нараства до 2025 г., по-конкретно с увеличение до 109,7 % през 2024 г. и до 110,1 % през 2025 г. Съгласно анализа на Комисията рисковете за устойчивостта на дълга изглеждат високи в средносрочен план.
- (20) При непроменени политики се очаква въздействието на разходите, свързани със застаряващото население, върху публичните финанси да се влоши бързо. В доклада на Комисията за застаряването на населението от 2021 г.⁽¹⁸⁾ се предвижда разходите, свързани със застаряването на населението, да се увеличат с 3,6 процентни пункта до 2040 г. и с 5,4 процентни пункта от БВП до 2070 г., най-вече поради разходите за пенсии и дългосрочни грижи. В своя план за възстановяване и устойчивост Белгия пое ангажимент да извърши пенсионна реформа, наред с другото, за да подобри финансовата и социалната устойчивост на системата и да насърчи сближаването между различните пенсионни схеми. Що се отнася до дългосрочните грижи, Белгия вече е една от държавите с най-големи разходи в Съюза през 2019 г., които се очаква да нараснат допълнително с 14 % до 2030 г. и с 2,2 процентни пункта от БВП до 2070 г. Въпреки че се наблюдават големи регионални различия, започнаха реформи за подобряване на разходоэффективното използване на различните заведения за предоставяне на грижи, по-специално за избягване и забавяне на ненужната или преждевременната институционализация, която засяга всеки четвърти, настанен в специализирана институция⁽¹⁹⁾. Кризата, предизвикана от COVID-19, блокира прилагането на планираните мерки за намаляване на разходите. Това предполага, че ще е възможно свръхинституционализацията да намалее допълнително, като същевременно се засили използването на качествени услуги за домашни грижи и се преодолеят финансовите пречки, ограничаващи достъпа до тези услуги за най-уязвимите групи. Бързото и амбициозно изпълнение на реформите ще спомогне за разсейването на опасенията, свързани с устойчивостта.
- (21) Белгийската данъчна система се характеризира с голяма данъчна тежест върху труда, със сравнително високи ставки и тесни данъчни етажи. Това ограничава реалната прогресивност на данъчната система и допълнително отслабва участието на пазара на труда. Въпреки че данъчната реформа от 2016 г. намали данъчната тежест върху труда за лицата с най-ниски доходи, данъчната тежест остава най-силна в Съюза за лицата, получаващи средна работна заплата. Високото данъчно облагане на труда може също така да обезкуражи участието в ученето през целия живот. Освен това съществува риск някои особености на системата за обезщетения при безработица да намалят стимулите за работа за търсещите работа, както и ефективността на политиките за активизиране. Сложността на социалното подпомагане и ограничените възможности за съчетаване на доходи от труд и социални помощи също могат да създадат демотивиращи фактори за започване на работа, по-специално за лицата със слаб потенциал да реализират доходи. Освен това, отчасти като компенсация за високите данъчни ставки, данъчните основи се подкопават от многобройни освобождавания, приспадания и намалени ставки, които водят до загуби на ефективност и до изкривявания. Някои особености на данъчната система допринасят за изкривяване на избора на инвестиции и водят до свръхинвестиции в определени активи. Например наемите от недвижими имоти се облагат с по-ниски данъци, а лихвите по жилищните кредити за второ жилище се приспадат от данъците. Освен това данъчните стимули за спестяванията и тромавата структура на данъчните правила, приложими към дългосрочните спестовни и пенсионни схеми, създават пречки пред по-доброто разпределение на капитала. Данъкът върху сметките за ценни книжа, въведен със закона от 17 февруари 2021 г., също действа като възпиращ фактор за инвестиране във финансови инструменти. Освен това съществува възможност за създаване на екологично данъчно облагане чрез намаляване на субсидиите за изкопаеми горива и насърчаване на инвестициите в нисковъглеродната икономика. Например промяна в акцизите върху изкопаемите горива, използвани за отопление (напр. газол и природен газ), които са ниски в сравнение с тези за електроенергията, би насърчило инвестициите в нисковъглеродни отоплителни решения. За справянето със задръстванията може да се приберне до варианти на политиката, като например въвеждане на пътни такси за частни автомобили (както и за камиони), като същевременно се гарантира достатъчно предлагане на обществен транспорт (в Белгия средният брой часове, прекарани годишно в задръствания, е сред най-големите в Съюза). Това би могло също да спомогне за намаляване на емисиите на парникови газове, които не са обхванати от схемите за търговия с емисии. Комбинацията от изместването на данъчната тежест от труда и разширяването на данъчната основа би могло да подобри справедливостта на данъчната система, да стимулира заетостта, както и да насърчи постигането на социални и екологични цели.

⁽¹⁸⁾ Европейска комисия, 2021, Доклад от 2021 г. относно застаряването: Икономически и бюджетни прогнози за държавите – членки на ЕС (2019—2070 г.), Институционален документ 148.

⁽¹⁹⁾ Devos C, Cordon A, Lefèvre M, Obyn C, Renard F, Bouckaert N, Gerkens S, Maertens de Noordhout C, Devleeschauwer B, Haelterman M, Léonard C, Meeus P (2019), Performance du système de santé belge – Rapport 2019 – Synthèse. Health Services Research (HSR). Bruxelles: Centre Fédéral d'Expertise des Soins de Santé (KCE). KCE Reports 313B. D/2019/10.273/33.

- (22) В съответствие с член 19, параграф 3, буква б) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.2 от приложение V към същия регламент планът за възстановяване и устойчивост включва широк набор от взаимно подсилващи се реформи и инвестиции с примерен график за изпълнението, който да приключи до 31 август 2026 г. Те спомагат за преодоляването на всички или на значителна част от икономическите и социалните предизвикателства, очертани в специфичните за държавата препоръки, отправени от Съвета до Белгия в рамките на европейския семестър през 2019 г. и 2020 г., в допълнение към всички специфични за държавата препоръки, отправени до датата на приемане на плана за възстановяване и устойчивост. По-специално се очаква планът за възстановяване и устойчивост на Белгия да спомогне за преодоляването на значителна част от предизвикателствата, посочени в съответните специфични за държавата препоръки. За да се подобрят качеството и ефикасността на публичните разходи, в плана за възстановяване и устойчивост на Белгия е предвидено прегледите на разходите да бъдат систематично интегрирани в циклите на бюджетно планиране на всички равнища на управление. На фона на нарастващите публични разходи за пенсии в плана е предвидена пенсионна реформа, която има за цел, наред с другото, да подобри финансовата и социалната устойчивост на пенсионната система. Планът за възстановяване и устойчивост на Белгия съдържа и няколко мерки за справяне с предизвикателствата на пазара на труда и за укрепване на социалната интеграция и интеграцията на пазара на труда на уязвимите групи, като например хората с мигрантски произход, жените, младите хора, хората с увреждания и хората, изложени на риск от цифрово изключване. Според плана за възстановяване и устойчивост Белгия ще осигури разгръщането на 5G. Планът за възстановяване и устойчивост на Белгия съдържа също реформа на схемата за данъчно облагане на служебните автомобили, чиято цел е автомобилните паркове на предприятията да бъдат напълно електрифицирани.
- (23) Изпълнението на плана за възстановяване и устойчивост на Белгия се очаква да допринесе за постигането на по-нататъшен напредък в екологичния и цифровия преход. Мерките в подкрепа на целите в областта на климата в Белгия представляват 49,6 % от общия размер на отпуснатите по плана за възстановяване и устойчивост средства, докато мерките в подкрепа на целите в областта на цифровите технологии възлизат на 26,6 % от общия размер на отпуснатите по плана за възстановяване и устойчивост средства. Пълното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост в съответствие със съответните ключови етапи и цели ще спомогне на Белгия да се възстанови бързо от последиците от кризата с COVID-19, като същевременно укрепи своята устойчивост. Системното участие на социалните партньори и други съответни заинтересовани страни продължава да бъде важно за успешното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост, както и на други икономически политики и политики в областта на заетостта, които излизат извън рамките на плана за възстановяване и устойчивост, за да се гарантира широка ангажираност с цялостната програма на политиката.
- (24) Белгия все още не е представила споразумението за партньорство, предвидено в Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета⁽²⁰⁾, както и останалите програми в областта на политиката на сближаване, предвидени в същия регламент. В съответствие с Регламент (ЕС) 2021/1060 Белгия трябва да вземе предвид съответните специфични за нея препоръки при програмирането на фондовете на политиката на сближаване за периода 2021—2027 г. Това е предварително условие за подобряване на ефективността и максимално увеличаване на добавената стойност на финансовата подкрепа, която ще бъде получена от фондовете на политиката на сближаване, като същевременно се насърчават координация, взаимно допълване и съгласуваност между тези фондове на политиката на сближаване и други инструменти и фондове на Съюза. Успешното прилагане на Механизма за възстановяване и устойчивост и програмите по линия на политиката на сближаване зависи и от премахването на пречките пред инвестициите в подкрепа на екологичния и цифровия преход и балансираното териториално развитие.
- (25) Освен икономическите и социалните предизвикателства, разгледани в плана за възстановяване и устойчивост, Белгия е изправена пред редица допълнителни предизвикателства, свързани с нейния пазар на труда и образователната ѝ система. Рекордно големият процент на незаетите работни места в Белгия показва, че работодателите срещат все по-големи трудности да наемат служители с подходящите умения. Недостигът на работна ръка засяга всички равнища на умения и продължава да се среща в различни сектори, сред които информационните и комуникационните технологии, образованието, сектора на грижите и строителството. По-специално твърде малко са дипломираните в областта на науките, технологиите, инженерството и математиката (НТИМ), както сред завършилите гимназиален етап на средното образование по професионални програми, така и сред завършилите висше образование. Несъответствията между търсените и предлаганите умения се обясняват и със слабото участие в обучението за възрастни, по-специално за слабообразованите, за които повишаването на уменията би могло да разкрие по-добри възможности за заетост. В рамките на плана за възстановяване и устойчивост ще бъдат въведени индивидуални сметки за обучение и индивидуални права на обучение за служителите. Въпреки това делът на разходите за активни политики по заетостта, предназначени за обучение, е ограничен, макар и нарастващ, и само малка част от търсещите работа преминават обучение, свързано с позиции, изпитващи недостиг на работна ръка. Отстраняването на недостига на работна ръка и несъответствието между търсените и предлаганите умения е ключов лост за преминаването към цифрова трансформация и за осъществяване на екологичния преход, както и за постигане на водещите цели на Съюза за 2030 г. в областта на заетостта и уменията.

⁽²⁰⁾ Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 159).

- (26) Предвид на недостига на работна ръка и несъответствията между търсените и предлаганите умения опасенията се отнасят по-специално до резултатите и приобщаващия характер на образователната система, включително с оглед на големите публични разходи за образование⁽²¹⁾. Разликите в образователните резултати са тясно свързани със социално-икономическия и мигрантския произход на учениците и са сред най-силно изразените в Съюза, което води до неравенство в образованието. Повече от една трета от младите хора с увреждания не завършват средното си образование. Освен това само 6,2 % от учениците са участвали в учене в процеса на работа в Белгия през 2019 г., което е доста под средното за Съюза (29 %). Повишаването на адекватността на системите за професионално образование и обучение (ПОО) спрямо пазара на труда е особено необходимо във Френската общност, тъй като само една трета най-популярните възможности за професионално образование и обучение (ПОО) в рамките на средното образование подготвят за професии с недостиг на работна ръка. Като цяло в Белгия продължават да са налице опасения относно привлекателността на ПОО като пример за високи постижения, както се вижда от големия дял от населението с отрицателно възприятие за ПОО. Укрепването на учителската професия ще спомогне за задържането на учителите и за намаляването на нарастващия недостиг на квалифицирани учители. Това представлява особено предизвикателство за училищата в неравностойно положение, което създава риск от допълнително задълбочаване на съществуващите неравенства в образователната система. Въпреки вече предприетите мерки, привлекателността на учителската професия ще бъде засилена, като се осигури по-добро първоначално образование и непрекъснато професионално развитие, както и чрез разработване на по-гъвкави и привлекателни възможности за професионално развитие.
- (27) В отговор на мандата, възложен от държавните и правителствените ръководители на Съюза във Версайската декларация, предложението на Комисията за план REPowerEU има за цел постепенно да бъде премахната зависимостта на Съюза от вноса на изкопаеми горива от Русия във възможно най-кратък срок. За тази цел в диалог с държавите членки Комисията се стреми да определи най-подходящите проекти, инвестиции и реформи на национално и регионално равнище и на равнището на Съюза. Целта на тези мерки е да се намали цялостната зависимост от изкопаеми горива и да се замени вносът на изкопаеми горива от Русия.
- (28) Около 70 % от брутно вътрешно потребление на енергия в Белгия се покрива от вноса на изкопаеми горива. По данни от 2020 г. зависимостта от вноса на изкопаеми горива от Русия е 30 % за суровия нефт (дял от целия внос), по-висока от средната стойност за ЕС-27 (26 %) и сравнително по-слаба за природния газ (7 % спрямо 44 % за Съюза) и за въглищата (39 % спрямо 54 %)⁽²²⁾. Дяловете в енергийния микс на нефта (39 % от брутно вътрешно потребление срещу 33 %) и природния газ (30 % срещу 24 %) са над средните за Съюза, докато дялът на въглищата е по-малък (5 % срещу 11 %). Дялът на ядрената енергия в енергийния микс е 16 % от брутно вътрешно потребление. Енергията от възобновяеми източници е представлявала едва 13 % от крайното потребление на енергия през 2020 г. Белгия ще трябва да предприеме значителни допълнителни стъпки, за да ускори разработването на възобновяеми енергийни източници, за да постигне напредък към неутралност по отношение на климата през 2050 г. и за да намали зависимостта си от вносни изкопаеми горива. Разработването на проекти за вятърна енергия на сушата и свързаното с това разширяване на електроенергийната мрежа обаче са особено затруднени от дългото забавяне на разрешителните за строеж поради многобройни, повтарящи се и продължителни процедури за обжалване. Необходимото съгласуване между всички равнища на управление (федерално, регионално, местно) на целите и стратегията за постигане на целите на Белгия в областта на възобновяемите енергийни източници ще осигури по-ясна рамка за инвеститорите, ще намали броя на обжалванията и ще ускори внедряването на възобновяеми енергийни източници и свързаното с това укрепване на мрежата. Освен това издаването на разрешителни може да бъде улеснено чрез укрепване на капацитета на апелативните органи и приемане на допълнителни мерки за намаляване на продължителността на процедурите по обжалване и вероятността от последователни обжалвания, чрез облекчаване на ограниченията в близост до летища, радарни и военни зони и чрез актуализиране на изискванията за минимално разстояние (за вятърните турбини). Въвеждането на пространствено планиране, в което се взема предвид ресурсният потенциал на териториите, и по-голямото участие на общините в проекти за производство на енергия от възобновяеми източници биха могли да повишат приемливостта сред местните жители.

Потенциалът на покривната слънчева енергия (както за малките, така и за големите инсталации) би могъл да се използва по-добре чрез приемането на рамкови условия, които да са предвидими и достатъчни за стимулирането на собственото потребление, споделянето на енергия и оптимизацията на потреблението. За да се вземе предвид по-големият брой разнообразни енергийни източници в електроенергийната мрежа, ще е особено важно тя да бъде укрепена и рационализирана. Препоръчва се инвестициите в нова инфраструктура и мрежи, свързани с природния газ, да бъдат съобразени с бъдещето, когато това е възможно, за да се улесни тяхната дългосрочна устойчивост чрез бъдеща промяна на предназначението им за устойчиви горива.

⁽²¹⁾ ОИСП – резултати от PISA за 2018 г., том 1.

⁽²²⁾ Евростат (2020), дял на руския внос спрямо общия внос на природен газ, суров нефт и въглища. За средните стойности за ЕС-27 общият внос се основава на вноса извън ЕС-27. За Белгия целият внос включва търговията в рамките на ЕС. Суровият нефт не включва рафинираните нефтопродукти.

- (29) Сред допълнителните начини да бъде повишена още повече енергийната ефективност и намалено потреблението на енергия, емисиите и зависимостта от изкопаеми горива са инвестициите във веригата за създаване на стойност в областта на водорода, енергийното саниране и декарбонизацията на сградите. Това означава, че субсидиите да се пренасочат към нисковъглеродни отоплителни източници и да се въведат или ускорят регионални забрани за инсталиране на горивни котли, захранвани с мазут или газ, в нови сгради. Преминването към друго гориво ще бъде улеснено, ако се намали потреблението на енергия и се увеличат подобренията на енергийната ефективност (чрез насърчаване на основното саниране) едновременно с преминването към друго гориво. За постигането на съответствие с целите „Подготвени за цел 55“ в Белгия ще е необходима още по-голяма амбиция по отношение на намаляването на емисиите на парникови газове, увеличаването на енергията от възобновяеми източници и повишаването на енергийната ефективност. В областта на транспорта големият дял на използването на частни автомобили представлява голяма част от потреблението на нефт в Белгия. Насърчаването на екологосъобразната мобилност (например колоездене и споделена мобилност) и използването на обществен транспорт, включително чрез подобряване на услугите за обществен транспорт, ще спомогне да намалее използването на частни автомобили и свързаното с това потребление на нефт.
- (30) Въпреки че ускоряването на прехода към неутралност по отношение на климата и премахването на изкопаемите горива ще доведе до значителни разходи за реструктуриране в няколко сектора, Белгия може да използва Механизма за справедлив преход в контекста на политиката на сближаване, за да смекчи социално-икономическото въздействие на прехода в най-засегнатите региони. Освен това Белгия може да използва Европейския социален фонд плюс, създаден с Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета⁽²³⁾, за да подобри възможностите за заетост и да засили социалното сближаване.
- (31) С оглед на оценката на Комисията Съветът разгледа програмата за стабилност за 2022 г., като становището му⁽²⁴⁾ е изразено в препоръка 1.
- (32) С оглед на тясната взаимовъзрзаност между икономиките на държавите членки от еврозоната и колективния им принос за функционирането на Икономическия и паричен съюз Съветът препоръчва на държавите членки от еврозоната да предприемат действия, включително чрез своите планове за възстановяване и устойчивост, за да изпълнят препоръките, съдържащи се в препоръката от 2022 г. относно икономическата политика на еврозоната. За Белгия това е отразено по-специално в препоръки 1, 2 и 3 по-долу,

ПРЕПОРЪЧВА на Белгия да предприеме следните действия през 2022 г. и 2023 г.:

1. Да гарантира, че през 2023 г. фискалната политика ще е разумна, по-специално като ограничи нарастването на финансираните на национално равнище първични текущи разходи под средносрочния потенциален растеж на производството, като вземе предвид продължаващата временна и целенасочена подкрепа за домакинствата и предприятията, които са най-уязвими по отношение на покачането на цените на енергията, както и във връзка с хората, бягащи от Украйна. Да има готовност да адаптира текущите разходи към променящата се ситуация. Да увеличи публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход, както и за енергийната сигурност, като се вземе предвид инициативата REPowerEU, включително чрез използване на Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза. За периода след 2023 г. да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и осигуряване на надеждно и постепенно намаляване на дълга и фискална устойчивост в средносрочен план чрез постепенна консолидация, инвестиции и реформи. Да даде приоритет на реформите за подобряване на фискалната устойчивост на дългосрочните грижи, включително чрез насърчаване на икономически ефективното използване на различните заведения за полагане на грижи. Да реформира данъчната система и системата на социалните обезщетения, за да намалее демотивиращите фактори за работа чрез изместване на данъчната тежест от труда и опростяване на данъчната система и системата на социалните обезщетения. Да намали данъчните разходи и да направи данъчната система по-неутрална по отношение на инвестициите.
2. Да продължи да изпълнява своя план за възстановяване и устойчивост в съответствие с ключовите етапи и цели, включени в Решението за изпълнение на Съвета от 13 юли 2021 г. Да представи програмните документи в областта на политиката на сближаване за периода 2021—2027 г., за да приключи преговорите с Комисията, а след това да започне да ги изпълнява.

⁽²³⁾ Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за създаване на Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+) и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1296/2013 (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 21).

⁽²⁴⁾ Съгласно член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1466/97.

3. Да преодолее недостига на работна ръка и несъответствието между търсените и предлаганите умения, по-специално като подобри резултатите и приобщаващия характер на системата за образование и обучение, да подобри качеството и адекватността на професионалното образование и обучение спрямо пазара на труда и да създаде по-гъвкави и привлекателни пътища за професионално развитие и обучение за учителите.
4. Да намали цялостната зависимост от изкопаеми горива, като увеличи подобренията на енергийната ефективност и намали използването на изкопаеми горива в сградите, насърчава използването и наличността на обществен транспорт и екологосъобразна мобилност и ускори внедряването на възобновяеми енергийни източници и свързаната с тях мрежова инфраструктура, като рационализира още повече процедурите за издаване на разрешения, включително като съкрати продължителността на процедурите за обжалване и приеме рамкови условия за насърчаване на инвестициите в инсталации за слънчева енергия.

Съставено в Брюксел на 12 юли 2022 година.

За Съвета
Председател
Z. STANJURA

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА**от 12 юли 2022 година****относно националната програма за реформи на България за 2022 г. и съдържаща становище на Съвета относно конвергентната програма на България за 2022 г.**

(2022/C 334/02)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121, параграф 2 и член 148, параграф 4 от него,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики ⁽¹⁾, и по-специално член 9, параграф 2 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

като взе предвид заключенията на Европейския съвет,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта,

като взе предвид становището на Икономическия и финансов комитет,

като взе предвид становището на Комитета за социална закрила,

като взе предвид становището на Комитета за икономическа политика,

като има предвид, че:

- (1) Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁾, с който бе създаден Механизмът за възстановяване и устойчивост, влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По Механизма за възстановяване и устойчивост се предоставя финансова подкрепа за осъществяването на реформи и инвестиции, водещи до фискален стимул, финансиран от Съюза. Той допринася за икономическото възстановяване и за осъществяването на устойчиви и увеличаващи растежа реформи и инвестиции, по-специално за насърчаването на екологичния и цифровия преход, като същевременно укрепва устойчивостта и потенциалния растеж на икономиките на държавите членки. Той спомага също за укрепване на устойчивите публични финанси и за стимулиране на растежа и създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план. Максималното финансово участие за държава членка в рамките на Механизма за възстановяване и устойчивост ще бъде актуализирано през юни 2022 г. в съответствие с член 11, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241.
- (2) На 24 ноември 2021 г. Комисията прие годишния обзор на устойчивия растеж, с което постави началото на европейския семестър за координация на икономическите политики за 2022 г. Тя надлежно взе предвид Социалния ангажимент от Порто, подписан на 7 май 2021 г., за по-нататъшно прилагане на Европейския стълб на социалните права, провъзгласен от Европейския парламент, Съвета и Комисията на 17 ноември 2017 г. На 25 март 2022 г. Европейският съвет одобри приоритетите на годишния обзор на устойчивия растеж за 2022 г. На 24 ноември 2021 г. въз основа на Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁾ Комисията прие и доклада за механизма за предупреждение, в който България не бе посочена като една от държавите членки, за които ще се извърши задълбочен преглед. На същата дата Комисията също прие предложение за съвместния доклад за заетостта за 2022 г., в който се анализира прилагането на насоките за заетостта и принципите на Европейския стълб на социалните права. Съветът прие съвместния доклад за заетостта на 14 март 2022 г.

⁽¹⁾ ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

⁽²⁾ Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

⁽³⁾ Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 г. относно предотвратяването и коригирането на макроикономическите дисбаланси (ОВ L 306, 23.11.2011 г., стр. 25).

- (3) След световната пандемия нахлуването на Русия в Украйна значително промени геополитическия и икономическия контекст. Последниците от нахлуването върху икономиките на държавите членки бяха усетени, наред с другото, чрез по-високите цени на енергията, храните и суровините и по-слабите перспективи за растеж. По-високите цени на енергията са особено тежки за най-уязвимите домакинства, изпитващи енергийна бедност или изложени на риск от енергийна бедност, както и за дружествата, които са най-уязвими спрямо растежа на цените на енергията. В Съюза се наблюдава и безпрецедентен приток на хора, бягащи от Украйна. Икономическите последици от агресивната война на Русия засегнаха държавите членки асиметрично. В този контекст на 4 март 2022 г. за първи път бе задействана Директива 2001/55/ЕО на Съвета⁽⁴⁾ чрез Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета⁽⁵⁾, с която на разселените лица от Украйна беше предоставено правото на законно пребиваване в Съюза, както и достъп до образование и обучение, пазара на труда, здравеопазване, жилищно настаняване и социално подпомагане. На България се предоставя извънредна подкрепа в рамките на инициативата „Действия по линия на сближаването за бежанците в Европа“ (CARE) и чрез допълнително предварително финансиране по програмата „Помощ за възстановяване в полза на сближаването и териториите на Европа“ (REACT-EU), за да се отговори спешно на нуждите от прием и интеграция на хората, бягащи от Украйна.
- (4) Като се има предвид бързо променящата се икономическа и геополитическа ситуация, през 2022 г. европейският семестър възобновява широкообхватната си координация на икономическите политики и политиките по заетостта, като същевременно се усъвършенства в съответствие с изискванията за изпълнение на Механизма за възстановяване и устойчивост, както е посочено в годишния обзор на устойчивия растеж за 2022 г. Изпълнението на приетите планове за възстановяване и устойчивост е от съществено значение за постигането на приоритетите на политиката в рамките на европейския семестър, тъй като плановете обхващат всички или значителна част от съответните специфични за всяка държава препоръки, отправени през циклите на европейския семестър за 2019 г. и 2020 г. Специфичните за всяка държава препоръки за 2019 г. и 2020 г. продължават да бъдат също толкова важни и за плановете за възстановяване и устойчивост, които са преразгледани, актуализирани или изменени в съответствие с членове 14, 18 и 21 от Регламент (ЕС) 2021/241, в допълнение към всички останали специфични за всяка държава препоръки, отправени до датата, на която са представени тези преразгледани, актуализирани или изменени планове.
- (5) Общата клауза за дерогация в Пакта за стабилност и растеж действа от март 2020 г. В съобщението си от 3 март 2021 г., озаглавено „Една година от началото на пандемията от COVID-19: ответни мерки на фискалната политика“, Комисията изрази становище, че решението за дезактивиране или продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация следва да се основава на цялостна оценка на състоянието на икономиката, като равнището на икономическата активност в Съюза или еврозоната се сравнява с равнищата отпреди кризата (края на 2019 г.) като ключов количествен критерий. Повишената несигурност и силните рискове от влошаване на икономическите перспективи в контекста на войната в Европа, безпрецедентното покачване на цените на енергията и продължаващите смущения във веригата на доставки оправдават удължаването на срока на действие на общата клауза за дерогация на Пакта за стабилност и растеж до 2023 г.
- (6) Съгласно подхода в препоръката на Съвета от 18 юни 2021 г.⁽⁶⁾, съдържаща становище на Съвета относно конвергентната програма за 2021 г. на България, общата фискална позиция понастоящем се измерва най-добре с промяната в първичните разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и като се изключват временните извънредни мерки, свързани с кризата с COVID-19), но като се включват свързаните със средносрочния потенциален растеж разходи, финансирани с безвъзмездна подкрепа (безвъзмездни средства) по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства от Съюза⁽⁷⁾. Освен общата фискална позиция, за да се прецени дали националната фискална политика е предпазлива и дали съставът ѝ допринася за устойчиво възстановяване, което е в съответствие с екологичния и цифровия преход, се обръща внимание и на развитието на финансираните на национално равнище първични текущи разходи⁽⁸⁾ (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и като се изключват временните извънредни мерки, свързани с кризата с COVID-19) и инвестиции.

⁽⁴⁾ Директива 2001/55/ЕО на Съвета от 20 юли 2001 г. относно минималните стандарти за предоставяне на временна закрила в случай на масово навлизане на разселени лица и за мерките за поддръжане на баланса между държавите членки в полагането на усилия за прием на такива лица и понасяне на последиците от този прием (ОВ L 212, 7.8.2001 г., стр. 12).

⁽⁵⁾ Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета от 4 март 2022 г. за установяване на съществуването на масово навлизане на разселени лица от Украйна по смисъла на член 5 от Директива 2001/55/ЕО и за въвеждане на временна закрила (ОВ L 71, 4.3.2022 г., стр. 1).

⁽⁶⁾ Препоръка на Съвета от 18 юни 2021 г., съдържаща становище на Съвета относно конвергентната програма за 2021 г. на България (ОВ С 304, 29.7.2021 г., стр. 6).

⁽⁷⁾ Прогнозите за фискалната позиция и нейните компоненти в настоящата препоръка са оценки на Комисията, основани на допусканията, залегнали в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. Оценките на Комисията на средносрочния потенциален растеж не включват положителното въздействие на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и които могат да стимулират потенциалния растеж.

⁽⁸⁾ Нефинансирани с безвъзмездни средства от Механизма за възстановяване и устойчивост или други средства на Съюза.

- (7) На 2 март 2022 г. Комисията прие съобщение, в което се предоставят общи насоки за фискалната политика през 2023 г. („фискалните насоки“), целящи да се подпомогне изготвянето на програмите за стабилност и конвергенция на държавите членки и по този начин да се засили координацията на политиките. Комисията отбеляза, че въз основа на макроикономическите перспективи от зимната прогноза от 2022 г. преминаването от съвкупна подкрепяща фискална позиция през 2020—2022 г. към до голяма степен неутрална съвкупна фискална позиция, при запазване на готовността да се реагира на променящата се икономическа ситуация, изглежда подходящо през 2023 г. Комисията обяви, че фискалните препоръки за 2023 г. следва да продължат да бъдат диференцирани между отделните държави членки и да вземат предвид възможното разпространение на ефекти между отделните държави. Комисията прикани държавите членки да отразят насоките в своите програми за стабилност и конвергенция. Комисията пое ангажимент да следи отблизо икономическото развитие и при необходимост ще коригира своите насоки на политиката най-късно с пролетния пакет за европейския семестър от края на май 2022 г.
- (8) По отношение на фискалните насоки фискалните препоръки за 2023 г. отчитат влошените икономически перспективи, повишената несигурност и допълнителните рискове от влошаване, както и по-високата инфлация в сравнение със зимната прогноза от 2022 г. на Комисията. На фона на тези съображения фискалните мерки трябва да доведат до увеличение на публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход и енергийната сигурност и до поддържане на покупателната способност на най-уязвимите домакинства, така че да се смекчи въздействието на покачването на цените на енергията и да се спомогне за ограничаване на инфлационния натиск от вторични ефекти чрез целенасочени и временни мерки. Фискалната политика трябва да остане гъвкава, за да се адаптира към бързо променящите се обстоятелства, включително предизвикателствата, произтичащи от агресивната война на Русия срещу Украйна по отношение на отбраната и сигурността, и да бъде диференцирана в отделните държави членки в зависимост от тяхното фискално и икономическо положение, включително по отношение на излагането им на кризата и притока на разселени лица от Украйна.
- (9) На 15 октомври 2021 г. България представи на Комисията своя национален план за възстановяване и устойчивост в съответствие с член 18, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/241. Съгласно член 19 от Регламент (ЕС) 2021/241 Комисията оцени целесъобразността, ефективността, ефикасността и съгласуваността на плана за възстановяване и устойчивост в съответствие с насоките за оценка, съдържащи се в приложение V към посочения регламент. На 4 май 2022 г. Съветът прие своето решение за изпълнение за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на България⁽⁹⁾. Отпускането на трансовете зависи от приемането на решение на Комисията в съответствие с член 24, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2021/241, гласящо, че България е изпълнила задоволително съответните ключови етапи и цели, определени в решението за изпълнение на Съвета. Задоволителното изпълнение предполага, че постигането на предходните ключови етапи и цели е запазено.
- (10) В съответствие със срока, определен в член 8 от Регламент (ЕО) № 1466/97, на 29 април 2022 г. България представи своята национална програма за реформи за 2022 г. и конвергентната си програма за 2022 г. Двете програми бяха оценени заедно, за да бъдат отчетени взаимовръзките между тях.
- (11) На 23 май 2022 г. Комисията публикува доклада за България за 2022 г. В него беше оценен напредъкът на България в изпълнението на съответните специфични за държавата препоръки, приети от Съвета през 2019 г., 2020 г. и 2021 г., и беше направен преглед на плана ѝ за възстановяване и устойчивост въз основа на набора от показатели за възстановяване и устойчивост. Въз основа на този анализ в доклада за държавата бяха посочени пропуски по отношение на предизвикателствата, които не са разгледани или са само частично разгледани в плана за възстановяване и устойчивост, както и по отношение на новите и нововъзникващите предизвикателства, включително породените от руското нахлуване в Украйна. В него бяха оценени също напредъкът на България при прилагането на Европейския стълб на социалните права и постигането на водещите цели на Съюза в областта на заетостта, уменията и намаляването на бедността, както и напредъкът в постигането на целите на ООН за устойчиво развитие.
- (12) На 23 май 2022 г. Комисията представи доклад, изготвен в съответствие с член 126, параграф 3 от Договора. В този доклад се разглежда състоянието на бюджета на България, тъй като нейният дефицит по консолидирания държавен бюджет през 2021 г. надхвърли референтната стойност по Договора от 3 % от брутният вътрешен продукт (БВП). В доклада се стига до заключението, че критерият за дефицита не е изпълнен. В съответствие със съобщението от 2 март 2022 г. Комисията не предложи откриването на нови процедури при прекомерен дефицит през пролетта на 2022 г. и ще прецени отново дали е необходимо да предложи откриването на такива процедури през есента на 2022 г.

⁽⁹⁾ ST 8091/2022; ST 8091/2022 ADD 1.

- (13) В препоръката си от 20 юли 2020 г. ⁽¹⁰⁾ Съветът препоръчва на България да предприеме всички необходими мерки през 2020 и 2021 г., в съответствие с общата клауза за дерогация, за ефективно справяне с пандемията от COVID-19, поддържане на икономиката и подпомагане на последващото възстановяване. Освен това той препоръчва на България, когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискални политики, насочени към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на дълга, като същевременно засили инвестициите. През 2021 г. съгласно данните, потвърдени от Евростат, дефицитът по консолидирания държавен бюджет на България се увеличи от 4,0 % от БВП през 2020 г. на 4,1 %. Ответните мерки на фискалната политика на България подпомогнаха икономическото възстановяване през 2021 г., а временните извънредни мерки нараснаха от 2,9 % от БВП през 2020 г. на 4,3 % през 2021 г. Мерките, предприети от България през 2021 г., бяха в съответствие с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г. Дискреционните бюджетни мерки, приети от правителството през 2020 г. и 2021 г., бяха предимно временни или съпътствани от компенсаторни мерки. Съгласно данните, потвърдени от Евростат, консолидираният държавен дълг нарасна от 24,7 % от БВП през 2020 г. на 25,1 % от БВП през 2021 г.
- (14) Макроикономическият сценарий в основата на бюджетните прогнози в конвергентната програма за 2022 г. е оптимистичен през 2022 г. и реалистичен след това. Правителството предвижда реалният БВП да нарасне с 2,6 % през 2022 г. и с 2,8 % през 2023 г. За сравнение в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда по-нисък растеж на реалния БВП от 2,1 % през 2022 г. и по-висок растеж на реалния БВП от 3,1 % през 2023 г., главно поради различните прогнози за растежа на заетостта и инвестициите. В своята конвергентна програма за 2022 г. правителството очаква номиналният дефицит да се увеличи до 5,3 % от БВП през 2022 г., след което да спадне на 2,9 % от БВП през 2023 г. Увеличението на дефицита през 2022 г., което се смекчава от постепенното премахване на някои извънредни мерки във връзка с COVID, отразява главно рязкото нарастване на междинното потребление, подкрепата за бизнеса и енергийните мерки, както и измененията на пенсионната система. Съгласно конвергентната програма за 2022 г. съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да нарасне до 25,5 % през 2022 г. и до 27,7 % през 2023 г. Въз основа на мерките на политиката, известни към крайната дата за изготвяне на прогнозата, в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда бюджетен дефицит за 2022 г. и 2023 г. в размер съответно на 3,7 % от БВП и 2,4 % от БВП. Това е значително по-ниско от дефицита за 2022 г., предвиден в конвергентната програма за 2022 г., главно поради различните макроикономически прогнози, по-ниския растеж на междинното потребление и по-високите приходи от данъци върху производството и вноса през 2022 г. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда по-ниско съотношение на консолидирания държавен дълг към БВП от 25,3 % през 2022 г. и 25,6 % през 2023 г. Разликата се дължи на по-ниските дефицити през двете години и на прогнозирания по-висок икономически растеж през 2023 г. Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. средносрочният (10-годишен среден) потенциален растеж на производството се оценява на 1,8 %. Тази прогноза не включва обаче въздействието на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и могат да стимулират потенциалния растеж на България.
- (15) През 2022 г. правителството постепенно премахна по-голямата част от мерките, предприети в отговор на кризата, предизвикана от COVID-19, така че се очаква временните извънредни мерки да намалее от 4,3 % от БВП през 2021 г. на 1,8 % през 2022 г. Държавният дефицит е засегнат от мерките, приети за противодействие на икономическото и социалното въздействие на увеличението на цените на енергията, които според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се оценяват на 0,9 % от БВП през 2022 г. и 0,0 % от БВП през 2023 г. ⁽¹¹⁾ Тези мерки се състоят главно от програми за подпомагане на обществените комунални услуги, промишлените крайни потребители на електроенергия и битовите потребители на газ. Тези мерки бяха обявени като предимно временни. Ако обаче цените на енергията останат високи през 2023 г., някои от тези мерки биха могли да бъдат продължени. Някои от тези мерки не са целенасочени, по-специално мораториумът върху цените на енергията за домакинствата. Бюджетният дефицит е повлиян и от разходите за осигуряване на временна закрила на разселените лица от Украйна, като според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. тези разходи се очаква да бъдат 0,1 % от БВП през 2022 г. и 0,2 % от БВП през 2023 г. ⁽¹²⁾.
- (16) В препоръката си от 18 юни 2021 г. Съветът препоръчва през 2022 г. България да провежда подкрепяща фискална позиция, включително импулса, осигурен от Механизма за възстановяване и устойчивост, и да запази инвестициите, финансирани на национално равнище. Съветът препоръчва също на България да контролира нарастването на национално финансираните текущи разходи. Той също така препоръчва на България, когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и осигуряване на фискална устойчивост в средносрочен план, и същевременно да засили инвестициите с цел стимулиране на потенциала за растеж.

⁽¹⁰⁾ Препоръка на Съвета от 20 юли 2020 г. относно националната програма за реформи на България за 2020 г. и съдържаща становище на Съвета относно конвергентната програма на България за 2020 г. (ОВ С 282, 26.8.2020 г., стр. 8).

⁽¹¹⁾ Числата представляват равнището на годишните бюджетни разходи за мерките, предприети от есента на 2021 г. насам, включително текущите приходи и разходи, както и когато е уместно, мерките за капиталови разходи.

⁽¹²⁾ Очаква се общият брой на лицата, разселени от Украйна в Съюза, постепенно да достигне 6 милиона до края на 2022 г., като тяхното географско разпределение се изчислява въз основа на толемината на установилата се диаспора, относителното население на приемащата държава членка и актуалното разпределение на разселените лица от Украйна в целия Съюз към март 2022 г. За бюджетните разходи за едно лице оценките се основават на модела за микросимулация EuroMod на Съвместния изследователски център на Комисията, като се вземат предвид както паричните преводи, така и обезщетенията в натура като образование и здравеопазване, на които лицата може да имат право.

- (17) През 2022 г. според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. и информацията, включена в конвергентната програма на България за 2022 г., се предвижда фискалната позиция да бъде подкрепяща и да възлиза на $-3,4\%$ от БВП, както се препоръчва от Съвета⁽¹³⁾. България планира да предоставя непрекъсната подкрепа за възстановяването, като използва Механизма за възстановяване и устойчивост, за да финансира допълнителни инвестиции, както се препоръчва от Съвета. Положителният принос към икономическата активност на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства от Съюза, се прогнозира да нарасне с 1,1 процентни пункта от БВП в сравнение с 2021 г. Предвижда се финансираните на национално равнище инвестиции да осигурят експанзионистичен принос към фискалната позиция от 1,1 процентни пункта от БВП през 2022 г.⁽¹⁴⁾. Поради това България планира да запази финансираните на национално равнище инвестиции, както се препоръчва от Съвета. Същевременно ръстът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (без новите мерки по отношение на приходите) през 2022 г. се очаква да доведе до експанзионистичен принос в размер на 1,4 процентни пункта към цялостната фискална позиция. Този значителен експанзионистичен принос включва допълнителното въздействие на мерките за справяне с икономическото и социалното въздействие на увеличението на цените на енергията (0,2 процентни пункта от БВП), както и разходите за предоставяне на временна закрила на разселените лица от Украйна (0,1 процентни пункта от БВП), а измененията на пенсионната система (0,6 % от БВП) и увеличението на заплатите (0,3 % от БВП) също се очаква да допринесат за растежа на нетните текущи разходи. Поради това, въз основа на настоящите прогнози на Комисията, България не контролира в достатъчна степен нарастването на финансираните на национално равнище текущи разходи през 2022 г.
- (18) В прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда фискалната позиция през 2023 г. да бъде $-1,3\%$ от БВП, при условие че политиката остане непроменена⁽¹⁵⁾. Очаква се през 2023 г. България да продължи да използва безвъзмездните средства по Механизма за възстановяване и устойчивост, за да финансира допълнителни инвестиции в подкрепа на възстановяването. Положителният принос към икономическата активност на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства от Съюза, се прогнозира да нарасне с 0,7 процентни пункта от БВП в сравнение с 2022 г. Очаква се финансираните на национално равнище инвестиции да имат експанзионистичен принос от 0,2 процентни пункта от БВП през 2023 г.⁽¹⁶⁾. Същевременно ръстът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (без новите мерки по отношение на приходите) през 2023 г. се очаква да доведе до експанзионистичен принос в размер на 0,5 процентни пункта към цялостната фискална позиция. Това включва въздействието от постепенното премахване на мерките, насочени към повишените цени на енергията (0,9 % от БВП), докато увеличените социални трансфери и увеличението на заплатите се очаква да допринесат за растежа на нетните текущи разходи.
- (19) В конвергентната програма за 2022 г. се очаква дефицитът по консолидирания държавен бюджет постепенно да намалее до 2,8 % от БВП през 2024 г. и до 2,4 % до 2025 г. Ето защо се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет да остане под 3 % от БВП през периода на програмата. Тези прогнози предполагат увеличение на приходите от преки данъци и социалноосигурителни вноски поради по-високия доход на домакинствата и по-високите капиталови трансфери благодарение на Механизма за възстановяване и устойчивост. Съгласно конвергентната програма за 2022 г. съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да нарасне през 2025 г., по-конкретно с увеличение до 29,1 % през 2024 г. и до 30,4 % през 2025 г. Съгласно анализа на Комисията рисковете за устойчивостта на дълга изглеждат средни в средносрочен план.
- (20) В съответствие с член 19, параграф 3, буква б) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.2 от приложение V към същия регламент планът за възстановяване и устойчивост включва широк набор от взаимно подсилващи се реформи и инвестиции, които трябва да бъдат изпълнени с помощта на примерен график за изпълнението до 31 август 2026 г. Те спомагат за преодоляването на всички или на значителна част от икономическите и социалните предизвикателства, очертани в специфичните за държавата препоръки, отправени от Съвета до България в рамките на европейския семестър през 2019 г. и 2020 г., в допълнение към всички специфични за държавата препоръки, отправени до датата на приемане на плана за възстановяване и устойчивост. По-специално, в плана за възстановяване и устойчивост се разглеждат специфичните за държавата препоръки в социалната област с мерки за насърчаване на социалното приобщаване, които се очаква да подобрят адекватността и обхвата на схемата за минимален доход, както и с мерки за постигане на напредък в интеграцията на службите по заетостта и социалните служби. Други мерки за изпълнение на специфичните за държавата препоръки са съсредоточени върху придобиването на умения — по-специално цифрови умения — върху подобряването на съответствието на образованието и системите за учене през целия живот с нуждите на пазара на труда и върху разширяването на предлагането на здравни услуги в цяла България. Тези мерки могат да спомогнат за постигане на целите и на по-нататъшен напредък по Европейския стълб на социалните права и неговия план за действие до 2030 г. Освен това планът за възстановяване и устойчивост е насочен към специфичните за държавата препоръки чрез постигане на напредък в декарбонизацията на енергийния

⁽¹³⁾ Отрицателният знак на показателя съответства на превишение на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за експанзионистична фискална политика.

⁽¹⁴⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат рестриктивен принос от 0,1 процентни пункта от БВП.

⁽¹⁵⁾ Отрицателният знак на показателя съответства на превишение на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за експанзионистична фискална политика.

⁽¹⁶⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат неутрален принос от 0,0 процентни пункта от БВП.

сектор, повишаване на общата енергийна ефективност и прилагане на мерки за устойчив транспорт и цифрова инфраструктура и услуги. Освен това планът съдържа широкообхватни мерки за подобряване на ефективността на публичната администрация и съдебната система, за предотвратяване, разкриване и коригиране на корупцията, за подобряване на бизнес средата, насърчаване на инвестициите и за подобряване на системата за научни изследвания и иновации. Това ще допринесе също така, за да се подпомогне България да предприеме действия по отношение на опасенията и забележките в рамките на механизма за върховенството на закона.

- (21) Изпълнението на плана за възстановяване и устойчивост на България се очаква да допринесе за постигането на по-нататъшен напредък в екологичния и цифровия преход. Мерките в подкрепа на целите в областта на климата в България представляват 58,9 % от общия размер на отпуснатите по плана за възстановяване и устойчивост средства, докато мерките в подкрепа на целите в областта на цифровите технологии възлизат на 25,8 % от общия размер на отпуснатите по плана за възстановяване и устойчивост средства. Пълното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост в съответствие със съответните ключови етапи и цели ще помогне на България да се възстанови бързо от последиците от кризата с COVID-19, като същевременно укрепи своята устойчивост. Същевременно по-нататъшните усилия за пълноценно използване на публичните служби по заетостта и за предоставяне на интегрирана подкрепа за заетостта и социална подкрепа ще спомогнат за смекчаване на въздействието на прогнозираните демографски промени и ще подкрепят справедлив екологичен и цифров преход. Системното участие на социалните партньори и други съответни заинтересовани страни продължава да бъде важно за успешното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост, както и на други икономически политики и политики в областта на заетостта, които излизат извън рамките на плана за възстановяване и устойчивост, за да се гарантира широка ангажираност с цялостната програма на политиката.
- (22) България представи споразумението за партньорство, предвидено в Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁷⁾, на 11 май 2022 г., а останалите програми в областта на политиката на сближаване все още не са представени. В съответствие с Регламент (ЕС) 2021/1060 България трябва да вземе предвид съответните специфични за нея препоръки при програмирането на фондовете на политиката на сближаване за периода 2021—2027 г. Това е предварително условие за подобряване на ефективността и максимално увеличаване на добавената стойност на финансовата подкрепа, която ще бъде получена от фондовете на политиката на сближаване, като същевременно се насърчават координация, взаимно допълване и съгласуваност между тези фондове на политиката на сближаване и други инструменти и фондове на Съюза. Успешното прилагане на Механизма за възстановяване и устойчивост и програмите по линия на политиката на сближаване зависи и от премахването на пречките пред инвестициите в подкрепа на екологичния и цифровия преход и балансираното териториално развитие.
- (23) В отговор на мандата, възложен от държавните и правителствените ръководители на Съюза във Версайската декларация, предложението на Комисията за план REPowerEU има за цел постепенно да бъде премахната зависимостта на Съюза от вноса на ископаеми горива от Русия във възможно най-кратък срок. За тази цел в диалог с държавите членки Комисията се стреми да определи най-подходящите проекти, инвестиции и реформи на национално и регионално равнище и на равнището на Съюза. В контекста на енергийната криза и в съответствие с мандата, възложен от Европейския съвет през март 2022 г., Комисията и държавите членки създадоха енергийна платформа на ЕС за доброволно съвместно закупуване на газ, втечен природен газ и водород. Целта на тези мерки е да се намали цялостната зависимост от ископаеми горива и да се замени вносът на ископаеми горива от Русия.
- (24) България е с икономиката с най-висок въглероден интензитет в Съюза, като интензитетът на емисиите на парникови газове е над четири пъти по-висок от средния за Съюза. Понастоящем дялът на ископаемите горива в енергийния микс на България е 61,5 %, като дялът на ядрената енергия е 24 %, а дялът на възобновяемите енергийни източници — 14,5 % (по-нисък от средния за Съюза дял на възобновяемите енергийни източници от 19 %). Страната беше силно зависима от Русия по отношение на природния газ до април 2022 г.⁽¹⁸⁾ През 2020 г. 75 % от природния газ е бил внесен от Русия, което е над средното за Съюза равнище от 43,2 %. Неговият дял в енергийния микс обаче е бил едва 13,9 %, което е по-малко от средното равнище за Съюза от 24,4 %. Промислеността остава най-големият потребител на газ с дял от 40 %, включително за неенергийни цели, а дялът на енергийния сектор е намалял от 2010 г. насам — от 30 % на 25 % през 2019 г. Централното отопление разчита на природен газ, като маржът за подобрение е малък, тъй като районните отоплителни системи не могат да бъдат заменени от алтернативни източници. Въпреки че в плана за възстановяване и устойчивост се проучва потенциалът за геотермална енергия за отопление, могат да се предвидят допълнителни инвестиции в подкрепа на инсталирането на широкомащабни термопомпи. Производството на електроенергия от въглища е изцяло покрито от вътрешното производство на

⁽¹⁷⁾ Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 159).

⁽¹⁸⁾ Счита се от април 2022 г., след едностранното прекъсване на газовите доставки от Газпром, България вече не получава газови доставки от Русия.

лигнитни въглища, а България внася ограничени количества въглища от Русия за промишлена употреба (0,56 милиона тона, което представлява 85 % от общия внос на въглища). От друга страна, България разчита на Русия по отношение на суровия нефт (63 % от суровия нефт идва от Русия⁽¹⁹⁾), което е значително над средната стойност за Съюза от 26 %) и внася от Русия 22 % от рафинираните нефтопродукти, което е под средната стойност за Съюза от 35 %. Като цяло делът на нефта в енергийния микс е бил 23,9 % през 2020 г., което е по-малко от средното равнище за Съюза от 32,7 %. Българският план за възстановяване и устойчивост включва приемането на пътна карта за постигане на неутралност по отношение на климата. Той включва стъпки за завършване на постепенното прекратяване на използването на каменни и лигнитни въглища най-късно до 2038 г. и значителни инвестиции и реформи за ускоряване на внедряването на възобновяеми енергийни източници, като същевременно ще са необходими допълнителни усилия за постигане на целите в областта на климата и енергийния преход.

По отношение на възобновяемите енергийни източници България се ангажира да добави нова мощност от поне 3 500 MW от възобновяеми енергийни източници (вятърна и слънчева енергия) и да създаде технически условия за интегриране на допълнителни 4 500 MW мощности в електроенергийната система до 2026 г. Освен това планът включва реформа за премахване на основните пречки пред разработването на технологии за водород от възобновяеми източници и вериги за създаване на стойност, както и инвестиции в подкрепа на разработването на пилотни проекти за производство на водород от възобновяеми източници и устойчив биогаз. Предвидени са също така мерки за подпомагане на домакинствата да инсталират слънчеви системи за нагряване на вода и слънчеви фотоволтаични системи. В плана също така ще се даде определение за енергийната бедност. Следва да се отбележи, че за постигането на съответствие с целите „Подготвени за цел 55“ в България, ще е необходима още по-голяма амбиция по отношение на намаляването на емисиите на парникови газове, увеличаването на енергията от възобновяеми източници и повишаването на енергийната ефективност.

- (25) В същото време в българския план за възстановяване и устойчивост се предвиждат над 1 милиард евро инвестиции в мерки за енергийна ефективност, предназначени за публичния и частния сграден фонд. Това се подкрепя от реформи за преодоляване на пречките пред инвестициите в енергийна ефективност и за намаляване на административната тежест, свързана със санирането. Въпреки това България следва да се стреми към по-нататъшно намаляване на потреблението на енергия и зависимостта от изкопаеми горива, за да постигне целите си в съответствие с дългосрочната си стратегия за саниране на сградния фонд. Националният фонд за декарбонизация, който ще бъде създаден през 2023 г., би могъл да подкрепи тази мярка. Успоредно с това България трябва да осигури енергийни междусистемни връзки с достатъчен капацитет, включително със съседните държави. Чрез завършването на текущите инвестиции България може да се възползва от предимствата на единния пазар, да гарантира сигурност на доставките и да ускори диверсификацията на пътищата за доставка на газ. Препоръчва се новата инфраструктура, свързана с природния газ, да бъде съобразена с бъдещето, когато е възможно, за да се улесни дългосрочната ѝ устойчивост чрез бъдеща промяна на предназначението ѝ за устойчиви горива.
- (26) Въпреки че ускоряването на прехода към неутралност по отношение на климата и премахването на изкопаемите горива ще доведе до значителни разходи за реструктуриране в няколко сектора, България може да използва Механизма за справедлив преход в контекста на политиката на сближаване, за да смекчи социално-икономическото въздействие на прехода в най-засегнатите региони. Освен това България може да използва Европейския социален фонд плюс, създаден с Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета⁽²⁰⁾, за да подобри възможностите за заетост и да засили социалното сближаване.
- (27) С оглед на оценката на Комисията Съветът разгледа конвергентната програма за 2022 г., като становището му⁽²¹⁾ е изразено в препоръка 1.
- (28) На 10 юли 2020 г. българският лев беше включен в Европейския валутен механизъм II (ERM II) като подготвителна стъпка към приемането на еврото. За да се запазят икономическата и финансовата стабилност и да се постигне висока степен на устойчиво икономическо сближаване, българските власти поеха ангажимент да изпълнят конкретни мерки на политиката за осигуряване на устойчивостта на небанковия финансов сектор и за укрепване на управлението на държавните предприятия, както и относно нормативната уредба относно несъстоятелността и борбата с изпирането на пари. Напредъкът на България при изпълнението на необходимите изисквания за приемането на еврото ще бъде оценен в докладите за конвергенцията за 2022 г. на Европейската комисия и на Европейската централна банка,

⁽¹⁹⁾ Данните на Евростат за 2019 г. се отнасят за данните за вноса в България. Данните за вноса за 2020 г. не са информативни, тъй като големи количества внесен суров нефт бяха категоризирани, че произлизат от „неуточнени“ търговски партньори. Средната стойност за ЕС се отнася за дела на вноса от Русия в общия внос от държави извън ЕС-27, съответно за суровия нефт и рафинираните нефтопродукти.

⁽²⁰⁾ Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за създаване на Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+) и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1296/2013 (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 21).

⁽²¹⁾ Съгласно член 9, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1466/97.

ПРЕПОРЪЧВА на България да предприеме през 2022 и 2023 г. следните действия:

1. През 2023 г. да гарантира, че растежът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи е в съответствие с като цяло неутрална позиция на политиката, като се вземе предвид продължаващата временна и целенасочена подкрепа за най-уязвимите от покачването на цените на енергията домакинства и предприятия и за хората, бягащи от Украйна. Да има готовност да адаптира текущите разходи към променящата се ситуация. Да увеличи публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход, както и за енергийната сигурност, като се вземе предвид инициативата REPowerEU, включително чрез използване на Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза. За периода след 2023 г. да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции.
2. Да продължи да изпълнява своя план за възстановяване и устойчивост в съответствие с ключовите етапи и целите, включени в Решението за изпълнение на Съвета от 4 май 2022 г. Да представи програмните документи в областта на политиката на сближаване за периода 2021—2027 г., за да приключи преговорите с Комисията, а след това да започне да ги изпълнява.
3. Да намали цялостната зависимост от изкопаеми горива и внос на изкопаеми горива чрез ускоряване на разработването на възобновяеми енергийни източници и да разнообрази източниците и пътищата за доставка на газ чрез увеличаване на взаимните връзки със съседните държави. Да увеличи усилията за намаляване на търсенето на енергия чрез повишаване на енергийната ефективност в промишлеността и в частния и публичния сграден фонд. Да насърчава нови устойчиви решения в централното районно отопление.

Съставено в Брюксел на 12 юли 2022 година.

За Съвета
Председател
Z. STANJURA

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА**от 12 юли 2022 година****относно националната програма за реформи на Чехия за 2022 г. и съдържаща становище на Съвета
относно програмата за конвергенция на Чехия за 2022 г.**

(2022/C 334/03)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121, параграф 2 и член 148, параграф 4 от него,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики ⁽¹⁾, и по-специално член 9, параграф 2 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

като взе предвид заключенията на Европейския съвет,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта,

като взе предвид становището на Икономическия и финансов комитет,

като взе предвид становището на Комитета за социална закрила,

като взе предвид становището на Комитета за икономическа политика,

като има предвид, че:

- (1) Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁾, с който бе създаден Механизмът за възстановяване и устойчивост, влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По Механизма за възстановяване и устойчивост се предоставя финансова подкрепа за осъществяването на реформи и инвестиции, водещи до фискален стимул, финансиран от Съюза. Той допринася за икономическото възстановяване и за осъществяването на устойчиви и увеличаващи растежа реформи и инвестиции, по-специално за насърчаването на екологичния и цифровия преход, като същевременно укрепва устойчивостта и потенциалния растеж на икономиките на държавите членки. Той спомага също за укрепване на устойчивите публични финанси и за стимулиране на растежа и създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план. Максималното финансово участие за държава членка в рамките на Механизма за възстановяване и устойчивост ще бъде актуализирано през юни 2022 г. в съответствие с член 11, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241.
- (2) На 24 ноември 2021 г. Комисията прие годишния обзор на устойчивия растеж, с което постави началото на европейския семестър за координация на икономическите политики за 2022 г. Тя надлежно взе предвид Социалния ангажимент от Порто, подписан на 7 май 2021 г., за по-нататъшно прилагане на Европейския стълб на социалните права, провъзгласен от Европейския парламент, Съвета и Комисията на 17 ноември 2017 г. На 25 март 2022 г. Европейският съвет одобри приоритетите на годишния обзор на устойчивия растеж за 2022 г. На 24 ноември 2021 г. въз основа на Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁾ Комисията прие и доклада за механизма за предупреждение, в който Чехия не бе посочена като една от държавите членки, за които ще се извърши задълбочен преглед. На същата дата Комисията също прие предложение за съвместния доклад за заетостта за 2022 г., в който се анализира прилагането на насоките за заетостта и принципите на Европейския стълб на социалните права. Съветът прие съвместния доклад за заетостта на 14 март 2022 г.

⁽¹⁾ ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

⁽²⁾ Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

⁽³⁾ Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 г. относно предотвратяването и коригирането на макроикономическите дисбаланси (ОВ L 306, 23.11.2011 г., стр. 25).

- (3) След световната пандемия нахлуването на Русия в Украйна значително промени геополитическия и икономическия контекст. Последниците от нахлуването върху икономиките на държавите членки бяха усетени, наред с другото, чрез по-високите цени на енергията, храните и суровините и по-слабите перспективи за растеж. По-високите цени на енергията са особено тежки за най-уязвимите домакинства, изпитващи енергийна бедност или изложени на риск от енергийна бедност, както и за дружествата, които са най-уязвими спрямо растежа на цените на енергията. В Съюза се наблюдава и безпрецедентен приток на хора, бягащи от Украйна. Икономическите последици от агресивната война на Русия засегнаха държавите членки асиметрично. В този контекст на 4 март 2022 г. за първи път бе задействана Директива 2001/55/ЕО на Съвета⁽⁴⁾ чрез Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета⁽⁵⁾, с която на разселените лица от Украйна беше предоставено правото на законно пребиваване в Съюза, както и достъп до образование и обучение, пазара на труда, здравеопазване, жилищно настаняване и социално подпомагане. Чехия получава извънредна подкрепа в рамките на инициативата „Действия по линия на сближаването за бежанците в Европа“ (CARE) и чрез допълнителното предварително финансиране по програмата „Помощ за възстановяване в полза на сближаването и териториите на Европа“ (REACT-EU), за да се отговори спешно на нуждите от прием и интеграция на хората, бягащи от Украйна.
- (4) Като се има предвид бързо променящата се икономическа и геополитическа ситуация, през 2022 г. европейският семестър възобновява широкообхватната си координация на икономическите политики и политиките по заетостта, като същевременно се усъвършенства в съответствие с изискванията за изпълнение на Механизма за възстановяване и устойчивост, както е посочено в годишния обзор на устойчивия растеж за 2022 г. Изпълнението на приетите планове за възстановяване и устойчивост е от съществено значение за постигането на приоритетите на политиката в рамките на европейския семестър, тъй като плановете обхващат всички или значителна част от съответните специфични за всяка държава препоръки, отправени през циклите на европейския семестър за 2019 г. и 2020 г. Специфичните за всяка държава препоръки за 2019 г. и 2020 г. продължават да бъдат също толкова важни и за плановете за възстановяване и устойчивост, които са преразгледани, актуализирани или изменени в съответствие с членове 14, 18 и 21 от Регламент (ЕС) 2021/241, в допълнение към всички останали специфични за всяка държава препоръки, отправени до датата, на която са представени тези преразгледани, актуализирани или изменени планове.
- (5) Общата клауза за дерогация в Пакта за стабилност и растеж действа от март 2020 г. В съобщението си от 3 март 2021 г., озаглавено „Една година от началото на пандемията от COVID-19: ответни мерки на фискалната политика“, Комисията изрази становище, че решението за дезактивиране или продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация следва да се основава на цялостна оценка на състоянието на икономиката, като равнището на икономическата активност в Съюза или еврозоната се сравнява с равнищата отпреди кризата (края на 2019 г.) като ключов количествен критерий. Повишената несигурност и силните рискове от влошаване на икономическите перспективи в контекста на войната в Европа, безпрецедентното покачване на цените на енергията и продължаващите смущения във веригата на доставки оправдават удължаването на срока на действие на общата клауза за дерогация на Пакта за стабилност и растеж до 2023 г.
- (6) Съгласно подхода в препоръката на Съвета от 18 юни 2021 г.⁽⁶⁾, съдържаща становище на Съвета относно програмата за конвергенция на Чехия за 2021 г., общата фискална позиция понастоящем се измерва най-добре с промяната в първичните разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и като се изключват временните извънредни мерки, свързани с кризата с COVID-19), но като се включват свързаните със средносрочния потенциален растеж разходи, финансирани с безвъзмездна подкрепа (безвъзмездни средства) по Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза⁽⁷⁾. Освен общата фискална позиция, за да се прецени дали националната фискална политика е предпазлива и дали съставът ѝ допринася за устойчиво възстановяване, което е в съответствие с екологичния и цифровия преход, се обръща внимание и на развитието на финансираните на национално равнище първични текущи разходи⁽⁸⁾ (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и като се изключват временните извънредни мерки, свързани с кризата с COVID-19) и инвестиции.

⁽⁴⁾ Директива 2001/55/ЕО на Съвета от 20 юли 2001 г. относно минималните стандарти за предоставяне на временна закрила в случай на масово навлизане на разселени лица и за мерките за поддръжане на баланса между държавите членки в полагането на усилия за прием на такива лица и понасяне на последиците от този прием (ОВ L 212, 7.8.2001 г., стр. 12).

⁽⁵⁾ Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета от 4 март 2022 г. за установяване на съществуването на масово навлизане на разселени лица от Украйна по смисъла на член 5 от Директива 2001/55/ЕО и за въвеждане на временна закрила (ОВ L 71, 4.3.2022 г., стр. 1).

⁽⁶⁾ Препоръка на Съвета от 18 юни 2021 г., съдържаща становище на Съвета относно програмата за конвергенция на Чехия за 2021 г. (ОВ С 304, 29.7.2021 г., стр. 10).

⁽⁷⁾ Прогнозите за фискалната позиция и нейните компоненти в настоящата препоръка са оценки на Комисията, основани на допусканията, залегнали в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. Оценките на Комисията на средносрочния потенциален растеж не включват положителното въздействие на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и които могат да стимулират потенциалния растеж.

⁽⁸⁾ Нефинансирани с безвъзмездни средства от Механизма за възстановяване и устойчивост или други фондове на Съюза.

- (7) На 2 март 2022 г. Комисията прие съобщение, в което се предоставят общи насоки за фискалната политика през 2023 г. („фискалните насоки“), целящи да се подпомогне изготвянето на програмите за стабилност и конвергенция на държавите членки и по този начин да се засили координацията на политиките. Комисията отбеляза, че въз основа на макроикономическите перспективи от зимната прогноза от 2022 г. преминаването от съвкупна подкрепяща фискална позиция през 2020—2022 г. към до голяма степен неутрална съвкупна фискална позиция, при запазване на готовността да се реагира на променящата се икономическа ситуация, изглежда подходящо през 2023 г. Комисията обяви, че фискалните препоръки за 2023 г. следва да продължат да бъдат диференцирани между отделните държави членки и да вземат предвид възможното разпространение на ефекти между отделните държави. Комисията прикани държавите членки да отразят насоките в своите програми за стабилност и конвергенция. Комисията пое ангажимент да следи отблизо икономическото развитие и при необходимост ще коригира своите насоки на политиката най-късно с пролетния пакет за европейския семестър от края на май 2022 г.
- (8) По отношение на фискалните насоки фискалните препоръки за 2023 г. отчитат влошените икономически перспективи, повишената несигурност и допълнителните рискове от влошаване, както и по-високата инфлация в сравнение със зимната прогноза от 2022 г. на Комисията. На фона на тези съображения фискалните мерки трябва да доведат до увеличение на публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход и енергийната сигурност и до поддържане на популателната способност на най-уязвимите домакинства, така че да се смекчи въздействието на покачането на цените на енергията и да се спомогне за ограничаване на инфлационния натиск от вторични ефекти чрез целенасочени и временни мерки. Фискалната политика трябва да остане гъвкава, за да се адаптира към бързо променящите се обстоятелства, включително предизвикателствата, произтичащи от агресивната война на Русия срещу Украйна по отношение на отбраната и сигурността, и да бъде диференцирана в отделните държави членки в зависимост от тяхното фискално и икономическо положение, включително по отношение на излагането им на кризата и притока на разселени лица от Украйна.
- (9) На 1 юни 2021 г. Чехия представи на Комисията своя национален план за възстановяване и устойчивост в съответствие с член 18, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/241. Съгласно член 19 от Регламент (ЕС) 2021/241 Комисията оцени целесъобразността, ефективността, ефикасността и съгласуваността на плана за възстановяване и устойчивост в съответствие с насоките за оценка, съдържащи се в приложение V към посочения регламент. На 13 юли 2021 г. Съветът прие своето решение за изпълнение за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Чехия⁽⁹⁾. Отпускането на трансовете зависи от приемането на решение на Комисията в съответствие с член 24, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2021/241, гласящо, че Чехия е изпълнила задоволително съответните ключови етапи и цели, определени в решението за изпълнение на Съвета. Задоволителното изпълнение предполага, че постигането на предходните ключови етапи и цели е запазено.
- (10) След срока, определен в член 8 от Регламент (ЕО) № 1466/97, на 28 април 2022 г. Чехия представи своята национална програма за реформи за 2022 г., а на 11 май 2022 г. програмата си за конвергенция за 2022 г. Двете програми бяха оценени заедно, за да бъдат отчетени взаимовръзките между тях. В съответствие с член 27 от Регламент (ЕС) 2021/241 националната програма за реформи за 2022 г. отразява също шестмесечното докладване на Чехия относно напредъка, постигнат при изпълнението на нейния план за възстановяване и устойчивост.
- (11) На 23 май 2022 г. Комисията публикува доклада за Чехия за 2022 г. В него беше оценен напредъкът на Чехия в изпълнението на съответните специфични за държавата препоръки, приети от Съвета през 2019 г., 2020 г. и 2021 г., и беше направен преглед на изпълнението от Чехия на плана за възстановяване и устойчивост въз основа на набора от показатели за възстановяване и устойчивост. Въз основа на този анализ в доклада за държавата бяха посочени пропуски по отношение на предизвикателствата, които не са разгледани или са само частично разгледани в плана за възстановяване и устойчивост, както и по отношение на новите и нововъзникващите предизвикателства, включително породените от руското нахлуване в Украйна. В него бяха оценени също напредъкът на Чехия при прилагането на Европейския стълб на социалните права и постигането на водещите цели на Съюза в областта на заетостта, уменията и намаляването на бедността, както и напредъкът в постигането на целите на ООН за устойчиво развитие.
- (12) На 23 май 2022 г. Комисията представи доклад, изготвен в съответствие с член 126, параграф 3 от Договора. В този доклад се разглежда състоянието на бюджета на Чехия, тъй като нейният дефицит по консолидирания държавен бюджет през 2021 г. надхвърли референтната стойност по Договора от 3 % от брутният вътрешен продукт (БВП). В доклада се стига до заключението, че критерият за дефицита не е изпълнен. В съответствие със съобщението от 2 март 2022 г. Комисията не предложи откриването на нови процедури при прекомерен дефицит през пролетта на 2022 г. и ще прецени отново дали е необходимо да предложи откриването на такива процедури през есента на 2022 г.

⁽⁹⁾ ST 11047/2021; ST 11047/2021 ADD 1; ST 11047/2021 COR 1.

- (13) В препоръката си от 20 юли 2020 г. ⁽¹⁰⁾ Съветът препоръча на Чехия да предприеме всички необходими мерки през 2020 г. и 2021 г., в съответствие с общата клауза за дерогация, за ефективно справяне с пандемията от COVID-19, поддържане на икономиката и подпомагане на последващото възстановяване. Той препоръча също така Чехия да провежда, когато икономическите условия позволяват това, фискални политики, насочени към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на дълга, като същевременно засили инвестициите. През 2021 г. съгласно данните, потвърдени от Евростат, дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Чехия се увеличи от 5,8 % от БВП през 2020 г. на 5,9 %. Ответните мерки на фискалната политика на Чехия подпомогнаха икономическото възстановяване през 2021 г., а временните извънредни мерки намалеха от 3,1 % от БВП през 2020 г. на 2,3 % през 2021 г. Мерките, предприети от Чехия през 2021 г., бяха в съответствие с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г. Дискреционните бюджетни мерки, приети от правителството през 2020 г. и 2021 г., бяха предимно временни или съпътствани от компенсаторни мерки. В същото време някои от дискреционните мерки, приети от правителството през периода 2020—2021 г., не бяха временни или съпътствани от компенсаторни мерки, състоящи се главно от намаляване на данъка върху доходите на физическите лица, чието въздействие е около 1,9 % от БВП. Съгласно данните, потвърдени от Евростат, консолидираният държавен дълг нарасна от 37,7 % от БВП през 2020 г. на 41,9 % от БВП през 2021 г.
- (14) Макроикономическият сценарий в основата на бюджетните прогнози в програмата за конвергенция за 2022 г. е предпазлив през 2022 г. и оптимистичен през 2023 г. Правителството предвижда реалният БВП да нарасне с 1,2 % през 2022 г. и с 3,6 % през 2023 г. За сравнение в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда по-силен растеж на реалния БВП от 1,9 % през 2022 г. и по-слаб растеж на БВП от 2,7 % през 2023 г., главно поради различните перспективи за частното потребление, произтичащи от различните хипотези относно използването на спестявания и индексирането на заплатите. В своята програма за конвергенция за 2022 г. правителството очаква номиналният дефицит да намалее до 4,5 % от БВП през 2022 г. и до 3,2 % през 2023 г. Намалението отразява главно отмяната на повечето извънредни мерки и силния растеж на номиналния БВП. Съгласно програмата съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да нарасне до 42,7 % през 2022 г. и до 43,4 % през 2023 г. Въз основа на мерките на политиката, известни към крайната дата за изготвяне на прогнозата, в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда бюджетен дефицит за 2022 г. и 2023 г. в размер съответно на 4,3 % от БВП и 3,9 % от БВП. Той съответства на планирания за 2022 г. и е по-голям от дефицита за 2023 г., предвиден в програмата за конвергенция за 2022 г., главно поради малко по-малко оптимистичния макроикономически сценарий в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. и поради различните хипотези относно процента на инфлация и прехвърлянето му върху държавните разходи. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда подобно съотношение на консолидирания държавен дълг към БВП от 42,8 % през 2022 г. и 44,0 % през 2023 г. Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. средносрочният (10-годишен среден) потенциален растеж на производството се оценява на 2,0 %. Тази прогноза не включва обаче въздействието на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и могат да стимулират потенциалния растеж на Чехия.
- (15) През 2022 г. правителството постепенно премагна по-голямата част от мерките, предприети в отговор на кризата, предизвикана от COVID-19, така че се очаква временните извънредни мерки да намалее от 2,3 % от БВП през 2021 г. на 0,1 % през 2022 г. Държавният дефицит е засегнат от мерките, приети за противодействие на икономическото и социалното въздействие на увеличението на цените на енергията, които според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се оценяват на 0,1 % от БВП през 2022 г. и се очаква да бъдат поетапно отменени през 2023 г. ⁽¹¹⁾ Тези мерки се състоят главно от намаляване на косвените данъци върху потреблението на енергия. Тези мерки бяха обявени за временни. Ако обаче цените на енергията останат високи през 2023 г., някои от тези мерки биха могли да бъдат продължени. Някои от тези мерки не са целенасочени, по-специално повсеместното намаляване на акцизите. Бюджетният дефицит е повлиян и от разходите за осигуряване на временна закрила на разселените лица от Украйна, като според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. тези разходи се очаква да бъдат 0,4 % от БВП през 2022 г. и 0,6 % през 2023 г. ⁽¹²⁾

⁽¹⁰⁾ Препоръка на Съвета от 20 юли 2020 г. относно националната програма за реформи на Чехия за 2020 г. и съдържаша становище на Съвета относно програмата за конвергенция на Чехия за 2020 г. (ОВ С 282, 26.8.2020 г., стр. 15).

⁽¹¹⁾ Числата представляват равнището на годишните бюджетни разходи за мерките, предприети от есента на 2021 г. насам, включително текущите приходи и разходи, както и когато е уместно, мерките за капиталови разходи.

⁽¹²⁾ Очаква се общият брой на лицата, разселени от Украйна в Съюза, постепенно да достигне 6 милиона до края на 2022 г., като тяхното географско разпределение се изчислява въз основа на толемината на установилата се диаспора, относителното население на приемащата държава членка и актуалното разпределение на разселените лица от Украйна в целия Съюз към март 2022 г. За бюджетните разходи за едно лице оценките се основават на модела за микросимулация EuroMod на Съвместния изследователски център на Комисията, като се вземат предвид както паричните преводи, така и обезщетенията в натура като образование и здравеопазване, на които лицата може да имат право.

- (16) В препоръката си от 18 юни 2021 г. Съветът препоръча през 2022 г. Чехия да поддържа подкрепяща фискална позиция, включително импулса, осигурен от Механизма за възстановяване и устойчивост, и да запази инвестициите, финансирани на национално равнище. Съветът също така препоръча на Чехия, когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и осигуряване на фискална устойчивост в средносрочен план, и същевременно да засили инвестициите с цел стимулиране на потенциала за растеж.
- (17) През 2022 г. според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. и информацията, включена в програмата за конвергенция на Чехия за 2022 г., се предвижда фискалната позиция като цяло да бъде неутрална на равнище + 0,1 % от БВП, докато Съветът препоръча тя да е подкрепяща⁽¹³⁾. Чехия планира да предоставя непрекъсната подкрепа за възстановяването, като използва Механизма за възстановяване и устойчивост, за да финансира допълнителни инвестиции, както беше препоръчано от Съвета. Положителният принос към икономическата активност на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза, се прогнозира да нарасне с 1,0 процентни пункта от БВП в сравнение с 2021 г. Предвижда се финансираните на национално равнище инвестиции да осигурят рестриктивен принос към фискалната позиция от 0,6 процентни пункта през 2022 г.⁽¹⁴⁾ Поради това Чехия не планира да запази инвестициите, финансирани на национално равнище. В същото време увеличението на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на новите мерки по отношение на приходите) през 2022 г. се очаква да осигури рестриктивен принос от 0,7 процентни пункта за общата фискална позиция. Това включва допълнителното въздействие на мерки за справяне с икономическото и социалното въздействие на повишените цени на енергията (0,03 % от БВП), както и разходите за предоставяне на временна закрила на разселените от Украйна лица (0,4 % от БВП).
- (18) В прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда фискалната позиция през 2023 г. да бъде 0,1 % от БВП, при условие че политиката остане непроменена⁽¹⁵⁾. Очаква се през 2023 г. Чехия да продължи да използва безвъзмездните средства по Механизма за възстановяване и устойчивост, за да финансира допълнителни инвестиции в подкрепа на възстановяването. Положителният принос към икономическата активност на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза, се прогнозира да нарасне с 0,1 процентни пункта от БВП в сравнение с 2022 г. Предвижда се финансираните на национално равнище инвестиции да осигурят експанзионистичен принос към фискалната позиция от 0,2 процентни пункта през 2023 г.⁽¹⁶⁾ В същото време увеличението на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на новите мерки по отношение на приходите) през 2023 г. се очаква да осигури рестриктивен принос от 0,4 процентни пункта за общата фискална позиция. Това включва въздействието на постепената отмяна на мерките за справяне с повишените цени на енергията (0,1 % от БВП) и допълнителните разходи за предоставяне на временна закрила на разселените лица от Украйна (0,2 % от БВП).
- (19) В програмата за конвергенция за 2022 г. се очаква бюджетният дефицит постепенно да намалее до 3,2 % от БВП през 2023 г., 2,9 % през 2024 г. и 2,7 % до 2025 г. Поради това се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет отново да спадне под 3 % от БВП до 2024 г. Тези прогнози предполагат увеличението на публичните разходи да бъде ограничено — включително възнагражденията на наетите лица, междинното потребление и социалните трансфери в натура — с темп, по-бавен от нарастването на приходите и по-бавен от растежа на номиналния БВП. След върховата им стойност през 2023 г. се предвижда също публичните инвестиции да намалят като процент от БВП. Съгласно програмата за конвергенция за 2022 г. съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да нараства до 2025 г., по-конкретно с увеличение до 44,4 % през 2024 г. и до 45,4 % през 2025 г. Съгласно анализа на Комисията рисковете за устойчивостта на дълга изглеждат средни в средносрочен план.
- (20) Чехия е изправена пред рискове за фискалната устойчивост в средносрочен и дългосрочен план. Това е резултат от неблагоприятното първоначално структурно равновесие и разходите, свързани със застаряването на населението. Началният баланс е повлиян отрицателно от постоянните данъчни намаления, въведени през последните две години (най-голямото от тези намаления произтича от намаляването на данъчната основа за облагане на доходите на физическите лица). Те не бяха компенсирани от съответните намаления на разходите и доведоха до увеличаване на структурния дефицит. В средносрочен и дългосрочен план разходите, свързани със застаряването на населението, водят до допълнителен натиск. Прогнозното удвояване на коефициента на възрастова зависимост

⁽¹³⁾ Отрицателният (положителният) знак на показателя съответства на превишение (недостиг) на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за експанзионистична (рестриктивна) фискална политика.

⁽¹⁴⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат експанзионистичен принос от 0,3 процентни пункта от БВП.

⁽¹⁵⁾ Отрицателният (положителният) знак на показателя съответства на превишение (недостиг) на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за експанзионистична (рестриктивна) фискална политика.

⁽¹⁶⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат неутрален принос.

(според доклада за 2021 г. относно застаряването на населението, издаден от Комисията) и определянето на горна граница на пенсионната възраст са в основата на очакваното увеличение на разходите за пенсии от 8,8 % от БВП през 2030 г. на 11,4 % до 2050 г. Освен това се очаква публичните разходи за здравеопазване и дългосрочни грижи да нараснат съответно с 0,9 процентни пункта и 1,7 процентни пункта от БВП до 2070 г. поради застаряването на населението. Въпреки че разпокъсаността на управлението и финансирането на дългосрочните грижи вече е разгледана в плана за възстановяване и устойчивост, по-нататъшното преодоляване на предизвикателствата, свързани със застаряването на населението, ще бъде от съществено значение за възстановяването на дългосрочната устойчивост на публичните финанси. Сред вариантите на политиката са: удължаване на пенсионната възраст в съответствие с увеличаването на очакваната продължителност на живота, коригиране на процентите на индексация на пенсията, за да бъде отразена фискалната устойчивост на пенсионната система, стимулиране на по-голям процент на участие на хората на възраст над 60 години или предприемане на други мерки за укрепване на предлагането на работна ръка.

- (21) В съответствие с член 19, параграф 3, буква б) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.2 от приложение V към същия регламент планът за възстановяване и устойчивост включва широк набор от взаимно подсилващи се реформи и инвестиции с примерен график за изпълнението, който да приключи до 31 август 2026 г. Те спомагат за преодоляването на всички или на значителна част от икономическите и социалните предизвикателства, очертани в специфичните за държавата препоръки, отправени от Съвета до Чехия в рамките на европейския семеистър през 2019 г. и 2020 г., в допълнение към всички специфични за държавата препоръки, отправени до датата на приемане на плана за възстановяване и устойчивост. По-специално в енергетиката Чехия планира да използва Механизма за възстановяване и устойчивост, за да разшири използването на възобновяеми енергийни източници, по-специално фотоволтаични инсталации, да подобри енергийната ефективност в жилищните и обществените сгради и да подкрепи подмяната на котлите, захранвани с въглища, в домакинствата. Устойчивият транспорт се насърчава чрез инвестиции в железопътна инфраструктура, чист градски транспорт и чрез стимули за използването на мобилност с малки емисии. На препоръките в областта на научноизследователската и развойната дейност (НИРД) е отговорено чрез инвестиции, насочени към укрепване на публично-частното сътрудничество, както и подкрепа за рамката за иновации и финансовата/нефинансовата подкрепа за иновативните предприятия. Бизнес средата се подобрява чрез поредица от мерки за електронно управление, антикорупционни реформи и цялостна реформа на процедурата за издаване на разрешения за строителство, което понастоящем представлява основна пречка пред инвестициите в Чехия. Ключовите мерки за изпълнение на препоръките за пазара на труда включват програми за повишаване на квалификацията и за преквалификация с цел подготовка на работната сила за екологичния и цифровия преход, както и нови детски заведения за деца на възраст под три години, за да нарасне броят на работещите или търсещите работа жени. В образованието планът за възстановяване и устойчивост има за цел да стимулира цифровата грамотност на учениците и учителите, да снабди училищата с цифрово оборудване, като същевременно се гарантира приобщаващо образование чрез подкрепа за училищата в неравностойно положение и наставничество. Препоръките в областта на здравеопазването са взети предвид чрез засилена превенция и рехабилитация на раковите заболявания, разработване на портал за електронно здравеопазване с цел популяризирането на практики за интегрирани грижи и подкрепа за образованието в областта на здравеопазването. По-нататъшните допълващи действия включват мерки за подобряване на дългосрочните грижи.
- (22) Изпълнението на плана за възстановяване и устойчивост на Чехия се очаква да допринесе за постигането на по-нататъшен напредък в екологичния и цифровия преход. Мерките в подкрепа на целите в областта на климата в Чехия представляват 42 % от общия размер на отпуснатите по плана за възстановяване и устойчивост средства, докато мерките в подкрепа на целите в областта на цифровите технологии възлизат на 22 % от общия размер на отпуснатите по плана за възстановяване и устойчивост средства. Пълното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост в съответствие със съответните ключови етапи и цели ще помогне на Чехия да се възстанови бързо от последиците от кризата с COVID-19, като същевременно укрепи своята устойчивост. Системното участие на социалните партньори и други съответни заинтересовани страни продължава да бъде важно за успешното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост, както и на други икономически политики и политики в областта на заетостта, които излизат извън рамките на плана за възстановяване и устойчивост, за да се гарантира широка ангажираност с цялостната програма на политиката.
- (23) На 13 май 2022 г. Комисията одобри споразумението за партньорство, предвидено в Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁷⁾, по отношение на Чехия. През декември 2021 г. и януари 2022 г. Чехия представи седем програми, предвидени в посочения регламент. Програмата за справедлив преход беше представена на 16 март 2022 г. В съответствие с Регламент (ЕС) 2021/1060 Чехия трябва да вземе предвид съответните специфични за нея препоръки при програмирането на фондовете на политиката на сближаване за периода 2021—2027 г. Това е предварително условие за подобряване на ефективността и максимално увеличаване на добавената стойност на финансовата подкрепа, която ще бъде получена от фондовете на политиката на сближаване, като същевременно се насърчават координация, взаимно допълване и съгласуваност между тези фондове на политиката на сближаване и други инструменти и фондове на Съюза. Успешното прилагане на Механизма за възстановяване и устойчивост и програмите по линия на политиката на сближаване зависи и от премахването на пречките пред инвестициите в подкрепа на екологичния и цифровия преход и балансираното териториално развитие.

⁽¹⁷⁾ Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 159).

- (24) На фона на икономическите и социалните предизвикателства, разгледани в плана за възстановяване и устойчивост, Чехия е изправена пред редица допълнителни предизвикателства, свързани с жилищното настаняване. Достъпността на жилищата в Чехия е сред най-ограничените в Съюза през последните пет години. Освен това малкият фонд за социални жилища не може да задоволи търсенето на всички домакинства с ниски доходи и уязвимите домакинства (през 2019 г. той е съставлявал 0,4 % от целия жилищен фонд срещу средно 7—8 % в Съюза), а съществуващите помощи за жилищно настаняване не се използват достатъчно. През последните години финансирането по линия на политиката на сближаване подкрепи инвестициите в нови социални жилища и новият програмен период ще продължи да насърчава социалното приобщаване, включително чрез социални жилища. В Чехия няма законодателство за социалното жилищно настаняване, нито цялостна уредба. Това възпрепятства координацията на фрагментираните жилищни политики и определянето на отговорностите между националните и регионалните органи. Пандемията от COVID-19 и притокът на хора, бягащи от Украйна, допълнително изостриха тези съществуващи предизвикателства.
- (25) В отговор на мандата, възложен от държавните и правителствените ръководители на Съюза във Версайската декларация, предложението на Комисията за план REPowerEU има за цел постепенно да бъде премахната зависимостта на Съюза от вноса на изкопаеми горива от Русия във възможно най-кратък срок. За тази цел в диалог с държавите членки Комисията се стреми да определи най-подходящите проекти, инвестиции и реформи на национално и регионално равнище и на равнището на Съюза. Целта на тези мерки е да се намали цялостната зависимост от изкопаеми горива и да се замени вносът на изкопаеми горива от Русия.
- (26) Машабът и темпът на прехода на Чехия към зелена енергия са недостатъчни. За намаляването на зависимостта от изкопаеми горива, включително природен газ, изключително важно е да се ускори въвеждането на възобновяеми енергийни източници, като се обърне специално внимание на енергията от слънцето и вятъра, както и на термopомпите. Издаването на разрешителни за нови инсталации може да бъде опростено и ускорено, а съгътстващата го регулаторна рамка може да бъде подобрена. Енергоемкостта на Чехия е два пъти по-висока от средната за Съюза, което означава, че за нея би било полезно да се съсредоточи върху икономии на енергия, като насочи усилията към основно саниране на сгради. Друг възлов елемент е ускоряването на инвестициите в декарбонизацията на отоплението и промишлеността. За постигането на съответствие с целите „Подготвени за цел 55“ в Чехия ще е необходима още по-голяма амбиция по отношение на намаляването на емисиите на парникови газове, увеличаването на енергията от възобновяеми източници и повишаването на целите за енергийна ефективност.
- (27) По данни от 2020 г. целият вносен природен газ идва от Русия (100 % в сравнение със средната стойност за Съюза от 44 %), а зависимостта от Русия по отношение на суровия нефт (49 % в сравнение с 26 %) и въглищата (70 % в сравнение с 54 %) също е значително над средната стойност за Съюза⁽¹⁸⁾. Дяловете в енергийния микс на природния газ (17,7 % в сравнение с 24,4 %) и нефта (20,9 % в сравнение с 32,7 %) са по-малки от средните за Съюза, докато дялът на въглищата е по-голям (29,6 % в сравнение с 10,8 %). Ядрената енергия съставлява 18,2 % от енергийния микс в сравнение с 13,1 % за Съюза, а възобновяемите енергийни източници и биогоривата — 13,4 %. Настоящата цел на Чехия за 2030 г. по отношение на възобновяемите енергийни източници е 22 % и въпреки че планът за възстановяване и устойчивост включва инвестиции за изграждането на поне 270 MW мощност от фотоволтаична енергия, това представлява само малка част от цялата инсталирана мощност от възобновяеми източници. Чехия ще трябва да ускори внедряването на възобновяемите енергийни източници, по-специално като подобри регулаторните рамки и рамките за издаване на разрешения. Сред примерите за мерки, които биха обслужили тази цел са: опростените процедури за издаване на разрешения за възобновяеми енергийни източници в рамките на обслужване на едно гише, по-високите прагове за освобождаване от разрешителни за строителство и задължителната регистрация на собствениците на инсталации за енергия от възобновяеми източници като предприемачи, както и по-лесният достъп до наличния капацитет на мрежата. Допълнителните мерки за подкрепа биха могли да включват преглед на законодателството в областта на енергетиката и възобновяемите енергийни източници, както и на съответните схеми за подпомагане (напр. стимулиране на енергийните общности, преференциални изкупни цени за маломощностните възобновяеми енергийни източници; търгове за нови инсталации; нови схеми за подпомагане на секторните цели; възобновяеми енергийни източници за отопление и охлаждане; целева подкрепа за термopомпи, геотермална енергия, възобновяем водород и устойчив биометан).

Чехия би имала полза от цифровизирането и модернизацията на електроенергийната мрежа, за да се приспособи към по-честото неравномерно подаване от възобновяемите енергийни източници към мрежата в съчетание с инвестиции в съоръжения за съхранение на енергия. Използването на съществуващата взаимосвързана газова мрежа и наличният капацитет за съхранение са от основно значение за пренасочването на природния газ с внос, различен от руския. Препоръчва се инвестициите в нова инфраструктура и мрежи, свързани с природния газ, да бъдат съобразени с бъдещето, когато е възможно, за да се улесни тяхната дългосрочна устойчивост чрез бъдеща промяна на предназначението им за устойчиви горива.

⁽¹⁸⁾ Евростат (2020 г.), дял на руския внос спрямо общия внос на природен газ, суров нефт и антрацитни въглища. За средните стойности за ЕС-27 общият внос се основава на вноса извън ЕС-27. За Чехия целият внос включва търговията в рамките на Съюза. Суровият нефт не включва рафинираните нефтопродукти. Чехия е непряко зависима от внос от Русия чрез търговията в рамките на Съюза. Вземането предвид на вторичната зависимост от руски въглища чрез внос в рамките на Съюза би довело до оценка, според която Чехия зависи до 70 % от внос на антрацитни въглища от Русия.

- (28) Въпреки че планът за възстановяване и устойчивост и програмите от кохезионните фондове за периода 2021—2027 г. съдържат значителни инвестиции за саниране на сгради, ще бъдат необходими допълнителни усилия за справяне с потреблението на топлинна енергия от строителството в Чехия, което е над средното. Съществува възможност за: ускоряване и задълбочаване на енергийното саниране на сградите, последователно прилагане на принципа „енергийната ефективност на първо място“, инвестиране във възобновяеми източници на топлинна енергия, изготвяне на национална стратегия за декарбонизация на отоплението на сградния фонд, създаване на агенция за устойчива енергия на национално равнище и приемането схема за подкрепа на тържен принцип за мерки за енергийна ефективност в промишлеността и малките предприятия. Сградите и отоплителните мрежи, свързани с топлофикационни системи, захранвани с въглища, трябва да бъдат санирани възможно най-скоро съгласно най-високите стандарти за енергийна ефективност, за да се гарантира постепенния разходно ефективен отказ от въглища.
- (29) Въпреки че по-бързото преминаване към неутралност по отношение на климата и премахването на изкопаемите горива ще доведе до значителни разходи за реструктуриране в някои сектори, Чехия може да използва Механизма за справедлив преход в контекста на политиката на сближаване, за да смекчи социално-икономическото въздействие на прехода в най-засегнатите региони. Освен това Чехия може да използва Европейския социален фонд плюс, създаден с Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁹⁾, за да подобри възможностите за заетост и да засили социалното сближаване.
- (30) С оглед на оценката на Комисията Съветът разгледа програмата за конвергенция за 2022 г., като становището му⁽²⁰⁾ е изразено в препоръка 1,

ПРЕПОРЪЧВА на Чехия да предприеме следните действия през 2022 г. и 2023 г.:

1. През 2023 г. да гарантира, че растежът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи е в съответствие с като цяло неутрална позиция на политиката, като се вземе предвид продължаващата временна и целенасочена подкрепа за най-уязвимите от покачването на цените на енергията домакинства и предприятия и за хората, бягащи от Украйна. Да има готовност да адаптира текущите разходи към променящата се ситуация. Да увеличи публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход, както и за енергийната сигурност, като се вземе предвид инициативата REPowerEU, включително чрез използване на Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза. За периода след 2023 г. да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции. Да предприеме мерки, за да гарантира дългосрочната фискална устойчивост на публичните финанси, включително устойчивостта на пенсионната система.
2. Да продължи да изпълнява своя план за възстановяване и устойчивост в съответствие с ключовите етапи и цели, включени в Решението за изпълнение на Съвета от 8 септември 2021 г. Да приключи бързо преговорите с Комисията по програмните документи в областта на политиката на сближаване за периода 2021—2027 г., за да започне да ги изпълнява.
3. Да укрепи предоставянето на социални жилища на достъпни цени, включително като приеме специфична законодателна рамка за социално жилищно настаняване и подобрена координация между различните публични органи.
4. Да намали цялостната зависимост от изкопаеми горива и да разнообрази техния внос. Да ускори внедряването на възобновяеми енергийни източници, да рационализира процедурите за издаване на разрешения и да улесни достъпа до мрежата. Да повиши енергийната ефективност на градските отоплителни системи и на сградния фонд, като стимулира основното саниране и възобновяемите източници на топлинна енергия.

Съставено в Брюксел на 12 юли 2022 година.

За Съвета
Председател
Z. STANJURA

⁽¹⁹⁾ Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за създаване на Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+) и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1296/2013 (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 21).

⁽²⁰⁾ Съгласно член 9, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1466/97.

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА**от 12 юли 2022 година****относно националната програма за реформи на Дания за 2022 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за конвергенция на Дания за 2022 г.**

(2022/C 334/04)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121, параграф 2 и член 148, параграф 4 от него,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики ⁽¹⁾, и по-специално член 9, параграф 2 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

като взе предвид заключенията на Европейския съвет,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта,

като взе предвид становището на Икономическия и финансов комитет,

като взе предвид становището на Комитета за социална закрила,

като взе предвид становището на Комитета за икономическа политика,

като има предвид, че:

- (1) Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁾, с който бе създаден Механизмът за възстановяване и устойчивост, влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По Механизма за възстановяване и устойчивост се предоставя финансова подкрепа за осъществяването на реформи и инвестиции, водещи до фискален стимул, финансиран от Съюза. Той допринася за икономическото възстановяване и за осъществяването на устойчиви и увеличаващи растежа реформи и инвестиции, по-специално за насърчаването на екологичния и цифровия преход, като същевременно укрепва устойчивостта и потенциалния растеж на икономиките на държавите членки. Той спомага също за укрепване на устойчивите публични финанси и за стимулиране на растежа и създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план. Максималното финансово участие за държава членка в рамките на Механизма за възстановяване и устойчивост ще бъде актуализирано през юни 2022 г. в съответствие с член 11, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241.
- (2) На 24 ноември 2021 г. Комисията прие годишния обзор на устойчивия растеж, с което постави началото на европейския семестър за координация на икономическите политики за 2022 г. Тя надлежно взе предвид Социалния ангажимент от Порто, подписан на 7 май 2021 г., за по-нататъшно прилагане на Европейския стълб на социалните права, провъзгласен от Европейския парламент, Съвета и Комисията на 17 ноември 2017 г. На 25 март 2022 г. Европейският съвет одобри приоритетите на годишния обзор на устойчивия растеж за 2022 г. На 24 ноември 2021 г. въз основа на Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁾ Комисията прие и доклада за механизма за предупреждение, в който Дания не бе посочена като една от държавите членки, за които ще се извърши задълбочен преглед. На същата дата Комисията също прие предложение за съвместния доклад за заетостта за 2022 г., в който се анализира прилагането на насоките за заетостта и принципите на Европейския стълб на социалните права. Съветът прие съвместния доклад за заетостта на 14 март 2022 г.

⁽¹⁾ ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

⁽²⁾ Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

⁽³⁾ Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 г. относно предотвратяването и коригирането на макроикономическите дисбаланси (ОВ L 306, 23.11.2011 г., стр. 25).

- (3) След световната пандемия нахлуването на Русия в Украйна значително промени геополитическия и икономическия контекст. Последниците от нахлуването върху икономиките на държавите членки бяха усетени, наред с другото, чрез по-високите цени на енергията, храните и суровините и по-слабите перспективи за растеж. По-високите цени на енергията са особено тежки за най-уязвимите домакинства, изпитващи енергийна бедност или изложени на риск от енергийна бедност, както и за дружествата, които са най-уязвими спрямо растежа на цените на енергията. В Съюза се наблюдава и безпрецедентен приток на хора, бягащи от Украйна. Икономическите последици от агресивната война на Русия засегнаха държавите членки асиметрично. В този контекст на 4 март 2022 г. за първи път бе задействана Директива 2001/55/ЕО на Съвета⁽⁴⁾ чрез Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета⁽⁵⁾, с която на разселените лица от Украйна беше предоставено правото на законно пребиваване в Съюза, както и достъп до образование и обучение, пазара на труда, здравеопазване, жилищно настаняване и социално подпомагане.
- (4) Като се има предвид бързо променящата се икономическа и геополитическа ситуация, през 2022 г. европейският семестър възобновява широкообхватната си координация на икономическите политики и политиките по заетостта, като същевременно се усъвършенства в съответствие с изискванията за изпълнение на Механизма за възстановяване и устойчивост, както е посочено в годишния обзор на устойчивия растеж за 2022 г. Изпълнението на приетите планове за възстановяване и устойчивост е от съществено значение за постигането на приоритетите на политиката в рамките на европейския семестър, тъй като плановете обхващат всички или значителна част от съответните специфични за всяка държава препоръки, отправени през циклите на европейския семестър за 2019 г. и 2020 г. Специфичните за всяка държава препоръки за 2019 г. и 2020 г. продължават да бъдат също толкова важни и за плановете за възстановяване и устойчивост, които са преразгледани, актуализирани или изменени в съответствие с членове 14, 18 и 21 от Регламент (ЕС) 2021/241, в допълнение към всички останали специфични за всяка държава препоръки, отправени до датата, на която са представени тези преразгледани, актуализирани или изменени планове.
- (5) Общата клауза за дерогация в Пакта за стабилност и растеж действа от март 2020 г. В съобщението си от 3 март 2021 г., озаглавено „Една година от началото на пандемията от COVID-19: ответни мерки на фискалната политика“, Комисията изрази становище, че решението за дезактивиране или продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация следва да се основава на цялостна оценка на състоянието на икономиката, като равнището на икономическата активност в Съюза или еврозоната се сравнява с равнищата отпреди кризата (края на 2019 г.) като ключов количествен критерий. Повишената несигурност и силните рискове от влошаване на икономическите перспективи в контекста на войната в Европа, безпрецедентното покачване на цените на енергията и продължаващите смущения във веригата на доставки оправдават удължаването на срока на действие на общата клауза за дерогация на Пакта за стабилност и растеж до 2023 г.
- (6) Съгласно подхода в препоръката на Съвета от 18 юни 2021 г.⁽⁶⁾, съдържаща становище на Съвета относно програмата за конвергенция за 2021 г. на Дания, общата фискална позиция понастоящем се измерва най-добре с промяната в първичните разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и като се изключват временните извънредни мерки, свързани с кризата с COVID-19), но като се включват свързаните със средносрочния потенциален растеж разходи, финансирани с безвъзмездна подкрепа (безвъзмездни средства) по Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза⁽⁷⁾. Освен общата фискална позиция, за да се прецени дали националната фискална политика е предпазлива и дали съставът ѝ допринася за устойчиво възстановяване, което е в съответствие с екологичния и цифровия преход, се обръща внимание и на развитието на финансираните на национално равнище първични текущи разходи⁽⁸⁾ (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и като се изключват временните извънредни мерки, свързани с кризата с COVID-19) и инвестиции.

⁽⁴⁾ Директива 2001/55/ЕО на Съвета от 20 юли 2001 г. относно минималните стандарти за предоставяне на временна закрила в случай на масово навлизане на разселени лица и за мерките за поддръжане на баланса между държавите членки в полагането на усилия за прием на такива лица и понасяне на последиците от този прием (ОВ L 212, 7.8.2001 г., стр. 12).

⁽⁵⁾ Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета от 4 март 2022 г. за установяване на съществуването на масово навлизане на разселени лица от Украйна по смисъла на член 5 от Директива 2001/55/ЕО и за въвеждане на временна закрила (ОВ L 71, 4.3.2022 г., стр. 1).

⁽⁶⁾ Препоръка на Съвета от 18 юни 2021 г., съдържаща становище на Съвета относно програмата за конвергенция за 2021 г. на Дания (ОВ С 304, 29.7.2021 г., стр. 14).

⁽⁷⁾ Прогнозите за фискалната позиция и нейните компоненти в настоящата препоръка са оценки на Комисията, основани на допусканията, залегнали в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. Оценките на Комисията на средносрочния потенциален растеж не включват положителното въздействие на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и които могат да стимулират потенциалния растеж.

⁽⁸⁾ Нефинансирани с безвъзмездни средства от Механизма за възстановяване и устойчивост или други фондове на Съюза.

- (7) На 2 март 2022 г. Комисията прие съобщение, в което се предоставят общи насоки за фискалната политика през 2023 г. („фискалните насоки“), целящи да се подпомогне изготвянето на програмите за стабилност и конвергенция на държавите членки и по този начин да се засили координацията на политиките. Комисията отбеляза, че въз основа на макроикономическите перспективи от зимната прогноза от 2022 г. преминаването от съвкупна подкрепяща фискална позиция през 2020–2022 г. към до голяма степен неутрална съвкупна фискална позиция, при запазване на готовността да се реагира на променящата се икономическа ситуация, изглежда подходящо през 2023 г. Комисията обяви, че фискалните препоръки за 2023 г. следва да продължат да бъдат диференцирани между отделните държави членки и да вземат предвид възможното разпространение на ефекти между отделните държави. Комисията прикани държавите членки да отразят насоките в своите програми за стабилност и конвергенция. Комисията пое ангажимент да следи отблизо икономическото развитие и при необходимост ще коригира своите насоки на политиката най-късно с пролетния пакет за европейския семестър от края на май 2022 г.
- (8) По отношение на фискалните насоки фискалните препоръки за 2023 г. отчитат влошените икономически перспективи, повишената несигурност и допълнителните рискове от влошаване, както и по-високата инфлация в сравнение със зимната прогноза от 2022 г. на Комисията. На фона на тези съображения фискалните мерки трябва да доведат до увеличение на публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход и енергийната сигурност и до поддържане на популателната способност на най-уязвимите домакинства, така че да се смекчи въздействието на покачането на цените на енергията и да се спомогне за ограничаване на инфлационния натиск от вторични ефекти чрез целенасочени и временни мерки. Фискалната политика трябва да остане гъвкава, за да се адаптира към бързо променящите се обстоятелства, включително предизвикателствата, произтичащи от агресивната война на Русия срещу Украйна по отношение на отбраната и сигурността, и да бъде диференцирана в отделните държави членки в зависимост от тяхното фискално и икономическо положение, включително по отношение на излагането им на кризата и притока на разселени лица от Украйна.
- (9) На 30 април 2021 г. Дания представи на Комисията своя национален план за възстановяване и устойчивост в съответствие с член 18, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/241. Съгласно член 19 от Регламент (ЕС) 2021/241 Комисията оцени целесъобразността, ефективността, ефикасността и съгласуваността на плана за възстановяване и устойчивост в съответствие с насоките за оценка, съдържащи се в приложение V към посочения регламент. На 13 юли 2021 г. Съветът прие своето решение за изпълнение за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Дания⁽⁹⁾. Отпускането на траншовете зависи от приемането на решение на Комисията в съответствие с член 24, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2021/241, гласящо, че Дания е изпълнила задоволително съответните ключови етапи и цели, определени в решението за изпълнение на Съвета. Задоволителното изпълнение предполага, че постигането на предходните ключови етапи и цели е запазено.
- (10) На 29 април 2022 г. Дания представи своята национална програма за реформи за 2022 г., а на 12 май 2022 г. — своята програма за конвергенция за 2022 г., което е след крайния срок, определен в член 8 от Регламент (ЕО) № 1466/97. Двете програми бяха оценени заедно, за да бъдат отчетени взаимовръзките между тях. В съответствие с член 27 от Регламент (ЕС) 2021/241 националната програма за реформи за 2022 г. отразява също шестмесечното докладване на Дания относно напредъка, постигнат при изпълнението на нейния план за възстановяване и устойчивост.
- (11) На 23 май 2022 г. Комисията публикува доклада за Дания за 2022 г. В него беше оценен напредъкът на Дания в изпълнението на съответните специфични за държавата препоръки, приети от Съвета през 2019 г., 2020 г. и 2021 г., и беше направен преглед на изпълнението от Дания на плана за възстановяване и устойчивост въз основа на набора от показатели за възстановяване и устойчивост. Въз основа на този анализ в доклада за държавата бяха посочени пропуски по отношение на предизвикателствата, които не са разгледани или са само частично разгледани в плана за възстановяване и устойчивост, както и по отношение на новите и нововъзникващите предизвикателства, включително породените от руското нахлуване в Украйна. В него бяха оценени също напредъкът на Дания при прилагането на Европейския стълб на социалните права и постигането на водещите цели на Съюза в областта на заетостта, уменията и намаляването на бедността, както и напредъкът в постигането на целите на ООН за устойчиво развитие.

⁽⁹⁾ ST 10154/21.

- (12) В препоръката си от 20 юли 2020 г. ⁽¹⁰⁾ Съветът препоръча на Дания да предприеме всички необходими мерки през 2020 и 2021 г., в съответствие с общата клауза за дерогация, за ефективно справяне с пандемията от COVID-19, поддържане на икономиката и подпомагане на последващото възстановяване. Освен това той препоръча на Дания да провежда, когато икономическите условия го позволяват, фискални политики, насочени към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на дълга, като същевременно засили инвестициите. През 2021 г. съгласно данните, потвърдени от Евростат, салдото по консолидирания държавен бюджет на Дания се подобри от дефицит от 0,2 % от БВП през 2020 г. до излишък от 2,3 % през 2021 г. с помощта на приходите от еднократни данъци. Ответните мерки на фискалната политика на Дания подпомогнаха икономическото възстановяване през 2021 г., а временните извънредни мерки нараснаха от 2,6 % от БВП през 2020 г. на 4,0 %. Мерките, предприети от Дания през 2021 г., бяха в съответствие с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г. Дискреционните бюджетни мерки, приети от правителството през 2020 г. и 2021 г., бяха предимно временни или съпътствани от компенсаторни мерки. Съгласно данните, потвърдени от Евростат, консолидираният държавен дълг намалю от 42,1 % от БВП през 2020 г. на 36,7 % от БВП през 2021 г.
- (13) Макроикономическият сценарий в основата на бюджетните прогнози в програмата за конвергенция за 2022 г. е благоприятен за 2022 г. и реалистичен за 2023 г. Правителството предвижда реалният БВП да нарасне с 3,4 % през 2022 г. и с 1,9 % през 2023 г. За сравнение в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда по-нисък растеж на реалния БВП от 2,6 % през 2022 г. и 1,8 % през 2023 г., главно поради по-ниския ръст на частното потребление. В своята програма за конвергенция за 2022 г. правителството очаква номиналният излишък да намалее до 0,6 % от БВП през 2022 г. и до 0,2 % от БВП през 2023 г. Спадът през 2022 г. отразява главно забавянето на икономическата активност и еднократния характер на някои данъчни приходи. Съгласно програмата за конвергенция за 2022 г. съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да спадне до 33,3 % през 2022 г. и до 32,5 % от БВП през 2023 г. Въз основа на мерките на политиката, известни към крайната дата за изготвяне на прогнозата, в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда бюджетен излишък за 2022 г. и 2023 г. в размер съответно на 0,9 % от БВП и 0,6 % от БВП. Това е малко повече от излишъка, предвиден в програмата за конвергенция за 2022 г. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда по-високо съотношение на консолидирания държавен дълг към БВП — 34,9 % през 2022 г. и 33,9 % през 2023 г. Разликата се дължи на по-високите предполагаеми позиции за корекция наличности-потоци, по-специално подкрепата за социални жилища. Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. средносрочният (10-годишен среден) потенциален растеж на производството се оценява на 1,9 %. Тази прогноза не включва обаче въздействието на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и могат да стимулират потенциалния растеж на Дания.
- (14) През 2022 г. правителството постепенно премахва по-голямата част от мерките, предприети в отговор на кризата, предизвикана от COVID-19, така че се очаква временните извънредни мерки да намалют от 4,0 % от БВП през 2021 г. на 0,0 % от БВП през 2022 г. Държавният дефицит е засегнат от мерките, приети за противодействие на икономическото и социалното въздействие на увеличението на цените на енергията, които според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се оценяват на 0,1 % от БВП през 2022 г. и 0,0 % от БВП през 2023 г. ⁽¹¹⁾ Тези мерки се състоят главно от социални трансфери за домакинства с по-ниски доходи. Тези мерки бяха обявени за временни. Ако обаче цените на енергията останат високи през 2023 г., някои от тези мерки биха могли да бъдат продължени. Бюджетният дефицит е повлиян и от разходите за осигуряване на временна закрила на разселените лица от Украйна, като според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. тези разходи се очаква да бъдат 0,2 % от БВП през 2022 г. и 2023 г. ⁽¹²⁾
- (15) В препоръката си от 18 юни 2021 г. Съветът препоръча през 2022 г. Дания да поддържа подкрепяща фискална позиция, включително импулса, осигурен от Механизма за възстановяване и устойчивост, и да запази инвестициите, финансирани на национално равнище. Съветът също така препоръча на Дания, когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и осигуряване на фискална устойчивост в средносрочен план, и същевременно да засили инвестициите с цел стимулиране на потенциала за растеж.

⁽¹⁰⁾ Препоръка на Съвета от 20 юли 2020 г. относно националната програма за реформи на Дания за 2020 г. и съдържаша становище на Съвета относно програмата за конвергенция на Дания за 2020 г. (ОВ С 282, 26.8.2020 г., стр. 22).

⁽¹¹⁾ Числата представляват равнището на годишните бюджетни разходи за мерките, предприети от есента на 2021 г. насам, включително текущите приходи и разходи, както и когато е уместно, мерките за капиталови разходи.

⁽¹²⁾ Очаква се общият брой на лицата, разселени от Украйна в Съюза, постепенно да достигне 6 милиона до края на 2022 г., като тяхното географско разпределение се изчислява въз основа на толемината на установилата се диаспора, относителното население на приемащата държава членка и актуалното разпределение на разселените лица от Украйна в целия Съюз към март 2022 г. За бюджетните разходи за едно лице оценките се основават на модела за микросимулация EuroMod на Съвместния изследователски център на Комисията, като се вземат предвид както паричните преводи, така и обезщетенията в натура като образование и здравеопазване, на които лицата може да имат право.

- (16) През 2022 г. според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. и информацията, включена в програмата за конвергенция на Дания за 2022 г., се предвижда фискалната позиция да бъде подкрепяща и да възлиза на $-1,6\%$ от БВП, както се препоръчва от Съвета ⁽¹³⁾. Дания планира да предоставя непрекъсната подкрепа за възстановяването, като използва Механизма за възстановяване и устойчивост, за да финансира допълнителни инвестиции, както беше препоръчано от Съвета. Положителният принос към икономическата активност на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза, се прогнозира да остане непроменен в сравнение с 2021 г. Предвижда се финансираните на национално равнище инвестиции да осигурят неутрален принос към фискалната позиция през 2022 г. от 0,0 процентни пункта от БВП ⁽¹⁴⁾. Поради това Дания планира да запази инвестициите, финансирани на национално равнище, както се препоръчва от Съвета. Същевременно ръстът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (без новите мерки по отношение на приходите) през 2022 г. се очаква да доведе до експанзионистичен принос в размер на 1,6 процентни пункта към цялостната фискална позиция. Този значителен експанзионистичен принос включва допълнителното въздействие на мерките за справяне с икономическото и социалното въздействие на увеличението на цените на енергията ($0,1\%$ от БВП), както и разходите за предоставяне на временна закрила на разселените лица от Украйна ($0,2\%$ от БВП). Други увеличени разходи включват по-специално публичното потребление, свързано с политиката за отбрана и сигурност, както и допълнителните разходи, насочени към ускоряване на екологичния преход и прекратяване на зависимостта от вноса на изкопаеми горива.
- (17) В прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда фискалната позиция през 2023 г. да бъде $+1,6\%$ от БВП, при условие че политиката остане непроменена ⁽¹⁵⁾. Очаква се през 2023 г. Дания да продължи да използва безвъзмездните средства по Механизма за възстановяване и устойчивост, за да финансира допълнителни инвестиции в подкрепа на възстановяването. Положителният принос към икономическата активност на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза, се прогнозира да намалее с 0,1 процентни пункта от БВП в сравнение с 2022 г., отразявайки концентрираната в началото на периода финансова подкрепа от Механизма за възстановяване и устойчивост през 2021 и 2022 г. Предвижда се финансираните на национално равнище инвестиции да осигурят експанзионистичен принос към фискалната позиция от 0,4 процентни пункта в сравнение с 2022 г. ⁽¹⁶⁾ Същевременно ръстът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (без новите мерки по отношение на приходите) през 2023 г. се очаква да доведе до рестриктивен принос в размер на 1,4 процентни пункта към цялостната фискална позиция. Това включва въздействието на постепенната отмяна на мерките за справяне с повишените цени на енергията ($0,1\%$ от БВП) и допълнителните разходи за предоставяне на временна закрила на разселените лица от Украйна ($0,1\%$ от БВП). Сред другите фактори са по-ниските държавни разходи за потребление на енергия.
- (18) В програмата за конвергенция за 2022 г. се очаква излишъкът по консолидирания държавен бюджет постепенно да се стабилизира на $0,6\%$ от БВП през 2024 г. и да спадне до $0,4\%$ от БВП до 2025 г. Съгласно програмата за конвергенция за 2022 г. съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да нарасне до $34,0\%$ от БВП през 2024 г. и $33,9\%$ през 2025 г. Съгласно анализа на Комисията рисковете за устойчивостта на дълга изглеждат ниски в средносрочен план.
- (19) В Дания понастоящем е налице таван за периодичните данъци върху недвижимото имущество, поради което те не нарастват с пазарните цени. По този начин те не са в състояние да забавят циклите на цените на жилищата и водят до неблагоприятни последици за разпределението. През 2017 г. Парламентът одобри нова система за данъчно облагане на недвижимото имущество, но тя все още не е въведена. Скокът на цените на жилищата и дългото чакане за социални жилища доведоха до недостиг на жилища на достъпни цени в основните градски райони. Освен това делът на ипотечните кредити със съотношение дълг/доход над 4 и съотношение размер на кредита/стойност на имота над 60% се е увеличил значително в района на Копенхаген, което прави тези кредитополучатели потенциално уязвими по отношение на увеличение на лихвените проценти или чувствителен спад в цените на жилищата. Датският съвет за системен риск отправи препоръки за намаляване на рисковете за такива ипотечни кредити, но препоръките не бяха изпълнени.

⁽¹³⁾ Отрицателният знак на показателя съответства на превишение на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за експанзионистична фискална политика.

⁽¹⁴⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат неутрален принос от 0,0 процентни пункта от БВП.

⁽¹⁵⁾ Положителният знак на показателя съответства на недостиг на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за рестриктивна фискална политика.

⁽¹⁶⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат рестриктивен принос от 0,4 процентни пункта от БВП.

- (20) В съответствие с член 19, параграф 3, буква б) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.2 от приложение V към същия регламент планът за възстановяване и устойчивост включва широк набор от взаимно подсилващи се реформи и инвестиции с примерен график за изпълнението, който да приключи до 31 август 2026 г. Те спомагат за преодоляването на всички или на значителна част от икономическите и социалните предизвикателства, очертани в специфичните за държавата препоръки, отправени от Съвета до Дания в рамките на европейския семестър през 2019 г. и 2020 г., в допълнение към всички специфични за държавата препоръки, отправени до датата на приемане на плана за възстановяване и устойчивост. По-специално, в плана за възстановяване и устойчивост е поставен акцент върху инвестициите в екологичния и цифровия преход, по-конкретно върху чистото и ефективно производство и използване на енергия, устойчивия транспорт и научните изследвания и иновациите. Научноизследователските мерки имат потенциала да разширят базата за иновации и да включат повече предприятия в научноизследователски и иновационни дейности. Извън плана за възстановяване и устойчивост бяха разгледани някои специфични за държавата препоръки, като например „съсредоточаването на свързаната с инвестициите икономическа политика върху образованието и уменията“, както и мерките за справяне с недостига на здравни работници и за гарантиране на ефективен надзор и прилагане на рамката за борба с изпирането на пари. Мерките, свързани с тези области, не бяха включени в плана за възстановяване и устойчивост.
- (21) Изпълнението на плана за възстановяване и устойчивост на Дания се очаква да допринесе за постигането на по-нататъшен напредък в екологичния и цифровия преход. Мерките в подкрепа на целите в областта на климата в Дания представляват 59 % от общия размер на отпуснатите по плана за възстановяване и устойчивост средства, докато мерките в подкрепа на целите в областта на цифровите технологии възлизат на 25 % от общия размер на отпуснатите по плана за възстановяване и устойчивост средства. Пълното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост в съответствие със съответните ключови етапи и цели ще помогне на Дания да се възстанови бързо от последиците от кризата с COVID-19, като същевременно продължи да укрепва своята устойчивост. Системното участие на социалните партньори и други съответни заинтересовани страни продължава да бъде важно за успешното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост, както и на други икономически политики и политики в областта на заетостта, които излизат извън рамките на плана за възстановяване и устойчивост, за да се гарантира широка ангажираност с цялостната програма на политиката.
- (22) На 25 май 2022 г. Комисията одобри споразумението за партньорство, предвидено в Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁷⁾, по отношение на Дания. Дания представи първите програми в областта на политиката на сближаване на 11 април 2022 г. В съответствие с Регламент (ЕС) 2021/1060 Дания трябва да вземе предвид съответните специфични за нея препоръки при програмирането на фондовете на политиката на сближаване за периода 2021–2027 г. Това е предварително условие за подобряване на ефективността и максимално увеличаване на добавената стойност на финансовата подкрепа, която ще бъде получена от фондовете на политиката на сближаване, като същевременно се насърчават координация, взаимно допълване и съгласуваност между тези фондове на политиката на сближаване и други инструменти и фондове на Съюза. Успешното прилагане на Механизма за възстановяване и устойчивост и програмите по линия на политиката на сближаване зависи и от премахването на пречките пред инвестициите в подкрепа на екологичния и цифровия преход и балансираното териториално развитие.
- (23) Освен икономическите и социалните предизвикателства, разгледани в плана за възстановяване и устойчивост, Дания е изправена пред редица допълнителни предизвикателства, свързани с намаляването на зависимостта от ископаеми горива, укрепването на кръговата икономика в подкрепа на екологичния преход и повишаването на устойчивостта на жилищния пазар и задлъжнелите домакинства.
- (24) Въпреки че в датския план за възстановяване и устойчивост 59 % от средствата са предвидени за екологосъобразни инициативи, Дания отбелязва слаби резултати в някои области на кръговата икономика. Процентът на кръгова употреба на материалите в Дания е доста под средния за Съюза. Понастоящем страната произвежда най-голямото количество битови отпадъци на глава от населението в Съюза — 845 kg на глава от населението годишно. Въпреки че процентът на събраните за рециклиране битови отпадъци в Дания е малко над средния за Съюза (53,9 % през 2020 г. спрямо средната стойност за Съюза от 47,8 %), в държавата се изгарят 45,2 % от битовите отпадъци, което е близо два пъти повече от средното за Съюза. Голяма част от отпадъците в Дания се изгарят за производство на енергия, като по този начин се пропускат възможности за подобряване на ефективността на ресурсите. Новата стратегия относно управлението на отпадъците и кръговата икономика, както и свързаните с нея национални програми и планове за отпадъците и кръговата икономика, трябва да бъдат приложени своевременно. Загубите, изразяващи се в по-ниско производство на енергия поради намалено изгаряне на отпадъци, биха могли да бъдат компенсирани чрез по-екологосъобразни методи, включително подобрения на енергийната ефективност и използването на електрически термопомпи.

⁽¹⁷⁾ Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 159).

- (25) В отговор на мандата, възложен от държавните и правителствените ръководители на Съюза във Версайската декларация, предложението на Комисията за план REPowerEU има за цел постепенно да бъде премахната зависимостта на Съюза от вноса на изкопаеми горива от Русия във възможно най-кратък срок. За тази цел в диалог с държавите членки Комисията се стреми да определи най-подходящите проекти, инвестиции и реформи на национално и регионално равнище и на равнището на Съюза. Целта на тези мерки е да се намали цялостната зависимост от изкопаеми горива и да се замени вносът на изкопаеми горива от Русия.
- (26) Дания се ангажира до 2030 г. да постигне целта за намаляване на емисиите на парникови газове със 70 % в сравнение с равнищата от 1990 г. и до 2028 г. — целта за постепенно премахване на въглищата. За постигането на тези амбициозни цели в датския национален план в областта на енергетиката и климата се предвиждат значителни инвестиции в допълнителен капацитет за енергия от възобновяеми източници в енергийна ефективност. По-бързото внедряване на възобновяеми енергийни източници и водород от възобновяеми източници би могло да бъде насърчено чрез рационализиране и ускоряване на процедурите за издаване на разрешителни. Въпреки че Дания е поела ангажимент за увеличаване на капацитета за възобновяема енергия от разположени в морето вятърни инсталации, са необходими допълнителни инвестиции в енергопреносни мрежи, за да се гарантира, че нарастващият дял на енергията от възобновяеми източници може да се използва ефективно. Инвестициите в междусистемна електроенергийна свързаност със съседните държави, включително в разположени в морето хибридни активи, биха увеличили значително сигурността на енергийните доставки и приспособимостта към регионалните различия, също и в контекста на руското нашествие в Украйна. Общата енергийна зависимост на Дания от вноса на изкопаеми горива от Русия е 21,1 % (при средна стойност за Съюза от 24,4 %), като се вземат предвид вторичните зависимости с проследяване на целия повторен внос, използвайки съответните допускания. През 2020 г. зависимостта от изкопаеми горива от Русия в общия енергиен микс на Дания е с по-ниска стойност от средната за Съюза за петрола (12 % в сравнение с 36,5 % средно за Съюза).

Въпреки че зависимостта е по-висока при въглищата (97 % в сравнение със средната стойност за Съюза от 19,3 %), дялът на въглищата в енергийния микс на Дания е малък (4,3 %). Природният газ съставлява 12,8 % от енергийния микс на държавата и въпреки че Дания не внася газ за вътрешни цели директно от Русия, зависимостта ѝ от вноса на газ от Германия предполага значителна вторична зависимост, по-висока от средната за Съюза: 65 % от вътрешното потребление на газ се внася от Русия в сравнение със средната стойност за Съюза от 41,1 %. Въпреки че според данни⁽¹⁸⁾ от 2020 г. зависимостта на Дания от вноса на нефт и газ от Русия все още е значителна, се предвижда тази зависимост да бъде премахната до 2023 г., когато ще приключи обновяването на съществуващо находище в Северно море, и се очаква Дания отново да бъде нетен износител на газ. Ускоряването на текущите проекти за междусистемни връзки може също така да насърчи диверсификацията на енергийните доставки. Препоръчва се инвестициите в нова инфраструктура и мрежи, свързани с природния газ, да бъдат съобразени с бъдещето, когато е възможно, за да се улесни тяхната дългосрочна устойчивост чрез бъдеща промяна на предназначението с цел преминаване към устойчиви горива. Амбициите на Дания за енергийна ефективност могат да бъдат стимулирани в по-голяма степен чрез съответните допълнителни инвестиции за декарбонизация на промишлеността, услугите, частните жилища и транспорта. За постигането на съответствие с целите „Подготвени за цел 55“ в Дания ще е необходима още по-голяма амбиция по отношение на намаляването на емисиите на парникови газове, увеличаването на енергията от възобновяеми източници и повишаването на енергийната ефективност.

- (27) Въпреки че ускоряването на прехода към неутралност по отношение на климата и премахването на изкопаемите горива ще доведе до значителни разходи за реструктуриране в няколко сектора, Дания може да използва Механизма за справедлив преход в контекста на политиката на сближаване, за да смекчи социално-икономическото въздействие на прехода в най-засегнатите региони. Освен това Дания може да използва Европейския социален фонд плюс, създаден с Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁹⁾, за да подобри възможностите за заетост и да засили социалното сближаване.
- (28) С оглед на оценката на Комисията Съветът разгледа програмата за конвергенция за 2022 г., като становището му⁽²⁰⁾ е изразено в препоръка 1,

⁽¹⁸⁾ Евростат (2020 г.), дял на руския внос спрямо общия внос на природен газ, суров нефт и антрацитни въглища. За средните стойности за ЕС-27 общият внос се основава на вноса извън ЕС-27. За Дания общият внос включва търговията в рамките на ЕС. Суровият нефт не включва рафинираните нефтопродукти. Дания е непряко зависима от внос от Русия чрез търговията в рамките на ЕС. Вземането предвид на вторичната зависимост от руски газ чрез внос в рамките на Съюза би довело до оценка, според която Дания зависи до 65 % от внос на газ.

⁽¹⁹⁾ Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за създаване на Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+) и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1296/2013 (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 21).

⁽²⁰⁾ Съгласно член 9, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1466/97.

ПРЕПОРЪЧВА на Дания да предприеме следните действия през 2022 и 2023 г.:

1. През 2023 г. да гарантира, че растежът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи е в съответствие с като цяло неутрална позиция на политиката, като се вземе предвид продължаващата временна и целенасочена подкрепа за най-уязвимите от покачването на цените на енергията домакинства и предприятия и за хората, бягащи от Украйна. Да има готовност да адаптира текущите разходи към променящата се ситуация. Да увеличи публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход, както и за енергийната сигурност, като се вземе предвид инициативата REPowerEU, включително чрез използване на Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза. За периода след 2023 г. да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции. Да прилага новата система за данъчно облагане на недвижимото имущество, за да се възстанови връзката между пазарните цени и данъците и да се гарантира по-справедливо данъчно облагане. Да стимулира инвестициите в строителството на жилища на достъпни цени с цел облекчаване на най-належащите нужди. Да повиши финансовата устойчивост на силно задлъжнелите кредитополучатели.
2. Да продължи да изпълнява своя план за възстановяване и устойчивост в съответствие с ключовите етапи и целите, включени в Решението за изпълнение на Съвета от 13 юли 2021 г. Да приключи бързо преговорите с Комисията по програмите в областта на политиката на сближаване за периода 2021—2027 г. и да пристъпи към тяхното изпълнение.
3. Да укрепи кръговата икономика и политиките за управление на отпадъците, включително чрез насърчаване на предотвратяването на генерирането на отпадъци и тяхната повторна употреба, увеличаване на рециклирането и постепенно преминаване от изгаряне на битови отпадъци към по-екологосъобразни източници на топлинна енергия.
4. Да намали цялостната зависимост от изкопаеми горива. Да диверсифицира допълнително енергийните доставки и да подпомогне декарбонизацията на икономиката чрез ускоряване на внедряването на възобновяеми енергийни източници, включително чрез въвеждане на реформи за опростяване и ускоряване на административните процедури и процедурите за издаване на разрешителни, модернизиране на енергопреносните мрежи, увеличаване на междусистемните връзки със съседните държави и подобряване на енергийната ефективност.

Съставено в Брюксел на 12 юли 2022 година.

За Съвета
Председател
Z. STANJURA

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА**от 12 юли 2022 година****относно националната програма за реформи на Германия за 2022 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Германия за 2022 г.**

(2022/C 334/05)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121, параграф 2 и член 148, параграф 4 от него,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики ⁽¹⁾, и по-специално член 5, параграф 2 от него,

като взе предвид Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 г. относно предотвратяването и коригирането на макроикономическите дисбаланси ⁽²⁾, и по-специално член 6, параграф 1 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

като взе предвид заключенията на Европейския съвет,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта,

като взе предвид становището на Икономическия и финансов комитет,

като взе предвид становището на Комитета за социална закрила,

като взе предвид становището на Комитета за икономическа политика,

като има предвид, че:

- (1) Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁾, с който бе създаден Механизъм за възстановяване и устойчивост, влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По Механизма за възстановяване и устойчивост се предоставя финансова подкрепа за осъществяването на реформи и инвестиции, водещи до фискален стимул, финансиран от Съюза. Той допринася за икономическото възстановяване и за осъществяването на устойчиви и увеличаващи растежа реформи и инвестиции, по-специално за насърчаването на екологичния и цифровия преход, като същевременно укрепва устойчивостта и потенциалния растеж на икономиките на държавите членки. Той спомага също за укрепване на устойчивите публични финанси и за стимулиране на растежа и създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план. Максималното финансово участие за държава членка в рамките на Механизма за възстановяване и устойчивост ще бъде актуализирано през юни 2022 г. в съответствие с член 11, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241.
- (2) На 24 ноември 2021 г. Комисията прие годишния обзор на устойчивия растеж, с което постави началото на европейския семестър за координация на икономическите политики за 2022 г. Тя надлежно взе предвид Социалния ангажимент от Порто, подписан на 7 май 2021 г., за по-нататъшно прилагане на Европейския стълб на социалните права, провъзгласен от Европейския парламент, Съвета и Комисията на 17 ноември 2017 г. На 25 март 2022 г. Европейският съвет одобри приоритетите на годишния обзор на устойчивия растеж за 2022 г. На 24 ноември 2021 г. въз основа на Регламент (ЕС) № 1176/2011 Комисията прие и доклада за механизма за предупреждение, в който Германия беше посочена като една от държавите членки, за които ще е необходим задълбочен преглед. На същата дата Комисията прие и препоръка за препоръка на Съвета относно икономическата политика на еврозоната и предложение за съвместния доклад за заетостта за 2022 г., в който се анализира прилагането на насоките за заетостта и принципите на Европейския стълб на социалните права. На 5 април 2022 г. Съветът прие препоръката относно икономическата политика на еврозоната ⁽⁴⁾ („препоръката от 2022 г. относно еврозоната“), а на 14 март 2022 г. – съвместния доклад за заетостта.

⁽¹⁾ ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

⁽²⁾ ОВ L 306, 23.11.2011 г., стр. 25.

⁽³⁾ Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

⁽⁴⁾ Препоръка на Съвета от 5 април 2022 г. относно икономическата политика на еврозоната (ОВ C 153, 7.4.2022 г., стр. 1).

- (3) След световната пандемия нахлуването на Русия в Украйна значително промени геополитическия и икономическия контекст. Последниците от нахлуването върху икономиките на държавите членки бяха усетени, наред с другото, чрез по-високите цени на енергията, храните и суровините и по-слабите перспективи за растеж. По-високите цени на енергията са особено тежки за най-уязвимите домакинства, изпитващи енергийна бедност или изложени на риск от енергийна бедност, както и за дружествата, които са най-уязвими спрямо растежа на цените на енергията. В Съюза се наблюдава и безпрецедентен приток на хора, бягащи от Украйна. Икономическите последици от агресивната война на Русия засегнаха държавите членки асиметрично. В този контекст на 4 март 2022 г. за първи път бе задействана Директива 2001/55/ЕО на Съвета⁽⁵⁾ чрез Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета⁽⁶⁾, с която на разселените лица от Украйна беше предоставено правото на законно пребиваване в Съюза, както и достъп до образование и обучение, пазара на труда, здравеопазване, жилищно настаняване и социално подпомагане.
- (4) Като се има предвид бързо променящата се икономическа и геополитическа ситуация, през 2022 г. европейският семестър възобновява широкообхватната си координация на икономическите политики и политиките по заетостта, като същевременно се усъвършенства в съответствие с изискванията за изпълнение на Механизма за възстановяване и устойчивост, както е посочено в годишния обзор на устойчивия растеж за 2022 г. Изпълнението на приетите планове за възстановяване и устойчивост е от съществено значение за постигането на приоритетите на политиката в рамките на европейския семестър, тъй като плановете обхващат всички или значителна част от съответните специфични за всяка държава препоръки, отправени през циклите на европейския семестър за 2019 г. и 2020 г. Специфичните за всяка държава препоръки за 2019 г. и 2020 г. продължават да бъдат също толкова важни и за плановете за възстановяване и устойчивост, които са преразгледани, актуализирани или изменени в съответствие с членове 14, 18 и 21 от Регламент (ЕС) 2021/241, в допълнение към всички останали специфични за всяка държава препоръки, отправени до датата, на която са представени тези преразгледани, актуализирани или изменени планове.
- (5) Общата клауза за дерогация в Пакта за стабилност и растеж действа от март 2020 г. В съобщението си от 3 март 2021 г., озаглавено „Една година от началото на пандемията от COVID-19: ответни мерки на фискалната политика“, Комисията изрази становище, че решението за дезактивиране или продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация следва да се основава на цялостна оценка на състоянието на икономиката, като равнището на икономическата активност в Съюза или еврозоната се сравнява с равнищата отпреди кризата (края на 2019 г.) като ключов количествен критерий. Повишената несигурност и силните рискове от влошаване на икономическите перспективи в контекста на войната в Европа, безпрецедентното покачване на цените на енергията и продължаващите смущения във веригата на доставки оправдават удължаването на срока на действие на общата клауза за дерогация на Пакта за стабилност и растеж до 2023 г.
- (6) Съгласно подхода в препоръката на Съвета от 18 юни 2021 г.⁽⁷⁾, съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност за 2021 г. на Германия, общата фискална позиция понастоящем се измерва най-добре с промяната в първичните разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и като се изключват временните извънредни мерки, свързани с кризата с COVID-19), но като се включват свързаните със средносрочния потенциален растеж разходи, финансирани с безвъзмездна подкрепа (безвъзмездни средства) по Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза⁽⁸⁾. Освен общата фискална позиция, за да се прецени дали националната фискална политика е предпазлива и дали съставът ѝ допринася за устойчиво възстановяване, което е в съответствие с екологичния и цифровия преход, се обръща внимание и на развитието на финансираните на национално равнище първични текущи разходи⁽⁹⁾ (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и като се изключват временните извънредни мерки, свързани с кризата с COVID-19) и инвестиции.

⁽⁵⁾ Директива 2001/55/ЕО на Съвета от 20 юли 2001 г. относно минималните стандарти за предоставяне на временна закрила в случай на масово навлизане на разселени лица и за мерките за поддръжане на баланса между държавите членки в полагането на усилия за прием на такива лица и понасяне на последиците от този прием (ОВ L 212, 7.8.2001 г., стр. 12).

⁽⁶⁾ Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета от 4 март 2022 г. за установяване на съществуването на масово навлизане на разселени лица от Украйна по смисъла на член 5 от Директива 2001/55/ЕО и за въвеждане на временна закрила (ОВ L 71, 4.3.2022 г., стр. 1).

⁽⁷⁾ Препоръка на Съвета от 18 юни 2021 г., съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност за 2021 г. на Германия (ОВ С 304, 29.7.2021 г., стр. 18).

⁽⁸⁾ Прогнозите за фискалната позиция и нейните компоненти в настоящата препоръка са оценки на Комисията, основани на допусканията, залегнали в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. Оценките на Комисията на средносрочния потенциален растеж не включват положителното въздействие на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и които могат да стимулират потенциалния растеж.

⁽⁹⁾ Нефинансирани с безвъзмездни средства от Механизма за възстановяване и устойчивост или други средства на Съюза.

- (7) На 2 март 2022 г. Комисията прие съобщение, в което се предоставят общи насоки за фискалната политика през 2023 г. („фискалните насоки“), целящи да се подпомогне изготвянето на програмите за стабилност и конвергенция на държавите членки и по този начин да се засили координацията на политиките. Комисията отбеляза, че въз основа на макроикономическите перспективи от зимната прогноза от 2022 г. преминаването от съвкупна подкрепяща фискална позиция през 2020–2022 г. към до голяма степен неутрална съвкупна фискална позиция, при запазване на готовността да се реагира на променящата се икономическа ситуация, изглежда подходящо през 2023 г. Комисията обяви, че фискалните препоръки за 2023 г. следва да продължат да бъдат диференцирани между отделните държави членки и да вземат предвид възможното разпространение на ефекти между отделните държави. Комисията прикани държавите членки да отразят насоките в своите програми за стабилност и конвергенция. Комисията пое ангажимент да следи отблизо икономическото развитие и при необходимост ще коригира своите насоки на политиката най-късно с пролетния пакет за европейския семестър от края на май 2022 г.
- (8) По отношение на фискалните насоки фискалните препоръки за 2023 г. отчитат влошените икономически перспективи, повишената несигурност и допълнителните рискове от влошаване, както и по-високата инфлация в сравнение със зимната прогноза от 2022 г. на Комисията. На фона на тези съображения фискалните мерки трябва да доведат до увеличение на публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход и енергийната сигурност и до поддържане на популателната способност на най-уязвимите домакинства, така че да се смекчи въздействието на покачването на цените на енергията и да се спомогне за ограничаване на инфлационния натиск от вторични ефекти чрез целенасочени и временни мерки. Фискалната политика трябва да остане гъвкава, за да се адаптира към бързо променящите се обстоятелства, включително предизвикателствата, произтичащи от агресивната война на Русия срещу Украйна по отношение на отбраната и сигурността, и да бъде диференцирана в отделните държави членки в зависимост от тяхното фискално и икономическо положение, включително по отношение на излагането им на кризата и притока на разселени лица от Украйна.
- (9) На 28 април 2021 г. Германия представи на Комисията своя национален план за възстановяване и устойчивост в съответствие с член 18, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/241. Съгласно член 19 от Регламент (ЕС) 2021/241 Комисията оцени целесъобразността, ефективността, ефикасността и съгласуваността на плана за възстановяване и устойчивост в съответствие с насоките за оценка, съдържащи се в приложение V към посочения регламент. На 13 юли 2021 г. Съветът прие своето решение за изпълнение за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Германия⁽¹⁰⁾. Отпускането на трансшовете зависи от приемането на решение на Комисията в съответствие с член 24, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2021/241, гласящо, че Германия е изпълнила задоволително съответните ключови етапи и цели, определени в решението за изпълнение на Съвета. Задоволителното изпълнение предполага, че постигането на предходните ключови етапи и цели е запазено.
- (10) На 2 май 2022 г. Литва представи своята национална програма за реформи за 2022 г., а на 27 април 2022 г. — своята програма за стабилност за 2022 г. в съответствие със срока, определен в член 4 от Регламент (ЕО) № 1466/97. Двете програми бяха оценени заедно, за да бъдат отчетени взаимовръзките между тях. В съответствие с член 27 от Регламент (ЕС) 2021/241 националната програма за реформи за 2022 г. отразява също шестмесечното докладване на Германия относно напредъка, постигнат при изпълнението на нейния план за възстановяване и устойчивост.
- (11) На 23 май 2022 г. Комисията публикува доклада за Германия за 2022 г. В него беше оценен напредъкът на Германия в изпълнението на съответните специфични за държавата препоръки, приети от Съвета през 2019 г., 2020 г. и 2021 г., и беше направен преглед на изпълнението от Германия на плана за възстановяване и устойчивост въз основа на набора от показатели за възстановяване и устойчивост. Въз основа на този анализ в доклада за държавата бяха посочени пропуски по отношение на предизвикателствата, които не са разгледани или са само частично разгледани в плана за възстановяване и устойчивост, както и по отношение на новите и нововъзникващите предизвикателства, включително породените от руското нахлуване в Украйна. В него бяха оценени също напредъкът на Германия при прилагането на Европейския стълб на социалните права и постигането на водещите цели на Съюза в областта на заетостта, уменията и намаляването на бедността, както и напредъкът в постигането на целите на ООН за устойчиво развитие.
- (12) Комисията извърши задълбочен преглед по член 5 от Регламент (ЕС) № 1176/2011 за Германия и публикува резултатите от него на 23 май 2022 г. Комисията стигна до заключението, че в Германия са налице макроикономически дисбаланси. По-специално слабостите са свързани с постоянен голям излишък по текущата сметка, който отразява ограничените инвестиции спрямо спестяванията и има трансгранично значение.
- (13) На 27 април 2022 г. Германия представи нов проект на бюджетен план за 2022 г. Комисията предостави становище относно този план в съответствие с член 7 от Регламент (ЕС) № 473/2013 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹¹⁾.

⁽¹⁰⁾ ST 10158/2021; ST 10158/2021 ADD.

⁽¹¹⁾ Регламент (ЕС) № 473/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2013 г. относно общите разпоредби за мониторинг и оценка на проектите за бюджетни планове и за гарантиране на коригирането на прекомерния дефицит на държавите членки в еврозоната (ОВ L 140, 27.5.2013 г., стр. 11).

- (14) На 23 май 2022 г. Комисията представи доклад, изготвен в съответствие с член 126, параграф 3 от Договора. В този доклад се разглежда състоянието на бюджета на Германия, тъй като нейният дефицит по консолидирания държавен бюджет през 2021 г. надхвърли референтната стойност по Договора от 3 % от брутна вътрешен продукт (БВП). В доклада се стига до заключението, че критерият за дефицита не е изпълнен. В съответствие със съобщението от 2 март 2022 г. Комисията не предложи откриването на нови процедури при прекомерен дефицит през пролетта на 2022 г. и ще прецени отново дали е необходимо да предложи откриването на такива процедури през есента на 2022 г.
- (15) В препоръката си от 20 юли 2020 г. ⁽¹²⁾ Съветът препоръча на Германия да предприеме всички необходими мерки през 2020 и 2021 г., в съответствие с общата клауза за дерогация, за ефективно справяне с пандемията от COVID-19, поддръжане на икономиката и подпомагане на последващото възстановяване. Освен това той препоръча на Германия да провежда, когато икономическите условия го позволяват, фискални политики, насочени към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на дълга, като същевременно засили инвестициите. През 2021 г. съгласно данните, потвърдени от Евростат, дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Германия намалю от 4,3 % от БВП през 2020 г. на 3,7 %. Ответните мерки на Германия в областта на фискалната политика подпомогнаха икономическото възстановяване през 2021 г., а временните извънредни мерки нараснаха от 2,7 % от БВП през 2020 г. на 4,2 % през 2021 г. Мерките, предприети от Германия през 2021 г., бяха в съответствие с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г. Дискреционните бюджетни мерки, приети от правителството през 2020 г. и 2021 г., бяха предимно временни или съпътствани от компенсаторни мерки. В същото време някои от дискреционните мерки, приети от правителството през периода 2020–2021 г., не бяха временни или съпътствани от компенсаторни мерки, състоящи се главно от увеличение на семейните надбавки като детски надбавки и освободени от данъци детски надбавки, както и по-големи възможности за амортизация на материалните активи. Съгласно данните, потвърдени от Евростат, консолидираният държавен дълг нарасна от 68,7 % от БВП през 2020 г. на 69,3 % от БВП през 2021 г.
- (16) Макроикономическият сценарий в основата на бюджетните прогнози в програмата за стабилност за 2022 г. е благоприятен за 2022 г. и реалистичен след това. Правителството предвижда реалният БВП да нарасне с 3,6 % през 2022 г. и с 2,3 % през 2023 г. За сравнение в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда по-нисък растеж на реалния БВП от 1,6 % през 2022 г. и подобен растеж от 2,4 % през 2023 г. Тази разлика се дължи главно на различните крайни дати за прогнозите, които в случая с програмата за стабилност бяха преди началото на агресивната война на Русия срещу Украйна, когато перспективите за растеж за 2022 г. още бяха по-оптимистични. В своята програма за стабилност за 2022 г. правителството очаква номиналният дефицит да остане 3¼ % от БВП през 2022 г. и да спадне до 2 % през 2023 г. Подобното равнище през 2022 г. отразява главно продължаващите извънредни мерки поради пандемията, увеличените разходи за отбрана и мерките срещу повишените цени на енергията в резултат на войната в Украйна, заедно с допълнителните разходи и инвестиции в екологичния преход. Съгласно програмата за стабилност за 2022 г. съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да спадне до 66¼ % през 2022 г. и до 65¼ % през 2023 г. Въз основа на мерките на политиката, известни към крайната дата за изготвяне на прогнозата, в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда бюджетен дефицит за 2022 г. и 2023 г. в размер съответно на 2,5 % от БВП и 1,0 % от БВП. Този размер е по-малък от размера на дефицита за 2022 г. и 2023 г., предвиден в програмата за стабилност за 2022 г., главно поради малко по-ниските прогнози за данъчните приходи въз основа на предпазливите изчисления от ноември 2021 г. и по-оптимистичните очаквания за прилагане на субсидиите и публичните инвестиции в програмата. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда сходно съотношение на консолидирания държавен дълг към БВП от 66,4 % през 2022 г. и по-ниско съотношение от 64,5 % през 2023 г. Разликата се дължи на подобна разлика в прогнозата за дефицита. Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. средносрочният (10-годишен среден) потенциален растеж на производството се оценява на 1,1 %. Тази прогноза не включва обаче въздействието на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и могат да стимулират потенциалния растеж на Германия.
- (17) През 2022 г. правителството постепенно премахна по-голямата част от мерките, предприети в отговор на кризата, предизвикана от COVID-19, така че се очаква временните извънредни мерки да намалют от 4,2 % от БВП през 2021 г. на 1,2 % през 2022 г. Държавният дефицит е засегнат от мерките, приети за противодействие на икономическото и социалното въздействие на увеличението на цените на енергията, които според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се оценяват на 0,7 % от БВП през 2022 г. и се очаква да бъдат поетапно отменени през 2023 г. ⁽¹³⁾ Тези мерки се състоят главно от целева субсидия за разходите за отопление; напредък в премахването на налога върху енергията от възобновяеми източници (EEG-Umlage); повишаване на надбавката за пътуване до работното място (Pendlerpauschale); намаляване на енергийния данък върху горивата за период от три месеца; еднократно изплащане на фиксирана добавка за електроенергията (Energiepreispauschale) и надбавка за всяко дете; еднократно изплащане на фиксирана добавка за получателите на социални помощи; месечен билет за

⁽¹²⁾ Препоръка на Съвета от 20 юли 2020 г. относно националната програма за реформи на Германия за 2020 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Германия за 2020 г. (ОВ С 282, 26.8.2020 г., стр. 27).

⁽¹³⁾ Числата представляват равнището на годишните бюджетни разходи за мерките, предприети от есента на 2021 г. насам, включително текущите приходи и разходи, както и когато е уместно, мерките за капиталови разходи.

местен обществен транспорт на намалена цена за три месеца. Тези мерки бяха обявени за временни. Ако обаче цените на енергията останат високи през 2023 г., някои от тези мерки биха могли да бъдат продължени. Някои от тези мерки не са цели, по-специално увеличаването на надбавките за пътуване до работното място и намаляването на енергийния данък върху горивата. Бюджетният дефицит е повлиян и от разходите за осигуряване на временна закрила на разселените лица от Украйна, като според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. тези разходи се очаква да бъдат 0,1 % от БВП през 2022 г. и 0,2 % през 2023 г. ⁽¹⁴⁾, както и от увеличените разходи за отбрана с 0,4 % от БВП през 2022 г. и 0,5 % от БВП през 2023 г.

- (18) В препоръката си от 18 юни 2021 г. Съветът препоръча през 2022 г. Германия да поддържа подкрепяща фискална позиция, включително импулса, осигурен от Механизма за възстановяване и устойчивост, и да запази инвестициите, финансирани на национално равнище. Съветът също така препоръча на Германия, когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и осигуряване на фискална устойчивост в средносрочен план, и същевременно да засили инвестициите с цел стимулиране на потенциала за растеж.
- (19) През 2022 г. според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. и информацията, включена в програмата за стабилност на Германия за 2022 г., се предвижда фискалната позиция да бъде подкрепяща и да възлиза на – 1,6 % от БВП, както се препоръчва от Съвета ⁽¹⁵⁾. Германия планира да предоставя непрекъсната подкрепа за възстановяването, като използва Механизма за възстановяване и устойчивост, за да финансира допълнителни инвестиции, както беше препоръчано от Съвета. Положителният принос към икономическата активност на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза, се прогнозира да остане непроменен в сравнение с 2021 г. Предвижда се финансираните на национално равнище инвестиции да осигурят експанзионистичен принос към фискалната позиция от 0,2 процентни пункта от БВП през 2022 г. ⁽¹⁶⁾ Поради това Германия планира да запази финансираните на национално равнище инвестиции, както се препоръчва от Съвета. Същевременно ръстът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (без новите мерки по отношение на приходите) през 2022 г. се очаква да доведе до експанзионистичен принос в размер на 1,5 процентни пункта към цялостната фискална позиция. Този значителен експанзионистичен принос включва допълнителното въздействие на мерките за справяне с икономическото и социалното въздействие на увеличението на цените на енергията (0,7 % от БВП), както и на разходите за предлагане на временна закрила на разселените лица от Украйна (0,1 % от БВП), докато допълнителните разходи за екологичния преход (0,2 % от БВП) също се очаква да допринесат за растежа на нетните текущи разходи.
- (20) В прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда фискалната позиция през 2023 г. да бъде 0,6 % от БВП, при условие че политиката остане непроменена ⁽¹⁷⁾. Очаква се през 2023 г. Германия да продължи да използва безвъзмездните средства по Механизма за възстановяване и устойчивост, за да финансира допълнителни инвестиции в подкрепа на възстановяването. Положителният принос към икономическата активност на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза, се прогнозира да намалее с 0,1 процентни пункта от БВП в сравнение с 2022 г. Предвижда се финансираните на национално равнище инвестиции да осигурят експанзионистичен принос към фискалната позиция от 0,1 процентни пункта от БВП през 2023 г. ⁽¹⁸⁾ Същевременно ръстът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (без новите мерки по отношение на приходите) през 2023 г. се очаква да доведе до рестриктивен принос в размер на 0,7 процентни пункта към цялостната фискална позиция. Това включва въздействието на постепенната отмяна на мерките за справяне с повишените цени на енергията (0,7 % от БВП) и допълнителните разходи за предоставяне на временна закрила на разселените лица от Украйна (0,05 % от БВП) в сравнение с 2022 г.
- (21) В програмата за стабилност за 2022 г. се очаква дефицитът по консолидирания държавен бюджет постепенно да намалее до 1¼ % от БВП през 2024 г. и до 1 % до 2025 г. Тези прогнози предполагат увеличаване на държавните приходи като процент от БВП, докато държавните разходи като процент от БВП се очаква да останат относително стабилни. Съгласно програмата за стабилност за 2022 г. съотношението на държавния дълг към БВП се очаква да намалява до 2025 г., по-конкретно като спадне до 65¼ % през 2024 г. и до 65 % през 2025 г. Съгласно анализа на Комисията рисковете за устойчивостта на дълга изглеждат ниски в средносрочен план.

⁽¹⁴⁾ Очаква се общият брой на лицата, разселени от Украйна в Съюза, постепенно да достигне 6 милиона до края на 2022 г., като тяхното географско разпределение се изчислява въз основа на големината на установилата се диаспора, относителното население на приемащата държава членка и актуалното разпределение на разселените лица от Украйна в целия Съюз към март 2022 г. За бюджетните разходи за едно лице оценките се основават на модела за микросимулация EUGOMOD на Съвместния изследователски център на Комисията, като се вземат предвид както паричните преводи, така и обезщетенията в натура като образование и здравеопазване, на които лицата може да имат право.

⁽¹⁵⁾ Отрицателният знак на показателя съответства на превишение на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за експанзионистична фискална политика.

⁽¹⁶⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат рестриктивен принос от 0,1 процентни пункта от БВП.

⁽¹⁷⁾ Положителният знак на показателя съответства на превишение на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за рестриктивна фискална политика.

⁽¹⁸⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат неутрален принос.

- (22) Застаряването на населението и свиването на пазара на труда ще засегнат значително Германия през следващите години. Законоустановената пенсионна възраст ще достигне 67 години през 2031 г., но са необходими повече корекции в пенсионната система, за да се гарантира нейната устойчивост в дългосрочен план, като същевременно се запази адекватността. Ще са необходими по-силни стимули за работа и с оглед на свиването на пазара на труда. Ангажиментът на правителството да поддържа таван на размера на пенсионните вноски през настоящия законодателен период и да осигури минимален коефициент на заместване на доходите се очаква да доведе до значителни фискални трансфери, което допълнително увеличава тежестта върху по-младите поколения. Субсидираните от държавата частни пенсии (Riester Rente) не успяха да изиграят съществена роля в пенсионния микс. Възвръщаемостта е ниска, а административните разходи — високи. По-специално лицата с ниски доходи не могат да натрупат достатъчно пенсионни спестявания.
- (23) Данъчната система разчита в голяма степен на приходите от данъци върху труда, докато данъчните основи, които са по-малко вредни за приобщаващия растеж, остават недостатъчно използвани. Данъчната тежест върху труда в Германия е една от най-високите в Съюза. Това намалява нетното заплащане и създава демотивиращи фактори за увеличаване на отработените часове за определени групи, като например лицата с ниски и средни доходи и вторите работещи членове на домакинството; това е в разрез с по-доброто използване на потенциала на работната сила, особено като се има предвид очертаващият се недостиг на работна ръка. Приходите от екологични данъци са сравнително ниски, докато вредните за околната среда субсидии (включително данъчни облекчения и освобождаване от данъци) подкопават целите за екологична устойчивост и противодействат на декарбонизацията, енергийната ефективност и разгръщането на производството на енергия от възобновяеми източници.
- (24) В съответствие с член 19, параграф 3, буква б) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.2 от приложение V към същия регламент планът за възстановяване и устойчивост включва широк набор от взаимно подсилващи се реформи и инвестиции с примерен график за изпълнението, който да приключи до 31 август 2026 г. Те спомагат за преодоляването на всички или на значителна част от икономическите и социалните предизвикателства, очертани в специфичните за държавата препоръки, отправени от Съвета до Германия в рамките на европейския семестър през 2019 г. и 2020 г., в допълнение към всички специфични за държавата препоръки, отправени до датата на приемане на плана за възстановяване и устойчивост. По-специално той допринася за справяне с необходимостта от стимулиране на публичните и частните инвестиции — по-конкретно тези в подкрепа на екологичния и цифровия преход — в устойчивия транспорт, в чистите, ефективни и интегрирани енергийни системи, в цифровизацията на публичната администрация и здравните услуги, в образованието, както и в научните изследвания и иновациите.
- (25) Изпълнението на плана за възстановяване и устойчивост на Германия се очаква да допринесе за постигането на по-нататъшен напредък в екологичния и цифровия преход. Мерките в подкрепа на целите в областта на климата в Германия представляват 42 % от общия размер на отпуснатите по плана за възстановяване и устойчивост средства, докато мерките в подкрепа на целите в областта на цифровите технологии възлизат на 52 % от общия размер на отпуснатите по плана за възстановяване и устойчивост средства. Пълното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост в съответствие със съответните ключови етапи и цели ще помогне на Германия да се възстанови бързо от последиците от кризата с COVID-19, като същевременно укрепи своята устойчивост. Системното участие на социалните партньори и други съответни заинтересовани страни продължава да бъде от съществено значение за успешното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост, както и на други икономически политики и политики в областта на заетостта, които излизат извън рамките на плана за възстановяване и устойчивост, за да се гарантира широка ангажираност с цялостната програма на политиката.
- (26) До 4 април 2022 г. Германия представи програмните документи в областта на политиката на сближаване, предвидени в Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁹⁾ за всички 15 програми по Европейския фонд за регионално развитие, всички 16 програми по Европейския социален фонд плюс и смесената програма по Европейския фонд за регионално развитие/Европейския социален фонд плюс. На 19 април 2022 г. Комисията одобри Споразумението за партньорство с Германия относно използването на фондовете на политиката на сближаване. В съответствие с Регламент (ЕС) 2021/1060 Германия взе предвид съответните специфични за нея препоръки при програмирането на фондовете на политиката на сближаване за периода 2021–2027 г. Това е предварително условие за подобряване на ефективността и максимално увеличаване на добавената стойност на финансовата подкрепа, която ще бъде получена от фондовете на политиката на сближаване, като същевременно се насърчават координация, взаимно допълване и съгласуваност между тези фондове на политиката на сближаване и други инструменти и фондове на Съюза. Успешното прилагане на Механизма за възстановяване и устойчивост и програмите по линия на политиката на сближаване зависи и от премахването на пречките пред инвестициите в подкрепа на екологичния и цифровия преход и балансираното териториално развитие.

⁽¹⁹⁾ Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 159).

- (27) Освен икономическите и социалните предизвикателства, разгледани в плана за възстановяване и устойчивост, Германия все още изостава по отношение на разгръщането на ширококолентов достъп с много голям капацитет в селските райони, където по-големите инвестиции имат потенциала да подобрят растежа на производителността и дисбаланса между спестяванията и инвестициите. Като цяло през последната година Германия значително подобри ширококолентовото покритие с много голям капацитет, което понастоящем е на равнище над средното за Съюза. В селските райони обаче покритието е било 22,5 %, което е под средната стойност за Съюза от 37,1 %. В същото време само 15,4 % от домакинствата имат достъп до оптична връзка (в сравнение със средната стойност за Съюза от 50 %), което поставя Германия сред държавите членки с най-ниско покритие на оптични влакна, докато петте най-добре представящи се в Съюза държави имат оптично покритие от поне 85 %. Липсата на оптични връзки е подчертана в селските райони (11,3 % спрямо 33,8 % средно за Съюза). Това пречи на растежа на производителността, особено на малките и средните предприятия, много от които са разположени в селски и полуселски райони. Планът на Германия за възстановяване и устойчивост не обхваща разширяването на ширококолентовия достъп и 5G. Налице са схеми на федерално и регионално равнище, насочени към подобряване на свързаността в така наречените „сиви райони“ и мобилната свързаност в „белите зони“. В коалиционното споразумение се съдържат амбициозни цели относно достъпността до оптични кабели и 5G в цялата страна за всички германски домакинства, като срокът за изпълнение все още предстои да бъде уточнен. Увеличаването на капацитета за планиране и управление на гражданското строителство в частния сектор и на управлението на планирането и изпълнението в публичния сектор ще бъде от решаващо значение за навременното изпълнение. За постигането на целите ще са необходими също така подобрения в процедурите за кандидатстване и издаване на разрешителни, както и стандартизиране на алтернативни техники за инсталиране, които отнемат по-малко време.
- (28) В отговор на мандата, възложен от държавните и правителствените ръководители на Съюза във Версайската декларация, предложението на Комисията за план REPowerEU има за цел постепенно да бъде премахната зависимостта на Съюза от вноса на изкопаеми горива от Русия във възможно най-кратък срок. За тази цел в диалог с държавите членки Комисията се стреми да определи най-подходящите проекти, инвестиции и реформи на национално и регионално равнище и на равнището на Съюза. Целта на тези мерки е да се намали цялостната зависимост от изкопаеми горива и да се замени вносът на изкопаеми горива от Русия.
- (29) Германия е изправена пред предизвикателства, свързани със зависимостта ѝ от изкопаеми горива и от вноса на енергия от Русия, както и с рамковите условия за инвестиции в напълно интегрирана устойчива енергийна система. По данни от 2020 г. зависимостта от вноса на газ от Русия е особено висока (65 % ⁽²⁰⁾) и е по-висока от средната за Съюза (44 %). Зависимостта от вноса на петрол от Русия също е по-висока от средната за Съюза (34 % в Германия в сравнение със средната стойност за Съюза от 26 %) ⁽²¹⁾. Повече от половината от енергийния микс на Германия идва от газ (26 %) и нефт (35 %). Тази зависимост има преки последици за промишлеността на Германия, която представлява 35 % от крайното енергопотребление на природен газ. По-бързият напредък в разширяването на преносните и разпределителните мрежи и във внедряването на енергия от възобновяеми източници е от решаващо значение за справяне с тези предизвикателства, за постигане на целите в областта на климата и енергетиката и за увеличаване на инвестициите спрямо спестяванията. Необходими са по-големи усилия за диверсификация на енергийните доставки и маршрути, като се използват всички налични източници на енергия без въглеродни емисии, по-специално чрез внедряване на електроенергия и газове от възобновяеми източници, включително водород от възобновяеми източници, както и на втечен природен газ. Препоръчва се инвестициите в нова инфраструктура и мрежи, свързани с природния газ, да бъдат съобразени с бъдещето, когато е възможно, за да се улесни тяхната дългосрочна устойчивост чрез бъдеща промяна на предназначението им за устойчиви горива. За постигането на съответствие с целите „Подготвени за цел 55“ в Германия ще е необходима още по-голяма амбиция по отношение на намаляването на емисиите на парникови газове, увеличаването на енергията от възобновяеми източници и повишаването на енергийната ефективност. Необходими са усилия за ускоряване на декарбонизацията на промишлеността, за подобряване на възможностите за гъвкавост и реагиране от страна на потребителите на енергия във връзка с променливите цени и за засилване на интеграцията на енергийната система ⁽²²⁾.

Следва също така да се предприемат действия за повишаване на енергийната ефективност и намаляване на потреблението на енергия, както и за ускоряване на декарбонизацията на сградния фонд и транспортния сектор, понеже през 2021 г. не бяха постигнати годишните национални цели за емисии за тези сектори. По-широкото използване на споделената мобилност и устойчивия обществен транспорт може да намали потреблението на изкопаеми горива. Разширяването на електроенергийните мрежи на Германия претърпява значителни закъснения. Основните пречки са, наред с другото, сложността и продължителността на процедурите по планиране, издаване на разрешителни и обжалване. Поради закъсненията в разширяването на електроенергийните мрежи беше необходимо ограничаването

⁽²⁰⁾ Според последните данни на Германското федерално министерство на икономиката и действията в областта на климата делът на общия внос на газ е намалял до 35 %.

⁽²¹⁾ Евростат (2020 г.), дял на вноса от Русия спрямо общия внос на природен газ и суров нефт. За средните стойности за ЕС-27 общият внос се основава на вноса извън ЕС-27. За Германия общият внос включва търговията в рамките на Съюза. Суровият нефт не включва рафинираните нефтопродукти.

⁽²²⁾ Интеграцията на енергийната система свързва различните енергоносители един с друг и със секторите на крайното потребление.

на възобновяемите енергийни източници в някои области. Освен това закъсненията в разширяването на електроенергийните мрежи засягат в значителна степен мрежите на съседните държави членки, тъй като капацитетът на мрежата в Германия не е достатъчен за пренос на количествата електроенергия, търгувана в рамките на съответната ценова зона. Правителството пое ангажимент да увеличи дела на възобновяемите енергийни източници в производството на електроенергия до 80 % до 2030 г. и понастоящем германският парламент обсъжда законодателно предложение за закон за енергията от възобновяеми източници, съдържащ целта за постигане до 2035 г. на неутралност по отношение на емисиите на парникови газове в сектора на електроенергията. Въпреки това внедряването на енергия от възобновяеми източници, по-специално вятърна енергия от разположени на сушата инсталации, претърпя значително забавяне през последните години поради продължаващите пречки пред изпълнението. За да се премахнат пречките пред изпълнението е необходимо да се предприемат стъпки за разрешаване на ранен етап на конфликти във връзка със земеползването, да се облекчат правилата за минимално разстояние, да се подобри използването на пространственото планиране за определяне на зоните за разполагане на инсталации за вятърна енергия и да се улесни получаването на разрешителни. Приемането на местно равнище може да бъде подобро, включително чрез по-рационализиран процес на консултации, засилено участие на гражданите и споделяне на приходите в проектите. Разширяването на възобновяемите енергийни източници и повишаването на енергийната ефективност не само ще намалят зависимостта от вноса на енергия, но и значително ще понижат цените на енергията. И накрая, участието в трансгранично сътрудничество в областта на енергетиката може да бъде допълнително засилено, а гъвкавостта и капацитетът за обратен поток могат да бъдат увеличени, когато става въпрос за съществуваща взаимосвързаност.

- (30) Въпреки че ускоряването на прехода към неутралност по отношение на климата и премахването на изкопаемите горива ще доведе до значителни разходи за реструктуриране в няколко сектора, Германия може да използва Механизма за справедлив преход в контекста на политиката на сближаване, за да смекчи социално-икономическото въздействие на прехода в най-засегнатите региони. Освен това Германия може да използва Европейския социален фонд плюс, създаден с Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета⁽²³⁾, за да подобри възможностите за заетост и да засили социалното сближаване.
- (31) С оглед на оценката на Комисията Съветът разгледа програмата за стабилност за 2022 г., като становището му⁽²⁴⁾ е изразено в препоръка 1.
- (32) С оглед на тясната взаимосвързаност между икономиките на държавите членки от еврозоната и колективния им принос за функционирането на Икономическия и паричен съюз Съветът препоръчва на държавите членки от еврозоната да предприемат действия, включително чрез своите планове за възстановяване и устойчивост, за да изпълнят препоръките, съдържащи се в препоръката от 2022 г. относно икономическата политика на еврозоната. За Германия това е отразено по-специално в препоръки 1, 2 и 3 по-долу.
- (33) С оглед на задълбочения преглед и оценката, направени от Комисията, Съветът разгледа националната програма за реформи за 2022 г. и програмата за стабилност за 2022 г. Неговите препоръки съгласно член 6 от Регламент (ЕС) № 1176/2011 са отразени по-специално в препоръки 1, 2, 3 и 4. Препоръки 1, 2 и 3 ще допринесат и за изпълнението на препоръката от 2022 г. относно еврозоната, и по-специално на първата и четвъртата препоръка за еврозоната. Фискалните политики, посочени в препоръка 1, и политиките, посочени в препоръки 2, 3 и 4, спомагат, наред с другото, за преодоляване на дисбалансите, свързани с излишъка по текущата сметка, доколкото става въпрос за по-големи инвестиции,

ПРЕПОРЪЧВА на Германия да предприеме през 2022 г. и 2023 г. следните действия:

1. През 2023 г. да гарантира, че растежът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи е в съответствие с като цяло неутрална позиция на политиката, като се вземе предвид продължаващата временна и целенасочена подкрепа за най-уязвимите от покачването на цените на енергията домакинства и предприятия и за хората, бягащи от Украйна. Да има готовност да адаптира текущите разходи към променящата се ситуация. Да увеличи публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход, както и за енергийната сигурност, като се вземе предвид инициативата REPowerEU, включително чрез използване на Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза. За периода след 2023 г. да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции. Да подобри данъчния микс за по-приобщаващ и устойчив растеж, по-специално чрез подобряване на данъчните стимули за увеличаване на обработените часове. Да гарантира дългосрочната устойчивост на пенсионната система.

⁽²³⁾ Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за създаване на Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+) и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1296/2013 (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 21).

⁽²⁴⁾ Съгласно член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1466/97.

2. Да продължи да изпълнява своя план за възстановяване и устойчивост в съответствие с ключовите етапи и целите, включени в Решението за изпълнение на Съвета от 13 юли 2021 г. Да приключи бързо преговорите с Комисията по програмните документи в областта на политиката на сближаване за периода 2021—2027 г., за да започне тяхното изпълнение.
3. Да премахне пречките пред инвестициите и да стимулира инвестициите в цифрови съобщителни мрежи с много голям капацитет.
4. Да намали цялостната зависимост от изкопаеми горива и да диверсифицира вноса им чрез подобряване на енергийната ефективност, стимулиране на икономии на енергия, диверсификация на енергийните доставки и маршрути, премахване на пречките пред инвестициите, допълнително рационализиране на процедурите за издаване на разрешителни, увеличаване на инвестициите в електроенергийни мрежи и енергия от възобновяеми източници и ускоряване на тяхното разгръщане, както и допълнително насърчаване на участието в трансгранично сътрудничество в областта на енергетиката.

Съставено в Брюксел на 12 юли 2022 година.

За Съвета
Председател
Z. STANJURA

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА**от 12 юли 2022 година****относно националната програма за реформи на Естония за 2022 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Естония за 2022 г.**

(2022/C 334/06)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121, параграф 2 и член 148, параграф 4 от него,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики ⁽¹⁾, и по-специално член 5, параграф 2 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

като взе предвид заключенията на Европейския съвет,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта,

като взе предвид становището на Икономическия и финансов комитет,

като взе предвид становището на Комитета за социална закрила,

като взе предвид становището на Комитета за икономическа политика,

като има предвид, че:

- (1) Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁾, с който бе създаден Механизмът за възстановяване и устойчивост, влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По Механизма за възстановяване и устойчивост се предоставя финансова подкрепа за осъществяването на реформи и инвестиции, водещи до фискален стимул, финансиран от Съюза. Той допринася за икономическото възстановяване и за осъществяването на устойчиви и увеличаващи растежа реформи и инвестиции, по-специално за насърчаването на екологичния и цифровия преход, като същевременно укрепва устойчивостта и потенциалния растеж на икономиките на държавите членки. Той спомага също за укрепване на устойчивите публични финанси и за стимулиране на растежа и създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план. Максималното финансово участие за държава членка в рамките на Механизма за възстановяване и устойчивост ще бъде актуализирано през юни 2022 г. в съответствие с член 11, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241.
- (2) На 24 ноември 2021 г. Комисията прие годишния обзор на устойчивия растеж, с което постави началото на европейския семестър за координация на икономическите политики за 2022 г. Тя надлежно взе предвид Социалния ангажимент от Порто, подписан на 7 май 2021 г., за по-нататъшно прилагане на Европейския стълб на социалните права, провъзгласен от Европейския парламент, Съвета и Комисията на 17 ноември 2017 г. На 25 март 2022 г. Европейският съвет одобри приоритетите на годишния обзор на устойчивия растеж за 2022 г. На 24 ноември 2021 г. въз основа на Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁾ Комисията прие и доклада за механизма за предупреждение, в който Естония не бе посочена като една от държавите членки, за които ще се извърши задълбочен преглед. На същата дата Комисията прие и препоръка за препоръка на Съвета относно икономическата политика на еврозоната и предложение за съвместния доклад за заетостта за 2022 г., в който се анализира прилагането на насоките за заетостта и принципите на Европейския стълб на социалните права. На 5 април 2022 г. Съветът прие препоръката относно икономическата политика на еврозоната ⁽⁴⁾ („препоръката от 2022 г. относно еврозоната“), а на 14 март 2022 г. – съвместния доклад за заетостта.

⁽¹⁾ ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

⁽²⁾ Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

⁽³⁾ Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 г. относно предотвратяването и коригирането на макроикономическите дисбаланси (ОВ L 306, 23.11.2011 г., стр. 25).

⁽⁴⁾ Препоръка на Съвета от 5 април 2022 г. относно икономическата политика на еврозоната (ОВ C 153, 7.4.2022 г., стр. 1).

- (3) След световната пандемия нахлуването на Русия в Украйна значително промени геополитическия и икономическия контекст. Последствията от нахлуването върху икономиките на държавите членки бяха усетени, наред с другото, чрез по-високите цени на енергията, храните и суровините и по-слабите перспективи за растеж. По-високите цени на енергията са особено тежки за най-уязвимите домакинства, изпитващи енергийна бедност или изложени на риск от енергийна бедност, както и за дружествата, които са най-уязвими спрямо растежа на цените на енергията. В Съюза се наблюдава и безпрецедентен приток на хора, бягащи от Украйна. Икономическите последици от агресивната война на Русия засегнаха държавите членки асиметрично. В този контекст на 4 март 2022 г. за първи път бе задействана Директива 2001/55/ЕО на Съвета⁽⁵⁾ чрез Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета⁽⁶⁾, с която на разселените лица от Украйна беше предоставено правото на законно пребиваване в Съюза, както и достъп до образование и обучение, пазара на труда, здравеопазване, жилищно настаняване и социално подпомагане. Естония получава извънредна подкрепа в рамките на инициативата „Действия по линия на сближаването за бежанците в Европа“ (CARE) и чрез допълнителното предварително финансиране по програмата „Помощ за възстановяване в полза на сближаването и териториите на Европа“ (REACT-EU), за да се отговори спешно на нуждите от прием и интеграция на хората, бягащи от Украйна.
- (4) Като се има предвид бързо променящата се икономическа и геополитическа ситуация, през 2022 г. европейският семестър възобновява широкообхватната си координация на икономическите политики и политиките по заетостта, като същевременно се усъвършенства в съответствие с изискванията за изпълнение на Механизма за възстановяване и устойчивост, както е посочено в годишния обзор на устойчивия растеж за 2022 г. Изпълнението на приетите планове за възстановяване и устойчивост е от съществено значение за постигането на приоритетите на политиката в рамките на европейския семестър, тъй като плановете обхващат всички или значителна част от съответните специфични за всяка държава препоръки, отправени през циклите на европейския семестър за 2019 г. и 2020 г. Специфичните за всяка държава препоръки за 2019 г. и 2020 г. продължават да бъдат също толкова важни и за плановете за възстановяване и устойчивост, които са преразгледани, актуализирани или изменени в съответствие с членове 14, 18 и 21 от Регламент (ЕС) 2021/241, в допълнение към всички останали специфични за всяка държава препоръки, отправени до датата, на която са представени тези преразгледани, актуализирани или изменени планове.
- (5) Общата клауза за дерогация в Пакта за стабилност и растеж действа от март 2020 г. В съобщението си от 3 март 2021 г., озаглавено „Една година от началото на пандемията от COVID-19: ответни мерки на фискалната политика“, Комисията изрази становище, че решението за дезактивиране или продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация следва да се основава на цялостна оценка на състоянието на икономиката, като равнището на икономическата активност в Съюза или еврозоната се сравнява с равнищата отпреди кризата (края на 2019 г.) като ключов количествен критерий. Повишената несигурност и силните рискове от влошаване на икономическите перспективи в контекста на войната в Европа, безпрецедентното покачване на цените на енергията и продължаващите смущения във веригата на доставки оправдават удължаването на срока на действие на общата клауза за дерогация на Пакта за стабилност и растеж до 2023 г.
- (6) Съгласно подхода в препоръката на Съвета от 18 юни 2021 г.⁽⁷⁾, съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност за 2021 г. на Естония, общата фискална позиция понастоящем се измерва най-добре с промяната в първичните разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и като се изключват временните извънредни мерки, свързани с кризата с COVID-19), но като се включват свързаните със средносрочния потенциален растеж разходи, финансирани с безвъзмездна подкрепа (безвъзмездни средства) по Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза⁽⁸⁾. Освен общата фискална позиция, за да се прецени дали националната фискална политика е предпазлива и дали съставът ѝ допринася за устойчиво възстановяване, което е в съответствие с екологичния и цифровия преход, се обръща внимание и на развитието на финансираните на национално равнище първични текущи разходи⁽⁹⁾ (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и като се изключват временните извънредни мерки, свързани с кризата с COVID-19) и инвестиции.

⁽⁵⁾ Директива 2001/55/ЕО на Съвета от 20 юли 2001 г. относно минималните стандарти за предоставяне на временна закрила в случай на масово навлизане на разселени лица и за мерките за поддръжане на баланса между държавите членки в полагането на усилия за прием на такива лица и понасяне на последиците от този прием (ОВ L 212, 7.8.2001 г., стр. 12).

⁽⁶⁾ Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета от 4 март 2022 г. за установяване на съществуването на масово навлизане на разселени лица от Украйна по смисъла на член 5 от Директива 2001/55/ЕО и за въвеждане на временна закрила (ОВ L 71, 4.3.2022 г., стр. 1).

⁽⁷⁾ Препоръка на Съвета от 18 юни 2021 г., съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност за 2021 г. на Естония (ОВ С 304, 29.7.2021 г., стр. 23).

⁽⁸⁾ Прогнозите за фискалната позиция и нейните компоненти в настоящата препоръка са оценки на Комисията, основани на допусканията, залегнали в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. Оценките на Комисията на средносрочния потенциален растеж не включват положителното въздействие на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и които могат да стимулират потенциалния растеж.

⁽⁹⁾ Нефинансирани с безвъзмездни средства от Механизма за възстановяване и устойчивост или други фондове на Съюза.

- (7) На 2 март 2022 г. Комисията прие съобщение, в което се предоставят общи насоки за фискалната политика през 2023 г. („фискалните насоки“), целящи да се подпомогне изготвянето на програмите за стабилност и конвергенция на държавите членки и по този начин да се засили координацията на политиките. Комисията отбеляза, че въз основа на макроикономическите перспективи от зимната прогноза от 2022 г. преминаването от съвкупна подкрепяща фискална позиция през 2020–2022 г. към до голяма степен неутрална съвкупна фискална позиция, при запазване на готовността да се реагира на променящата се икономическа ситуация, изглежда подходящо през 2023 г. Комисията обяви, че фискалните препоръки за 2023 г. следва да продължат да бъдат диференцирани между отделните държави членки и да вземат предвид възможното разпространение на ефекти между отделните държави. Комисията прикани държавите членки да отразят насоките в своите програми за стабилност и конвергенция. Комисията пое ангажимент да следи отблизо икономическото развитие и при необходимост ще коригира своите насоки на политиката най-късно с пролетния пакет за европейския семестър от края на май 2022 г.
- (8) По отношение на фискалните насоки фискалните препоръки за 2023 г. отчитат влошените икономически перспективи, повишената несигурност и допълнителните рискове от влошаване, както и по-високата инфлация в сравнение със зимната прогноза от 2022 г. на Комисията. На фона на тези съображения фискалните мерки трябва да доведат до увеличение на публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход и енергийната сигурност и до поддържане на популателната способност на най-уязвимите домакинства, така че да се смекчи въздействието на покачането на цените на енергията и да се спомогне за ограничаване на инфлационния натиск от вторични ефекти чрез целенасочени и временни мерки. Фискалната политика трябва да остане гъвкава, за да се адаптира към бързо променящите се обстоятелства, включително предизвикателствата, произтичащи от агресивната война на Русия срещу Украйна по отношение на отбраната и сигурността, и да бъде диференцирана в отделните държави членки в зависимост от тяхното фискално и икономическо положение, включително по отношение на излагането им на кризата и притока на разселени лица от Украйна.
- (9) На 18 юни 2021 г. Естония представи на Комисията своя национален план за възстановяване и устойчивост в съответствие с член 18, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/241. Съгласно член 19 от Регламент (ЕС) 2021/241 Комисията оцени целесъобразността, ефективността, ефикасността и съгласуваността на плана за възстановяване и устойчивост в съответствие с насоките за оценка, съдържащи се в приложение V към посочения регламент. На 29 октомври 2021 г. Съветът прие своето решение за изпълнение за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Естония⁽¹⁰⁾. Отпускането на трансовете зависи от приемането на решение на Комисията в съответствие с член 24, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2021/241, гласящо, че Естония е изпълнила задоволително съответните ключови етапи и цели, определени в решението за изпълнение на Съвета. Задоволителното изпълнение предполага, че постигането на предходните ключови етапи и цели е запазено.
- (10) На 29 април 2022 г. Естония представи своята национална програма за реформи за 2022 г. и своята програма за стабилност за 2022 г. в съответствие с крайния срок, определен в член 4 от Регламент (ЕО) № 1466/97. Двете програми бяха оценени заедно, за да бъдат отчетени взаимовръзките между тях. В съответствие с член 27 от Регламент (ЕС) 2021/241 националната програма за реформи за 2022 г. отразява също шестмесечното докладване на Естония относно напредъка, постигнат при изпълнението на нейния план за възстановяване и устойчивост.
- (11) На 23 май 2022 г. Комисията публикува доклада за Естония за 2022 г. В него беше оценен напредъкът на Естония в изпълнението на съответните специфични за държавата препоръки, приети от Съвета през 2019 г., 2020 г. и 2021 г., и беше направен преглед на изпълнението от Естония на плана за възстановяване и устойчивост въз основа на набора от показатели за възстановяване и устойчивост. Въз основа на този анализ в доклада за държавата бяха посочени пропуски по отношение на предизвикателствата, които не са разгледани или са само частично разгледани в плана за възстановяване и устойчивост, както и по отношение на новите и нововъзникващите предизвикателства, включително породените от руското нахлуване в Украйна. В него бяха оценени също напредъкът на Естония при прилагането на Европейския стълб на социалните права и постигането на водещите цели на Съюза в областта на заетостта, уменията и намаляването на бедността, както и напредъкът в постигането на целите на ООН за устойчиво развитие.
- (12) На 23 май 2022 г. Комисията представи доклад, изготвен в съответствие с член 126, параграф 3 от Договора. В този доклад се разглежда състоянието на бюджета на Естония, тъй като нейният дефицит по консолидирания държавен бюджет през 2022 г. се планира да надхвърли референтната стойност по Договора от 3 % от брутният вътрешен продукт (БВП). В доклада се стига до заключението, че критерият за дефицита не е изпълнен. В съответствие със съобщението от 2 март 2022 г. Комисията не предложи откриването на нови процедури при прекомерен дефицит през пролетта на 2022 г. и ще прецени отново дали е необходимо да предложи откриването на такива процедури през есента на 2022 г.

⁽¹⁰⁾ ST 12532/2021; ST 12532/2021 ADD 1; ST 12532/21 ADD 1 COR 1 REV 1.

- (13) В препоръката си от 20 юли 2020 г. ⁽¹¹⁾ Съветът препоръчва на Естония да предприеме всички необходими мерки през 2020 и 2021 г., в съответствие с общата клауза за дерогация, за ефективно справяне с пандемията от COVID-19, поддръжане на икономиката и подпомагане на последващото възстановяване. Освен това той препоръчва на Естония да провежда, когато икономическите условия го позволяват, фискални политики, насочени към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на дълга, като същевременно засили инвестициите. През 2021 г. съгласно данните, потвърдени от Евростат, дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Естония намаля от 5,6 % от БВП през 2020 г. на 2,4 %. Ответните мерки на фискалната политика на Естония подпомогнаха икономическото възстановяване през 2021 г., а временните извънредни мерки нараснаха от 2,3 % от БВП през 2020 г. на 2,7 % през 2021 г. Мерките, предприети от Естония през 2021 г., бяха в съответствие с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г. Дискреционните бюджетни мерки, приети от правителството през 2020 г. и 2021 г., бяха предимно временни или съпътствани от компенсаторни мерки. В същото време някои от дискреционните мерки, приети от правителството през периода 2020—2021 г., не бяха временни или съпътствани от компенсаторни мерки, състоящи се главно от увеличения на пенсията, целенасочени увеличения на заплатите (на учители, медицински персонал, служители в областта на културата и полицейски служители) и програми за разходи в здравеопазването, научноизследователската и развойната дейност (НИРД), войската и информационните и комуникационните технологии (ИКТ). Съгласно данните, потвърдени от Евростат, консолидираният държавен дълг намаля от 19,0 % от БВП през 2020 г. на 18,1 % от БВП през 2021 г.
- (14) Макроикономическият сценарий в основата на бюджетните прогнози в програмата за стабилност за 2022 г. е предпазлив. Правителството предвижда реалният БВП да спадне с 1,0 % през 2022 г. и да нарасне с 1,2 % през 2023 г. За сравнение в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда растеж на реалния БВП от 1,0 % през 2022 г. и 2,4 % през 2023 г. Комисията прогнозира по-силен растеж на частното потребление благодарение на високото равнище на натрупаните спестявания и очакваната стабилна динамика на заплатите. В своята програма за стабилност за 2022 г. правителството очаква номиналният дефицит да се увеличи до 5,3 % от БВП през 2022 г. и да намалее до 4,8 % през 2023 г. Увеличението през 2022 г. отразява главно новите мерки за разходи с цел смекчаване на цените на енергията и допълнителните разходи, свързани със социалното осигуряване и сигурността, както и разходите за предоставяне на временна закрила на разселените лица от Украйна. Съгласно програмата за стабилност за 2022 г. съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да нарасне до 20,7 % през 2022 г. и след това до 24,1 % през 2023 г. Въз основа на мерките на политиката, известни към крайната дата за изготвяне на прогнозата, в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда бюджетен дефицит за 2022 г. и 2023 г. в размер съответно на 4,4 % от БВП и 3,7 % от БВП. Той е по-малък от дефицита, предвиден в програмата за стабилност за 2022 г., главно поради по-силната прогноза за БВП, залегнала в основата на прогнозите на Комисията, и по-умерения растеж на инвестиционните разходи, прогнозиран от Комисията. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда съотношение на консолидирания държавен дълг към БВП от 20,9 % през 2022 г. и 23,5 % през 2023 г., подобно на прогнозите на програмата за стабилност за 2022 г. Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. средносрочният (10-годишен среден) потенциален растеж на производството се оценява на 3,1 %. Тази прогноза не включва обаче въздействието на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и могат да стимулират потенциалния растеж на Естония.
- (15) През 2022 г. правителството постепенно премахна по-голямата част от мерките, предприети в отговор на кризата, предизвикана от COVID-19, така че се очаква временните извънредни мерки да намалее от 2,7 % от БВП през 2021 г. на 0,8 % през 2022 г. Държавният дефицит е засегнат от мерките, приети за противодействие на икономическото и социалното въздействие на увеличението на цените на енергията, които според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се оценяват на 0,7 % от БВП през 2022 г. и се очаква да бъдат поетапно отменени през 2023 г. ⁽¹²⁾ Тези мерки се състоят главно от социални трансфери за по-бедните домакинства, тавани на цените на електроенергията и отоплението и намаляване на таксите за електроенергия и газ за потребителите. Тези мерки бяха обявени за временни. Ако обаче цените на енергията останат високи през 2023 г., някои от тези мерки биха могли да бъдат запазени. Някои от тези мерки не са целенасочени, по-специално общият таван на цените на енергията за домакинствата, понижаването на таксите за мрежата и повсеместното намаляване на акцизите (в сила от 2020 г.). Бюджетният дефицит е повлиян и от разходите за осигуряване на временна закрила на разселените лица от Украйна, като според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. тези разходи се очаква да бъдат 0,4 % от БВП през 2022 г. и 0,6 % през 2023 г. ⁽¹³⁾, както и от увеличените разходи за отбрана с 0,6 % от БВП през 2023 г.

⁽¹¹⁾ Препоръка на Съвета от 20 юли 2020 г. относно националната програма за реформи на Естония за 2020 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Естония за 2020 г. (ОВ С 282, 26.8.2020 г., стр. 33).

⁽¹²⁾ Числата представляват равнището на годишните бюджетни разходи за мерките, предприети от есента на 2021 г. насам, включително текущите приходи и разходи, както и когато е уместно, мерките за капиталови разходи.

⁽¹³⁾ Очаква се общият брой на лицата, разселени от Украйна в Съюза, постепенно да достигне 6 милиона до края на 2022 г., като тяхното географско разпределение се изчислява въз основа на големината на установилата се диаспора, относителното население на приемащата държава членка и актуалното разпределение на разселените лица от Украйна в целия Съюз към март 2022 г. За бюджетните разходи за едно лице оценките се основават на модела за микросимулация EuroMod на Съвместния изследователски център на Комисията, като се вземат предвид както паричните преводи, така и обезщетенията в натура като образование и здравеопазване, на които лицата може да имат право.

- (16) В препоръката си от 18 юни 2021 г. Съветът препоръчва през 2022 г. Естония да поддържа подкрепяща фискална позиция, включително импулса, осигурен от Механизма за възстановяване и устойчивост, и да запази инвестициите, финансирани на национално равнище. Съветът също така препоръчва на Естония, когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и осигуряване на фискална устойчивост в средносрочен план, и същевременно да засили инвестициите с цел стимулиране на потенциала за растеж.
- (17) През 2022 г. според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. и информацията, включена в програма за стабилност на Естония за 2022 г., се предвижда фискалната позиция да бъде подкрепяща и да възлиза на $-2,4\%$ от БВП, както се препоръчва от Съвета ⁽¹⁴⁾. Естония планира да предоставя непрекъсната подкрепа за възстановяването, като използва Механизма за възстановяване и устойчивост, за да финансира допълнителни инвестиции, както беше препоръчано от Съвета. Положителният принос към икономическата активност на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза, се прогнозира да нарасне с $0,1$ процентни пункта в сравнение с 2021 г. Предвижда се финансираните на национално равнище инвестиции да осигурят експанзионистичен принос към фискалната позиция от $0,6$ процентни пункта през 2022 г. ⁽¹⁵⁾ Поради това Естония планира да запази инвестициите, финансирани на национално равнище, както се препоръчва от Съвета. Същевременно ръстът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (без новите мерки по отношение на приходите) през 2022 г. се очаква да доведе до експанзионистичен принос в размер на $1,4$ процентни пункта към цялостната фискална позиция. Този значителен експанзионистичен принос включва, наред с другото, увеличаване на заплатите и социалните трансфери, както и допълнителното въздействие на мерките за справяне с икономическото и социалното въздействие на увеличението на цените на енергията ($0,5\%$ от БВП) и на разходите за предоставяне на временна закрила на разселените лица от Украйна ($0,4\%$ от БВП).
- (18) В прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда фискалната позиция през 2023 г. да бъде $0,2\%$ от БВП, при условие че политиката остане непроменена ⁽¹⁶⁾. Очаква се през 2023 г. Естония да продължи да използва безвъзмездните средства по Механизма за възстановяване и устойчивост, за да финансира допълнителни инвестиции в подкрепа на възстановяването. Положителният принос към икономическата активност на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза, се прогнозира да нарасне с $0,4$ процентни пункта от БВП в сравнение с 2022 г. Предвижда се финансираните на национално равнище инвестиции да осигурят експанзионистичен принос към фискалната позиция от $0,3$ процентни пункта през 2023 г. ⁽¹⁷⁾ Същевременно ръстът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (без новите мерки по отношение на приходите) през 2023 г. се очаква да доведе до рестриктивен принос в размер на $0,4$ процентни пункта към цялостната фискална позиция. Това включва въздействието на постепената отмяна на мерките за справяне с повишените цени на енергията ($0,7\%$ от БВП) и допълнителните разходи за предоставяне на временна закрила на разселените лица от Украйна ($0,1\%$ от БВП).
- (19) В програмата за стабилност за 2022 г. се очаква дефицитът по консолидирания държавен бюджет постепенно да намалее до $3,8\%$ от БВП през 2024 г. и до $2,9\%$ до 2025 г. Поради това се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет отново да спадне под 3% от БВП до 2025 г. Тези прогнози предполагат някои допълнителни мерки за фискална консолидация, които все още не са уточнени. Съгласно програмата за стабилност за 2022 г. съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да нараства до 2025 г., по-конкретно с увеличение до $27,7\%$ през 2024 г. и до $29,2\%$ през 2025 г. Съгласно анализа на Комисията рисковете за устойчивостта на дълга изглеждат ниски в средносрочен план.
- (20) В съответствие с член 19, параграф 3, буква б) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.2 от приложение V към същия регламент планът за възстановяване и устойчивост включва широк набор от взаимно подсилващи се реформи и инвестиции с примерен график за изпълнение до 31 август 2026 г. Те спомагат за преодоляването на всички или на значителна част от икономическите и социалните предизвикателства, очертани в специфичните за държавата препоръки, отправени от Съвета до Естония в рамките на европейския семестър през 2019 г. и 2020 г., в допълнение към всички специфични за държавата препоръки, отправени до датата на приемане на плана за възстановяване и устойчивост. По-специално, в плана за възстановяване и устойчивост се поставя акцент върху екологичния и цифровия преход с мерки за подобряване на енергийната ефективност и развитие на енергията от възобновяеми източници; повишаване на устойчивостта на транспорта и мобилността; подкрепа за предприятията по време на двойния преход, по-специално за стартиращите и малките и средните предприятия; допълнително цифровизиране на обществените услуги; и повишаване на съответствието на системата за образование и обучение с нуждите на пазара на труда, по-специално по отношение на екологичните и цифровите умения. В плана за възстановяване и устойчивост се съдържат също така мерки за подобряване на достъпността и устойчивостта на здравната система и се предвиждат някои подобрения на мрежата за социална сигурност и достъпа до социални услуги.

⁽¹⁴⁾ Отрицателният (положителният) знак на показателя съответства на превишение (недостиг) на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за експанзионистична (рестриктивна) фискална политика.

⁽¹⁵⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат експанзионистичен принос от $0,4$ процентни пункта от БВП. Това отразява планираното от правителството увеличение на запасите от газ и течни горива.

⁽¹⁶⁾ Отрицателният (положителният) знак на показателя съответства на превишение (недостиг) на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за експанзионистична (рестриктивна) фискална политика.

⁽¹⁷⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат рестриктивен принос от $0,5$ процентни пункта от БВП. Това отразява базовия ефект от държавните покупки на запаси от газ и течни горива през 2022 г.

- (21) Изпълнението на плана за възстановяване и устойчивост на Естония се очаква да допринесе за постигането на по-нататъшен напредък в екологичния и цифровия преход. Мерките в подкрепа на целите в областта на климата на Естония представляват 41,5 % от общия размер на отпуснатите по плана за възстановяване и устойчивост средства, докато мерките в подкрепа на целите в областта на цифровите технологии възлизат на 21,5 % от общия размер на отпуснатите по плана за възстановяване и устойчивост средства. Пълното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост в съответствие със съответните ключови етапи и цели ще помогне на Естония да се възстанови бързо от последиците от кризата с COVID-19, като същевременно укрепи своята устойчивост. Системното участие на социалните партньори и други съответни заинтересовани страни продължава да бъде важно за успешното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост, както и на други икономически политики и политики в областта на заетостта, които излизат извън рамките на плана за възстановяване и устойчивост, за да се гарантира широка ангажираност с цялостната програма на политиката.
- (22) Естония представи споразумението за партньорство, предвидено в Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁸⁾, на 18 април 2022 г., а останалите програми в областта на политиката на сближаване, предвидени в същия регламент, все още не са представени. В съответствие с Регламент (ЕС) 2021/1060 Естония трябва да вземе предвид съответните специфични за нея препоръки при програмирането на фондовете на политиката на сближаване за периода 2021–2027 г. Това е предварително условие за подобряване на ефективността и максимално увеличаване на добавената стойност на финансовата подкрепа, която ще бъде получена от фондовете на политиката на сближаване, като същевременно се насърчват координация, взаимно допълване и съгласуваност между тези фондове на политиката на сближаване и други инструменти и фондове на Съюза. Успешното прилагане на Механизма за възстановяване и устойчивост и програмите по линия на политиката на сближаване зависи и от премахването на пречките пред инвестициите в подкрепа на екологичния и цифровия преход и балансираното териториално развитие.
- (23) Освен икономическите и социалните предизвикателства, разгледани в плана за възстановяване и устойчивост, Естония е изправена пред редица допълнителни предизвикателства, свързани с дългосрочните грижи и адекватността на мрежата за социална сигурност, особено за безработните.
- (24) Адекватността на мрежата за социална сигурност се е подобрила в Естония, но процентът на изложените на риск от бедност и социално изключване остава висок при възрастните хора, хората с увреждания и безработните. Безработните лица са по-слабо защитени от изпадане в бедност поради рестриктивните критерии за получаване на обезщетения за безработица, по-специално праговете за заетост и доходи преди безработицата. В резултат на това през 2021 г. само около 50 % от всички регистрирани безработни са получавали обезщетения за безработица, 37 % от новорегистрираните безработни са получавали осигурителни обезщетения за безработица, а само 26 % са получили фиксирано обезщетение за безработица. Разширяването на обхвата на обезщетенията за безработица и облекчаването на минималните критерии за достъп до обезщетения за безработица могат да допринесат ефективно за увеличаване на социалната закрила, по-специално за лицата с кратки периоди на заетост и с нестандартни форми на заетост.
- (25) Населението на Естония застарява, но предоставянето на дългосрочни грижи е недостатъчно за задоволяване на търсенето поради недостатъци в организацията и финансирането на дългосрочните грижи. Разпокъсаността в организацията и финансирането на дългосрочните грижи между социалния и здравния сектор и държавата и местните власти води до неравномерно предоставяне на услуги по домовете и в общността. Освен това делът на разходите, плащани от нуждаещите се от грижи („преки плащания“), е бил вторият по големина в Съюза през 2019 г. Публичните разходи за дългосрочни грижи са били едва 0,4 % от БВП през 2019 г. (в сравнение със средната стойност за Съюза от 1,7 %). Липсата на общи стандарти за дългосрочни грижи и недостигът на персонал в сектора на грижите подкопават качеството на предоставянето на услуги. Реформирането на дългосрочните грижи чрез поставяне на акцент върху ефикасно и устойчиво финансиране, достъп до интегрирани здравни и социални услуги, определяне на стандарти за качество и осигуряване на достатъчно голяма и квалифицирана работна сила в сектора на грижите ще повиши качеството на живот на нуждаещите се от грижи и ще намали голямата тежест за членовете на семейството, свързана с полагането на грижи.
- (26) В отговор на мандата, възложен от държавните и правителствените ръководители на Съюза във Версайската декларация, предложението на Комисията за план REPowerEU има за цел постепенно да бъде премахната зависимостта на Съюза от вноса на изкопаеми горива от Русия във възможно най-кратък срок. За тази цел в диалог с държавите членки Комисията се стреми да определи най-подходящите проекти, инвестиции и реформи на национално и регионално равнище и на равнището на Съюза. Целта на тези мерки е да се намали цялостната зависимост от изкопаеми горива и да се замени вносът на изкопаеми горива от Русия.

⁽¹⁸⁾ Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 159).

- (27) Понастоящем Естония внася ограничен дял от енергийните си доставки за производство на електроенергия и топлинна енергия, но остава до голяма степен зависима от вноса от Русия за малкия дял на природния газ (8 %) и за рафинираните петролни продукти в своя енергиен микс ⁽¹⁹⁾. Наред с продължаващото постепенно прекратяване на използването на битуминозни шисти като източник на енергия, Естония ще има полза от повишаването на енергийната ефективност, модернизирването на енергийната си инфраструктура (включително електроенергийната мрежа) и осигуряването на енергийни междусистемни връзки с достатъчен капацитет, включително трансгранични междусистемни връзки със съседните държави членки. Препоръчва се инвестициите в нова инфраструктура и мрежи, свързани с природния газ, да бъдат съобразени с бъдещето, когато е възможно, за да се улесни тяхната дългосрочна устойчивост чрез бъдеща промяна на предназначението с цел преминаване към устойчиви горива. На 20 май 2022 г. Финландия подписа десетгодишен лизингов договор за плаващ терминал за втечен природен газ (LNG), като Естония има споразумение за сътрудничество с Gasgrid Finland за достъп до него. Завършването на текущата синхронизация с континенталната електроенергийна мрежа на Съюза, осигуряването на достатъчен капацитет за междусистемните връзки със съседните държави членки и съвместните проекти за енергия от възобновяеми източници следва да останат приоритет на политиката.

Допълнителната диверсификация на енергийните източници — включително в транспорта — и ускоряването на производството на енергия от възобновяеми източници могат да бъдат постигнати чрез премахване на нефинансовите пречки пред планирането и издаването на разрешения за инсталации за енергия от възобновяеми източници, чрез увеличаване на капацитета за устойчиво производство на биометан и чрез ускоряване на внедряването на решения, основани на водород от възобновяеми източници, като същевременно се гарантира устойчивото оползотворяване на биомасата. Електрификацията на главните железопътни линии, подкрепена със средства от Съюза, вече е в ход или е планирана, но електрифицирането на цялата мрежа би допринесло за по-бърза декарбонизация на транспорта. И без това високите емисии на парникови газове от автомобилния транспорт продължават да нарастват през последните години поради интензивното използване предимно на превозни средства с висок разход на гориво. Естония е една от малкото държави членки, които не налагат годишни данъци върху пътните превозни средства, като леките и лекотоварните автомобили. Увеличаването на стимулите с цел да се насърчи обновяването на автомобилния парк с по-малко замърсяващи превозни средства би спомогнало за прехода към по-екологосъобразни видове транспорт. Когато е необходимо, подходящи предпазни мерки биха могли да смекчат въздействието върху собствениците на автомобили с ниски доходи. Потреблението на енергия може да бъде намалено чрез ефективно саниране на сгради с интегриран подход, включително внедряването на инсталации за енергия от възобновяеми източници и комбинирани отоплителни и енергийни системи. За постигането на целите „Подготвени за цел 55“ ще е необходима още по-голяма амбиция по отношение на намаляването на емисиите на парникови газове, увеличаването на енергията от възобновяеми източници и повишаването на енергийната ефективност.

- (28) Въпреки че по-бързото преминаване към неутралност по отношение на климата и премахването на изкопаемите горива ще доведе до значителни разходи за реструктуриране в някои сектори, Естония може да използва Механизма за справедлив преход в контекста на политиката на сближаване, за да смекчи социално-икономическото въздействие на прехода в най-засегнатите региони. Освен това Естония може да използва Европейския социален фонд плюс, създаден с Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁰⁾, за да подобри възможностите за заетост и да засили социалното сближаване.
- (29) С оглед на оценката на Комисията Съветът разгледа програмата за стабилност за 2022 г., като становището му ⁽²¹⁾ е изразено в препоръка 1.
- (30) С оглед на тясната взаимнообвързаност между икономиките на държавите членки от еврозоната и колективния им принос за функционирането на Икономическия и паричен съюз Съветът препоръчва на държавите членки от еврозоната да предприемат действия, включително чрез своите планове за възстановяване и устойчивост, за да изпълнят препоръките, съдържащи се в препоръката от 2022 г. относно икономическата политика на еврозоната. За Естония това е отразено по-специално в препоръки 1, 2 и 3,

ПРЕПОРЪЧВА на Естония да предприеме през 2022 г. и 2023 г. следните действия:

1. През 2023 г. да гарантира, че растежът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи е в съответствие с като цяло неутрална позиция на политиката, като се вземе предвид продължаващата временна и целенасочена подкрепа за най-уязвимите от покачането на цените на енергията домакинства и предприятия и за хората, бягащи от Украйна. Да има готовност да адаптира текущите разходи към променящата се ситуация. Да увеличи публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход, както и за енергийната сигурност, като се вземе предвид инициативата REPowerEU, включително чрез използване на Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза. За периода след 2023 г. да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции.

⁽¹⁹⁾ Евростат (2020 г.), дял на вноса от Русия спрямо общия внос на природен газ и рафинирани петролни продукти. Естония е непряко зависима от внос на природен газ от Русия чрез търговията в рамките на Съюза, като се вземе това предвид се стига до оценката, че Естония е почти изцяло зависима от Русия за своя внос на природен газ.

⁽²⁰⁾ Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за създаване на Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+) и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1296/2013 (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 21).

⁽²¹⁾ Съгласно член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1466/97.

2. Да продължи да изпълнява своя план за възстановяване и устойчивост в съответствие с ключовите етапи и целите, включени в Решението за изпълнение на Съвета от 29 октомври 2021 г. Да представи програмните документи в областта на политиката на сближаване за периода 2021–2027 г., за да приключи преговорите с Комисията, а след това да започне да ги изпълнява.
3. Да укрепи социалната закрила, включително чрез разширяване на обхвата на обезщетенията за безработица, по-специално за лицата с кратки периоди на заетост и с нестандартни форми на заетост. Да подобри финансовата достъпност и качеството на дългосрочните грижи, по-специално чрез осигуряване на тяхното устойчиво финансиране и чрез интегриране на здравните и социалните услуги.
4. Да намали цялостната зависимост от изкопаеми горива и да диверсифицира вноса на изкопаеми горива като ускори внедряването на възобновяеми енергийни източници, включително чрез допълнително рационализиране на процедурите за издаване на разрешения, осигуряване на достатъчен капацитет на междусистемните връзки и укрепване на вътрешната електроенергийна мрежа. Да повиши енергийната ефективност, по-специално енергийната ефективност на сградите, с цел намаляване на потреблението на енергия. Да увеличи усилията за подобряване на устойчивостта на транспортната система, включително чрез електрификация на железопътната мрежа и чрез увеличаване на стимулите за насърчаване на устойчив и по-малко замърсяващ транспорт, включително обновяването на автомобилния парк.

Съставено в Брюксел на 12 юли 2022 година.

За Съвета
Председател
Z. STANJURA

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА**от 12 юли 2022 година****относно националната програма за реформи на Ирландия за 2022 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Ирландия за 2022 г.**

(2022/C 334/07)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121, параграф 2 и член 148, параграф 4 от него,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики ⁽¹⁾, и по-специално член 5, параграф 2 от него,

като взе предвид Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 г. относно предотвратяването и коригирането на макроикономическите дисбаланси ⁽²⁾, и по-специално член 6, параграф 1 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

като взе предвид заключенията на Европейския съвет,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта,

като взе предвид становището на Икономическия и финансов комитет,

като взе предвид становището на Комитета за социална закрила,

като взе предвид становището на Комитета за икономическа политика,

като има предвид, че:

- (1) Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁾, с който бе създаден Механизмът за възстановяване и устойчивост, влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По Механизма за възстановяване и устойчивост се предоставя финансова подкрепа за осъществяването на реформи и инвестиции, водещи до фискален стимул, финансиран от Съюза. Той допринася за икономическото възстановяване и за осъществяването на устойчиви и увеличаващи растежа реформи и инвестиции, по-специално за насърчаването на екологичния и цифровия преход, като същевременно укрепва устойчивостта и потенциалния растеж на икономиките на държавите членки. Той спомага също за укрепване на устойчивите публични финанси и за стимулиране на растежа и създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план. Максималното финансово участие за държава членка в рамките на Механизма за възстановяване и устойчивост ще бъде актуализирано през юни 2022 г. в съответствие с член 11, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241.
- (2) На 24 ноември 2021 г. Комисията прие годишния обзор на устойчивия растеж, с което постави началото на европейския семестър за координация на икономическите политики за 2022 г. Тя надлежно взе предвид Социалния ангажимент от Порто, подписан на 7 май 2021 г., за по-нататъшно прилагане на Европейския стълб на социалните права, провъзгласен от Европейския парламент, Съвета и Комисията на 17 ноември 2017 г. На 25 март 2022 г. Европейският съвет одобри приоритетите на годишния обзор на устойчивия растеж за 2022 г. На 24 ноември 2021 г. въз основа на Регламент (ЕС) № 1176/2011 Комисията прие и доклада за механизма за предупреждение, в който Ирландия бе посочена като една от държавите членки, за които ще се извърши задълбочен преглед. На същата дата Комисията прие и препоръка за препоръка на Съвета относно икономическата политика на еврозоната и предложение за съвместния доклад за заетостта за 2022 г., в който се анализира прилагането на насоките за заетостта и принципите на Европейския стълб на социалните права. На 5 април 2022 г. Съветът прие препоръката относно икономическата политика на еврозоната ⁽⁴⁾ („препоръката от 2022 г. относно еврозоната“), а на 14 март 2022 г. – съвместния доклад за заетостта.

⁽¹⁾ ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

⁽²⁾ ОВ L 306, 23.11.2011 г., стр. 25.

⁽³⁾ Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

⁽⁴⁾ Препоръка на Съвета от 5 април 2022 г. относно икономическата политика на еврозоната (ОВ C 153, 7.4.2022 г., стр. 1).

- (3) След световната пандемия нахлуването на Русия в Украйна значително промени геополитическия и икономическия контекст. Последниците от нахлуването върху икономиките на държавите членки бяха усетени, наред с другото, чрез по-високите цени на енергията, храните и суровините и по-слабите перспективи за растеж. По-високите цени на енергията са особено тежки за най-уязвимите домакинства, изпитващи енергийна бедност или изложени на риск от енергийна бедност, както и за дружествата, които са най-уязвими спрямо растежа на цените на енергията. В Съюза се наблюдава и безпрецедентен приток на хора, бягащи от Украйна. Икономическите последици от агресивната война на Русия засегнаха държавите членки асиметрично. В този контекст на 4 март 2022 г. за първи път бе задействана Директива 2001/55/ЕО на Съвета⁽⁵⁾ чрез Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета⁽⁶⁾, с която на разселените лица от Украйна беше предоставено правото на законно пребиваване в Съюза, както и достъп до образование и обучение, пазара на труда, здравеопазване, жилищно настаняване и социално подпомагане.
- (4) Като се има предвид бързо променящата се икономическа и геополитическа ситуация, през 2022 г. европейският семестър възобновява широкообхватната си координация на икономическите политики и политиките по заетостта, като същевременно се усъвършенства в съответствие с изискванията за изпълнение на Механизма за възстановяване и устойчивост, както е посочено в годишния обзор на устойчивия растеж за 2022 г. Изпълнението на приетите планове за възстановяване и устойчивост е от съществено значение за постигането на приоритетите на политиката в рамките на европейския семестър, тъй като плановете обхващат всички или значителна част от съответните специфични за всяка държава препоръки, отправени през циклите на европейския семестър за 2019 г. и 2020 г. Специфичните за всяка държава препоръки за 2019 г. и 2020 г. продължават да бъдат също толкова важни и за плановете за възстановяване и устойчивост, които са преразгледани, актуализирани или изменени в съответствие с членове 14, 18 и 21 от Регламент (ЕС) 2021/241, в допълнение към всички останали специфични за всяка държава препоръки, отправени до датата, на която са представени тези преразгледани, актуализирани или изменени планове.
- (5) Общата клауза за дерогация в Пакта за стабилност и растеж действа от март 2020 г. В съобщението си от 3 март 2021 г., озаглавено „Една година от началото на пандемията от COVID-19: ответни мерки на фискалната политика“, Комисията изрази становище, че решението за дезактивиране или продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация следва да се основава на цялостна оценка на състоянието на икономиката, като равнището на икономическата активност в Съюза или еврозоната се сравнява с равнищата отпреди кризата (края на 2019 г.) като ключов количествен критерий. Повишената несигурност и силните рискове от влошаване на икономическите перспективи в контекста на войната в Европа, безпрецедентното покачване на цените на енергията и продължаващите смущения във веригата на доставки оправдават удължаването на срока на действие на общата клауза за дерогация на Пакта за стабилност и растеж до 2023 г.
- (6) Съгласно подхода в препоръката на Съвета от 18 юни 2021 г.⁽⁷⁾, съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност за 2021 г. на Ирландия, общата фискална позиция понастоящем се измерва най-добре с промяната в първичните разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и като се изключват временните извънредни мерки, свързани с кризата с COVID-19), но като се включват свързаните със средносрочния потенциален растеж разходи, финансирани с безвъзмездна подкрепа (безвъзмездни средства) по Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза⁽⁸⁾. Освен общата фискална позиция, за да се прецени дали националната фискална политика е предпазлива и дали съставят ѝ допринася за устойчиво възстановяване, което е в съответствие с екологичния и цифровия преход, се обръща внимание и на развитието на финансираните на национално равнище първични текущи разходи⁽⁹⁾ (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и като се изключват временните извънредни мерки, свързани с кризата с COVID-19) и инвестиции.

⁽⁵⁾ Директива 2001/55/ЕО на Съвета от 20 юли 2001 г. относно минималните стандарти за предоставяне на временна закрила в случай на масово навлизане на разселени лица и за мерките за поддръжане на баланса между държавите членки в полагането на усилия за прием на такива лица и понасяне на последиците от този прием (ОВ L 212, 7.8.2001 г., стр. 12).

⁽⁶⁾ Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета от 4 март 2022 г. за установяване на съществуването на масово навлизане на разселени лица от Украйна по смисъла на член 5 от Директива 2001/55/ЕО и за въвеждане на временна закрила (ОВ L 71, 4.3.2022 г., стр. 1).

⁽⁷⁾ Препоръка на Съвета от 18 юни 2021 г., съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност за 2021 г. на Ирландия (ОВ С 304, 29.7.2021 г., стр. 28).

⁽⁸⁾ Прогнозите за фискалната позиция и нейните компоненти в настоящата препоръка са оценки на Комисията, основани на допусканията, залегнали в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. Оценките на Комисията на средносрочния потенциален растеж не включват положителното въздействие на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и които могат да стимулират потенциалния растеж.

⁽⁹⁾ Нефинансирани с безвъзмездни средства от Механизма за възстановяване и устойчивост или други средства на Съюза.

- (7) На 2 март 2022 г. Комисията прие съобщение, в което се предоставят общи насоки за фискалната политика през 2023 г. („фискалните насоки“), целящи да се подпомогне изготвянето на програмите за стабилност и конвергенция на държавите членки и по този начин да се засили координацията на политиките. Комисията отбеляза, че въз основа на макроикономическите перспективи от зимната прогноза от 2022 г. преминаването от съвкупна подкрепяща фискална позиция през 2020–2022 г. към до голяма степен неутрална съвкупна фискална позиция, при запазване на готовността да се реагира на променящата се икономическа ситуация, изглежда подходящо през 2023 г. Комисията обяви, че фискалните препоръки за 2023 г. следва да продължат да бъдат диференцирани между отделните държави членки и да вземат предвид възможното разпространение на ефекти между отделните държави. Комисията прикани държавите членки да отразят насоките в своите програми за стабилност и конвергенция. Комисията пое ангажимент да следи отблизо икономическото развитие и при необходимост ще коригира своите насоки на политиката най-късно с пролетния пакет за европейския семестър от края на май 2022 г.
- (8) По отношение на фискалните насоки фискалните препоръки за 2023 г. отчитат влошените икономически перспективи, повишената несигурност и допълнителните рискове от влошаване, както и по-високата инфлация в сравнение със зимната прогноза от 2022 г. на Комисията. На фона на тези съображения фискалните мерки трябва да доведат до увеличение на публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход и енергийната сигурност и до поддържане на популателната способност на най-уязвимите домакинства, така че да се смекчи въздействието на покачването на цените на енергията и да се спомогне за ограничаване на инфлационния натиск от вторични ефекти чрез целенасочени и временни мерки. Фискалната политика трябва да остане гъвкава, за да се адаптира към бързо променящите се обстоятелства, включително предизвикателствата, произтичащи от агресивната война на Русия срещу Украйна по отношение на отбраната и сигурността, и да бъде диференцирана в отделните държави членки в зависимост от тяхното фискално и икономическо положение, включително по отношение на излагането им на кризата и притока на разселени лица от Украйна.
- (9) На 28 май 2021 г. Ирландия представи на Комисията своя национален план за възстановяване и устойчивост в съответствие с член 18, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/241. Съгласно член 19 от Регламент (ЕС) 2021/241 Комисията оцени целесъобразността, ефективността, ефикасността и съгласуваността на плана за възстановяване и устойчивост в съответствие с насоките за оценка, съдържащи се в приложение V към посочения регламент. На 8 септември 2021 г. Съветът прие своето решение за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Ирландия⁽¹⁰⁾. Отпускането на трансовете зависи от приемането на решение на Комисията в съответствие с член 24, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2021/241, гласящо, че Ирландия е изпълнила задоволително съответните ключови етапи и цели, определени в решението за изпълнение на Съвета. Задоволителното изпълнение предполага, че постигането на предходните ключови етапи и цели е запазено.
- (10) На 4 май 2022 г. Ирландия представи своята национална програма за реформи за 2022 г., а на 29 април 2022 г. — своята програма за стабилност за 2022 г. в съответствие със срока, определен в член 4 от Регламент (ЕО) № 1466/97. Двете програми бяха оценени заедно, за да бъдат отчетени взаимовръзките между тях. В съответствие с член 27 от Регламент (ЕС) 2021/241 националната програма за реформи за 2022 г. отразява също шестмесечното докладване на Ирландия относно напредъка, постигнат при изпълнението на нейния план за възстановяване и устойчивост.
- (11) На 23 май 2022 г. Комисията публикува доклада за Ирландия за 2022 г. В него беше оценен напредъкът на Ирландия в изпълнението на съответните специфични за държавата препоръки, приети от Съвета през 2019 г., 2020 г. и 2021 г., и беше направен преглед на изпълнението от страна на Ирландия на плана за възстановяване и устойчивост въз основа на набора от показатели за възстановяване и устойчивост. Въз основа на този анализ в доклада за държавата бяха посочени пропуски по отношение на предизвикателствата, които не са разгледани или са само частично разгледани в плана за възстановяване и устойчивост, както и по отношение на новите и нововъзникващите предизвикателства, включително породените от руското нахлуване в Украйна. В него бяха оценени също напредъкът на Ирландия при прилагането на Европейския стълб на социалните права и постигането на водещите цели на Съюза в областта на заетостта, уменията и намаляването на бедността, както и напредъкът в постигането на целите на ООН за устойчиво развитие.
- (12) Комисията извърши задълбочен преглед по член 5 от Регламент (ЕС) № 1176/2011 за Ирландия и публикува резултатите от него на 23 май 2022 г. Комисията стигна до заключението, че Ирландия вече не е засегната от дисбаланси, свързани с високия частен, държавен и външен дълг. Беше постигнат значителен напредък в намаляването на държавната и частната задлъжнялост, както и на нетните външни задължения, както преди, така и след пандемията.

⁽¹⁰⁾ ST 11046/2021 INIT; ST 11046/2021 ADD 1.

- (13) В препоръката си от 20 юли 2020 г. ⁽¹¹⁾ Съветът препоръчва на Ирландия да предприеме всички необходими мерки през 2020 и 2021 г., в съответствие с общата клауза за дерогация, за ефективно справяне с пандемията от COVID-19, поддържане на икономиката и подпомагане на последващото възстановяване. Освен това той препоръчва на Ирландия, когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискални политики, насочени към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на дълга, като същевременно засили инвестициите. През 2021 г. съгласно данните, потвърдени от Евростат, дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Ирландия намаля от 5,1 % от БВП през 2020 г. на 1,9 %. Ответните мерки на фискалната политика на Ирландия подпомогнаха икономическото възстановяване през 2021 г., а временните извънредни мерки намаляха от 3,3 % от БВП през 2020 г. на 2,7 % през 2021 г. Мерките, предприети от Ирландия през 2021 г., бяха в съответствие с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г. Дискреционните бюджетни мерки, приети от правителството през 2020 г. и 2021 г., бяха като цяло временни или съпътствани от компенсаторни мерки. Съгласно данните, потвърдени от Евростат, консолидираният държавен дълг намаля от 58,4 % от БВП през 2020 г. на 56,0 % от БВП през 2021 г.
- (14) Макроикономическият сценарий в основата на бюджетните прогнози в програмата за стабилност за 2022 г. е реалистичен. Правителството предвижда реалният БВП да нарасне с 6,4 % през 2022 г. и с 4,4 % през 2023 г. За сравнение в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда по-нисък растеж на реалния БВП от 5,4 % през 2022 г. и сходен растеж на БВП от 4,4 % през 2023 г., главно поради по-ниското лично потребление и по-ниските прогнози за износа през 2022 г. В своята програма за стабилност за 2022 г. правителството очаква номиналният дефицит да намалее до 0,4 % от БВП през 2022 г. и да се превърне в излишък до 0,2 % през 2023 г. Спадът през 2022 г. отразява главно силния растеж на икономическата активност и премахването на повечето извънредни мерки. Според програмата за стабилност за 2022 г. съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да спадне до 50,1 % през 2022 г. и до 46,3 % през 2023 г. Въз основа на мерките на политиката, известни към крайната дата за изготвяне на прогнозата, в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда бюджетен дефицит от 0,5 % от БВП за 2022 г. и излишък от 0,4 % от БВП за 2023 г. Това съответства на бюджетното салдо, предвидено в програмата за стабилност за 2022 г. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда подобно съотношение на консолидирания държавен дълг към БВП от 50,3 % през 2022 г. и 45,5 % през 2023 г. Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. средносрочният (10-годишен среден) потенциален растеж на производството се оценява на 6,6 %. Тази прогноза не включва обаче въздействието на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и могат да стимулират потенциалния растеж на Ирландия.
- (15) През 2022 г. правителството постепенно премахна по-голямата част от мерките, предприети в отговор на кризата, предизвикана от COVID-19, така че се очаква временните извънредни мерки да намалееят от 2,7 % от БВП през 2021 г. на 0,6 % през 2022 г. Държавният дефицит е засегнат от мерките, приети за противодействие на икономическото и социалното въздействие на увеличението на цените на енергията, които според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се оценяват на 0,2 % от БВП през 2022 г. и 0,0 % от БВП през 2023 г. ⁽¹²⁾ Тези мерки се състоят главно от социални трансфери към по-бедните домакинства и намаляване на косвените данъци върху потреблението на енергия. Тези мерки бяха обявени за като цяло временни. Ако обаче цените на енергията останат високи през 2023 г., някои от тези мерки биха могли да бъдат продължени. Някои от тези мерки не са целенасочени, по-специално плащанията към всички национални сметки за електроенергия и повсеместното намаляване на акцизите. Бюджетният дефицит е повлиян и от разходите за осигуряване на временна закрила на разселените лица от Украйна, като според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. тези разходи се очаква да бъдат 0,1 % от БВП през 2022 г. и 0,1 % от БВП през 2023 г. ⁽¹³⁾
- (16) В препоръката си от 18 юни 2021 г. Съветът препоръчва през 2022 г. Ирландия да провежда подкрепяща фискална позиция, включително импулса, осигурен от Механизма за възстановяване и устойчивост, и да запази инвестициите, финансирани на национално равнище. Съветът също така препоръчва на Ирландия, когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и осигуряване на фискална устойчивост в средносрочен план, и същевременно да засили инвестициите с цел стимулиране на потенциала за растеж.

⁽¹¹⁾ Препоръка на Съвета от 20 юли 2020 г. относно националната програма за реформи на Ирландия за 2020 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Ирландия за 2020 г. (ОВ С 282, 26.8.2020 г., стр. 39).

⁽¹²⁾ Числата представляват равнището на годишните бюджетни разходи за мерките, предприети от есента на 2021 г. насам, включително текущите приходи и разходи, както и когато е уместно, мерките за капиталови разходи.

⁽¹³⁾ Очаква се общият брой на лицата, разселени от Украйна в Съюза, постепенно да достигне 6 милиона до края на 2022 г., като тяхното географско разпределение се изчислява въз основа на големината на установилата се диаспора, относителното население на приемащата държава членка и актуалното разпределение на разселените лица от Украйна в целия Съюз към март 2022 г. За бюджетните разходи за едно лице оценките се основават на модела за микросимулация EuroMod на Съвместния изследователски център на Комисията, като се вземат предвид както паричните преводи, така и обезщетенията в натура като образование и здравеопазване, на които лицата може да имат право.

- (17) През 2022 г. според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. и информацията, включена в нейната програма за стабилност за 2022 г., фискалната позиция се очаква да бъде подкрепяща на равнище $-0,3\%$ от БВП, както беше препоръчано от Съвета⁽¹⁴⁾. Ирландия планира да предоставя непрекъсната подкрепа за възстановяването, като използва Механизма за възстановяване и устойчивост, за да финансира допълнителни инвестиции, както беше препоръчано от Съвета. Положителният принос към икономическата активност на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза, се прогнозира да остане непроменен в сравнение с 2021 г. Предвижда се финансираните на национално равнище инвестиции да осигурят експанзионистичен принос към фискалната позиция от 0,3 процентни пункта от БВП през 2022 г.⁽¹⁵⁾ Поради това Ирландия планира да запази финансираните на национално равнище инвестиции, както се препоръчва от Съвета. В същото време увеличението на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на новите мерки по отношение на приходите) през 2022 г. се очаква да осигури като цяло неутрален принос от 0,0 процентни пункта за общата фискална позиция. Това включва допълнителното въздействие на мерките за справяне с икономическото и социалното въздействие на увеличението на цените на енергията (0,2 % от БВП).
- (18) В прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда фискалната позиция през 2023 г. да бъде $+1,8\%$ от БВП, при условие че политиката остане непроменена⁽¹⁶⁾. Очаква се през 2023 г. Ирландия да продължи да използва безвъзмездните средства от Механизма за възстановяване и устойчивост, за да финансира допълнителни инвестиции в подкрепа на възстановяването. Положителният принос към икономическата активност на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства от Съюза, се прогнозира да остане непроменен в сравнение с 2022 г. Предвижда се финансираните на национално равнище инвестиции да осигурят неутрален принос към фискалната позиция в размер на 0,0 процентни пункта през 2023 г.⁽¹⁷⁾ В същото време увеличението на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на новите мерки по отношение на приходите) през 2023 г. се очаква да доведе до рестриктивен принос от 1,8 процентни пункта за общата фискална позиция. Това включва въздействието от постепенното премахване на мерките, насочени към повишените цени на енергията (0,2 % от БВП).
- (19) В програмата за стабилност за 2022 г. се очаква салдото по консолидирания държавен бюджет да достигне излишък от 1,2 % от БВП през 2024 г. и 1,4 % до 2025 г. Следователно се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет да остане под 3 % от БВП през програмния период. В тези прогнози се допуска таван на растежа на основните разходи от 5 % годишно. Съгласно програмата за стабилност за 2022 г. съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да намалява до 2025 г., по-конкретно с намаление до 43,8 % през 2024 г. и до 40,7 % през 2025 г. Съгласно анализа на Комисията рисковете за устойчивостта на дълга изглеждат ниски в средносрочен план.
- (20) Очаква се общият дефицит на пенсионната система да нарасне в дългосрочен план в резултат на нарастването на разходите за пенсии от 4,6 % от БВП през 2019 г. до 7,6 % през 2070 г. Независима пенсионна комисия отправи няколко препоръки за укрепване на фискалната устойчивост на държавната пенсионна система.
- (21) В съответствие с член 19, параграф 3, буква б) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.2 от приложение V към същия регламент планът за възстановяване и устойчивост включва широк набор от взаимно подсилващи се реформи и инвестиции с примерен график за изпълнението, който да приключи до 31 август 2026 г. Те помагат за преодоляването на всички или на значителна част от икономическите и социалните предизвикателства, очертани в специфичните за държавата препоръки, отправени от Съвета до Ирландия в рамките на европейския семестър през 2019 г. и 2020 г., в допълнение към всички специфични за държавата препоръки, отправени до датата на приемане на плана за възстановяване и устойчивост. По-специално планът е насочен към реформи и инвестиции, улесняващи екологичния и цифровия преход, както и към активна подкрепа за интегриране на пазара на труда и повишаване на квалификацията. Инвестициите помагат също така да се даде приоритет на готови за изпълнение публични инвестиционни проекти, да се насърчат частните инвестиции и да се използват повече инструменти за пряко финансиране за стимулиране на научните изследвания и иновациите. Освен това в плана за възстановяване и устойчивост се поема ангажимент за реформи по отношение на социалните и достъпните жилища, пенсиите, здравеопазването и регулаторните пречки пред предприемачеството, като същевременно се въвеждат мерки, които се очаква частично да отговорят на предизвикателствата, свързани с борбата с изпирането на пари и агресивното данъчно планиране.

⁽¹⁴⁾ Отрицателният знак на показателя съответства на превишение на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за експанзионистична фискална политика.

⁽¹⁵⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат неутрален принос от 0,0 процентни пункта от БВП.

⁽¹⁶⁾ Положителният знак на показателя съответства на недостиг на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за рестриктивна фискална политика.

⁽¹⁷⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат неутрален принос от 0,0 процентни пункта от БВП.

- (22) Изпълнението на плана за възстановяване и устойчивост на Ирландия се очаква да допринесе за постигането на по-нататъшен напредък в екологичния и цифровия преход. Мерките в подкрепа на целите в областта на климата на Ирландия представляват 42 % от общия размер на отпуснатите по плана за възстановяване и устойчивост средства, докато мерките в подкрепа на целите в областта на цифровите технологии възлизат на 32 % от общия размер на отпуснатите по плана за възстановяване и устойчивост средства. Пълното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост в съответствие със съответните ключови етапи и цели ще помогне на Ирландия да се възстанови бързо от последиците от кризата с COVID-19, като същевременно укрепи своята устойчивост. Системното участие на социалните партньори и други съответни заинтересовани страни продължава да бъде важно за успешното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост, както и на други икономически политики и политики в областта на заетостта, които излизат извън рамките на плана за възстановяване и устойчивост, за да се гарантира широка ангажираност с цялостната програма на политиката.
- (23) Ирландия все още не е представила официално споразумението за партньорство, предвидено в Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁸⁾, както и останалите програми в областта на политиката на сближаване, предвидени в същия регламент. В съответствие с Регламент (ЕС) 2021/1060 Ирландия трябва да вземе предвид съответните специфични за нея препоръки при програмирането на фондовете на политиката на сближаване за периода 2021–2027 г. Това е предварително условие за подобряване на ефективността и максимално увеличаване на добавената стойност на финансовата подкрепа, която ще бъде получена от фондовете на политиката на сближаване, като същевременно се насърчават координация, взаимно допълване и съгласуваност между тези фондове на политиката на сближаване и други инструменти и фондове на Съюза. Успешното прилагане на Механизма за възстановяване и устойчивост и програмите по линия на политиката на сближаване зависи и от премахването на пречките пред инвестициите в подкрепа на екологичния и цифровия преход и балансираното териториално развитие.
- (24) Освен икономическите и социалните предизвикателства, разгледани в плана за възстановяване и устойчивост, Ирландия е изправена пред редица допълнителни предизвикателства, свързани с кръговата икономика и отпадъчните води. Генерирането на отпадъци в Ирландия е с почти 25 % по-високо от средното за Съюза, което я прави петия по големина генератор на битови отпадъци на глава от населението в Съюза. Напредъкът, постигнат по отношение на увеличаването на процента на рециклиране, се забави през последните години, докато изгарянето се увеличи значително. Кръговото използване на материали в Ирландия е 1,8 % през 2020 г., което е доста под средното за Съюза равнище от 12,8 %. Необходими са повече стимули и инвестиции, за да може Ирландия да прилага по-амбициозна стратегия за отпадъците и кръговата икономика, като същевременно се избягва създаването на прекомерен капацитет за изгаряне. Необходими са по-големи усилия за подкрепа на кръговите бизнес модели, които обхващат целия жизнен цикъл на материалите, за да се намалят отпадъците и да се ограничи потреблението на ресурси. Въпреки че е постигнат известен напредък за улесняване на инвестициите в управлението на отпадъчните води, по-малко от 50 % от отпадъчните води в Ирландия се пречистват в съответствие с правото на Съюза. Най-същественият проблем за качеството на повърхностните води в Ирландия се дължи на прекомерните хранителни вещества както от непречистени отпадъчни води, така и от селското стопанство. Необходими са значителни подобрения на инфраструктурата, както и по-надежден подход към контрола на замърсяването на водите от селскостопански дейности. Подходящата инфраструктура за отпадъчни води също е от ключово значение за повишаване на качеството на живот и здравните условия за обществеността. Освен това подходящата инфраструктура за отпадъчни води спомага за подобряване на регионалното развитие, създава устойчив растеж и работни места и е от полза за туризма.
- (25) В отговор на мандата, възложен от държавните и правителствените ръководители на Съюза във Версайската декларация, предложението на Комисията за план REPowerEU има за цел постепенно да бъде премахната зависимостта на Съюза от вноса на изкопаеми горива от Русия във възможно най-кратък срок. За тази цел в диалог с държавите членки Комисията се стреми да определи най-подходящите проекти, инвестиции и реформи на национално и регионално равнище и на равнището на Съюза. Целта на тези мерки е да се намали цялостната зависимост от изкопаеми горива и да се замени вносът на изкопаеми горива от Русия.

⁽¹⁸⁾ Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 159).

- (26) По данни от 2020 г. Ирландия не внася суров нефт или газ от Русия. Зависимостта на Ирландия от руски въглища (22 % от вноса на въглища) е по-ниска от средната за Съюза в контекст, в който делът на твърдите изкопаеми горива в енергийния микс (7,6 %) също е по-нисък от средния за Съюза. Въпреки че експозицията на Ирландия спрямо руски нефт и газ е по-ограничена от средната за Съюза, настоящата геополитическа ситуация и високите цени на енергията увеличават спешната необходимост Ирландия да увеличи усилията си за постигане на целите за възобновяема енергия, определени в националния план в областта на енергетиката и климата. Планът за действие на Ирландия в областта на климата включва амбициозната цел за трансформиране на енергийната система на страната до 2030 г. Това ще позволи на Ирландия да постигне намаление с 51 % на общите емисии на парникови газове между 2018 г. и 2030 г. Необходимите реформи и мащабът на тази трансформация ще бъдат значителни — от осигуряването на необходимите публични и частни инвестиции до своевременното изпълнение на ангажиментите. Необходимо е цялостно модернизиране на енергийната инфраструктура на Ирландия, за да се извлече максимална полза от възобновяемите енергийни източници и да се постигнат целите на Ирландия в областта на климата. Създаването на инвестиционна рамка, благоприятстваща улесняването и стимулирането на инвестициите в прехода към зелена енергия, ще бъде от ключово значение за намаляване на зависимостта от изкопаеми горива. По отношение на възобновяемите енергийни източници продължават да съществуват предизвикателства в системата за планиране и издаване на разрешения, особено по отношение на дългата продължителност на процедурите за планиране и издаване на разрешения и дългите и скъпоструващи процедури за обжалване. Подобряването на ефективността на системата за планиране и издаване на разрешения, като се гарантира наличието на подходящи ресурси на всички етапи от процесите на планиране и чрез рационализиране на цялостната рамка, би могло да ускори широкомащабните разработки, като по този начин ускори екологичния преход. Освен това разширяването и укрепването на електроенергийната мрежа и поддържащата инфраструктура на ключови места ще бъдат от основно значение за намаляване на претоварването и подобряване на нейната стабилност. По-специално, новите междусистемни връзки за пренос на електроенергия към съседните държави ще спомогнат за по-голяма сигурност на енергийните доставки. Ще бъде необходимо също да се повиши капацитетът за съхранение и масово да се разпространят зарядни пунктове за електрически превозни средства. В допълнение, разработването на национална стратегия за водород от възобновяеми източници би спомогнало и за разнообразяването на енергийния микс.
- (27) Мерките за енергийна ефективност ще играят ключова роля за намаляване на потреблението на енергия. Необходими са големи икономии на енергия, за да се постигнат не само целите на Ирландия в областта на климата, но и целта на ниво Съюза за намаляване на нетните емисии на парникови газове с 55 %. Въпреки че планът за действие в областта на климата в правилната посока, досега Ирландия изостава по отношение на намаляването на емисиите на парникови газове. Като прилага принципа „енергийната ефективност на първо място“ и като се стреми към големи икономии на енергия в областта на сградите, Ирландия би могла да намали зависимостта си от вноса на енергия. По-голям брой електрически превозни средства могат да се възползват от вътрешното производство на електроенергия, вместо да разчитат на внос на горива. Тъй като планът за действие в областта на климата включва цел за един милион електрически превозни средства по ирландските пътища до 2030 г., е необходимо значително разгръщане на електрически зарядни пунктове. За постигането на съответствие с целите „Подготвени за цел 55“ в Ирландия ще е необходима още по-голяма амбиция по отношение на намаляването на емисиите на парникови газове, увеличаването на енергията от възобновяеми източници и повишаването на енергийната ефективност.
- (28) Въпреки че ускоряването на прехода към неутралност по отношение на климата и премахването на изкопаемите горива ще доведе до значителни разходи за реструктуриране в няколко сектора, Ирландия може да използва Механизма за справедлив преход в контекста на политиката на сближаване, за да смекчи социално-икономическото въздействие на прехода в най-засегнатите региони. Освен това Ирландия може да използва Европейския социален фонд плюс, създаден с Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁹⁾, за да подобри възможностите за заетост и да засили социалното сближаване.
- (29) С оглед на оценката на Комисията Съветът разгледа програмата за стабилност за 2022 г., като становището му⁽²⁰⁾ е изразено в препоръка 1.
- (30) С оглед на тясната взаимнообвързаност между икономиките на държавите членки от еврозоната и колективния им принос за функционирането на Икономическия и паричен съюз Съветът препоръчва на държавите членки от еврозоната да предприемат действия, включително чрез своите планове за възстановяване и устойчивост, за да изпълнят препоръките, съдържащи се в препоръката от 2022 г. относно икономическата политика на еврозоната. За Ирландия това е отразено по-специално в препоръки 1 и 2,

⁽¹⁹⁾ Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за създаване на Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+) и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1296/2013 (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 21).

⁽²⁰⁾ Съгласно член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1466/97.

ПРЕПОРЪЧВА на Ирландия да предприеме през 2022 г. и 2023 г. следните действия:

1. През 2023 г. да гарантира, че растежът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи е в съответствие с като цяло неутрална позиция на политиката, като се вземе предвид продължаващата временна и целенасочена подкрепа за най-уязвимите от покачването на цените на енергията домакинства и предприятия и за хората, бягащи от Украйна. Да има готовност да адаптира текущите разходи към променящата се ситуация. Да увеличи публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход, както и за енергийната сигурност, като се вземе предвид инициативата REPowerEU, включително чрез използване на Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза. За периода след 2023 г. да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции. Да предприеме мерки във връзка с очакваното увеличение на разходите за пенсии, свързано със застаряването на населението, като гарантира фискалната устойчивост на държавната пенсионна система.
2. Да продължи да изпълнява своя план за възстановяване и устойчивост в съответствие с ключовите етапи и цели, включени в Решението за изпълнение на Съвета от 8 септември 2021 г. Да представи програмните документи в областта на политиката на сближаване за периода 2021–2027 г., за да приключи преговорите с Комисията, а след това да започне да ги изпълнява.
3. Да съсредоточи усилия върху насърчаването на кръговата икономика. По-специално, да разработи инфраструктура и политики за предотвратяване на образуването на отпадъци и увеличаване на повторно използваните и рециклираните материали, и да разработи по-ефективна система за разделно събиране на рециклируеми отпадъци, включително биоразградими отпадъци. Да насърчава по-безопасни и по-чисти вериги за отпадъчни води.
4. Да намали цялостната зависимост от изкопаеми горива. Да ускори внедряването на енергия от възобновяеми източници, по-специално на вятърна енергия от разположени в морето инсталации, включително чрез въвеждане на реформи за подобряване на ефективността на системата за планиране и издаване на разрешения, по-специално чрез намаляване на продължителността на процедурите. Да модернизира енергийната инфраструктура, включително за съхранение, и да подобри стабилността на мрежата. Да гарантира бързото прилагане на дълбоки ремонти на сградите. Да ускори електрификацията на транспорта, включително чрез инсталиране на съоръжения за зареждане.

Съставено в Брюксел на 12 юли 2022 година.

За Съвета
Председател
Z. STANJURA

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА**от 12 юли 2022 година****относно националната програма за реформи на Гърция за 2022 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Гърция за 2022 г.**

(2022/С 334/08)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121, параграф 2 и член 148, параграф 4 от него,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики ⁽¹⁾, и по-специално член 5, параграф 2 от него,

като взе предвид Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 г. относно предотвратяването и коригирането на макроикономическите дисбаланси ⁽²⁾, и по-специално член 6, параграф 1 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

като взе предвид заключенията на Европейския съвет,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта,

като взе предвид становището на Икономическия и финансов комитет,

като взе предвид становището на Комитета за социална закрила,

като взе предвид становището на Комитета за икономическа политика,

като има предвид, че:

- (1) Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁾, с който бе създаден Механизмът за възстановяване и устойчивост, влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По Механизма за възстановяване и устойчивост се предоставя финансова подкрепа за осъществяването на реформи и инвестиции, водещи до фискален стимул, финансиран от Съюза. Той допринася за икономическото възстановяване и за осъществяването на устойчиви и увеличаващи растежа реформи и инвестиции, по-специално за насърчаването на екологичния и цифровия преход, като същевременно укрепва устойчивостта и потенциалния растеж на икономиките на държавите членки. Той спомага също за укрепване на устойчивите публични финанси и за стимулиране на растежа и създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план. Максималното финансово участие за държава членка в рамките на Механизма за възстановяване и устойчивост ще бъде актуализирано през юни 2022 г. в съответствие с член 11, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241.
- (2) На 24 ноември 2021 г. Комисията прие годишния обзор на устойчивия растеж, с което постави началото на европейския семестър за координация на икономическите политики за 2022 г. Тя надлежно взе предвид Социалния ангажимент от Порто, подписан на 7 май 2021 г., за по-нататъшно прилагане на Европейския стълб на социалните права, провъзгласен от Европейския парламент, Съвета и Комисията на 17 ноември 2017 г. На 25 март 2022 г. Европейският съвет одобри приоритетите на годишния обзор на устойчивия растеж за 2022 г. Въз основа на Регламент (ЕС) № 1176/2011 на 24 ноември 2021 г. Комисията прие също доклад за механизма за предупреждение, в който Гърция е посочена като държава членка, за която ще се извърши задълбочен преглед. На същата дата Комисията прие и препоръка за препоръка на Съвета относно икономическата политика на еврозоната и предложение за съвместния доклад за заетостта за 2022 г., в който се анализира прилагането на насоките за заетостта и принципите на Европейския стълб на социалните права. На 5 април 2022 г. Съветът прие препоръката относно икономическата политика на еврозоната ⁽⁴⁾ („препоръката от 2022 г. относно еврозоната“), а на 14 март 2022 г. – съвместния доклад за заетостта.

⁽¹⁾ ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

⁽²⁾ ОВ L 306, 23.11.2011 г., стр. 25.

⁽³⁾ Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

⁽⁴⁾ Препоръка на Съвета от 5 април 2022 г. относно икономическата политика на еврозоната (ОВ C 153, 7.4.2022 г., стр. 1).

- (3) След световната пандемия нахлуването на Русия в Украйна значително промени геополитическия и икономическия контекст. Последствията от нахлуването върху икономиките на държавите членки бяха усетени, наред с другото, чрез по-високите цени на енергията, храните и суровините и по-слабите перспективи за растеж. По-високите цени на енергията са особено тежки за най-уязвимите домакинства, изпитващи енергийна бедност или изложени на риск от енергийна бедност, както и за дружествата, които са най-уязвими спрямо растежа на цените на енергията. В Съюза се наблюдава и безпрецедентен приток на хора, бягащи от Украйна. Икономическите последици от агресивната война на Русия засегнаха държавите членки асиметрично. В този контекст на 4 март 2022 г. за първи път бе задействана Директива 2001/55/ЕО на Съвета ⁽⁵⁾ чрез Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета ⁽⁶⁾, с която на разселените лица от Украйна беше предоставено правото на законно пребиваване в Съюза, както и достъп до образование и обучение, пазара на труда, здравеопазване, жилищно настаняване и социално подпомагане.
- (4) Като се има предвид бързо променящата се икономическа и геополитическа ситуация, през 2022 г. европейският семестър възобновява широкообхватната си координация на икономическите политики и политиките по заетостта, като същевременно се усъвършенства в съответствие с изискванията за изпълнение на Механизма за възстановяване и устойчивост, както е посочено в годишния обзор на устойчивия растеж за 2022 г. Изпълнението на приетите планове за възстановяване и устойчивост е от съществено значение за постигането на приоритетите на политиката в рамките на европейския семестър, тъй като плановете обхващат всички или значителна част от съответните специфични за всяка държава препоръки, отправени през циклите на европейския семестър за 2019 г. и 2020 г. Специфичните за всяка държава препоръки за 2019 г. и 2020 г. продължават да бъдат също толкова важни и за плановете за възстановяване и устойчивост, които са преразгледани, актуализирани или изменени в съответствие с членове 14, 18 и 21 от Регламент (ЕС) 2021/241, в допълнение към всички останали специфични за всяка държава препоръки, отправени до датата, на която са представени тези преразгледани, актуализирани или изменени планове.
- (5) Общата клауза за дерогация в Пакта за стабилност и растеж действа от март 2020 г. В съобщението си от 3 март 2021 г., озаглавено „Една година от началото на пандемията от COVID-19: ответни мерки на фискалната политика“, Комисията изрази становище, че решението за дезактивиране или продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация следва да се основава на цялостна оценка на състоянието на икономиката, като равнището на икономическата активност в Съюза или еврозоната се сравнява с равнищата отпреди кризата (края на 2019 г.) като ключов количествен критерий. Повишената несигурност и силните рискове от влошаване на икономическите перспективи в контекста на войната в Европа, безпрецедентното покачване на цените на енергията и продължаващите смущения във веригата на доставки оправдават удължаването на срока на действие на общата клауза за дерогация на Пакта за стабилност и растеж до 2023 г.
- (6) Съгласно подхода в препоръката на Съвета от 18 юни 2021 г. ⁽⁷⁾, съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Гърция за 2021 г., общата фискална позиция понастоящем се измерва най-добре с промяната в първичните разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и като се изключват временните извънредни мерки, свързани с кризата с COVID-19), но като се включват свързаните със средносрочния потенциален растеж разходи, финансирани с безвъзмездна подкрепа (безвъзмездни средства) по Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза ⁽⁸⁾. Освен общата фискална позиция, за да се прецени дали националната фискална политика е предпазлива и дали съставът ѝ допринася за устойчиво възстановяване, което е в съответствие с екологичния и цифровия преход, се обръща внимание и на развитието на финансираните на национално равнище първични текущи разходи ⁽⁹⁾ (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и като се изключват временните извънредни мерки, свързани с кризата с COVID-19) и инвестиции.

⁽⁵⁾ Директива 2001/55/ЕО на Съвета от 20 юли 2001 г. относно минималните стандарти за предоставяне на временна закрила в случай на масово навлизане на разселени лица и за мерките за поддръжане на баланса между държавите членки в полагането на усилия за прием на такива лица и понасяне на последиците от този прием (ОВ L 212, 7.8.2001 г., стр. 12).

⁽⁶⁾ Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета от 4 март 2022 г. за установяване на съществуването на масово навлизане на разселени лица от Украйна по смисъла на член 5 от Директива 2001/55/ЕО и за въвеждане на временна закрила (ОВ L 71, 4.3.2022 г., стр. 1).

⁽⁷⁾ Препоръка на Съвета от 18 юни 2021 г., съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност за 2021 г. на Гърция (ОВ С 304, 29.7.2021 г., стр. 33).

⁽⁸⁾ Прогнозите за фискалната позиция и нейните компоненти в настоящата препоръка са оценки на Комисията, основани на допусканията, залегнали в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. Оценките на Комисията на средносрочния потенциален растеж не включват положителното въздействие на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и които могат да стимулират потенциалния растеж.

⁽⁹⁾ Нефинансирани с безвъзмездни средства от Механизма за възстановяване и устойчивост или други фондове на Съюза.

- (7) На 2 март 2022 г. Комисията прие съобщение, в което се предоставят общи насоки за фискалната политика през 2023 г. („фискалните насоки“), целящи да се подпомогне изготвянето на програмите за стабилност и конвергенция на държавите членки и по този начин да се засили координацията на политиките. Комисията отбеляза, че въз основа на макроикономическите перспективи от зимната прогноза от 2022 г. преминаването от съвкупна подкрепяща фискална позиция през 2020–2022 г. към до голяма степен неутрална съвкупна фискална позиция, при запазване на готовността да се реагира на променящата се икономическа ситуация, изглежда подходящо през 2023 г. Комисията обяви, че фискалните препоръки за 2023 г. следва да продължат да бъдат диференцирани между отделните държави членки и да вземат предвид възможното разпространение на ефекти между отделните държави. Комисията прикани държавите членки да отразят насоките в своите програми за стабилност и конвергенция. Комисията пое ангажимент да следи отблизо икономическото развитие и при необходимост ще коригира своите насоки на политиката най-късно с пролетния пакет за европейския семестър от края на май 2022 г.
- (8) По отношение на фискалните насоки фискалните препоръки за 2023 г. отчитат влошените икономически перспективи, повишената несигурност и допълнителните рискове от влошаване, както и по-високата инфлация в сравнение със зимната прогноза от 2022 г. на Комисията. На фона на тези съображения фискалните мерки трябва да доведат до увеличение на публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход и енергийната сигурност и до поддържане на популателната способност на най-уязвимите домакинства, така че да се смекчи въздействието на покачането на цените на енергията и да се спомогне за ограничаване на инфлационния натиск от вторични ефекти чрез целенасочени и временни мерки. Фискалната политика трябва да остане гъвкава, за да се адаптира към бързо променящите се обстоятелства, включително предизвикателствата, произтичащи от агресивната война на Русия срещу Украйна по отношение на отбраната и сигурността, и да бъде диференцирана в отделните държави членки в зависимост от тяхното фискално и икономическо положение, включително по отношение на излагането им на кризата и притока на разселени лица от Украйна.
- (9) На 27 април 2021 г. Гърция представи на Комисията своя национален план за възстановяване и устойчивост в съответствие с член 18, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/241. Съгласно член 19 от Регламент (ЕС) 2021/241 Комисията оцени целесъобразността, ефективността, ефикасността и съгласуваността на плана за възстановяване и устойчивост в съответствие с насоките за оценка, съдържащи се в приложение V към посочения регламент. На 13 юли 2021 г. Съветът прие своето решение за изпълнение за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Гърция⁽¹⁰⁾. Отпускането на трансовете зависи от приемането на решение на Комисията в съответствие с член 24, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2021/241, гласящо, че Гърция е изпълнила задоволително съответните ключови етапи и цели, определени в решението за изпълнение на Съвета. Задоволителното изпълнение предполага, че постигането на предходните ключови етапи и цели е запазено.
- (10) На 30 април 2022 г. Гърция представи своята национална програма за реформи за 2022 г., а на 29 април 2022 г. — програмата си за стабилност за 2022 г., в съответствие с член 4 от Регламент (ЕО) № 1466/97. Двете програми бяха оценени заедно, за да бъдат отчетени взаимовръзките между тях. В съответствие с член 27 от Регламент (ЕС) 2021/241 националната програма за реформи за 2022 г. отразява също шестмесечното докладване на Гърция относно напредъка, постигнат при изпълнението на нейния план за възстановяване и устойчивост.
- (11) На 23 май 2022 г. Комисията публикува доклада за Гърция за 2022 г. В доклада беше оценен напредъкът на Гърция по отношение на съответните специфични за държавата препоръки, приети от Съвета през 2019 г., 2020 г. и 2021 г., и беше направен преглед на изпълнението от Гърция на плана за възстановяване и устойчивост въз основа на набора от показатели за възстановяване и устойчивост. Въз основа на този анализ в доклада за държавата бяха посочени пропуски по отношение на предизвикателствата, които не са разгледани или са само частично разгледани в плана за възстановяване и устойчивост, както и по отношение на новите и нововъзникващите предизвикателства, включително породените от руското нахлуване в Украйна. В него бяха оценени също напредъкът на Гърция при прилагането на Европейския стълб на социалните права и постигането на водещите цели на Съюза в областта на заетостта, уменията и намаляването на бедността, както и напредъкът в постигането на целите на ООН за устойчиво развитие.
- (12) Комисията извърши задълбочен преглед по член 5 от Регламент (ЕС) № 1176/2011 за Гърция и публикува резултатите от него на 23 май 2022 г. Комисията заключи, че в Гърция са налице прекомерни макроикономически дисбаланси. Уязвимостите са свързани с високия държавен дълг, непълното външно ребалансиране и високото равнище на необслужваните кредити в контекста на нисък потенциален растеж и висока безработица.

⁽¹⁰⁾ ST 10152/2021.

- (13) На 23 май 2022 г. Комисията представи доклад, изготвен в съответствие с член 126, параграф 3 от Договора. В този доклад се разглежда състоянието на бюджета на Гърция тъй като нейният дефицит по консолидирания държавен бюджет през 2021 г. надхвърли референтната стойност по Договора от 3 % от brutния вътрешен продукт (БВП). В доклада се заключава, че критерия за дефицита не е изпълнен. В съответствие със съобщението от 2 март 2022 г. Комисията не предложи откриването на нови процедури при прекомерен дефицит през пролетта на 2022 г. и ще прецени отново дали е необходимо да предложи откриването на такива процедури през есента на 2022 г.
- (14) В препоръката си от 20 юли 2020 г.⁽¹¹⁾ Съветът препоръча на Гърция да предприеме всички необходими мерки през 2020 и 2021 г., в съответствие с общата клауза за дерогация, за ефективно справяне с пандемията от COVID-19, поддржане на икономиката и подпомагане на последващото възстановяване. Освен това той препоръча на Гърция, когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискални политики, насочени към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на дълга, като същевременно засили инвестициите. През 2021 г. съгласно данните, потвърдени от Евростат, дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Гърция намалea от 10,2 % от БВП през 2020 г. на 7,4 %. Ответните мерки на фискалната политика на Гърция подпомогнаха икономическото възстановяване през 2021 г., а временните извънредни мерки спаднаха от 7,6 % от БВП през 2020 г. на 7,2 % през 2021 г. Мерките, предприети от Гърция през 2021 г., бяха в съответствие с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г. Дискреционните бюджетни мерки, приети от правителството през 2020 г. и 2021 г., бяха временни или съпътствани от компенсаторни мерки. Съгласно данните, потвърдени от Евростат, консолидираният държавен дълг намалea от 206,3 % от БВП през 2020 г. на 193,3 % от БВП през 2021 г.
- (15) Макроикономическият сценарий в основата на бюджетните прогнози в програмата за стабилност за 2022 г. е реалистичен за 2021 г. и благоприятен за 2022 г. В програмата за стабилност за 2022 г. се предвижда растеж на реалния БВП от 3,1 % през 2022 г. и 4,8 % през 2023 г. За сравнение в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда по-висок растеж на реалния БВП от 3,5 % през 2022 г. и по-нисък растеж на реалния БВП от 3,1 % през 2022 г. Основен фактор за разликата между прогнозите са различните допускания за темпа на усвояване на средствата от Съюза, както за въздействието на военната агресия на Русия срещу Украйна, по-специално върху частното потребление. В програмата си за стабилност за 2022 г. правителството очаква, че номиналният дефицит ще намалее до 4,4 % от БВП през 2022 г. и до 1,4 % през 2023 г. Намалението през 2022 г. отразява предимно текущото възстановяване на икономическата активност и прекратяването на повечето извънредни мерки. Съгласно програмата за стабилност за 2022 г. съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да намалее рязко до 180,2 % през 2022 г. и до 168,6 % през 2023 г. Въз основа на мерките на политиката, известни към крайната дата за изготвяне на прогнозата, в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда бюджетен дефицит за 2022 г. и 2023 г. в размер съответно на 4,3 % от БВП и 1,0 % от БВП. Това до голяма степен съответства на дефицита, предвиден в програмата за стабилност за 2022 г. Независимо от разликата в растежа на реалния БВП, в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се допуска по-динамичен растеж на цените и заплатите както за 2022 г., така и за 2023 г., поради което се предвиждат по-високи приходи от подоходното облагане на физическите лица. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда по-високо съотношение на консолидирания държавен дълг към БВП от 185,7 % през 2022 г. и 180,4 % през 2023 г. Разликата се дължи на различните оценки на разликите между касовия и начисления фискален баланс, както и на различното допускане относно нетното натрупване на финансови активи. Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. средносрочният (10-годишният среден) потенциален ръст на производството се оценява на -0,3 %. Тази прогноза обаче частично отразява изминалия период на дълбока икономическа рецесия в Гърция и не включва въздействието на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и могат да стимулират потенциалния растеж на Гърция.
- (16) През 2022 г. правителството постепенно премахна по-голямата част от мерките, предприети в отговор на кризата, предизвикана от COVID-19, така че се очаква временните извънредни мерки да намалят от 7,2 % от БВП през 2021 г. на 1,8 % през 2022 г. Държавният дефицит е засегнат от мерките, приети за противодействие на икономическото и социалното въздействие на увеличението на цените на енергията, които според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се оценяват на 1,1 % от БВП през 2022 г. и се очаква да нямат фискално въздействие през 2023 г., тъй като се планира да бъдат поетапно отменени⁽¹²⁾. Въздействието върху дефицита е частично компенсирано от по-високите приходи от квотите за емисии. Тези мерки се състоят главно от субсидии за потребителите на енергия, социални трансфери за по-бедните домакинства и намаляване на косвените данъци върху транспортните услуги. Тези мерки бяха обявени за временни. След представянето на програмата за стабилност на Гърция за 2022 г. и крайната дата за изготвяне на прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г., правителството обяви нов пакет от мерки за 2022 г., целящи преодоляването на последиците от повишените цени на енергията

⁽¹¹⁾ Препоръка на Съвета от 20 юли 2020 г. относно националната програма за реформи на Гърция за 2020 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Гърция за 2020 г. (ОВ С 282, 26.8.2020 г., стр. 46).

⁽¹²⁾ Числата представляват равнището на годишните бюджетни разходи за мерките, предприети от есента на 2021 г. насам, включително текущите приходи и разходи, както и когато е уместно, мерките за капиталови разходи.

В случай че цените на енергията останат високи през 2023 г., някои от тези мерки биха могли да бъдат продължени. Бюджетният дефицит е повлиян и от разходите за осигуряване на временна закрила на разселените лица от Украйна, като според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. тези разходи се очаква да бъдат 0,1 % от БВП през 2022 г. и 0,1 % през 2023 г. (13).

- (17) В препоръката си от 18 юни 2021 г. Съветът препоръчва през 2022 г. Гърция да използва Механизма за възстановяване и устойчивост, за да финансира допълнителни инвестиции в подкрепа на възстановяването, като същевременно следва разумна фискална политика. Освен това тя следва да запази инвестициите, финансирани на национално равнище. Съветът също така препоръчва на Гърция, когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и осигуряване на фискална устойчивост в средносрочен план, и същевременно да засили инвестициите с цел стимулиране на потенциала за растеж.
- (18) През 2022 г. според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. и информацията, включена в програмата за стабилност на Гърция за 2022 г., се предвижда фискалната позиция да бъде подкрепяща и да възлиза на $-3,3$ % от БВП (14). Гърция планира да предоставя непрекъсната подкрепа за възстановяването, като използва Механизма за възстановяване и устойчивост, за да финансира допълнителни инвестиции, както беше препоръчано от Съвета. Положителният принос към икономическата активност на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза, се прогнозира да нарасне с 0,2 процентни пункта от БВП в сравнение с 2021 г. Предвижда се финансираните на национално равнище инвестиции да осигурят експанзионистичен принос към фискалната позиция от 0,8 процентни пункта през 2022 г. (15) Поради това Гърция планира да запази инвестициите, финансирани на национално равнище, както се препоръчва от Съвета. Същевременно ръстът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (без новите мерки по отношение на приходите) през 2022 г. се очаква да доведе до експанзионистичен принос в размер на 2,2 процентни пункта към цялостната фискална позиция. Този значителен експанзионистичен принос включва допълнителното въздействие на мерките за справяне с икономическото и социалното въздействие на увеличението на цените на енергията (0,6 % от БВП), както и разходите за предоставяне на временна закрила на разселените лица от Украйна (0,1 % от БВП), като нарасналите разходи за пенсии и социални обезщетения също се предвиждат да допринесат (0,6 % от БВП) за растежа на нетните текущи разходи. Според прогнозата на Комисията тези дискреционни мерки не са напълно съчетани с компенсаторни мерки.
- (19) В прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда фискалната позиция през 2023 г. да бъде $+1,5$ % от БВП, при условие че политиката остане непроменена (16). Очаква се през 2023 г. Гърция да продължи да използва безвъзмездните средства по Механизма за възстановяване и устойчивост, за да финансира допълнителни инвестиции в подкрепа на възстановяването. Предвижда се положителният принос по отношение на икономическата дейност на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза, да намалее с 0,3 процентни пункта от БВП в сравнение с 2022 г. в отражение на началната фаза на новия програмен период за другите фондове на Съюза. Предвижда се финансираните на национално равнище инвестиции да осигурят експанзионистичен принос към фискалната позиция от 0,6 процентни пункта през 2023 г. (17) Същевременно ръстът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (без новите мерки по отношение на приходите) през 2023 г. се очаква да доведе до рестриктивен принос в размер на 1,7 процентни пункта към цялостната фискална позиция. Това включва въздействието от постепенното премахване на мерките спрямо повишените цени на енергията в размер на 1,1 % от БВП.
- (20) В програмата за стабилност за 2022 г. се очаква дефицитът по консолидирания държавен бюджет постепенно да намалее до 0,4 % от БВП през 2024 г. и до 0,1 % през 2025 г. Ето защо се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет да остане под 3,0 % от БВП през периода на програмата. В тези прогнози се допуска, че икономическото възстановяване ще продължи и се предполага удължаването на благоприятстващите растежа намаления на данъка „солидарност“, налаган в допълнение към данъка върху доходите на физическите лица, както и на вноските за социална солидарност. Съгласно програмата за стабилност за 2022 г. съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да продължи да намалява, по-конкретно с намаление до 155,2 % през 2024 г. и до 146,5 % през 2025 г. Съгласно анализа на Комисията рисковете за устойчивостта на дълга изглеждат високи в средносрочен план.

(13) Очаква се общият брой на лицата, разселени от Украйна в Съюза, постепенно да достигне 6 милиона до края на 2022 г., като тяхното географско разпределение се изчислява въз основа на големината на установилата се диаспора, относителното население на приемащата държава членка и актуалното разпределение на разселените лица от Украйна в целия Съюз към март 2022 г. За бюджетните разходи за едно лице оценките се основават на модела за микросимулация EuroMod на Съвместния изследователски център на Комисията, като се вземат предвид както паричните преводи, така и обезщетенията в натура като образование и здравеопазване, на които лицата може да имат право.

(14) Отрицателният знак на показателя съответства на превишението на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за експанзионистична фискална политика.

(15) Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат експанзионистичен принос от 0,1 процентни пункта от БВП.

(16) Положителният знак на показателя съответства на недостиг на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за рестриктивна фискална политика.

(17) Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат неутрален принос от 0,0 процентни пункта от БВП.

- (21) Въз основа на реформите, предприети като част от плана за възстановяване и устойчивост, изменения в рамката на данъчната политика на Гърция биха могли да спомогнат за преодоляването на недостига на инвестиции. По-конкретно въвеждането на по-широка система за предварителни данъчни становища би могло да повиши правната сигурност за инвеститорите и да засили текущите усилия за опростяване на данъчната система. Освен това, въз основа на най-добрата практика от други държави членки, евентуално преразглеждане на действащия годишен фиксиран данък върху самостоятелно заетите лица (в допълнение към данъка върху доходите на физическите лица) би могло да подобри структурата на данъчната тежест за самостоятелно заетите лица, да насърчи доброволното спазване на данъчното законодателство и да подкрепи инвестициите. Гърция продължава да предприема стъпки за модернизиране на публичната си администрация, но цялостните ѝ резултати остават ниски, което отчасти се дължи на предизвикателството, което представлява привличането и задържането на висококвалифициран персонал. Планът за възстановяване и устойчивост съдържа мерки, насочени към подобряване на ефективността на публичната администрация със специален акцент върху подобряването на предлаганите от нея цифрови услуги. Отвъд мерките, които са част от нейния план за възстановяване и устойчивост, Гърция напредва в изграждането на интегрирана система за управление на човешките ресурси, като вече са въведени цифрови организационни схеми за субектите от публичния сектор и длъжностни характеристики за всички длъжности. Очаква се това да улесни разпределянето на ресурсите в съответствие с установените и приоритизирани нужди. Същевременно, въпреки че благодарение на все още действащото правило за наемане на нов служител само при напускането на друг броят на служителите на постоянна длъжност остава като цяло стабилен, от 2018 г. насам се наблюдава рязко увеличение на броя на срочно наетите служители с почти 25 %. Увеличаването на размера на публичната администрация би могло да има обратен ефект върху усилията на Гърция да постигне средната за Съюза стойност при разходите за възнаграждения (спрямо БВП). Наред с фискалния риск, това би могло да отслаби интегритета на новия процес на подбор, въведен за постоянните държавни служители, като се има предвид, че процесът на подбор за временни длъжности не е така цялостен, както за постоянните длъжности. Запазването на правилото за наемане на нов служител само при напускането на друг за служителите на постоянна длъжност, допълнено от установяването на таван за срочно наетите служители, който се прилага от 2022 г., определя обща рамка за повишаване на централния контрол върху назначенията и създаването на възможност броят на служителите да се завърне към равнището отпреди пандемията.

Ако се осъществи очакваното намаляване на общия брой на служителите, това би могло да позволи коригиране на равнищата на възнагражденията за конкретни длъжности и субекти, считани за критични, както и там, където публичната администрация е изправена пред трудности при привличането и задържането на квалифициран персонал. Това би могло да доведе до свързване на длъжностната характеристика със скала на допълнителните възнаграждения или до създаване на специална скала на възнагражденията за конкретни субекти от публичния сектор (напр. регулатори на пазара), тъй като подобни систематични подходи не биха могли да подкопаят единната скала на възнагражденията и са в съответствие с разумната фискална политика. И накрая, при все че планът за възстановяване и устойчивост действително включва мерки за укрепване на активните политики на пазара на труда, все още има място за по-нататъшни действия за повишаване на пригодността за заетост на младите хора и жените, така че да е налице подкрепа за приобщаващ пазар на труда, изграден върху повече и по-добри работни места.

- (22) В съответствие с член 19, параграф 3, буква б) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.2 от приложение V към същия регламент планът за възстановяване и устойчивост включва широк набор от взаимно подсилващи се реформи и инвестиции с примерен график за изпълнение до 31 август 2026 г. Те спомогат за преодоляването на всички или на значителна част от икономическите и социалните предизвикателства, очертани в специфичните за държавата препоръки, отправени от Съвета до Гърция в рамките на европейския семестър през 2019 г. и 2020 г., в допълнение към всички специфични за държавата препоръки, отправени до датата на приемане на плана за възстановяване и устойчивост. По-специално тези препоръки се отнасят до качеството и устойчивостта на публичните финанси; достъпността и устойчивостта на здравната система; активните политики на пазара на труда; политиките в подкрепа на публичните инвестиции в образованието, уменията и пригодността за заетост; научноизследователската и развойна дейност; безопасните, интелигентни, устойчиви и издръжливи транспорт и логистика; чистото и ефективно производство и използване на енергия, включително проекти за възобновяема енергия и междусистемни връзки; екологичната инфраструктура; обновяването на градските райони; и цифровата трансформация на публичната администрация и предприятията. Планът за възстановяване и устойчивост включва и значителен брой мерки за справяне с предизвикателствата по отношение на фискалните структурни политики, социалното подпомагане, финансовата стабилност, пазара на труда и продуктовете пазари, както и модернизирането на публичната администрация, като всички те съдържат последващи действия, разширяват и допълват ангажиментите след приключване на програмата. Планът за възстановяване и устойчивост съдържа също мерки за подобряване на конкурентоспособността и насърчаване на частните инвестиции чрез подобряване на стопанската среда и опростяване на регулаторната рамка. Тези реформи се допълват от механизъм за отпускане на заеми, който има за цел да стимулира частните инвестиции в преобразуващите сектори на икономиката, включително екологичния преход и цифровата трансформация.
- (23) Очаква се изпълнението на плана за възстановяване и устойчивост на Гърция да допринесе за постигането на по-нататъшен напредък по отношение на екологичния и цифровия преход. Мерките в подкрепа на целите в областта на климата в Гърция представляват 37,5 % от общия размер на отпуснатите по плана за възстановяване и устойчивост средства, докато мерките в подкрепа на целите в областта на цифровите технологии възлизат на 23,3 % от общия размер на отпуснатите по плана за възстановяване и устойчивост средства. Пълното изпълнение на плана

за възстановяване и устойчивост в съответствие със съответните ключови етапи и цели ще помогне на Гърция да се възстанови бързо от последиците от кризата с COVID-19, като същевременно укрепи своята устойчивост. Системното участие на социалните партньори и други съответни заинтересовани страни продължава да бъде важно за успешното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост, както и на други икономически политики и политики в областта на заетостта, които излизат извън рамките на плана за възстановяване и устойчивост, за да се гарантира широка ангажираност с цялостната програма на политиката.

- (24) В плана за възстановяване и устойчивост на Гърция се определя всеобхватна рамка за управление на координацията, изпълнението и мониторинга на мерките за инвестиции и реформи. Действителното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост обаче ще зависи в решаваща степен от административния капацитет и капацитета за изпълнение на изпълнителните органи и ще трябва да бъде наблюдавано отблизо. От техническите служби на регионалната и местната администрация, включително общинските дружества, се очаква да допринесат за изпълнението на редица компоненти, но административният им капацитет, по-специално за по-малките общини, обикновено е ограничен и би било важно при необходимост да се предоставя допълнителна подкрепа от централното управление. Спазването на строги графици, бързата реакция при блокиране и намирането на решения ще бъдат от решаващо значение за гладкото изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост. Може да е полезно да се създаде междуведомствена работна група на високо равнище за преодоляване на затрудненията. И накрая, що се отнася до цялостната координация, Агенцията за Механизма за възстановяване и устойчивост, която е част от Министерството на финансите, ще има ключова роля и се очаква да ѝ бъдат предоставени достатъчно ресурси, като от основно значение е тясното сътрудничество между Агенцията за Механизма за възстановяване и устойчивост и Генералния секретариат за координация (който отговаря за координирането на мерките за реформи).
- (25) На 29 юли 2021 г. Комисията одобри споразумението за партньорство, предвидено в Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁸⁾, по отношение на Гърция. През октомври и ноември 2021 г. Гърция предостави на Комисията своите 21 програми в областта на политиката на сближаване. В съответствие с Регламент (ЕС) 2021/1060 Гърция взе предвид съответните специфични за нея препоръки при програмирането на фондовете на политиката на сближаване за периода 2021–2027 г. Това е предварително условие за подобряване на ефективността и максимално увеличаване на добавената стойност на финансовата подкрепа, която ще бъде получена от фондовете на политиката на сближаване, като същевременно се насърчават координация, взаимно допълване и съгласуваност между тези фондове на политиката на сближаване и други инструменти и фондове на Съюза. Успешното прилагане на Механизма за възстановяване и устойчивост и програмите по линия на политиката на сближаване зависи и от премахването на пречките пред инвестициите в подкрепа на екологичния и цифровия преход и балансираното териториално развитие.
- (26) След като приключи успешно своята програма за финансова помощ по Европейския механизъм за стабилност през 2018 г., Гърция беше обект на засилено наблюдение в съответствие с Регламент (ЕС) № 472/2013 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁹⁾. Засиленото наблюдение послужи за проследяване на изпълнението на конкретните ангажименти, постигнати от Гърция пред Еврогрупата на 22 юни 2018 г., за изпълнението на ключови структурни реформи, започнати по линия на програмата. Изпълнението на тези ангажименти в договорените крайни срокове в средата на 2022 г. служи като основа за дълговите облекчения; по този начин Гърция навлезе в последната година на това споразумение. Както беше посочено в 14-ия доклад за засилено наблюдение, публикуван на 23 май 2022 г., въпреки трудните обстоятелства поради пандемията и по-наскоро икономическото въздействие на военната агресия на Русия срещу Украйна, Гърция изпълни ефективно основната част от ангажиментите в областта на политиките, което доведе до подобряване на устойчивостта на гръцката икономика и укрепи нейната финансова стабилност. Независимо от това, остават някои елементи, които не са напълно приключени. Това важи особено за завършването на националния кадастър, което би подобрило допълнително стопанската среда в Гърция. През последните години беше постигнат значителен напредък, като цялостният кадастър се очаква да бъде завършен до декември 2022 г. Изпълнението на кадастъра беше подпомагано от структурните фондове на Съюза. От по-скоро Механизмът за възстановяване и устойчивост предоставя подкрепа за цифровизиране на регистрациите и актовете за право на собственост. В контекста на проекта за кадастър Гърция трябва също така да приключи кадастралното картографиране, задействането на агенцията за кадастъра и ратифицирането на картите на горите, обхващащи цялата страна.

⁽¹⁸⁾ Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 159).

⁽¹⁹⁾ Регламент (ЕС) № 472/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2013 г. за засилване на икономическото и бюджетно наблюдение над държавите членки в еврозоната, изпитващи или застрашени от сериозни затруднения по отношение на финансовата си стабилност (ОВ L 140, 27.5.2013 г., стр. 1).

- (27) Освен икономическите и социалните предизвикателства, разгледани в плана за възстановяване и устойчивост, Гърция е изправена пред редица допълнителни предизвикателства, свързани със здравеопазването. Преките плащания от страна на пациентите в Гърция все още са високи и представляват повече от една трета от общите разходи за здравеопазване (35 %) ⁽²⁰⁾. Те са свързани до голяма степен с доплащанията за фармацевтични продукти и директните плащания за услуги извън здравноосигурителния пакет. На свой ред, това е свързано с все още относително високите публични разходи за фармацевтични продукти в сравнение със средното за Съюза равнище и с относително ниските в сравнение със средните за Съюза разходи за терапевтични грижи, особено за амбулаторни пациенти. Една добре функционираща система на първичното здравеопазване, обхващаща цялото население и разполагаща с ефективна функция за канализиране на достъпа до специализирани услуги, може да повиши ефективността и достъпа до продуктите и услугите в областта на здравеопазването. В това отношение пълното прилагане на измененията на системата за първично здравеопазване, чието приемане се очаква в контекста на засиленото наблюдение, е от решаващо значение за добре функционираща система на здравеопазване. Реформата е продължение на предишните усилия за създаване на всеобхватна система на първичното здравеопазване, които обаче се натъкнаха на предизвикателства, свързани с изпълнението. За тази цел увеличаването на броя на семейните лекари, за да се постигне пълно покритие и регистрация на населението, ще бъде от ключово значение за осигуряването на адекватен и равен достъп до здравеопазване за населението.
- (28) В отговор на мандата, възложен от държавните и правителствените ръководители на Съюза във Версайската декларация, предложението на Комисията за план REPowerEU има за цел постепенно да бъде премахната зависимостта на Съюза от вноса на изкопаеми горива от Русия във възможно най-кратък срок. За тази цел в диалог с държавите членки Комисията се стреми да определи най-подходящите проекти, инвестиции и реформи на национално и регионално равнище и на равнището на Съюза. Целта на тези мерки е да се намали цялостната зависимост от изкопаеми горива и да се замени вносът на изкопаеми горива от Русия.
- (29) По данни от 2020 г. нефтът и газът съставляват съответно 50 % и 24 % от енергийния микс на Гърция. Зависимостта на Гърция от Русия както за нейния внос на нефт ⁽²¹⁾, така и за вноса на газ, е малко под средната за Съюза – 18 % в сравнение със средната стойност за Съюза от съответно 26 % за суровия нефт и 39 % в сравнение с 44 % за газа ⁽²²⁾. 87 % от вноса на въглища идва от Русия, но Гърция черпи голямо количество лигнитни въглища на вътрешния пазар. За да се намали зависимостта ѝ от газ от Русия и да се диверсифицира енергийният ѝ микс от изкопаеми горива, включително за да бъде изпълнен ангажиментът ѝ за постепенно прекратяване на производството на електроенергия от лигнитни въглища до 2028 г., могат да бъдат реализирани допълнително някои мерки, които надграждат и надхвърлят инвестициите и реформите, включени в плана на Гърция за възстановяване и устойчивост. Гърция би могла да ускори разширяването на производството на енергия от възобновяеми източници и да създаде по-бързо организирана пазарна платформа, улесняваща двустранните споразумения за закупуване на електроенергия от възобновяеми източници. Включените в плана за възстановяване и устойчивост на Гърция реформи относно разрешенията ще намалят пречките пред инвестициите в сектора на енергията от възобновяеми източници. Гърция разполага с възможности също така да започне да развива инфраструктура за водород, по-специално в гръцките пристанища, за да улесни транспортирането на водород. Планираните инфраструктурни инвестиции от мрежовите оператори могат да бъдат ускорени и разширени по обхват, по-специално инсталирането на подстанции. Освен това би могло да се намали средното време, необходимо на мрежовите оператори за обработване и финализиране на условията за свързване на нови инсталации за енергия от възобновяеми източници. Допълнителните електроенергийни връзки със съседни държави биха дали възможност за поемането от мрежата на по-голямо количество енергия от възобновяеми източници. Необходимо е Гърция да ускори диверсификацията на пътищата за доставка на газ чрез бързо завършване на съществуващите инвестиции в напреднал етап,

Препоръчва се инвестициите в нова инфраструктура и мрежи, свързани с природния газ, да бъдат при възможност съобразени с бъдещето, за да се улесни тяхната дългосрочна устойчивост чрез бъдеща промяна на предназначението за устойчиви горива. Гърция би могла също да разшири обхвата и амбицията на съществуващите мерки за енергоспестяване и да намали високото равнище на енергийна бедност (17,1 % през 2020 г.), включително чрез използване на фондовете на политиката на сближаване, според необходимостта, например чрез саниране

⁽²⁰⁾ Данни от 2019 г. и част от Състоянието на здравеопазването в ЕС, Гърция: Национален здравен профил, ОИСР, 2021 г. (<https://www.oecd.org/health/greece-country-health-profile-2021-4ab8ea73-en.htm>).

⁽²¹⁾ Евростат (2020), дял на вноса от Русия спрямо общия внос на суров нефт. За средните стойности за ЕС-27 общият внос се основава на вноса извън ЕС-27. За Гърция общият внос включва търговията в рамките на ЕС. Суровият нефт не включва рафинираните нефтопродукти. Важен дял от общия внос на петрол в Гърция са суровините за нефтените рафинерии. Гърция е силно зависима от руския внос на тези стоки, като 86 % от общия внос на суровини за нефтените рафинерии идва от Русия.

⁽²²⁾ Евростат (2020), дял на руския внос спрямо общия внос на природен газ и антрацитни въглища. За средните стойности за ЕС-27 общият внос се основава на вноса извън ЕС-27. За Гърция общият внос включва търговията в рамките на ЕС. Суровият нефт не включва рафинираните нефтопродукти.

на сградния фонд. Съществуващите пазарни бариери, ограничаващи обхвата на санирането за конкретни сегменти, биха могли да бъдат смекчени чрез целеви законодателни и финансови стимули. За постигането на съответствие с целите „Подготвени за цел 55“ в Гърция ще е необходима още по-голяма амбиция по отношение на намаляването на емисиите на парникови газове, увеличаването на енергията от възобновяеми източници и на енергийната ефективност. Освен това е необходимо да се ускори декарбонизацията в транспортния сектор, който продължава да разчита до голяма степен на нефта, чрез насърчаване на устойчивата мобилност, включително проекти за обществен транспорт и железопътни линии.

- (30) Въпреки че ускоряването на прехода към неутралност по отношение на климата и премахването на изкопаемите горива ще доведе до значителни разходи за реструктуриране в няколко сектора, Гърция може да използва Механизма за справедлив преход в контекста на политиката на сближаване, за да смекчи социално-икономическото въздействие на прехода в най-засегнатите региони. Освен това Гърция може да използва Европейския социален фонд плюс, създаден с Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²³⁾, за да подобри възможностите за заетост и да засили социалното сближаване.
- (31) С оглед на оценката на Комисията Съветът разгледа програмата за стабилност за 2022 г., като становището му ⁽²⁴⁾ е изразено в препоръка 1.
- (32) С оглед на тясната взаимобвързаност между икономиките на държавите членки от еврозоната и колективния им принос за функционирането на Икономическия и паричен съюз Съветът препоръчва на държавите членки от еврозоната да предприемат действия, включително чрез своите планове за възстановяване и устойчивост, за да изпълнят препоръките, съдържащи се в препоръката от 2022 г. относно икономическата политика на еврозоната. За Гърция това е отразено по-специално в препоръки 1 и 2.
- (33) С оглед на задълбочения преглед и оценката, направени от Комисията, Съветът разгледа националната програма за реформи за 2022 г. и програмата за стабилност за 2022 г. Неговите препоръки съгласно член 6 от Регламент (ЕС) № 1176/2011 са отразени по-специално в препоръки 1, 2 и 4. Препоръки 1 и 2 ще допринесат и за изпълнението на препоръката от 2022 г. относно еврозоната, и по-специално на първата, втората и четвъртата препоръка относно еврозоната. Фискалните политики, посочени в препоръки 1 и 2, спомагат за преодоляване, наред с другото, на дисбалансите, свързани с високия държавен дълг и непълното външно ребалансиране, като същевременно улесняват справянето с високата безработица и ниския потенциален растеж. Политиките, посочени в препоръка 4, спомагат за преодоляване, наред с другото, на уязвимостите, свързани с високия външен дълг в дългосрочен план,

ПРЕПОРЪЧВА на Гърция да предприеме следните действия през 2022 и 2023 г.:

1. Да гарантира през 2023 г. разумна фискална политика, по-специално като ограничи растежа на финансираните на национално равнище първични текущи разходи под средносрочния потенциален ръст на производството, като вземе предвид продължаващата временна и целева подкрепа за домакинствата и предприятията, които са най-уязвими на покачането на цените на енергията, както и за хората, блягащи от Украйна. Да има готовност да адаптира текущите разходи към променящата се ситуация. Да увеличи публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход, както и за енергийната сигурност, като се вземе предвид инициативата REPowerEU, включително чрез използване на Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза. Да провежда, за периода след 2023 г., фискална политика, насочена към постигането на разумни средносрочни фискални позиции и осигуряването на надеждно и постепенно намаляване на дълга и фискална устойчивост в средносрочен план чрез постепенна консолидация, инвестиции и реформи. Да надгради реформите, предприети като част от плана за възстановяване и устойчивост, да подобри привлекателността за инвестициите на данъчната система чрез въвеждането на по-широка система за предварителни данъчни становища и преразглеждане на структурата на данъчната тежест върху самостоятелно заетите лица. Да съхрани ефективността на публичната администрация, като същевременно гарантира, че тя може да привлече подходящите умения, и запази съгласуваността с единната скала на възнагражденията.

⁽²³⁾ Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за създаване на Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+) и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1296/2013 (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 21).

⁽²⁴⁾ Съгласно член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1466/97.

2. Да пристъпи към изпълнение на своя план за възстановяване и устойчивост в съответствие с договорените ключовите етапи и цели, включени в Решението за изпълнение на Съвета от 13 юли 2021 г. Да приключи бързо преговорите с Комисията по програмните документи в областта на политиката на сближаване за периода 2021 – 2027 г., за да започне да ги изпълнява. Да приключи оставащите реформи, които се провеждат в рамките на засиленото наблюдение, включително реформата на кадастъра.
3. С цел да гарантира адекватен и равен достъп до здравни грижи, да приключи реализирането на реформата на първичното здравеопазване в съответствие с рамката, изменена при засиленото наблюдение, включително попълването на персонала на всички звена на първично здравеопазване, да извърши регистрацията на населението и да въведе ефективно канализиране на достъпа до специализирани услуги от общопрактикуващите лекари.
4. Да намали цялостната зависимост от изкопаеми горива и да диверсифицира вноса на изкопаеми горива чрез ускоряване на внедряването на енергия от възобновяеми източници и развитието на инфраструктура, която дава възможност за водород от възобновяеми източници. Да преодолее зависимостта и чрез осигуряването на достатъчен капацитет на електроенергийните междусистемни мрежи и връзки, както и на газопреносни връзки и диверсифициране на пътищата за доставка на газ. Да укрепи рамката на пазара на енергийни услуги и да засили мерките за повишаване на енергийната ефективност чрез реформи и пазарни стимули в подкрепа на декарбонизацията на строителния и транспортния сектор, по-специално чрез насърчаване на електромобилността.

Съставено в Брюксел на 12 юли 2022 година.

За Съвета
Председател
Z. STANJURA

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА**от 12 юли 2022 година****относно националната програма за реформи на Испания за 2022 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Испания за 2022 г.**

(2022/С 334/09)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121, параграф 2 и член 148, параграф 4 от него,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики ⁽¹⁾, и по-специално член 5, параграф 2 от него,

като взе предвид Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 г. относно предотвратяването и коригирането на макроикономическите дисбаланси ⁽²⁾, и по-специално член 6, параграф 1 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

като взе предвид заключенията на Европейския съвет,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта,

като взе предвид становището на Икономическия и финансов комитет,

като взе предвид становището на Комитета за социална закрила,

като взе предвид становището на Комитета за икономическа политика,

като има предвид, че:

- (1) Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁾, с който бе създаден Механизъм за възстановяване и устойчивост, влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По Механизма за възстановяване и устойчивост се предоставя финансова подкрепа за осъществяването на реформи и инвестиции, водещи до фискален стимул, финансиран от Съюза. Той допринася за икономическото възстановяване и за осъществяването на устойчиви и увеличаващи растежа реформи и инвестиции, по-специално за насърчаването на екологичния и цифровия преход, като същевременно укрепва устойчивостта и потенциалния растеж на икономиките на държавите членки. Той спомага също за укрепване на устойчивите публични финанси и за стимулиране на растежа и създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план. Максималното финансово участие за държава членка в рамките на Механизма за възстановяване и устойчивост ще бъде актуализирано през юни 2022 г. в съответствие с член 11, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241.
- (2) На 24 ноември 2021 г. Комисията прие годишния обзор на устойчивия растеж, с което постави началото на европейския семестър за координация на икономическите политики за 2022 г. Тя надлежно взе предвид Социалния ангажимент от Порто, подписан на 7 май 2021 г., за по-нататъшно прилагане на Европейския стълб на социалните права, провъзгласен от Европейския парламент, Съвета и Комисията на 17 ноември 2017 г. На 25 март 2022 г. Европейският съвет одобри приоритетите на годишния обзор на устойчивия растеж за 2022 г. На 24 ноември 2021 г. въз основа на Регламент (ЕС) № 1176/2011, Комисията прие и доклада за механизма за предупреждение, в който Испания беше посочена като една от държавите членки, за които ще се извърши задълбочен преглед. На същата дата Комисията прие и препоръка за препоръка на Съвета относно икономическата политика на еврозоната и предложение за съвместния доклад за заетостта за 2022 г., в който се анализира прилагането на насоките за заетостта и принципите на Европейския стълб на социалните права. На 5 април 2022 г. Съветът прие препоръката относно икономическата политика на еврозоната ⁽⁴⁾ („препоръката от 2022 г. относно еврозоната“), а на 14 март 2022 г. – съвместния доклад за заетостта.

⁽¹⁾ ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

⁽²⁾ ОВ L 306, 23.11.2011 г., стр. 25.

⁽³⁾ Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

⁽⁴⁾ Препоръка на Съвета от 5 април 2022 г. относно икономическата политика на еврозоната (ОВ C 153, 7.4.2022 г., стр. 1).

- (3) След световната пандемия нахлуването на Русия в Украйна значително промени геополитическия и икономическия контекст. Последниците от нахлуването върху икономиките на държавите членки бяха усетени, наред с другото, чрез по-високите цени на енергията, храните и суровините и по-слабите перспективи за растеж. По-високите цени на енергията са особено тежки за най-уязвимите домакинства, изпитващи енергийна бедност или изложени на риск от енергийна бедност, както и за дружествата, които са най-уязвими спрямо растежа на цените на енергията. В Съюза се наблюдава и безпрецедентен приток на хора, бягащи от Украйна. Икономическите последици от агресивната война на Русия засегнаха държавите членки асиметрично. В този контекст на 4 март 2022 г. за първи път бе задействана Директива 2001/55/ЕО на Съвета⁽⁵⁾ чрез Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета⁽⁶⁾, с която на разселените лица от Украйна беше предоставено правото на законно пребиваване в Съюза, както и достъп до образование и обучение, пазара на труда, здравеопазване, жилищно настаняване и социално подпомагане.
- (4) Като се има предвид бързо променящата се икономическа и геополитическа ситуация, през 2022 г. европейският семестър възобновява широкообхватната си координация на икономическите политики и политиките по заетостта, като същевременно се усъвършенства в съответствие с изискванията за изпълнение на Механизма за възстановяване и устойчивост, както е посочено в годишния обзор на устойчивия растеж за 2022 г. Изпълнението на приетите планове за възстановяване и устойчивост е от съществено значение за постигането на приоритетите на политиката в рамките на европейския семестър, тъй като плановете обхващат всички или значителна част от съответните специфични за всяка държава препоръки, отправени през циклите на европейския семестър за 2019 г. и 2020 г. Специфичните за всяка държава препоръки за 2019 г. и 2020 г. продължават да бъдат също толкова важни и за плановете за възстановяване и устойчивост, които са преразгледани, актуализирани или изменени в съответствие с членове 14, 18 и 21 от Регламент (ЕС) 2021/241, в допълнение към всички останали специфични за всяка държава препоръки, отправени до датата, на която са представени тези преразгледани, актуализирани или изменени планове.
- (5) Общата клауза за дерогация в Пакта за стабилност и растеж действа от март 2020 г. В съобщението си от 3 март 2021 г., озаглавено „Една година от началото на пандемията от COVID-19: ответни мерки на фискалната политика“, Комисията изрази становище, че решението за дезактивиране или продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация следва да се основава на цялостна оценка на състоянието на икономиката, като равнището на икономическата активност в Съюза или еврозоната се сравнява с равнищата отпреди кризата (края на 2019 г.) като ключов количествен критерий. Повишената несигурност и силните рискове от влошаване на икономическите перспективи в контекста на войната в Европа, безпрецедентното покачване на цените на енергията и продължаващите смущения във веригата на доставки оправдават удължаването на срока на действие на общата клауза за дерогация на Пакта за стабилност и растеж до 2023 г.
- (6) Съгласно подхода в препоръката на Съвета от 18 юни 2021 г.⁽⁷⁾, съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност за 2021 г. на Испания, общата фискална позиция понастоящем се измерва най-добре с промяната в първичните разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и като се изключват временните извънредни мерки, свързани с кризата с COVID-19), но като се включват свързаните със средносрочния потенциален растеж разходи, финансирани с безвъзмездна подкрепа (безвъзмездни средства) по Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза⁽⁸⁾. Освен общата фискална позиция, за да се прецени дали националната фискална политика е предпазлива и дали съставът ѝ допринася за устойчиво възстановяване, което е в съответствие с екологичния и цифровия преход, се обръща внимание и на развитието на финансираните на национално равнище първични текущи разходи⁽⁹⁾ (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и като се изключват временните извънредни мерки, свързани с кризата с COVID-19) и инвестиции.

⁽⁵⁾ Директива 2001/55/ЕО на Съвета от 20 юли 2001 г. относно минималните стандарти за предоставяне на временна закрила в случай на масово навлизане на разселени лица и за мерките за поддръжане на баланса между държавите членки в полагането на усилия за прием на такива лица и понасяне на последиците от този прием (ОВ L 212, 7.8.2001 г., стр. 12).

⁽⁶⁾ Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета от 4 март 2022 г. за установяване на съществуването на масово навлизане на разселени лица от Украйна по смисъла на член 5 от Директива 2001/55/ЕО и за въвеждане на временна закрила (ОВ L 71, 4.3.2022 г., стр. 1).

⁽⁷⁾ Препоръка на Съвета от 18 юни 2021 г., съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност за 2021 г. на Испания (ОВ C 304, 29.7.2021 г., стр. 38).

⁽⁸⁾ Прогнозите за фискалната позиция и нейните компоненти в настоящата препоръка са оценки на Комисията, основани на допусканията, залегнали в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. Оценките на Комисията на средносрочния потенциален растеж не включват положителното въздействие на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и които могат да стимулират потенциалния растеж.

⁽⁹⁾ Нефинансирани с безвъзмездни средства от Механизма за възстановяване и устойчивост или други фондове на Съюза.

- (7) На 2 март 2022 г. Комисията прие съобщение, в което се предоставят общи насоки за фискалната политика през 2023 г. („фискалните насоки“), целящи да се подпомогне изготвянето на програмите за стабилност и конвергенция на държавите членки и по този начин да се засили координацията на политиките. Комисията отбеляза, че въз основа на макроикономическите перспективи от зимната прогноза от 2022 г. преминаването от съвкупна подкрепяща фискална позиция през 2020–2022 г. към до голяма степен неутрална съвкупна фискална позиция, при запазване на готовността да се реагира на променящата се икономическа ситуация, изглежда подходящо през 2023 г. Комисията обяви, че фискалните препоръки за 2023 г. следва да продължат да бъдат диференцирани между отделните държави членки и да вземат предвид възможното разпространение на ефекти между отделните държави. Комисията прикани държавите членки да отразят насоките в своите програми за стабилност и конвергенция. Комисията пое ангажимент да следи отблизо икономическото развитие и при необходимост ще коригира своите насоки на политиката най-късно с пролетния пакет за европейския семестър от края на май 2022 г.
- (8) По отношение на фискалните насоки фискалните препоръки за 2023 г. отчитат влошените икономически перспективи, повишената несигурност и допълнителните рискове от влошаване, както и по-високата инфлация в сравнение със зимната прогноза от 2022 г. на Комисията. На фона на тези съображения фискалните мерки трябва да доведат до увеличение на публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход и енергийната сигурност и до поддържане на покупателната способност на най-уязвимите домакинства, така че да се смекчи въздействието на покачането на цените на енергията и да се спомогне за ограничаване на инфлационния натиск от вторични ефекти чрез целенасочени и временни мерки. Фискалната политика трябва да остане гъвкава, за да се адаптира към бързо променящите се обстоятелства, включително предизвикателствата, произтичащи от агресивната война на Русия срещу Украйна по отношение на отбраната и сигурността, и да бъде диференцирана в отделните държави членки в зависимост от тяхното фискално и икономическо положение, включително по отношение на излагането им на кризата и притока на разселени лица от Украйна.
- (9) На 30 април 2021 г. Испания представи на Комисията своя национален план за възстановяване и устойчивост в съответствие с член 18, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/241. Съгласно член 19 от Регламент (ЕС) 2021/241 Комисията оцени целесъобразността, ефективността, ефикасността и съгласуваността на плана за възстановяване и устойчивост в съответствие с насоките за оценка, съдържащи се в приложение V към посочения регламент. На 13 юли 2021 г. Съветът прие своето решение за изпълнение за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Испания⁽¹⁰⁾. Отпускането на трансовете зависи от приемането на решение на Комисията в съответствие с член 24, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2021/241, гласящо, че Испания е изпълнила задоволително съответните ключови етапи и цели, определени в решението за изпълнение на Съвета. Задоволителното изпълнение предполага, че постигането на предходните ключови етапи и цели е запазено.
- (10) В съответствие със срока, определен в член 4 от Регламент (ЕО) № 1466/97, на 29 април 2022 г. Испания представи програмата си за стабилност за 2022 г., а на 30 април 2022 г. своята национална програма за реформи за 2022 г. Двете програми бяха оценени заедно, за да бъдат отчетени взаимовръзките между тях. В съответствие с член 27 от Регламент (ЕС) 2021/241 националната програма за реформи за 2022 г. отразява също шестмесечното докладване на Испания относно напредъка, постигнат при изпълнението на нейния план за възстановяване и устойчивост.
- (11) На 23 май 2022 г. Комисията публикува доклада за Испания за 2022 г. В него беше оценен напредъкът на Испания в изпълнението на съответните специфични за държавата препоръки, приети от Съвета през 2019 г., 2020 г. и 2021 г., и беше направен преглед на изпълнението от Испания на плана за възстановяване и устойчивост въз основа на набора от показатели за възстановяване и устойчивост. Въз основа на този анализ в доклада за държавата бяха посочени пропуски по отношение на предизвикателствата, които не са разгледани или са само частично разгледани в плана за възстановяване и устойчивост, както и по отношение на новите и нововъзникващите предизвикателства, включително породените от руското нахлуване в Украйна. В него бяха оценени също напредъкът на Испания при прилагането на Европейския стълб на социалните права и постигането на водещите цели на Съюза в областта на заетостта, уменията и намаляването на бедността, както и напредъкът в постигането на целите на ООН за устойчиво развитие.
- (12) Комисията извърши задълбочен преглед по член 5 от Регламент (ЕС) № 1176/2011 за Испания и публикува резултатите от него на 23 май 2022 г. Комисията стигна до заключението, че в Испания са налице дисбаланси. По-специално уязвимостите са свързани с висок външен, държавен и частен дълг в контекста на висока безработица и имат трансгранично значение.

⁽¹⁰⁾ ST 10150/21 INIT и ST 10150/21 ADD 1 REV 2.

- (13) На 23 май 2022 г. Комисията представи доклад, изготвен в съответствие с член 126, параграф 3 от Договора. В този доклад се разглежда състоянието на бюджета на Испания, тъй като нейният дефицит по консолидирания държавен бюджет през 2021 г. надхвърли референтната стойност по Договора от 3 % от brutния вътрешен продукт (БВП). В доклада се стига до заключението, че критерият за дефицита не е изпълнен. В съответствие със съобщението от 2 март 2022 г. Комисията не предложи откриването на нови процедури при прекомерен дефицит през пролетта на 2022 г. и ще прецени отново дали е необходимо да предложи откриването на такива процедури през есента на 2022 г.
- (14) В препоръката си от 20 юли 2020 г. ⁽¹¹⁾ Съветът препоръчва на Испания да предприеме всички необходими мерки през 2020 и 2021 г., в съответствие с общата клауза за дерогация, за ефективно справяне с пандемията от COVID-19, поддържане на икономиката и подпомагане на последващото възстановяване. Освен това той препоръчва на Испания, когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискални политики, насочени към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на дълга, като същевременно засили инвестициите. През 2021 г. съгласно данните, потвърдени от Евростат, дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Испания намалю от 10,3 % от БВП през 2020 г. на 6,9 %. Ответните мерки на фискалната политика на Испания подпомогнаха икономическото възстановяване през 2021 г., а временните извънредни мерки намалюха от 3,9 % от БВП през 2020 г. на 2,8 % през 2021 г. Мерките, предприети от Испания през 2021 г., бяха в съответствие с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г. Дискреционните бюджетни мерки, приети от правителството през 2020 г. и 2021 г., бяха предимно временни или съпътствани от компенсаторни мерки. В същото време някои от дискреционните мерки, приети от правителството през периода 2020–2021 г., не бяха временни или съпътствани от компенсаторни мерки, състоящи се главно от текущи трансфери към регионите за покриване на новите нужди от здравеопазване. Съгласно данните, потвърдени от Евростат, консолидираният държавен дълг намалю от 120,0 % от БВП през 2020 г. на 118,4 % от БВП през 2021 г.
- (15) Макроикономическият сценарий в основата на бюджетните прогнози в програмата за стабилност за 2022 г. е реалистичен. Правителството предвижда реалния БВП да нарасне с 4,3 % през 2022 г. и с 3,5 % през 2023 г. За сравнение в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда по-нисък растеж на реалния БВП от 4,0 % през 2022 г. и 3,4 % през 2023 г. В своята програма за стабилност за 2022 г. правителството очаква номиналният дефицит да намалее до 5,0 % от БВП през 2022 г. и до 3,9 % през 2023 г. Спадът през 2022 г. отразява главно силния растеж на икономическата активност, увеличението на данъчните приходи и прекратяването на повечето извънредни мерки. Съгласно програмата за стабилност за 2022 г. съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да намалюва до 115,2 % през 2022 г. и до 112,4 % през 2023 г. Въз основа на мерките на политиката, известни към крайната дата за изготвяне на прогнозата, в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда бюджетен дефицит за 2022 г. и 2023 г. в размер съответно на 4,9 % от БВП и 4,4 % от БВП. Това съответства на дефицита, предвиден в програмата за стабилност за 2022 г. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда подобно съотношение на консолидирания държавен дълг към БВП от 115,1 % през 2022 г. и 113,7 % през 2023 г. Разликата се дължи отчасти на по-високия първичен дефицит, предвиден за 2023 г. Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. средносрочният (10-годишен среден) потенциален растеж на производството се оценява на 0,8 %. Тази прогноза не включва обаче въздействието на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и могат да стимулират потенциалния растеж на Испания.
- (16) През 2022 г. правителството постепенно премахна по-голямата част от мерките, предприети в отговор на кризата, предизвикана от COVID-19, така че се очаква временните извънредни мерки да намалюат от 2,8 % от БВП през 2021 г. на 0,4 % през 2022 г. Държавният дефицит е засегнат от мерките, приети за противодействие на икономическото и социалното въздействие на увеличението на цените на енергията, които според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се оценяват на 0,4 % от БВП през 2022 г. и 0,0 % от БВП през 2023 г. ⁽¹²⁾ Тези мерки се състоят главно от социални трансфери за по-бедните домакинства, намалюване на косвените данъци върху потреблението на енергия, субсидии за производството на енергия и трансфери за засегнатите промишлени отрасли. Тези мерки бяха обявени за временни. Ако обаче цените на енергията останат високи през 2023 г., някои от тези мерки биха могли да бъдат продължени. Някои от тези мерки не са целеви, по-специално спирането на данъка върху производството на енергия или намалюването на специалния данък върху електроенергията. Бюджетният дефицит е повлиян и от разходите за осигуряване на временна закрила на разселените лица от Украйна, като според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. тези разходи се очаква да бъдат 0,1 % от БВП през 2022 г. и 0,1 % през 2023 г. ⁽¹³⁾

⁽¹¹⁾ Препоръка на Съвета от 20 юли 2020 г. относно националната програма за реформи на Испания за 2020 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Испания за 2020 г. (ОВ С 282, 26.8.2020 г., стр. 54).

⁽¹²⁾ Числата представляват равнището на годишните бюджетни разходи за мерките, предприети от есента на 2021 г. насам, включително текущите приходи и разходи, както и когато е уместно, мерките за капиталови разходи.

⁽¹³⁾ Очаква се общият брой на лицата, разселени от Украйна в Съюза, постепенно да достигне 6 милиона до края на 2022 г., като тяхното географско разпределение се изчислява въз основа на големината на установилата се диаспора, относителното население на приемащата държава членка и актуалното разпределение на разселените лица от Украйна в целия Съюз към март 2022 г. За бюджетните разходи за едно лице оценките се основават на модела за микросимулация EuroMod на Съвместния изследователски център на Комисията, като се вземат предвид както паричните преводи, така и обезщетенията в натура като образование и здравеопазване, на които лицата може да имат право.

- (17) В препоръката си от 18 юни 2021 г. Съветът препоръчва през 2022 г. Испания да използва Механизма за възстановяване и устойчивост, за да финансира допълнителни инвестиции в подкрепа на възстановяването, като същевременно следва разумна фискална политика. Освен това тя следва да запази инвестициите, финансирани на национално равнище. Съветът също така препоръчва на Испания, когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и осигуряване на фискална устойчивост в средносрочен план, и същевременно да засили инвестициите с цел стимулиране на потенциала за растеж.
- (18) През 2022 г. според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. и информацията, включена в програмата за стабилност на Испания за 2022 г., се предвижда фискалната позиция да бъде подкрепяща и да възлиза на $-2,2\%$ от БВП⁽¹⁴⁾. Испания планира да предоставя непрекъсната подкрепа за възстановяването, като използва Механизма за възстановяване и устойчивост, за да финансира допълнителни инвестиции, както беше препоръчано от Съвета. Положителният принос към икономическата активност на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза, се прогнозира да нарасне с $0,9$ процентни пункта от БВП в сравнение с 2021 г. Предвижда се финансираните на национално равнище инвестиции да осигурят експанзионистичен принос към фискалната позиция от $0,4$ процентни пункта през 2022 г.⁽¹⁵⁾ Поради това Испания планира да запази инвестициите, финансирани на национално равнище, както се препоръчва от Съвета. Същевременно ръстът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (без новите мерки по отношение на приходите) през 2022 г. се очаква да доведе до експанзионистичен принос в размер на $1,2$ процентни пункта към цялостната фискална позиция. Този значителен експанзионистичен принос включва допълнителното въздействие на мерките за справяне с икономическото и социалното въздействие на увеличението на цените на енергията ($0,3\%$ от БВП), както и разходите за осигуряване на временна закрила на разселените лица от Украйна ($0,1\%$ от БВП), докато по-високото увеличение на потребителските цени в сравнение с дефлатора на БВП се очаква да засегне експанзионистичния принос на финансираните на национално равнище първични текущи разходи през 2022 г. чрез увеличаване на разходите за публично потребление на стоки и услуги. Въз основа на прогнозата на Комисията тези мерки не са напълно съчетани с компенсаторни мерки.
- (19) В прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда фискалната позиция през 2023 г. да бъде $0,0\%$ от БВП, при условие че политиката остане непроменена⁽¹⁶⁾. Очаква се през 2023 г. Испания да продължи да използва безвъзмездните средства по Механизма за възстановяване и устойчивост, за да финансира допълнителни инвестиции в подкрепа на възстановяването. Положителният принос към икономическата активност на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза, се прогнозира да остане непроменен през 2023 г. в сравнение с 2022 г. Предвижда се финансираните на национално равнище инвестиции да осигурят рестриктивен принос към фискалната позиция от $0,1$ процентни пункта през 2023 г.⁽¹⁷⁾ Същевременно ръстът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (без новите мерки по отношение на приходите) през 2023 г. се очаква да има до голяма степен неутрален принос в размер на $+0,1$ процентни пункта към цялостната фискална позиция. Това включва въздействието от постепенното премахване на мерките, насочени към повишените цени на енергията ($0,4\%$ от БВП).
- (20) В програмата за стабилност за 2022 г. се очаква дефицитът по консолидирания държавен бюджет постепенно да намалее до $3,3\%$ от БВП през 2024 г. и до $2,9\%$ до 2025 г. Поради това се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет отново да спадне под 3% от БВП до 2025 г. Съгласно програмата за стабилност за 2022 г. съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да намалява до 2025 г., по-конкретно с намаление до $110,8\%$ през 2024 г. и до $109,7\%$ през 2025 г. Съгласно анализа на Комисията рисковете за устойчивостта на дълга изглеждат високи в средносрочен план.

⁽¹⁴⁾ Отрицателният знак на показателя съответства на превишение на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за експанзионистична фискална политика.

⁽¹⁵⁾ Очаква се другите финансирани на национално равнище капиталови разходи да имат рестриктивен принос от $0,3$ процентни пункта от БВП поради постепенното връщане към равнищата отпреди пандемията.

⁽¹⁶⁾ Отрицателният (положителният) знак на показателя съответства на превишение (недостиг) на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за експанзионистична (рестриктивна) фискална политика.

⁽¹⁷⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат експанзионистичен принос от $0,2$ процентни пункта от БВП.

- (21) В съответствие с член 19, параграф 3, буква б) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.2 от приложение V към същия регламент планът за възстановяване и устойчивост включва широк набор от взаимно подсилващи се реформи и инвестиции с примерен график за изпълнение до 31 август 2026 г. Те спомагат за преодоляването на всички или на значителна част от икономическите и социалните предизвикателства, очертани в специфичните за държавата препоръки, отправени от Съвета до Испания в рамките на европейския семестър през 2019 г. и 2020 г., в допълнение към всички специфични за държавата препоръки, отправени до датата на приемане на плана за възстановяване и устойчивост. По-специално се очаква планът за възстановяване и устойчивост да допринесе значително за изпълнението на специфичните за държавата препоръки за насърчаване на публичните и частните инвестиции, за да се подпомогне възстановяването. По този начин се очаква той да допринесе за изпълнението на специфичните за държавата препоръки относно инвестициите в иновации и цифровия и екологичния преход на страната. Планът за възстановяване и устойчивост включва също мерки за намаляване на високия дял на временните договори в частния и публичния сектор и за укрепване на активните политики на пазара на труда. Очаква се планът за възстановяване и устойчивост да спомогне за преодоляване на съществуващата фрагментираност по отношение на помощта за безработица, която доведе до пропуски. Очаква се той също така да допринесе за осигуряването на подходящи за пазара на труда умения и квалификации, които да съпътстват екологичния и цифровия преход на Испания. Достъпът до цифрово обучение може да бъде значително подобрен чрез плана за възстановяване и устойчивост посредством инвестиции в устройства и умения, а също и чрез разработването на онлайн курсове. Образователните резултати също могат да се подобрят в резултат на инвестициите на различни етапи от образователния цикъл. Мерките в плана за възстановяване и устойчивост имат и потенциала да спомогнат за изпълнението на специфичните за държавата препоръки, изискващи от Испания да подобри покритието и адекватността на схемите за минимален доход и на семейното подпомагане. Очаква се също планът за възстановяване и устойчивост да укрепи рамките за обществените поръчки и да допринесе за по-добра стопанска среда. И накрая, мерките в плана за възстановяване и устойчивост, насочени към по-ефективни публични разходи и данъчна система, могат да допринесат за фискалната устойчивост.
- (22) Изпълнението на плана за възстановяване и устойчивост на Испания се очаква да допринесе за постигането на по-нататъшен напредък в екологичния и цифровия преход. Мерките в подкрепа на целите в областта на климата в Испания представляват 40 % от общия размер на отпуснатите по плана за възстановяване и устойчивост средства, докато мерките в подкрепа на целите в областта на цифровите технологии възлизат на 28 % от общия размер на отпуснатите по плана за възстановяване и устойчивост средства. Пълното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост в съответствие със съответните ключови етапи и цели ще спомогне на Испания да се възстанови бързо от последиците от кризата с COVID-19, като същевременно укрепи своята устойчивост. Системното участие на социалните партньори и други съответни заинтересовани страни продължава да бъде важно за успешното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост, както и на други икономически политики и политики в областта на заетостта, които излизат извън рамките на плана за възстановяване и устойчивост, за да се гарантира широка ангажираност с цялостната програма на политиката.
- (23) Испания все още не е представила официално споразумението за партньорство или останалите програми в областта на политиката на сближаване, предвидени в Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁸⁾. В съответствие с Регламент (ЕС) 2021/1060 Испания трябва да вземе предвид съответните специфични за нея препоръки при програмирането на фондовете на политиката на сближаване за периода 2021–2027 г. Това е предварително условие за подобряване на ефективността и максимално увеличаване на добавената стойност на финансовата подкрепа, която ще бъде получена от фондовете на политиката на сближаване, като същевременно се насърчават координация, взаимно допълване и съгласуваност между тези фондове на политиката на сближаване и други инструменти и фондове на Съюза. Успешното прилагане на Механизма за възстановяване и устойчивост и програмите по линия на политиката на сближаване зависи и от премахването на пречките пред инвестициите в подкрепа на екологичния и цифровия преход и балансираното териториално развитие.
- (24) Освен икономическите и социалните предизвикателства, разгледани в плана за възстановяване и устойчивост, Испания е изправена пред редица допълнителни предизвикателства, свързани с ускоряването на екологичния преход, повишаването на енергийните междусистемни връзки, увеличаването на наличието на социалните и финансово достъпните енергийно ефективни жилища и насърчаването на кръговата икономика. Политиките за увеличаване на процента на рециклиране и насърчаване на кръговата икономика могат да спомогнат за ограничаване на вноса на стоки, допринасяйки за подобряване на външните дисбаланси. В средносрочен и дългосрочен план постигането на целите в областта на възобновяемите енергийни източници и енергийната ефективност, както и увеличаването на енергийните междусистемни връзки също могат да допринесат за намаляване на зависимостта от изкопаеми горива и на високия външен дълг.

⁽¹⁸⁾ Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 159).

- (25) За постигането на по-амбициозните цели на Съюза, включително пакета „Подготвени за цел 55“, Испания би имала полза от по-нататъшно отделяне на икономическия растеж от използването на ресурси. В това отношение процентът на рециклиране на битовите отпадъци и на кръговото използване на материали в страната е под средния за Съюза, докато делът на депонираните отпадъци е доста над него. Устойчивата координация между различните равнища на управление и допълнителните инвестиции могат да помогнат на Испания да изпълни задълженията си за разделно събиране и рециклиране. Постигането на целите за рециклиране беше организирано постепенно надолу до по-ниските равнища на управление. Инструментите за тяхното изпълнение обаче може да не са достатъчно ефективни. Следователно допълнителни реформи биха могли да засилят координацията между различните равнища на управление, включително за общо тълкуване на разпоредбите и за планиране и използване на инфраструктурата за третиране на отпадъци. Допълнителната подкрепа от Инструмента за техническа подкрепа, създаден с Регламент (ЕС) 2021/240 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁹⁾, може да спомогне за разпространението на най-добри практики. Може да са оправдани допълнителни инвестиции за укрепване на капацитета на Испания за рециклиране, включително за насърчване на кръговата икономика в конкретни сектори. Освен това иновациите и инвестициите за насърчване на кръговата икономика са от ключово значение, за да се гарантира по-висока ефективност на ресурсите. Испания също така страда от недостиг на вода и трябва да доразвие потенциала за повторно използване на водата, включително от гледна точка на кръговата икономика.
- (26) В отговор на мандата, възложен от държавните и правителствените ръководители на Съюза във Версайската декларация, предложението на Комисията за план REPowerEU има за цел постепенно да бъде премахната зависимостта на Съюза от вноса на изкопаеми горива от Русия във възможно най-кратък срок. За тази цел в диалог с държавите членки Комисията се стреми да определи най-подходящите проекти, инвестиции и реформи на национално и регионално равнище и на равнището на Съюза. Целта на тези мерки е да се намали цялостната зависимост от изкопаеми горива и да се замени вносът на изкопаеми горива от Русия.
- (27) По данни от 2020 г.⁽²⁰⁾ зависимостта на Испания от Русия е 2 % за нефта и 10 % за природния газ, което е доста под средното за Съюза равнище (съответно 26 % и 44 %). Зависимостта на Испания от руските въглища е подобна на останалата част от Съюза (55 %), но в контекст, в който делът на твърдите изкопаеми горива в енергийния микс (2,8 %) е много по-нисък от средния за Съюза. Независимо от ограничената експозиция на Испания спрямо руски нефт и газ, настоящата геополитическа ситуация и високите цени на енергията увеличават спешната необходимост Испания да активизира още повече усилията си за постигане на целите за възобновяема енергия, определени в нейния национален план в областта на енергетиката и климата. Въз основа на националния план в областта на енергетиката и климата допълнителните мерки в подкрепа на внедряването на възобновяеми енергийни източници (с акцент върху децентрализираните инсталации и потреблението на собствена електроенергия, включително чрез допълнителна рационализация на процедурите за издаване на разрешения и подобряване на достъпа до мрежата) и допълнителните инвестиции (в съхранение, мрежова инфраструктура, електрификация на сгради и транспорт, както и зелен водород) могат да спомогнат за по-нататъшното декарбонизиране на икономиката, включително промишлеността, транспорта и жилищата, и да намалят зависимостта от изкопаеми горива и експозицията на международните цени.

Ефективната интеграция на Испания в единния енергиен пазар изисква увеличаване на енергийните и междусистемни връзки. По-специално допълнителни електроенергийни междусистемни връзки със съседните държави биха могли да подпомогнат по-голямата интеграция на мощностите за производство на възобновяема енергия на Иберийския полуостров в единния енергиен пазар. Допълнителна трансгранична газова инфраструктура, подготвена за водород, може да допринесе още за диверсифициране на доставките на газ на вътрешния пазар на Съюза и да спомогне за оползотворяването на дългосрочния потенциал за водород от възобновяеми източници. Препоръчва се инвестициите в нова инфраструктура и мрежи, свързани с природния газ, да бъдат при възможност съобразени с бъдещето, за да се улесни тяхната дългосрочна устойчивост чрез бъдеща промяна на предназначението за устойчиви горива.

- (28) Допълнителен напредък в децентрализираното производство на възобновяема енергия и основното саниране както при жилищните, така и при нежилищните сгради, особено в средноголемите градове, може да бъде постигнат чрез въвеждането на подходящи схеми за финансиране, повишаване на квалификацията и обучение на работниците в строителния сектор, кампании за повишаване на осведомеността и техническа помощ в подкрепа на използването на безвъзмездни средства и финансови инструменти за саниране. Освен това предоставянето на допълнителни енергийно ефективни социални жилища на достъпни цени, по-специално в области с ясно изразен недостиг и пазари с неблагоприятни условия, би могло да бъде от полза за ограничаване на потреблението на енергия, за по-решително справяне с екологичния преход и за подпомагане на уязвимите домакинства. За постигането на съответствие с целите „Подготвени за цел 55“ в Испания ще е необходима още по-голяма амбиция по отношение на намаляването на емисиите на парникови газове, увеличаването на възобновяемата енергия и на енергийната ефективност.

⁽¹⁹⁾ Регламент (ЕС) 2021/240 на Европейския парламент и на Съвета от 10 февруари 2021 г. за създаване на Инструмент за техническа подкрепа (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 1).

⁽²⁰⁾ Евростат (2020) дял на руския внос спрямо общия внос на суров нефт, природен газ и антрацитни въглища. За средните стойности за ЕС-27 общият внос се основава на вноса извън ЕС-27. За Испания общият внос включва търговията в рамките на ЕС. Суровият нефт не включва рафинираните нефтопродукти.

- (29) Въпреки че ускоряването на прехода към неутралност по отношение на климата и премахването на изкопаемите горива ще доведе до значителни разходи за реструктуриране в няколко сектора, Испания може да използва Механизма за справедлив преход в контекста на политиката на сближаване, за да смекчи социално-икономическото въздействие на прехода в най-засегнатите региони. Освен това Испания може да използва Европейския социален фонд плюс, създаден с Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета⁽²¹⁾, за да подобри възможностите за заетост и да засили социалното сближаване.
- (30) С оглед на оценката на Комисията Съветът разгледа програмата за стабилност за 2022 г., като становището му⁽²²⁾ е изразено в препоръка 1,
- (31) С оглед на тясната взаимнообвързаност между икономиките на държавите членки от еврозоната и колективния им принос за функционирането на Икономическия и паричен съюз Съветът препоръчва на държавите членки от еврозоната да предприемат действия, включително чрез своите планове за възстановяване и устойчивост, за да изпълнят препоръките, съдържащи се в препоръката от 2022 г. относно икономическата политика на еврозоната. За Испания това е отразено по-специално в препоръки 1 и 2.
- (32) С оглед на задълбочения преглед и оценката, направени от Комисията, Съветът разгледа националната програма за реформи за 2022 г. и програмата за стабилност за 2022 г. Неговите препоръки съгласно член 6 от Регламент (ЕС) № 1176/2011 са отразени по-специално в препоръки 1, 2 и 4. Препоръки 1 и 2 ще допринесат и за изпълнението на препоръката от 2022 г. относно еврозоната, и по-специално на първата, втората и четвъртата препоръка относно еврозоната. Фискалните политики, посочени в препоръка 1, спомагат, наред с друго, за преодоляването на дисбалансите, свързани с големия държавен дълг. Политиките, посочени в препоръка 2, спомагат, наред с другото, за намаляването на държавния, частния и външния дълг, тъй като пълното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост ще подкрепи растежа, като същевременно ще укрепи устойчивостта на икономиката. Политиките, посочени в препоръка 4, спомагат за преодоляване, наред с друго, на уязвимостите, свързани с високия външен дълг в дългосрочен план в контекста на висока безработица,

ПРЕПОРЪЧВА на Испания да предприеме следните действия през 2022 и 2023 г.:

1. Да гарантира през 2023 г. разумна фискална политика, по-специално като ограничи растежа на финансираните на национално равнище първични текущи разходи под средносрочния потенциален ръст на производството, като вземе предвид продължавашата временна и целева подкрепа за домакинствата и предприятията, които са най-уязвими на покачането на цените на енергията, както и за хората, бягащи от Украйна. Да има готовност да адаптира текущите разходи към променящата се ситуация. Да увеличи публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход, както и за енергийната сигурност, като се вземе предвид инициативата REPowerEU, включително чрез използване на Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза. Да провежда, за периода след 2023 г., фискална политика, насочена към постигането на разумни средносрочни фискални позиции и осигуряването на надеждно и постепенно намаляване на дълга и фискална устойчивост в средносрочен план чрез постепенна консолидация, инвестиции и реформи.
2. Да продължи да изпълнява своя план за възстановяване и устойчивост в съответствие с ключовите етапи и целите, включени в Решението за изпълнение на Съвета от 13 юли 2021 г. Да представи програмните документи в областта на политиката на сближаване за периода 2021–2027 г., за да приключи преговорите с Комисията, а след това да започне да ги изпълнява.

⁽²¹⁾ Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за създаване на Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+) и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1296/2013 (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 21).

⁽²²⁾ Съгласно член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1466/97.

3. Да увеличи процента на рециклиране с цел постигане на целите на Съюза и насърчаване на кръговата икономика чрез засилване на координацията между всички равнища на управление и предприемане на допълнителни инвестиции и да предприеме допълнителни инвестиции за изпълнение на задълженията за разделно събиране на отпадъци и рециклиране, както и за подобряване на повторното използване на водата.
4. Да намали цялостната зависимост от изкопаеми горива. Да ускори внедряването на възобновяема енергия с акцент върху децентрализираните инсталации и собственото потребление, включително чрез допълнителна рационализация на процедурите за издаване на разрешения и подобряване на достъпа до мрежата. Да подкрепи допълнителните инвестиции в съхранение, мрежова инфраструктура, електрификация на сгради и транспорт и водород от възобновяеми източници. Да разшири капацитета на енергийните междусистемни връзки. Да увеличи наличието на енергийно ефективни социални жилища на достъпни цени, включително чрез саниране.

Съставено в Брюксел на 12 юли 2022 година.

За Съвета
Председател
Z. STANJURA

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА
от 12 юли 2022 година
относно националната програма за реформи на Франция за 2022 г.
(2022/C 334/10)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121, параграф 2 и член 148, параграф 4 от него,

като взе предвид Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 г. относно предотвратяването и коригирането на макроикономическите дисбаланси ⁽¹⁾, и по-специално член 6, параграф 1 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

като взе предвид заключенията на Европейския съвет,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта,

като взе предвид становището на Икономическия и финансов комитет,

като взе предвид становището на Комитета за социална закрила,

като взе предвид становището на Комитета за икономическа политика,

като има предвид, че:

- (1) Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁾, с който бе създаден Механизъм за възстановяване и устойчивост, влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По Механизма за възстановяване и устойчивост се предоставя финансова подкрепа за осъществяването на реформи и инвестиции, водещи до фискален стимул, финансиран от Съюза. Той допринася за икономическото възстановяване и за осъществяването на устойчиви и увеличаващи растежа реформи и инвестиции, по-специално за насърчаването на екологичния и цифровия преход, като същевременно укрепва устойчивостта и потенциалния растеж на икономиките на държавите членки. Той спомага също за укрепване на устойчивите публични финанси и за стимулиране на растежа и създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план. Максималното финансово участие за държава членка в рамките на Механизма за възстановяване и устойчивост ще бъде актуализирано през юни 2022 г. в съответствие с член 11, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241.
- (2) На 24 ноември 2021 г. Комисията прие годишния обзор на устойчивия растеж, с което постави началото на европейския семестър за координация на икономическите политики за 2022 г. Тя надлежно взе предвид Социалния ангажимент от Порто, подписан на 7 май 2021 г., за по-нататъшно прилагане на Европейския стълб на социалните права, провъзгласен от Европейския парламент, Съвета и Комисията на 17 ноември 2017 г. На 25 март 2022 г. Европейският съвет одобри приоритетите на годишния обзор на устойчивия растеж за 2022 г. На 24 ноември 2021 г., въз основа на Регламент (ЕС) № 1176/2011, Комисията прие също доклада за механизма за предупреждение, в който беше посочено, че Франция е една от държавите членки, за които ще се извърши задълбочен преглед. На същата дата Комисията прие и препоръка за препоръка на Съвета относно икономическата политика на еврозоната и предложение за съвместния доклад за заетостта за 2022 г., в който се анализира прилагането на насоките за заетостта и принципите на Европейския стълб на социалните права. На 5 април 2022 г. Съветът прие препоръката относно икономическата политика на еврозоната ⁽³⁾ („препоръката от 2022 г. относно еврозоната“), а на 14 март 2022 г. – съвместния доклад за заетостта.

⁽¹⁾ ОВ L 306, 23.11.2011 г., стр. 25.

⁽²⁾ Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

⁽³⁾ Препоръка на Съвета от 5 април 2022 г. относно икономическата политика на еврозоната (ОВ C 153, 7.4.2022 г., стр. 1).

- (3) След световната пандемия нахлуването на Русия в Украйна значително промени геополитическия и икономическия контекст. Последствията от нахлуването върху икономиките на държавите членки бяха усетени, наред с другото, чрез по-високите цени на енергията, храните и суровините и по-слабите перспективи за растеж. По-високите цени на енергията са особено тежки за най-уязвимите домакинства, изпитващи енергийна бедност или изложени на риск от енергийна бедност, както и за дружествата, които са най-уязвими спрямо растежа на цените на енергията. В Съюза се наблюдава и безпрецедентен приток на хора, бягащи от Украйна. Икономическите последици от агресивната война на Русия засегнаха държавите членки асиметрично. В този контекст на 4 март 2022 г. за първи път бе задействана Директива 2001/55/ЕО на Съвета⁽⁴⁾ чрез Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета⁽⁵⁾, с която на разселените лица от Украйна беше предоставено правото на законно пребиваване в Съюза, както и достъп до образование и обучение, пазара на труда, здравеопазване, жилищно настаняване и социално подпомагане.
- (4) Като се има предвид бързо променящата се икономическа и геополитическа ситуация, през 2022 г. европейският семестър възобновява широкообхватната си координация на икономическите политики и политиките по заетостта, като същевременно се усъвършенства в съответствие с изискванията за изпълнение на Механизма за възстановяване и устойчивост, както е посочено в годишния обзор на устойчивия растеж за 2022 г. Изпълнението на приетите планове за възстановяване и устойчивост е от съществено значение за постигането на приоритетите на политиката в рамките на европейския семестър, тъй като плановете обхващат всички или значителна част от съответните специфични за всяка държава препоръки, отправени през циклите на европейския семестър за 2019 г. и 2020 г. Специфичните за всяка държава препоръки за 2019 г. и 2020 г. продължават да бъдат също толкова важни и за плановете за възстановяване и устойчивост, които са преразгледани, актуализирани или изменени в съответствие с членове 14, 18 и 21 от Регламент (ЕС) 2021/241, в допълнение към всички останали специфични за всяка държава препоръки, отправени до датата, на която са представени тези преразгледани, актуализирани или изменени планове.
- (5) Общата клауза за дерогация в Пакта за стабилност и растеж действа от март 2020 г. В съобщението си от 3 март 2021 г., озаглавено „Една година от началото на пандемията от COVID-19: ответни мерки на фискалната политика“, Комисията изрази становище, че решението за дезактивиране или продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация следва да се основава на цялостна оценка на състоянието на икономиката, като равнището на икономическата активност в Съюза или еврозоната се сравнява с равнищата отпреди кризата (края на 2019 г.) като ключов количествен критерий. Повишената несигурност и силните рискове от влошаване на икономическите перспективи в контекста на войната в Европа, безпрецедентното покачване на цените на енергията и продължаващите смущения във веригата на доставки оправдават удължаването на срока на действие на общата клауза за дерогация на Пакта за стабилност и растеж до 2023 г.
- (6) Съгласно подхода в препоръката на Съвета от 18 юни 2021 г.⁽⁶⁾, съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Франция за 2021 г., общата фискална позиция понастоящем се измерва най-добре с промяната в първичните разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и като се изключват временните извънредни мерки, свързани с кризата с COVID-19), но като се включват свързаните със средносрочния потенциален растеж разходи, финансирани с безвъзмездна подкрепа (безвъзмездни средства) по Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза⁽⁷⁾. Освен общата фискална позиция, за да се прецени дали националната фискална политика е предпазлива и дали съставят ѝ допринася за устойчиво възстановяване, което е в съответствие с екологичния и цифровия преход, се обръща внимание и на развитието на финансираните на национално равнище първични текущи разходи⁽⁸⁾ (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и като се изключват временните извънредни мерки, свързани с кризата с COVID-19) и инвестиции.

⁽⁴⁾ Директива 2001/55/ЕО на Съвета от 20 юли 2001 г. относно минималните стандарти за предоставяне на временна закрила в случай на масово навлизане на разселени лица и за мерките за поддръжане на баланса между държавите членки в полагането на усилия за прием на такива лица и понасяне на последиците от този прием (ОВ L 212, 7.8.2001 г., стр. 12).

⁽⁵⁾ Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета от 4 март 2022 г. за установяване на съществуването на масово навлизане на разселени лица от Украйна по смисъла на член 5 от Директива 2001/55/ЕО и за въвеждане на временна закрила (ОВ L 71, 4.3.2022 г., стр. 1).

⁽⁶⁾ Препоръка на Съвета от 18 юни 2021 г., съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност за 2021 г. на Франция (ОВ С 304, 29.7.2021 г., стр. 43).

⁽⁷⁾ Прогнозите за фискалната позиция и нейните компоненти в настоящата препоръка са оценки на Комисията, основани на допусканията, залегнали в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. Оценките на Комисията на средносрочния потенциален растеж не включват положителното въздействие на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и които могат да стимулират потенциалния растеж.

⁽⁸⁾ Нефинансирани с безвъзмездни средства от Механизма за възстановяване и устойчивост или други фондове на Съюза.

- (7) На 2 март 2022 г. Комисията прие съобщение, в което се предоставят общи насоки за фискалната политика през 2023 г. („фискалните насоки“), целящи да се подпомогне изготвянето на програмите за стабилност и конвергенция на държавите членки и по този начин да се засили координацията на политиките. Комисията отбеляза, че въз основа на макроикономическите перспективи от зимната прогноза от 2022 г. преминаването от съвкупна подкрепяща фискална позиция през 2020–2022 г. към до голяма степен неутрална съвкупна фискална позиция, при запазване на готовността да се реагира на променящата се икономическа ситуация, изглежда подходящо през 2023 г. Комисията обяви, че фискалните препоръки за 2023 г. следва да продължат да бъдат диференцирани между отделните държави членки и да вземат предвид възможното разпространение на ефекти между отделните държави. Комисията прикани държавите членки да отразят насоките в своите програми за стабилност и конвергенция. Комисията пое ангажимент да следи отблизо икономическото развитие и при необходимост ще коригира своите насоки на политиката най-късно с пролетния пакет за европейския семестър от края на май 2022 г.
- (8) По отношение на фискалните насоки фискалните препоръки за 2023 г. отчитат влошените икономически перспективи, повишената несигурност и допълнителните рискове от влошаване, както и по-високата инфлация в сравнение със зимната прогноза от 2022 г. на Комисията. На фона на тези съображения фискалните мерки трябва да доведат до увеличение на публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход и енергийната сигурност и до поддържане на покупателната способност на най-уязвимите домакинства, така че да се смекчи въздействието на покачането на цените на енергията и да се спомогне за ограничаване на инфлационния натиск от вторични ефекти чрез целенасочени и временни мерки. Фискалната политика трябва да остане гъвкава, за да се адаптира към бързо променящите се обстоятелства, включително предизвикателствата, произтичащи от агресивната война на Русия срещу Украйна по отношение на отбраната и сигурността, и да бъде диференцирана в отделните държави членки в зависимост от тяхното фискално и икономическо положение, включително по отношение на излагането им на кризата и притока на разселени лица от Украйна.
- (9) На 28 април 2021 г. Франция представи на Комисията своя национален план за възстановяване и устойчивост в съответствие с член 18, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/241. Съгласно член 19 от Регламент (ЕС) 2021/241 Комисията оцени целесъобразността, ефективността, ефикасността и съгласуваността на плана за възстановяване и устойчивост в съответствие с насоките за оценка, съдържащи се в приложение V към посочения регламент. На 13 юли 2021 г. Съветът прие своето решение за изпълнение за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Франция⁽⁹⁾. Отпускането на траншовете зависи от приемането на решение на Комисията в съответствие с член 24, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2021/241, гласящо, че Франция е изпълнила задоволително съответните ключови етапи и цели, определени в решението за изпълнение на Съвета. Задоволителното изпълнение предполага, че постигането на предходните ключови етапи и цели е запазено.
- (10) На 4 май 2022 г. Франция представи своята национална програма за реформи за 2022 г. Тя не представи своята програма за стабилност. В съответствие с член 27 от Регламент (ЕС) 2021/241 националната програма за реформи за 2022 г. отразява също шестмесечното докладване на Франция относно напредъка, постигнат при изпълнението на нейния план за възстановяване и устойчивост.
- (11) На 23 май 2022 г. Комисията публикува доклада за Франция за 2022 г. В него беше оценен напредъкът на Франция в изпълнението на съответните специфични за държавата препоръки, приети от Съвета през 2019 г., 2020 г. и 2021 г., и беше направен преглед на изпълнението от Франция плана за възстановяване и устойчивост въз основа на набора от показатели за възстановяване и устойчивост. Въз основа на този анализ в доклада за държавата бяха посочени пропуски по отношение на предизвикателствата, които не са разгледани или са само частично разгледани в плана за възстановяване и устойчивост, както и по отношение на новите и нововъзникващите предизвикателства, включително породените от руското нахлуване в Украйна. В него бяха оценени също напредъкът на Франция при прилагането на Европейския стълб на социалните права и постигането на водещите цели на Съюза в областта на заетостта, уменията и намаляването на бедността, както и напредъкът в постигането на целите на ООН за устойчиво развитие.
- (12) Комисията проведе и задълбочен преглед за Франция по член 5 от Регламент (ЕС) № 1176/2011 и публикува резултатите от него на 23 май 2022 г. Комисията заключи, че във Франция са налице прекомерни макроикономически дисбаланси. По-специално уязвимостите са свързани с високия държавен дълг и слабата конкурентоспособност, които имат трансгранично значение, в контекста на нисък ръст на производителността.

⁽⁹⁾ ST 10162/21; ST 10162/21 ADD 1.

- (13) На 23 май 2022 г. Комисията представи доклад, изготвен в съответствие с член 126, параграф 3 от Договора. В този доклад се разглежда състоянието на бюджета на Франция, тъй като нейният дефицит по консолидирания държавен бюджет през 2021 г. надхвърли референтната стойност по Договора от 3 % от брутния вътрешен продукт (БВП), а нейният консолидиран държавен дълг надхвърли референтната стойност по Договора от 60 % от БВП и не спази целевия показател за намаляване на дълга. В доклада се заключава, че критериите за дефицита и дълга не са изпълнени. В съответствие със съобщението от 2 март 2022 г. Комисията счете, в рамките на своята оценка на всички съответни фактори, че спазването на целевия показател за намаляване на дълга би означавало твърде високостепенно фискално усилие, съсредоточено в началото на периода, което може да застраши растежа. Поради това според Комисията спазването на целевия показател за намаляване на дълга не е оправдано при настоящите извънредни икономически условия. Както бе обявено, Комисията не предложи откриването на нови процедури при прекомерен дефицит през пролетта на 2022 г. и ще прецени отново дали е необходимо да предложи откриването на такива процедури през есента на 2022 г.
- (14) В препоръката си от 20 юли 2020 г. ⁽¹⁰⁾ Съветът препоръчва на Франция да предприеме всички необходими мерки през 2020 и 2021 г., в съответствие с общата клауза за дерогация, за ефективно справяне с пандемията от COVID-19, поддържане на икономиката и подпомагане на последващото възстановяване. Освен това той препоръчва на Франция, когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискални политики, насочени към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на дълга, като същевременно засили инвестициите. През 2021 г. съгласно данните, потвърдени от Евростат, дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Франция намаля от 8,9 % от БВП през 2020 г. на 6,5 %. Ответните мерки на фискалната политика на Франция подпомогнаха икономическото възстановяване през 2021 г., а временните извънредни мерки намаляха от 3,3 % от БВП през 2020 г. на 2,6 % през 2021 г. Мерките, предприети от Франция през 2021 г., бяха в съответствие с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г. Дискреционните бюджетни мерки, приети от правителството през 2020 г. и 2021 г., бяха предимно временни или съпътствани от компенсаторни мерки. В същото време някои от дискреционните мерки, приети от правителството през периода 2020—2021 г., не бяха временни или съпътствани от компенсаторни мерки, като се състояха главно от постоянно намаление на данъците върху производството, считано от 2021 г., и увеличаване на заплатите на държавните служители, главно в системата на здравеопазването. Съгласно данните, потвърдени от Евростат, консолидираният държавен дълг намаля от 114,6 % от БВП през 2020 г. на 112,9 % от БВП през 2021 г.
- (15) Въз основа на мерките на политиката, известни към крайната дата за изготвяне на прогнозата, в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда бюджетен дефицит за 2022 г. и 2023 г. в размер съответно на 4,6 % от БВП и 3,2 % от БВП. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда съотношение на консолидирания държавен дълг към БВП от 111,2 % през 2022 г. и 109,1 % през 2023 г. Съгласно анализа на Комисията рисковете за устойчивостта на дълга изглеждат високи в средносрочен план. Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. средносрочният (10-годишен среден) потенциален растеж на производството се оценява на 1,0 %. Тази прогноза не включва обаче въздействието на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и могат да стимулират потенциалния растеж на Франция.
- (16) През 2022 г. правителството постепенно премахна по-голямата част от мерките, предприети в отговор на кризата, предизвикана от COVID-19, така че се очаква временните извънредни мерки да намалят от 2,6 % от БВП през 2021 г. на 0,4 % през 2022 г. Държавният дефицит е засегнат от мерките, приети за противодействие на икономическото и социалното въздействие на увеличението на цените на енергията, които според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се оценяват на 0,7 % от БВП през 2022 г. и се очаква да бъдат поетапно отменени през 2023 г. ⁽¹¹⁾ Тези мерки се състоят главно от социални трансфери за по-бедните домакинства, намаляване на косвените данъци върху потреблението на енергия, пределни цени на дребно и на едро, субсидии за енергоемките предприятия. Тези мерки бяха обявени за временни. Ако обаче цените на енергията останат високи през 2023 г., някои от тези мерки биха могли да бъдат продължени. Някои от тези мерки не са целеви, по-специално общата горна граница на цените на електроенергията и природния газ, както и пряко субсидираната отстъпка от горивата. Бюджетният дефицит е повлиян и от разходите за осигуряване на временна закрила на разселените лица от Украйна, като според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. тези разходи се очаква да бъдат 0,1 % от БВП през 2022 г. и 0,1 % от БВП през 2023 г. ⁽¹²⁾

⁽¹⁰⁾ Препоръка на Съвета от 20 юли 2020 г. относно националната програма за реформи на Франция за 2020 г. и съдържаша становище на Съвета относно програмата за стабилност на Франция за 2020 г. (ОВ С 282, 26.8.2020 г., стр. 62).

⁽¹¹⁾ Числата представляват равнището на годишните бюджетни разходи за мерките, предприети от есента на 2021 г. насам, включително текущите приходи и разходи, както и когато е уместно, мерките за капиталови разходи.

⁽¹²⁾ Очаква се общият брой на лицата, разселени от Украйна в Съюза, постепенно да достигне 6 милиона до края на 2022 г., като тяхното географско разпределение се изчислява въз основа на големината на установилата се диаспора, относителното население на приемащата държава членка и актуалното разпределение на разселените лица от Украйна в целия Съюз към март 2022 г. За бюджетните разходи за едно лице оценките се основават на модела за микросимулация EuroMod на Съвместния изследователски център на Комисията, като се вземат предвид както паричните преводи, които хората могат да имат право да получават, така и обезщетенията в натура като образование и здравеопазване.

- (17) В препоръката си от 18 юни 2021 г. Съветът препоръчва през 2022 г. Франция да използва Механизма за възстановяване и устойчивост, за да финансира допълнителни инвестиции в подкрепа на възстановяването, като същевременно следва разумна фискална политика. Освен това тя следва да запази инвестициите, финансирани на национално равнище. Съветът също така препоръчва на Франция, когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и осигуряване на фискална устойчивост в средносрочен план, и същевременно да засили инвестициите с цел стимулиране на потенциала за растеж.
- (18) Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. през 2022 г. фискалната позиция се очаква да бъде подкрепяща в размер на $-1,7\%$ от БВП⁽¹³⁾. Франция планира да предоставя непрекъсната подкрепа за възстановяването, като използва Механизма за възстановяване и устойчивост, за да финансира допълнителни инвестиции съгласно препоръката на Съвета. Положителният принос към икономическата активност на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза, се прогнозира да намалее с $0,2$ процентни пункта от БВП в сравнение с 2021 г. Това намаление през 2022 г. се дължи на финансовата подкрепа, предоставена в началото на периода от Механизма за възстановяване и устойчивост през 2021 г. Предвижда се финансираните на национално равнище инвестиции да допринесат по неутрален начин за фискалната позиция през 2022 г.⁽¹⁴⁾. Поради това Франция планира да запази инвестициите, финансирани на национално равнище, както се препоръчва от Съвета. Същевременно ръстът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (без новите мерки по отношение на приходите) през 2022 г. се очаква да доведе до експанзионистичен принос в размер на $1,6$ процентни пункта към цялостната фискална позиция. Този значителен експанзионистичен принос включва допълнителното въздействие на мерките за справяне с икономическото и социалното въздействие на увеличението на цените на енергията ($0,5\%$ от БВП), както и разходите за предоставяне на временна закрила на разселените лица от Украйна ($0,1\%$ от БВП).

Другите мерки по отношение на текущите разходи включват мерките, предложени в плана за възстановяване и устойчивост за справяне с икономическите последици от конфликта в Украйна, като например преките субсидии за ad hoc сектори ($0,1\%$ от БВП) и увеличението на заплатите на държавните служители ($0,1\%$ от БВП). Що се отнася до приходите, намаляването на ставката на корпоративния подоходен данък ($0,1\%$ от БВП) и на жилищните данъци ($0,1\%$ от БВП) също се очаква да допринесе за експанзионистичната фискална позиция. По-високото увеличение на потребителските цени в сравнение с дефлатора на БВП се очаква да повлияе на експанзионистичния принос на финансираните на национално равнище първични текущи разходи през 2022 г. чрез увеличаване на публичното потребление и социалните обезщетения. Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. тези мерки и факторите за по-големите разходи не са напълно съчетани с компенсаторни мерки.

- (19) В прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда фискалната позиция през 2023 г. да бъде $+0,9\%$ от БВП, при условие че политиката остане непроменена⁽¹⁵⁾. Очаква се през 2023 г. Франция да продължи да използва безвъзмездните средства по Механизма за възстановяване и устойчивост, за да финансира допълнителни инвестиции в подкрепа на възстановяването. Положителният принос към икономическата активност на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза, се прогнозира да намалее с $0,1$ процентен пункт от БВП в сравнение с 2022 г., отразявайки концентрираната в началото на периода финансова подкрепа от Механизма за възстановяване и устойчивост през 2021 и 2022 г. Предвижда се финансираните на национално равнище инвестиции да допринесат по неутрален начин за фискалната позиция през 2023 г.⁽¹⁶⁾. Същевременно ръстът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (без новите мерки по отношение на приходите) през 2023 г. се очаква да доведе до рестриктивен принос в размер на $0,7$ процентни пункта към цялостната фискална позиция. Това включва въздействието от постепенното премахване на мерките спрямо повишените цени на енергията ($0,7\%$ от БВП). Поради това рестриктивният принос на финансираните на национално равнище текущи разходи зависи от постепенното премахване на мерките за справяне с въздействието на увеличението на цените на енергията, както е планирано понастоящем.
- (20) Настоящата пенсионна система във Франция е сложна и се състои от повече от 40 съвместно съществуващи схеми. Тези схеми се прилагат за различни групи работници и функции съобразно различни набори от правила. По данни на Евростат публичните разходи за пенсии във Франция са били на трето място в Съюза в размер на $14,6\%$ от БВП през 2019 г. Високите разходи са свързани с относително високия коефициент на заместване на дохода (т.е. пенсия в сравнение с последните годишни заплати), очакваната продължителност на живота, относително ранната ефективна пенсионна възраст (около 62 години) и високия брой получатели на пенсия спрямо общото население. Съгласно доклада на Комисията от 2021 г. относно застаряването на населението и според последния годишен доклад на Консултативния съвет по пенсиите на Франция (*Conseil d'orientation des retraites*), след известно намаление, предвидено до 2024 г., разходите за пенсии се очаква да нараснат умерено между 2025 г. и около 2030 г. с около $0,2$ процентни пункта от БВП. Високите общи публични разходи, като разходите за пенсии са един от

⁽¹³⁾ Отрицателният знак на показателя съответства на превишение на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за експанзионистична фискална политика.

⁽¹⁴⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат експанзионистичен принос от $0,2$ процентни пункта от БВП.

⁽¹⁵⁾ Положителният знак на показателя съответства на недостиг на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за рестриктивна фискална политика.

⁽¹⁶⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат рестриктивен принос от $0,1$ процентни пункта от БВП.

основните елементи, допринасят за натрупването на публичен дълг въпреки голямата данъчна тежест, което води до високи рискове за фискалната устойчивост във Франция в средносрочен план. В дългосрочен план разходите за пенсии ще започнат да намаляват трайно до 2070 г., главно поради индексиранието на пенсионните обезщетения спрямо инфлацията, което компенсира ефекта от увеличаването на коефициента на зависимост поради застаряването на населението. Опростяването на пенсионната система чрез уеднаквяването на различните режими би спомогнало за подобряване на нейната прозрачност и справедливост, като същевременно би довело до положително въздействие върху трудовата мобилност и ефективността на разпределението на труда, и би могло да подкрепи фискалната устойчивост. През 2018 г. френското правителство започна процес на реформа с цел уеднаквяване на правилата на множеството пенсионни режими. Реформата беше спряна с избухването на пандемията от COVID-19. При представянето на целите на френския план за възстановяване и устойчивост правителството потвърди ангажимента си за прокарването на амбициозна реформа на пенсионната система, насочена към подобряване на нейната справедливост и устойчивост.

- (21) В съответствие с член 19, параграф 3, буква б) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.2 от приложение V към същия регламент планът за възстановяване и устойчивост включва широк набор от взаимно подсилващи се реформи и инвестиции с примерен график за изпълнението, който да приключи до 31 август 2026 г. Те спомогат за преодоляването на всички или на значителна част от икономическите и социалните предизвикателства, очертани в специфичните за държавата препоръки, отправени от Съвета до Франция в рамките на европейския семестър през 2019 г. и 2020 г., в допълнение към всички специфични за държавата препоръки, отправени до датата на приемане на плана за възстановяване и устойчивост. Изпълнението на френския план за възстановяване и устойчивост е в напреднал стадий. Първото искане за плащане на Франция беше оценено положително от Комисията, като беше взето предвид становището на Икономическия и финансов комитет, което доведе до отпускане на финансова подкрепа в размер на 7,4 милиарда евро (след приспадане на предварителното финансиране) на 4 март 2022 г. Съответните 38 ключови етапа и цели обхващат реформи в областта на публичните финанси, пазара на труда, здравните и дългосрочните грижи. Направени са инвестиции в енергийната ефективност на сградите (обществени, частни и социални жилища), устойчивия транспорт (закупуване на чисти превозни средства), декарбонизацията на промишлеността, младежката заетост и образованието. Бяха утвърдени няколко научноизследователски стратегии в областта на ключови екологични и цифрови технологии, като през 2022 г. и 2023 г. ще се даде ход на покани за представяне на проекти.
- (22) Изпълнението на плана за възстановяване и устойчивост на Франция се очаква да допринесе за постигането на по-нататъшен напредък в екологичния и цифровия преход. Мерките в подкрепа на целите в областта на климата във Франция представляват 46,0 % от общия размер на отпуснатите по плана за възстановяване и устойчивост средства (с големи инвестиции в енергийното саниране на сградите), докато мерките в подкрепа на целите в областта на цифровите технологии възлизат на 21,3 % от общия размер на отпуснатите по плана за възстановяване и устойчивост средства. Пълното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост в съответствие със съответните ключови етапи и цели ще помогне на Франция да се възстанови бързо от последиците от кризата, предизвикана от COVID-19, като същевременно укрепи своята устойчивост. Системното участие на социалните партньори и други съответни заинтересовани страни продължава да бъде важно за успешното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост, както и на други икономически политики и политики в областта на заетостта, които излизат извън рамките на плана за възстановяване и устойчивост, за да се гарантира широка ангажираност с цялостната програма на политиката.
- (23) На 2 юни 2022 г. Комисията одобри споразумението за партньорство, предвидено в Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁷⁾, по отношение на Франция. Франция представи по-голямата част от програмите по линия на политиката на сближаване преди 17 март 2022 г. В съответствие с Регламент (ЕС) 2021/1060 Франция трябва да вземе предвид съответните специфични за нея препоръки при програмирането на фондовете на политиката на сближаване за периода 2021–2027 г. Това е предварително условие за подобряване на ефективността и максимално увеличаване на добавената стойност на финансовата подкрепа, която ще бъде получена от фондовете на политиката на сближаване, като същевременно се насърчават координация, взаимно допълване и съгласуваност между тези фондове на политиката на сближаване и други инструменти и фондове на Съюза. Успешното прилагане на Механизма за възстановяване и устойчивост и програмите по линия на политиката на сближаване зависи и от премахването на пречките пред инвестициите в подкрепа на екологичния и цифровия преход и балансираното териториално развитие.
- (24) Освен икономическите и социалните предизвикателства, разгледани в плана за възстановяване и устойчивост, Франция е изправена пред редица допълнителни предизвикателства, свързани с недостига на умения и внедряването на енергия от възобновяеми енергийни източници. Повишаването на уменията на работниците би допринесло за повишаване на производителността на труда и следователно за подобряване на цялостната конкурентоспособност на френската икономика.

⁽¹⁷⁾ Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 159).

- (25) Недостигът на работна ръка нараства и работодателите посочват липсата на квалифицирани работници като основна пречка пред наемането на работа в повече от 50 % от случаите, по-конкретно за работни места, изискващи технически умения, като например тези, необходими за екологичния и цифровия преход (промишленост, строителство). Настоящите инвестиции в повишаването на квалификацията и преквалификацията на работниците изискват време, за да дадат резултат, а тяхната ефективност се подкопава от ниското ниво на основни умения на повече от една пета от 15-годишните ученици, които след това се възползват в по-малка степен от обучението на по-късен етап от живота. Слабите резултати по математика (френските ученици са с най-ниски резултати сред 22-те държави — членки, участващи в изследването „Тенденции в международните резултати в областта на математиката и науките“ (TIMSS) в 4-ти клас за 2019 г.) и природни науки е повод за особена загриженост предвид недостига на технически умения. Освен това оценките показват, че нискоквалифицираните лица обикновено се възползват в по-ниска степен от обучение, водещо до придобиване на квалификация.
- (26) Независимо от като цяло добрите резултати, високите социално-икономически и регионални неравенства във френската образователна система оказват въздействие върху равнището на основните умения. Според Програмата за международно оценяване на учениците (PISA) Франция е една от държавите членки, в които социално-икономическият произход оказва най-голямо влияние върху резултатите на учениците. Показателите показват, че 35,3 % от 15-годишните в неравностойно положение и 44,5 % от учениците мигранти от първо поколение нямат достатъчно основни умения по четене в сравнение със средната стойност 20,9 %. За да се справи с този проблем, през 2017 г. Франция въведе пилотна реформа, състояща се в „намаляване наполовина на размера на класовете“ в ранните години на образованието на учениците в приоритетни райони, за да се даде възможност на учениците да се възползват от по-персонализирана подкрепа в благоприятна за ученето атмосфера. През 2021 г. френската сметна палата изтъкна недостатъците на училищната система, особено върху резултатите от обучението на учениците в неравностойно положение, и призова за по-голяма автономност и оценка на училищата. По-ниският процент на участие на учителите в продължаващо обучение и високият брой ученици на отделен учител могат да изострят социално-икономическите неравенства. Преподавателите по природни науки, работещи в райони в неравностойно положение, обикновено имат по-ниски нива на сертифициране в по-голяма степен, отколкото в други държави членки. Реформите на системите за професионално образование и обучение, включително на системата за чиракуване, от 2018 г., както и значителните стимули за работодателите увеличиха броя на чираците, което оказва положително въздействие върху равнището на заетост на завършилите образование.
- (27) В отговор на мандата, възложен от държавните и правителствените ръководители на Съюза във Версайската декларация, предложението на Комисията за план REPowerEU има за цел постепенно да бъде премахната зависимостта на Съюза от вноса на изкопаеми горива от Русия във възможно най-кратък срок. За тази цел в диалог с държавите членки Комисията се стреми да определи най-подходящите проекти, инвестиции и реформи на национално и регионално равнище и на равнището на Съюза. Целта на тези мерки е да се намали цялостната зависимост от изкопаеми горива и да се замени вносът на изкопаеми горива от Русия.
- (28) По данни от 2020 г.⁽¹⁸⁾ зависимостта на Франция от вноса на руския нефт, газ и въглища е съответно 9 %, 17 % и 34 %, което е под средната стойност за ЕС-27. Франция има по-ограничена експозиция на изкопаеми горива от Русия, отколкото средната за Съюза до голяма степен, тъй като френският енергиен микс разчита главно на ядрената енергия (40,6 % от brutното ѝ вътрешно потребление на енергия). Целът на изкопаемите горива в енергийния микс е по-нисък от средния за ЕС-27: нефтът, газът и твърдите изкопаеми горива (включително въглищата) представляват съответно 28,6 %, 15,4 % и 2,3 % от brutното вътрешно потребление на енергия във Франция. Освен това Франция разполага с 4 терминала за втечен природен газ, което дава възможност за по-диверсифицирани източници на внос на газ. Независимо от това, настоящата геополитическа ситуация и високите цени на енергията засилват спешната необходимост Франция да увеличи още повече усилията си за постигане на целите в областта на енергията от възобновяеми източници, определени в нейния национален план в областта на енергетиката и климата. Енергията от възобновяеми източници представлява 19,1 % от brutното крайно потребление на енергия на Франция през 2020 г., което е под целта от 23 %, определена в националния план в областта на енергетиката и климата. За постигането на съответствие с целите „Подготвени за цел 55“ във Франция ще е необходима още по-голяма амбиция по отношение на намаляването на емисиите на парникови газове, увеличаването на енергията от възобновяеми източници и повишаването на енергийната ефективност. Бързата декарбонизация на промишлените процеси и сградното отопление може да бъде подпомогната чрез засилена публична подкрепа за технологии като малки и големи термпомпи и геотермална енергия, включително подкрепа за районните отоплителни мрежи, както и по-бързо внедряване на устойчиво анаеробно разграждане („methanisation“) и други технологии, свързани с устойчивото производство на биогазове, като биометан. Подобни инвестиции биха спомогнали и за намаляване на зависимостта от вноса на природен газ от Русия. Ускореното постепенно премахване на оставащите субсидии за изкопаеми горива би подобрило конкурентоспособността на енергията от възобновяеми източници в сравнение с алтернативите от изкопаеми горива. Инвестициите в енергия от възобновяеми източници — както с голям мащаб, така и децентрализирана — могат също да укрепят макроикономическата устойчивост и конкурентоспособността чрез повишаване на енергийната сигурност и иновациите в енергийния сектор.

⁽¹⁸⁾ Евростат (2020 г.), дял на руския внос спрямо общия внос на природен газ, суров нефт и антрацитни въглища. За средните стойности за ЕС-27 общият внос се основава на вноса извън ЕС-27. За Франция общият внос включва търговията в рамките на ЕС. Суровият нефт не включва рафинираните нефтопродукти.

- (29) Реализирането във Франция на проекти за енергия от възобновяеми източници с голям мащаб, по-специално разположени на сушата и разположени в морето вятърни паркове и слънчеви фотоволтаични проекти, страда от ограничителни мерки, както и високи административни пречки и пречки за издаването на разрешения. Недостатъчните инвестиции в електроенергийната мрежа на национално равнище доведоха също така до недостиг на точки за достъп, увеличаване на разходите за свързване към мрежата и забавяне на свързването към мрежата, което понастоящем може да отнеме до няколко месеца. Не могат да се строят разположени на сушата вятърни паркове в радиус от 5 до 30 km от околните метеорологични, военни и граждански радарни, което води до трудности при намирането на подходящи местоположения за приблизително 45 % от новите проекти. Процедурите следва да бъдат подобрени, за да се избегнат свързаните с безопасността пречки поради съображения от военно естество, появяващи се на много късен етап от разработването на проекта. Процесът на одобрение, в който участват националните, регионалните и местните администрации, означава, че честите искания за актуализиране на документите за градоустойствено планиране трябва да бъдат отразени и в документи на по-ниско ниво, което създава допълнителна административна тежест. Процесът на издаване на разрешителни може да бъде ускорен при насочването на големи човешки и финансови ресурси към централните администрации на регионално равнище (т.е. за децентрализирани държавни служби), както и към компетентните органи и операторите на мрежи, по-тясното участие на регионалните и местните администрации в териториалното устройство и по-бързото прилагане на тръжните процедури. Укрепването на механизмите за участие на обществеността и децентрализацията би намалило жалбите на трети страни, което е източник на големи закъснения при възлагането на нови проекти. Една стабилна регулаторна рамка на национално равнище би осигурила по-голяма сигурност за инвеститорите, особено за по-дългосрочното планиране.
- (30) Повишаването на енергийната ефективност и намаляването на потреблението на енергия ще помогне за намаляване на емисиите и зависимостта от изкопаеми горива. Във Франция строителството и използването на сгради представлява 25 % от всички емисии на парникови газове. В плана за възстановяване и устойчивост на енергийното саниране на сградите е посветен цял компонент, като това допринася за справянето със свързани предизвикателства чрез широк, междусекторен подход. Мерките обхващат всички видове сгради, с приоритет за обществените сгради, но също така и значителни действия за саниране на частния сграден фонд и социалните жилища, както и за повишаване на енергийната ефективност на малките и средните предприятия. В контекста на националния си план за възстановяване и устойчивост Франция укрепва механизмите за подпомагане на отоплението от възобновяеми източници на сградите, например чрез увеличаване на „фонда за отопление“ със 150 милиона евро, както и субсидията от 1 000 EUR за инсталиране на отопление с енергия от възобновяеми източници. Френската национална стратегия за ниски въглеродни емисии (*Stratégie Nationale Bas Carbone*) чертае амбициозна траектория за намаляване на емисиите от сградите и за постигане на пълна декарбонизация на потреблението на енергия в сградите до 2050 г. Настоящата схема „*Ma Prime Renov*“, насочена към домакинствата, субсидира предимно отделни действия за саниране. С цел да се насърчи по-значителното повишаване на енергийната ефективност, рамката на политиката би могла да бъде подобрена, за да се стимулира основното саниране и да се помогне на Франция да увеличи допълнително енергийната ефективност на своя сграден фонд. Законът за климата и устойчивостта, приет през август 2021 г., има за цел да намали потреблението на енергия по много начини, например чрез предоставянето на премии за електрически велосипеди и създаването на зони с ниски емисии в метрополните райони.
- (31) По-нататъшната подкрепа за трансграничните междусистемни електропроводи (които са в процес на изграждане или са планирани) продължава да бъде от решаващо значение за интегрирането на големи дялове от възобновяеми източници. Ускоряването на инвестициите в енергийна инфраструктура, както на национално, така и на трансгранично равнище, ще допринесе за намаляване на зависимостта от изкопаеми горива, и по-специално от руския газ. Препоръчва се инвестициите в нова инфраструктура и мрежи да бъдат при всяка възможност съобразени с бъдещето, за да се улесни тяхната дългосрочна устойчивост чрез бъдеща промяна на предназначението за устойчиви горива. Междусистемните връзки са от решаващо значение за ефективното функциониране на вътрешния енергиен пазар чрез обединяване на ресурсите за постигане на цялостна сигурност на доставките.
- (32) Въпреки че ускоряването на прехода към неутралност по отношение на климата и премахването на изкопаемите горива ще доведе до значителни разходи за реструктуриране в няколко сектора, Франция може да използва Механизма за справедлив преход в контекста на политиката на сближаване, за да смекчи социално-икономическото въздействие на прехода в най-засегнатите региони. Освен това Франция може да използва Европейския социален фонд плюс, създаден с Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁹⁾, за да подобри възможностите за заетост и да засили социалното сближаване.
- (33) Съветът разгледа фискалните политики на Франция, като взе предвид прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г., и оценката му е отразена по-специално в препоръка 1.
- (34) С оглед на тясната взаимнообвързаност между икономиките на държавите членки от еврозоната и колективния им принос за функционирането на Икономическия и паричен съюз Съветът препоръчва на държавите членки от еврозоната да предприемат действия, включително чрез своите планове за възстановяване и устойчивост, за да изпълнят препоръките, съдържащи се в препоръката от 2022 г. относно икономическата политика на еврозоната. За Франция това е отразено във всичките четири препоръки.

⁽¹⁹⁾ Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за създаване на Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+) и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1296/2013 (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 21).

- (35) С оглед на задълбочения преглед и оценката, направени от Комисията, Съветът разгледа националната програма за реформи за 2022 г. Неговите препоръки съгласно член 6 от Регламент (ЕС) № 1176/2011 са отразени по-специално в препоръки 1, 2 и 3. Препоръки 1, 2 и 3 ще допринесат и за изпълнението на препоръката за еврозоната за 2022 г., и по-специално на първата, втората и четвъртата препоръка за еврозоната. Фискалните политики, посочени в препоръка 1, спомагат, наред с друго, за преодоляването на дисбалансите, свързани с големия държавен дълг. Политиките, посочени в препоръка 2, спомагат, наред с другото, за намаляване на държавната задлъжнялост и за подобряване на конкурентоспособността, тъй като пълното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост ще подпомогне растежа, като същевременно ще укрепи устойчивостта на икономиката. Политиките, посочени в препоръка 3, спомагат, наред с другото, за преодоляване на дисбалансите, свързани с конкурентоспособността,

ПРЕПОРЪЧВА на Франция да предприеме следните действия през 2022 г. и 2023 г.:

1. Да гарантира през 2023 г. разумна фискална политика, по-специално като ограничи растежа на финансираните на национално равнище текущи разходи под средносрочния потенциален ръст на производството, като вземе предвид продължаващата временна и целева подкрепа за домакинствата и предприятията, които са най-уязвими на покачането на цените на енергията, както и за хората, бягащи от Украйна. Да има готовност да адаптира текущите разходи към променящата се ситуация. Да увеличи публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход, както и за енергийната сигурност, като се вземе предвид инициативата REPowerEU, включително чрез използване на Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза. Да провежда, за периода след 2023 г., фискална политика, насочена към постигането на разумни средносрочни фискални позиции и осигуряването на надеждно и постепенно намаляване на дълга и фискална устойчивост в средносрочен план чрез постепенна консолидация, инвестиции и реформи. Да реформира пенсионната система, за да уеднакви постепенно правилата на различните пенсионни режими, с цел да се повиши тяхната справедливост, като същевременно се укрепва устойчивостта на системата.
2. Да продължи да изпълнява своя план за възстановяване и устойчивост в съответствие с договорените ключовите етапи и цели, включени в Решението за изпълнение на Съвета от 13 юли 2021 г. Да приключи бързо преговорите с Комисията по програмните документи в областта на политиката на сближаване за периода 2021—2027 г., за да започне да ги изпълнява.
3. Да преодолее недостига на умения чрез повишаване на дела на лицата с основни умения, предоставяне на допълнителни възможности за учене в процеса на работа и подобряване на учебните резултати на всички ученици, по-специално чрез адаптиране на ресурсите и методите към нуждите на учениците и училищата в неравностойно положение и чрез подобряване на условията на работа и непрекъснатото обучение на учителите.
4. Да намали цялостната зависимост от изкопаеми горива. Да ускори внедряването на енергия от възобновяеми източници с голям мащаб и децентрализирана енергия от възобновяеми източници чрез увеличаване на публичните инвестиции и чрез улесняване на частните инвестиции, включително чрез допълнителна рационализация на процедурите за издаване на разрешения и осигуряване на съответен персонал за администрациите, издаващи разрешения. Да подобри рамката на политиката, за да се стимулира основното саниране на сградите. Да разшири капацитета на енергийните междусистемни връзки.

Съставено в Брюксел на 12 юли 2022 година.

За Съвета
Председател
Z. STANJURA

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА**от 12 юли 2022 година****относно националната програма за реформи на Хърватия за 2022 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за конвергенция на Хърватия за 2022 г.**

(2022/С 334/11)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121, параграф 2 и член 148, параграф 4 от него,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики ⁽¹⁾, и по-специално член 9, параграф 2 от него,

като взе предвид Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 г. относно предотвратяването и коригирането на макроикономическите дисбаланси ⁽²⁾, и по-специално член 6, параграф 1 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

като взе предвид заключенията на Европейския съвет,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта,

като взе предвид становището на Икономическия и финансов комитет,

като взе предвид становището на Комитета за социална закрила,

като взе предвид становището на Комитета за икономическа политика,

като има предвид, че:

- (1) Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁾, с който бе създаден Механизъм за възстановяване и устойчивост, влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По Механизма за възстановяване и устойчивост се предоставя финансова подкрепа за осъществяването на реформи и инвестиции, водещи до фискален стимул, финансиран от Съюза. Той допринася за икономическото възстановяване и за осъществяването на устойчиви и увеличаващи растежа реформи и инвестиции, по-специално за насърчаването на екологичния и цифровия преход, като същевременно укрепва устойчивостта и потенциалния растеж на икономиките на държавите членки. Той спомага също за укрепване на устойчивите публични финанси и за стимулиране на растежа и създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план. Максималното финансово участие за държава членка в рамките на Механизма за възстановяване и устойчивост ще бъде актуализирано през юни 2022 г. в съответствие с член 11, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241.
- (2) На 24 ноември 2021 г. Комисията прие годишния обзор на устойчивия растеж, с което постави началото на европейския семестър за координация на икономическите политики за 2022 г. Тя надлежно взе предвид Социалния ангажимент от Порто, подписан на 7 май 2021 г., за по-нататъшно прилагане на Европейския стълб на социалните права, провъзгласен от Европейския парламент, Съвета и Комисията на 17 ноември 2017 г. На 25 март 2022 г. Европейският съвет одобри приоритетите на годишния обзор на устойчивия растеж за 2022 г. Въз основа на Регламент (ЕС) № 1176/2011, на 24 ноември 2021 г. Комисията прие също доклада за механизма за предупреждение, в който беше посочено, че Хърватия е една от държавите членки, за които е необходим задълбочен преглед. На същата дата Комисията прие предложение за съвместния доклад за заетостта за 2022 г., в който се анализира прилагането на насоките за заетостта и принципите на Европейския стълб на социалните права. Съветът прие съвместния доклад за заетостта на 14 март 2022 г.

⁽¹⁾ ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

⁽²⁾ ОВ L 306, 23.11.2011 г., стр. 25.

⁽³⁾ Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

- (3) След световната пандемия нахлуването на Русия в Украйна значително промени геополитическия и икономическия контекст. Последиците от нахлуването върху икономиките на държавите членки бяха усетени, наред с другото, чрез по-високите цени на енергията, храните и суровините и по-слабите перспективи за растеж. По-високите цени на енергията са особено тежки за най-уязвимите домакинства, изпитващи енергийна бедност или изложени на риск от енергийна бедност, както и за дружествата, които са най-уязвими спрямо растежа на цените на енергията. В Съюза се наблюдава и безпрецедентен приток на хора, бягащи от Украйна. Икономическите последици от агресивната война на Русия засегнаха държавите членки асиметрично. В този контекст на 4 март 2022 г. за първи път бе задействана Директива 2001/55/ЕО на Съвета⁽⁴⁾ чрез Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета⁽⁵⁾, с която на разселените лица от Украйна беше предоставено правото на законно пребиваване в Съюза, както и достъп до образование и обучение, пазара на труда, здравеопазване, жилищно настаняване и социално подпомагане.
- (4) Като се има предвид бързо променящата се икономическа и геополитическа ситуация, през 2022 г. европейският семестър възобновява широкообхватната си координация на икономическите политики и политиките по заетостта, като същевременно се усъвършенства в съответствие с изискванията за изпълнение на Механизма за възстановяване и устойчивост, както е посочено в годишния обзор на устойчивия растеж за 2022 г. Изпълнението на приетите планове за възстановяване и устойчивост е от съществено значение за постигането на приоритетите на политиката в рамките на европейския семестър, тъй като плановете обхващат всички или значителна част от съответните специфични за всяка държава препоръки, отправени през циклите на европейския семестър за 2019 г. и 2020 г. Специфичните за всяка държава препоръки за 2019 г. и 2020 г. продължават да бъдат също толкова важни и за плановете за възстановяване и устойчивост, които са преразгледани, актуализирани или изменени в съответствие с членове 14, 18 и 21 от Регламент (ЕС) 2021/241, в допълнение към всички останали специфични за всяка държава препоръки, отправени до датата, на която са представени тези преразгледани, актуализирани или изменени планове.
- (5) Общата клауза за дерогация в Пакта за стабилност и растеж действа от март 2020 г. В съобщението си от 3 март 2021 г., озаглавено „Една година от началото на пандемията от COVID-19: ответни мерки на фискалната политика“, Комисията изрази становище, че решението за дезактивиране или продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация следва да се основава на цялостна оценка на състоянието на икономиката, като равнището на икономическата активност в Съюза или еврозоната се сравнява с равнищата отпреди кризата (края на 2019 г.) като ключов количествен критерий. Повишената несигурност и силните рискове от влошаване на икономическите перспективи в контекста на войната в Европа, безпрецедентното покачване на цените на енергията и продължаващите смущения във веригата на доставки оправдават удължаването на срока на действие на общата клауза за дерогация на Пакта за стабилност и растеж до 2023 г.
- (6) Съгласно подхода в препоръката на Съвета от 18 юни 2021 г.⁽⁶⁾, съдържаща становище на Съвета относно програмата за конвергенция на Хърватия за 2021 г., общата фискална позиция понастоящем се измерва най-добре с промяната в първичните разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и като се изключват временните извънредни мерки, свързани с кризата с COVID-19), но като се включват свързаните със средносрочния потенциален растеж разходи, финансирани с безвъзмездна подкрепа (безвъзмездни средства) по Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза⁽⁷⁾. Освен общата фискална позиция, за да се прецени дали националната фискална политика е предпазлива и дали съставят и допринасят за устойчиво възстановяване, което е в съответствие с екологичния и цифровия преход, се обръща внимание и на развитието на финансираните на национално равнище първични текущи разходи⁽⁸⁾ (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и като се изключват временните извънредни мерки, свързани с кризата с COVID-19) и инвестиции.
- (7) На 2 март 2022 г. Комисията прие съобщение, в което се предоставят общи насоки за фискалната политика през 2023 г. („фискалните насоки“), целящи да се подпомогне изготвянето на програмите за стабилност и конвергенция на държавите членки и по този начин да се засили координацията на политиките. Комисията отбеляза, че въз основа на макроикономическите перспективи от зимната прогноза от 2022 г. преминаването от съвкупна подкрепяща фискална позиция през 2020–2022 г. към до голяма степен неутрална съвкупна фискална позиция, при запазване на готовността да се реагира на променящата се икономическа ситуация, изглежда подходящо през

⁽⁴⁾ Директива 2001/55/ЕО на Съвета от 20 юли 2001 г. относно минималните стандарти за предоставяне на временна закрила в случай на масово навлизане на разселени лица и за мерките за поддръжане на баланса между държавите членки в полагането на усилия за прием на такива лица и понасяне на последиците от този прием (ОВ L 212, 7.8.2001 г., стр. 12).

⁽⁵⁾ Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета от 4 март 2022 г. за установяване на съществуването на масово навлизане на разселени лица от Украйна по смисъла на член 5 от Директива 2001/55/ЕО и за въвеждане на временна закрила (ОВ L 71, 4.3.2022 г., стр. 1).

⁽⁶⁾ Препоръка на Съвета от 18 юни 2021 г., съдържаща становище на Съвета относно програмата за конвергенция за 2021 г. на Хърватия (ОВ C 304, 29.7.2021 г., стр. 48).

⁽⁷⁾ Прогнозите за фискалната позиция и нейните компоненти в настоящата препоръка са оценки на Комисията, основани на допусканията, залегнали в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. Оценка на Комисията на средносрочния потенциален растеж не включват положителното въздействие на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и които могат да стимулират потенциалния растеж.

⁽⁸⁾ Нефинансирани с безвъзмездни средства от Механизма за възстановяване и устойчивост или други фондове на Съюза.

2023 г. Комисията обяви, че фискалните препоръки за 2023 г. следва да продължат да бъдат диференцирани между отделните държави членки и да вземат предвид възможното разпространение на ефекти между отделните държави. Комисията прикани държавите членки да отразят насоките в своите програми за стабилност и конвергенция. Комисията пое ангажимент да следи отблизо икономическото развитие и при необходимост ще коригира своите насоки на политиката най-късно с пролетния пакет за европейския семестър от края на май 2022 г.

- (8) По отношение на фискалните насоки фискалните препоръки за 2023 г. отчитат влошените икономически перспективи, повишената несигурност и допълнителните рискове от влошаване, както и по-високата инфлация в сравнение със зимната прогноза от 2022 г. на Комисията. На фона на тези съображения фискалните мерки трябва да доведат до увеличение на публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход и енергийната сигурност и до поддържане на популателната способност на най-уязвимите домакинства, така че да се смекчи въздействието на покачането на цените на енергията и да се спомогне за ограничаване на инфлационния натиск от вторични ефекти чрез целенасочени и временни мерки. Фискалната политика трябва да остане гъвкава, за да се адаптира към бързо променящите се обстоятелства, включително предизвикателствата, произтичащи от агресивната война на Русия срещу Украйна по отношение на отбраната и сигурността, и да бъде диференцирана в отделните държави членки в зависимост от тяхното фискално и икономическо положение, включително по отношение на излагането им на кризата и притока на разселени лица от Украйна.
- (9) На 14 май 2021 г. Хърватия представи на Комисията своя национален план за възстановяване и устойчивост в съответствие с член 18, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/241. Съгласно член 19 от Регламент (ЕС) 2021/241 Комисията оцени целесъобразността, ефективността, ефикасността и съгласуваността на плана за възстановяване и устойчивост в съответствие с насоките за оценка, съдържащи се в приложение V към посочения регламент. На 20 юли 2021 г. Съветът прие своето решение за изпълнение за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Хърватия⁽⁹⁾. Отпускането на трансовете зависи от приемането на решение на Комисията в съответствие с член 24, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2021/241, гласящо, че Хърватия е изпълнила задоволително съответните ключови етапи и цели, определени в решението за изпълнение на Съвета. Задоволителното изпълнение предполага, че постигането на предходните ключови етапи и цели е запазено.
- (10) В съответствие със срока, определен в член 8 от Регламент (ЕО) № 1466/97, на 28 април 2022 г. Хърватия представи своята национална програма за реформи за 2022 г., а на 29 април 2022 г. и програмата си за конвергенция за 2022 г. Двете програми бяха оценени заедно, за да бъдат отчетени взаимовръзките между тях. В съответствие с член 27 от Регламент (ЕС) 2021/241 националната програма за реформи за 2022 г. отразява също шестмесечното докладване на Хърватия относно напредъка, постигнат при изпълнението на нейния план за възстановяване и устойчивост.
- (11) На 23 май 2022 г. Комисията публикува доклада за Хърватия за 2022 г. В него беше оценен напредъкът на Хърватия в изпълнението на съответните специфични за държавата препоръки, приети от Съвета през 2019 г., 2020 г. и 2021 г., и беше направен преглед на изпълнението от Хърватия на плана за възстановяване и устойчивост въз основа на набора от показатели за възстановяване и устойчивост. Въз основа на този анализ в доклада за държавата бяха посочени пропуски по отношение на предизвикателствата, които не са разгледани или са само частично разгледани в плана за възстановяване и устойчивост, както и по отношение на новите и нововъзникващите предизвикателства, включително породените от руското нахлуване в Украйна. В него бяха оценени също напредъкът на Хърватия при прилагането на Европейския стълб на социалните права и постигането на водещите цели на Съюза в областта на заетостта, уменията и намаляването на бедността, както и напредъкът в постигането на целите на ООН за устойчиво развитие.
- (12) Комисията извърши задълбочен преглед по член 5 от Регламент (ЕС) № 1176/2011 за Хърватия и публикува резултатите от него на 23 май 2022 г. Комисията стигна до заключението, че в Хърватия вече не са налице макроикономически дисбаланси. По-специално беше постигнат значителен напредък в намаляването на частната задължнялост и нетните външни задължения, докато държавният дълг остава голям, но се върна към низходящата траектория, която беше довела до значителни подобрения преди пандемията.

⁽⁹⁾ ST 10687/2021.

- (13) В препоръката си от 20 юли 2020 г. ⁽¹⁰⁾ Съветът препоръчва на Хърватия да предприеме всички необходими мерки през 2020 и 2021 г., в съответствие с общата клауза за дерогация, за ефективно справяне с пандемията от COVID-19, поддържане на икономиката и подпомагане на последващото възстановяване. Освен това той препоръчва на Хърватия, когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискални политики, насочени към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на дълга, като същевременно засили инвестициите. През 2021 г. съгласно данните, потвърдени от Евростат, дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Хърватия намаля от 7,3 % от БВП през 2020 г. на 2,9 %. Ответните мерки на фискалната политика на Хърватия подпомогнаха икономическото възстановяване през 2021 г., а временните извънредни мерки намаляха от 3,3 % от БВП през 2020 г. на 2,1 % през 2021 г. Мерките, предприети от Хърватия през 2021 г., бяха в съответствие с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г. Дискреционните бюджетни мерки, приети от правителството през 2020 г. и 2021 г., бяха предимно временни или съпътствани от компенсаторни мерки. В същото време някои от дискреционните мерки, приети от правителството през 2021 г., не бяха временни или съпътствани от компенсаторни мерки, състоящи се главно от намаляване на данъка върху доходите на физическите лица и на предприятията, възлизащо общо на 0,5 % от БВП. Съгласно данните, потвърдени от Евростат, консолидираният държавен дълг намаля от 87,3 % от БВП през 2020 г. на 79,8 % от БВП през 2021 г.
- (14) Макроикономическият сценарий в основата на бюджетните прогнози в програмата за конвергенция за 2022 г. е предпазлив през 2022 г. и оптимистичен след това. Правителството предвижда реалният БВП да нарасне с 3,0 % през 2022 г. и с 4,4 % през 2023 г. За сравнение в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда по-висок растеж на реалния БВП от 3,4 % през 2022 г. и по-нисък растеж на реалния БВП от 3,0 % през 2023 г., като разликата отразява главно очакванията на хърватските власти за по-слаб растеж през 2022 г. на реалното потребление на домакинствата. В своята програма за конвергенция за 2022 г. правителството очаква номиналният дефицит леко да намалее до 2,8 % от БВП през 2022 г. и до 1,6 % през 2023 г. Лекият спад през 2022 г. отразява главно растежа на икономическата активност и отмяната на повечето извънредни мерки. Съгласно програмата за конвергенция за 2022 г. съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да намалее до 76,2 % през 2022 г. и да спадне до 71,7 % през 2023 г. Въз основа на мерките на политиката, известни към крайната дата за изготвяне на прогнозата, в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда бюджетен дефицит за 2022 г. и 2023 г. в размер съответно на 2,3 % от БВП и 1,8 % от БВП. Той е по-малък от дефицита, предвиден за 2022 г., и по-голям от дефицита, предвиден за 2023 г. в програмата за конвергенция, главно поради по-ниското равнище на разходите, очаквано от Комисията през 2022 г. за бруто образуване на основен капитал и други разходи. Освен това прогнозата на Комисията предполага малко по-малка промяна на равнището както на приходите, така и на разходите, дължаща се на разликата в прогнозите за инфлацията. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда по-ниско съотношение на консолидирания държавен дълг към БВП от 75,3 % през 2022 г. и по-високо равнище от 73,1 % през 2023 г. Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. средносрочният (10-годишен среден) потенциален растеж на производството се оценява на 2,2 %. Тази прогноза не включва обаче въздействието на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и могат да стимулират потенциалния растеж на Хърватия.
- (15) През 2022 г. правителството постепенно премахна по-голямата част от мерките, предприети в отговор на кризата, предизвикана от COVID-19, така че се очаква временните извънредни мерки да намалят от 2,1 % от БВП през 2021 г. на 0,4 % през 2022 г. Държавният дефицит през 2022 г. е засегнат от мерките, приети за противодействие на икономическото и социалното въздействие на увеличението на цените на енергията, които според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се оценяват на 0,4 % от БВП през 2022 г. и 0,2 % от БВП през 2023 г. ⁽¹¹⁾ Тези мерки се състоят главно от социални трансфери към най-бедните домакинства, подкрепа за предприятията и намаляване на косвените данъци върху потреблението на енергия. Тези мерки са предимно временни. Ако обаче цените на енергията останат високи през 2023 г., някои от тези мерки биха могли да бъдат продължени. Някои от тези мерки не са целенасочени, по-специално повсеместното намаляване на косвените данъци върху енергията. Бюджетният дефицит е повлиян и от разходите за осигуряване на временна закрила на разселените лица от Украйна, като според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. тези разходи се очаква да бъдат 0,1 % от БВП през 2022 г. и 0,1 % през 2023 г. ⁽¹²⁾

⁽¹⁰⁾ Препоръка на Съвета от 20 юли 2020 г. относно националната програма за реформи на Хърватия за 2020 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за конвергенция на Хърватия за 2020 г. (ОВ С 282, 26.8.2020 г., стр. 68).

⁽¹¹⁾ Числата представляват равнището на годишните бюджетни разходи за мерките, предприети от есента на 2021 г. насам, включително текущите приходи и разходи, както и когато е уместно, мерките за капиталови разходи.

⁽¹²⁾ Очаква се общият брой на лицата, разселени от Украйна в Съюза, постепенно да достигне 6 милиона до края на 2022 г., като тяхното географско разпределение се изчислява въз основа на големината на установилата се диаспора, относителното население на приемащата държава членка и актуалното разпределение на разселените лица от Украйна в целия Съюз към март 2022 г. За бюджетните разходи за едно лице оценките се основават на модела за микросимулация EuroMod на Съвместния изследователски център на Комисията, като се вземат предвид както паричните преводи, които хората могат да имат право да получават, така и обезщетенията в натура като образование и здравеопазване.

- (16) В препоръката си от 18 юни 2021 г. Съветът препоръча през 2022 г. Хърватия да поддържа подкрепяща фискална позиция, включително импулса, осигурен от Механизма за възстановяване и устойчивост, и да запази инвестициите, финансирани на национално равнище. Съветът препоръча също на Хърватия да контролира нарастването на национално финансираните текущи разходи. Той също така препоръча на Хърватия, когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и осигуряване на фискална устойчивост в средносрочен план, и същевременно да засили инвестициите с цел стимулиране на потенциала за растеж.
- (17) През 2022 г. според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. и информацията, включена в програмата за конвергенция на Хърватия за 2022 г., се предвижда фискалната позиция да бъде подкрепяща и да възлиза на $-1,8\%$ от БВП, както се препоръчва от Съвета⁽¹³⁾. Хърватия планира да предоставя непрекъсната подкрепа за възстановяването, като използва Механизма за възстановяване и устойчивост, за да финансира допълнителни инвестиции, както беше препоръчано от Съвета. Положителният принос към икономическата активност на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза, се прогнозира да нарасне с $0,5$ процентни пункта от БВП в сравнение с 2021 г. Предвижда се финансираните на национално равнище инвестиции да осигурят експанзионистичен принос към фискалната позиция от $0,4$ процентни пункта през 2022 г.⁽¹⁴⁾. Поради това Хърватия планира да запази инвестициите, финансирани на национално равнище, както бе препоръчано от Съвета. Същевременно ръстът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (без новите мерки по отношение на приходите) през 2022 г. се очаква да доведе до експанзионистичен принос в размер на $1,0$ процентни пункта към цялостната фискална позиция. Този значителен експанзионистичен принос включва допълнителното въздействие на мерките за справяне с икономическото и социалното въздействие на увеличението на цените на енергията ($0,4\%$ от БВП), както и разходите за предоставяне на временна закрила на разселените лица от Украйна ($0,1\%$ от БВП), докато по-големите разходи за междинно потребление, отразяващи отчасти по-високата инфлация, също се очаква да допринесат за растежа на нетните текущи разходи. Поради това, въз основа на настоящите прогнози на Комисията, Хърватия не контролира в достатъчна степен нарастването на финансираните на национално равнище текущи разходи през 2022 г.
- (18) В прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда фискалната позиция през 2023 г. да бъде $-0,7\%$ от БВП, при условие че политиката остане непроменена⁽¹⁵⁾. Очаква се през 2023 г. Хърватия да продължи да използва безвъзмездните средства по Механизма за възстановяване и устойчивост, за да финансира допълнителни инвестиции в подкрепа на възстановяването. Положителният принос към икономическата активност на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза, се прогнозира да нарасне с $0,5$ процентни пункта в сравнение с 2022 г. Предвижда се финансираните на национално равнище инвестиции да осигурят леко експанзионистичен принос към фискалната позиция от $0,1$ процентни пункта през 2023 г.⁽¹⁶⁾. Същевременно ръстът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (без новите мерки по отношение на приходите) през 2023 г. се очаква да има до голяма степен неутрален принос в размер на $-0,2$ процентни пункта към цялостната фискална позиция. Това включва въздействието от постепенната отмяна на някои мерки, предприети в отговор на по-високите цени на енергията ($0,2\%$ от БВП). Поради това като цяло неутралният принос на финансираните на национално равнище текущи разходи зависи отчасти от постепенната отмяна на мерките срещу последиците от по-високите цени на енергията, както е планирано понастоящем.
- (19) В програмата за конвергенция за 2022 г. се очаква дефицитът по консолидирания държавен бюджет постепенно да намалее до $1,6\%$ от БВП през 2024 г. и до $1,2\%$ до 2025 г. Поради това се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет да остане под 3% от БВП до 2025 г. Съгласно програмата за конвергенция за 2022 г. съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да намалява до 2025 г., по-конкретно с намаление до $68,9\%$ през 2024 г. и до $66,9\%$ през 2025 г. Съгласно анализа на Комисията рисковете за устойчивостта на дълга изглеждат средни в средносрочен план.

⁽¹³⁾ Отрицателният знак на показателя съответства на превишение на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за експанзионистична фискална политика.

⁽¹⁴⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат леко рестриктивен принос от $0,1$ процентни пункта от БВП.

⁽¹⁵⁾ Отрицателният знак на показателя съответства на превишение на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за експанзионистична фискална политика.

⁽¹⁶⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат леко рестриктивен принос от $0,1$ процентни пункта от БВП.

- (20) В съответствие с член 19, параграф 3, буква б) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.2 от приложение V към същия регламент планът за възстановяване и устойчивост включва широк набор от взаимно подсилващи се реформи и инвестиции с примерен график за изпълнението, който да приключи до 31 август 2026 г. Те спомагат за преодоляването на всички или на значителна част от икономическите и социалните предизвикателства, очертани в специфичните за държавата препоръки, отправени от Съвета до Хърватия в рамките на европейския семестър през 2019 г. и 2020 г., в допълнение към всички специфични за държавата препоръки, отправени до датата на приемане на плана за възстановяване и устойчивост. По-специално планът за възстановяване и устойчивост е насочен към специфичните за държавата препоръки с реформи за укрепване на бюджетната рамка, активни мерки на политиката за заетостта и образователна реформа за подобряване на достъпа до образование и неговото качество и адекватност спрямо пазара на труда. Предизвикателствата, пред които е изправена хърватската здравна система, са взети предвид чрез мерки за подобряване на ефикасността, качеството, достъпността и финансовата устойчивост, която беше особено засегната от пандемията от COVID-19. Освен това планът за възстановяване и устойчивост е насочен към специфичните за държавата препоръки в тези области чрез постигане на напредък в декарбонизацията на енергийния сектор, повишаване на общата енергийна ефективност и насочване на инвестициите към устойчивия транспорт и цифровата инфраструктура и услуги. В допълнение, планът за възстановяване и устойчивост съдържа широкообхватни мерки за подобряване на ефективността на публичната администрация и съдебната система, за предотвратяване, разкриване и коригиране на корупцията, за подобряване на бизнес средата и за подпомагане на инвестициите в научните изследвания и иновациите, както и за подобряване на тяхната адекватност спрямо политиката.
- (21) Изпълнението на плана за възстановяване и устойчивост на Хърватия се очаква да допринесе за постигането на по-нататъшен напредък в екологичния и цифровия преход. Мерките в подкрепа на целите в областта на климата в Хърватия представляват 40,3 % от общия размер на отпуснатите по плана за възстановяване и устойчивост средства, докато мерките в подкрепа на целите в областта на цифровите технологии възлизат на 20,4 % от общия размер на отпуснатите по плана за възстановяване и устойчивост средства. Пълното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост в съответствие със съответните ключови етапи и цели ще помогне на Хърватия да се възстанови бързо от последиците от кризата с COVID-19, като същевременно укрепи своята устойчивост. Системното участие на социалните партньори и други съответни заинтересовани страни продължава да бъде важно за успешното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост, както и на други икономически политики и политики в областта на заетостта, които излизат извън рамките на плана за възстановяване и устойчивост, за да се гарантира широка ангажираност с цялостната програма на политиката.
- (22) Хърватия представи споразумението за партньорство, предвидено в Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁷⁾, на 1 юли 2022 г., а останалите програми в областта на политиката на сближаване все още не са представени. В съответствие с Регламент (ЕС) 2021/1060 Хърватия трябва да вземе предвид съответните специфични за нея препоръки при програмирането на фондовете на политиката на сближаване за периода 2021–2027 г. Това е предварително условие за подобряване на ефективността и максимално увеличаване на добавената стойност на финансовата подкрепа, която ще бъде получена от фондовете на политиката на сближаване, като същевременно се насърчават координация, взаимно допълване и съгласуваност между тези фондове на политиката на сближаване и други инструменти и фондове на Съюза. Успешното прилагане на Механизма за възстановяване и устойчивост и програмите по линия на политиката на сближаване зависи и от премахването на пречките пред инвестициите в подкрепа на екологичния и цифровия преход и балансираното териториално развитие.
- (23) В отговор на мандата, възложен от държавните и правителствените ръководители на Съюза във Версайската декларация, предложението на Комисията за план REPowerEU има за цел постепенно да бъде премахната зависимостта на Съюза от вноса на изкопаеми горива от Русия във възможно най-кратък срок. За тази цел в диалог с държавите членки Комисията се стреми да определи най-подходящите проекти, инвестиции и реформи на национално и регионално равнище и на равнището на Съюза. Целта на тези мерки е да се намали цялостната зависимост от изкопаеми горива и да се замени вносът на изкопаеми горива от Русия.
- (24) Хърватия пое ангажимент постепенно да премахне въглищата е производство на електроенергия до 2033 г. През 2020 г. Хърватия достигна дял от 28 % на енергията от възобновяеми източници в брутно крайно потребление на енергия, като надхвърли целта си от 20 %. Хърватия трябва да ускори усилията за декарбонизация, включително в промишлеността, да намали зависимостта от вноса на енергия от Русия, и да предприеме мерки за насърчаване на интеграцията в единния пазар. През 2021 г. вносът на руски газ е съставлявал 22 % от всички доставки на природен газ, докато 57 % е бил внесен чрез новия терминал за втечен природен газ (LNG) (действащ от началото на 2021 г.). Газът и нефтът представляват съответно 30,3 % и 33,7 % от хърватския енергиен микс. Препоръчва се инвестициите във всякаква нова инфраструктура и мрежи, свързани с природния газ, да бъдат съобразени с бъдещето, когато е възможно, за да се улесни тяхната дългосрочна устойчивост чрез бъдеща промяна на предназначението им за устойчиви горива. Що се отнася до добива на сигурна и достъпна енергия от възобновяеми източници, остава значителен потенциал в областта на вятърната и слънчевата енергия, като те съставляват около

⁽¹⁷⁾ Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 159).

2,1 % от енергийния микс (с дялове съответно 13 % и 1 % от общата инсталирана мощност за производство на електроенергия), и геотермалните енергийни източници. Основните аспекти за подобряването на ефективността на енергийната система, сигурността на доставките и пазарната интеграция са: рационализиране на процедурите за издаване на разрешения за възобновяеми енергийни източници, подкрепа за развитието на енергийните общности и ускоряване на инвестициите във възобновяеми енергийни източници, включително от домакинствата и за маломасштабни системи. Ще са необходими допълнителни подобрения в мрежите за пренос и разпределение на електроенергия, за да се подкрепи екологичният преход, а инвестициите в съхранението на електроенергия ще бъдат от възлово значение за управлението на енергийна система с голям дял на възобновяеми енергийни източници. Подобрения са необходими и в сектора на отоплението и охлаждането, най-вече чрез преминаването на централните и индивидуалните отоплителни системи, захранвани с изкопаеми горива, директно към възобновяеми енергийни източници или чрез производството на електроенергия.

- (25) Що се отнася до енергийната ефективност, необходими са мерки за ускоряване на санирането на сградите, изграждане на енергийно ефективни жилища, по-специално социални жилища и подмяна на газовите и нефтените котли с термомпи и други по-ефективни и екологосъобразни решения. Освен това са необходими повече действия за намаляване на зависимостта на хърватския транспортен сектор от нефта, по-специално като се увеличи използването на обществения транспорт и по-нататъшното му екологизиране, използване на интелигентни транспортни системи, по-широко ползване на станции за зареждане и транспорт въз основа на електроенергия и водород, инвестиции в инфраструктура за мобилност и по-широко навлизане на превозни средства с нулеви и ниски емисии. За постигането на съответствие с целите „Подготвени за цел 55“ в Хърватия ще е необходима още по-голяма амбиция по отношение на намаляването на емисиите на парникови газове, увеличаването на енергията от възобновяеми източници и на енергийната ефективност.
- (26) Въпреки че ускоряването на прехода към неутралност по отношение на климата и премахването на изкопаемите горива ще доведе до значителни разходи за реструктуриране в няколко сектора, Хърватия може да използва Механизма за справедлив преход в контекста на политиката на сближаване, за да смекчи социално-икономическото въздействие на прехода в най-засегнатите региони. Освен това Хърватия може да използва Европейския социален фонд плюс, създаден с Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁸⁾, за да подобри възможностите за заетост и да засили социалното сближаване.
- (27) С оглед на оценката на Комисията Съветът разгледа програмата за конвергенция за 2022 г., като становището му⁽¹⁹⁾ е изразено в препоръка 1.
- (28) На 10 юли 2020 г. хърватската куна беше включена в Европейския валутен механизъм II (ВМ II) като подготвителна стъпка към приемането на еврото. За да се запази икономическата и финансовата стабилност и да се постигне висока степен на устойчиво икономическо сближаване, хърватските власти поеха ангажимент да изпълняват конкретни мерки на политиката в областта на борбата с изпирането на пари, бизнес средата, управлението на публичния сектор и съдебната система. Напредъкът на Хърватия при изпълнението на необходимите изисквания за приемането на еврото получи положителна оценка в докладите за конвергенцията за 2022 г. на Европейската комисия и на Европейската централна банка,

ПРЕПОРЪЧВА на Хърватия да предприеме следните действия през 2022 г. и 2023 г.:

1. През 2023 г. да гарантира, че растежът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи е в съответствие с като цяло неутрална позиция на политиката, като се вземе предвид продължаващата временна и целенасочена подкрепа за най-уязвимите от покачването на цените на енергията домакинства и предприятия и за хората, бягащи от Украйна. Да има готовност да адаптира текущите разходи към променящата се ситуация. Да увеличи публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход, както и за енергийната сигурност, като се вземе предвид инициативата REPowerEU, включително чрез използване на Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза. За периода след 2023 г. да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции.
2. Да продължи да изпълнява своя план за възстановяване и устойчивост в съответствие с ключовите етапи и цели, включени в Решението за изпълнение на Съвета от 20 юли 2021 г. Да приключи бързо преговорите с Комисията по програмните документи в областта на политиката на сближаване за периода 2021—2027 г., за да започне да ги изпълнява.

⁽¹⁸⁾ Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за създаване на Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+) и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1296/2013 (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 21).

⁽¹⁹⁾ Съгласно член 9, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1466/97.

3. Да диверсифицира вноса на изкопаеми горива и да намали цялостната зависимост от изкопаеми горива. Да ускори внедряването на енергия от възобновяеми източници, като се съсредоточи по-специално върху вятърните, слънчевите и геотермалните източници, включително чрез маломасабно производство на енергия от възобновяеми източници и развитието на енергийните общности, главно като рационализира административните процедури за издаване на разрешителни. Да модернизира допълнително мрежите за пренос и разпределение на електроенергия и да инвестира в съхранението на електроенергия. Да увеличи действията за намаляване на търсенето на енергия, като подобри енергийната ефективност, главно в жилищните сгради, и да намали зависимостта от изкопаеми горива в секторите на отоплението и транспорта.

Съставено в Брюксел на 12 юли 2022 година.

За Съвета
Председател
Z. STANJURA

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА**от 12 юли 2022 година****относно националната програма за реформи на Италия за 2022 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Италия за 2022 г.**

(2022/С 334/12)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121, параграф 2 и член 148, параграф 4 от него,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики ⁽¹⁾, и по-специално член 5, параграф 2 от него,

като взе предвид Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 г. относно предотвратяването и коригирането на макроикономическите дисбаланси ⁽²⁾, и по-специално член 6, параграф 1 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

като взе предвид заключенията на Европейския съвет,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта,

като взе предвид становището на Икономическия и финансов комитет,

като взе предвид становището на Комитета за социална закрила,

като взе предвид становището на Комитета за икономическа политика,

като има предвид, че:

- (1) Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁾, с който бе създаден Механизмът за възстановяване и устойчивост, влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По Механизма за възстановяване и устойчивост се предоставя финансова подкрепа за осъществяването на реформи и инвестиции, водещи до фискален стимул, финансиран от Съюза. Той допринася за икономическото възстановяване и за осъществяването на устойчиви и увеличаващи растежа реформи и инвестиции, по-специално за насърчаването на екологичния и цифровия преход, като същевременно укрепва устойчивостта и потенциалния растеж на икономиките на държавите членки. Той спомага също за укрепване на устойчивите публични финанси и за стимулиране на растежа и създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план. Максималното финансово участие за държава членка в рамките на Механизма за възстановяване и устойчивост ще бъде актуализирано през юни 2022 г. в съответствие с член 11, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241.
- (2) На 24 ноември 2021 г. Комисията прие годишния обзор на устойчивия растеж, с което постави началото на европейския семестър за координация на икономическите политики за 2022 г. Тя надлежно взе предвид Социалния ангажимент от Порто, подписан на 7 май 2021 г., за по-нататъшно прилагане на Европейския стълб на социалните права, провъзгласен от Европейския парламент, Съвета и Комисията на 17 ноември 2017 г. На 25 март 2022 г. Европейският съвет одобри приоритетите на годишния обзор на устойчивия растеж за 2022 г. Въз основа на Регламент (ЕС) № 1176/2011 на 24 ноември 2021 г. Комисията прие също доклада за механизма за предупреждение, в който беше посочено, че Италия е една от държавите членки, за които ще е нужен задълбочен преглед. На същата дата Комисията прие и препоръка за препоръка на Съвета относно икономическата политика на еврозоната и предложение за съвместния доклад за заетостта за 2022 г., в който се анализира прилагането на насоките за заетостта и принципите на Европейския стълб на социалните права. На 5 април 2022 г. Съветът прие препоръката относно икономическата политика на еврозоната ⁽⁴⁾ („препоръката от 2022 г. относно еврозоната“), а на 14 март 2022 г. – съвместния доклад за заетостта.

⁽¹⁾ ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

⁽²⁾ ОВ L 306, 23.11.2011 г., стр. 25.

⁽³⁾ Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

⁽⁴⁾ Препоръка на Съвета от 5 април 2022 г. относно икономическата политика на еврозоната (ОВ C 153, 7.4.2022 г., стр. 1).

- (3) След световната пандемия нахлуването на Русия в Украйна значително промени геополитическия и икономическия контекст. Последствията от нахлуването върху икономиките на държавите членки бяха усетени, наред с другото, чрез по-високите цени на енергията, храните и суровините и по-слабите перспективи за растеж. По-високите цени на енергията са особено тежки за най-уязвимите домакинства, изпитващи енергийна бедност или изложени на риск от енергийна бедност, както и за дружествата, които са най-уязвими спрямо растежа на цените на енергията. В Съюза се наблюдава и безпрецедентен приток на хора, бягащи от Украйна. Икономическите последици от агресивната война на Русия засегнаха държавите членки асиметрично. В този контекст на 4 март 2022 г. за първи път бе задействана Директива 2001/55/ЕО на Съвета⁽⁵⁾ чрез Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета⁽⁶⁾, с която на разселените лица от Украйна беше предоставено правото на законно пребиваване в Съюза, както и достъп до образование и обучение, пазара на труда, здравеопазване, жилищно настаняване и социално подпомагане.
- (4) Като се има предвид бързо променящата се икономическа и геополитическа ситуация, през 2022 г. европейският семестър възобновява широкообхватната си координация на икономическите политики и политиките по заетостта, като същевременно се усъвършенства в съответствие с изискванията за изпълнение на Механизма за възстановяване и устойчивост, както е посочено в годишния обзор на устойчивия растеж за 2022 г. Изпълнението на приетите планове за възстановяване и устойчивост е от съществено значение за постигането на приоритетите на политиката в рамките на европейския семестър, тъй като плановете обхващат всички или значителна част от съответните специфични за всяка държава препоръки, отправени през циклите на европейския семестър за 2019 г. и 2020 г. Специфичните за всяка държава препоръки за 2019 г. и 2020 г. продължават да бъдат също толкова важни и за плановете за възстановяване и устойчивост, които са преразгледани, актуализирани или изменени в съответствие с членове 14, 18 и 21 от Регламент (ЕС) 2021/241, в допълнение към всички останали специфични за всяка държава препоръки, отправени до датата, на която са представени тези преразгледани, актуализирани или изменени планове.
- (5) Общата клауза за дерогация в Пакта за стабилност и растеж действа от март 2020 г. В съобщението си от 3 март 2021 г., озаглавено „Една година от началото на пандемията от COVID-19: ответни мерки на фискалната политика“, Комисията изрази становище, че решението за дезактивиране или продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация следва да се основава на цялостна оценка на състоянието на икономиката, като равнището на икономическата активност в Съюза или еврозоната се сравнява с равнищата отпреди кризата (края на 2019 г.) като ключов количествен критерий. Повишената несигурност и силните рискове от влошаване на икономическите перспективи в контекста на войната в Европа, безпрецедентното покачване на цените на енергията и продължаващите смущения във веригата на доставки оправдават удължаването на срока на действие на общата клауза за дерогация на Пакта за стабилност и растеж до 2023 г.
- (6) Съгласно подхода в препоръката на Съвета от 18 юни 2021 г.⁽⁷⁾, съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Италия за 2021 г., общата фискална позиция понастоящем се измерва най-добре с промяната в първичните разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и като се изключват временните извънредни мерки, свързани с кризата с COVID-19), но като се включват свързаните със средносрочния потенциален растеж разходи, финансирани с безвъзмездна подкрепа (безвъзмездни средства) по Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове от Съюза⁽⁸⁾. Освен общата фискална позиция, за да се прецени дали националната фискална политика е предпазлива и дали съставът ѝ допринася за устойчиво възстановяване, което е в съответствие с екологичния и цифровия преход, се обръща внимание и на развитието на финансираните на национално равнище първични текущи разходи⁽⁹⁾ (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и като се изключват временните извънредни мерки, свързани с кризата с COVID-19) и инвестиции.

⁽⁵⁾ Директива 2001/55/ЕО на Съвета от 20 юли 2001 г. относно минималните стандарти за предоставяне на временна закрила в случай на масово навлизане на разселени лица и за мерките за поддръжане на баланса между държавите членки в полагането на усилия за прием на такива лица и понасяне на последиците от този прием (ОВ L 212, 7.8.2001 г., стр. 12).

⁽⁶⁾ Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета от 4 март 2022 г. за установяване на съществуването на масово навлизане на разселени лица от Украйна по смисъла на член 5 от Директива 2001/55/ЕО и за въвеждане на временна закрила (ОВ L 71, 4.3.2022 г., стр. 1).

⁽⁷⁾ Препоръка на Съвета от 18 юни 2021 г., съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност за 2021 г. на Италия (ОВ С 304, 29.7.2021 г., стр. 53).

⁽⁸⁾ Прогнозите за фискалната позиция и нейните компоненти в настоящата препоръка са оценки на Комисията, основани на допусканията, залегнали в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. Оценките на Комисията на средносрочния потенциален растеж не включват положителното въздействие на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и които могат да стимулират потенциалния растеж.

⁽⁹⁾ Нефинансирани с безвъзмездни средства от Механизма за възстановяване и устойчивост или други фондове на Съюза.

- (7) На 2 март 2022 г. Комисията прие съобщение, в което се предоставят общи насоки за фискалната политика през 2023 г. („фискалните насоки“), целящи да се подпомогне изготвянето на програмите за стабилност и конвергенция на държавите членки и по този начин да се засили координацията на политиките. Комисията отбеляза, че въз основа на макроикономическите перспективи от зимната прогноза от 2022 г. преминаването от съвкупна подкрепяща фискална позиция през 2020–2022 г. към до голяма степен неутрална съвкупна фискална позиция, при запазване на готовността да се реагира на променящата се икономическа ситуация, изглежда подходящо през 2023 г. Комисията обяви, че фискалните препоръки за 2023 г. следва да продължат да бъдат диференцирани между отделните държави членки и да вземат предвид възможното разпространение на ефекти между отделните държави. Комисията прикани държавите членки да отразят насоките в своите програми за стабилност и конвергенция. Комисията пое ангажимент да следи отблизо икономическото развитие и при необходимост ще коригира своите насоки на политиката най-късно с пролетния пакет за европейския семестър от края на май 2022 г.
- (8) По отношение на фискалните насоки фискалните препоръки за 2023 г. отчитат влошените икономически перспективи, повишената несигурност и допълнителните рискове от влошаване, както и по-високата инфлация в сравнение със зимната прогноза от 2022 г. на Комисията. На фона на тези съображения фискалните мерки трябва да доведат до увеличение на публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход и енергийната сигурност и до поддържане на покупателната способност на най-уязвимите домакинства, така че да се смекчи въздействието на покачането на цените на енергията и да се спомогне за ограничаване на инфлационния натиск от вторични ефекти чрез целенасочени и временни мерки. Фискалната политика трябва да остане гъвкава, за да се адаптира към бързо променящите се обстоятелства, включително предизвикателствата, произтичащи от агресивната война на Русия срещу Украйна по отношение на отбраната и сигурността, и да бъде диференцирана в отделните държави членки в зависимост от тяхното фискално и икономическо положение, включително по отношение на излагането им на кризата и притока на разселени лица от Украйна.
- (9) На 30 април 2021 г. Италия представи на Комисията своя национален план за възстановяване и устойчивост в съответствие с член 18, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/241. Съгласно член 19 от Регламент (ЕС) 2021/241 Комисията оцени целесъобразността, ефективността, ефикасността и съгласуваността на плана за възстановяване и устойчивост в съответствие с насоките за оценка, съдържащи се в приложение V към посочения регламент. На 13 юли 2021 г. Съветът прие своето решение за изпълнение за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Италия⁽¹⁰⁾. Отпускането на трансовете зависи от приемането на решение на Комисията в съответствие с член 24, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2021/241, гласящо, че Италия е изпълнила задоволително съответните ключови етапи и цели, определени в решението за изпълнение на Съвета. Задоволителното изпълнение предполага, че постигането на предходните ключови етапи и цели е запазено.
- (10) На 27 април 2022 г. Италия представи своята национална програма за реформи за 2022 г., а на 27 април 2022 г. — своята програма за стабилност за 2022 г. в съответствие със срока, определен в член 4 от Регламент (ЕО) № 1466/97. Двете програми бяха оценени заедно, за да бъдат отчетени взаимовръзките между тях. В съответствие с член 27 от Регламент (ЕС) 2021/241 националната програма за реформи за 2022 г. отразява също шестмесечното докладване на Италия относно напредъка, постигнат при изпълнението на нейния план за възстановяване и устойчивост.
- (11) На 23 май 2022 г. Комисията публикува доклада за Италия за 2022 г. В него беше оценен напредъкът на Италия в изпълнението на съответните специфични за държавата препоръки, приети от Съвета през 2019 г., 2020 г. и 2021 г., и беше направен преглед на изпълнението на Италия на плана за възстановяване и устойчивост въз основа на набора от показатели за възстановяване и устойчивост. Въз основа на този анализ в доклада за държавата бяха посочени пропуски по отношение на предизвикателствата, които не са разгледани или са само частично разгледани в плана за възстановяване и устойчивост, както и по отношение на новите и нововъзникващите предизвикателства, включително породените от руското нахлуване в Украйна. В него бяха оценени също напредъкът на Италия при прилагането на Европейския стълб на социалните права и постигането на водещите цели на Съюза в областта на заетостта, уменията и намаляването на бедността, както и напредъкът в постигането на целите на ООН за устойчиво развитие.

⁽¹⁰⁾ ST 10160/21; ST 10160/21 ADD 1 REV 2.

- (12) Комисията проведе и задълбочен преглед за Италия по член 5 от Регламент (ЕС) № 1176/2011 и публикува резултатите от него на 23 май 2022 г. Комисията заключи, че в Италия са налице прекомерни макроикономически дисбаланси. По-специално, Италия продължава да е изправена пред уязвимости, свързани с високия държавен дълг и слабия ръст на производителността, в контекста на нестабилност на пазара на труда и някои слабости във финансовия сектор.
- (13) На 23 май 2022 г. Комисията представи доклад, изготвен в съответствие с член 126, параграф 3 от Договора. В този доклад се разглежда състоянието на бюджета на Италия, тъй като нейният дефицит по консолидиран държавен бюджет през 2021 г. надхвърли референтната стойност по Договора от 3 % от брутният вътрешен продукт (БВП), а нейният консолидиран държавен дълг надхвърли референтната стойност по Договора от 60 % от БВП и не спази целевия показател за намаляване на дълга. В доклада се стига до заключението, че критериите за дефицита и дълга не са изпълнени. В съответствие със съобщението от 2 март 2022 г. Комисията счете, в рамките на своята оценка на всички съответни фактори, че спазването на целевия показател за намаляване на дълга би означавало твърде високотелно фискално усилие, съсредоточено в началото на периода, което може да застраши растежа. Поради това според Комисията спазването на целевия показател за намаляване на дълга не е оправдано при настоящите извънредни икономически условия. Както бе обявено, Комисията не предложи откриването на нови процедури при прекомерен дефицит през пролетта на 2022 г. и ще прецени отново дали е необходимо да предложи откриването на такива процедури през есента на 2022 г.
- (14) В препоръката си от 20 юли 2020 г.⁽¹¹⁾ Съветът препоръча на Италия да предприеме всички необходими мерки през 2020 и 2021 г., в съответствие с общата клауза за дерогация, за ефективно справяне с пандемията от COVID-19, поддържане на икономиката и подпомагане на последващото възстановяване. Освен това той препоръча на Италия, когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискални политики, насочени към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на дълга, като същевременно засили инвестициите. През 2021 г. съгласно данните, потвърдени от Евростат, дефицитът по консолидиран държавен бюджет на Италия намалю от 9,6 % от БВП през 2020 г. на 7,2 %. Ответните мерки на фискалната политика на Италия подпомогнаха икономическото възстановяване през 2021 г., а временните извънредни мерки възлизаха на 3,5 % от БВП (намаление от 4,4 % през 2020 г.). Мерките, предприети от Италия през 2021 г., бяха в съответствие с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г. Дискреционните бюджетни мерки, приети от правителството през 2020 г. и 2021 г., бяха предимно временни или съпътствани от компенсаторни мерки. В същото време някои от дискреционните мерки, приети от правителството през периода 2020—2021 г., не бяха временни или съпътствани от компенсаторни мерки, а се състояха главно от намаляване на социалноосигурителните вноски в по-бедните региони, разширяване на данъчния кредит върху трудовите доходи и въвеждане на семейни надбавки. Съгласно данните, потвърдени от Евростат, консолидираният държавен дълг намалю от 155,3 % от БВП през 2020 г. на 150,8 % от БВП през 2021 г.
- (15) Макроикономическият сценарий в основата на бюджетните прогнози в програмата за стабилност за 2022 г. е оптимистичен през 2022 г. и реалистичен след това. Правителството предвижда реалният БВП да нарасне с 3,1 % през 2022 г. и с 2,4 % през 2023 г. За сравнение в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда по-нисък растеж на реалния БВП от 2,4 % през 2022 г. и по-висок растеж на реалния БВП от 1,9 % през 2023 г., главно поради по-предпазливите прогнози за вътрешното търсене. В своята програма за стабилност за 2022 г. правителството очаква номиналният дефицит да намалее до 5,6 % от БВП през 2022 г., след което до 3,9 % от БВП през 2023 г.⁽¹²⁾ Спадът през 2022 г. отразява главно растежа на икономическата активност и премахването на повечето извънредни мерки. Съгласно програмата за стабилност за 2022 г. съотношението на консолидиран държавен дълг към БВП се очаква да намалее до 147,0 % през 2022 г. и да спадне до 145,2 % през 2023 г. Въз основа на мерките на политиката, известни към крайната дата за изготвяне на прогнозата, в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда бюджетен дефицит за 2022 г. и 2023 г. в размер съответно на 5,5 % от БВП и 4,3 % от БВП. В сравнение с програмата за стабилност за 2022 г. дефицитът, предвиден в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г., е почти същият през 2022 г., но по-висок през 2023 г., главно поради по-ниския икономически растеж. В същото време прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. не включва допълнителните мерки за подкрепа за 2022 г., обявени в програмата за стабилност за 2022 г., тъй като подробностите не бяха налични преди крайната дата. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда по-високо съотношение на консолидиран държавен дълг към БВП от 147,9 % през 2022 г. и 146,8 % през 2023 г. Разликата се дължи на по-високия дефицит и по-ниския икономически растеж. Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. средносрочният (10-годишен среден) потенциален растеж на производството се оценява на 0,4 %. Тази прогноза не включва обаче въздействието на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и могат да стимулират потенциалния растеж на Италия.

⁽¹¹⁾ Препоръка на Съвета от 20 юли 2020 г. относно националната програма за реформи на Италия за 2020 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Италия за 2020 г. (ОВ С 282, 26.8.2020 г., стр. 74).

⁽¹²⁾ Разчетите, представени в настоящото съображение, се основават на подробните бюджетни прогнози, предадени от Италия с програмата за стабилност за 2022 г. С изключение на цялостните данни за бюджетния дефицит и държавния дълг, в представените от Италия прогнози не е взет предвид фискалният пакет, обявен за май 2022 г. Този пакет, приет на 2 май 2022 г., включваше допълнителни мерки за подкрепа през 2022 г., както и повече ресурси за инвестиционни проекти, финансирани на национално равнище, както през 2022 г., така и през следващите години.

- (16) През 2022 г. правителството постепенно премагна по-голямата част от мерките, предприети в отговор на кризата, предизвикана от COVID-19, така че се очаква временните извънредни мерки да намалее от 3,5 % от БВП през 2021 г. на 1,1 % през 2022 г. Държавният дефицит е засегнат от мерките, приети за противодействие на икономическото и социалното въздействие на увеличението на цените на енергията, които според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се оценяват на 0,5 % от БВП през 2022 г. и ще бъдат отменени през 2023 г. ⁽¹³⁾ Тези мерки се състоят главно от социални трансфери за по-бедните домакинства, намаляване на косвените данъци върху потреблението на енергия и субсидии за енергийните дружества. Тези мерки бяха обявени за временни. Ако обаче цените на енергията останат високи през 2023 г., някои от тези мерки биха могли да бъдат продължени. Някои от тези мерки не са целенасочени, по-специално повсеместното намаляване на косвените данъци върху потреблението на енергия (ДДС и фиксирани налози). Бюджетният дефицит е повлиян и от разходите за осигуряване на временна закрила на разселените лица от Украйна, като според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. тези разходи се очаква да бъдат 0,1 % от БВП през 2022 г. и 2023 г. ⁽¹⁴⁾
- (17) В препоръката си от 18 юни 2021 г. Съветът препоръчва през 2022 г. Италия да използва Механизма за възстановяване и устойчивост, за да финансира допълнителни инвестиции в подкрепа на възстановяването, като същевременно следва разумна фискална политика. Освен това тя следва да запази инвестициите, финансирани на национално равнище. Съветът препоръчва също на Италия да ограничи нарастването на национално финансираните текущи разходи. Той също така препоръчва на Италия, когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и осигуряване на фискална устойчивост в средносрочен план, и същевременно да засили инвестициите с цел стимулиране на потенциала за растеж.
- (18) През 2022 г. според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. и въз основа на информацията, включена в програмата за стабилност на Италия за 2022 г., се предвижда фискалната позиция да бъде подкрепяща и да възлиза на – 2,7 % от БВП ⁽¹⁵⁾. Италия планира да предоставя непрекъсната подкрепа за възстановяването, като използва Механизма за възстановяване и устойчивост, за да финансира допълнителни инвестиции, както се препоръчва от Съвета. Положителният принос към икономическата активност на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза, се прогнозира да нарасне с 0,9 % от БВП в сравнение с 2021 г. Предвижда се финансираните на национално равнище инвестиции да осигурят експанзионистичен принос към фискалната позиция от 0,3 процентни пункта през 2022 г. ⁽¹⁶⁾ Поради това Италия планира да запази финансираните на национално равнище инвестиции, както се препоръчва от Съвета. Ръстът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (без новите мерки по отношение на приходите) през 2022 г. се очаква да доведе до експанзионистичен принос в размер на 1,3 процентни пункта към цялостната фискална позиция. Този значителен експанзионистичен принос включва допълнителното въздействие на мерките за справяне с икономическото и социалното въздействие на увеличението на цените на енергията (0,2 % от БВП) ⁽¹⁷⁾, както и разходите за предоставяне на временна закрила на разселените лица от Украйна (0,1 % от БВП). Нарастването на текущите разходи отразява и по-високите разходи за компенсации на служителите в държавния сектор, дължащи се на подновяването на договорите за обществени поръчки за периода 2019—2021 г., за които през 2022 г. ще бъде отчетена значителна част (възлизаща на ¼ % от БВП), а за сектора на здравеопазването също са предвидени допълнителни ресурси (0,1 % от БВП). ЩО се отнася до приходите, намаляването на данъците върху доходите на физическите лица и на регионалния данък върху производствените дейности (0,4 % от БВП) също се очаква да допринесе за експанзионистичната фискална позиция. Поради това, въз основа на настоящите прогнози на Комисията, Италия не ограничава в достатъчна степен нарастването на финансираните на национално равнище текущи разходи през 2022 г.
- (19) В прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда фискалната позиция през 2023 г. да бъде – 1,2 % от БВП, при условие че политиката остане непроменена ⁽¹⁸⁾. Очаква се през 2023 г. Италия да продължи да използва безвъзмездните средства по Механизма за възстановяване и устойчивост, за да финансира допълнителни инвестиции в подкрепа на възстановяването. Положителният принос към икономическата активност на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза, се прогнозира да нарасне с 0,7 процентни пункта от БВП в сравнение с 2022 г. Предвижда се финансираните на

⁽¹³⁾ Числата представляват равнището на годишните бюджетни разходи за мерките, предприети от есента на 2021 г. насам, включително текущите приходи и разходи, както и когато е уместно, мерките за капиталови разходи.

⁽¹⁴⁾ Очаква се общият брой на лицата, разселени от Украйна в Съюза, постепенно да достигне 6 милиона до края на 2022 г., като тяхното географско разпределение се изчислява въз основа на големината на установилата се диаспора, относителното население на приемащата държава членка и актуалното разпределение на разселените лица от Украйна в целия Съюз към март 2022 г. За бюджетните разходи за едно лице оценките се основават на модела за микросимулация EuroMod на Съвместния изследователски център на Комисията, като се вземат предвид както паричните преводи, така и обезщетенията в натура като образование и здравеопазване, на които лицата може да имат право.

⁽¹⁵⁾ Отрицателният знак на показателя съответства на превишение на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за експанзионистична фискална политика.

⁽¹⁶⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат експанзионистичен принос от 0,3 процентни пункта от БВП. Това се обяснява с инвестиционните безвъзмездни средства от правителството, финансирани и със заеми по линия на Механизма за възстановяване и устойчивост, както и с допълнителните разпоредби за държавни гаранции за МСП.

⁽¹⁷⁾ През 2021 г. в Италия вече бяха въведени мерки за справяне с икономическото и социалното въздействие от увеличението на цените на енергията, възлизащи на 0,3 % от БВП. Тези мерки се състоят главно в намаляване на фиксиранияте налози и ставките на ДДС върху сметките за електроенергия и природен газ, както и в увеличаване на социалния бонус за сметките за електроенергия и природен газ.

⁽¹⁸⁾ Отрицателният знак на показателя съответства на превишение на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за експанзионистична фискална политика.

национално равнище инвестиции да осигурят експанзионистичен принос към фискалната позиция от 0,2 процентни пункта през 2023 г. ⁽¹⁹⁾ Същевременно ръстът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (без новите мерки по отношение на приходите) през 2023 г. се очаква да има до голяма степен неутрален принос в размер на – 0,2 процентни пункта към цялостната фискална позиция. Това включва въздействието от постепенното премахване на мерките, насочени към повишените цени на енергията (0,5 % от БВП). Същевременно се предвижда увеличение на социалните трансфери (0,4 % от БВП), дължащо се на индексирания им спрямо процента на инфлация от предходната година, както и допълнителни средства, предвидени в бюджета за сектора на здравеопазването (0,1 % от БВП), за които не са предвидени компенсаторни мерки, да допринесат за растежа на нетните текущи разходи. Поради това като цяло неутралният принос на текущите разходи, финансирани на национално равнище, зависи от постепенното премахване на мерките за справяне с въздействието на увеличението на цените на енергията, както е планирано понастоящем.

- (20) В програмата за стабилност за 2022 г. се очаква дефицитът по консолидирания държавен бюджет постепенно да намалее до 3,3 % от БВП през 2024 г. и до 2,8 % до 2025 г. Поради това се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет да спадне под 3 % от БВП до 2025 г. Тези прогнози предполагат намаление на общите разходи с около 3 процентни пункта от БВП и намаление на общите приходи с около 2 процентни пункта от БВП между 2023 г. и 2025 г. Съгласно програмата за стабилност за 2022 г. съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да намалее през 2025 г., по-конкретно с намаление до 143,4 % през 2024 г. и до 141,4 % през 2025 г. Съгласно анализа на Комисията рисковете за устойчивостта на дълга изглеждат високи в средносрочен план.
- (21) В съответствие с член 19, параграф 3, буква б) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.2 от приложение V към същия регламент планът за възстановяване и устойчивост включва широк набор от взаимно подсилващи се реформи и инвестиции, които трябва да бъдат изпълнени с помощта на примерен график за изпълнението до 31 август 2026 г. Те са в отговор на всички или на значителна част от икономическите и социалните предизвикателства, очертани в специфичните за държавата препоръки, отправени от Съвета до Италия в рамките на европейския семестър през 2019 г. и 2020 г., в допълнение към всички специфични за държавата препоръки, отправени до датата на приемане на плана за възстановяване и устойчивост. По-специално, ефективното и бързо изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост има потенциала да доведе до трайни структурни промени и следователно да окаже трайно въздействие върху италианската икономика и общество. Очаква се широк набор от реформи в ключови области на политиката да доведат до преодоляване на дългогодишните пречки пред икономическия растеж. По-специално, планът за възстановяване и устойчивост съдържа реформи, насочени към насърчване на структурни промени във функционирането на публичната администрация и съдебната система и към подобряване на цялостната бизнес среда. Планираните реформи и инвестиции в секторите на образованието, развитието на уменията и научните изследвания имат потенциала да увеличат човешкия капитал и научноизследователския капацитет в дългосрочен план. Предвидените реформи на пазара на труда и инвестициите за подобряване на перспективите за заетост, по-специално на младите хора и жените, имат потенциала да повишат предлагането на работна ръка, да осигурят равен достъп до умения и в крайна сметка да подпомогнат икономическия растеж. Очаква се реформите в сектори като транспорта и управлението на водите да подобрят структурно икономическата ефективност, наред с другото, чрез по-систематично използване на конкурентни процедури за възлагане на договори за услуги.
- (22) Изпълнението на плана за възстановяване и устойчивост на Италия се очаква да допринесе за постигането на по-нататъшен напредък в екологичния и цифровия преход. Мерките в подкрепа на целите в областта на климата в Италия представляват 37,5 % от общия размер на отпуснатите по плана за възстановяване и устойчивост средства, докато мерките в подкрепа на целите в областта на цифровите технологии възлизат на 25 % от този общ размер. Пълното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост в съответствие със съответните ключови етапи и цели ще помогне на Италия да се възстанови бързо от последиците от кризата с COVID-19, като същевременно укрепи своята устойчивост. Системното участие на социалните партньори и други съответни заинтересовани страни продължава да бъде важно за успешното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост, както и на други икономически политики и политики в областта на заетостта, които излизат извън рамките на плана, за да се гарантира широка ангажираност с цялостната програма на политиката.
- (23) На 17 януари 2022 г. Италия представи програмните документи в областта на политиката на сближаване, предвидени в Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁰⁾, и представи на Европейската комисия първите си програми в областта на политиката на сближаване, предвидени в посочения регламент. В съответствие с Регламент (ЕС) 2021/1060 Италия взема предвид съответните специфични за нея препоръки при програмирането на фондовете на политиката на сближаване за периода 2021–2027 г. Това е предварително условие за подобряване на ефективността и максимално увеличаване на добавената стойност на финансовата подкрепа, която ще бъде получена от фондовете на политиката на сближаване, като същевременно се насърчват координация, взаимно допълване и съгласуваност между тези фондове на политиката на сближаване и други инструменти и фондове на Съюза. Успешното прилагане на Механизма за възстановяване и устойчивост и програмите по линия

⁽¹⁹⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат неутрален принос от 0,0 процентни пункта от БВП.

⁽²⁰⁾ Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 159).

на политиката на сближаване зависи и от премахването на пречките пред инвестициите в подкрепа на екологичния и цифровия преход и балансираното териториално развитие.

- (24) Освен икономическите и социалните предизвикателства, разгледани в плана за възстановяване и устойчивост, Италия е изправена пред редица допълнителни предизвикателства, свързани със системата на данъчно облагане. Политиките за повишаване на ефективността на данъчната система могат да спомогнат за преодоляване на дългогодишните макроикономически дисбаланси. В средносрочен и дългосрочен план една по-благоприятна за растежа и по-ефективна данъчна система би допринесла за намаляване на високия държавен дълг, би подпомогнала растежа на производителността и би подпомогнала създаването на работни места, особено за жените.
- (25) Данъчната тежест върху труда в Италия е висока и профилът на пределните ефективни данъчни ставки върху доходите на физическите лица се характеризира с резки прекъсвания. В края на 2021 г. Италия предприе стъпки за справяне с тези предизвикателства, по-специално чрез въвеждане на универсални детски надбавки и намаляване на данъците върху доходите на физическите лица. Очаква се тези мерки да увеличат умерено предлагането на работна ръка, особено за жените. Данъчната тежест върху труда остава много висока на всички равнища на доходите в сравнение с другите държави членки. В същото време други източници на приходи, които са по-малко вредни за растежа, не се използват достатъчно, което дава възможност за допълнително намаляване на данъчната тежест върху труда по неутрален за бюджета начин. Кадастралните стойности, които служат като основа за изчисляване на данъка върху недвижимото имущество, до голяма степен са остарели. Броят и обхватът на данъчните разходи, включително за ДДС, са високи и следва да се предприемат действия за тяхното рационализиране. И накрая, въпреки относително високите приходи от енергийни данъци в Италия, планирането им не насърчава в достатъчна степен прехода към по-чисти технологии, което се дължи и на широкото използване на вредни за околната среда субсидии. Тези различни измерения са обхванати от закона за данъчната реформа, представен от правителството в края на 2021 г., който след приемането му ще трябва да бъде приложен чрез законодателни постановления.
- (26) В отговор на мандата, възложен от държавните и правителствените ръководители на Съюза във Версайската декларация, предложението на Комисията за план REPowerEU има за цел постепенно да бъде премахната зависимостта на Съюза от вноса на изкопаеми горива от Русия във възможно най-кратък срок. За тази цел в диалог с държавите членки Комисията се стреми да определи най-подходящите проекти, инвестиции и реформи на национално и регионално равнище и на равнището на Съюза. Целта на тези мерки е да се намали цялостната зависимост от изкопаеми горива и да се замени вносът на изкопаеми горива от Русия.
- (27) Италия е силно зависима от вноса на енергия от Русия, по-специално на газ, като 43 % от нейния газ се внася от Русия (малко под средното равнище от 44 % за Съюза) и 42 % от газа в нейния енергиен микс. Зависимостта от Русия по отношение на суровия нефт е по-ниска (11 %) от средната стойност за Съюза от 26 % (нефтът представлява 32 % от енергийния микс на Италия)⁽²¹⁾. Въпреки че Италия не е изправена пред значителни проблеми по отношение на сигурността на доставките на природен газ в краткосрочен план, като се има предвид значителният ѝ капацитет за съхранение и тръбопроводните връзки със Северна Африка и Азербайджан, руското нашествие в Украйна може да създаде предизвикателства в средносрочен и дългосрочен план. Италия има възможност да преодолее затрудненията, за да увеличи капацитета за пренос на енергия както в рамките на страната, така и със съседните държави. Препоръчва се новата инфраструктура и мрежовите инвестиции, свързани с природния газ, да бъдат съобразени с бъдещето, когато е възможно, за да се улесни дългосрочната им устойчивост чрез бъдеща промяна на предназначението им за устойчиви горива. Понастоящем Италия разнообразява своя енергиен микс, като увеличава дела на възобновяемите енергийни източници, по-специално благодарение на слънчевата енергия, вятърната енергия, водорода и устойчивия биометан. Въпреки това, също и с оглед на потенциалните предизвикателства, произтичащи от текущата геополитическа ситуация, може да се ускори и увеличи внедряването на възобновяеми енергийни източници, предвидено в националния план в областта на енергетиката и климата. Италия има възможност да продължи да предприема мерки за улесняване на разрешаването на проекти за енергия от възобновяеми източници. Освен това целите на Италия по отношение на енергийната ефективност може да не са достатъчни за справяне с тези предизвикателства, нито за постигане на амбициите на пакета „Подготвени за цел 55“. Стратегията за енергийна ефективност за строителния сектор разчита предимно на временни мерки и следва да бъде допълнена от средносрочна и дългосрочна стратегия, включително по-силни мерки за енергийна ефективност в предприятията, по-специално в промишлеността. Освен това е необходимо да се ускори декарбонизацията на транспортния сектор, включително чрез ускоряване на разгръщането на зарядни станции за електрически превозни средства и постигане на напредък по ключови проекти в областта на железопътния, велосипедния и обществен транспорт. За постигането на съответствие с целите „Подготвени за цел 55“ в Италия, ще е необходима още по-голяма амбиция по отношение на намаляването на емисиите на парникови газове и увеличаването на енергията от възобновяеми източници и повишаването на енергийната ефективност.

⁽²¹⁾ Евростат (2020 г.), дял на руския внос спрямо общия внос на природен газ, суров нефт. За средните стойности за ЕС-27 общият внос се основава на вноса извън ЕС-27. За Италия общият внос включва търговията в рамките на ЕС. Суровият нефт не включва рафинираните нефтопродукти.

- (28) Въпреки че ускоряването на прехода към неутралност по отношение на климата и премахването на изкопаемите горива ще доведе до значителни разходи за реструктуриране в няколко сектора, Италия може да използва Механизма за справедлив преход в контекста на политиката на сближаване, за да смекчи социално-икономическото въздействие на прехода в най-засегнатите региони. Освен това Италия може да използва Европейския социален фонд плюс, създаден с Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета⁽²²⁾, за да подобри възможностите за заетост и да засили социалното сближаване.
- (29) С оглед на оценката на Комисията Съветът разгледа програмата за стабилност за 2022 г., като становището му⁽²³⁾ е изразено в препоръка 1.
- (30) С оглед на тясната взаимобвързаност между икономиките на държавите членки от еврозоната и колективния им принос за функционирането на Икономическия и паричен съюз Съветът препоръча на държавите членки от еврозоната да предприемат действия, включително чрез своите планове за възстановяване и устойчивост, за да изпълнят препоръките, съдържащи се в препоръката от 2022 г. относно икономическата политика на еврозоната. За Италия това е отразено по-специално в препоръки 1 и 2.
- (31) С оглед на задълбочения преглед и оценката, направени от Комисията, Съветът разгледа националната програма за реформи за 2022 г. и програмата за стабилност за 2022 г. Неговите препоръки по член 6 от Регламент (ЕС) № 1176/2011 са отразени в препоръки 1—2. Препоръки 1 и 2 ще допринесат и за изпълнението на препоръката от 2022 г. относно еврозоната, и по-специално на първата, втората и четвъртата препоръка относно еврозоната. Фискалните политики, посочени в препоръка 1, спомагат, наред с друго, за преодоляването на дисбалансите, свързани с големия държавен дълг. Политиките, посочени в препоръка 2, спомагат, наред с другото, за преодоляване на дисбалансите, свързани с високия държавен дълг и продължителната слаба динамика на производителността, в контекста на нестабилност на пазара на труда и някои слабости във финансовия сектор,

ПРЕПОРЪЧВА на Италия да предприеме през 2022 г. и 2023 г. следните действия:

1. През 2023 г. да осигури разумна фискална политика, по-специално като ограничи растежа на финансираните на национално равнище първични текущи разходи под средносрочния потенциален ръст на производството, като се вземе предвид продължаващата временна и целенасочена подкрепа за най-уязвимите от покачането на цените на енергията домакинства и предприятия и за хората, бягащи от Украйна. Да има готовност да адаптира текущите разходи към променящата се ситуация. Да увеличи публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход, както и за енергийната сигурност, като се вземе предвид инициативата REPowerEU, включително чрез използване на Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза. За периода след 2023 г. да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и осигуряване на надеждно и постепенно намаляване на дълга и фискална устойчивост в средносрочен план чрез постепенна консолидация, инвестиции и реформи. С цел допълнително намаляване на данъците върху труда и повишаване на ефективността на системата, да приеме и прилага правилно закона за данъчната реформа, по-специално чрез преразглеждане на ефективните пределни данъчни ставки, приваждане на кадастралните стойности в съответствие с текущите пазарни стойности, рационализиране и намаляване на данъчните разходи, включително за ДДС, и вредните за околната среда субсидии, като същевременно се гарантира справедливост, и чрез намаляване на сложността на данъчния кодекс.
2. Да продължи да изпълнява своя план за възстановяване и устойчивост в съответствие с ключовите етапи и целите, включени в Решението за изпълнение на Съвета от 13 юли 2021 г. Да приключи бързо преговорите с Комисията по програмните документи в областта на политиката на сближаване за периода 2021—2027 г., за да започне да ги изпълнява.
3. Да намали цялостната зависимост от изкопаеми горива и да диверсифицира енергийния внос. Да преодолее затрудненията с цел увеличаване на капацитета на вътрешния пренос на газ, да развива електроенергийни междусистемни връзки, да ускорява разгръщането на допълнителни мощности за енергия от възобновяеми източници и да приема мерки за повишаване на енергийната ефективност и насърчаване на устойчивата мобилност.

Съставено в Брюксел на 12 юли 2022 година.

За Съвета
Председател
Z. STANJURA

⁽²²⁾ Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за създаване на Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+) и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1296/2013 (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 21).

⁽²³⁾ Съгласно член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1466/97.

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА**от 12 юли 2022 година****относно националната програма за реформи на Кипър за 2022 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Кипър за 2022 г.**

(2022/C 334/13)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121, параграф 2 и член 148, параграф 4 от него,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики ⁽¹⁾, и по-специално член 5, параграф 2 от него,

като взе предвид Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 г. относно предотвратяването и коригирането на макроикономическите дисбаланси, и по-специално член 6, параграф 1 от него ⁽²⁾,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

като взе предвид заключенията на Европейския съвет,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта,

като взе предвид становището на Икономическия и финансов комитет,

като взе предвид становището на Комитета за социална закрила,

като взе предвид становището на Комитета за икономическа политика,

като има предвид, че:

- (1) Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁾, с който бе създаден Механизъм за възстановяване и устойчивост, влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По Механизма за възстановяване и устойчивост се предоставя финансова подкрепа за осъществяването на реформи и инвестиции, водещи до фискален стимул, финансиран от Съюза. Той допринася за икономическото възстановяване и за осъществяването на устойчиви и увеличаващи растежа реформи и инвестиции, по-специално за насърчаването на екологичния и цифровия преход, като същевременно укрепва устойчивостта и потенциалния растеж на икономиките на държавите членки. Той спомага също за укрепване на устойчивите публични финанси и за стимулиране на растежа и създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план. Максималното финансово участие за държава членка в рамките на Механизма за възстановяване и устойчивост ще бъде актуализирано през юни 2022 г. в съответствие с член 11, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241.
- (2) На 24 ноември 2021 г. Комисията прие годишния обзор на устойчивия растеж, с което постави началото на европейския семестър за координация на икономическите политики за 2022 г. Тя надлежно взе предвид Социалния ангажимент от Порто, подписан на 7 май 2021 г., за по-нататъшно прилагане на Европейския стълб на социалните права, провъзгласен от Европейския парламент, Съвета и Комисията на 17 ноември 2017 г. На 25 март 2022 г. Европейският съвет одобри приоритетите на годишния обзор на устойчивия растеж за 2022 г. Въз основа на Регламент (ЕС) № 1176/2011 на 24 ноември 2021 г. Комисията прие също доклада за механизма за предупреждение, в който беше посочено, че Кипър е една от държавите членки, за които ще е нужен задълбочен преглед. На същата дата Комисията прие и препоръка за препоръка на Съвета относно икономическата политика на еврозоната и предложение за съвместния доклад за заетостта за 2022 г., в който се анализира прилагането на насоките за заетостта и принципите на Европейския стълб на социалните права. На 5 април 2022 г. Съветът прие препоръката относно икономическата политика на еврозоната ⁽⁴⁾ („препоръката от 2022 г. относно еврозоната“), а на 14 март 2022 г. – съвместния доклад за заетостта.

⁽¹⁾ ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

⁽²⁾ ОВ L 306, 23.11.2011 г., стр. 25.

⁽³⁾ Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

⁽⁴⁾ Препоръка на Съвета от 5 април 2022 г. относно икономическата политика на еврозоната (ОВ C 153, 7.4.2022 г., стр. 1).

- (3) След световната пандемия нахлуването на Русия в Украйна значително промени геополитическия и икономическия контекст. Последниците от нахлуването върху икономиките на държавите членки бяха усетени, наред с другото, чрез по-високите цени на енергията, храните и суровините и по-слабите перспективи за растеж. По-високите цени на енергията са особено тежки за най-уязвимите домакинства, изпитващи енергийна бедност или изложени на риск от енергийна бедност, както и за дружествата, които са най-уязвими спрямо растежа на цените на енергията. В Съюза се наблюдава и безпрецедентен приток на хора, бягащи от Украйна. Икономическите последици от агресивната война на Русия засегнаха държавите членки асиметрично. В този контекст на 4 март 2022 г. за първи път бе задействана Директива 2001/55/ЕО на Съвета⁽⁵⁾ чрез Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета⁽⁶⁾, с която на разселените лица от Украйна беше предоставено правото на законно пребиваване в Съюза, както и достъп до образование и обучение, пазара на труда, здравеопазване, жилищно настаняване и социално подпомагане.
- (4) Като се има предвид бързо променящата се икономическа и геополитическа ситуация, през 2022 г. европейският семестър възобновява широкообхватната си координация на икономическите политики и политиките по заетостта, като същевременно се усъвършенства в съответствие с изискванията за изпълнение на Механизма за възстановяване и устойчивост, както е посочено в годишния обзор на устойчивия растеж за 2022 г. Изпълнението на приетите планове за възстановяване и устойчивост е от съществено значение за постигането на приоритетите на политиката в рамките на европейския семестър, тъй като плановете обхващат всички или значителна част от съответните специфични за всяка държава препоръки, отправени през циклите на европейския семестър за 2019 г. и 2020 г. Специфичните за всяка държава препоръки за 2019 г. и 2020 г. продължават да бъдат също толкова важни и за плановете за възстановяване и устойчивост, които са преразгледани, актуализирани или изменени в съответствие с членове 14, 18 и 21 от Регламент (ЕС) 2021/241, в допълнение към всички останали специфични за всяка държава препоръки, отправени до датата, на която са представени тези преразгледани, актуализирани или изменени планове.
- (5) Общата клауза за дерогация в Пакта за стабилност и растеж действа от март 2020 г. В съобщението си от 3 март 2021 г., озаглавено „Една година от началото на пандемията от COVID-19: ответни мерки на фискалната политика“, Комисията изрази становище, че решението за дезактивиране или продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация следва да се основава на цялостна оценка на състоянието на икономиката, като равнището на икономическата активност в Съюза или еврозоната се сравнява с равнищата отпреди кризата (края на 2019 г.) като ключов количествен критерий. Повишената несигурност и силните рискове от влошаване на икономическите перспективи в контекста на войната в Европа, безпрецедентното покачване на цените на енергията и продължаващите смущения във веригата на доставки оправдават удължаването на срока на действие на общата клауза за дерогация на Пакта за стабилност и растеж до 2023 г.
- (6) Съгласно подхода в препоръката на Съвета от 18 юни 2021 г.⁽⁷⁾, съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Кипър за 2021 г., общата фискална позиция понастоящем се измерва най-добре с промяната в първичните разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и като се изключват временните извънредни мерки, свързани с кризата с COVID-19), но като се включват свързаните със средносрочния потенциален растеж разходи, финансирани с безвъзмездна подкрепа (безвъзмездни средства) по Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове от Съюза⁽⁸⁾. Освен общата фискална позиция, за да се прецени дали националната фискална политика е предпазлива и дали съставът ѝ допринася за устойчиво възстановяване, което е в съответствие с екологичния и цифровия преход, се обръща внимание и на развитието на финансираните на национално равнище първични текущи разходи⁽⁹⁾ (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и като се изключват временните извънредни мерки, свързани с кризата с COVID-19) и инвестиции.

⁽⁵⁾ Директива 2001/55/ЕО на Съвета от 20 юли 2001 г. относно минималните стандарти за предоставяне на временна закрила в случай на масово навлизане на разселени лица и за мерките за поддържане на баланса между държавите членки в полагането на усилия за прием на такива лица и понасяне на последиците от този прием (ОВ L 212, 7.8.2001 г., стр. 12).

⁽⁶⁾ Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета от 4 март 2022 г. за установяване на съществуването на масово навлизане на разселени лица от Украйна по смисъла на член 5 от Директива 2001/55/ЕО и за въвеждане на временна закрила (ОВ L 71, 4.3.2022 г., стр. 1).

⁽⁷⁾ Препоръка на Съвета от 18 юни 2021 г., съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност за 2021 г. на Кипър (ОВ С 304, 29.7.2021 г., стр. 58).

⁽⁸⁾ Прогнозите за фискалната позиция и нейните компоненти в настоящата препоръка са оценки на Комисията, основани на допусканията, залегнали в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. Оценките на Комисията на средносрочния потенциален растеж не включват положителното въздействие на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и които могат да стимулират потенциалния растеж.

⁽⁹⁾ Нефинансирани с безвъзмездни средства от Механизма за възстановяване и устойчивост или други фондове на Съюза.

- (7) На 2 март 2022 г. Комисията прие съобщение, в което се предоставят общи насоки за фискалната политика през 2023 г. („фискалните насоки“), целящи да се подпомогне изготвянето на програмите за стабилност и конвергенция на държавите членки и по този начин да се засили координацията на политиките. Комисията отбеляза, че въз основа на макроикономическите перспективи от зимната прогноза от 2022 г. преминаването от съвкупна подкрепяща фискална позиция през 2020–2022 г. към до голяма степен неутрална съвкупна фискална позиция, при запазване на готовността да се реагира на променящата се икономическа ситуация, изглежда подходящо през 2023 г. Комисията обяви, че фискалните препоръки за 2023 г. следва да продължат да бъдат диференцирани между отделните държави членки и да вземат предвид възможното разпространение на ефекти между отделните държави. Комисията прикани държавите членки да отразят насоките в своите програми за стабилност и конвергенция. Комисията пое ангажимент да следи отблизо икономическото развитие и при необходимост ще коригира своите насоки на политиката най-късно с пролетния пакет за европейския семестър от края на май 2022 г.
- (8) По отношение на фискалните насоки фискалните препоръки за 2023 г. отчитат влошените икономически перспективи, повишената несигурност и допълнителните рискове от влошаване, както и по-високата инфлация в сравнение със зимната прогноза от 2022 г. на Комисията. На фона на тези съображения фискалните мерки трябва да доведат до увеличение на публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход и енергийната сигурност и до поддържане на популателната способност на най-уязвимите домакинства, така че да се смекчи въздействието на покачването на цените на енергията и да се спомогне за ограничаване на инфлационния натиск от вторични ефекти чрез целенасочени и временни мерки. Фискалната политика трябва да остане гъвкава, за да се адаптира към бързо променящите се обстоятелства, включително предизвикателствата, произтичащи от агресивната война на Русия срещу Украйна по отношение на отбраната и сигурността, и да бъде диференцирана в отделните държави членки в зависимост от тяхното фискално и икономическо положение, включително по отношение на излагането им на кризата и притока на разселени лица от Украйна.
- (9) На 17 май 2021 г. Кипър представи на Комисията своя национален план за възстановяване и устойчивост в съответствие с член 18, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/241. Съгласно член 19 от Регламент (ЕС) 2021/241 Комисията оцени целесъобразността, ефективността, ефикасността и съгласуваността на плана за възстановяване и устойчивост в съответствие с насоките за оценка, съдържащи се в приложение V към посочения регламент. На 20 юли 2021 г. Съветът прие своето решение за изпълнение за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Кипър⁽¹⁰⁾. Отпускането на трансовете зависи от приемането на решение на Комисията в съответствие с член 24, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2021/241, гласящо, че Кипър е изпълнил задоволително съответните ключови етапи и цели, определени в решението за изпълнение на Съвета. Задоволителното изпълнение предполага, че постигането на предходните ключови етапи и цели е запазено.
- (10) В съответствие с член 4 от Регламент (ЕО) № 1466/97, на 5 май 2022 г. Кипър представи своята национална програма за реформи за 2022 г., а на 2 май 2022 г. — програмата си за стабилност за 2022 г. Двете програми бяха оценени заедно, за да бъдат отчетени взаимовръзките между тях. В съответствие с член 27 от Регламент (ЕС) 2021/241 националната програма за реформи за 2022 г. отразява също шестмесечното докладване на Кипър относно напредъка, постигнат при изпълнението на неговия план за възстановяване и устойчивост.
- (11) На 23 май 2022 г. Комисията публикува доклада за Кипър за 2022 г. В него беше оценен напредъкът на Кипър в изпълнението на съответните специфични за държавата препоръки, приети от Съвета през 2019 г., 2020 г. и 2021 г., и беше направен преглед на изпълнението на Кипър на плана за възстановяване и устойчивост въз основа на набора от показатели за възстановяване и устойчивост. Въз основа на този анализ в доклада за държавата бяха посочени пропуски по отношение на предизвикателствата, които не са разгледани или са само частично разгледани в плана за възстановяване и устойчивост, както и по отношение на новите и нововъзникващите предизвикателства, включително породените от руското нахлуване в Украйна. В него бяха оценени също напредъкът на Кипър при прилагането на Европейския стълб на социалните права и постигането на водещите цели на Съюза в областта на заетостта, уменията и намаляването на бедността, както и напредъкът в постигането на целите на ООН за устойчиво развитие.

⁽¹⁰⁾ ST 10686/2021 INIT; ST 10686/2021 ADD 1.

- (12) Комисията извърши задълбочен преглед по член 5 от Регламент (ЕС) № 1176/2011 за Кипър и публикува резултатите от него на 23 май 2022 г. Комисията заключи, че в Кипър са налице прекомерни макроикономически дисбаланси. По-специално, големият дефицит по текущата сметка се влоши значително по време на кризата, предизвикана от COVID-19, което създаде допълнителна тежест за вече високия външен, публичен и частен дълг, а необслужваните кредити във финансовия сектор остават високи въпреки значителното намаление.
- (13) В препоръката си от 20 юли 2020 г. ⁽¹¹⁾ Съветът препоръча на Кипър да предприеме всички необходими мерки през 2020 и 2021 г., в съответствие с общата клауза за дерогация, за ефективно справяне с пандемията от COVID-19, поддържане на икономиката и подпомагане на последващото възстановяване. Освен това той препоръча на Кипър, когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискални политики, насочени към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на дълга, като същевременно засили инвестициите. През 2021 г. съгласно данните, потвърдени от Евростат, дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Кипър намаля от 5,8 % от БВП през 2020 г. на 1,7 %. Ответните мерки на фискалната политика на Кипър подпомогнаха икономическото възстановяване през 2021 г., а временните извънредни мерки намаляха от 3,6 % от БВП през 2020 г. на 3,0 % през 2021 г. Мерките, предприети от Кипър през 2021 г., бяха в съответствие с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г. Дискреционните бюджетни мерки, приети от правителството през 2020 г. и 2021 г., бяха временни или съпътствани от компенсаторни мерки. Съгласно данните, потвърдени от Евростат, консолидираният държавен дълг намаля от 115,0 % от БВП през 2020 г. на 103,6 % от БВП през 2021 г.
- (14) Макроикономическият сценарий в основата на бюджетните прогнози на програмата за стабилност през 2022 г. е реалистичен. Правителството предвижда реалният БВП да нарасне с 2,7 % през 2022 г. и с 3,8 % през 2023 г. За сравнение в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда по-нисък растеж на реалния БВП от 2,3 % през 2022 г. и 3,5 % през 2023 г., главно поради очакваното по-слабо външно търсене в прогнозата на Комисията, т.е. отрицателен принос на нетния износ в сравнение с умерен принос за стабилност за 2022 г. В своята програма за стабилност за 2022 г. правителството очаква Кипър да постигне балансирана бюджетна позиция през 2022 г. и бюджетен излишък от 0,4 % от БВП през 2023 г. Подобрението през 2022 г. отразява главно премахването на повечето извънредни мерки. Според програмата за стабилност за 2022 г. съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да намалее до 93,9 % през 2022 г. и да спадне до 88,2 % до 2023 г. Въз основа на мерките на политиката, известни към крайната дата за изготвяне на прогнозата, в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда бюджетен дефицит за 2022 г. и 2023 г. в размер съответно на 0,3 % от БВП и 0,2 % от БВП. Това е по-ниско от салдата, предвидени в програмата за стабилност за 2022 г., главно поради по-консервативните прогнози за данъчните приходи в прогнозата на Комисията. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда като цяло подобно съотношение на консолидирания държавен дълг към БВП от 93,9 % през 2022 г. и 88,8 % през 2023 г. Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. средносрочният (10-годишният среден) потенциален ръст на производството понастоящем се оценява на 2,6 %. Тази прогноза не включва обаче въздействието на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и могат да стимулират потенциалния растеж на Кипър.
- (15) През 2022 г. правителството постепенно премахна по-голямата част от мерките, предприети в отговор на кризата, предизвикана от COVID-19, така че се очаква временните извънредни мерки да намалят от 3,0 % от БВП през 2021 г. на 0,4 % през 2022 г. Държавният дефицит е засегнат от мерките, приети за противодействие на икономическото и социалното въздействие на увеличението на цените на енергията, които според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се оценяват на 0,2 % от БВП през 2022 г. и се очаква да бъдат поетапно отменени през 2023 г. ⁽¹²⁾ Тези мерки се състоят главно от социални трансфери за по-бедните домакинства, намаляване на косвените данъци върху потреблението на енергия и горни граници на цените на дребно и едро. Тези мерки бяха обявени за временни. Ако обаче цените на енергията останат високи през 2023 г., някои от тези мерки биха могли да бъдат продължени. Някои от тези мерки не са целенасочени, по-специално намаляването на данъчната ставка за сметките за електроенергия на домакинствата, намаляването на цените на потребителските тарифи и намаляването на акцизите върху петрола. Бюджетният дефицит е повлиян и от разходите за осигуряване на временна закрила на разселените лица от Украйна, като според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. тези разходи се очаква да бъдат 0,1 % от БВП през 2022 г. и 0,2 % през 2023 г. ⁽¹³⁾

⁽¹¹⁾ Препоръка на Съвета от 20 юли 2020 г. относно националната програма за реформи на Кипър за 2020 г. и съдържаша становище на Съвета относно програмата за стабилност на Кипър за 2020 г. (ОВ С 282, 26.8.2020 г., стр. 82).

⁽¹²⁾ Числата представляват равнището на годишните бюджетни разходи за мерките, предприети от есента на 2021 г. насам, включително текущите приходи и разходи, както и когато е уместно, мерките за капиталови разходи.

⁽¹³⁾ Очаква се общият брой на лицата, разселени от Украйна в Съюза, постепенно да достигне 6 милиона до края на 2022 г., като тяхното географско разпределение се изчислява въз основа на големината на установилата се диаспора, относителното население на приемащата държава членка и актуалното разпределение на разселените лица от Украйна в целия Съюз към март 2022 г. За бюджетните разходи за едно лице оценките се основават на модела за микросимулация EuroMod на Съвместния изследователски център на Комисията, като се вземат предвид както паричните преводи, така и обезщетенията в натура като образование и здравеопазване, на които лицата може да имат право.

- (16) В препоръката си от 18 юни 2021 г. Съветът препоръчва през 2022 г. Кипър да поддържа подкрепяща фискална позиция, включително импулса, осигурен от Механизма за възстановяване и устойчивост, и да запази инвестициите, финансирани на национално равнище. Съветът също така препоръчва на Кипър, когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и осигуряване на фискална устойчивост в средносрочен план, и същевременно да засили инвестициите с цел стимулиране на потенциала за растеж.
- (17) През 2022 г. според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. и информацията, включена в програмата за стабилност на Кипър за 2022 г., се предвижда фискалната позиция да бъде рестриктивна и да възлиза на + 0,9 % от БВП, а Съветът препоръчва подкрепяща фискална позиция ⁽¹⁴⁾. Кипър планира да предоставя непрекъсната подкрепа за възстановяването, като използва Механизма за възстановяване и устойчивост, за да финансира допълнителни инвестиции, както се препоръчва от Съвета. Положителният принос към икономическата активност на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза, се прогнозира да нарасне с 0,7 процентни пункта от БВП в сравнение с 2021 г. Предвижда се финансираните на национално равнище инвестиции да осигурят рестриктивен принос към фискалната позиция от 0,6 процентни пункта през 2022 г. ⁽¹⁵⁾ Поради това Кипър не планира да запази инвестициите, финансирани на национално равнище. Същевременно ръстът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (без новите мерки по отношение на приходите) през 2022 г. се очаква да доведе до принос в размер на 1,1 процентни пункта към цялостната фискална позиция. Това включва допълнителното въздействие на мерките за справяне с икономическото и социалното въздействие на увеличението на цените на енергията (0,1 % от БВП), както и разходите за предоставяне на временна закрила на разселените лица от Украйна (0,1 % от БВП).
- (18) В прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда фискалната позиция през 2023 г. да бъде + 0,1 % от БВП, при условие че политиката остане непроменена ⁽¹⁶⁾. Очаква се през 2023 г. Кипър да продължи да използва безвъзмездните средства по Механизма за възстановяване и устойчивост, за да финансира допълнителни инвестиции в подкрепа на възстановяването. Положителният принос към икономическата активност на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза, се прогнозира да нарасне с 0,3 процентни пункта от БВП в сравнение с 2022 г. Предвижда се финансираните на национално равнище инвестиции да осигурят рестриктивен принос към фискалната позиция от 0,1 процентни пункта през 2023 г. ⁽¹⁷⁾ Същевременно ръстът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (без новите мерки по отношение на приходите) през 2023 г. се очаква да доведе до неутрален като цяло принос в размер на 0,1 процентни пункта към цялостната фискална позиция. Това включва въздействието на отмяната на мерките, свързани с увеличението на цените на енергията (0,2 % от БВП), както и допълнителните разходи за предоставяне на временна закрила на разселените лица от Украйна (0,1 % от БВП).
- (19) В програмата за стабилност за 2022 г. се очаква излишъкът по консолидирания държавен бюджет постепенно да нарасне до 1,5 % от БВП през 2024 г. и до 1,7 % до 2025 г. Ето защо се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет да остане под 3 % от БВП през периода на програмата. Тези прогнози предполагат намаляване на някои публични разходи, по-специално субсидии, и ограничаване на растежа на други, включително междинното потребление и социалните трансфери в натура. Предвижда се също намаляване на публичните инвестиции като процент от БВП след върховата стойност през 2022 г. Съгласно програмата за стабилност за 2022 г. съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да намалее през 2025 г., по-конкретно с намаление до 81 % през 2024 г. и до 76,7 % през 2025 г. Съгласно анализа на Комисията рисковете за устойчивостта на дълга изглеждат средни в средносрочен план.
- (20) В съответствие с член 19, параграф 3, буква б) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.2 от приложение V към същия регламент планът за възстановяване и устойчивост включва широк набор от взаимно подсилващи се реформи и инвестиции с примерен график за изпълнението, който да приключи до 31 август 2026 г. Те спомагат за преодоляването на всички или на значителна част от икономическите и социалните предизвикателства, очертани в специфичните за държавата препоръки, отправени от Съвета до Кипър в рамките на европейския семестър през 2019 г. и 2020 г., в допълнение към всички специфични за държавата препоръки, отправени до датата на приемане на плана за възстановяване и устойчивост. По-специално, те са свързани с публичните финанси и здравеопазването, пазара на труда и социалната политика, образованието и уменията, публичните и частните инвестиции и екологичния и цифровия преход, както и структурните реформи за подобряване на функционирането на публичния сектор, борбата с корупцията и улесняването на намаляването на необслужваните кредити в банковия сектор.

⁽¹⁴⁾ Положителният знак на показателя съответства на недостиг на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за рестриктивна фискална политика.

⁽¹⁵⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат неутрален принос от 0,0 процентни пункта от БВП.

⁽¹⁶⁾ Положителният знак на показателя съответства на недостиг на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за рестриктивна фискална политика.

⁽¹⁷⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат рестриктивен принос от 0,2 процентни пункта от БВП.

- (21) Изпълнението на плана за възстановяване и устойчивост на Кипър се очаква да допринесе за постигането на по-нататъшен напредък в екологичния и цифровия преход. Мерките в подкрепа на целите в областта на климата на Кипър представляват 41 % от общия размер на отпуснатите по плана за възстановяване и устойчивост средства, докато мерките в подкрепа на целите в областта на цифровите технологии възлизат на 23 % от общия размер на отпуснатите по плана за възстановяване и устойчивост средства. Пълното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост в съответствие със съответните ключови етапи и цели ще помогне на Кипър да се възстанови бързо от последиците от кризата с COVID-19, като същевременно укрепи своята устойчивост. Системното участие на социалните партньори и други съответни заинтересовани страни продължава да бъде важно за успешното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост, както и на други икономически политики и политики в областта на заетостта, които излизат извън рамките на плана за възстановяване и устойчивост, за да се гарантира широка ангажираност с цялостната програма на политиката.
- (22) Кипър представи споразумението за партньорство, предвидено в Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁸⁾, както и останалите програми в областта на политиката на сближаване, на 30 декември 2021 г. В съответствие с Регламент (ЕС) 2021/1060 Кипър трябва да вземе предвид съответните специфични за нея препоръки при програмирането на фондовете на политиката на сближаване за периода 2021–2027 г. Това е предварително условие за подобряване на ефективността и максимално увеличаване на добавената стойност на финансовата подкрепа, която ще бъде получена от фондовете на политиката на сближаване, като същевременно се насърчават координацията, взаимно допълване и съгласуваност между тези фондове на политиката на сближаване и други инструменти и фондове на Съюза. Успешното прилагане на Механизма за възстановяване и устойчивост и програмите по линия на политиката на сближаване зависи и от премахването на пречките пред инвестициите в подкрепа на екологичния и цифровия преход и балансираното териториално развитие.
- (23) Освен икономическите и социалните предизвикателства, разгледани в плана за възстановяване и устойчивост, Кипър е изправен пред допълнително предизвикателство, свързано с управлението на държавните субекти (ДС). Системата за управление показва пропуски по отношение на международните стандарти (напр. насоките относно корпоративното управление на ДС на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие и инструментариума на Световната банка за корпоративно управление на ДС), които влияят върху производителността и бизнес средата в Кипър. По-специално, повишената прозрачност и по-високата отчетност за финансовите резултати и публичните цели ще повишат ефикасността и ефективността на ДС. Ще се подобри и прилагането на най-добри практики, като например основаният на заслуги и прозрачен процес за назначаване на членове на управителните органи на ДС и прехвърлянето на функцията за собственост на ДС от ресорните министерства, ориентирани към политиката, към специален централен орган. Отварянето на жизнеспособни от търговска гледна точка пазари, на които понастоящем ДС имат господстващо положение (напр. на енергийния пазар), би направило тези пазари по-ефективни, би ускорило екологичния и цифровия преход и би спомогнало за диверсифицирането на икономиката. Предприемането на действия по отношение на ДС би направило по-ефективно управлението в Кипър, а пазарът за местните и чуждестранните предприятия — по-справедлив и по-прозрачен. Това е в съответствие с целите на дългосрочната стратегия за Кипър и плана за действие, на който тя се основава (в рамките на инициативата „Модернизиране на държавните предприятия и създаване на подходящи стимули за иновации и ефективност“). Политиките, насочени към подобряване на управлението на ДС, могат да допринесат за намаляване на държавния дълг, тъй като по-доброто управление на ДС би увеличило ефективността на публичния сектор. Това може също така да спомогне за подобряване на бизнес средата и за увеличаване на потенциалния растеж.
- (24) В отговор на мандата, възложен от държавните и правителствените ръководители на Съюза във Версайската декларация, предложението на Комисията за план REPowerEU има за цел постепенно да бъде премахната зависимостта на Съюза от вноса на изкопаеми горива от Русия във възможно най-кратък срок. За тази цел в диалог с държавите членки Комисията се стреми да определи най-подходящите проекти, инвестиции и реформи на национално и регионално равнище и на равнището на Съюза. Целта на тези мерки е да се намали цялостната зависимост от изкопаеми горива и да се замени вносът на изкопаеми горива от Русия.
- (25) Пълният потенциал на възобновяемите енергийни източници в Кипър може да бъде допълнително разгърнат и ускорен, по-специално чрез по-нататъшно опростяване на процедурите за издаване на разрешения и допълнителни инвестиции в съоръжения за слънчева енергия. Понастоящем Кипър не използва газ, въпреки че нефтът представлява 85,6 % от енергийния микс. Като се имат предвид големите колебания в цените на енергията на световните пазари, от решаващо значение за устойчивостта на кипърската икономика е да се намали силната ѝ зависимост от нефта. Доставките на нефт зависят изцяло от вноса, въпреки че вносът на нефт от Русия е едва 1 %, което е доста под средната стойност за Съюза от 23 % ⁽¹⁹⁾. За да се диверсифицират енергийните доставки и да се намали зависимостта от внос, Кипър би имал полза от ускоряването на разработването на инфраструктура за внос на газ, която би могла да бъде съвместима с водорода в бъдеще, газопроводна междусистемна връзка, която ще бъде също адаптирана към

⁽¹⁸⁾ Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 159).

⁽¹⁹⁾ Евростат (2020 г.), дял на руския внос спрямо общия внос на природен газ, нефт и въглища. За средните стойности за ЕС-27 общият внос се основава на вноса от държави извън ЕС-27. За Кипър общият внос включва търговията в рамките на ЕС. Нефтът включва суровия нефт и рафинираните нефтопродукти.

водорода в бъдеще, и междусистемни електроенергийни връзки, за да се улесни разширеното използване на възобновяемите енергийни източници. Освен това наскоро откритите офшорни газови находища осигуряват значителна възможност на Кипър да продължи да изгражда своята енергийна независимост успоредно с усилията си за ускоряване на мерките по отношение на възобновяемите енергийни източници и енергийната ефективност. Препоръчва се новата инфраструктура и мрежовите инвестиции, свързани с природния газ, да бъдат съобразени с бъдещето, когато е възможно, за да се улесни дългосрочната им устойчивост чрез бъдеща промяна на предназначението им за устойчиви горива. Наред с това политиките за енергийна ефективност биха могли да бъдат разширени и ускорени, включително в областта на транспорта. Очаква се мерките за енергийна ефективност да спомогнат и за справяне с енергийната бедност, пред която е изправен голям дял от населението (20,9 %), включително чрез използване по целесъобразност на фондовете на политиката на сближаване. За постигането на съответствие с целите „Подготвени за цел 55“ в Кипър ще е необходима още по-голяма амбиция по отношение на намаляването на емисиите на парникови газове, увеличаването на енергията от възобновяеми източници и на енергийната ефективност.

- (26) Въпреки че ускоряването на прехода към неутралност по отношение на климата и премахването на изкопаемите горива ще доведе до значителни разходи за реструктуриране в няколко сектора, Кипър може да използва Механизма за справедлив преход в контекста на политиката на сближаване, за да смекчи социално-икономическото въздействие на прехода в най-засегнатите региони. Освен това Кипър може да използва Европейския социален фонд плюс, създаден с Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета⁽²⁰⁾, за да подобри възможностите за заетост и да засили социалното сближаване.
- (27) С оглед на оценката на Комисията Съветът разгледа програмата за стабилност за 2022 г., като становището му⁽²¹⁾ е изразено в препоръка 1.
- (28) С оглед на тясната взаимозависимост между икономиките на държавите членки от еврозоната и колективния им принос за функционирането на Икономическия и паричен съюз Съветът препоръчва на държавите членки от еврозоната да предприемат действия, включително чрез своите планове за възстановяване и устойчивост, за да изпълнят препоръките, съдържащи се в препоръката от 2022 г. относно икономическата политика на еврозоната. За Кипър това е отразено по-специално в препоръки 1 и 2.
- (29) С оглед на задълбочения преглед и оценката, направени от Комисията, Съветът разгледа националната програма за реформи за 2022 г. и програмата за стабилност за 2022 г. Неговите препоръки съгласно член 6 от Регламент (ЕС) № 1176/2011 са отразени по-специално в препоръки 1, 2, 3 и 4. Препоръки 1 и 2 ще допринесат и за изпълнението на препоръката от 2022 г. относно еврозоната, и по-специално на първата и четвъртата препоръка относно еврозоната. Фискалните политики, посочени в препоръка 1, спомагат за преодоляване, наред с друго на дисбалансите, свързани с големия държавен дълг. Политиките, посочени в препоръка 2, спомагат за преодоляване, наред с другото, на дисбалансите, свързани с големия частен дълг, чрез ограничаване на прекомерните заеми на частния сектор. Чрез тях също така се преодоляват дисбалансите, свързани с високия държавен дълг и дефицита по текущата сметка, като водят до диверсифициране на икономиката, както и дисбалансите, свързани с високото равнище на необслужваните кредити. Политиките, посочени в препоръка 3, спомагат за преодоляване, наред с другото, на дисбалансите, свързани с високия държавен дълг, чрез повишаване на ефективността на правителството и дългосрочния растеж, както и на дисбалансите, свързани с частния и външния дълг, чрез увеличаване на дългосрочния растеж. Политиките, посочени в препоръка 4, спомагат за преодоляване, наред с другото, на уязвимостите, свързани с високия външен дълг в дългосрочен план,

ПРЕПОРЪЧВА на Кипър да предприеме следните действия през 2022 и 2023 година:

1. През 2023 г. да гарантира, че растежът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи е в съответствие с като цяло неутрална позиция на политиката, като се вземе предвид продължаващата временна и целенасочена подкрепа за най-уязвимите от покачването на цените на енергията домакинства и предприятия и за хората, бягащи от Украйна. Да има готовност да адаптира текущите разходи към променящата се ситуация. Да увеличи публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход, както и за енергийната сигурност, като се вземе предвид инициативата REPowerEU, включително чрез използване на Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза. За периода след 2023 г. да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции.
2. Да продължи да изпълнява своя план за възстановяване и устойчивост в съответствие с ключовите етапи и целите, включени в Решението за изпълнение на Съвета от 28 юли 2021 г. Да приключи бързо преговорите с Комисията по програмните документи в областта на политиката на сближаване за периода 2021—2027 г., за да започне да ги изпълнява.

⁽²⁰⁾ Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за създаване на Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+) и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1296/2013 (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 21).

⁽²¹⁾ Съгласно член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1466/97.

3. Да предприеме мерки за подобряване на управлението на държавните субекти в съответствие с международните стандарти.
4. Да намали цялостната зависимост от изкопаеми горива и да диверсифицира допълнително енергийните доставки. Да ускори внедряването на възобновяеми енергийни източници, по-специално чрез по-нататъшно рационализиране на процедурите за издаване на разрешения и разширяване на фотоволтаичните системи. Да развива енергийните междусистемни връзки със съседните държави, като същевременно разширява и ускорява мерките за енергийна ефективност, включително в транспортния сектор.

Съставено в Брюксел на 12 юли 2022 година.

За Съвета
Председател
Z. STANJURA

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА**от 12 юли 2022 година****относно националната програма за реформи на Латвия за 2022 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Латвия за 2022 г.**

(2022/C 334/14)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121, параграф 2 и член 148, параграф 4 от него,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики ⁽¹⁾, и по-специално член 5, параграф 2 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

като взе предвид заключенията на Европейския съвет,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта,

като взе предвид становището на Икономическия и финансов комитет,

като взе предвид становището на Комитета за социална закрила,

като взе предвид становището на Комитета за икономическа политика,

като има предвид, че:

- (1) Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁾, с който бе създаден Механизъм за възстановяване и устойчивост, влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По Механизма за възстановяване и устойчивост се предоставя финансова подкрепа за осъществяването на реформи и инвестиции, водещи до фискален стимул, финансиран от Съюза. Той допринася за икономическото възстановяване и за осъществяването на устойчиви и увеличаващи растежа реформи и инвестиции, по-специално за насърчаването на екологичния и цифровия преход, като същевременно укрепва устойчивостта и потенциалния растеж на икономиките на държавите членки. Той спомага също за укрепване на устойчивите публични финанси и за стимулиране на растежа и създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план. Максималното финансово участие за държава членка в рамките на Механизма за възстановяване и устойчивост ще бъде актуализирано през юни 2022 г. в съответствие с член 11, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241.
- (2) На 24 ноември 2021 г. Комисията прие годишния обзор на устойчивия растеж, с което постави началото на европейския семестър за координация на икономическите политики за 2022 г. Тя надлежно взе предвид Социалния ангажимент от Порто, подписан на 7 май 2021 г., за по-нататъшно прилагане на Европейския стълб на социалните права, провъзгласен от Европейския парламент, Съвета и Комисията на 17 ноември 2017 г. На 25 март 2022 г. Европейският съвет одобри приоритетите на годишния обзор на устойчивия растеж за 2022 г. На 24 ноември 2021 г. въз основа на Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁾ Комисията прие и доклада за механизма за предупреждение, в който Латвия не бе посочена като една от държавите членки, за които ще се извърши задълбочен преглед. На същата дата Комисията прие и препоръка за препоръка на Съвета относно икономическата политика на еврозоната и предложение за съвместния доклад за заетостта за 2022 г., в който се анализира прилагането на насоките за заетостта и принципите на Европейския стълб на социалните права. На 5 април 2022 г. Съветът прие препоръката относно икономическата политика на еврозоната ⁽⁴⁾ („препоръката от 2022 г. относно еврозоната“), а на 14 март 2022 г. – съвместния доклад за заетостта.

⁽¹⁾ ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

⁽²⁾ Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

⁽³⁾ Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 г. относно предотвратяването и коригирането на макроикономическите дисбаланси (ОВ L 306, 23.11.2011 г., стр. 25).

⁽⁴⁾ Препоръка на Съвета от 5 април 2022 г. относно икономическата политика на еврозоната (ОВ C 153, 7.4.2022 г., стр. 1).

- (3) След световната пандемия нахлуването на Русия в Украйна значително промени геополитическия и икономическия контекст. Последниците от нахлуването върху икономиките на държавите членки бяха усетени, наред с другото, чрез по-високите цени на енергията, храните и суровините и по-слабите перспективи за растеж. По-високите цени на енергията са особено тежки за най-уязвимите домакинства, изпитващи енергийна бедност или изложени на риск от енергийна бедност, както и за дружествата, които са най-уязвими спрямо растежа на цените на енергията. В Съюза се наблюдава и безпрецедентен приток на хора, бягащи от Украйна. Икономическите последици от агресивната война на Русия засегнаха държавите членки асиметрично. В този контекст на 4 март 2022 г. за първи път бе задействана Директива 2001/55/ЕО на Съвета⁽⁵⁾ чрез Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета⁽⁶⁾, с която на разселените лица от Украйна беше предоставено правото на законно пребиваване в Съюза, както и достъп до образование и обучение, пазара на труда, здравеопазване, жилищно настаняване и социално подпомагане.
- (4) Като се има предвид бързо променящата се икономическа и геополитическа ситуация, през 2022 г. европейският семестър възобновява широкообхватната си координация на икономическите политики и политиките по заетостта, като същевременно се усъвършенства в съответствие с изискванията за изпълнение на Механизма за възстановяване и устойчивост, както е посочено в годишния обзор на устойчивия растеж за 2022 г. Изпълнението на приетите планове за възстановяване и устойчивост е от съществено значение за постигането на приоритетите на политиката в рамките на европейския семестър, тъй като плановете обхващат всички или значителна част от съответните специфични за всяка държава препоръки, отправени през циклите на европейския семестър за 2019 г. и 2020 г. Специфичните за всяка държава препоръки за 2019 г. и 2020 г. продължават да бъдат също толкова важни и за плановете за възстановяване и устойчивост, които са преразгледани, актуализирани или изменени в съответствие с членове 14, 18 и 21 от Регламент (ЕС) 2021/241, в допълнение към всички останали специфични за всяка държава препоръки, отправени до датата, на която са представени тези преразгледани, актуализирани или изменени планове.
- (5) Общата клауза за дерогация в Пакта за стабилност и растеж действа от март 2020 г. В съобщението си от 3 март 2021 г., озаглавено „Една година от началото на пандемията от COVID-19: ответни мерки на фискалната политика“, Комисията изрази становище, че решението за дезактивиране или продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация следва да се основава на цялостна оценка на състоянието на икономиката, като равнището на икономическата активност в Съюза или еврозоната се сравнява с равнищата отпреди кризата (края на 2019 г.) като ключов количествен критерий. Повишената несигурност и силните рискове от влошаване на икономическите перспективи в контекста на войната в Европа, безпрецедентното покачване на цените на енергията и продължаващите смущения във веригата на доставки оправдават удължаването на срока на действие на общата клауза за дерогация на Пакта за стабилност и растеж до 2023 г.
- (6) Съгласно подхода в препоръката на Съвета от 18 юни 2021 г.⁽⁷⁾, съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Латвия за 2021 г., общата фискална позиция понастоящем се измерва най-добре с промяната в първичните разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и като се изключват временните извънредни мерки, свързани с кризата с COVID-19), но като се включват свързаните със средносрочния потенциален растеж разходи, финансирани с безвъзмездна подкрепа (безвъзмездни средства) по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства от Съюза⁽⁸⁾. Освен общата фискална позиция, за да се прецени дали националната фискална политика е предпазлива и дали съставът ѝ допринася за устойчиво възстановяване, което е в съответствие с екологичния и цифровия преход, се обръща внимание и на развитието на финансираните на национално равнище първични текущи разходи⁽⁹⁾ (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и като се изключват временните извънредни мерки, свързани с кризата с COVID-19) и инвестиции.

⁽⁵⁾ Директива 2001/55/ЕО на Съвета от 20 юли 2001 г. относно минималните стандарти за предоставяне на временна закрила в случай на масово навлизане на разселени лица и за мерките за поддръжане на баланса между държавите членки в полагането на усилия за прием на такива лица и понасяне на последиците от този прием (ОВ L 212, 7.8.2001 г., стр. 12).

⁽⁶⁾ Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета от 4 март 2022 г. за установяване на съществуването на масово навлизане на разселени лица от Украйна по смисъла на член 5 от Директива 2001/55/ЕО и за въвеждане на временна закрила (ОВ L 71, 4.3.2022 г., стр. 1).

⁽⁷⁾ Препоръка на Съвета от 18 юни 2021 г., съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност за 2021 г. на Латвия (ОВ С 304, 29.7.2021 г., стр. 63).

⁽⁸⁾ Прогнозите за фискалната позиция и нейните компоненти в настоящата препоръка са оценки на Комисията, основани на допусканията, залегнали в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. Оценките на Комисията на средносрочния потенциален растеж не включват положителното въздействие на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и които могат да стимулират потенциалния растеж.

⁽⁹⁾ Нефинансирани с безвъзмездни средства от Механизма за възстановяване и устойчивост или други средства на Съюза.

- (7) На 2 март 2022 г. Комисията прие съобщение, в което се предоставят общи насоки за фискалната политика през 2023 г. („фискалните насоки“), целящи да се подпомогне изготвянето на програмите за стабилност и конвергенция на държавите членки и по този начин да се засили координацията на политиките. Комисията отбеляза, че въз основа на макроикономическите перспективи от зимната прогноза от 2022 г. преминаването от съвкупна подкрепяща фискална позиция през 2020–2022 г. към до голяма степен неутрална съвкупна фискална позиция, при запазване на готовността да се реагира на променящата се икономическа ситуация, изглежда подходящо през 2023 г. Комисията обяви, че фискалните препоръки за 2023 г. следва да продължат да бъдат диференцирани между отделните държави членки и да вземат предвид възможното разпространение на ефекти между отделните държави. Комисията прикани държавите членки да отразят насоките в своите програми за стабилност и конвергенция. Комисията пое ангажимент да следи отблизо икономическото развитие и при необходимост ще коригира своите насоки на политиката най-късно с пролетния пакет за европейския семестър от края на май 2022 г.
- (8) По отношение на фискалните насоки фискалните препоръки за 2023 г. отчитат влошените икономически перспективи, повишената несигурност и допълнителните рискове от влошаване, както и по-високата инфлация в сравнение със зимната прогноза от 2022 г. на Комисията. На фона на тези съображения фискалните мерки трябва да доведат до увеличение на публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход и енергийната сигурност и до поддържане на популателната способност на най-уязвимите домакинства, така че да се смекчи въздействието на покачването на цените на енергията и да се спомогне за ограничаване на инфлационния натиск от вторични ефекти чрез целенасочени и временни мерки. Фискалната политика трябва да остане гъвкава, за да се адаптира към бързо променящите се обстоятелства, включително предизвикателствата, произтичащи от агресивната война на Русия срещу Украйна по отношение на отбраната и сигурността, и да бъде диференцирана в отделните държави членки в зависимост от тяхното фискално и икономическо положение, включително по отношение на излагането им на кризата и притока на разселени лица от Украйна.
- (9) На 30 април 2021 г. Латвия представи на Комисията своя национален план за възстановяване и устойчивост в съответствие с член 18, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/241. Съгласно член 19 от Регламент (ЕС) 2021/241 Комисията оцени целесъобразността, ефективността, ефикасността и съгласуваността на плана за възстановяване и устойчивост в съответствие с насоките за оценка, съдържащи се в приложение V към посочения регламент. На 13 юли 2021 г. Съветът прие своето решение за изпълнение за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Латвия⁽¹⁰⁾. Отпускането на трансовете зависи от приемането на решение на Комисията в съответствие с член 24, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2021/241, гласящо, че Латвия е изпълнила задоволително съответните ключови етапи и цели, определени в решението за изпълнение на Съвета. Задоволителното изпълнение предполага, че постигането на предходните ключови етапи и цели е запазено.
- (10) В съответствие със срока, определен в член 4 от Регламент (ЕО) № 1466/97, на 22 април 2022 г. Латвия представи своята национална програма за реформи за 2022 г. и на 26 май 2022 г. програмата си за стабилност за 2022 г. Двете програми бяха оценени заедно, за да бъдат отчетени взаимовръзките между тях. В съответствие с член 27 от Регламент (ЕС) 2021/241 националната програма за реформи за 2022 г. отразява също шестмесечното докладване на Латвия относно напредъка, постигнат при изпълнението на нейния план за възстановяване и устойчивост.
- (11) На 23 май 2022 г. Комисията публикува доклада за Латвия за 2022 г. В него беше оценен напредъкът на Латвия в изпълнението на съответните специфични за държавата препоръки, приети от Съвета през 2019 г., 2020 г. и 2021 г., и беше направен преглед на изпълнението от страна на Латвия на плана за възстановяване и устойчивост въз основа на набора от показатели за възстановяване и устойчивост. Въз основа на този анализ в доклада за държавата бяха посочени пропуски по отношение на предизвикателствата, които не са разгледани или са само частично разгледани в плана за възстановяване и устойчивост, както и по отношение на новите и нововъзникващите предизвикателства, включително породените от руското нахлуване в Украйна. В него бяха оценени също напредъкът на Латвия при прилагането на Европейския стълб на социалните права и постигането на водещите цели на Съюза в областта на заетостта, уменията и намаляването на бедността, както и напредъкът в постигането на целите на ООН за устойчиво развитие.

⁽¹⁰⁾ ST 10157/2021; ST 10157/2021 ADD1.

- (12) На 23 май 2022 г. Комисията представи доклад, изготвен в съответствие с член 126, параграф 3 от Договора. В този доклад се разглежда състоянието на бюджета на Латвия, тъй като нейният дефицит по консолидирания държавен бюджет през 2021 г. надхвърли референтната стойност по Договора от 3 % от брутният вътрешен продукт (БВП). В доклада се стига до заключението, че критерият за дефицита не е изпълнен. В съответствие със съобщението от 2 март 2022 г. Комисията не предложи откриването на нови процедури при прекомерен дефицит през пролетта на 2022 г. и ще прецени отново дали е необходимо да предложи откриването на такива процедури през есента на 2022 г.
- (13) В препоръката си от 20 юли 2020 г. ⁽¹¹⁾ Съветът препоръчва на Латвия да предприеме всички необходими мерки през 2020 и 2021 г., в съответствие с общата клауза за дерогация, за ефективно справяне с пандемията от COVID-19, поддръжане на икономиката и подпомагане на последващото възстановяване. Освен това той препоръчва на Латвия, когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискални политики, насочени към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на дълга, като същевременно засили инвестициите. През 2021 г. съгласно данните, потвърдени от Евростат, дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Латвия се увеличи от 4,5 % от БВП през 2020 г. на 7,3 %. Ответните мерки на фискалната политика на Латвия подпомогнаха икономическото възстановяване през 2021 г., а временните извънредни мерки нараснаха от 2,8 % от БВП през 2020 г. на 5,2 % през 2021 г. Мерките, предприети от Латвия през 2021 г., бяха в съответствие с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г. Дискреционните бюджетни мерки, приети от правителството през 2020 г. и 2021 г., бяха като цяло временни или съпътствани от компенсаторни мерки. В същото време някои от дискреционните мерки, приети от правителството през периода 2020—2021 г., не бяха временни или съпътствани от компенсаторни мерки, състоящи се главно в намаляване на ставката на социалноосигурителните вноски, увеличаване на прага за облекчение за данъка върху доходите на физическите лица, увеличаване на заплатите на медицинския персонал и учителите, както и увеличаване на минималните социални обезщетения. Съгласно данните, потвърдени от Евростат, консолидираният държавен дълг нарасна от 43,3 % от БВП през 2020 г. на 44,8 % от БВП през 2021 г.
- (14) Макроикономическият сценарий в основата на бюджетните прогнози в програмата за стабилност за 2022 г. е реалистичен през 2022 г. и предпазлив след това. Правителството предвижда реалният БВП да нарасне с 2,1 % през 2022 г. и с 2,5 % през 2023 г. За сравнение в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда сходен растеж на реалния БВП от 2,0 % през 2022 г. и леко по-висок растеж на БВП от 2,9 % през 2023 г., главно поради по-положителните перспективи за частното потребление и износа. В своята програма за стабилност за 2022 г. правителството очаква номиналният дефицит да намалее до 6,5 % от БВП през 2022 г. и до 2,8 % през 2023 г. Големият дефицит през 2022 г. отразява главно мерките, включени в бюджета за 2022 г., а именно увеличаване на помощите за подоходен данък, значителен инвестиционен пакет и увеличение на заплатите на служителите в сектора на здравеопазването, вътрешните работи и образованието. Освен това широката правителствена подкрепа за домакинствата и предприятията за смекчаване на покачането на цените на енергията, както и прогнозираният по-бавен растеж на данъчните приходи поради отрицателното въздействие върху икономиката от руското нашествие в Украйна, ще поддържат дефицита повишен, въпреки че подкрепата за икономиката във връзка с COVID-19 е значително по-ниска през 2022 г., отколкото през 2021 г. Съгласно програмата за стабилност за 2022 г. съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да нарасне до 45,7 % през 2022 г. и да спадне до 45,2 % през 2023 г. Въз основа на мерките на политиката, известни към крайната дата за изготвяне на прогнозата, в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда бюджетен дефицит за 2022 г. и 2023 г. в размер съответно на 7,2 % от БВП и 3,0 % от БВП. Това е повече от дефицита, предвиден в програмата за стабилност за 2022 г., главно поради допълнителните мерки на политиката, включени в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г., а именно създаването на национални резерви за сигурност на енергийните доставки съгласно последните изменения на Закона за енергетиката (очаквано фискално въздействие от 0,6 % от БВП през 2022 г.). Създаването на резервите беше обявено по надежден начин, но не беше известно по време на изготвянето на програмата за стабилност за 2022 г. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда съотношение на консолидирания държавен дълг към БВП от 47,0 % през 2022 г. и 46,5 % през 2023 г., което е над прогнозата в програмата за стабилност за 2022 г. Разликата се дължи на по-високия прогнозен дефицит и по-ниската прогноза за номиналния БВП. Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. средносрочният (10-годишен среден) потенциален растеж на производството се оценява на 2,3 %. Тази прогноза не включва обаче въздействието на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и могат да стимулират потенциалния растеж на Латвия.
- (15) През 2022 г. правителството постепенно премахна по-голямата част от мерките, предприети в отговор на кризата, предизвикана от COVID-19, така че се очаква временните извънредни мерки да намалее от 5,2 % от БВП през 2021 г. на 0,8 % през 2022 г. Държавният дефицит е засегнат от мерките, приети за противодействие на икономическото и социалното въздействие на увеличението на цените на енергията, които според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се оценяват на 0,9 % от БВП през 2022 г. и се очаква да бъдат поетапно отменени през 2023 г. ⁽¹²⁾ Тези мерки се състоят главно от пределни цени на енергията за домакинствата и предприятията, пълно покритие на някои подкомпоненти на тарифата за електроенергия от държавата, както и подкрепа за конкретни социални групи и по-бедни домакинства. Тези мерки бяха обявени за временни. Ако обаче цените на енергията останат високи през 2023 г., някои от тези мерки биха могли да бъдат продължени.

⁽¹¹⁾ Препоръка на Съвета от 20 юли 2020 г. относно националната програма за реформи на Латвия за 2020 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Латвия за 2020 г. (ОВ С 282, 26.8.2020 г., стр. 89).

⁽¹²⁾ Числата представляват равнището на годишните бюджетни разходи за мерките, предприети от есента на 2021 г. насам, включително текущите приходи и разходи, както и когато е уместно, мерките за капиталови разходи.

Някои от тези мерки не са целенасочени, по-специално общите пределни цени на енергията. Бюджетният дефицит е повлиян и от разходите за осигуряване на временна закрила на разселените лица от Украйна, които в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се очаква да бъдат 0,3 % от БВП през 2022 г. и 0,5 % от БВП през 2023 г. ⁽¹³⁾, както и от увеличените разходи за отбрана с 0,1 % от БВП през 2022 г. и 0,3 % от БВП през 2023 г.

- (16) В препоръката си от 18 юни 2021 г. Съветът препоръчва през 2022 г. Латвия да поддържа подкрепяща фискална позиция, включително импулса, осигурен от Механизма за възстановяване и устойчивост, и да запази инвестициите, финансирани на национално равнище. Съветът също така препоръчва на Латвия да контролира нарастването на национално финансираните текущи разходи и, когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и осигуряване на фискална устойчивост в средносрочен план, и същевременно да засили инвестициите с цел стимулиране на потенциала за растеж.
- (17) През 2022 г. според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. и информацията, включена в програмата за стабилност на Латвия за 2022 г., се предвижда фискалната позиция да бъде подкрепяща и да възлиза на – 3,3 % от БВП, както се препоръчва от Съвета ⁽¹⁴⁾. Латвия планира да предоставя непрекъсната подкрепа за възстановяването, като използва Механизма за възстановяване и устойчивост, за да финансира допълнителни инвестиции, както беше препоръчано от Съвета. Положителният принос към икономическата активност на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства от Съюза, се прогнозира да нарасне с 0,8 % от БВП в сравнение с 2021 г. Предвижда се финансираните на национално равнище инвестиции да осигурят експанзионистичен принос към фискалната позиция от 0,3 процентни пункта през 2022 г. ⁽¹⁵⁾ Поради това Латвия планира да запази финансираните на национално равнище инвестиции, както се препоръчва от Съвета. Същевременно ръстът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (без новите мерки по отношение на приходите) през 2022 г. се очаква да доведе до експанзионистичен принос в размер на 1,5 процентни пункта към цялостната фискална позиция. Този значителен експанзионистичен принос включва допълнителното въздействие на мерките за справяне с икономическото и социалното въздействие на увеличението на цените на енергията (0,8 % от БВП), както и разходите за предоставяне на временна закрила на разселените лица от Украйна (0,3 % от БВП). Латвия като цяло държи под контрол нарастването на национално финансираните текущи разходи през 2022 г., тъй като значителният експанзионистичен принос на национално финансираните текущи разходи през 2022 г. се дължи главно на мерките за справяне с икономическото и социалното въздействие на повишаването на цените на енергията, както и на разходите за предоставяне на временна закрила на разселените лица от Украйна.
- (18) В прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда фискалната позиция през 2023 г. да бъде + 3,2 % от БВП, при условие че политиката остане непроменена ⁽¹⁶⁾. Очаква се през 2023 г. Латвия да продължи да използва безвъзмездните средства за възстановяване и устойчивост, за да финансира допълнителни инвестиции в подкрепа на възстановяването. Положителният принос към икономическата активност на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства от Съюза, се прогнозира да нарасне с 0,9 процентни пункта от БВП в сравнение с 2022 г. Предвижда се финансираните на национално равнище инвестиции да осигурят рестриктивен принос към фискалната позиция от 0,8 процентни пункта през 2023 г. ⁽¹⁷⁾ Същевременно ръстът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (без новите мерки по отношение на приходите) през 2023 г. се очаква да доведе до рестриктивен принос в размер на 2,7 процентни пункта към цялостната фискална позиция. Това включва въздействието на постепенната отмяна на мерките за справяне с повишените цени на енергията (0,9 % от БВП) и допълнителните разходи за предоставяне на временна закрила на разселените лица от Украйна (0,1 % от БВП).

⁽¹³⁾ Очаква се общият брой на лицата, разселени от Украйна в Съюза, постепенно да достигне 6 милиона до края на 2022 г., като тяхното географско разпределение се изчислява въз основа на големината на установилата се диаспора, относителното население на приемащата държава членка и актуалното разпределение на разселените лица от Украйна в целия Съюз към март 2022 г. За бюджетните разходи за едно лице оценките се основават на модела за микросимулация EuroMod на Съвместния изследователски център на Комисията, като се вземат предвид както паричните преводи, така и обезщетенията в натура като образование и здравеопазване, на които лицата може да имат право.

⁽¹⁴⁾ Отрицателният (положителният) знак на показателя съответства на превишение (недостиг) на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за експанзионистична (рестриктивна) фискална политика.

⁽¹⁵⁾ Очаква се другите финансирани на национално равнище капиталови разходи да имат експанзионистичен принос от 0,7 процентни пункта от БВП, тъй като прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. включва фискалното въздействие от създаването на резерви за сигурност на енергийните доставки в съответствие с последните изменения на Закона за енергетиката.

⁽¹⁶⁾ Отрицателният (положителният) знак на показателя съответства на превишение (недостиг) на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за експанзионистична (рестриктивна) фискална политика.

⁽¹⁷⁾ Другите финансирани на национално равнище капиталови разходи се очаква да имат рестриктивен принос от 0,6 процентни пункта от БВП, което се дължи на базовия ефект, а именно през 2022 г. прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. предвижда фискалното въздействие от създаването на резерви за сигурност на енергийните доставки, но такава мярка не се предвижда за 2023 г.

- (19) В програмата за стабилност за 2022 г. се очаква дефицитът по консолидирания държавен бюджет постепенно да намалее до 2,3 % от БВП през 2024 г. и до 1,7 % до 2025 г. Ето защо се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет да остане под 3 % от БВП през периода на програмата. В тези прогнози се предвижда постепенно прекратяване на програмите за подпомагане и стабилно нарастване на данъчните приходи. Съгласно програмата за стабилност за 2022 г. съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да намалее през 2025 г., по-конкретно с намаление до 44,5 % през 2024 г. и до 43,4 % през 2025 г. Съгласно анализа на Комисията рисковете за устойчивостта на дълга изглеждат ниски в средносрочен план.
- (20) Данъчните приходи на Латвия като дял от БВП са значително под средните за Съюза, което ограничава финансирането на обществени услуги. Приходите от корпоративни данъци, които Латвия събира, са най-ниските в Съюза (0,7 % от БВП през 2020 г.), а приходите от данъци върху недвижимата собственост са 1,0 % от БВП в сравнение със средна стойност за Съюза от 2,3 % от БВП. Освен това, въпреки че данъчната тежест върху средностатистическия работещ член на домакинството е около средната за Съюза, имплицитната данъчна ставка върху труда е сред най-ниските в Съюза, което показва значителни възможности за увеличаване на приходите от данъчно облагане на труда чрез по-добро събиране и по-висока прогресивност. Публичните разходи на Латвия за здравеопазване и социална закрила са особено ниски в сравнение със средните за Съюза, което възпрепятства навременния и равен достъп до здравеопазване и адекватното социално подпомагане. В резултат на това Латвия има едно от най-големите неравенства по отношение на доходите и се нарежда на последните места по въздействие на социалните трансфери за намаляване на бедността и по здравни резултати в Съюза. Въпреки неотдавнашните увеличения минималният доход, минималните пенсии и обезщетенията за инвалидност попадат под прага на бедността. Ограниченият достъп и качество на социалното подпомагане и услуги за уязвимите групи допълнително възпрепятстват социалното приобщаване. Системата за дългосрочни грижи е недостатъчно развита, като предлагането на грижи в домашни условия и услуги в общността е ограничено. Социалните жилища са оскъдни и често не осигуряват подходящи условия на живот. Освен това социалното подпомагане е различно в отделните общини и често не е достатъчно целенасочено. По-високото данъчно облагане на имуществото и капитала и по-голямата прогресивност на облагането на доходите предлагат най-добрия потенциал за увеличаване на данъчните приходи, тъй като тези източници остават недостатъчно използвани в сравнение със средните за Съюза. Освен това усилията за намаляване на сивата икономика следва да продължат отвъд мерките, предвидени в плана за възстановяване и устойчивост.
- (21) В съответствие с член 19, параграф 3, буква б) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.2 от приложение V към същия регламент планът за възстановяване и устойчивост включва широк набор от взаимно подсилващи се реформи и инвестиции, които трябва да бъдат изпълнени с помощта на примерен график за изпълнението до 31 август 2026 г. Те спомагат за преодоляването на всички или на значителна част от икономическите и социалните предизвикателства, очертани в специфичните за държавата препоръки, отправени от Съвета до Латвия в рамките на европейския семестър през 2019 г. и 2020 г., в допълнение към всички специфични за държавата препоръки, отправени до датата на приемане на плана за възстановяване и устойчивост. По-специално планът на Латвия за възстановяване и устойчивост включва мерки, насочени в различна степен към всичките шест общи предизвикателства — фискалната сфера, човешкият капитал, публичната администрация, производителността и цифровия и екологичния преход. Планът за възстановяване и устойчивост включва реформи, свързани с управлението и финансирането на висшите учебни заведения, изпълнението на всеобхватна стратегия за човешките ресурси в здравеопазването и въвеждането на индексация на обезщетенията за минимален доход. Значителните инвестиции включват екологизирането на транспортната система в метрополитния район на Рига, по-специално, наред с другото, чрез придобиване на чисти обществени превозни средства и енергийното саниране както на частни, така и на обществени сгради и предприятия. Планирани са и значителни инвестиции за насърчаване на регионалното развитие: изграждане на училища, промишлени паркове и жилища на достъпни цени и модернизирани болниците. Очаква се тези мерки да стимулират по устойчив начин потенциала за растеж на икономиката.
- (22) Изпълнението на плана за възстановяване и устойчивост на Латвия се очаква да допринесе за постигането на по-нататъшен напредък в екологичния и цифровия преход. Мерките в подкрепа на целите в областта на климата в Латвия представляват 37,6 % от общия размер на отпуснатите по плана за възстановяване и устойчивост средства, докато мерките в подкрепа на целите в областта на цифровите технологии възлизат на 21 % от общия размер на отпуснатите по плана за възстановяване и устойчивост средства. Пълното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост в съответствие със съответните ключови етапи и цели ще помогне на Латвия да се възстанови бързо от последиците от кризата с COVID-19, като същевременно укрепи своята устойчивост. Системното участие на социалните партньори и други съответни заинтересовани страни продължава да бъде важно за успешното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост, както и на други икономически политики и политики в областта на заетостта, които излизат извън рамките на плана за възстановяване и устойчивост, за да се гарантира широка ангажираност с цялостната програма на политиката.
- (23) Латвия представи споразумението за партньорство, предвидено в Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁸⁾, на 25 май 2022 г., а останалите програми в областта на политиката на сближаване, предвидени в същия регламент, все още не са представени. В съответствие с Регламент (ЕС) 2021/1060 Латвия

⁽¹⁸⁾ Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 159).

трябва да вземе предвид съответните специфични за нея препоръки при програмирането на фондовете на политиката на сближаване за периода 2021–2027 г. Това е предварително условие за подобряване на ефективността и максимално увеличаване на добавената стойност на финансовата подкрепа, която ще бъде получена от фондовете на политиката на сближаване, като същевременно се насърчават координация, взаимно допълване и съгласуваност между тези фондове на политиката на сближаване и други инструменти и фондове на Съюза. Успешното прилагане на Механизма за възстановяване и устойчивост и програмите по линия на политиката на сближаване зависи и от премахването на пречките пред инвестициите в подкрепа на екологичния и цифровия преход и балансираното териториално развитие.

- (24) Освен икономическите и социалните предизвикателства, разгледани в плана за възстановяване и устойчивост, Латвия е изправена пред редица допълнителни предизвикателства, включително достъпа до банково кредитиране. През голямата част от последното десетилетие кредитният поток към частния сектор е отрицателен. Той стана положителен през 2016 г., но темпът на нарастване на кредитирането остана под темпа на растеж на БВП. През 2020 г. дългът на частния сектор възлизаше на 66,5 % от БВП в сравнение с 78,3 % от БВП 5 години по-рано. За малките и средните предприятия е особено трудно да получат кредит, отчасти поради по-високия кредитен риск, но те също така са изправени пред относително високи разходи за кредитиране и утежнена документация. Освен това ниската ликвидност на активите, предлагани за обезпечение, прави особено трудно получаването на кредит извън региона на Рига. Това представлява значителна пречка както за ипотечното кредитиране, така и за кредитирането на предприятията. Освен това финансирането на потребителските екологосъобразни технологии би могло да стане по-достъпно чрез по-евтини и дългосрочни кредитни продукти. Усилията на политиката бяха насочени главно към подпомагане на кредитирането чрез съчетаването му с публични безвъзмездни средства. Това обаче е свързано със значителни разходи за държавния бюджет и следователно не е устойчив начин за стимулиране на кредитирането. Облекчаването на ограниченията, свързани с предлагането на кредити, изисква общо подобряване на прозрачността и доверието в бизнес средата, включително намаляване на сивата икономика. Освен това има възможност за увеличаване на процента на събиране на вземанията по кредитите, което би намалило разходите на банките, свързани с необслужваните кредити, и което би могло да бъде улеснено от една по-ефективна правна система. Целевите кредитни и гаранционни схеми биха могли да спомогнат за намаляване на ликвидните рискове, пред които са изправени банките, когато приемат обезпечения на относително неликвидни пазари. Схемите за публично кредитиране на стратегически важни инвестиции, като например екологичният преход и регионалното развитие, биха могли да увеличат ефективната конкуренция на банковия пазар или да запълнят недостига на пазара, когато банковото финансиране е твърде скъпо или не е налично. Освен това публичните схеми за гарантиране и отпускане на заеми предлагат значително по-ефективен от гледна точка на разходите начин за подпомагане на частните заеми в сравнение със схемите за отпускане на безвъзмездни средства. Освен пречките пред банковото финансиране латвийският пазар за алтернативни източници на финансиране не е достатъчно развит и има потенциал за подобряване на достъпа на предприятията до финансиране.
- (25) В отговор на мандата, възложен от държавните и правителствените ръководители на Съюза във Версайската декларация, предложението на Комисията за план REPowerEU има за цел постепенно да бъде премахната зависимостта на Съюза от вноса на изкопаеми горива от Русия във възможно най-кратък срок. За тази цел в диалог с държавите членки Комисията се стреми да определи най-подходящите проекти, инвестиции и реформи на национално и регионално равнище и на равнището на Съюза. Целта на тези мерки е да се намали цялостната зависимост от изкопаеми горива и да се замени вносът на изкопаеми горива от Русия.
- (26) Според данните от 2020 г. нефтените продукти (33,8 %) и природният газ (21,6 %) представляват около половината от енергийния микс на Латвия, а останалата част се състои главно от енергия от възобновяеми източници (44,1 %). Русия е доставяла целия внос на природен газ в Латвия (по-висок от средния за ЕС дял от 44 % зависимост от вноса на руски газ) и е била основен източник (20 %) на внос на нефтени продукти в Латвия (до голяма степен в съответствие със средната стойност за ЕС от 26 % зависимост от вноса на руски нефт)⁽¹⁹⁾. Зависимостта на Латвия от доставките на газ от Русия е значително намалена поради връзката ѝ с Литва, която предоставя на Латвия достъп до терминала за втечен природен газ в Клайпеда. Латвия е допълнително свързана с Естония и Финландия, което прави четирите държави част от един и същ пазар на природен газ. Съоръжение за съхранение, разположено в Латвия, дава възможност за изглаждане на сезонните несъответствия в търсенето и предлагането и съхранява резерв за сигурност за балтийския пазар. Препоръчва се инвестициите в нова инфраструктура и мрежи, свързани с природния газ, да бъдат съобразени с бъдещето, когато е възможно, за да се улесни тяхната дългосрочна устойчивост чрез бъдеща промяна на предназначението им за устойчиви горива. Завършването на текущата синхронизация с континенталната електроенергийна мрежа на Съюза, осигуряването на достатъчен капацитет за междусистемните връзки със съседните държави членки и осъществяването на съвместни проекти за енергия от възобновяеми източници следва все пак да останат приоритет на политиката. Освен подобренията в газовата инфраструктура, насочени към осигуряване на алтернативни източници на доставки, намаляването на енергийната зависимост от Русия ще изисква Латвия да ускори внедряването на възобновяеми енергийни източници и да повиши

⁽¹⁹⁾ Евростат (2020 г.), дял на руския внос спрямо общия внос на природен газ, суров нефт. За средните стойности за ЕС-27 общият внос се основава на вноса от държави извън ЕС-27. За Латвия целият внос включва търговията в рамките на Съюза. Суrowият нефт не включва рафинираните нефтопродукти.

енергийната ефективност, по-специално в строителния и транспортния сектор. Планът за възстановяване и устойчивост на Латвия включва мерки, които имат за цел да улеснят частните инвестиции във вятърна енергия от разположени на сушата инсталации.

По-ранното от планираното изпълнение на мерките, както наскоро беше обявено от правителството, би могло да спомогне за ускоряване на инвестициите във вятърна енергия от разположени на сушата инсталации. Увеличаването на дела на възобновяемите енергийни източници обаче ще изисква Латвия да проучи възможностите за вятърна енергия от разположени в морето инсталации. Мерките за енергийна ефективност, включително основното саниране, биха могли да бъдат засилени, по-специално в областта на сградите, транспорта и промишлеността. За да диверсифицира енергийния микс, Латвия обмисля да инвестира в ядрената енергетика в сътрудничество със съседните държави членки. За постигането на съответствие с целите „Подготвени за цел 55“ в Латвия ще е необходима още по-голяма амбиция по отношение на намаляването на емисиите на парникови газове, увеличаването на енергията от възобновяемите източници и повишаването на енергийната ефективност.

- (27) Въпреки че ускоряването на прехода към неутралност по отношение на климата и премахването на изкопаемите горива ще доведе до значителни разходи за реструктуриране в няколко сектора, Латвия може да използва Механизма за справедлив преход в контекста на политиката на сближаване, за да смекчи социално-икономическото въздействие на прехода в най-засегнатите региони. Освен това Латвия може да използва Европейския социален фонд плюс, създаден с Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета⁽²⁰⁾, за да подобри възможностите за заетост и да засили социалното сближаване.
- (28) С оглед на оценката на Комисията Съветът разгледа програмата за стабилност за 2022 г., като становището му⁽²¹⁾ е изразено по-специално в препоръка 1.
- (29) С оглед на тясната взаимозависимост между икономиките на държавите членки от еврозоната и колективния им принос за функционирането на Икономическия и паричен съюз Съветът препоръчва на държавите членки от еврозоната да предприемат действия, включително чрез своите планове за възстановяване и устойчивост, за да изпълнят препоръките, съдържащи се в препоръката от 2022 г. относно икономическата политика на еврозоната. За Латвия това е отразено по-специално в препоръки 1, 2 и 3.

ПРЕПОРЪЧВА на Латвия да предприеме през 2022 г. и 2023 г. следните действия:

1. През 2023 г. да гарантира, че растежът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи е в съответствие с като цяло неутрална позиция на политиката, като се вземе предвид продължаващата временна и целенасочена подкрепа за най-уязвимите от покачването на цените на енергията домакинства и предприятия и за хората, бягащи от Украйна. Да има готовност да адаптира текущите разходи към променящата се ситуация. Да увеличи публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход, както и за енергийната сигурност, като се вземе предвид инициативата REPowerEU, включително чрез използване на Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза. Да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции. Да разшири данъчното облагане, включително на имуществото и капитала, и да укрепи адекватността на здравеопазването и социалната закрила с цел намаляване на неравенството.
2. Да продължи да изпълнява своя план за възстановяване и устойчивост в съответствие с ключовите етапи и цели, включени в Решението за изпълнение на Съвета от 13 юли 2021 г. Да представи програмните документи в областта на политиката на сближаване за периода 2021–2027 г., за да приключи преговорите с Комисията, а след това да започне да ги изпълнява.
3. Да подобри достъпа до финансиране за малките и средните предприятия чрез публично кредитиране и гаранционни схеми, насочени към улесняване на инвестициите от стратегическо значение, по-специално екологичния преход и регионалното развитие.
4. Да намали цялостната зависимост от изкопаеми горива и да диверсифицира вноса на изкопаеми горива чрез ускоряване на внедряването на възобновяемите енергийни източници, осигуряване на достатъчен междусистемен капацитет, разнообразяване на енергийните доставки и маршрути и намаляване на общото потребление на енергия чрез амбициозни мерки за енергийна ефективност.

Съставено в Брюксел на 12 юли 2022 година.

За Съвета
Председател
Z. STANJURA

⁽²⁰⁾ Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за създаване на Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+) и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1296/2013 (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 21).

⁽²¹⁾ Съгласно член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1466/97.

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА**от 12 юли 2022 година****относно националната програма за реформи на Литва за 2022 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Литва за 2022 г.**

(2022/C 334/15)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121, параграф 2 и член 148, параграф 4 от него,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики ⁽¹⁾, и по-специално член 5, параграф 2 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

като взе предвид заключенията на Европейския съвет,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта,

като взе предвид становището на Икономическия и финансов комитет,

като взе предвид становището на Комитета за социална закрила,

като взе предвид становището на Комитета за икономическа политика,

като има предвид, че:

- (1) Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁾, с който бе създаден Механизмът за възстановяване и устойчивост, влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По Механизма за възстановяване и устойчивост се предоставя финансова подкрепа за осъществяването на реформи и инвестиции, водещи до фискален стимул, финансиран от Съюза. Той допринася за икономическото възстановяване и за осъществяването на устойчиви и увеличаващи растежа реформи и инвестиции, по-специално за насърчаването на екологичния и цифровия преход, като същевременно укрепва устойчивостта и потенциалния растеж на икономиките на държавите членки. Той спомага също за укрепване на устойчивите публични финанси и за стимулиране на растежа и създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план. Максималното финансово участие за държава членка в рамките на Механизма за възстановяване и устойчивост ще бъде актуализирано през юни 2022 г. в съответствие с член 11, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241.
- (2) На 24 ноември 2021 г. Комисията прие годишния обзор на устойчивия растеж, с което постави началото на европейския семестър за координация на икономическите политики за 2022 г. Тя надлежно взе предвид Социалния ангажимент от Порто, подписан на 7 май 2021 г., за по-нататъшно прилагане на Европейския стълб на социалните права, провъзгласен от Европейския парламент, Съвета и Комисията на 17 ноември 2017 г. На 25 март 2022 г. Европейският съвет одобри приоритетите на годишния обзор на устойчивия растеж за 2022 г. На 24 ноември 2021 г. въз основа на Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁾ Комисията прие и доклада за механизма за предупреждение, в който Литва не бе посочена като една от държавите членки, за които ще се извърши задълбочен преглед. На същата дата Комисията прие и препоръка за препоръка на Съвета относно икономическата политика на еврозоната и предложение за съвместния доклад за заетостта за 2022 г., в който се анализира прилагането на насоките за заетостта и принципите на Европейския стълб на социалните права. На 5 април 2022 г. Съветът прие препоръката относно икономическата политика на еврозоната ⁽⁴⁾ („препоръката от 2022 г. относно еврозоната“), а на 14 март 2022 г. – съвместния доклад за заетостта.

⁽¹⁾ ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

⁽²⁾ Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

⁽³⁾ Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 г. относно предотвратяването и коригирането на макроикономическите дисбаланси (ОВ L 306, 23.11.2011 г., стр. 25).

⁽⁴⁾ Препоръка на Съвета от 5 април 2022 г. относно икономическата политика на еврозоната (ОВ C 153, 7.4.2022 г., стр. 1).

- (3) След световната пандемия нахлуването на Русия в Украйна значително промени геополитическия и икономическия контекст. Последниците от нахлуването върху икономиките на държавите членки бяха усетени, наред с другото, чрез по-високите цени на енергията, храните и суровините и по-слабите перспективи за растеж. По-високите цени на енергията са особено тежки за най-уязвимите домакинства, изпитващи енергийна бедност или изложени на риск от енергийна бедност, както и за дружествата, които са най-уязвими спрямо растежа на цените на енергията. В Съюза се наблюдава и безпрецедентен приток на хора, бягащи от Украйна. Икономическите последици от агресивната война на Русия засегнаха държавите членки асиметрично. В този контекст на 4 март 2022 г. за първи път бе задействана Директива 2001/55/ЕО на Съвета ⁽⁵⁾ чрез Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета ⁽⁶⁾, с която на разселените лица от Украйна беше предоставено правото на законно пребиваване в Съюза, както и достъп до образование и обучение, пазара на труда, здравеопазване, жилищно настаняване и социално подпомагане. Извънредна подкрепа се предоставя на Литва в рамките на инициативата „Действия по линия на сближаването за бежанците в Европа“ (CARE) и чрез допълнително предварително финансиране по програмата „Помощ за възстановяване в полза на сближаването и териториите на Европа“ (REACT-EU), за да се отговори спешно на нуждите от прием и интеграция на хората, бягащи от Украйна.
- (4) Като се има предвид бързо променящата се икономическа и геополитическа ситуация, през 2022 г. европейският семестър възобновява широкообхватната си координация на икономическите политики и политиките по заетостта, като същевременно се усъвършенства в съответствие с изискванията за изпълнение на Механизма за възстановяване и устойчивост, както е посочено в годишния обзор на устойчивия растеж за 2022 г. Изпълнението на приетите планове за възстановяване и устойчивост е от съществено значение за постигането на приоритетите на политиката в рамките на европейския семестър, тъй като плановете обхващат всички или значителна част от съответните специфични за всяка държава препоръки, отправени през циклите на европейския семестър за 2019 г. и 2020 г. Специфичните за всяка държава препоръки за 2019 г. и 2020 г. продължават да бъдат също толкова важни и за плановете за възстановяване и устойчивост, които са преразгледани, актуализирани или изменени в съответствие с членове 14, 18 и 21 от Регламент (ЕС) 2021/241, в допълнение към всички останали специфични за всяка държава препоръки, отправени до датата, на която са представени тези преразгледани, актуализирани или изменени планове.
- (5) Общата клауза за дерогация в Пакта за стабилност и растеж действа от март 2020 г. В съобщението си от 3 март 2021 г., озаглавено „Една година от началото на пандемията от COVID-19: ответни мерки на фискалната политика“, Комисията изрази становище, че решението за дезактивиране или продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация следва да се основава на цялостна оценка на състоянието на икономиката, като равнището на икономическата активност в Съюза или еврозоната се сравнява с равнищата отпреди кризата (края на 2019 г.) като ключов количествен критерий. Повишената несигурност и силните рискове от влошаване на икономическите перспективи в контекста на войната в Европа, безпрецедентното покачване на цените на енергията и продължаващите смущения във веригата на доставки оправдават удължаването на срока на действие на общата клауза за дерогация на Пакта за стабилност и растеж до 2023 г.
- (6) Съгласно подхода в препоръката на Съвета от 18 юни 2021 г. ⁽⁷⁾, съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност за 2021 г. на Литва, общата фискална позиция понастоящем се измерва най-добре с промяната в първичните разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и като се изключват временните извънредни мерки, свързани с кризата с COVID-19), но като се включват свързаните със средносрочния потенциален растеж разходи, финансирани с безвъзмездна подкрепа (безвъзмездни средства) по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства от Съюза ⁽⁸⁾. Освен общата фискална позиция, за да се прецени дали националната фискална политика е предпазлива и дали съставът ѝ допринася за устойчиво възстановяване, което е в съответствие с екологичния и цифровия преход, се обръща внимание и на развитието на финансираните на национално равнище първични текущи разходи ⁽⁹⁾ (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и като се изключват временните извънредни мерки, свързани с кризата с COVID-19) и инвестиции.
-
- ⁽⁵⁾ Директива 2001/55/ЕО на Съвета от 20 юли 2001 г. относно минималните стандарти за предоставяне на временна закрила в случай на масово навлизане на разселени лица и за мерките за поддръжане на баланса между държавите членки в полагането на усилия за прием на такива лица и понасяне на последиците от този прием (ОВ L 212, 7.8.2001 г., стр. 12).
- ⁽⁶⁾ Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета от 4 март 2022 г. за установяване на съществуването на масово навлизане на разселени лица от Украйна по смисъла на член 5 от Директива 2001/55/ЕО и за въвеждане на временна закрила (ОВ L 71, 4.3.2022 г., стр. 1).
- ⁽⁷⁾ Препоръка на Съвета от 18 юни 2021 г., съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност за 2021 г. на Литва (ОВ С 304, 29.7.2021 г., стр. 68).
- ⁽⁸⁾ Прогнозите за фискалната позиция и нейните компоненти в настоящата препоръка са оценки на Комисията, основани на допусканията, залегнали в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. Оценките на Комисията на средносрочния потенциален растеж не включват положителното въздействие на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и които могат да стимулират потенциалния растеж.
- ⁽⁹⁾ Нефинансирани с безвъзмездни средства от Механизма за възстановяване и устойчивост или други средства на Съюза.

- (7) На 2 март 2022 г. Комисията прие съобщение, в което се предоставят общи насоки за фискалната политика през 2023 г. („фискалните насоки“), целящи да се подпомогне изготвянето на програмите за стабилност и конвергенция на държавите членки и по този начин да се засили координацията на политиките. Комисията отбеляза, че въз основа на макроикономическите перспективи от зимната прогноза от 2022 г. преминаването от съвкупна подкрепяща фискална позиция през 2020–2022 г. към до голяма степен неутрална съвкупна фискална позиция, при запазване на готовността да се реагира на променящата се икономическа ситуация, изглежда подходящо през 2023 г. Комисията обяви, че фискалните препоръки за 2023 г. следва да продължат да бъдат диференцирани между отделните държави членки и да вземат предвид възможното разпространение на ефекти между отделните държави. Комисията прикани държавите членки да отразят насоките в своите програми за стабилност и конвергенция. Комисията пое ангажимент да следи отблизо икономическото развитие и при необходимост ще коригира своите насоки на политиката най-късно с пролетния пакет за европейския семестър от края на май 2022 г.
- (8) По отношение на фискалните насоки фискалните препоръки за 2023 г. отчитат влошените икономически перспективи, повишената несигурност и допълнителните рискове от влошаване, както и по-високата инфлация в сравнение със зимната прогноза от 2022 г. на Комисията. На фона на тези съображения фискалните мерки трябва да доведат до увеличение на публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход и енергийната сигурност и до поддържане на покупателната способност на най-уязвимите домакинства, така че да се смекчи въздействието на покачането на цените на енергията и да се спомогне за ограничаване на инфлационния натиск от вторични ефекти чрез целенасочени и временни мерки. Фискалната политика трябва да остане гъвкава, за да се адаптира към бързо променящите се обстоятелства, включително предизвикателствата, произтичащи от агресивната война на Русия срещу Украйна по отношение на отбраната и сигурността, и да бъде диференцирана в отделните държави членки в зависимост от тяхното фискално и икономическо положение, включително по отношение на излагането им на кризата и притока на разселени лица от Украйна.
- (9) На 14 май 2021 г. Литва представи на Комисията своя национален план за възстановяване и устойчивост в съответствие с член 18, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/241. Съгласно член 19 от Регламент (ЕС) 2021/241 Комисията оцени целесъобразността, ефективността, ефикасността и съгласуваността на плана за възстановяване и устойчивост в съответствие с насоките за оценка, съдържащи се в приложение V към посочения регламент. На 20 юли 2021 г. Съветът прие своето решение за изпълнение за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Литва⁽¹⁰⁾. Отпускането на траншовете зависи от приемането на решение на Комисията в съответствие с член 24, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2021/241, гласящо, че Литва е изпълнила задоволително съответните ключови етапи и цели, определени в решението за изпълнение на Съвета. Задоволителното изпълнение предполага, че постигането на предходните ключови етапи и цели е запазено.
- (10) На 27 април 2022 г. Литва представи своята национална програма за реформи за 2022 г., а на 29 април 2022 г. — своята програма за стабилност за 2022 г. в съответствие със срока, определен в член 4 от Регламент (ЕО) № 1466/97. Двете програми бяха оценени заедно, за да бъдат отчетени взаимовръзките между тях. В съответствие с член 27 от Регламент (ЕС) 2021/241 националната програма за реформи за 2022 г. отразява също шестмесечното докладване на Литва относно напредъка, постигнат при изпълнението на нейния план за възстановяване и устойчивост.
- (11) На 23 май 2022 г. Комисията публикува доклада за Литва за 2022 г. В него беше оценен напредъкът на Литва в изпълнението на съответните специфични за държавата препоръки, приети от Съвета през 2019 г., 2020 г. и 2021 г., и беше направен преглед на изпълнението от страна на Литва на плана за възстановяване и устойчивост въз основа на набора от показатели за възстановяване и устойчивост. Въз основа на този анализ в доклада за държавата бяха посочени пропуски по отношение на предизвикателствата, които не са разгледани или са само частично разгледани в плана за възстановяване и устойчивост, както и по отношение на новите и нововъзникващите предизвикателства, включително породените от руското нахлуване в Украйна. В него бяха оценени също напредъкът на Литва при прилагането на Европейския стълб на социалните права и постигането на водещите цели на Съюза в областта на заетостта, уменията и намаляването на бедността, както и напредъкът в постигането на целите на ООН за устойчиво развитие.

⁽¹⁰⁾ ST 10477/2021; ST 10477/2021 ADD 1.

- (12) На 23 май 2022 г. Комисията представи доклад, изготвен в съответствие с член 126, параграф 3 от Договора. В този доклад се разглежда състоянието на бюджета на Литва, тъй като нейният дефицит по консолидирания държавен бюджет през 2022 г. се планира да надхвърли референтната стойност по Договора от 3 % от брутният вътрешен продукт (БВП). В доклада се стига до заключението, че критерият за дефицита не е изпълнен. В съответствие със съобщението от 2 март 2022 г. Комисията не предложи откриването на нови процедури при прекомерен дефицит през пролетта на 2022 г. и ще прецени отново дали е необходимо да предложи откриването на такива процедури през есента на 2022 г.
- (13) В препоръката си от 20 юли 2020 г. ⁽¹¹⁾ Съветът препоръча на Литва да предприеме всички необходими мерки през 2020 и 2021 г., в съответствие с общата клауза за дерогация, за ефективно справяне с пандемията от COVID-19, поддържане на икономиката и подпомагане на последващото възстановяване. Освен това той препоръча на Литва, когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискални политики, насочени към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на дълга, като същевременно засили инвестициите. През 2021 г. съгласно данните, потвърдени от Евростат, дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Литва е спаднал от 7,3% от БВП през 2020 г. на 1,0%. Ответните мерки на фискалната политика на Литва подпомогнаха икономическото възстановяване през 2021 г., а временните спешни мерки намалява от 3,9% от БВП през 2020 г. на 2,8% през 2021 г. Мерките, предприети от Литва през 2021 г., бяха в съответствие с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г. Дисcretionните бюджетни мерки, приети от правителството през 2020 г. и 2021 г., бяха като цяло временни. В същото време някои от дискреционните мерки, приети от правителството през периода 2020—2021 г., не бяха временни или съпътствани от компенсаторни мерки, състоящи се главно от по-високи компенсации за служителите в публичния сектор. Съгласно данните, потвърдени от Евростат, консолидираният държавен дълг е спаднал от 46,6% от БВП през 2020 г. на 44,3% от БВП през 2021 г.
- (14) Макроикономическият сценарий в основата на бюджетните прогнози в програмата за стабилност за 2022 г. е реалистичен. Правителството предвижда реалният БВП да нарасне с 1,6% през 2022 г. и с 2,5% през 2023 г. За сравнение в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда растеж на реалния БВП от 1,7% през 2022 г. и 2,6% през 2023 г. В своята програма за стабилност за 2022 г. правителството очаква номиналният дефицит да се увеличи до 4,9% от БВП през 2022 г. и да спадне до 2,4% през 2023 г. Увеличението на дефицита през 2022 г. отразява главно мерките за ограничаване на въздействието на високите цени на енергията, за подпомагане на домакинствата с по-ниски доходи и за посрещане на потоците от хора, бягащи от Украйна. Съгласно програмата за стабилност за 2022 г. съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да спадне до 43,3% през 2022 г. и да остане стабилно през 2023 г. Въз основа на мерките на политиката, известни към крайната дата за изготвяне на прогнозата, в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда бюджетен дефицит за 2022 г. и 2023 г. в размер съответно на 4,6 % от БВП и 2,3 % от БВП. Това съответства на дефицита, предвиден в програмата за стабилност за 2022 г. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда подобно съотношение на консолидирания държавен дълг към БВП от 42,7% през 2022 г. и 43,1% през 2023 г. Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. средносрочният (10-годишен среден) потенциален растеж на производството се оценява на 3,2 %. Тази прогноза не включва обаче въздействието на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и могат да стимулират потенциалния растеж на Литва.
- (15) През 2022 г. правителството постепенно премахна по-голямата част от мерките, предприети в отговор на кризата, предизвикана от COVID-19, така че се очаква временните извънредни мерки да намалят от 2,8% от БВП през 2021 г. на 1,2% през 2022 г. Държавният дефицит е засегнат от мерките, приети за противодействие на икономическото и социалното въздействие на увеличението на цените на енергията, които според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се оценяват на 1,2% от БВП през 2022 г. и 0,0% от БВП през 2023 г. ⁽¹²⁾ Тези мерки се състоят главно от субсидии за предприятия за природен газ и електроенергия, компенсация на данъка върху добавената стойност (ДДС), прилаган за топлинната енергия, и по-широко прилагане на други компенсации за топлинната енергия. Тези мерки бяха обявени като предимно временни. Ако обаче цените на енергията останат високи през 2023 г., някои от тези мерки биха могли да бъдат продължени. Някои от тези мерки не са целенасочени, по-специално субсидиите за дружества за природен газ и електроенергия и компенсациите за ДДС върху топлинната енергия. Бюджетният дефицит е повлиян и от разходите за осигуряване на временна закрила на разселените лица от Украйна, като според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. тези разходи се очаква да бъдат 0,2% през 2022 г. и 2023 г. ⁽¹³⁾, както и от увеличените разходи за отбрана с 0,5% от БВП през 2022 г. и през 2023 г.

⁽¹¹⁾ Препоръка на Съвета от 20 юли 2020 г. относно националната програма за реформи на Литва за 2020 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Литва за 2020 г. (ОВ С 282, 26.8.2020 г., стр. 95).

⁽¹²⁾ Числата представляват равнището на годишните бюджетни разходи за мерките, предприети от есента на 2021 г. насам, включително текущите приходи и разходи, както и когато е уместно, мерките за капиталови разходи.

⁽¹³⁾ Очаква се общият брой на лицата, разселени от Украйна в Съюза, постепенно да достигне 6 милиона до края на 2022 г., като тяхното географско разпределение се изчислява въз основа на големината на установилата се диаспора, относителното население на приемащата държава членка и актуалното разпределение на разселените лица от Украйна в целия Съюз към март 2022 г. За бюджетните разходи за едно лице оценките се основават на модела за микросимулация EuroMod на Съвместния изследователски център на Комисията, като се вземат предвид както паричните преводи, така и обезщетенията в натура като образование и здравеопазване, на които лицата може да имат право.

- (16) В препоръката си от 18 юни 2021 г. Съветът препоръча през 2022 г. Литва да поддържа подкрепяща фискална позиция, включително импулса, осигурен от Механизма за възстановяване и устойчивост, и да запази инвестициите, финансирани на национално равнище. Съветът препоръча също на Литва да контролира нарастването на национално финансираните текущи разходи. Той също така препоръча на Литва, когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и осигуряване на фискална устойчивост в средносрочен план, и същевременно да засили инвестициите с цел стимулиране на потенциала за растеж.
- (17) През 2022 г. според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. и информацията, включена в програмата за стабилност на Литва за 2022 г., се предвижда фискалната позиция да бъде подкрепяща и да възлиза на $-4,2\%$ от БВП, както се препоръчва от Съвета⁽¹⁴⁾. Литва планира да предоставя непрекъсната подкрепа за възстановяването, като използва Механизма за възстановяване и устойчивост, за да финансира допълнителни инвестиции, както беше препоръчано от Съвета. Положителният принос към икономическата активност на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства от Съюза, се прогнозира да нарасне с $0,5$ процентни пункта от БВП в сравнение с 2021 г. Предвижда се финансираните на национално равнище инвестиции да осигурят експанзионистичен принос към фискалната позиция от $0,3$ процентни пункта през 2022 г.⁽¹⁵⁾ Поради това Литва планира да запази финансираните на национално равнище инвестиции, както се препоръчва от Съвета. Същевременно ръстът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (без новите мерки по отношение на приходите) през 2022 г. се очаква да доведе до експанзионистичен принос в размер на $3,2$ процентни пункта към цялостната фискална позиция. Този значителен експанзионистичен принос включва допълнителното въздействие на мерките за справяне с икономическото и социалното въздействие на увеличението на цените на енергията ($1,2\%$ от БВП), както и разходите за предоставяне на временна закрила на разселените лица от Украйна ($0,2\%$ от БВП), докато, наред с други мерки, допълнителната подкрепа за домакинствата с по-ниски доходи (допълнително увеличение на пенсиите, детските надбавки, социалното подпомагане, минималното равнище на необлагаемия доход) също се очаква да допринесе с $0,4\%$ от БВП за растежа на нетните текущи разходи. Поради това, въз основа на настоящите прогнози на Комисията, Литва не контролира в достатъчна степен нарастването на финансираните на национално равнище текущи разходи през 2022 г.
- (18) В прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда фискалната позиция през 2023 г. да бъде $1,5\%$ от БВП, при условие че политиката остане непроменена⁽¹⁶⁾. Очаква се през 2023 г. Литва да продължи да използва безвъзмездните средства по Механизма за възстановяване и устойчивост, за да финансира допълнителни инвестиции в подкрепа на възстановяването. Положителният принос към икономическата активност на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства от Съюза, се прогнозира да нарасне с $0,4$ процентни пункта от БВП през 2023 г. Предвижда се финансираните на национално равнище инвестиции да осигурят рестриктивен принос към фискалната позиция в размер на $0,5$ процентни пункта през 2023 г.⁽¹⁷⁾ Същевременно ръстът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (без новите мерки по отношение на приходите) през 2023 г. се очаква да доведе до рестриктивен принос в размер на $1,5$ процентни пункта към цялостната фискална позиция. Това включва въздействието на постепенната отмяна на мерките за справяне с повишените цени на енергията ($1,2\%$ от БВП) и допълнителните разходи за предоставяне на временна закрила на разселените лица от Украйна ($0,1\%$ от БВП).
- (19) В програмата за стабилност за 2022 г. се очаква дефицитът по държавен бюджет постепенно да намалее до $1,3\%$ през 2024 г. и до $1,0\%$ до 2025 г. Ето защо се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет да остане под 3% от БВП през периода на програмата. Съгласно програмата за стабилност за 2022 г. съотношението на дълга към БВП се очаква да намалее през 2025 г., по-конкретно с намаление до $42,6\%$ през 2024 г. и до $42,5\%$ през 2025 г. Съгласно анализа на Комисията рисковете за устойчивостта на дълга изглеждат ниски в средносрочен план.
- (20) В набора от показатели за обществените поръчки от 2020 г. се посочват някои затруднения в системата за възлагане на обществени поръчки в Литва: липса на сътрудничество между организациите за покупки, малко или никакви участници в търговете и прекомерно разчитане на критерия „цена“. Разширяването на обхвата на текущите усилия за насърчаване на съвместното възлагане на обществени поръчки в общините, така че реформата да обхване и централното държавно равнище, би спомогнало за разработването и разпространението на най-добри практики и би подобрило цялостната ефективност и ефикасност на процесите. Това би спомогнало и за увеличаване на фискалната устойчивост.

⁽¹⁴⁾ Отрицателният знак на показателя съответства на превишение на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за експанзионистична фискална политика.

⁽¹⁵⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат експанзионистичен принос от $0,1$ процентни пункта от БВП.

⁽¹⁶⁾ Положителният знак на показателя съответства на недостиг на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за рестриктивна фискална политика.

⁽¹⁷⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат неутрален принос от $0,0$ процентни пункта от БВП.

- (21) В съответствие с член 19, параграф 3, буква б) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.2 от приложение V към същия регламент планът за възстановяване и устойчивост включва широк набор от взаимно подсилващи се реформи и инвестиции с примерен график за изпълнение до 31 август 2026 г. Те спомагат за преодоляването на всички или на значителна част от икономическите и социалните предизвикателства, очертани в специфичните за държавата препоръки, отправени от Съвета до Литва в рамките на европейския семестър през 2019 г. и 2020 г., в допълнение към всички специфични за държавата препоръки, отправени до датата на приемане на плана за възстановяване и устойчивост. По-специално в плана за възстановяване и устойчивост се набляга особено на мерките за насърчаване на цифровизацията и екологичния преход, гарантиране на качеството и ефективността на здравните услуги, подобряване на социалната закрила, даване на приоритет на образованието и иновациите и повишаване на ефективността на публичния сектор.
- (22) Изпълнението на плана за възстановяване и устойчивост на Литва се очаква да допринесе за постигането на по-нататъшен напредък в екологичния и цифровия преход. Мерките в подкрепа на целите в областта на климата в Литва представляват 37,8% от общия размер на отпуснатите по плана за възстановяване и устойчивост средства, докато мерките в подкрепа на целите в областта на цифровите технологии възлизат на 31,5% от общия размер на отпуснатите по плана за възстановяване и устойчивост средства. Пълното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост в съответствие със съответните ключови етапи и цели ще помогне на Литва да се възстанови бързо от последиците от кризата с COVID-19, като същевременно укрепи своята устойчивост. Системното участие на социалните партньори и други съответни заинтересовани страни продължава да бъде важно за успешното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост, както и на други икономически политики и политики в областта на заетостта, които излизат извън рамките на плана за възстановяване и устойчивост, за да се гарантира широка ангажираност с цялостната програма на политиката.
- (23) На 22 април 2022 г. Комисията одобри споразумението за партньорство, предвидено в Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁸⁾, по отношение на Литва. На 16 март 2022 г. Литва представи програмата в областта на политиката на сближаване. В съответствие с Регламент (ЕС) 2021/1060 Литва взе предвид съответните специфични за нея препоръки при програмирането на фондовете на политиката на сближаване за периода 2021–2027 г. Това е предварително условие за подобряване на ефективността и максимално увеличаване на добавената стойност на финансовата подкрепа, която ще бъде получена от фондовете на политиката на сближаване, като същевременно се насърчават координация, взаимно допълване и съгласуваност между тези фондове на политиката на сближаване и други инструменти и фондове на Съюза. Успешното прилагане на Механизма за възстановяване и устойчивост и програмите по линия на политиката на сближаване зависи и от премахването на пречките пред инвестициите в подкрепа на екологичния и цифровия преход и балансираното териториално развитие.
- (24) Освен икономическите и социалните предизвикателства, разгледани в плана за възстановяване и устойчивост, Литва е изправена пред редица допълнителни предизвикателства, свързани с първичните и превантивните грижи, слабостите в планирането и предоставянето на социални услуги и липсата на стратегия за социално жилищно настаняване. Високите нива на хоспитализации, които могат да бъдат избегнати, и на лечима и предотвратима смъртност показват необходимостта от повече превантивни действия в литовското здравеопазване. Освен това недостигът на здравни специалисти и неравномерното им разпределение ограничават достъпа до първични и здравни грижи и дългосрочни грижи. Освен здравните реформи и инвестиции в плана на Литва за възстановяване и устойчивост е необходимо допълнително укрепване на първичните здравни грижи и превенцията. Липсата на сътрудничество между различните министерства и други публични органи, както и пропуските при определянето на нуждите възпрепятстват интегрираното предоставяне на социални услуги. Освен това услугите не са достатъчно ефикасни за нуждите на безработните лица. През 2019 г.⁽¹⁹⁾ разходите на Литва за социални жилища, т.е. 10,31 EUR на жител (по постоянни цени от 2010 г.), са значително под средните за ЕС 101,58 EUR през 2019 г. (и двете стойности са изчислени по постоянни цени от 2010 г.), което води до постоянен недостиг и дълги списъци на чакащи. Качеството на предоставяните социални жилища също трябва да бъде подобро. Планът за възстановяване и устойчивост включва важни мерки, като например реформа на схемата за минимален доход и на системата за данъчни облекчения заедно с увеличаване на покритието на социалното осигуряване при безработица. Очаква се тези мерки да спомогнат за преодоляването на някои от основните предизвикателства в областта на социалната закрила, след като бъдат приложени. Освен мерките, включени в плана за възстановяване и устойчивост обаче, са необходими допълнителни усилия за подобряване на планирането, качеството и ефективността на социалните услуги, както и за справяне с недостига и недостатъчното качество на социалните жилища.

⁽¹⁸⁾ Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 159).

⁽¹⁹⁾ https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/SPR_EXP_FHO__custom_2036156/default/table?lang=en

- (25) В отговор на мандата, възложен от държавните и правителствените ръководители на Съюза във Версайската декларация, предложението на Комисията за план REPowerEU има за цел постепенно да бъде премахната зависимостта на Съюза от вноса на изкопаеми горива от Русия във възможно най-кратък срок. За тази цел в диалог с държавите членки Комисията се стреми да определи най-подходящите проекти, инвестиции и реформи на национално и регионално равнище и на равнището на Съюза. Целта на тези мерки е да се намали цялостната зависимост от изкопаеми горива и да се замени вносът на изкопаеми горива от Русия.
- (26) Литва е силно зависима от вноса за енергийните си доставки, тъй като около две трети от нейните брутни потребности от електроенергия се покриват чрез внос, както и по-голямата част от нефта и природния газ. Нефтът и газът представляват три четвърти от енергийния микс на страната. До нахлуването на Русия в Украйна петролът и газът се внасяха предимно от Русия. През 2020 г. Литва е внесла от Русия 42% от своя внос на природен газ (до голяма степен в съответствие със средната стойност за Съюза от 44%) и 73% от своя внос на суров нефт (повисок от средния за Съюза от 26%).⁽²⁰⁾ Търсенето на енергия се дължи на голям транспортен парк (като общественият и железопътният транспорт остават недостатъчно експлоатирани), голям брой енергийно неефективни сгради и силно енергоемки промишлени отрасли, които представляват 67% от общото потребление на газ. Допълнителните усилия за намаляване на енергийната интензивност в тези сектори чрез насърчаване на индустриалната трансформация, включително иновативни производствени процеси, и по-нататъшно насърчаване на използването на възобновяеми енергийни източници, биха намалили зависимостта на Литва от общия внос на енергия. Литва значително подобри енергийната си сигурност чрез развитието на електроенергийни и газови връзки със съседните държави членки и с терминала за втечен природен газ в Клайпеда. Като цяло Литва трябва да продължи усилията си за по-нататъшно засилване на регионалното сътрудничество със своите съседи, за да координира по-нататъшния внос на газ и ефективното използване на регионалните инфраструктури. В този контекст междусистемният газопровод с Полша (GIPL), който е в експлоатация от 1 май 2022 г., и подобряването на други междусистемни газопроводи със съседни държави членки ще спомогнат за гарантиране на енергийните доставки в региона. Завършването на текущата синхронизация с континенталната електроенергийна мрежа на Съюза, осигуряването на достатъчен капацитет за междусистемните връзки със съседните държави членки и осъществяването на съвместни проекти за енергия от възобновяеми източници следва все пак да останат приоритет на политиката. Препоръчва се инвестициите в нова инфраструктура и мрежи, свързани с природния газ, да бъдат съобразени с бъдещето, когато е възможно, за да се улесни тяхната дългосрочна устойчивост чрез бъдеща промяна на предназначението им за устойчиви горива. За постигането на съответствие с целите „Подготвени за цел 55“ в Литва ще е необходима още по-голяма амбиция по отношение на намаляването на емисиите на парникови газове, увеличаването на възобновяемата енергия и завишаването на целите за енергийна ефективност.
- (27) Въпреки че ускоряването на прехода към неутралност по отношение на климата и премахването на изкопаемите горива ще доведе до значителни разходи за реструктуриране в няколко сектора, Литва може да използва Механизма за справедлив преход в контекста на политиката на сближаване, за да смекчи социално-икономическото въздействие на прехода в най-засегнатите региони. Освен това Литва може да използва Европейския социален фонд плюс, създаден с Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета⁽²¹⁾, за да подобри възможностите за заетост и да засили социалното сближаване.
- (28) С оглед на оценката на Комисията Съветът разгледа програмата за стабилност за 2022 г., като становището му⁽²²⁾ е изразено в препоръка 1.
- (29) С оглед на тясната взаимовръзваност между икономиките на държавите членки от еврозоната и колективния им принос за функционирането на Икономическия и паричен съюз Съветът препоръчва на държавите членки от еврозоната да предприемат действия, включително чрез своите планове за възстановяване и устойчивост, за да изпълнят препоръките, съдържащи се в препоръката от 2022 г. относно икономическата политика на еврозоната. За Литва това е отразено по-специално в препоръки 1 и 2 по-долу.

ПРЕПОРЪЧВА на Литва да предприеме през 2022 г. и 2023 г. следните действия:

1. През 2023 г. да гарантира, че растежът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи е в съответствие с като цяло неутрална позиция на политиката, като се вземе предвид продължаващата временна и целенасочена подкрепа за най-уязвимите от покачването на цените на енергията домакинства и предприятия и за хората, бягащи от Украйна. Да има готовност да адаптира текущите разходи към променящата се ситуация. Да увеличи публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход, както и за енергийната сигурност, като се вземе предвид инициативата REPowerEU, включително чрез използване на Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза. За периода след 2023 г. да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции. Да насърчи сътрудничеството в областта на обществените поръчки на централно държавно равнище и на общинско равнище.

⁽²⁰⁾ Евростат (2020 г.), дял на руския внос спрямо общия внос на природен газ, суров нефт и въглища. За средните стойности за ЕС-27 общият внос се основава на вноса от държави извън ЕС-27. За Литва общият внос включва търговията в рамките на ЕС. Суровият нефт не включва рафинираните нефтопродукти.

⁽²¹⁾ Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за създаване на Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+) и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1296/2013 (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 21).

⁽²²⁾ Съгласно член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1466/97.

2. Да продължи да изпълнява своя план за възстановяване и устойчивост в съответствие с ключовите етапи и цели, включени в Решението за изпълнение на Съвета от 20 юли 2021 г. Да приключи бързо преговорите с Комисията по програмните документи в областта на политиката на сближаване за периода 2021—2027 г., за да започне тяхното изпълнение.
3. Да укрепи първичните и превантивните грижи. Да намали разпокъсаността при планирането и предоставянето на социални услуги и да подобри тяхната персонализация и интеграция с други услуги. Да подобри достъпа до социални жилища и тяхното качество.
4. Да намали цялостната зависимост от изкопаеми горива чрез ускоряване на внедряването на възобновяеми енергийни източници и повишаване на енергийната ефективност и декарбонизацията на промишлеността, транспорта и сградите и да осигури достатъчен капацитет на енергийните междусистемни връзки.

Съставено в Брюксел на 12 юли 2022 година.

За Съвета
Председател
Z. STANJURA

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА**от 12 юли 2022 година****относно националната програма за реформи на Люксембург за 2022 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Люксембург за 2022 г.**

(2022/C 334/16)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121, параграф 2 и член 148, параграф 4 от него,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики ⁽¹⁾, и по-специално член 5, параграф 2 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

като взе предвид заключенията на Европейския съвет,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта,

като взе предвид становището на Икономическия и финансов комитет,

като взе предвид становището на Комитета за социална закрила,

като взе предвид становището на Комитета за икономическа политика,

като има предвид, че:

- (1) Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁾, с който бе създаден Механизъм за възстановяване и устойчивост, влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По Механизма за възстановяване и устойчивост се предоставя финансова подкрепа за осъществяването на реформи и инвестиции, водещи до фискален стимул, финансиран от Съюза. Той допринася за икономическото възстановяване и за осъществяването на устойчиви и увеличаващи растежа реформи и инвестиции, по-специално за насърчаването на екологичния и цифровия преход, като същевременно укрепва устойчивостта и потенциалния растеж на икономиките на държавите членки. Той спомага също за укрепване на устойчивите публични финанси и за стимулиране на растежа и създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план. Максималното финансово участие за държава членка в рамките на Механизма за възстановяване и устойчивост ще бъде актуализирано през юни 2022 г. в съответствие с член 11, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241.
- (2) На 24 ноември 2021 г. Комисията прие годишния обзор на устойчивия растеж, с което постави началото на европейския семестър за координация на икономическите политики за 2022 г. Тя надлежно взе предвид Социалния ангажимент от Порто, подписан на 7 май 2021 г., за по-нататъшно прилагане на Европейския стълб на социалните права, провъзгласен от Европейския парламент, Съвета и Комисията на 17 ноември 2017 г. На 25 март 2022 г. Европейският съвет одобри приоритетите на годишния обзор на устойчивия растеж за 2022 г. На 24 ноември 2021 г. въз основа на Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁾ Комисията прие и доклада за механизма за предупреждение, в който Люксембург не бе посочен като една от държавите членки, за които ще се извърши задълбочен преглед. На същата дата Комисията прие и препоръка за препоръка на Съвета относно икономическата политика на еврозоната и предложението за съвместния доклад за заетостта за 2022 г., в който се анализира прилагането на насоките за заетостта и принципите на Европейския стълб на социалните права. На 5 април 2022 г. Съветът прие препоръката относно икономическата политика на еврозоната ⁽⁴⁾ („препоръката от 2022 г. относно еврозоната“), а на 14 март 2022 г. – съвместния доклад за заетостта.

⁽¹⁾ ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

⁽²⁾ Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

⁽³⁾ Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 г. относно предотвратяването и коригирането на макроикономическите дисбаланси (ОВ L 306, 23.11.2011 г., стр. 25).

⁽⁴⁾ Препоръка на Съвета от 5 април 2022 г. относно икономическата политика на еврозоната (ОВ C 153, 7.4.2022 г., стр. 1).

- (3) След световната пандемия нахлуването на Русия в Украйна значително промени геополитическия и икономическия контекст. Последствията от нахлуването върху икономиките на държавите членки бяха усетени, наред с другото, чрез по-високите цени на енергията, храните и суровините и по-слабите перспективи за растеж. По-високите цени на енергията са особено тежки за най-уязвимите домакинства, изпитващи енергийна бедност или изложени на риск от енергийна бедност, както и за дружествата, които са най-уязвими спрямо растежа на цените на енергията. В Съюза се наблюдава и безпрецедентен приток на хора, бягащи от Украйна. Икономическите последици от агресивната война на Русия засегнаха държавите членки асиметрично. В този контекст на 4 март 2022 г. за първи път бе задействана Директива 2001/55/ЕО на Съвета⁽⁵⁾ чрез Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета⁽⁶⁾, с която на разселените лица от Украйна беше предоставено правото на законно пребиваване в Съюза, както и достъп до образование и обучение, пазара на труда, здравеопазване, жилищно настаняване и социално подпомагане.
- (4) Като се има предвид бързо променящата се икономическа и геополитическа ситуация, през 2022 г. европейският семестър възобновява широкообхватната си координация на икономическите политики и политиките по заетостта, като същевременно се усъвършенства в съответствие с изискванията за изпълнение на Механизма за възстановяване и устойчивост, както е посочено в годишния обзор на устойчивия растеж за 2022 г. Изпълнението на приетите планове за възстановяване и устойчивост е от съществено значение за постигането на приоритетите на политиката в рамките на европейския семестър, тъй като плановете обхващат всички или значителна част от съответните специфични за всяка държава препоръки, отправени през циклите на европейския семестър за 2019 г. и 2020 г. Специфичните за всяка държава препоръки за 2019 г. и 2020 г. продължават да бъдат също толкова важни и за плановете за възстановяване и устойчивост, които са преразгледани, актуализирани или изменени в съответствие с членове 14, 18 и 21 от Регламент (ЕС) 2021/241, в допълнение към всички останали специфични за всяка държава препоръки, отправени до датата, на която са представени тези преразгледани, актуализирани или изменени планове.
- (5) Общата клауза за дерогация в Пакта за стабилност и растеж действа от март 2020 г. В съобщението си от 3 март 2021 г., озаглавено „Една година от началото на пандемията от COVID-19: ответни мерки на фискалната политика“, Комисията изрази становище, че решението за дезактивиране или продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация следва да се основава на цялостна оценка на състоянието на икономиката, като равнището на икономическата активност в Съюза или еврозоната се сравнява с равнищата отпреди кризата (края на 2019 г.) като ключов количествен критерий. Повишената несигурност и силните рискове от влошаване на икономическите перспективи в контекста на войната в Европа, безпрецедентното покачване на цените на енергията и продължаващите смущения във веригата на доставки оправдават удължаването на срока на действие на общата клауза за дерогация в Пакта за стабилност и растеж до 2023 г.
- (6) Съгласно подхода в препоръката на Съвета от 18 юни 2021 г.⁽⁷⁾, съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност за 2021 г. на Люксембург, общата фискална позиция понастоящем се измерва най-добре с промяната в първичните разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и като се изключват временните извънредни мерки, свързани с кризата с COVID-19), но като се включват свързаните със средносрочния потенциален растеж разходи, финансирани с безвъзмездна подкрепа (безвъзмездни средства) по Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза⁽⁸⁾. Освен общата фискална позиция, за да се прецени дали националната фискална политика е предпазлива и дали съставят ѝ допринася за устойчиво възстановяване, което е в съответствие с екологичния и цифровия преход, се обръща внимание и на развитието на финансираните на национално равнище първични текущи разходи⁽⁹⁾ (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и като се изключват временните извънредни мерки, свързани с кризата с COVID-19) и инвестиции.

⁽⁵⁾ Директива 2001/55/ЕО на Съвета от 20 юли 2001 г. относно минималните стандарти за предоставяне на временна закрила в случай на масово навлизане на разселени лица и за мерките за поддръжане на баланса между държавите членки в полагането на усилия за прием на такива лица и понасяне на последиците от този прием (ОВ L 212, 7.8.2001 г., стр. 12).

⁽⁶⁾ Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета от 4 март 2022 г. за установяване на съществуването на масово навлизане на разселени лица от Украйна по смисъла на член 5 от Директива 2001/55/ЕО и за въвеждане на временна закрила (ОВ L 71, 4.3.2022 г., стр. 1).

⁽⁷⁾ Препоръка на Съвета от 18 юни 2021 г., съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност за 2021 г. на Люксембург (ОВ С 304, 29.7.2021 г., стр. 73).

⁽⁸⁾ Прогнозите за фискалната позиция и нейните компоненти в настоящата препоръка са оценки на Комисията, основани на допусканията, залегнали в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. Оценките на Комисията на средносрочния потенциален растеж не включват положителното въздействие на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и които могат да стимулират потенциалния растеж.

⁽⁹⁾ Нефинансирани с безвъзмездни средства от Механизма за възстановяване и устойчивост или други фондове на Съюза.

- (7) На 2 март 2022 г. Комисията прие съобщение, в което се предоставят общи насоки за фискалната политика през 2023 г. („фискалните насоки“), целящи да се подпомогне изготвянето на програмите за стабилност и конвергенция на държавите членки и по този начин да се засили координацията на политиките. Комисията отбеляза, че въз основа на макроикономическите перспективи от зимната прогноза от 2022 г. преминаването от съвкупна подкрепяща фискална позиция през 2020–2022 г. към до голяма степен неутрална съвкупна фискална позиция, при запазване на готовността да се реагира на променящата се икономическа ситуация, изглежда подходящо през 2023 г. Комисията обяви, че фискалните препоръки за 2023 г. следва да продължат да бъдат диференцирани между отделните държави членки и да вземат предвид възможното разпространение на ефекти между отделните държави. Комисията прикани държавите членки да отразят насоките в своите програми за стабилност и конвергенция. Комисията пое ангажимент да следи отблизо икономическото развитие и при необходимост ще коригира своите насоки на политиката най-късно с пролетния пакет за европейския семестър от края на май 2022 г.
- (8) По отношение на фискалните насоки фискалните препоръки за 2023 г. отчитат влошените икономически перспективи, повишената несигурност и допълнителните рискове от влошаване, както и по-високата инфлация в сравнение със зимната прогноза от 2022 г. на Комисията. На фона на тези съображения фискалните мерки трябва да доведат до увеличение на публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход и енергийната сигурност и до поддържане на популателната способност на най-уязвимите домакинства, така че да се смекчи въздействието на покачването на цените на енергията и да се спомогне за ограничаване на инфлационния натиск от вторични ефекти чрез целенасочени и временни мерки. Фискалната политика трябва да остане гъвкава, за да се адаптира към бързо променящите се обстоятелства, включително предизвикателствата, произтичащи от агресивната война на Русия срещу Украйна по отношение на отбраната и сигурността, и да бъде диференцирана в отделните държави членки в зависимост от тяхното фискално и икономическо положение, включително по отношение на излагането им на кризата и притока на разселени лица от Украйна.
- (9) На 30 април 2021 г. Люксембург представи на Комисията своя национален план за възстановяване и устойчивост в съответствие с член 18, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/241. Съгласно член 19 от Регламент (ЕС) 2021/241 Комисията оцени целесъобразността, ефективността, ефикасността и съгласуваността на плана за възстановяване и устойчивост в съответствие с насоките за оценка, съдържащи се в приложение V към посочения регламент. На 13 юли 2021 г. Съветът прие своето решение за изпълнение за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Люксембург⁽¹⁰⁾. Отпускането на трансшовете зависи от приемането на решение на Комисията в съответствие с член 24, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2021/241, гласящо, че Люксембург е изпълнил задоволително съответните ключови етапи и цели, определени в решението за изпълнение на Съвета. Задоволителното изпълнение предполага, че постигането на предходните ключови етапи и цели е запазено.
- (10) На 29 април 2022 г. Люксембург представи своята национална програма за реформи за 2022 г. и своята програма за стабилност за 2022 г. в съответствие с член 4 от Регламент (ЕО) № 1466/97. Двете програми бяха оценени заедно, за да бъдат отчетени взаимовръзките между тях. В съответствие с член 27 от Регламент (ЕС) 2021/241 националната програма за реформи за 2022 г. отразява също шестмесечното докладване на Люксембург относно напредъка, постигнат при изпълнението на неговия план за възстановяване и устойчивост.
- (11) На 23 май 2022 г. Комисията публикува доклада за Люксембург за 2022 г. В него беше оценен напредъкът на Люксембург по изпълнението на съответните специфични за държавата препоръки, приети от Съвета през 2019 г., 2020 г. и 2021 г., и беше направен преглед на изпълнението от страна на Люксембург на плана за възстановяване и устойчивост въз основа на набора от показатели за възстановяване и устойчивост. Въз основа на този анализ в доклада за държавата бяха посочени пропуски по отношение на предизвикателствата, които не са разгледани или са само частично разгледани в плана за възстановяване и устойчивост, както и по отношение на новите и нововъзникващите предизвикателства, включително породените от руското нахлуване в Украйна. В него бяха оценени също напредъкът на Люксембург при прилагането на Европейския стълб на социалните права и постигането на водещите цели на Съюза в областта на заетостта, уменията и намаляването на бедността, както и напредъкът в постигането на целите на ООН за устойчиво развитие.

⁽¹⁰⁾ ST 10155/2021.

- (12) В препоръката си от 20 юли 2020 г.⁽¹¹⁾ Съветът препоръча на Люксембург да предприеме всички необходими мерки през 2020 и 2021 г., в съответствие с общата клауза за дерогация, за ефективно справяне с пандемията от COVID-19, поддържане на икономиката и подпомагане на последващото възстановяване. Освен това той препоръча на Люксембург, когато икономическите условия го позволяват, да провежда фискални политики, насочени към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на обслужването на дълга, като същевременно увеличи инвестициите. През 2021 г. съгласно данни, потвърдени от Евростат, салдото на консолидирания държавен бюджет на Люксембург се подобри от дефицит в размер на 3,4 % от БВП през 2020 г. на излишък в размер на 0,9 % през 2021 г. Ответните мерки на фискалната политика на Люксембург подпомогнаха икономическото възстановяване през 2021 г., а временните извънредни мерки намаляха от 2,4 % от БВП през 2020 г. на 0,7 %. Мерките, предприети от Люксембург през 2021 г., бяха в съответствие с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г. Дискреционните бюджетни мерки, приети от правителството през 2020 г. и 2021 г., бяха предимно временни или съпътствани от компенсаторни мерки. Съгласно данните, потвърдени от Евростат, консолидираният държавен дълг намаля от 24,8 % от БВП през 2020 г. на 24,4 % от БВП през 2021 г.
- (13) Макроикономическият сценарий в основата на бюджетните прогнози е предпазлив за 2022 г. и реалистичен за следващите години. В програмата за стабилност за 2022 г. се предвижда реалният БВП да нарасне с 1,4 % през 2022 г. и 2,9 % през 2023 г. За сравнение в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда растеж на реалния БВП от 2,2 % през 2022 г. и 2,7 % през 2023 г. Разликата от 0,8 процентни пункта през 2022 г. се дължи главно на по-високите очаквания за инвестиции и на положителния принос на нетния износ за растежа на реалния БВП в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. В своята програма за стабилност за 2022 г. правителството очаква номиналното салдо да намалее до дефицит от 0,7 % от БВП през 2022 г. и до 0,4 % през 2023 г. Намалението през 2022 г. отразява главно по-високите разходи за възнаграждения на наетите лица, инвестиции и социални плащания, а по отношение на приходите текущите данъци върху дохода и имуществото се очаква да намалят. Според програмата за стабилност за 2022 г. съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да се увеличи до 25,4 % през 2022 г. и до 25,8 % през 2023 г. Въз основа на мерките на политиката, известни към крайната дата за изготвяне на прогнозата, в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда бюджетен дефицит от 0,1 % от БВП за 2022 г. и излишък от 0,1 % за 2023 г. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда по-ниско съотношение на консолидирания държавен дълг към БВП от 24,7 % през 2022 г. и 25,1 % през 2023 г. Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. средносрочният (10-годишен среден) потенциален растеж на производството се оценява на 2,6 %. Тази прогноза не включва обаче въздействието на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и могат да доведат до нарастване на потенциалния растеж на Люксембург.
- (14) През 2022 г. правителството постепенно премахна по-голямата част от мерките, предприети в отговор на кризата, предизвикана от COVID-19, така че се очаква временните извънредни мерки да намалят от 0,7 % от БВП през 2021 г. на 0,1 % през 2022 г. Държавният дефицит е засегнат от мерките, приети за противодействие на икономическото и социалното въздействие на увеличението на цените на енергията, които според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се оценяват на 0,8 % от БВП през 2022 г. и 0,2 % от БВП през 2023 г.⁽¹²⁾ Тези мерки се състоят главно от енергиен данъчен кредит, социални трансфери за домакинства с ниски доходи, намаляване на косвените данъци върху потреблението на енергия и субсидии за производството. В същото време беше постигнато споразумение със социалните партньори за отлагане на очакваното задействане на механизма за индексация, свързана с инфлацията, от лятото на 2022 г. до април 2023 г. и всеки следващ транш най-рано до април 2024 г. В голямата си част тези мерки бяха обявени като временни. Ако обаче цените на енергията останат високи през 2023 г., някои от тези мерки биха могли да бъдат продължени. Някои от тези мерки не са целенасочени, по-специално повсеместното намаляване на акцизите върху горивата през 2022 г. Бюджетният дефицит е повлиян и от разходите за осигуряване на временна закрила на разселените лица от Украйна. Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. тези разходи се очаква да бъдат 0,1 % от БВП през 2022 г. и 0,2 % от БВП през 2023 г.⁽¹³⁾
- (15) В препоръката си от 18 юни 2021 г. Съветът препоръча през 2022 г. Люксембург да следва подкрепяща фискална позиция, включително предвид импулса, осигурен от Механизма за възстановяване и устойчивост, и да запази инвестициите, финансирани на национално равнище. Освен това Съветът препоръча на Люксембург, когато икономическите условия го позволяват, да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и осигуряване на фискална устойчивост в средносрочен план, и същевременно да засили инвестициите с цел стимулиране на потенциала за растеж.

⁽¹¹⁾ Препоръка на Съвета от 20 юли 2020 г. относно националната програма за реформи на Люксембург за 2020 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Люксембург за 2020 г. (ОВ С 282, 26.8.2020 г., стр. 101).

⁽¹²⁾ Числата представляват равнището на годишните бюджетни разходи за мерките, предприети от есента на 2021 г. насам, включително текущите приходи и разходи, както и когато е уместно, мерките за капиталови разходи.

⁽¹³⁾ Очаква се общият брой на лицата, разселени от Украйна в Съюза, постепенно да достигне 6 милиона до края на 2022 г., като тяхното географско разпределение се изчислява въз основа на големината на установилата се диаспора, относителното население на приемащата държава членка и актуалното разпределение на разселените лица от Украйна в целия Съюз към март 2022 г. За бюджетните разходи за едно лице оценките се основават на модела за микросимулация EuroMod на Съвместния изследователски център на Комисията, като се вземат предвид както паричните преводи, така и обезщетенията в натура като образование и здравеопазване, на които лицата може да имат право.

- (16) През 2022 г. според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. и информацията, включена в програмата за стабилност на Люксембург за 2022 г., се предвижда фискалната позиция да бъде подкрепяща и да възлиза на $-1,3\%$ от БВП, както се препоръчва от Съвета⁽¹⁴⁾. Люксембург планира да предоставя непрекъснатата подкрепа за възстановяването, включително като използва Механизма за възстановяване и устойчивост, за да финансира допълнителни инвестиции, както беше препоръчано от Съвета. Положителният принос към икономическата активност на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза, се прогнозира да остане непроменен в сравнение с 2021 г. Очаква се през 2022 г.⁽¹⁵⁾ финансираните на национално равнище инвестиции да имат експанзионистичен принос от 0,1 процентни пункта към фискалната позиция. Поради това Люксембург планира да поддържа инвестициите, финансирани на национално равнище, както беше препоръчано от Съвета. В същото време увеличението на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на новите мерки по отношение на приходите) през 2022 г. се очаква да осигури експанзионистичен принос за общата фискална позиция от 1,2 процентни пункта. Този значителен експанзионистичен принос включва допълнителното въздействие на мерките за справяне с икономическото и социалното въздействие на увеличението на цените на енергията (0,5 % от БВП), както и разходите за предоставяне на временна закрила на разселените лица от Украйна (0,1 % от БВП), а по-високите възнаграждения на служителите и социалните трансфери също се очаква да допринесат (0,3 % от БВП) за растежа на нетните текущи разходи.
- (17) В прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда фискалната позиция през 2023 г. да бъде $+0,5\%$ от БВП, при условие че политиката остане непроменена⁽¹⁶⁾. Очаква се през 2023 г. Люксембург да продължи да използва безвъзмездните средства по Механизма за възстановяване и устойчивост, за да финансира допълнителни инвестиции в подкрепа на възстановяването. Очаква се финансираните на национално равнище инвестиции да имат експанзионистичен принос за фискалната позиция в размер на 0,1 % от БВП през 2023 г.⁽¹⁷⁾ В същото време увеличението на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на новите мерки по отношение на приходите) през 2023 г. се очаква да осигури рестриктивен принос от 0,5 процентни пункта за общата фискална позиция. Това включва въздействието от постепенното премахване на мерките, насочени към повишените цени на енергията (0,3 % от БВП).
- (18) В програмата за стабилност за 2022 г. се очаква дефицитът по консолидирания държавен бюджет постепенно да намалее до 0,3 % от БВП през 2024 г. и до 0,2 % до 2025 г. Поради това се планира салдото по консолидирания държавен бюджет да остане под 3 % от БВП през периода на действие на програмата за стабилност за 2022 г. Тези прогнози предполагат малко по-високи приходи и стабилни разходи като процент от БВП. Според програмата за стабилност за 2022 г. съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да се увеличи до 2055 г., по-специално като достигне 26,2 % през 2024 г. и се стабилизира на 26,2 % през 2025 г. Съгласно анализа на Комисията рисковете за устойчивостта на дълга изглеждат ниски в средносрочен план.
- (19) Кризата с COVID-19 повлия по-слабо на държавните финанси в сравнение с други държави членки и се очаква съответните показатели да се подобрят през 2022 г. Въздействието на демографските тенденции върху държавните разходи обаче ще се засили през следващите десетилетия. Това се дължи по-конкретно на факта, че се очаква броят на пенсионерите на работник да нараства постоянно поради застаряването на населението и забавянето на нетните миграционни потоци. При сценария „без промяна на политиката“ Люксембург ще бъде изправен пред едно от най-големите увеличения на пенсионните разходи в Съюза като дял от БВП до 2070 г. Това ще доведе до пенсионни разходи в размер на около 18 % от БВП (в сравнение с 9 % през 2019 г.) — една от най-високите стойности в Съюза. Това от своя страна ще доведе до значително увеличаване на държавния дълг, което ще изложи на риск в дългосрочен план устойчивостта на държавните финанси. Увеличаването на реалната възраст на пенсиониране ще има най-благоприятните макроикономически последици, тъй като този елемент има най-големия потенциал за намаляване на разходите за пенсии. На свой ред по-високият процент на заетите по-възрастни работници също ще подпомогне икономическия растеж. Планът за възстановяване и устойчивост не разглежда дългосрочната устойчивост на пенсионната система, нито отрицателните последици от схемите за ранно пенсиониране и финансовите стимули за ранно напускане на пазара на труда, с които се обяснява ниската заетост на по-възрастните работници. Бързото започване на реформите, насочени към ограничаване на схемите за ранно пенсиониране и към промяна на предпочитанията на по-възрастните работници към това да останат на работа по-дълго време, ще позволи постепенно изпълнение, което ще увеличи справедливостта между поколенията.

⁽¹⁴⁾ Отрицателният знак на показателя съответства на превишение на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за експанзионистична фискална политика.

⁽¹⁵⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат рестриктивен принос от 0,1 процентни пункта от БВП.

⁽¹⁶⁾ Положителният знак на показателя съответства на недостиг на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за рестриктивна фискална политика.

⁽¹⁷⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат рестриктивен принос от 0,2 процентни пункта от БВП.

- (20) Борбата с агресивното данъчно планиране в Съюза е от съществено значение за: i) предотвратяване на нарушаването на конкуренцията между предприятията; ii) гарантиране на справедливо третиране на данъкоплатците; и iii) защита на държавните финанси. Люксембург е малка, отворена икономика с голям интегриран финансов сектор, което до голяма степен обяснява съществуването на големи финансови потоци. Тези големи финансови потоци обаче отразяват и голямото присъствие в страната на дружества под чуждестранен контрол, които участват в дейности по вътрешногрупово финансиране и управление на парични средства. Особен повод за безпокойство е липсата на данъци, удържани при източника, или на еквивалентни мерки по отношение на плащанията на лихви и авторски и лицензионни възнаграждения към юрисдикции с ниско или нулево данъчно облагане извън държавите, включени в списъка на Съюза на неосказващите съдействие юрисдикции⁽¹⁸⁾. Изходящите плащания на лихви и авторски и лицензионни възнаграждения от установени в Люксембург дружества към юрисдикции извън ЕС могат да са предмет на малко или никакво данъчно облагане, ако тези плащания не се облагат с данък или се облагат с нисък данък в юрисдикцията на получателя. Люксембург предприе известни действия за борба с агресивното данъчно планиране. Досега обаче мерките са ограничени и недостатъчни за отстраняване на проблема с изходящите плащания в данъчната система, които могат да бъдат използвани от многонационални дружества за агресивно данъчно планиране.
- (21) В съответствие с член 19, параграф 3, буква б) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.2 от приложение V към същия регламент планът за възстановяване и устойчивост включва широк набор от взаимно подсилващи се реформи и инвестиции с примерен график за изпълнението, което да приключи до 31 август 2026 г. Те спомагат за преодоляването на всички или на значителна част от икономическите и социалните предизвикателства, очертани в специфичните за държавата препоръки, отправени от Съвета до Люксембург в рамките на европейския семестър през 2019 г. и 2020 г., в допълнение към всички специфични за държавата препоръки, отправени до датата на приемане на плана за възстановяване и устойчивост. По-конкретно тези предизвикателства са свързани с устойчивостта на здравната система, приобщаването към пазара на труда и инвестициите в екологичния и цифровия преход, както и недостига на жилища на достъпни цени и институционалната устойчивост на рамката за борба с изпирането на пари. Планът за възстановяване и устойчивост включва мерки за увеличаване на публичното предлагане на жилища на достъпни цени. Планът за възстановяване и устойчивост включва също инвестиции в производството на енергия от възобновяеми източници и устойчивия транспорт, което ще помогне за постепенно декарбонизиране на икономиката. Цифровите обществени услуги и мащабен публичен проект за научни изследвания и иновации в областта на квантовите комуникационни технологии ще насърчат бизнес инвестициите и ще стимулират растежа на производителността в средносрочен план. Що се отнася до борбата с изпирането на пари и с финансирането на тероризма, планът за възстановяване и устойчивост включва комбинация от мерки за подобряване на прозрачността и подсилване на рамката за надзор на доставчиците на финансови услуги. Стратегията за уменията и програмите за обучение, предвидени в плана за възстановяване и устойчивост, включително специална цел за по-възрастните работници, следва да допринесат за подобряване на приобщаването към пазара на труда.
- (22) Изпълнението на плана за възстановяване и устойчивост на Люксембург се очаква да допринесе за постигането на по-нататъшен напредък в екологичния и цифровия преход. Мерките в подкрепа на целите в областта на климата в Люксембург представляват 61 % от общия размер на отпуснатите по плана за възстановяване и устойчивост средства, докато мерките в подкрепа на целите в областта на цифровите технологии възлизат на 32 % от общия размер на отпуснатите по плана за възстановяване и устойчивост средства. Пълното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост в съответствие със съответните ключови етапи и цели ще помогне на Люксембург да се възстанови бързо от последиците от кризата с COVID-19, като същевременно укрепи своята устойчивост. Системното участие на социалните партньори и други съответни заинтересовани страни продължава да бъде важно за успешното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост, както и на други икономически политики и политики в областта на заетостта, които излизат извън рамките на плана за възстановяване и устойчивост, за да се гарантира широка ангажираност с цялостната програма на политиката.
- (23) Люксембург все още не е представил споразумението за партньорство или останалите програми в областта на политиката на сближаване, предвидени в Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁹⁾. В съответствие с Регламент (ЕС) 2021/1060 Люксембург трябва да вземе предвид съответните специфични за него препоръки при програмирането на фондовете на политиката на сближаване за периода 2021–2027 г. Това е предварително условие за подобряване на ефективността и максимално увеличаване на добавената стойност на финансовата подкрепа, която ще бъде получена от фондовете на политиката на сближаване, като същевременно се насърчават координация, взаимно допълване и съгласуваност между тези фондове на политиката на сближаване и други инструменти и фондове на Съюза. Успешното прилагане на Механизма за възстановяване и устойчивост и програмите по линия на политиката на сближаване зависи и от премахването на пречките пред инвестициите в подкрепа на екологичния и цифровия преход и балансираното териториално развитие.

⁽¹⁸⁾ Заключение на Съвета от 24 февруари 2022 г. относно преразгледания списък на ЕС на юрисдикциите, неосказващи съдействие за данъчни цели (ОВ С 103, 3.2.2022 г., стр. 1).

⁽¹⁹⁾ Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 159).

- (24) Освен икономическите и социалните предизвикателства, разгледани в плана за възстановяване и устойчивост, Люксембург е изправен пред редица допълнителни предизвикателства, свързани по-специално с увеличаващото се неравенство в образователната система. Образователната система на Люксембург се характеризира с използването на три езика на обучение (люксембургски, немски и френски), както и с голям брой ученици от различни социално-икономически и езикови среди. Резултатите от международните тестове показват, че основните умения на учениците са по-ниски от средните за Съюза и са тясно свързани със социално-икономическия и езиковия произход на учениците. В проучването от 2018 г. на Програмата за международно оценяване на учениците (PISA), проведено от Организацията за икономическо сътрудничество и развитие, Люксембург отчете една от най-големите разлики в резултатите в Съюза по четене между учениците в добро положение и учениците в неравностойно положение. Неравенствата се задълбочават от многоезичното училищно обучение и начина, по който учениците се разделят в различни училищни пътеки на ранен етап. Образователната система не предоставя на всички ученици достатъчно многоезични и основни умения, за да отговорят на нуждите на пазара на труда на страната. Индивидуализираната подкрепа за учениците ще спомогне за постигането на пълния потенциал за развитие и на цялостно приобщаване на всички ученици. В съответствие със заключенията на националния център за наблюдение на качеството на училищата от 2020 г. съществува възможност за подобряване на управлението на образователната система, като се доразработят инструментите за оценка и измеримите цели за насърчаване на качеството и равните възможности както от формалната, така и от неформалната страна на образователната система.
- (25) В отговор на мандата, възложен от държавните и правителствените ръководители на Съюза във Версайската декларация, предложението на Комисията за план REPowerEU има за цел постепенно да бъде премахната зависимостта на Съюза от вноса на изкопаеми горива от Русия във възможно най-кратък срок. За тази цел в диалог с държавите членки Комисията се стреми да определи най-подходящите проекти, инвестиции и реформи на национално и регионално равнище и на равнището на Съюза. Целта на тези мерки е да се намали цялостната зависимост от изкопаеми горива и да се замени вносите на изкопаеми горива от Русия.
- (26) Енергийната система на Люксембург се характеризира с голяма зависимост — на ниво внос и суровини — от изкопаеми горива. По данни от 2020 г. ⁽²⁰⁾ Люксембург е най-големият нетен вносител на енергия в Съюза спрямо броя на населението. Той е почти изцяло зависим от вноса на първична енергия, като степента му на зависимост е 92,5 %. Основните преобладаващи енергийни източници са нефтът и газът: нефтът представлява 68,5 % от потреблението на енергия, а газът — 17,8 %. Люксембург не внася нефт от Русия, докато средната стойност за Съюза е 26 % от вноса на суров нефт. Русия обаче продължава да е сравнително важен източник на внос на газ, тъй като тя предоставя 27 % от вноса на природен газ на Люксембург, въпреки че този внос е под средната стойност за Съюза от 44 %. Люксембург интегрира газовия си пазар с този на Белгия. Що се отнася до електроенергията, въпреки че в краткосрочен план не съществуват големи затруднения, ще са необходими допълнителни инвестиции, които да съпътстват прехода към енергия от възобновяеми източници, по-специално от гледна точка на укрепването и модернизирването на мрежата. През последните години търсенето на газ в промишления сектор остана непроменено, а търсенето на газ в търговския сектор нарасна умерено. Основното увеличение на потреблението на газ се дължи на нарастването на потреблението в жилищния сектор. Люксембург трябва да се справи с предизвикателството, свързано с недостатъчното предлагане на жилища, като същевременно постигне целите си в областта на енергетиката и климата. Необходимо е също така да се санира съществуващият сграден фонд. С 20,8 % от общия потенциал за икономии на енергия (в GWh) секторът на жилищните сгради и санирането е вторият по големина източник на съвкупен потенциал за икономии на енергия до 2030 г. Люксембург увеличи дела си на енергия от възобновяеми източници от 5 % през 2015 г. на 12 % през 2020 г. Въпреки това той продължава да е една от държавите членки с най-нисък дял. Люксембург се нуждае от решителни действия, за да постигне енергийните си цели за 2030 г. — да получава 25 % от енергията от възобновяеми източници и да намали крайното потребление на енергия с 40—44 % в сравнение с 2007 г. Общините ще играят ключова роля в това отношение. Задръстванията по пътищата затрудняват икономиката и екологичната устойчивост, а на транспорта се падат значителен дял от потреблението на нефт и 59 % от общите емисии на парникови газове — в сравнение със средно 24 % за Съюза през 2019 г.
- Следователно мерките, насочени към постигането на по-ефективен и устойчив транспорт, могат значително да спомогнат за намаляване на зависимостта от нефта. Това е отразено в националния план в областта на енергетиката и климата на Люксембург, в който е заложена целта до 2030 г. дялът на електрическите и зареждащите се от електрическата мрежа превозни средства да достигне 40 %. Люксембург си е поставил за цел да постигне неутралност по отношение на климата до 2050 г. За постигането на съответствие с целите „Подготвени за цел 55“ в Люксембург ще е необходима още по-голяма амбиция по отношение на намаляването на емисиите на парникови газове, увеличаването на енергията от възобновяеми източници и повишаването на енергийната ефективност.
- (27) Въпреки че ускоряването на прехода към неутралност по отношение на климата и спиране на използването на изкопаеми горива ще доведе до значителни разходи за реструктуриране в няколко сектора, Люксембург може да използва Механизма за справедлив преход в контекста на политиката на сближаване, за да смекчи социално-икономическите последици от прехода. Освен това Люксембург може да използва Европейския социален фонд плюс, създаден с Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²¹⁾, за да подобри възможностите за заетост и да засили социалното сближаване.

⁽²⁰⁾ Евростат (2020 г.), дял на руския внос спрямо общия внос съответно на природен газ и суров нефт. За средните стойности за ЕС-27 общият внос се основава на вноса извън ЕС-27. За Люксембург целият внос включва търговията в рамките на ЕС.

⁽²¹⁾ Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за създаване на Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+) и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1296/2013 (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 21).

- (28) С оглед на оценката на Комисията Съветът разгледа програмата за стабилност за 2022 г., като становището ⁽²²⁾ му е изразено в препоръка 1.
- (29) С оглед на тясната взаимовръзваност между икономиките на държавите членки от еврозоната и колективния им принос за функционирането на Икономическия и паричен съюз Съветът препоръчва на държавите членки от еврозоната да предприемат действия, включително чрез своите планове за възстановяване и устойчивост, за да изпълнят препоръките, съдържащи се в препоръката от 2022 г. относно икономическата политика на еврозоната. За Люксембург това е отразено по-специално в препоръки 1, 2 и 3,

ПРЕПОРЪЧВА на Люксембург да предприеме през 2022 г. и 2023 г. следните действия:

1. През 2023 г. да гарантира, че растежът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи е в съответствие с като цяло неутрална позиция на политиката, като се вземе предвид продължаващата временна и целенасочена подкрепа за най-уязвимите от покачането на цените на енергията домакинства и предприятия и за хората, бягащи от Украйна. Да има готовност да адаптира текущите разходи към променящата се ситуация. Да увеличи публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход, както и за енергийната сигурност, като се вземе предвид инициативата REPowerEU, включително чрез използване на Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза. За периода след 2023 г. да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции. Да подобри дългосрочната устойчивост на пенсионната система, по-специално като ограничи ранното пенсиониране и увеличи равнището на заетост на по-възрастните работници. Да предприеме действия за ефективна борба с агресивното данъчно планиране, включително като осигури достатъчно данъчно облагане на изходящите плащания на лихви и авторски и лицензионни възнаграждения към юрисдикции с нулево и ниско данъчно облагане.
2. Да продължи да изпълнява своя план за възстановяване и устойчивост в съответствие с ключовите етапи и целите, включени в Решението за изпълнение на Съвета от 13 юли 2021 г. Да представи програмните документи в областта на политиката на сближаване за периода 2021–2027 г., за да приключи преговорите с Комисията по тях, и след това да започне да ги изпълнява.
3. Да намали въздействието, което неравенствата оказват върху резултатите на учениците, и да насърчи равните възможности за всички ученици в образователната система.
4. Да намали цялостната зависимост от изкопаеми горива, като ускори внедряването на възобновяеми енергийни източници, капацитет за пренос на енергия и инвестиции в енергийната ефективност както в жилищния, така и в нежилищния сектор. Да подпомогне общините при изготвянето на подробни местни планове за внедряване на енергия от възобновяеми източници, включително вятърна и фотоволтаична енергия, и за районни отоплителни и охладителни системи. Да насърчи допълнително електрифицирането на транспорта и да инвестира в мрежи и инфраструктури за обществен транспорт.

Съставено в Брюксел на 12 юли 2022 година.

За Съвета
Председател
Z. STANJURA

⁽²²⁾ Съгласно член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1466/97.

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА**от 12 юли 2022 година****относно националната програма за реформи на Унгария за 2022 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за конвергенция на Унгария за 2022 г.**

(2022/С 334/17)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121, параграф 2 и член 148, параграф 4 от него,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики ⁽¹⁾, и по-специално член 9, параграф 2 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

като взе предвид заключенията на Европейския съвет,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта,

като взе предвид становището на Икономическия и финансов комитет,

като взе предвид становището на Комитета за социална закрила,

като взе предвид становището на Комитета за икономическа политика,

като има предвид, че:

- (1) Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁾, с който бе създаден Механизъм за възстановяване и устойчивост, влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По Механизма за възстановяване и устойчивост се предоставя финансова подкрепа за осъществяването на реформи и инвестиции, водещи до фискален стимул, финансиран от Съюза. Той допринася за икономическото възстановяване и за осъществяването на устойчиви и увеличаващи растежа реформи и инвестиции, по-специално за насърчаването на екологичния и цифровия преход, като същевременно укрепва устойчивостта и потенциалния растеж на икономиките на държавите членки. Той спомага също за укрепване на устойчивите публични финанси и за стимулиране на растежа и създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план. Максималното финансово участие за държава членка в рамките на Механизма за възстановяване и устойчивост ще бъде актуализирано през юни 2022 г. в съответствие с член 11, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241.
- (2) На 24 ноември 2021 г. Комисията прие годишния обзор на устойчивия растеж, с което постави началото на европейския семестър за координация на икономическите политики за 2022 г. Тя надлежно взе предвид Социалния ангажимент от Порто, подписан на 7 май 2021 г., за по-нататъшно прилагане на Европейския стълб на социалните права, провъзгласен от Европейския парламент, Съвета и Комисията на 17 ноември 2017 г. На 25 март 2022 г. Европейският съвет одобри приоритетите на годишния обзор на устойчивия растеж за 2022 г. На 24 ноември 2021 г. въз основа на Регламент (ЕС) № 1176/2011 Комисията прие и доклада за механизма за предупреждение, в който Унгария не бе посочена като една от държавите членки, за които ще се извърши задълбочен преглед. На същата дата Комисията също прие предложение за съвместния доклад за заетостта за 2022 г., в който се анализира прилагането на насоките за заетостта и принципите на Европейския стълб на социалните права. Съветът прие съвместния доклад за заетостта на 14 март 2022 г.

⁽¹⁾ ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

⁽²⁾ Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

- (3) След световната пандемия нахлуването на Русия в Украйна значително промени геополитическия и икономическия контекст. Последниците от нахлуването върху икономиките на държавите членки бяха усетени, наред с другото, чрез по-високите цени на енергията, храните и суровините и по-слабите перспективи за растеж. По-високите цени на енергията са особено тежки за най-уязвимите домакинства, изпитващи енергийна бедност или изложени на риск от енергийна бедност, както и за дружествата, които са най-уязвими спрямо растежа на цените на енергията. В Съюза се наблюдава и безпрецедентен приток на хора, бягащи от Украйна. Икономическите последици от агресивната война на Русия засегнаха държавите членки асиметрично. В този контекст на 4 март 2022 г. за първи път бе задействана Директива 2001/55/ЕО на Съвета⁽³⁾ чрез Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета⁽⁴⁾, с която на разселените лица от Украйна беше предоставено правото на законно пребиваване в Съюза, както и достъп до образование и обучение, пазара на труда, здравеопазване, жилищно настаняване и социално подпомагане. На Унгария се предоставя извънредна подкрепа в рамките на инициативата „Действия по линия на сближаването за бежанците в Европа“ (CARE) и чрез допълнително предварително финансиране по програмата „Помощ за възстановяване в полза на сближаването и териториите на Европа“ (REACT-EU), за да се отговори спешно на нуждите от прием и интеграция на хората, бягащи от Украйна.
- (4) Като се има предвид бързо променящата се икономическа и геополитическа ситуация, през 2022 г. европейският семестър възобновява широкообхватната си координация на икономическите политики и политиките по заетостта, като същевременно се усъвършенства в съответствие с изискванията за изпълнение на Механизма за възстановяване и устойчивост, както е посочено в годишния обзор на устойчивия растеж за 2022 г. Изпълнението на приетите планове за възстановяване и устойчивост е от съществено значение за постигането на приоритетите на политиката в рамките на европейския семестър, тъй като плановете обхващат всички или значителна част от съответните специфични за всяка държава препоръки, отправени през циклите на европейския семестър за 2019 г. и 2020 г. Специфичните за всяка държава препоръки за 2019 г. и 2020 г. продължават да бъдат също толкова важни и за плановете за възстановяване и устойчивост, които са преразгледани, актуализирани или изменени в съответствие с членове 14, 18 и 21 от Регламент (ЕС) 2021/241, в допълнение към всички останали специфични за всяка държава препоръки, отправени до датата, на която са представени тези преразгледани, актуализирани или изменени планове.
- (5) Общата клауза за дерогация в Пакта за стабилност и растеж действа от март 2020 г. В съобщението си от 3 март 2021 г., озаглавено „Една година от началото на пандемията от COVID-19: ответни мерки на фискалната политика“, Комисията изрази становище, че решението за дезактивиране или продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация следва да се основава на цялостна оценка на състоянието на икономиката, като равнището на икономическата активност в Съюза или еврозоната се сравнява с равнищата отпреди кризата (края на 2019 г.) като ключов количествен критерий. Повишената несигурност и силните рискове от влошаване на икономическите перспективи в контекста на войната в Европа, безпрецедентното покачване на цените на енергията и продължаващите смущения във веригата на доставки оправдават удължаването на срока на действие на общата клауза за дерогация на Пакта за стабилност и растеж до 2023 г.
- (6) Съгласно подхода в препоръката на Съвета от 18 юни 2021 г.⁽⁵⁾, съдържаща становище на Съвета относно програмата за конвергенция за 2021 г. на Унгария, общата фискална позиция понастоящем се измерва най-добре с промяната в първичните разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и като се изключват временните извънредни мерки, свързани с кризата с COVID-19), но като се включват свързаните със средносрочния потенциален растеж разходи, финансирани с безвъзмездна подкрепа (безвъзмездни средства) по Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза⁽⁶⁾. Освен общата фискална позиция, за да се прецени дали националната фискална политика е предпазлива и дали съставът ѝ допринася за устойчиво възстановяване, което е в съответствие с екологичния и цифровия преход, се обръща внимание и на развитието на финансираните на национално равнище първични текущи разходи⁽⁷⁾ (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и като се изключват временните извънредни мерки, свързани с кризата с COVID-19) и инвестиции.

⁽³⁾ Директива 2001/55/ЕО на Съвета от 20 юли 2001 г. относно минималните стандарти за предоставяне на временна закрила в случай на масово навлизане на разселени лица и за мерките за поддръжане на баланса между държавите членки в полагането на усилия за прием на такива лица и понасяне на последиците от този прием (ОВ L 212, 7.8.2001 г., стр. 12).

⁽⁴⁾ Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета от 4 март 2022 г. за установяване на съществуването на масово навлизане на разселени лица от Украйна по смисъла на член 5 от Директива 2001/55/ЕО и за въвеждане на временна закрила (ОВ L 71, 4.3.2022 г., стр. 1).

⁽⁵⁾ Препоръка на Съвета от 18 юни 2021 г., съдържаща становище на Съвета относно програмата за конвергенция за 2021 г. на Унгария (ОВ С 304, 29.7.2021 г., стр. 78).

⁽⁶⁾ Прогнозите за фискалната позиция и нейните компоненти в настоящата препоръка са оценки на Комисията, основани на допусканията, залегнали в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. Оценка на Комисията на средносрочния потенциален растеж не включват положителното въздействие на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и които могат да стимулират потенциалния растеж.

⁽⁷⁾ Нефинансирани с безвъзмездни средства от Механизма за възстановяване и устойчивост или други фондове на Съюза.

- (7) На 2 март 2022 г. Комисията прие съобщение, в което се предоставят общи насоки за фискалната политика през 2023 г. („фискалните насоки“), целящи да се подпомогне изготвянето на програмите за стабилност и конвергенция на държавите членки и по този начин да се засили координацията на политиките. Комисията отбеляза, че въз основа на макроикономическите перспективи от зимната прогноза от 2022 г. преминаването от съвкупна подкрепяща фискална позиция през 2020–2022 г. към до голяма степен неутрална съвкупна фискална позиция, при запазване на готовността да се реагира на променящата се икономическа ситуация, изглежда подходящо през 2023 г. Комисията обяви, че фискалните препоръки за 2023 г. следва да продължат да бъдат диференцирани между отделните държави членки и да вземат предвид възможното разпространение на ефекти между отделните държави. Комисията прикани държавите членки да отразят насоките в своите програми за стабилност и конвергенция. Комисията пое ангажимент да следи отблизо икономическото развитие и при необходимост ще коригира своите насоки на политиката най-късно с пролетния пакет за европейския семестър от края на май 2022 г.
- (8) По отношение на фискалните насоки фискалните препоръки за 2023 г. отчитат влошените икономически перспективи, повишената несигурност и допълнителните рискове от влошаване, както и по-високата инфлация в сравнение със зимната прогноза от 2022 г. на Комисията. На фона на тези съображения фискалните мерки трябва да доведат до увеличение на публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход и енергийната сигурност и до поддържане на покупателната способност на най-уязвимите домакинства, така че да се смекчи въздействието на покачването на цените на енергията и да се спомогне за ограничаване на инфлационния натиск от вторични ефекти чрез целенасочени и временни мерки. Фискалната политика трябва да остане гъвкава, за да се адаптира към бързо променящите се обстоятелства, включително предизвикателствата, произтичащи от агресивната война на Русия срещу Украйна по отношение на отбраната и сигурността, и да бъде диференцирана в отделните държави членки в зависимост от тяхното фискално и икономическо положение, включително по отношение на излагането им на кризата и притока на разселени лица от Украйна.
- (9) На 29 април 2022 г. Унгария представи своята национална програма за реформи за 2022 г. и своята програма за конвергенция за 2022 г. Двете програми бяха оценени заедно, за да бъдат отчетени взаимовръзките между тях.
- (10) На 23 май 2022 г. Комисията публикува доклада за Унгария за 2022 г. В него бе оценен напредъкът на Унгария в изпълнението на съответните специфични за държавата препоръки, приети от Съвета през 2019 г., 2020 г. и 2021 г. В него бяха оценени също напредъкът на Унгария при прилагането на Европейския стълб на социалните права и постигането на водещите цели на Съюза в областта на заетостта, уменията и намаляването на бедността, както и напредъкът в постигането на целите на ООН за устойчиво развитие.
- (11) На 29 април 2022 г. Унгария представи своята програма за конвергенция за 2022 г. — в съответствие с крайния срок, установен в член 4 от Регламент (ЕО) № 1466/97.
- (12) На 23 май 2022 г. Комисията представи доклад, изготвен в съответствие с член 126, параграф 3 от Договора. В този доклад се разглежда състоянието на бюджета на Унгария, тъй като нейният дефицит по консолидирания държавен бюджет през 2021 г. надхвърли референтната стойност по Договора от 3 % от brutния вътрешен продукт (БВП), а нейният консолидиран държавен дълг надхвърли референтната стойност по Договора от 60 % от БВП и не спази целевия показател за намаляване на дълга. В доклада се стига до заключението, че критериите за дефицита и дълга не са изпълнени. В съответствие със съобщението от 2 март 2022 г. Комисията счете, в рамките на своята оценка на всички съответни фактори, че спазването на целевия показател за намаляване на дълга би означавало твърде високателно фискално усилие, съсредоточено в началото на периода, което може да застраши растежа. Поради това според Комисията спазването на целевия показател за намаляване на дълга не е оправдано при настоящите извънредни икономически условия. Както бе обявено, Комисията не предложи откриването на нови процедури при прекомерен дефицит през пролетта на 2022 г. и ще прецени отново дали е необходимо да предложи откриването на такива процедури през есента на 2022 г.

- (13) В препоръката си от 20 юли 2020 г.⁽⁸⁾ Съветът препоръчва на Унгария да предприеме всички необходими мерки през 2020 и 2021 г., в съответствие с общата клауза за дерогация, за ефективно справяне с пандемията от COVID-19, поддържане на икономиката и подпомагане на последващото възстановяване. Освен това той препоръчва на Унгария, когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискални политики, насочени към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на дълга, като същевременно засили инвестициите. През 2021 г. съгласно данните, потвърдени от Евростат, дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Унгария намаля от 7,8 % от БВП през 2020 г. на 6,8 %. Ответните мерки на фискалната политика на Унгария подпомогнаха икономическото възстановяване през 2021 г., а временните извънредни мерки намаляха от 4,0 % от БВП през 2020 г. на 0,8 % през 2021 г. Мерките, предприети от Унгария през 2021 г., бяха в съответствие с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г. Дискреционните бюджетни мерки, приети от правителството през 2020 г. и 2021 г., бяха предимно временни или съпътствани от компенсаторни мерки. В същото време някои от дискреционните мерки, приети от правителството през периода 2020—2021 г., не бяха временни или съпътствани от компенсаторни мерки, като се състояха главно от намаляване на социалноосигурителните вноски на работодателите, премахване на налога за обучение, освобождаване на служителите на възраст под 25 години от данък върху доходите на физическите лица, повторно въвеждане на 13-та месечна пенсия и увеличаване на заплатите на лекарите. Съгласно данните, потвърдени от Евростат, консолидираният държавен дълг намаля от 79,6 % от БВП през 2020 г. на 76,8 % от БВП през 2021 г.
- (14) Макроикономическият сценарий в основата на бюджетните прогнози на програмата за конвергенция през 2022 г. е благоприятен. Правителството предвижда реалният БВП да нарасне с 4,3 % през 2022 г. и с 4,1 % през 2023 г. За сравнение в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда по-нисък растеж на реалния БВП от 3,6 % през 2022 г. и 2,6 % през 2023 г., главно поради предположението за по-трайно макроикономическо въздействие на агресивната война на Русия в Украйна. В прогнозата на Комисията се предвижда по-слаб растеж на частното потребление, особено през 2023 г., и по-бавен растеж на инвестициите както през 2022 г., така и през 2023 г. В своята програма за конвергенция за 2022 г. правителството очаква номиналният дефицит да намалее до 4,9 % от БВП през 2022 г., след което до 3,5 % от БВП през 2023 г. Спадът през 2022 г. отразява главно продължаващата динамичен растеж на номиналния БВП. Съгласно програмата за конвергенция за 2022 г. съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да намалее до 76,1 % през 2022 г. и да спадне до 73,8 % през 2023 г. Въз основа на мерките на политиката, известни към крайната дата за изготвяне на прогнозата, в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда бюджетен дефицит за 2022 г. и 2023 г. в размер съответно на 6,0 % от БВП и 4,9 % от БВП. Това е по-високо от дефицита, предвиден в програмата за конвергенция за 2022 г., главно поради прогнозираните по-неблагоприятни макроикономически перспективи, особено през 2023 г., и по-високия ръст на разходите, който включва капиталови инжекции в полза на дружествата за комунални услуги в размер на 1,1 % от БВП през 2022 г. и още 0,7 % през 2023 г. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда по-високо съотношение на консолидирания държавен дълг към БВП от 76,4 % през 2022 г. и 76,1 % през 2023 г. Разликата се дължи на по-високото първично салдо и по-неблагоприятната динамика на номиналния БВП. Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. средносрочният (10-годишен среден) потенциален растеж на производството се оценява на 3,2 %. Тази прогноза не включва обаче въздействието на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и могат да стимулират потенциалния растеж на Унгария.
- (15) През 2022 г. правителството постепенно премахна мерките, предприети в отговор на кризата, предизвикана от COVID-19, така че се очаква временните извънредни мерки да намалее от 0,8 % от БВП през 2021 г. на 0,0 % през 2022 г. Държавният дефицит е засегнат от мерките, приети за противодействие на икономическото и социалното въздействие на увеличението на цените на енергията, които според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се оценяват на 1,2 % от БВП през 2022 г. и 0,7 % от БВП през 2023 г.⁽⁹⁾ Тези мерки се състоят от компенсации от правителството за дружествата за комунални услуги с капиталови трансфери за очаквани загуби, произтичащи от регулираните цени на енергията, временно намаляване на акцизите върху горивата и компенсации за малките бензиностанции. Всички мерки, различни от постоянните тавани на цените на дребно на природния газ и електроенергията, бяха обявени за временни. Ако обаче цените на енергията останат високи през 2023 г., някои от тези мерки биха могли да бъдат продължени. Някои от тези мерки не са целенасочени по своя характер, по-специално общите тавани на цените на дребно на енергията и намаляването на акцизите. Бюджетният дефицит е повлиян и от разходите за осигуряване на временна закрила на разселените лица от Украйна, като според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. тези разходи се очаква да бъдат 0,2 % от БВП през 2022 г. и 0,3 % през 2023 г.⁽¹⁰⁾

⁽⁸⁾ Препоръка на Съвета от 20 юли 2020 г. относно националната програма за реформи на Унгария за 2020 г. и съдържаща становище на Съвета във връзка с конвергентната програма на Унгария за 2020 г. (ОВ С 282, 26.8.2020 г., стр. 107).

⁽⁹⁾ Числата представляват равнището на годишните бюджетни разходи за мерките, предприети от есента на 2021 г. насам, включително текущите приходи и разходи, както и когато е уместно, мерките за капиталови разходи.

⁽¹⁰⁾ Очаква се общият брой на лицата, разселени от Украйна в Съюза, постепенно да достигне 6 милиона до края на 2022 г., като тяхното географско разпределение се изчислява въз основа на толемината на установилата се диаспора, относителното население на приемащата държава членка и актуалното разпределение на разселените лица от Украйна в целия Съюз към март 2022 г. За бюджетните разходи за едно лице оценките се основават на модела за микросимулация EuroMod на Съвместния изследователски център на Комисията, като се вземат предвид както паричните преводи, така и обезщетенията в натура като образование и здравеопазване, на които лицата може да имат право.

- (16) В препоръката си от 18 юни 2021 г. Съветът препоръчва през 2022 г. Унгария да поддържа подкрепяща фискална позиция, включително импулса, осигурен от Механизма за възстановяване и устойчивост, и да запази инвестициите, финансирани на национално равнище. Съветът освен това препоръчва на Унгария, когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и осигуряване на фискална устойчивост в средносрочен план, и същевременно да засили инвестициите с цел стимулиране на потенциала за растеж.
- (17) През 2022 г., съгласно прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. и на информацията, включена в програмата за конвергенция на Унгария за 2022 г., се предвижда фискалната позиция да бъде като цяло неутрална и да възлиза на $-0,1\%$ от БВП, а Съветът препоръчва подкрепяща фискална позиция⁽¹¹⁾. Унгария планира да предоставя непрекъснатата подкрепа за възстановяването, като използва Механизма за възстановяване и устойчивост, за да финансира допълнителни инвестиции, както се препоръчва от Съвета. Положителният принос към икономическата активност на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза, се прогнозира да намалее с 1,0 процентни пункта от БВП в сравнение с 2021 г. поради очакването забавяне на усвояването на фондовете на Съюза⁽¹²⁾. Очаква се инвестициите, финансирани на национално равнище, да доведат до експанзионистичен принос към фискалната позиция в размер на 0,2 процентни пункта през 2022 г.⁽¹³⁾ Поради това Унгария планира да запази финансираните на национално равнище инвестиции, както се препоръчва от Съвета. Същевременно ръстът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (без новите мерки по отношение на приходите) през 2022 г. се очаква да доведе до експанзионистичен принос в размер на 0,4 процентни пункта към цялостната фискална позиция. Това включва допълнителното въздействие на мерките за справяне с икономическото и социалното въздействие на увеличението на цените на енергията (0,1 % от БВП), както и разходите за предоставяне на временна закрила на разселените лица от Украйна (0,2 % от БВП). Редица дискреционни мерки също допринасят за нарастването на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на новите мерки по отношение на приходите), като например повторното въвеждане на 13-ата месечна пенсия, обезщетенията за заплати за правоприлагашите и военните служители, както и намаляването на социалноосигурителните вноски за работодателите и налога за обучение.
- (18) В прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда фискалната позиция през 2023 г. да бъде $+1,9\%$ от БВП, при условие че политиката остане непроменена⁽¹⁴⁾. Очаква се през 2023 г. Унгария да продължи да използва безвъзмездните средства по Механизма за възстановяване и устойчивост, за да финансира допълнителни инвестиции в подкрепа на възстановяването. Положителният принос към икономическата активност на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза, се прогнозира да нарасне с 0,3 процентни пункта от БВП през 2023 г. Очаква се инвестициите, финансирани на национално равнище, да доведат до експанзионистичен принос към фискалната позиция в размер на 0,4 процентни пункта през 2023 г.⁽¹⁵⁾ В същото време увеличението на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на новите мерки по отношение на приходите) през 2023 г. се очаква да осигури рестриктивен принос от 1,9 процентни пункта за общата фискална позиция. Това включва въздействието на отмяната на мерките, свързани с увеличението на цените на енергията (0,1 % от БВП), както и допълнителните разходи за предоставяне на временна закрила на разселените лица от Украйна (0,1 % от БВП).
- (19) В програмата за конвергенция за 2022 г. се очаква дефицитът по консолидирания държавен бюджет постепенно да намалее до 2,5 % от БВП през 2024 г. и до 1,5 % до 2025 г. Ето защо се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет да се върне под 3 % от БВП през 2024 г. Съгласно програмата за конвергенция за 2022 г. съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да намалее до 2025 г., по-конкретно с намаление до 70,4 % през 2024 г. и до 66,9 % през 2025 г. Съгласно анализа на Комисията рисковете за устойчивостта на дълга изглеждат средни в средносрочен план.

⁽¹¹⁾ Отрицателният знак на показателя съответства на превишение на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за експанзионистична фискална политика.

⁽¹²⁾ Това са прогнози на Комисията. Комисията все още не е направила оценка на плана за възстановяване и устойчивост на Унгария.

⁽¹³⁾ Очаква се другите финансирани на национално равнище капиталови разходи да имат експанзионистичен принос от 0,4 процентни пункта от БВП, което до голяма степен се дължи на фискалното въздействие на рекапитализациите за дружествата за комунални услуги.

⁽¹⁴⁾ Положителният знак на показателя съответства на недостиг на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за рестриктивна фискална политика.

⁽¹⁵⁾ Очаква се другите финансирани на национално равнище капиталови разходи да имат рестриктивен принос от 0,6 процентни пункта от БВП, което до голяма степен се дължи на отмяната на субсидиите за саниране за семействата и рекапитализациите за дружествата за комунални услуги, които се оценяват на по-малка стойност в сравнение с 2022 г.

- (20) Очаква се последиците от застаряването на населението и увеличаването на публичния дълг по време на кризата, предизвикана от COVID-19, да засилят предизвикателствата пред дългосрочната фискална устойчивост в Унгария. Очаква се разходите за пенсии да нараснат значително — от около 8 % през 2019 г. до над 12 % от БВП през 2070 г. Показателите за фискална устойчивост сочат средни рискове за устойчивостта в средносрочен план и високи рискове в дългосрочен план. Неотдаващите мерки на политиката изострят предизвикателството, свързано с устойчивостта, като увеличават дългосрочните пенсионни задължения на правителството. Очаква се 13-месечната пенсия, въведена отново през 2021 г. и 2022 г., да увеличи разходите за пенсии. Очаква се промените в данъчните и пенсионните системи през последното десетилетие да увеличат разходите за пенсии на пенсионерите с високи заплати и да увеличат неравенствата между пенсионерите. Тези мерки включват премахването на тавана на пенсионната основа и пенсиите и въвеждането на плосък данък върху доходите на физическите лица, който увеличава пенсионната основа на лицата с високи доходи. Минималната пенсия остава номинално непроменена от 2008 г. насам, което засяга положението на лицата, които са прекъсвали трудова си дейност и са с ниски средни доходи по време на кариерата си.
- (21) Унгария представи програмните документи за политиката на сближаване за Споразумението за партньорство, предвидени в Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁶⁾ на 30 декември 2021 г., а Програмата за икономическо развитие и иновации плюс — на 26 януари 2022 г. В съответствие с Регламент (ЕС) 2021/1060 Унгария трябва да вземе предвид съответните специфични за нея препоръки при програмирането на фондовете на политиката на сближаване за периода 2021–2027 г. Това е предварително условие за подобряване на ефективността и максимално увеличаване на добавената стойност на финансовата подкрепа, която ще бъде получена от фондовете на политиката на сближаване, като същевременно се насърчават координацията, взаимно допълвяне и съгласуваност между тези фондове на политиката на сближаване и други инструменти и фондове на Съюза. Успешното прилагане на програмите по линия на политиката на сближаване зависи и от премахването на пречките пред инвестициите в подкрепа на екологичния и цифровия преход и балансираното териториално развитие.
- (22) Пазарът на труда в Унгария като цяло е в добро състояние, но все още съществуват предизвикателства, свързани с ниското равнище на заетост сред жените и групите в неравностойно положение. Майките с малки деца обикновено не работят дълго време, отчасти поради недостига на места за грижи за деца под тригодишна възраст. Броят на местата за грижи за деца постепенно се увеличава благодарение на специални програми, но детските градини също са изправени пред недостиг на персонал. Има значителни възможности за увеличаване на равнището на заетост на някои групи в неравностойно положение, като например нискоквалифицираните, дългосрочно безработните, хората с увреждания и ромите. Тези групи биха могли да бъдат мобилизирани по-добре, като им се предоставят умения и им се помогне активно да намерят работа. Помощта при търсенето на работа е ограничена и само половината от регистрираните безработни получават финансови помощи. Продължителността на обезщетението за безработица е сред най-кратките в Съюза. Безработицата е съсредоточена в по-слабо развитите региони и в селските райони.
- (23) Рискът от бедност е намалял осезаемо, но много хора все още не са в състояние да си позволят стоки от първа необходимост. Равнищата на материални и социални лишения остават сред най-високите в Съюза, особено при децата. Бедността и социалното изключване са съсредоточени в специфични групи и територии. Равнището на бедност е три до четири пъти по-високо за ромите, отчасти поради по-ограничения им достъп до пазара на труда и обществените услуги. През последното десетилетие мрежата за социална сигурност за семействата без стабилна заетост отслабна, а дълбочината на бедността напоследък също се увеличи. Данъчната система обременява непропорционално по-нископлатените работници. Също така е по-малко вероятно семействата с ниски доходи да се възползват от облекчението за подоходен данък на дете. Основните източници на доходи, като заплатите за благоустройство, минималните доходи и семейните надбавки, не са в крак с издръжката на живота. Регулираните цени на енергията за жилищата остават непроменени, като по този начин частично предпазват домакинствата от последните повишения на цените на суровините. Това обаче не помага на бедните домакинства в селските райони, които използват твърди горива за отопление. Повишаването на цените на жилищата представлява допълнително предизвикателство за семействата с ниски доходи, които срещат трудности при достъпа до публични схеми за подпомагане на жилищното настаняване. Междуременно социалните жилища станаха оскъдни и често намаляха.

⁽¹⁶⁾ Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 159).

- (24) Образователните резултати в Унгария са под средните за Съюза. До 15-годишна възраст основните умения са значително под средните за Съюза и за регионите и са намалели през последното десетилетие. Противно на европейските тенденции, през последното десетилетие преждевременното напускане на училище не се подобри, като през 2021 г. беше 12,0 %, което е над средното за Съюза равнище от 9,7 %. Преждевременното напускане на училище е по-високо в най-слабо развитите райони и шест пъти по-високо сред ромите, отколкото сред неромите. Делът на хората на възраст между 25 и 34 години с диплома за висше образование се е увеличил от 2010 г. насам, но остава сред най-ниските в Съюза. Участието в обучението за възрастни е малко над половината от средното за Съюза. Липсват цифрови умения, особено сред по-бедните хора. В двата квартаила с най-ниски доходи само 13 % и 18 % от унгарците имат поне основни цифрови умения, което е сред най-ниските проценти в Съюза. Учениците в неравностойно положение имат малки шансове да навлязат във висшето образование. Неравенството в образованието ограничава възможността за социална мобилност. Ниската ефективност и справедливост в училищната система вероятно са свързани с ниското равнище на автономност на учебната програма, липсата на социално-икономическо многообразие в училищата и ниските заплати на учителите. Недостигът на учители се превръща във все по-голям проблем. Въпреки че съвкупните показатели, като съотношението между учители и ученици, не показват остър недостиг, по-подробният анализ показва, че съществува недостиг за конкретни предмети, като математиката, науките и чуждите езици. Недостигът на учители е свързан и с фрагментирането на училищната система, тъй като половината от всички начални и прогимназиални училища имат по-малко от 150 ученици. Училищата с висок дял на учениците в неравностойно положение обикновено страдат особено от липсата на квалифицирани учители. Повече от половината от завършилите педагогическа образование избират друга кариера поради голямото работно натоварване и ниското заплащане на учителите, особено в началото на кариерата им. Освен това централизираното управление на училищата оставя на училищните ръководители ограничена автономия и инструменти за подобряване на качеството на преподаването.
- (25) Здравните резултати изостават в сравнение с повечето други държави членки, което отразява едновременно нездравословния начин на живот и ограничената ефективност на предоставянето на здравни грижи. Разпространението на тютюнопушенето, прекомерната употреба на алкохол и затлъстяването е едно от най-високите в Съюза. Унгарците са сред тези, за които има най-голяма вероятност в Съюза да пострадат от преждевременна смърт поради лошото качество на въздуха. Броят на смъртните случаи, които могат да бъдат избегнати, е един от най-високите в Съюза, което се дължи отчасти на недостатъчния скрининг и управление в областта на първичните здравни грижи. Съществуват значителни социално-икономически различия по отношение на достъпа до качествени грижи поради значителния недостиг на медицински персонал, по-специално общопрактикуващи лекари и медицински сестри. Болничната мрежа е фрагментирана и разполага с голям брой болнични легла. Унгарските пациенти прекарват най-дълго време в болници в целия Съюз, тъй като използването на едnodневните хирургични процедури остава слабо в сравнение със средната стойност за Съюза. Неотдавнашните реформи насърчиха общопрактикуващите лекари да си сътрудничат, което би подобрило предоставянето на услуги. Бяха предприети значителни мерки за премахване на безвъзмездните плащания и за справяне с недостига на лекари.
- (26) Недостатъчно независимите механизми за контрол и тесните взаимовръзки между политиката и определени предприятия благоприятстват корупцията. При отправянето на сериозни обвинения се наблюдава систематична липса на решителни действия за разследване и наказателно преследване на случаите на корупция, свързани с високопоставени длъжностни лица или техния непосредствен кръг. Отчетността по отношение на решенията за приключване на разследванията продължава да буди безпокойство, тъй като няма ефективни средства за правна защита срещу решения на прокуратурата да не се преследват действия, за които се твърди, че са престъпна дейност. Намаляващите възможности за упражняване на граждански контрол в контекста на ограниченията на медийната свобода, враждебната среда за организациите на гражданското общество и постоянните предизвикателства при прилагането на правилата за прозрачност и достъп до публична информация допълнително отслабват уредбата за борба с корупцията. През декември 2021 г. правителството отложи изпълнението на повечето мерки в своята стратегия за борба с корупцията за периода 2020—2022 г. ⁽¹⁷⁾
- (27) Независимостта, ефикасността и качеството на съдебната система са от решаващо значение за привличането на бизнеса и за създаването на условия за икономически растеж. Продължават да съществуват опасения относно независимостта на съдебната власт. Националният съдебен съвет продължава да бъде изправен пред трудности да служи за баланс на правомощията на председателя на Националната служба за съдебната власт. Правилата за избор на председател на Върховния съд създават рискове от политическо влияние върху висшия съд на страната. Липсата на прозрачност на схемата за разпределяне на делата не позволява на страните да проверят дали са били приложени неправомерни дискреционни правомощия. Възникнаха въпроси относно ролята на Конституционния съд, състоящ се от членове, избрани от парламента без участието на съдебната власт, при преразглеждането на решения на общите съдилища.

⁽¹⁷⁾ На 27 април Комисията изпрати уведомително писмо до Унгария в съответствие с член 6, параграф 1 от Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2092 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2020 г. относно общ режим на обвързаност с условия за защита на бюджета на Съюза (ОJ L 433I, 22.12.2020 г., стр. 1).

- (28) Унгария има ниски резултати сред държавите членки по отношение на социалния диалог, участието на заинтересованите страни в разработването на първичното право, консултациите със социалните партньори, гражданското общество и използването на основани на факти инструменти. Систематично се пренебрегват националните правила относно задължителната обществена консултация относно проектите на правни актове и техните оценки на въздействието. Броят на законите, подлежащи на консултация, е намалял значително през последните години.
- (29) Бяха предприети мерки за допълнително подобряване на данъчната система, но някои предизвикателства все още са налице. Данъчната тежест върху труда е намаляла, но остава висока за много от лицата с ниски доходи. Специфичните за отделните сектори данъци и голям брой малки данъци усложняват данъчната система и повишават разходите за приважване в съответствие, особено за по-малките предприятия.
- (30) Регулаторните пречки и държавната намеса в продуктовите пазари възпрепятстват избора на ефикасни предприятия и ограничават конкуренцията. Освобождането *ad hoc* на търговските сделки от контрол на конкуренцията затруднява функционирането на пазара и възпрепятства инвестициите. Непредвидимостта на правната рамка е допълнителен проблем, особено в сектора на търговията на дребно, който през последните години претърпя чести промени в нормативната уредба. Разпоредбите и данъците могат да попречат на растежа на предприятията, особено в търговията на дребно и комуналните услуги. Регулирането на професиите също остава ограничително. Бавните и скъпоструващи процедури по несъстоятелност могат да възпрепятстват реструктурирането на предприятия, изпадащи в несъстоятелност. Пазарът на обществени поръчки продължава да бъде уязвим по отношение на антиконкурентни практики. Делът на поръчките, възложени при процедури, при които има само един оферент, остава сред най-високите в Съюза. Органите подобриха надзора на редовността на обществените поръчки в отговор на предишни констатации от последователните одити на Комисията в областта на управлението на средствата от Съюза, извършени през 2014 г., 2015 г. и 2017 г., при които бяха установени сериозни, системни недостатъци и нередности, по-специално във връзка с използването на рамкови споразумения. Остава да се види на практика дали всички установени по-рано недостатъци са били изцяло отстранени. Напоследък възникнаха нови рискове с очевидното изключване на тръстовете от обществен интерес от правилата за възлагане на обществени поръчки. През февруари 2021 г. правителството си постави амбициозна цел за намаляване на процента на процедурите за възлагане на обществени поръчки само с една оферта до по-малко от 15 %, макар и без фиксиран график.
- (31) Преходът към неутрална по отношение на климата икономика все още е на ранен етап. Половината от територията на Унгария е значително изложена на рискове от изменение на климата, включително суша и наводнения. Това създава необходимост от устойчиви решения за адаптиране към изменението на климата, по-специално чрез природосъобразно задържане на вода, включително чрез възстановяване на естествената хидрология, адаптиране на селскостопанските практики и внимателно наблюдение на водочерпенето на подпочвени и повърхностни води за напояване. Качеството на въздуха и на водата продължават да будят безпокойство. Сред основните източници на замърсяване на въздуха са емисиите на твърдо гориво в жилищния сектор, емисиите от селското стопанство и транспорта. Голяма част от мрежата за снабдяване с питейна вода е в лошо състояние и регулаторната среда създава пречки пред инвестициите. Кръговата икономика все още е в начален етап, рециклирането на битови отпадъци е недостатъчно развито и икономическите инструменти не са в състояние да се справят с предизвикателствата в областта на околната среда. Управлението на отпадъците беше реорганизирано от правителството на няколко етапа. Промените ограничиха конкуренцията в сектора със страничен ефект, че намаляха ефективността и процентите на рециклиране. Секторите, които е вероятно да отбележат спад или да се трансформират в резултат на екологичния преход, осигуряват работни места за почти 4 % от всички работници, които биха могли да имат особена нужда от повишаване на квалификацията и преквалификация. Недостигът на работна ръка в енергийния сектор би могъл да възпрепятства прехода към неутралност по отношение на климата.
- (32) Транспортната инфраструктура се характеризира с гъста магистрална мрежа и електрифицирана железопътна мрежа. В Унгария се наблюдава значително увеличение на емисиите в транспортния сектор, който бързо се превръща в сектора с най-големи емисии. Унгария е сред държавите членки с най-големи задръствания и нарастващ брой загубени часове на водач в градските райони. Делът на новорегистрираните леки автомобили с нулеви емисии и броят на зарядните станции постоянно нарастват. Въпреки че съответните показатели показват водеща позиция сред регионалните партньори, тя все още е под средната стойност за Съюза.
- (33) Научните изследвания и иновациите са основен фактор за дългосрочен растеж и конкурентоспособност. Унгария заема позиция на бързо растящ иноватор. Разходите за научноизследователска и развойна дейност нарастват и достигнаха 1,61 % от БВП през 2020 г. Недостигът на висококвалифицирани работници е основна пречка пред иновациите. Делът на завършилите висше образование е сред най-ниските в Съюза. Неотдавнашното освобождаване на младите работници от данъка върху доходите на физическите лица и други структурни промени, възпрепятстващи академичната свобода, намаляват привлекателността на висшето образование. Цифровите умения и използването на цифрови технологии от предприятията и обществените услуги остават под средните за Съюза.

- (34) В отговор на мандата, възложен от държавните и правителствените ръководители на Съюза във Версайската декларация, предложението на Комисията за план REPowerEU има за цел постепенно да бъде премахната зависимостта на Съюза от вноса на изкопаеми горива от Русия във възможно най-кратък срок. За тази цел в диалог с държавите членки Комисията се стреми да определи най-подходящите проекти, инвестиции и реформи на национално и регионално равнище и на равнището на Съюза. Целта на тези мерки е да се намали цялостната зависимост от изкопаеми горива и да се замени вносът на изкопаеми горива от Русия.
- (35) Енергийният сектор на Унгария зависи в голяма степен от Русия по отношение на изкопаемите горива. По данни от 2020 г. ⁽¹⁸⁾ почти целият внесен природен газ идва от Русия (95 % в сравнение със средната стойност за Съюза от 44 %). Зависимостта от Русия по отношение на нефта също е над средната стойност за Съюза (61 % в сравнение с 26 %), но за въглищата тя е по-ниска (22 % в сравнение с 54 %). Делът на природния газ в енергийния микс е по-висок от средния за Съюза (35 % в сравнение с 24 %), докато делът на нефта (30 % в сравнение с 33 %) и въглищата (7 % в сравнение с 11 %) е по-нисък. Делът от 13,9 % на възобновяемите източници в brutното крайно потребление на енергия е един от най-ниските в Съюза. Унгария възнамерява да разчита повече на слънчевата енергия, докато потенциалът на вятърната и геотермалната енергия остава недостатъчно използван. Електроенергийната мрежа изисква инвестиции, като например интелигентно отчитане, схеми за потребители – производители, енергийни общности и динамично ценообразуване, за да се осигури възможност за използване на повече енергия от възобновяеми източници. Освен това биха могли да бъдат опростени процедурите за издаване на разрешителни за инсталиране на централи, използващи възобновяеми енергийни източници. Препоръчва се новата инфраструктура и мрежовите инвестиции, свързани с природния газ, да бъдат съобразени с бъдещето, когато е възможно, за да се улесни дългосрочната им устойчивост чрез бъдеща промяна на предназначението им за устойчиви горива. За да се намали още повече зависимостта, съществува голям потенциал за подобряване на енергийната ефективност в сектора на жилищното строителство. Прилагането на по-строги екологични стандарти за нови жилища беше отложено с 18 месеца до юни 2022 г. Настоящата програма за саниране на жилища не е насочена към енергийната ефективност и на практика изключва най-уязвимите семейства. Еднакво ниското равнище на регулираните цени на енергията, независимо от доходите или потреблението на домакинствата, увеличава неравенството в доходите и не създава стимули за енергоспестяване. За постигането на съответствие с целите „Подготвени за цел 55“ в Унгария ще е необходима още по-голяма амбиция по отношение на намаляването на емисиите на парникови газове, увеличаването на енергията от възобновяеми източници и повишаването на енергийната ефективност.
- (36) Въпреки че ускоряването на прехода към неутралност по отношение на климата и премахването на изкопаемите горива ще доведе до значителни разходи за реструктуриране в няколко сектора, Унгария може да използва Механизма за справедлив преход в контекста на политиката на сближаване, за да смекчи социално-икономическото въздействие на прехода в най-засегнатите региони. Освен това Унгария може да използва Европейския социален фонд плюс, създаден с Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁹⁾, за да подобри възможностите за заетост и да засили социалното сближаване.
- (37) С оглед на оценката на Комисията Съветът разгледа програмата за конвергенция за 2022 г., като становището му ⁽²⁰⁾ е изразено в препоръка 1,

ПРЕПОРЪЧВА на Унгария през 2022 и 2023 г. да предприеме следните действия:

1. През 2023 г. да гарантира, че растежът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи е в съответствие с като цяло неутрална позиция на политиката, като се вземе предвид продължаващата временна и целенасочена подкрепа за най-уязвимите от покачването на цените на енергията домакинства и предприятия и за хората, бягащи от Украйна. Да има готовност да адаптира текущите разходи към променящата се ситуация. Да увеличи публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход, както и за енергийната сигурност, като се вземе предвид инициативата REPowerEU, включително чрез използване на Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза. За периода след 2023 г. да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции. Да подобри дългосрочната устойчивост на пенсионната система, като същевременно запази адекватността ѝ, по-специално чрез преодоляване на неравенството в доходите.

⁽¹⁸⁾ Евростат (2020 г.), дял на руския внос спрямо общия внос на природен газ, суров нефт и въглища. За средните стойности за ЕС-27 общият внос се основава на вноса от държави извън ЕС-27. За Унгария общият внос включва търговията в рамките на ЕС. Суровият нефт не включва рафинираните нефтопродукти. Следва да се отбележи, че макар че зависимостта на Унгария от вноса на руски газ е висока, Унгария изнася значително количество газ за съседните държави. Поради това зависимостта ѝ от газ за вътрешно потребление вероятно е по-ниска от докладваните данни, макар и все още значителна.

⁽¹⁹⁾ Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за създаване на Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+) и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1296/2013 (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 21).

⁽²⁰⁾ Съгласно член 9, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1466/97.

2. Бързо да приключи преговорите с Комисията по програмните документи за политиката на сближаване за периода 2021—2027 г. с оглед започване на тяхното изпълнение.
3. Да продължи интегрирането на пазара на труда на най-уязвимите групи, по-специално чрез повишаване на квалификацията и увеличаване на продължителността на обезщетенията за безработица. Да подобри адекватността на социалното подпомагане и да осигури достъп до основни услуги и адекватно жилищно настаняване за всички. Да подобри резултатите в сферата на образованието и да увеличи участието на групите в неравностойно положение, в частност ромите, в качествено общо образование. Да подобри достъпа до качествени превантивни и първични здравни грижи.
4. Да укрепи рамката за борба с корупцията, включително чрез подобряване на прокурорските усилия и достъпа до публична информация, и да утвърди независимостта на съдебната власт. Да подобри качеството и прозрачността на процеса на вземане на решения чрез ефективно използване на социалния диалог, участие на други заинтересовани страни и чрез редовни оценки на въздействието. Да продължи да опростява данъчната система. Да подобри регулаторната предвидимост и конкуренцията в сектора на услугите, по-специално в търговията на дребно и комуналните услуги, и систематично да прилага контрол върху конкуренцията при търговските сделки. Да подобри конкуренцията в областта на обществените поръчки.
5. Да насърчи реформите и инвестициите в управлението на водите и отпадъците и кръговостта на икономиката, цифровизацията на предприятията, екологичните и цифровите умения и научните изследвания и иновациите.
6. Да намали цялостната зависимост от изкопаеми горива чрез ускоряване на внедряването на възобновяеми енергийни източници, по-специално чрез рационализиране на процедурите за издаване на разрешения и модернизиране на електроенергийната инфраструктура. Да диверсифицира вноса на изкопаеми горива, наред с другото също и чрез укрепване на междусистемните връзки с участието на други държави. Да намали зависимостта от изкопаеми горива в сградите и транспорта чрез увеличаване на усилията за мерки за енергийна ефективност за всички, особено в жилищните сгради, както и за устойчив транспорт, по-специално чрез електрифициране.

Съставено в Брюксел на 12 юли 2022 година.

За Съвета
Председател
Z. STANJURA

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА**от 12 юли 2022 година****относно националната програма за реформи на Малта за 2022 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Малта за 2022 г.**

(2022/C 334/18)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121, параграф 2 и член 148, параграф 4 от него,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики ⁽¹⁾, и по-специално член 5, параграф 2 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

като взе предвид заключенията на Европейския съвет,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта,

като взе предвид становището на Икономическия и финансов комитет,

като взе предвид становището на Комитета за социална закрила,

като взе предвид становището на Комитета за икономическа политика,

като има предвид, че:

- (1) Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁾, с който бе създаден Механизмът за възстановяване и устойчивост, влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По Механизма за възстановяване и устойчивост се предоставя финансова подкрепа за осъществяването на реформи и инвестиции, водещи до фискален стимул, финансиран от Съюза. Той допринася за икономическото възстановяване и за осъществяването на устойчиви и увеличаващи растежа реформи и инвестиции, по-специално за насърчаването на екологичния и цифровия преход, като същевременно укрепва устойчивостта и потенциалния растеж на икономиките на държавите членки. Той спомага също за укрепване на устойчивите публични финанси и за стимулиране на растежа и създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план. Максималното финансово участие за държава членка в рамките на Механизма за възстановяване и устойчивост ще бъде актуализирано през юни 2022 г. в съответствие с член 11, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241.
- (2) На 24 ноември 2021 г. Комисията прие годишния обзор на устойчивия растеж, с което постави началото на европейския семестър за координация на икономическите политики за 2022 г. Тя надлежно взе предвид Социалния ангажимент от Порто, подписан на 7 май 2021 г., за по-нататъшно прилагане на Европейския стълб на социалните права, провъзгласен от Европейския парламент, Съвета и Комисията на 17 ноември 2017 г. На 25 март 2022 г. Европейският съвет одобри приоритетите на годишния обзор на устойчивия растеж за 2022 г. На 24 ноември 2021 г. въз основа на Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁾ Комисията прие и доклада за механизма за предупреждение, в който Малта не бе посочена като една от държавите членки, за които ще се извърши задълбочен преглед. На същата дата Комисията прие и препоръка за препоръка на Съвета относно икономическата политика на еврозоната и предложение за съвместния доклад за заетостта за 2022 г., в който се анализира прилагането на насоките за заетостта и принципите на Европейския стълб на социалните права. На 5 април 2022 г. Съветът прие препоръката относно икономическата политика на еврозоната ⁽⁴⁾ („препоръката от 2022 г. относно еврозоната“), а на 14 март 2022 г. – съвместния доклад за заетостта.

⁽¹⁾ ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

⁽²⁾ Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

⁽³⁾ Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 г. относно предотвратяването и коригирането на макроикономическите дисбаланси (ОВ L 306, 23.11.2011 г., стр. 25).

⁽⁴⁾ Препоръка на Съвета от 5 април 2022 г. относно икономическата политика на еврозоната (ОВ C 153, 7.4.2022 г., стр. 1).

- (3) След световната пандемия нахлуването на Русия в Украйна значително промени геополитическия и икономическия контекст. Последниците от нахлуването върху икономиките на държавите членки бяха усетени, наред с другото, чрез по-високите цени на енергията, храните и суровините и по-слабите перспективи за растеж. По-високите цени на енергията са особено тежки за най-уязвимите домакинства, изпитващи енергийна бедност или изложени на риск от енергийна бедност, както и за дружествата, които са най-уязвими спрямо растежа на цените на енергията. В Съюза се наблюдава и безпрецедентен приток на хора, бягащи от Украйна. Икономическите последици от агресивната война на Русия засегнаха държавите членки асиметрично. В този контекст на 4 март 2022 г. за първи път бе задействана Директива 2001/55/ЕО на Съвета ⁽⁵⁾ чрез Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета ⁽⁶⁾, с която на разселените лица от Украйна беше предоставено правото на законно пребиваване в Съюза, както и достъп до образование и обучение, пазара на труда, здравеопазване, жилищно настаняване и социално подпомагане.
- (4) Като се има предвид бързо променящата се икономическа и геополитическа ситуация, през 2022 г. европейският семестър възобновява широкообхватната си координация на икономическите политики и политиките по заетостта, като същевременно се усъвършенства в съответствие с изискванията за изпълнение на Механизма за възстановяване и устойчивост, както е посочено в годишния обзор на устойчивия растеж за 2022 г. Изпълнението на приетите планове за възстановяване и устойчивост е от съществено значение за постигането на приоритетите на политиката в рамките на европейския семестър, тъй като плановете обхващат всички или значителна част от съответните специфични за всяка държава препоръки, отправени през циклите на европейския семестър за 2019 г. и 2020 г. Специфичните за всяка държава препоръки за 2019 г. и 2020 г. продължават да бъдат също толкова важни и за плановете за възстановяване и устойчивост, които са преразгледани, актуализирани или изменени в съответствие с членове 14, 18 и 21 от Регламент (ЕС) 2021/241, в допълнение към всички останали специфични за всяка държава препоръки, отправени до датата, на която са представени тези преразгледани, актуализирани или изменени планове.
- (5) Общата клауза за дерогация в Пакта за стабилност и растеж действа от март 2020 г. В съобщението си от 3 март 2021 г., озаглавено „Една година от началото на пандемията от COVID-19: ответни мерки на фискалната политика“, Комисията изрази становище, че решението за дезактивиране или продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация следва да се основава на цялостна оценка на състоянието на икономиката, като равнището на икономическата активност в Съюза или еврозоната се сравнява с равнищата отпреди кризата (края на 2019 г.) като ключов количествен критерий. Повишената несигурност и силните рискове от влошаване на икономическите перспективи в контекста на войната в Европа, безпрецедентното покачване на цените на енергията и продължаващите смущения във веригата на доставки оправдават удължаването на срока на действие на общата клауза за дерогация на Пакта за стабилност и растеж до 2023 г.
- (6) Съгласно подхода в препоръката на Съвета от 18 юни 2021 г. ⁽⁷⁾, съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Малта за 2021 г., общата фискална позиция понастоящем се измерва най-добре с промяната в първичните разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и като се изключват временните извънредни мерки, свързани с кризата с COVID-19), но като се включват свързаните със средносрочния потенциален растеж разходи, финансирани с безвъзмездна подкрепа (безвъзмездни средства) от Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза ⁽⁸⁾. Освен общата фискална позиция, за да се прецени дали националната фискална политика е предпазлива и дали съставят ѝ допринася за устойчиво възстановяване, което е в съответствие с екологичния и цифровия преход, се обръща внимание и на развитието на финансираните на национално равнище първични текущи разходи ⁽⁹⁾ (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и като се изключват временните извънредни мерки, свързани с кризата с COVID-19) и инвестиции.
- (7) На 2 март 2022 г. Комисията прие съобщение, в което се предоставят общи насоки за фискалната политика през 2023 г. („фискалните насоки“), целящи да се подпомогне изготвянето на програмите за стабилност и конвергенция на държавите членки и по този начин да се засили координацията на политиките. Комисията отбеляза, че въз основа на макроикономическите перспективи от зимната прогноза от 2022 г. преминаването от съвкупна подкрепяща фискална позиция през 2020–2022 г. към по-голяма степен неутрална съвкупна фискална позиция,

⁽⁵⁾ Директива 2001/55/ЕО на Съвета от 20 юли 2001 г. относно минималните стандарти за предоставяне на временна закрила в случай на масово навлизане на разселени лица и за мерките за поддръжане на баланса между държавите членки в полагането на усилия за прием на такива лица и понасяне на последиците от този прием (ОВ L 212, 7.8.2001 г., стр. 12).

⁽⁶⁾ Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета от 4 март 2022 г. за установяване на съществуването на масово навлизане на разселени лица от Украйна по смисъла на член 5 от Директива 2001/55/ЕО и за въвеждане на временна закрила (ОВ L 71, 4.3.2022 г., стр. 1).

⁽⁷⁾ Препоръка на Съвета от 18 юни 2021 г., съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност за 2021 г. на Малта (ОВ С 304, 29.7.2021 г., стр. 83).

⁽⁸⁾ Прогнозите за фискалната позиция и нейните компоненти в настоящата препоръка са оценки на Комисията, основани на допусканията, залегнали в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. Оценките на Комисията на средносрочния потенциален растеж не включват положителното въздействие на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и които могат да стимулират потенциалния растеж.

⁽⁹⁾ Нефинансирани с безвъзмездни средства от Механизма за възстановяване и устойчивост или други средства на Съюза.

при запазване на готовността да се реагира на променящата се икономическа ситуация, изглежда подходящо през 2023 г. Комисията обяви, че фискалните препоръки за 2023 г. следва да продължат да бъдат диференцирани между отделните държави членки и да вземат предвид възможното разпространение на ефекти между отделните държави. Комисията прикани държавите членки да отразят насоките в своите програми за стабилност и конвергенция. Комисията пое ангажимент да следи отблизо икономическото развитие и при необходимост ще коригира своите насоки на политиката най-късно с пролетния пакет за европейския семестър от края на май 2022 г.

- (8) По отношение на фискалните насоки фискалните препоръки за 2023 г. отчитат влошените икономически перспективи, повишената несигурност и допълнителните рискове от влошаване, както и по-високата инфлация в сравнение със зимната прогноза от 2022 г. на Комисията. На фона на тези съображения фискалните мерки трябва да доведат до увеличение на публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход и енергийната сигурност и до поддръжане на популателната способност на най-уязвимите домакинства, така че да се смекчи въздействието на покачването на цените на енергията и да се спомогне за ограничаване на инфлационния натиск от вторични ефекти чрез целенасочени и временни мерки. Фискалната политика трябва да остане гъвкава, за да се адаптира към бързо променящите се обстоятелства, включително предизвикателствата, произтичащи от агресивната война на Русия срещу Украйна по отношение на отбраната и сигурността, и да бъде диференцирана в отделните държави членки в зависимост от тяхното фискално и икономическо положение, включително по отношение на излагането им на кризата и притока на разселени лица от Украйна.
- (9) На 13 юли 2021 г. Малта представи на Комисията своя национален план за възстановяване и устойчивост в съответствие с член 18, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/241. Съгласно член 19 от Регламент (ЕС) 2021/241 Комисията оцени целесъобразността, ефективността, ефикасността и съгласуваността на плана за възстановяване и устойчивост в съответствие с насоките за оценка, съдържащи се в приложение V към посочения регламент. На 5 октомври 2021 г. Съветът прие своето решение за изпълнение за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Малта⁽¹⁰⁾. Отпускането на траншовете зависи от приемането на решение на Комисията в съответствие с член 24, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2021/241, гласящо, че Малта е изпълнила задоволително съответните ключови етапи и цели, определени в решението за изпълнение на Съвета. Задоволителното изпълнение предполага, че постигането на предходните ключови етапи и цели е запазено.
- (10) В съответствие със срока, определен в член 4 от Регламент (ЕО) № 1466/97, Малта представи на 15 април 2022 г. своята национална програма за реформи за 2022 г. и на 2 май 2022 г. програмата си за стабилност за 2022 г. Двете програми бяха оценени заедно, за да бъдат отчетени взаимовръзките между тях. В съответствие с член 27 от Регламент (ЕС) 2021/241 националната програма за реформи за 2022 г. отразява също шестмесечното докладване на Малта относно напредъка, постигнат при изпълнението на нейния план за възстановяване и устойчивост.
- (11) На 23 май 2022 г. Комисията публикува доклада за Малта за 2022 г. В него беше оценен напредъкът на Малта в изпълнението на съответните специфични за държавата препоръки, приети от Съвета през 2019 г., 2020 г. и 2021 г., и беше направен преглед на изпълнението от Малта на плана за възстановяване и устойчивост въз основа на набора от показатели за възстановяване и устойчивост. Въз основа на този анализ в доклада за държавата бяха посочени пропуски по отношение на предизвикателствата, които не са разгледани или са само частично разгледани в плана за възстановяване и устойчивост, както и по отношение на новите и нововъзникващите предизвикателства, включително породените от руското нахлуване в Украйна. В него бяха оценени също напредъкът на Малта при прилагането на Европейския стълб на социалните права и постигането на водещите цели на Съюза в областта на заетостта, уменията и намаляването на бедността, както и напредъкът в постигането на целите на ООН за устойчиво развитие.
- (12) На 23 май 2022 г. Комисията представи доклад, изготвен в съответствие с член 126, параграф 3 от Договора. В този доклад се разглежда състоянието на бюджета на Малта, тъй като нейният дефицит по консолидирания държавен бюджет през 2021 г. надхвърли референтната стойност по Договора от 3 % от брутният вътрешен продукт (БВП). В доклада се стига до заключението, че критерият за дефицита не е изпълнен. В съответствие със съобщението от 2 март 2022 г. Комисията не предложи откриването на нови процедури при прекомерен дефицит през пролетта на 2022 г. и ще прецени отново дали е необходимо да предложи откриването на такива процедури през есента на 2022 г.

⁽¹⁰⁾ ST 11941/2021; ST 11941/2021 ADD 1.

- (13) В препоръката си от 20 юли 2020 г. ⁽¹¹⁾ Съветът препоръчва на Малта да предприеме всички необходими мерки през 2020 и 2021 г., в съответствие с общата клауза за дерогация, за ефективно справяне с пандемията от COVID-19, поддържане на икономиката и подпомагане на последващото възстановяване. Освен това той препоръчва на Малта, когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискални политики, насочени към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на дълга, като същевременно засили инвестициите. През 2021 г. съгласно данните, потвърдени от Евростат, дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Малта намаля от 9,5 % от БВП през 2020 г. на 8,0 %. Ответните мерки на фискалната политика на Малта подпомогнаха икономическото възстановяване през 2021 г., а временните извънредни мерки за подкрепа намаляха от 6,3 % от БВП през 2020 г. на 4,7 % през 2021 г. Мерките, предприети от Малта през 2021 г., бяха в съответствие с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г. Дискреционните бюджетни мерки, приети от правителството през 2020 г. и 2021 г., бяха предимно временни или съпътствани от компенсаторни мерки. Съгласно данните, потвърдени от Евростат, консолидираният държавен дълг нарасна от 53,4 % от БВП през 2020 г. на 57,0 % от БВП през 2021 г.
- (14) Макроикономическият сценарий в основата на бюджетните прогнози в програмата за стабилност за 2022 г. е реалистичен. Правителството предвижда реалният БВП да нарасне с 4,4 % през 2022 г. и с 3,9 % през 2023 г. За сравнение в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда по-нисък растеж на реалния БВП от 4,2 % през 2022 г. и по-висок растеж в размер на 4,0 % през 2023 г. В своята програма за стабилност за 2022 г. правителството очаква номиналният дефицит да намалее до 5,4 % от БВП през 2022 г. и до 4,6 % през 2023 г. Спадът през 2022 г. отразява главно растежа на икономическата активност и нетния ефект от частичното прекратяване на извънредните мерки за подкрепа, докато в отговор на високите цени на енергията бяха въведени нови мерки. Съгласно програмата за стабилност за 2022 г. съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да нарасне до 58,6 % през 2022 г. и допълнително до 59,4 % през 2023 г. Въз основа на мерките на политиката, известни към крайната дата за изготвяне на прогнозата, в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда бюджетен дефицит за 2022 г. и 2023 г. в размер съответно на 5,6 % от БВП и 4,6 % от БВП. Това е в съответствие с дефицита, предвиден в програмата за стабилност за 2022 г. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда подобно съотношение на консолидирания държавен дълг към БВП от 58,5 % през 2022 г. и 59,5 % през 2023 г. Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. средносрочният (10-годишен среден) потенциален растеж на производството се оценява на 4,5 %. Тази прогноза не включва обаче въздействието на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и могат да стимулират потенциалния растеж на Малта.
- (15) През 2022 г. правителството постепенно премахва по-голямата част от мерките, предприети в отговор на кризата, предизвикана от COVID-19, така че се очаква временните извънредни мерки да намалят от 4,7 % от БВП през 2021 г. на 1,3 % през 2022 г. Държавният дефицит е засегнат от мерките, приети за противодействие на икономическото и социалното въздействие на увеличението на цените на енергията, които според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се оценяват на 1,0 % от БВП през 2022 г. и 0,6 % от БВП през 2023 г. ⁽¹²⁾ Тези мерки се състоят главно в намаляване на косвените данъци върху потреблението на енергия и субсидии за производството на енергия, за да се компенсира увеличението на цените на вносната електроенергия и въглеродните емисии. Тези мерки бяха обявени за временни. Ако обаче цените на енергията останат високи през 2023 г., някои от тези мерки биха могли да бъдат продължени. Някои от тези мерки не са насочени, по-специално субсидиите за производството на енергия и намаляването на акцизите върху горивата. Бюджетният дефицит е повлиян и от разходите за осигуряване на временна закрила на разселените лица от Украйна, като според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. тези разходи се очаква да бъдат 0,1 % от БВП през 2022 г. и 0,1 % през 2023 г. ⁽¹³⁾
- (16) В препоръката си от 18 юни 2021 г. Съветът препоръчва през 2022 г. Малта да поддържа подкрепяща фискална позиция, включително импулса, осигурен от Механизма за възстановяване и устойчивост, и да запази инвестициите, финансирани на национално равнище. Съветът също така препоръчва на Малта, когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и осигуряване на фискална устойчивост в средносрочен план, и същевременно да засили инвестициите с цел стимулиране на потенциала за растеж.

⁽¹¹⁾ Препоръка на Съвета от 20 юли 2020 г. относно националната програма за реформи на Малта за 2020 г. и съдържаша становище на Съвета относно програмата за стабилност на Малта за 2020 г. (ОВ С 282, 26.8.2020 г., стр. 1).

⁽¹²⁾ Числата представляват равнището на годишните бюджетни разходи за мерките, предприети от есента на 2021 г. насам, включително текущите приходи и разходи, както и когато е уместно, мерките за капиталови разходи.

⁽¹³⁾ Очаква се общият брой на лицата, разселени от Украйна в Съюза, постепенно да достигне 6 милиона до края на 2022 г., като тяхното географско разпределение се изчислява въз основа на големината на установилата се диаспора, относителното население на приемащата държава членка и актуалното разпределение на разселените лица от Украйна в целия Съюз към март 2022 г. За бюджетните разходи за едно лице оценките се основават на модела за микросимулация EuroMod на Съвместния изследователски център на Комисията, като се вземат предвид както паричните преводи, на които лицата може да имат право, така и обезщетенията в натура като образование и здравеопазване.

- (17) През 2022 г. според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. и информацията, включена в програмата за стабилност на Малта за 2022 г., се предвижда фискалната позиция да бъде подкрепяща и да възлиза на $-1,5\%$ от БВП, както се препоръчва от Съвета⁽¹⁴⁾. Малта планира да предоставя непрекъсната подкрепа за възстановяването, като използва Механизма за възстановяване и устойчивост, за да финансира допълнителни инвестиции, както беше препоръчано от Съвета. Положителният принос към икономическата активност на разходите, финансирани с безвъзмездни средства от Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза, се прогнозира да нарасне с $0,2$ процентни пункта от БВП в сравнение с 2021 г. Предвижда се финансираните на национално равнище инвестиции да осигурят рестриктивен принос към фискалната позиция от $0,3$ процентни пункта през 2022 г.⁽¹⁵⁾ Поради това Малта не планира да поддържа инвестициите, финансирани на национално равнище. Същевременно ръстът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (без новите мерки по отношение на приходите) през 2022 г. се очаква да доведе до експанзионистичен принос в размер на $1,6$ процентни пункта към цялостната фискална позиция. Този значителен експанзионистичен принос включва допълнителното въздействие на мерките за справяне с икономическото и социалното въздействие на повишените цени на енергията ($0,5\%$ от БВП), както и разходите за предоставяне на временна закрила на разселените лица от Украйна ($0,1\%$ от БВП). Освен това правителството предостави финансова подкрепа на домакинствата ($0,3\%$ от БВП), по-високи зависещи и независещи от вноски пенсионни обезщетения, надвишаващи корекцията на разходите за живот ($0,2\%$ от БВП), а темпът на растеж на междинното потребление (без отчитане на мерките) остана висок ($0,4\%$ от БВП).
- (18) В прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда фискалната позиция през 2023 г. да бъде $1,1\%$ от БВП, при условие че политиката остане непроменена⁽¹⁶⁾. Очаква се през 2023 г. Малта да продължи да използва безвъзмездните средства по Механизма за възстановяване и устойчивост, за да финансира допълнителни инвестиции в подкрепа на възстановяването. Положителният принос към икономическата активност на разходите, финансирани с безвъзмездни средства от Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза, се прогнозира да нарасне с $0,2$ процентни пункта от БВП в сравнение с 2022 г. Предвижда се финансираните на национално равнище инвестиции да осигурят рестриктивен принос към фискалната позиция от $0,1$ процентни пункта през 2023 г.⁽¹⁷⁾ Същевременно ръстът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (без новите мерки по отношение на приходите) през 2023 г. се очаква да доведе до рестриктивен принос в размер на $1,3$ процентни пункта към цялостната фискална позиция. Това включва въздействието на постепенното премахване на мерките за справяне с повишените цени на енергията ($0,4\%$ от БВП), на временната финансова подкрепа за домакинствата ($0,3\%$ от БВП) и на зависещите и независещите от вноски пенсионни обезщетения, надвишаващи корекцията на разходите за живот ($0,2\%$ от БВП). Освен това се очаква междинното потребление (без отчитане на мерките) да нарасне по-малко от номиналния БВП ($0,4\%$ от БВП).
- (19) В програмата за стабилност за 2022 г. се очаква дефицитът по консолидирания държавен бюджет постепенно да намалее до $4,6\%$ от БВП през 2023 г., $2,8\%$ през 2024 г. и до $2,4\%$ до 2025 г. Поради това се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет отново да спадне под 3% от БВП до 2024 г. Съгласно програмата за стабилност за 2022 г. съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да намалява до 2025 г., по-конкретно с намаление до $58,6\%$ през 2024 г. и до $57,2\%$ през 2025 г. Съгласно анализа на Комисията рисковете за устойчивостта на дълга изглеждат средни в средносрочен план.
- (20) В съответствие с член 19, параграф 3, буква б) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.2 от приложение V към същия регламент планът за възстановяване и устойчивост включва широк набор от взаимно подсилващи се реформи и инвестиции с примерен график за изпълнението, който да приключи до 31 август 2026 г. Те спомагат за преодоляването на всички или на значителна част от икономическите и социалните предизвикателства, очертани в специфичните за държавата препоръки, отправени от Съвета до Малта в рамките на европейския семестър през 2019 г. и 2020 г., в допълнение към всички специфични за държавата препоръки, отправени до датата на приемане на плана за възстановяване и устойчивост. По-специално планът за възстановяване и устойчивост е амбициозен и предвижда реформи и инвестиции за справяне с установените предизвикателства, установени по отношение на здравеопазването, заетостта, образованието и уменията, екологичния и цифровия преход, правосъдието и борбата с корупцията и изпирането на пари. Доброто управление е един от стълбовете на дългосрочната икономическа визия на правителството и с плана за възстановяване и устойчивост се полагат значителни усилия за преодоляване на предизвикателствата в тази област. Инвестициите в образованието също заемат важно място в плана за възстановяване и устойчивост, като се предлагат подходящи мерки за преодоляване на слабостите в образователната система. Голяма част от планираните инвестиции са предназначени за екологичния и цифровия преход, като по този начин се изпълняват специфичните за държавата препоръки относно инвестициите в тези области. Предизвикателствата, установени по отношение на агресивното данъчно планиране, научните изследвания и иновациите и устойчивостта на пенсионната система, са частично разгледани в плана за възстановяване и устойчивост.

⁽¹⁴⁾ Отрицателният (положителният) знак на показателя съответства на превишение (недостиг) на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за експанзионистична (рестриктивна) фискална политика.

⁽¹⁵⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат неутрален принос от $0,0$ процентни пункта от БВП.

⁽¹⁶⁾ Отрицателният (положителният) знак на показателя съответства на превишение (недостиг) на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за експанзионистична (рестриктивна) фискална политика.

⁽¹⁷⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат експанзионистичен принос от $0,1$ процентни пункта от БВП.

- (21) Изпълнението на плана за възстановяване и устойчивост на Малта се очаква да допринесе за постигането на по-нататъшен напредък в екологичния и цифровия преход. Мерките в подкрепа на целите в областта на климата на Малта представляват 53,8 % от общия размер на отпуснатите по плана за възстановяване и устойчивост средства, докато мерките в подкрепа на целите в областта на цифровите технологии възлизат на 25,5 % от общия размер на отпуснатите по плана за възстановяване и устойчивост средства. Пълното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост в съответствие със съответните ключови етапи и цели ще помогне на Малта да се възстанови бързо от последиците от кризата с COVID-19, като същевременно укрепи своята устойчивост. Системното участие на социалните партньори и други съответни заинтересовани страни продължава да бъде важно за успешното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост, както и на други икономически политики и политики в областта на заетостта, които излизат извън рамките на плана за възстановяване и устойчивост, за да се гарантира широка ангажираност с цялостната програма на политиката.
- (22) Малта все още не е представила споразумението за партньорство, предвидено в Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁸⁾, както и останалите програми в областта на политиката на сближаване, предвидени в същия регламент. В съответствие с Регламент (ЕС) 2021/1060 Малта трябва да вземе предвид съответните специфични за нея препоръки при програмирането на фондовете на политиката на сближаване за периода 2021–2027 г. Това е предварително условие за подобряване на ефективността и максимално увеличаване на добавената стойност на финансовата подкрепа, която ще бъде получена от фондовете на политиката на сближаване, като същевременно се насърчават координация, взаимно допълване и съгласуваност между тези фондове на политиката на сближаване и други инструменти и фондове на Съюза. Успешното прилагане на Механизма за възстановяване и устойчивост и програмите по линия на политиката на сближаване зависи и от премахването на пречките пред инвестициите в подкрепа на екологичния и цифровия преход и балансираното териториално развитие.
- (23) Освен икономическите и социалните предизвикателства, разгледани в плана за възстановяване и устойчивост, Малта е изправена пред редица допълнителни предизвикателства, свързани с характеристиките на данъчната система, които улесняват агресивното данъчно планиране. Сравнянето с агресивното данъчно планиране продължава да бъде от ключово значение за подобряване на ефективността и справедливостта на данъчната система, както се посочва в препоръката за еврозоната от 2022 г. Разпространението между държавите членки на ефектите от стратегиите за агресивно данъчно планиране налага да бъдат предприети координирани действия на националните политики, които да допълват законодателството на Съюза. Малта предприе действия за борба с практиките на агресивно данъчно планиране, като изпълни предварително договорени международни и европейски инициативи и като се ангажира в своя план за възстановяване и устойчивост да извърши независимо проучване на изходящите и входящите (т.е. между пребиваващи в Съюза лица и пребиваващи в трети държави лица) плащания, което ще бъде последвано от прилагане на законодателство, съответстващо на констатациите от проучването. Въпреки това изходящите плащания на лихви, авторски и лицензионни вознаграждения и дивиденди, извършвани от дружества, установени в Малта, към юрисдикции с нулево и ниско данъчно облагане (т.е. всяка юрисдикция със законоустановена ставка на корпоративния подоходен данък под най-ниската законоустановена ставка на корпоративния подоходен данък в Съюза, която е 9 %), може да доведат до това тези плащания въобще да избягват данъчно облагане, докато в Малта не бъдат въведени данъци, удържани при източника, или еквивалентни защитни мерки, за да се гарантира, че тези плащания се облагат правилно. Освен това третирането на местните дружества, които не са установени в страната, продължава да поражда риск от двойно данъчно облагане както за дружествата, така и за физическите лица.
- (24) В отговор на мандата, възложен от държавните и правителствените ръководители на Съюза във Версайската декларация, предложението на Комисията за план REPowerEU има за цел постепенно да бъде премахната зависимостта на Съюза от вноса на изкопаеми горива от Русия във възможно най-кратък срок. За тази цел в диалог с държавите членки Комисията се стреми да определи най-подходящите проекти, инвестиции и реформи на национално и регионално равнище и на равнището на Съюза. Целта на тези мерки е да се намали цялостната зависимост от изкопаеми горива и да се замени вносът на изкопаеми горива от Русия.
- (25) Малта изостава в постигането на целта си за 2030 г. за намаляване — с 19 % спрямо равнищата от 2005 г., на емисиите на парникови газове, които не са обхванати от схемата на Съюза за търговия с емисии (СТЕ) и попадат в обхвата на Регламент (ЕС) 2018/842 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁹⁾. Ангажиментът на Малта за постигане на неутралност по отношение на климата до 2050 г. ще изисква устойчиви инвестиции от страна както на домакинствата, така и на предприятията и правителството. С повишената амбиция на Съюза в областта на климата, съсредоточена върху по-достъпната от финансова гледна точка, сигурна и устойчива енергия, са необходими повече усилия за допълнително използване на нейния потенциал за слънчева и вятърна енергия,

⁽¹⁸⁾ Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 159).

⁽¹⁹⁾ Регламент (ЕС) 2018/842 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 г. за задължителните годишни намаления на емисиите на парникови газове за държавите членки през периода 2021—2030 г., допринасящи за действията в областта на климата в изпълнение на задълженията, поети по Парижкото споразумение, и за изменение на Регламент (ЕС) № 525/2013 (ОВ L 156, 19.6.2018 г., стр. 26).

включително енергия от плаващи офшорни инсталации, като се има предвид, че възобновяемите енергийни източници представляват едва 8 % от енергийния микс. Малта е силно зависима от нефта (48 %) и от природния газ (44 %). През 2020 г. природният газ е бил използван за производството на 86 % от електроенергията на Малта. Въпреки че не внася газ или нефт от Русия⁽²⁰⁾, бързото увеличение на цените на енергията започна да се отразява на Малта. Малта възнамерява да осигури по-добра сигурност на енергийните доставки чрез изграждането на втори междусистемен електропровод. За да се намали зависимостта от изкопаеми горива, ще трябва също да се модернизират мрежите ѝ за пренос и разпределение на електроенергия, както и да се направят инвестиции в съхранението на електроенергия, за да се доставя твърда, гъвкава и бързо реагираща енергия. Предприемането на мерки, насочени към енергийната ефективност на сградите, особено на жилищните сгради, включително чрез инсталиране на термопомпи и други екологосъобразни решения, ще спомогне за намаляване на търсенето на енергия. За постигането на съответствие с целите „Подготвени за цел 55“ в Малта ще е необходима още по-голяма амбиция по отношение на намаляването на емисиите на парникови газове, увеличаването на енергията от възобновяеми източници и повишаването на енергийната ефективност. Освен това емисиите от автомобилния транспорт постоянно се увеличават — те представляват най-големият източник на емисии на парникови газове извън СТЕ. Намаляването на задръстванията по пътищата ще наложи подобряване на обществения транспорт, внедряване на интелигентни транспортни системи и инвестиции в инфраструктура за екологосъобразна мобилност (като тротоари и велосипедни алеи) с цел осигуряване на безопасна алтернатива на използването на лични автомобили.

- (26) Въпреки че ускоряването на прехода към неутралност по отношение на климата и спиране на използването на изкопаеми горива ще доведе до значителни разходи за реструктуриране в няколко сектора, Малта може да използва Механизма за справедлив преход в контекста на политиката на сближаване, за да смекчи социално-икономическите последици от прехода. Освен това Малта може да използва Европейския социален фонд плюс, създаден с Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета⁽²¹⁾, за да подобри възможностите за заетост и да засили социалното сближаване.
- (27) С оглед на оценката на Комисията Съветът разгледа програмата за стабилност за 2022 г., като становището му⁽²²⁾ е изразено в препоръка 1.
- (28) С оглед на тясната взаимобвързаност между икономиките на държавите членки от еврозоната и колективния им принос за функционирането на Икономическия и паричен съюз Съветът препоръча на държавите членки от еврозоната да предприемат действия, включително чрез своите планове за възстановяване и устойчивост, за да изпълнят препоръките, съдържащи се в препоръката от 2022 г. относно икономическата политика на еврозоната. За Малта това е отразено по-специално в препоръки 1, 2 и 3 по-долу.

ПРЕПОРЪЧВА на Малта да предприеме през 2022 г. и 2023 г. следните действия:

1. През 2023 г. да гарантира, че растежът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи е в съответствие с като цяло неутрална позиция на политиката, като се вземе предвид продължаващата временна и целенасочена подкрепа за най-уязвимите от покачването на цените на енергията домакинства и предприятия и за хората, бягащи от Украйна. Да има готовност да адаптира текущите разходи към променящата се ситуация. Да увеличи публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход, както и за енергийната сигурност, като се вземе предвид инициативата REPowerEU, включително чрез използване на Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза. За периода след 2023 г. да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции.
2. Да продължи да изпълнява своя план за възстановяване и устойчивост в съответствие с ключовите етапи и целите, включени в Решението за изпълнение на Съвета от 5 октомври 2021 г. Да представи програмните документи в областта на политиката на сближаване за периода 2021–2027 г., за да приключи преговорите с Комисията, а след това да започне да ги изпълнява.

⁽²⁰⁾ Евростат (2020 г.), дял на руския внос спрямо общия внос на природен газ, суров нефт и антрацитни въглища. За средната стойност за ЕС-27 общият внос се основава на вноса от държави извън ЕС-27. За Малта целият внос включва търговията в рамките на Съюза. Суровият нефт не включва рафинираните нефтени продукти.

⁽²¹⁾ Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за създаване на Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+) и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1296/2013 (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 21).

⁽²²⁾ Съгласно член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1466/97.

3. Да предприеме действия за ефективно отстраняване на характеристиките на данъчната система, които могат да улеснят агресивното данъчно планиране от страна на физически лица и многонационални дружества, включително чрез осигуряване на достатъчно данъчно облагане на изходящите плащания на лихви, авторски и лицензионни възнаграждения и дивиденди и изменение на правилата за дружествата, които не са установени в страната.
4. Да намали цялостната зависимост от изкопаеми горива. Да ускори внедряването на възобновяеми енергийни източници, като се насърчават и създават възможности за инвестиции във вятърна и слънчева енергия, включително в енергия от плаващи офшорни инсталации, допълнително се модернизират мрежите на Малта за пренос и разпределение на електроенергия и се създават стимули за съхранение на електроенергия с цел осигуряване на надеждно, гъвкаво и бързо-реагиращо енергийно снабдяване. Да намали търсенето на енергия чрез подобряване на енергийната ефективност, особено на жилищните сгради. Да намали емисиите от автомобилния транспорт, като предприеме действия за намаляване на задръстванията по пътищата чрез подобряване на качеството на услугите в обществения транспорт, интелигентни транспортни системи и инвестиране в инфраструктура за екологосъобразна мобилност.

Съставено в Брюксел на 12 юли 2022 година.

За Съвета
Председател
Z. STANJURA

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА**от 12 юли 2022 година****относно икономическите политики на Нидерландия и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Нидерландия за 2022 г.**

(2022/С 334/19)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121, параграф 2 и член 148, параграф 4 от него,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики ⁽¹⁾, и по-специално член 5, параграф 2 от него,

като взе предвид Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 г. относно предотвратяването и коригирането на макроикономическите дисбаланси ⁽²⁾, и по-специално член 6, параграф 1 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

като взе предвид заключенията на Европейския съвет,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта,

като взе предвид становището на Икономическия и финансов комитет,

като взе предвид становището на Комитета за социална закрила,

като взе предвид становището на Комитета за икономическа политика,

като има предвид, че:

- (1) Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁾, с който бе създаден Механизмът за възстановяване и устойчивост, влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По Механизма за възстановяване и устойчивост се предоставя финансова подкрепа за осъществяването на реформи и инвестиции, водещи до фискален стимул, финансиран от Съюза. Той допринася за икономическото възстановяване и за осъществяването на устойчиви и увеличаващи растежа реформи и инвестиции, по-специално за насърчаването на екологичния и цифровия преход, като същевременно укрепва устойчивостта и потенциалния растеж на икономиките на държавите членки. Той спомага също за укрепване на устойчивите публични финанси и за стимулиране на растежа и създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план. Максималното финансово участие за държава членка в рамките на Механизма за възстановяване и устойчивост ще бъде актуализирано през юни 2022 г. в съответствие с член 11, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241.
- (2) На 24 ноември 2021 г. Комисията прие годишния обзор на устойчивия растеж, с което постави началото на европейския семестър за координация на икономическите политики за 2022 г. Тя надлежно взе предвид Социалния ангажимент от Порто, подписан на 7 май 2021 г., за по-нататъшно прилагане на Европейския стълб на социалните права, провъзгласен от Европейския парламент, Съвета и Комисията на 17 ноември 2017 г. На 25 март 2022 г. Европейският съвет одобри приоритетите на годишния обзор на устойчивия растеж за 2022 г. Въз основа на Регламент (ЕС) № 1176/2011 на 24 ноември 2021 г. Комисията прие също доклад за механизма за предупреждение, в който Нидерландия е посочена като държава членка, за която е необходимо да бъде извършен задълбочен преглед. На същата дата Комисията прие и препоръка за препоръка на Съвета относно икономическата политика на еврозоната и предложение за съвместния доклад за заетостта за 2022 г., в който се анализира прилагането на насоките за заетостта и принципите на Европейския стълб на социалните права. На 5 април 2022 г. Съветът прие препоръката относно икономическата политика на еврозоната ⁽⁴⁾ („препоръката от 2022 г. относно еврозоната“), а на 14 март 2022 г. – съвместния доклад за заетостта.

⁽¹⁾ ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

⁽²⁾ ОВ L 306, 23.11.2011 г., стр. 25.

⁽³⁾ Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

⁽⁴⁾ Препоръка на Съвета от 5 април 2022 г. относно икономическата политика на еврозоната (ОВ C 153, 7.4.2022 г., стр. 1).

- (3) След световната пандемия нахлуването на Русия в Украйна значително промени геополитическия и икономическия контекст. Последниците от нахлуването върху икономиките на държавите членки бяха усетени, наред с другото, чрез по-високите цени на енергията, храните и суровините и по-слабите перспективи за растеж. По-високите цени на енергията са особено тежки за най-уязвимите домакинства, изпитващи енергийна бедност или изложени на риск от енергийна бедност, както и за дружествата, които са най-уязвими спрямо растежа на цените на енергията. В Съюза се наблюдава и безпрецедентен приток на хора, бягащи от Украйна. Икономическите последици от агресивната война на Русия засегнаха държавите членки асиметрично. В този контекст на 4 март 2022 г. за първи път бе задействана Директива 2001/55/ЕО на Съвета⁽⁵⁾ чрез Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета⁽⁶⁾, с която на разселените лица от Украйна беше предоставено правото на законно пребиваване в Съюза, както и достъп до образование и обучение, пазара на труда, здравеопазване, жилищно настаняване и социално подпомагане.
- (4) Като се има предвид бързо променящата се икономическа и геополитическа ситуация, през 2022 г. европейският семестър възобновява широкообхватната си координация на икономическите политики и политиките по заетостта, като същевременно се усъвършенства в съответствие с изискванията за изпълнение на Механизма за възстановяване и устойчивост, както е посочено в годишния обзор на устойчивия растеж за 2022 г. Изпълнението на приетите планове за възстановяване и устойчивост е от съществено значение за постигането на приоритетите на политиката в рамките на европейския семестър, тъй като плановете обхващат всички или значителна част от съответните специфични за всяка държава препоръки, отправени през циклите на европейския семестър за 2019 г. и 2020 г. Специфичните за всяка държава препоръки за 2019 г. и 2020 г. продължават да бъдат също толкова важни и за плановете за възстановяване и устойчивост, които са преразгледани, актуализирани или изменени в съответствие с членове 14, 18 и 21 от Регламент (ЕС) 2021/241, в допълнение към всички останали специфични за всяка държава препоръки, отправени до датата, на която са представени тези преразгледани, актуализирани или изменени планове.
- (5) Общата клауза за дерогация в Пакта за стабилност и растеж действа от март 2020 г. В съобщението си от 3 март 2021 г., озаглавено „Една година от началото на пандемията от COVID-19: ответни мерки на фискалната политика“, Комисията изрази становище, че решението за дезактивиране или продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация следва да се основава на цялостна оценка на състоянието на икономиката, като равнището на икономическата активност в Съюза или еврозоната се сравнява с равнищата отпреди кризата (края на 2019 г.) като ключов количествен критерий. Повишената несигурност и силните рискове от влошаване на икономическите перспективи в контекста на войната в Европа, безпрецедентното покачване на цените на енергията и продължаващите смущения във веригата на доставки оправдават удължаването на срока на действие на общата клауза за дерогация на Пакта за стабилност и растеж до 2023 г.
- (6) Съгласно подхода в препоръката на Съвета от 18 юни 2021 г.⁽⁷⁾, съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Нидерландия за 2021 г., общата фискална позиция понастоящем се измерва най-добре с промяната в първичните разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и като се изключват временните извънредни мерки, свързани с кризата с COVID-19), но като се включват свързаните със средносрочния потенциален растеж разходи, финансирани с безвъзмездна подкрепа (безвъзмездни средства) от Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза⁽⁸⁾. Освен общата фискална позиция, за да се прецени дали националната фискална политика е предпазлива и дали съставът ѝ допринася за устойчиво възстановяване, което е в съответствие с екологичния и цифровия преход, се обръща внимание и на развитието на финансираните на национално равнище първични текущи разходи⁽⁹⁾ (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и като се изключват временните извънредни мерки, свързани с кризата с COVID-19) и инвестиции.

⁽⁵⁾ Директива 2001/55/ЕО на Съвета от 20 юли 2001 г. относно минималните стандарти за предоставяне на временна закрила в случай на масово навлизане на разселени лица и за мерките за поддръжане на баланса между държавите членки в полагането на усилия за прием на такива лица и понасяне на последиците от този прием (ОВ L 212, 7.8.2001 г., стр. 12).

⁽⁶⁾ Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета от 4 март 2022 г. за установяване на съществуването на масово навлизане на разселени лица от Украйна по смисъла на член 5 от Директива 2001/55/ЕО и за въвеждане на временна закрила (ОВ L 71, 4.3.2022 г., стр. 1).

⁽⁷⁾ Препоръка на Съвета от 18 юни 2021 г., съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност за 2021 г. на Нидерландия (ОВ С 304, 29.7.2021 г., стр. 88).

⁽⁸⁾ Прогнозите за фискалната позиция и нейните компоненти в настоящата препоръка са оценки на Комисията, основани на допусканията, залегнали в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. Оценките на Комисията на средносрочния потенциален растеж не включват положителното въздействие на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и които могат да стимулират потенциалния растеж.

⁽⁹⁾ Нефинансирани с безвъзмездни средства от Механизма за възстановяване и устойчивост или други фондове на Съюза.

- (7) На 2 март 2022 г. Комисията прие съобщение, в което се предоставят общи насоки за фискалната политика през 2023 г. („фискалните насоки“), целящи да се подпомогне изготвянето на програмите за стабилност и конвергенция на държавите членки и по този начин да се засили координацията на политиките. Комисията отбеляза, че въз основа на макроикономическите перспективи от зимната прогноза от 2022 г. преминаването от съвкупна подкрепяща фискална позиция през 2020—2022 г. към до голяма степен неутрална съвкупна фискална позиция, при запазване на готовността да се реагира на променящата се икономическа ситуация, изглежда подходящо през 2023 г. Комисията обяви, че фискалните препоръки за 2023 г. следва да продължат да бъдат диференцирани между отделните държави членки и да вземат предвид възможното разпространение на ефекти между отделните държави. Комисията прикани държавите членки да отразят насоките в своите програми за стабилност и конвергенция. Комисията пое ангажимент да следи отблизо икономическото развитие и при необходимост ще коригира своите насоки на политиката най-късно с пролетния пакет за европейския семестър от края на май 2022 г.
- (8) По отношение на фискалните насоки фискалните препоръки за 2023 г. отчитат влошените икономически перспективи, повишената несигурност и допълнителните рискове от влошаване, както и по-високата инфлация в сравнение със зимната прогноза от 2022 г. на Комисията. На фона на тези съображения фискалните мерки трябва да доведат до увеличение на публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход и енергийната сигурност и до поддържане на популателната способност на най-уязвимите домакинства, така че да се смекчи въздействието на покачането на цените на енергията и да се спомогне за ограничаване на инфлационния натиск от вторични ефекти чрез целенасочени и временни мерки. Фискалната политика трябва да остане гъвкава, за да се адаптира към бързо променящите се обстоятелства, включително предизвикателствата, произтичащи от агресивната война на Русия срещу Украйна по отношение на отбраната и сигурността, и да бъде диференцирана в отделните държави членки в зависимост от тяхното фискално и икономическо положение, включително по отношение на излагането им на кризата и притока на разселени лица от Украйна.
- (9) На 29 април 2022 г. Нидерландия представи своята програма за стабилност за 2022 г. в съответствие с член 4 от Регламент (ЕО) № 1466/97. Нидерландия все още не е представила национална програма за реформи, тъй като програмата ще бъде интегрирана в плана за възстановяване и устойчивост.
- (10) На 23 май 2022 г. Комисията публикува доклада за Нидерландия за 2022 г. В него бе оценен напредъкът на Нидерландия в изпълнението на съответните специфични за нея препоръки, приети от Съвета през 2019 г., 2020 г. и 2021 г., както и на новите и нововъзникващите предизвикателства, включително възникващите от руското нахлуване в Украйна. В него бяха оценени също напредъкът на Нидерландия при прилагането на Европейския стълб на социалните права и постигането на водещите цели на Съюза в областта на заетостта, уменията и намаляването на бедността, както и напредъкът в постигането на целите на ООН за устойчиво развитие.
- (11) Комисията извърши задълбочен преглед по член 5 от Регламент (ЕС) № 1176/2011 за Нидерландия и публикува резултатите от него на 23 май 2022 г. Комисията стигна до заключението, че в Нидерландия са налице макроикономически дисбаланси. По-специално слабостите са свързани с големия частен дълг и големия излишък по текущата сметка, които имат трансгранично значение.
- (12) В препоръката си от 20 юли 2020 г.⁽¹⁰⁾ Съветът препоръча на Нидерландия да предприеме всички необходими мерки през 2020 и 2021 г., в съответствие с общата клауза за дерогация, за ефективно справяне с пандемията от COVID-19, поддържане на икономиката и подпомагане на последващото възстановяване. Освен това той препоръча на Нидерландия, когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискални политики, насочени към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на дълга при насърчаване на инвестициите. През 2021 г. съгласно данните, потвърдени от Евростат, дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Нидерландия намаля от 3,7 % от БВП през 2020 г. на 2,5 %. Ответните мерки на фискалната политика на Нидерландия подпомогнаха икономическото възстановяване през 2021 г., а временните извънредни мерки за подкрепа възлязоха на 3,3 % от БВП през 2020 г. и през 2021 г. Мерките, предприети от Нидерландия през 2021 г., бяха в съответствие с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г. Дискреционните бюджетни мерки, приети от правителството през 2020 г. и 2021 г., бяха временни или съпътствани от компенсаторни мерки. Съгласно данните, потвърдени от Евростат, консолидираният държавен дълг намаля от 54,3 % от БВП през 2020 г. на 52,1 % от БВП през 2021 г.

⁽¹⁰⁾ Препоръка на Съвета от 20 юли 2020 г. относно националната програма за реформи на Нидерландия за 2020 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Нидерландия за 2020 г. (ОВ С 282, 26.8.2020 г., стр. 122).

- (13) Макроикономическият сценарий в основата на бюджетните прогнози в програмата за стабилност за 2022 г. е реалистичен. Правителството предвижда реалният БВП да нарасне с 3,6 % през 2022 г. и с 1,7 % през 2023 г. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда сходен растеж на реалния БВП от 3,3 % през 2022 г. и 1,6 % през 2023 г. В своята програма за конвергенция за 2022 г. правителството очаква номиналният дефицит да остане 2,5 % от БВП през 2022 г. и да намалее до 2,3 % през 2023 г. Съгласно програмата за стабилност за 2022 г. съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да намалее до 53,1 % през 2022 г. и до 52,7 % през 2023 г. Въз основа на мерките на политиката, известни към крайната дата за изготвяне на прогнозата, в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда бюджетен дефицит за 2022 г. и 2023 г. в размер съответно на 2,7 % от БВП и 2,1 % от БВП. Той е по-голям от дефицита, предвиден в програмата за стабилност за 2022 г., главно поради факта, че в програмата за стабилност за 2022 г. са включени само частично мерки, предприети в отговор на високите цени на енергията, и малко по-малък за 2023 г., главно поради по-ниското равнище на бруто образуване на основен капитал и други разходи, очаквани от Комисията. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда по-ниско съотношение на консолидирания държавен дълг към БВП от 51,4 % през 2022 г. и 50,9 % през 2023 г. Разликата се дължи на разликата в прогнозите за номиналния БВП. Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. средносрочният (10-годишен среден) потенциален растеж на производството се оценява на 1,5 %.
- (14) През 2022 г. правителството постепенно премахва по-голямата част от мерките, предприети в отговор на кризата, предизвикана от COVID-19, така че се очаква временните извънредни мерки да намалят от 3,4 % от БВП през 2021 г. на 0,9 % през 2022 г. Държавният дефицит е засегнат от мерките, приети за противодействие на икономическото и социалното въздействие на увеличението на цените на енергията, които според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се оценяват на 0,7 % от БВП през 2022 г. и ще бъдат отменени през 2023 г. ⁽¹¹⁾ Тези мерки се състоят главно от социални трансфери към по-бедните домакинства и намаляване на косвените данъци върху потреблението на енергия. Тези мерки бяха обявени за временни. Ако обаче цените на енергията останат високи през 2023 г., някои от тези мерки биха могли да бъдат продължени. Една от тези мерки не е целенасочена, по-специално намаляването на косвените данъци върху потреблението на енергия. Бюджетният дефицит е повлиян и от разходите за осигуряване на временна закрила на разселените лица от Украйна, като според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. тези разходи се очаква да бъдат 0,1 % от БВП през 2022 г. и през 2023 г., ⁽¹²⁾ както и от увеличените разходи за отбрана с 0,1 % от БВП през 2023 г.
- (15) В препоръката си от 18 юни 2021 г. Съветът препоръчва през 2022 г. Нидерландия да провежда подкрепяща фискална позиция, включително импулса, осигурен от Механизма за възстановяване и устойчивост, и да запази инвестициите, финансирани на национално равнище. Съветът също така препоръчва на Нидерландия, когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и осигуряване на фискална устойчивост в средносрочен план, и същевременно да засили инвестициите с цел стимулиране на потенциала за растеж.
- (16) През 2022 г. според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. и информацията, включена в програмата за стабилност на Нидерландия за 2022 г., се предвижда фискалната позиция да бъде подкрепяща и да възлиза на - 2,6 % от БВП, както се препоръчва от Съвета ⁽¹³⁾. Положителният принос към икономическата активност на разходите, финансирани с безвъзмездни средства от Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза, се прогнозира да остане непроменен в сравнение с 2021 г. ⁽¹⁴⁾ Предвижда се финансираните на национално равнище инвестиции да осигурят неутрален принос към фискалната позиция в размер на 0,0 процентни пункта през 2022 г. ⁽¹⁵⁾ Поради това Нидерландия планира да запази инвестициите, финансирани на

⁽¹¹⁾ Числата представляват равнището на годишните бюджетни разходи за мерките, предприети от есента на 2021 г. насам, включително текущите приходи и разходи, както и когато е уместно, мерките за капиталови разходи.

⁽¹²⁾ Очаква се общият брой на лицата, разселени от Украйна в Съюза, постепенно да достигне 6 милиона до края на 2022 г., като тяхното географско разпределение се изчислява въз основа на големината на установилата се диаспора, относителното население на приемащата държава членка и актуалното разпределение на разселените лица от Украйна в целия Съюз към март 2022 г. За бюджетните разходи на човек оценките се основават на модела за микросимулация Eurotopod на Съвместния изследователски център на Комисията, като се вземат предвид както паричните преводи, които хората могат да имат право да получават, така и обезщетенията в натура, като например образование и здравеопазване.

⁽¹³⁾ Отрицателният знак на показателя съответства на превишение на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за експанзионистична фискална политика.

⁽¹⁴⁾ Това са прогнози на Комисията, основани на линеен профил на разходите. Комисията все още не е получила плана за възстановяване и устойчивост на Нидерландия.

⁽¹⁵⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат експанзионистичен принос от 0,5 процентни пункта от БВП. Това отчасти се обяснява със средствата за инвестиции, предоставени на общините за изпълнението на политиката в областта на климата, и с допълнителното финансиране за младежта.

национално равнище, както бе препоръчано от Съвета. Същевременно ръстът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (без новите мерки по отношение на приходите) през 2022 г. се очаква да доведе до експанзионистичен принос в размер на 2,0 процентни пункта към цялостната фискална позиция. Този съществен експанзионистичен принос включва допълнителното въздействие на мерките за справяне с икономическото и социалното въздействие на повишените цени на енергията (0,7 % от БВП), както и разходите за предоставяне на временна закрила на разселените от Украйна лица (0,1 % от БВП), докато, наред с другото, допълнителните мерки в областта на климата — предназначени да намалят емисиите на парникови газове и да насърчат устойчивата енергия, както и мерките в областта на образованието (преквалификация и обучение на учители) също се очаква да допринесат съответно с 0,3 % от БВП и 0,2 % от БВП за растежа на нетните текущи разходи.

- (17) В прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда фискалната позиция през 2023 г. да бъде + 0,5 % от БВП, при условие че политиката остане непроменена ⁽¹⁶⁾. Положителният принос към икономическата активност на разходите, финансирани с безвъзмездни средства от Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза, се прогнозира да остане непроменен в сравнение с 2022 г. Предвижда се финансираните на национално равнище инвестиции да осигурят експанзионистичен принос към фискалната позиция от 0,1 процентни пункта от БВП през 2023 г. ⁽¹⁷⁾ Същевременно ръстът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (без новите мерки по отношение на приходите) през 2023 г. се очаква да доведе до рестриктивен принос в размер на 1,0 процентни пункта към цялостната фискална позиция. Това включва въздействието от постепената отмяна на мерките, предприети в отговор на по-високите цени на енергията (0,7 % от БВП).
- (18) В програмата за стабилност за 2022 г. се очаква дефицитът по консолидирания държавен бюджет постепенно да намалее до 2,5 % от БВП през 2024 г., преди да се покачи до 2,9 % през 2025 г. Поради това се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет да остане под 3 % от БВП през периода на действие на програмата за стабилност за 2022 г. Тези прогнози предполагат някои допълнителни мерки за фискална консолидация, които все още не са уточнени. Съгласно програмата за стабилност за 2022 г. съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да нараства до 2025 г., по-специално като да се повиши до 53,1 % през 2024 г. и до 54,4 % през 2025 г. Съгласно анализа на Комисията рисковете за устойчивостта на дълга изглеждат средни в средносрочен план.
- (19) Изкривяванията на жилищния пазар допринасят за бързо покачващите се цени на жилищата и голямата задлъжнялост на домакинствата, което ги прави уязвими спрямо икономически стресения. Покачването на цените на жилищата се ускори и през 2021 г. достигна годишен темп на растеж 15 %, като се наблюдават все по-ясни признаци на надценяване на жилищния пазар, което увеличава рисковете и уязвимостта. Въпреки че данъчното приспадане на лихвите по ипотечни кредити постепенно намалява, намалението е само частично и данъчното облекчение, което то предоставя върху плащанията по ипотечни кредити, остава щедро. Заедно с относително високите лимити за заемане на средства (съотношението между размера на заема и стойността на имота) това продължава да допринася за силна склонност към задлъжняване на домакинствата. В същото време частният пазар за отдаване на жилища под наем остава малък и слабо развит. Липсата на добре функциониращ среден сегмент на пазара на отдаване под наем насърчава домакинствата по-скоро да закупуват вместо да наемат, което допринася за високи съотношения на дълга към дохода и до финансова уязвимост. Липсата на гъвкавост по отношение на предлагането допринася за изкривяването на пазара на жилища. Относително нееластичното предлагане на жилища увеличава риска политиките, предназначени да увеличат достъпността на жилищата, да стимулират търсенето и в крайна сметка да повишат техните цени, като по този начин застрашават първоначалната цел на политиките.
- (20) Въпреки че пенсионната система постига добри резултати по отношение на адекватността на пенсиите и фискалната устойчивост, в системата за професионално пенсионно осигуряване (втори стълб) има недостатъци по отношение на справедливостта между поколенията, прозрачността на пенсионните права и гъвкавостта. Пенсионните вноски от втория стълб са големи и може да са необходими потенциално големи корекции в тях с цел да поемат дисбалансите от счетоводните баланси на пенсионните фондове. Големите задължителни икономии също допринасят за излишъка по текущата сметка. Реформата на пенсионната система би могла да направи пенсионните фондове по-устойчиви на стресения. След рамково споразумение относно общите принципи на пенсионната реформа през 2019 г. правителството и социалните партньори се споразумяха за нова договорна структура по втория стълб през юни 2020 г. Като цяло планираната реформа има за цел да бъдат преодолените основните слабости на пенсионната система. Планира се законодателните мерки за изпълнение на договорената пенсионна реформа да бъдат обсъдени и приети от нидерландския парламент през 2022 г. Основното предизвикателство ще бъде пълното изпълнение на реформата, което ще трябва да бъде наблюдавано внимателно.

⁽¹⁶⁾ Положителният знак на показателя съответства на недостиг на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за рестриктивна фискална политика.

⁽¹⁷⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат експанзионистичен принос от 0,4 процентни пункта от БВП. Това отчасти се обяснява със средствата за инвестиции, предоставени на общините за изпълнението на политиката в областта на климата, и с допълнителното финансиране за младежта.

- (21) Нидерландия представи програмите в областта на политиката на сближаване, предвидени в Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁸⁾, на 22 декември 2021 г., 23 декември 2021 г. и 22 март 2022 г. В съответствие с Регламент (ЕС) 2021/1060 Нидерландия трябва да вземе предвид съответните специфични за нея препоръки при програмирането на фондовете на политиката на сближаване за периода 2021–2027 г. Това е предварително условие за подобряване на ефективността и максимално увеличаване на добавената стойност на финансовата подкрепа, която ще бъде получена от фондовете на политиката на сближаване, като същевременно се насърчават координация, взаимно допълване и съгласуваност между тези фондове на политиката на сближаване и други инструменти и фондове на Съюза. Успешното прилагане на програмите по линия на политиката на сближаване зависи и от премахването на пречките пред инвестициите в подкрепа на екологичния и цифровия преход и балансираното териториално развитие.
- (22) Делът на гъвкавата заетост остава голям и представлява значителен дял от пазара на труда в Нидерландия. Това показва нарастващ риск от сегментация на пазара на труда. Използването на тези видове заетост до голяма степен се влияе от институционални фактори и национални политически решения, като разлики в данъчното третиране (за самостоятелно заетите лица без наети служители), социалното осигуряване и разпоредбите за защита на труда. Тези различни движещи сили и институционални фактори създават големи финансови (положителни и отрицателни) стимули, нарушаващи конкуренцията особено в периферията на пазара на труда. Пандемията от COVID-19 също откри рисковете от сегментиран пазар на труда и неблагоприятното положение по отношение на заетостта и социалното положение на определени групи, както и значителните предизвикателства по отношение на достъпа до адекватна социална закрила за самостоятелно заетите лица, които често са недостатъчно осигурени при болест, увреждане, безработица и старост. Освен това допълнителни мерки за изясняване на квалификацията на трудовото правоотношение на самостоятелно заетите лица и прилагането на приложимите правила биха могли да допринесат за намаляване на фиктивната самостоятелна заетост.
- (23) Недостигът на работна ръка се увеличи още повече и обхвана все повече сектори в съответствие с цялостното икономическо възстановяване и повишаването на търсенето на работна ръка. Прогнозите за пазара на труда сочат, че в бъдеще пазарът на труда ще остане свит, по-специално в областите на образованието и здравеопазването, техническите работни места и сектора на информационните и комуникационните технологии. В краткосрочен план недостигът е много остър и в строителството. Напрежението на пазара на труда поражда риск да бъдат възпрепятствани големите инвестиции, необходими като част от екологичния и цифровия преход. В същото време се наблюдава неизползван или недостатъчно използван труд, по-специално с оглед на по-ниското равнище на заетост за хората с мигрантски произход и големия дял на заетостта на непълно работно време. Стимулите за повече отработени часове от страна на работещите на непълно работно време, много от които са жени (62,5 % от заетите жени са работили на непълно работно време през 2021 г.), биха могли допълнително да намалят съществуващия недостиг на работна ръка на пазара на труда и да намалят средната разлика в заплащането и пенсията на жените и мъжете. Активизирането и повишаването на квалификацията или преквалификацията на неактивните (които нито работят, нито търсят работа), на дългосрочно безработните и на намиращите се в периферията на пазара на труда чрез целенасочени и съобразени с нуждите действия би могло да спомогне за намаляването на недостига на работна ръка и на умения, като същевременно се насърчават равните възможности и активното приобщаване.
- (24) В отговор на мандата, възложен от държавните и правителствените ръководители на Съюза във Версайската декларация, предложението на Комисията за план REPowerEU има за цел постепенно да бъде премахната зависимостта на Съюза от вноса на изкопаеми горива от Русия във възможно най-кратък срок. За тази цел в диалог с държавите членки Комисията се стреми да определи най-подходящите проекти, инвестиции и реформи на национално и регионално равнище и на равнището на Съюза. Целта на тези мерки е да се намали цялостната зависимост от изкопаеми горива и да се замени вносите на изкопаеми горива от Русия.
- (25) Зависимостта от изкопаеми горива е много силна. По данни от 2020 г.⁽¹⁹⁾ зависимостта от изкопаеми горива от Русия е на същото равнище като средната за Съюза стойност за въглищата (54 %) и нефта (26 %) и по-слаба за природния газ (30 % спрямо 44 %). Дяловете в енергийния микс на нефта (39 % спрямо 33 %) и природния газ (44 % спрямо 24 %) са над средните за Съюза, докато делът на въглищата е по-малък (6 % спрямо 11 %). Зависимостта от изкопаеми горива като цяло може да бъде намалена чрез увеличаване на инвестициите във възобновяеми енергийни източници и електрификация, преодоляване на инфраструктурните затруднения и повишаване на енергийната ефективност. От решаващо значение е да се положат повече усилия за постигане на целите на Съюза в областта на енергията от възобновяеми източници. Нидерландия е на пето място сред държавите членки с най-лоши резултати по отношение на дела на енергията от възобновяеми източници в брутно крайно потребление на енергия през 2020 г., като има едно от най-високите равнища на разлики между дела на енергията от възобновяеми източници през 2020 г. и целите за 2030 г. на Съюза за енергия от възобновяеми източници. Необходими са допълнителни инвестиции, за да се увеличи внедряването на енергия от възобновяеми източници, както и за да

⁽¹⁸⁾ Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 159).

⁽¹⁹⁾ Евростат (2020 г.), дял на руския внос спрямо общия внос на природен газ, суров нефт. За средните стойности за ЕС-27 общият внос се основава на вноса извън ЕС-27. За Нидерландия целият внос включва търговията в рамките на ЕС.

се увеличи капацитетът на мрежата, необходим за пренос на енергия от възобновяеми източници от производствените обекти към обектите на потребление. Изграждането на мрежов капацитет е особено важно, като се има предвид, че ограниченията на капацитета на електроенергийната мрежа продължиха да нарастват през 2021 г., което доведе до забавяне на изпълнението на проектите за енергия от възобновяеми източници. Административните процедури за изграждането на капацитет за енергия от възобновяеми източници биха могли да бъдат опростени допълнително. Препоръчва се инвестициите в нова инфраструктура и мрежи, свързани с природния газ, да бъдат съобразени с бъдещето, когато това е възможно, за да се улесни тяхната дългосрочна устойчивост чрез бъдеща промяна на предназначението им за устойчиви горива. Освен това повишаването на енергийната ефективност предоставя разходно ефективна възможност за допълнително намаляване на въглеродните емисии и зависимостта от изкопаеми горива, включително от вноса от Русия. По-специално има възможност за подобрения в строителството по отношение на санирането на сгради и въвеждането на термопомпи и централно отопление, както и чрез електрификацията и осигуряването на чиста енергия за енергоемките отрасли.

За постигането на съответствие с целите „Подготвени за цел 55“ в Нидерландия ще е необходима още по-голяма амбиция по отношение на намаляването на емисиите на парникови газове, увеличаването на енергията от възобновяеми източници и повишаването на енергийната ефективност.

- (26) Допълнителните инвестиции в транспортната инфраструктура биха могли да спомогнат за премахването на участъците с недостатъчен капацитет и да подкрепят устойчивата мобилност. Железопътната и пътната инфраструктура са претоварени. Нидерландската железопътна мрежа е най-широко използваната в Европа. Нидерландия внедрява Европейската система за управление на железопътното движение, за подкрепи увеличаването на капацитета в своята железопътна мрежа. През 2019 г. последиците от задръствания по пътищата, макар и малко под средните за Съюза, бяха оценени на 4 % от годишния БВП на Нидерландия. Инвестициите в инфраструктура за устойчива мобилност могат да окажат положително въздействие върху единния пазар, като се има предвид значението на нидерландските транспортни центрове (пристанището в Ротердам, летище Схипхол), и да намалят допълнително силната зависимост на страната от нефта (38 % от енергийния микс през 2020 г.).
- (27) Прекомерните отлагания на азот вредят на околната среда и възпрепятстват строителните и селскостопанските дейности. Излишъкът на азот е четири пъти по-голям от средния за Съюза, а емисиите на амоняк на хектар са най-големите в Европа. Отлагането на азот е твърде голямо за постигане на целите, свързани с биологичното разнообразие, засяга качеството на водите и води до превишаване от страна на Нидерландия на праговете, определени в Директива 91/676/ЕИО⁽²⁰⁾ (Директивата за нитратите). След решение на Държавния съвет от 2019 г. нидерландското правителство трябва да предприеме действия за намаляване на азотните отлагания в зоните по „Натура 2000“. За да се намалят още повече отлаганията на азот, е необходим преход към устойчиво селско стопанство, за което са необходими значителни инвестиции. На селското стопанство се дължат 45 % от азотните отлагания, по-конкретно поради интензивното животновъдство. Тази държава членка е следователно с най-висока гъстота на селскостопански животни в Съюза.
- (28) Въпреки че ускоряването на прехода към неутралност по отношение на климата и премахването на изкопаемите горива ще доведе до значителни разходи за реструктуриране в няколко сектора, Нидерландия може да използва Механизма за справедлив преход в контекста на политиката на сближаване, за да смекчи социално-икономическото въздействие на прехода в най-засегнатите региони. Освен това Нидерландия може да използва Европейския социален фонд плюс, създаден с Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета⁽²¹⁾, за да подобри възможностите за заетост и да засили социалното сближаване.
- (29) С оглед на оценката на Комисията Съветът разгледа програмата за стабилност за 2022 г., като становището му⁽²²⁾ е изразено в препоръка 1.
- (30) С оглед на тясната взаимнообвързаност между икономиките на държавите членки от еврозоната и колективния им принос за функционирането на Икономическия и паричен съюз Съветът препоръчва на държавите членки от еврозоната да предприемат действия, за да изпълнят препоръките, съдържащи се в препоръката от 2022 г. относно икономическата политика на еврозоната. За Нидерландия това е отразено по-специално в препоръки 1 и 3.
- (31) С оглед на задълбочения преглед и оценката, направени от Комисията, Съветът разгледа програмата за стабилност за 2022 г. Неговите препоръки по член 6 от Регламент (ЕС) № 1176/2011 са отразени в препоръки 1—4. Препоръка 1 ще допринесе и за изпълнението на препоръката от 2022 г. относно еврозоната, по-специално на първата препоръка относно еврозоната. Посочените в препоръки 1 и 4 фискални и други политики спомагат, наред с другото, за преодоляването на дисбалансите, свързани с големия излишък по текущата сметка. Политиките, посочени в препоръка 1, също спомагат за преодоляването на дисбалансите, свързани с големия частен дълг,

⁽²⁰⁾ Директива 91/676/ЕИО на Съвета от 12 декември 1991 г. за опазване на водите от замърсяване с нитрати от селскостопански източници (ОВ L 375, 31.12.1991 г., стр. 1).

⁽²¹⁾ Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за създаване на Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+) и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1296/2013 (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 21).

⁽²²⁾ Съгласно член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1466/97.

ПРЕПОРЪЧВА на Нидерландия да предприеме следните действия през 2022 г. и 2023 г.:

1. През 2023 г. да гарантира, че растежът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи е в съответствие с като цяло неутрална позиция на политиката, като се вземе предвид продължаващата временна и целенасочена подкрепа за най-уязвимите от покачването на цените на енергията домакинства и предприятия и за хората, бягащи от Украйна. Да има готовност да адаптира текущите разходи към променящата се ситуация. Да увеличи публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход, както и за енергийната сигурност, като се вземе предвид инициативата REPowerEU, включително чрез използване на Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза. За периода след 2023 г. да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции. Да намали склонността към задлъжнялост на домакинствата и смущенията в пазара на жилища, включително като подкрепя развитието на частния сектор за отдаване под наем и предприеме мерки за увеличаване на предлагането на жилища. Да приеме и приложи реформата на пенсионната система, договорена през 2019 г. и 2020 г.
2. Да приключи бързо преговорите с Комисията по програмните документи в областта на политиката на сближаване за периода 2021—2027 г., за да започне да ги изпълнява.
3. Да насърчава адекватна социална закрила за самостоятелно заетите лица без наети служители, да се справи с фиктивната самостоятелна заетост и да намали стимулите за използване на гъвкави или временни договори. Да се справи с недостига на работна ръка и умения, по-специално в областта на здравеопазването, образованието, цифровите и техническите работни места и строителството, включително като прибегне до недостатъчно използвания потенциал на работната сила, свързан с големия дял на заетостта на непълно работно време и по-ниското равнище на заетост на хората с мигрантски произход. Да укрепи възможностите за повишаване на квалификацията и за преквалификация, особено за намиращите се в периферията на пазара на труда и за неактивните лица на пазара на труда.
4. Да намали цялостната зависимост от изкопаеми горива, като ускори внедряването на възобновяеми енергийни източници, по-специално като стимулира допълнителните инвестиции в мрежова инфраструктура и рационализира още повече процедурите за издаване на разрешения, подобри енергийната ефективност, по-специално в сградите, и ускори инвестициите в устойчив транспорт и устойчиво селско стопанство.

Съставено в Брюксел на 12 юли 2022 година.

За Съвета
Председател
Z. STANJURA

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА**от 12 юли 2022 година****относно националната програма за реформи на Австрия за 2022 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Австрия за 2022 г.**

(2022/C 334/20)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121, параграф 2 и член 148, параграф 4 от него,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики ⁽¹⁾, и по-специално член 5, параграф 2 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

като взе предвид заключенията на Европейския съвет,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта,

като взе предвид становището на Икономическия и финансов комитет,

като взе предвид становището на Комитета за социална закрила,

като взе предвид становището на Комитета за икономическа политика,

като има предвид, че:

- (1) Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁾, с който бе създаден Механизмът за възстановяване и устойчивост, влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По Механизма за възстановяване и устойчивост се предоставя финансова подкрепа за осъществяването на реформи и инвестиции, водещи до фискален стимул, финансиран от Съюза. Той допринася за икономическото възстановяване и за осъществяването на устойчиви и увеличаващи растежа реформи и инвестиции, по-специално за насърчаването на екологичния и цифровия преход, като същевременно укрепва устойчивостта и потенциалния растеж на икономиките на държавите членки. Той спомага също за укрепване на устойчивите публични финанси и за стимулиране на растежа и създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план. Максималното финансово участие за държава членка в рамките на Механизма за възстановяване и устойчивост ще бъде актуализирано през юни 2022 г. в съответствие с член 11, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241.
- (2) На 24 ноември 2021 г. Комисията прие годишния обзор на устойчивия растеж, с което постави началото на европейския семестър за координация на икономическите политики за 2022 г. Тя надлежно взе предвид Социалния ангажимент от Порто, подписан на 7 май 2021 г., за по-нататъшно прилагане на Европейския стълб на социалните права, провъзгласен от Европейския парламент, Съвета и Комисията на 17 ноември 2017 г. На 25 март 2022 г. Европейският съвет одобри приоритетите на годишния обзор на устойчивия растеж за 2022 г. На 24 ноември 2021 г. въз основа на Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁾ Комисията прие и доклада за механизма за предупреждение, в който Австрия не бе посочена като една от държавите членки, за които ще се извърши задълбочен преглед. На същата дата Комисията прие и препоръка за препоръка на Съвета относно икономическата политика на еврозоната и предложение за съвместния доклад за заетостта за 2022 г., в който се анализира прилагането на насоките за заетостта и принципите на Европейския стълб на социалните права. На 5 април 2022 г. Съветът прие препоръката относно икономическата политика на еврозоната ⁽⁴⁾ („препоръката от 2022 г. относно еврозоната“), а на 14 март 2022 г. – съвместния доклад за заетостта.

⁽¹⁾ ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

⁽²⁾ Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

⁽³⁾ Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 г. относно предотвратяването и коригирането на макроикономическите дисбаланси (ОВ L 306, 23.11.2011 г., стр. 25).

⁽⁴⁾ Препоръка на Съвета от 5 април 2022 г. относно икономическата политика на еврозоната (ОВ C 153, 7.4.2022 г., стр. 1).

- (3) След световната пандемия нахлуването на Русия в Украйна значително промени геополитическия и икономическия контекст. Последниците от нахлуването върху икономиките на държавите членки бяха усетени, наред с другото, чрез по-високите цени на енергията, храните и суровините и по-слабите перспективи за растеж. По-високите цени на енергията са особено тежки за най-уязвимите домакинства, изпитващи енергийна бедност или изложени на риск от енергийна бедност, както и за дружествата, които са най-уязвими спрямо растежа на цените на енергията. В Съюза се наблюдава и безпрецедентен приток на хора, бягащи от Украйна. Икономическите последици от агресивната война на Русия засегнаха държавите членки асиметрично. В този контекст на 4 март 2022 г. за първи път бе задействана Директива 2001/55/ЕО на Съвета⁽⁵⁾ чрез Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета⁽⁶⁾, с която на разселените лица от Украйна беше предоставено правото на законно пребиваване в Съюза, както и достъп до образование и обучение, пазара на труда, здравеопазване, жилищно настаняване и социално подпомагане.
- (4) Като се има предвид бързо променящата се икономическа и геополитическа ситуация, през 2022 г. европейският семестър възобновява широкообхватната си координация на икономическите политики и политиките по заетостта, като същевременно се усъвършенства в съответствие с изискванията за изпълнение на Механизма за възстановяване и устойчивост, както е посочено в годишния обзор на устойчивия растеж за 2022 г. Изпълнението на приетите планове за възстановяване и устойчивост е от съществено значение за постигането на приоритетите на политиката в рамките на европейския семестър, тъй като плановете обхващат всички или значителна част от съответните специфични за всяка държава препоръки, отправени през циклите на европейския семестър за 2019 г. и 2020 г. Специфичните за всяка държава препоръки за 2019 г. и 2020 г. продължават да бъдат също толкова важни и за плановете за възстановяване и устойчивост, които са преразгледани, актуализирани или изменени в съответствие с членове 14, 18 и 21 от Регламент (ЕС) 2021/241, в допълнение към всички останали специфични за всяка държава препоръки, отправени до датата, на която са представени тези преразгледани, актуализирани или изменени планове.
- (5) Общата клауза за дерогация в Пакта за стабилност и растеж действа от март 2020 г. В съобщението си от 3 март 2021 г., озаглавено „Една година от началото на пандемията от COVID-19: ответни мерки на фискалната политика“, Комисията изрази становище, че решението за дезактивиране или продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация следва да се основава на цялостна оценка на състоянието на икономиката, като равнището на икономическата активност в Съюза или еврозоната се сравнява с равнищата отпреди кризата (края на 2019 г.) като ключов количествен критерий. Повишената несигурност и силните рискове от влошаване на икономическите перспективи в контекста на войната в Европа, безпрецедентното покачване на цените на енергията и продължаващите смущения във веригата на доставки оправдават удължаването на срока на действие на общата клауза за дерогация на Пакта за стабилност и растеж до 2023 г.
- (6) Съгласно подхода в препоръката на Съвета от 18 юни 2021 г.⁽⁷⁾, съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Австрия за 2021 г., общата фискална позиция понастоящем се измерва най-добре с промяната в първичните разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и като се изключват временните извънредни мерки, свързани с кризата с COVID-19), но като се включват свързаните със средносрочния потенциален растеж разходи, финансирани с безвъзмездна подкрепа (безвъзмездни средства) по Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза⁽⁸⁾. Освен общата фискална позиция, за да се прецени дали националната фискална политика е предпазлива и дали съставът ѝ допринася за устойчиво възстановяване, което е в съответствие с екологичния и цифровия преход, се обръща внимание и на развитието на финансираните на национално равнище първични текущи разходи⁽⁹⁾ (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и като се изключват временните извънредни мерки, свързани с кризата с COVID-19) и инвестиции.

⁽⁵⁾ Директива 2001/55/ЕО на Съвета от 20 юли 2001 г. относно минималните стандарти за предоставяне на временна закрила в случай на масово навлизане на разселени лица и за мерките за поддръжане на баланса между държавите членки в полагането на усилия за прием на такива лица и понасяне на последиците от този прием (ОВ L 212, 7.8.2001 г., стр. 12).

⁽⁶⁾ Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета от 4 март 2022 г. за установяване на съществуването на масово навлизане на разселени лица от Украйна по смисъла на член 5 от Директива 2001/55/ЕО и за въвеждане на временна закрила (ОВ L 71, 4.3.2022 г., стр. 1).

⁽⁷⁾ Препоръка на Съвета от 18 юни 2021 г., съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност за 2021 г. на Австрия (ОВ С 304, 29.7.2021 г., стр. 93).

⁽⁸⁾ Прогнозите за фискалната позиция и нейните компоненти в настоящата препоръка са оценки на Комисията, основани на допусканията, залегнали в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. Оценките на Комисията на средносрочния потенциален растеж не включват положителното въздействие на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и които могат да стимулират потенциалния растеж.

⁽⁹⁾ Нефинансирани с безвъзмездни средства от Механизма за възстановяване и устойчивост или други фондове на Съюза.

- (7) На 2 март 2022 г. Комисията прие съобщение, в което се предоставят общи насоки за фискалната политика през 2023 г. („фискалните насоки“), целящи да се подпомогне изготвянето на програмите за стабилност и конвергенция на държавите членки и по този начин да се засили координацията на политиките. Комисията отбеляза, че въз основа на макроикономическите перспективи от зимната прогноза от 2022 г. преминаването от съвкупна подкрепяща фискална позиция през 2020–2022 г. към до голяма степен неутрална съвкупна фискална позиция, при запазване на готовността да се реагира на променящата се икономическа ситуация, изглежда подходящо през 2023 г. Комисията обяви, че фискалните препоръки за 2023 г. следва да продължат да бъдат диференцирани между отделните държави членки и да вземат предвид възможното разпространение на ефекти между отделните държави. Комисията прикани държавите членки да отразят насоките в своите програми за стабилност и конвергенция. Комисията пое ангажимент да следи отблизо икономическото развитие и при необходимост ще коригира своите насоки на политиката най-късно с пролетния пакет за европейския семестър от края на май 2022 г.
- (8) По отношение на фискалните насоки фискалните препоръки за 2023 г. отчитат влошените икономически перспективи, повишената несигурност и допълнителните рискове от влошаване, както и по-високата инфлация в сравнение със зимната прогноза от 2022 г. на Комисията. На фона на тези съображения фискалните мерки трябва да доведат до увеличение на публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход и енергийната сигурност и до поддържане на популателната способност на най-уязвимите домакинства, така че да се смекчи въздействието на покачването на цените на енергията и да се спомогне за ограничаване на инфлационния натиск от вторични ефекти чрез целенасочени и временни мерки. Фискалната политика трябва да остане гъвкава, за да се адаптира към бързо променящите се обстоятелства, включително предизвикателствата, произтичащи от агресивната война на Русия срещу Украйна по отношение на отбраната и сигурността, и да бъде диференцирана в отделните държави членки в зависимост от тяхното фискално и икономическо положение, включително по отношение на излагането им на кризата и притока на разселени лица от Украйна.
- (9) На 30 април 2021 г. Австрия представи на Комисията своя национален план за възстановяване и устойчивост в съответствие с член 18, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/241. Съгласно член 19 от Регламент (ЕС) 2021/241 Комисията оцени целесъобразността, ефективността, ефикасността и съгласуваността на плана за възстановяване и устойчивост в съответствие с насоките за оценка, съдържащи се в приложение V към посочения регламент. На 13 юли 2021 г. Съветът прие своето решение за изпълнение за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Австрия⁽¹⁰⁾. Отпускането на трансовете зависи от приемането на решение на Комисията в съответствие с член 24, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2021/241, гласящо, че Австрия е изпълнила задоволително съответните ключови етапи и цели, определени в решението за изпълнение на Съвета. Задоволителното изпълнение предполага, че постигането на предходните ключови етапи и цели е запазено.
- (10) В съответствие със срока, определен в член 4 от Регламент (ЕО) № 1466/97, на 27 април 2022 г. Австрия представи своята национална програма за реформи за 2022 г. и програмата си за стабилност за 2022 г. Двете програми бяха оценени заедно, за да бъдат отчетени взаимовръзките между тях. В съответствие с член 27 от Регламент (ЕС) 2021/241 националната програма за реформи за 2022 г. отразява също шестмесечното докладване на Австрия относно напредъка, постигнат при изпълнението на нейния план за възстановяване и устойчивост.
- (11) На 23 май 2022 г. Комисията публикува доклада за Австрия за 2022 г. В него беше оценен напредъкът на Австрия в изпълнението на съответните специфични за държавата препоръки, приети от Съвета през 2019 г., 2020 г. и 2021 г., и беше направен преглед на изпълнението от Австрия на плана за възстановяване и устойчивост въз основа на набора от показатели за възстановяване и устойчивост. Въз основа на този анализ в доклада за държавата бяха посочени пропуски по отношение на предизвикателствата, които не са разглеждани или са само частично разглеждани в плана за възстановяване и устойчивост, както и по отношение на новите и нововъзникващите предизвикателства, включително породените от руското нахлуване в Украйна. В него бяха оценени също напредъкът на Австрия при прилагането на Европейския стълб на социалните права и постигането на водещите цели на Съюза в областта на заетостта, уменията и намаляването на бедността, както и напредъкът в постигането на целите на ООН за устойчиво развитие.

⁽¹⁰⁾ ST 10159/2021; ST 10159/2021 ADD 1; ST 10159/2021 COR 1.

- (12) На 23 май 2022 г. Комисията представи доклад, изготвен в съответствие с член 126, параграф 3 от Договора. В този доклад се разглежда състоянието на бюджета на Австрия, тъй като нейният дефицит по консолидирания държавен бюджет през 2021 г. надхвърли референтната стойност по Договора от 3 % от брутния вътрешен продукт (БВП). В доклада се стига до заключението, че критерият за дефицита не е изпълнен. В съответствие със съобщението от 2 март 2022 г. Комисията не предложи откриването на нови процедури при прекомерен дефицит през пролетта на 2022 г. и ще прецени отново възможното откриване на такива процедури през есента на 2022 г.
- (13) В препоръката си от 20 юли 2020 г. ⁽¹¹⁾ Съветът препоръчва на Австрия да предприеме всички необходими мерки през 2020 и 2021 г., в съответствие с общата клауза за дерогация, за ефективно справяне с пандемията от COVID-19, поддържане на икономиката и подпомагане на последващото възстановяване. Освен това той препоръчва на Австрия да провежда, когато икономическите условия го позволяват, фискални политики, насочени към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на дълга, като същевременно засили инвестициите. През 2021 г. съгласно данните, потвърдени от Евростат, дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Австрия намаля от 8,0 % от БВП през 2020 г. на 5,9 %. Ответните мерки на фискалната политика на Австрия подпомогнаха икономическото възстановяване през 2021 г., а временните извънредни мерки намаляха от 4,8 % от БВП през 2020 г. на 4,3 % през 2021 г. Мерките, предприети от Австрия през 2021 г., бяха в съответствие с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г. Дискреционните бюджетни мерки, приети от правителството през 2020 г. и 2021 г., бяха предимно временни или съпътствани от компенсаторни мерки. В същото време някои от дискреционните мерки, приети от правителството през периода 2020—2021 г., не бяха временни или съпътствани от компенсаторни мерки, състоящи се главно от значителни данъчни облекчения, предоставени на домакинствата и предприятията чрез екосоциалната данъчна реформа. Съгласно данните, потвърдени от Евростат, консолидираният държавен дълг намаля от 83,3 % от БВП през 2020 г. на 82,8 % от БВП през 2021 г.
- (14) Макроикономическият сценарий в основата на бюджетните прогнози в програмата за стабилност за 2022 г. е реалистичен. Правителството предвижда реалният БВП да нарасне с 3,9 % през 2022 г. и с 2,0 % през 2023 г. За сравнение в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда растеж на реалния БВП от 3,9 % през 2022 г. и 1,9 % през 2023 г. В своята програма за стабилност за 2022 г. правителството очаква номиналният дефицит да намалее до 3,1 % от БВП през 2022 г. и до 1,5 % през 2023 г. Спадът през 2022 г. отразява главно силния растеж на икономическата активност и премахването на повечето извънредни мерки. При липса на други мерки, като например мерките, свързани с повишените цени на енергията, дефицитът щеше да намалее още повече. Съгласно програмата за стабилност за 2022 г. съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да намалее до 80,0 % през 2022 г. и да спадне до 77,1 % през 2023 г. Въз основа на мерките на политиката, известни към крайната дата за изготвяне на прогнозата, в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда бюджетен дефицит за 2022 г. и 2023 г. в размер съответно на 3,1 % от БВП и 1,5 % от БВП. Това съответства на дефицита, предвиден в програмата за стабилност за 2022 г. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда подобно съотношение на консолидирания държавен дълг към БВП от 80,0 % през 2022 г. и 77,5 % през 2023 г. Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. средносрочният (10-годишен среден) потенциален растеж на производството се оценява на 1,2 %. Тази прогноза не включва обаче въздействието на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и могат да стимулират потенциалния растеж на Австрия.
- (15) През 2022 г. правителството постепенно премахна по-голямата част от мерките, предприети в отговор на кризата, предизвикана от COVID-19, така че се очаква временните извънредни мерки да намалят от 4,3 % от БВП през 2021 г. на 1,1 % през 2022 г. Държавният дефицит е засегнат от мерките, приети за противодействие на икономическото и социалното въздействие на увеличението на цените на енергията, които според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се оценяват на 0,4 % от БВП през 2022 г. и 0,2 % от БВП през 2023 г. ⁽¹²⁾ Тези мерки се състоят главно от социални трансфери за по-бедните домакинства, намаляване на косвените данъци върху потреблението на енергия и временни мерки за облекчение за пътуващите до работното място лица в контекста на данъците върху доходите на физическите лица. Тези мерки бяха обявени за временни. Ако обаче цените на енергията останат високи през 2023 г., някои от тези мерки биха могли да бъдат продължени. Бюджетният дефицит е повлиян и от разходите за осигуряване на временна закрила на разселените лица от Украйна, като според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. тези разходи се очаква да бъдат 0,3 % от БВП през 2022 г. и 0,4 % през 2023 г. ⁽¹³⁾

⁽¹¹⁾ Препоръка на Съвета от 20 юли 2020 г. относно националната програма за реформи на Австрия за 2020 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Австрия за 2020 г. (ОВ С 282, 26.8.2020 г., стр. 129).

⁽¹²⁾ Числата представляват равнището на годишните бюджетни разходи за мерките, предприети от есента на 2021 г. насам, включително текущите приходи и разходи, както и когато е уместно, мерките за капиталови разходи.

⁽¹³⁾ Очаква се общият брой на лицата, разселени от Украйна в Съюза, постепенно да достигне 6 милиона до края на 2022 г., като тяхното географско разпределение се изчислява въз основа на големината на установилата се диаспора, относителното население на приемащата държава членка и актуалното разпределение на разселените лица от Украйна в целия Съюз към март 2022 г. За бюджетните разходи за едно лице оценките се основават на модела за микросимулация EuroMod на Съвместния изследователски център на Комисията, като се вземат предвид както паричните преводи, така и обезщетенията в натура като образование и здравеопазване, на които лицата може да имат право.

- (16) В препоръката си от 18 юни 2021 г. Съветът препоръчва през 2022 г. Австрия да поддържа подкрепяща фискална позиция, включително импулса, осигурен от Механизма за възстановяване и устойчивост, и да запази инвестициите, финансирани на национално равнище. Съветът също така препоръчва на Австрия, когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и осигуряване на фискална устойчивост в средносрочен план, и същевременно да засили инвестициите с цел стимулиране на потенциала за растеж.
- (17) През 2022 г. според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. и информацията, включена в програмата за стабилност на Австрия за 2022 г., се предвижда фискалната позиция да бъде подкрепяща и да възлиза на $-1,2\%$ от БВП, както се препоръчва от Съвета⁽¹⁴⁾. Австрия планира да предоставя непрекъсната подкрепа за възстановяването, като използва Механизма за възстановяване и устойчивост, за да финансира допълнителни инвестиции, както беше препоръчано от Съвета. Положителният принос към икономическата активност на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза, се прогнозира да нарасне с $0,1$ процентни пункта от БВП през 2022 г. в сравнение с 2021 г. Предвижда се финансираните на национално равнище инвестиции да осигурят експанзионистичен принос към фискалната позиция от $0,3$ процентни пункта през 2022 г.⁽¹⁵⁾ Поради това Австрия планира да запази инвестициите, финансирани на национално равнище, както се препоръчва от Съвета. Същевременно ръстът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (без новите мерки по отношение на приходите) през 2022 г. се очаква да доведе до експанзионистичен принос в размер на $0,5$ процентни пункта към цялостната фискална позиция. Това включва допълнителното въздействие на мерки за справяне с икономическото и социалното въздействие на повишените цени на енергията ($0,4\%$ от БВП), както и разходите за предоставяне на временна закрила на разселените от Украйна лица ($0,3\%$ от БВП).
- (18) В прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда фискалната позиция през 2023 г. да бъде $0,4\%$ от БВП, при условие че политиката остане непроменена⁽¹⁶⁾. Очаква се през 2023 г. Австрия да продължи да използва безвъзмездните средства по Механизма за възстановяване и устойчивост, за да финансира допълнителни инвестиции в подкрепа на възстановяването. Положителният принос към икономическата активност на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза, се прогнозира да остане непроменен в сравнение с 2022 г. Предвижда се финансираните на национално равнище инвестиции да осигурят рестриктивен принос към фискалната позиция от $0,4$ процентни пункта през 2023 г.⁽¹⁷⁾ Същевременно ръстът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (без новите мерки по отношение на приходите) през 2023 г. се очаква да има до голяма степен неутрален принос в размер на $0,0$ процентни пункта към цялостната фискална позиция. Това включва въздействието на постепенната отмяна на мерките за справяне с повишените цени на енергията ($0,2\%$ от БВП) и допълнителните разходи за предоставяне на временна закрила на разселените лица от Украйна ($0,1\%$ от БВП).
- (19) В програмата за стабилност за 2022 г. се очаква дефицитът по консолидирания държавен бюджет постепенно да намалее до $0,7\%$ от БВП през 2024 г. и до $0,3\%$ през 2025 г. Поради това се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет да остане под 3% от БВП от 2023 г. нататък до края на програмния период. Тези прогнози предполагат намаляване на публичните разходи за този период (от $50,4\%$ от БВП през 2023 г. до $49,6\%$ през 2024 г. и $49,4\%$ през 2025 г.). Съгласно програмата за стабилност за 2022 г. съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да намалява до 2025 г., като спадне по-конкретно до $74,5\%$ през 2024 г. и до $72,1\%$ през 2025 г. Съгласно анализа на Комисията рисковете за устойчивостта на дълга изглеждат средни в средносрочен план.
- (20) Австрия е изправена пред средно големи рискове за фискалната устойчивост в средносрочен и дългосрочен план, които се дължат главно на бюджетния натиск, произтичащ от застаряването на населението. През следващите 50 години се очаква съотношението на населението в трудоспособна възраст (лицата на възраст между 20 и 64 години) да намалее от трима на приблизително двама работници на глава от населението на възраст над 65 години. Като цяло, според изготвеният от работната група по въпросите на застаряването сценарий за риска, съдържащ се в доклада на Комисията за 2021 г. относно застаряването на населението, се очаква публичните разходи за дългосрочни грижи да нараснат от $1,8\%$ от БВП през 2019 г. на $2,3\%$ от БВП през 2030 г. В допълнение към демографското развитие се очаква необходимостта от по-интензивни грижи поради свързани със старостта заболявания също да допринесе за повишаване на разходите за дългосрочни грижи. Беше обявена цялостна реформа на системата за дългосрочни грижи, но нейното изпълнение все още предстои. Към днешна дата специална работна група е обобщила основните изводи от проведената обществена консултация. Според доклада на работната група един от приоритетите на реформата ще бъде установяването на координиран контрол на системата. Това включва ясно разпределение на отговорностите на различните равнища на управление и прозрачност по отношение на произхода и използването на средствата.

⁽¹⁴⁾ Отрицателният (положителният) знак на показателя съответства на превишение (недостиг) на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за експанзионистична (рестриктивна) фискална политика.

⁽¹⁵⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат експанзионистичен принос от $0,4$ процентни пункта от БВП. Това се дължи главно на създаването на стратегически резерв за газ, както е посочено и в програмата за стабилност за 2022 г.

⁽¹⁶⁾ Отрицателният (положителният) знак на показателя съответства на превишение (недостиг) на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за експанзионистична (рестриктивна) фискална политика.

⁽¹⁷⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат неутрален принос.

- (21) Фискалният федерализъм на Австрия се характеризира със значително несъответствие между отговорностите, свързани с разходите и със събирането на приходи, на поднационално равнище. Вместо да се разчита на данъчна автономия, поднационалните бюджети се захранват от сложна система за споделяне на данъци и междуправителствени трансфери. Това възпрепятства фискалната прозрачност и политическата отчетност и предоставя малко стимули за ефективно изразходване на публични средства. Тъй като необходимостта от реформи все още е налице, тя следва да бъде разгледана в преговорите за следващия закон за междуправителствените фискални отношения, които се очаква да започнат през декември 2022 г. Освен с реформирането на националната фискална рамка, ефективността и ефикасността на публичните разходи могат да бъдат повишени с по-доброто използване на прегледите на разходите, тъй като те спомагат за контрола на разпределението на финансовите средства спрямо политическите приоритети.
- (22) В данъчната система на Австрия все още са налице възможности за подобряване на справедливостта, така че да се благоприятства растежът. Данъчната система се характеризира с голяма тежест върху труда, произтичаща от данъците върху заплатите и социалноосигурителните вноски, като социалноосигурителните вноски се поемат както от работниците, така и от работодателите. Това възпрепятства създаването на работни места. В същото време високите пределни данъчни ставки имат демотивиращо въздействие върху хората да работят, особено в долния сегмент на разпределението на доходите и върху втория работещ член на домакинството. Наскоро приетата екосоциална данъчна реформа е стъпка в правилната посока, а въвеждането на цена за емисиите на CO₂ за секторите извън обхвата на схемата за търговия с емисии (СТЕ) е важен проект в рамките на плана на Австрия за възстановяване и устойчивост. Въпреки това продължават да са налице структурни предизвикателства. Съществува възможност допълнително да се намалят разходите за труд, различни от заплатите, за да се стимулира създаването на работни места и предлагането на работна ръка, особено за лицата с ниски доходи. По-доброто използване на по-благоприятни за растежа данъци би могло да спомогне за създаването на необходимото бюджетно пространство и за подобряване на справедливостта на данъчната система.
- (23) В съответствие с член 19, параграф 3, буква б) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.2 от приложение V към същия регламент планът за възстановяване и устойчивост включва широк набор от взаимно подсилващи се реформи и инвестиции с примерен график за изпълнението, който да приключи до 31 август 2026 г. Те спомагат за преодоляването на всички или на значителна част от икономическите и социалните предизвикателства, очертани в специфичните за държавата препоръки, отправени от Съвета до Австрия в рамките на европейския семестър през 2019 г. и 2020 г., в допълнение към всички специфични за държавата препоръки, отправени до датата на приемане на плана за възстановяване и устойчивост. По-специално мерките в плана допринасят за изпълнението на значителна част от специфичните за държавата препоръки, набелязани през последните години в контекста на европейския семестър. Планираните промени в данъчната система ще спомогнат за намаляване на емисиите на парникови газове, като същевременно допринасят за изместване на данъчната тежест от труда и вземат предвид екологичните и социалните аспекти. Подобрената наличност на качествени заведения за грижи за деца в ранна детска възраст може да донесе ползи за участието на жените на пазара на труда. Частично е преодоляно и отдалеченото признатото предизвикателство, свързано с разликата в пенсиите на мъжете и жените. Екологичният преход ще бъде насърчаван чрез инвестиции в i) енергийна ефективност, ii) възобновяеми енергийни източници, iii) декарбонизация на промишлеността, iv) биологично разнообразие и v) кръгова икономика, придружени от съответните реформи, включително преразглеждането на рамката за подкрепа на възобновяемите енергийни източници и постепенното премахване на отоплителните системи, използващи мазут. Планът също така ще спомогне значително да се увеличи цифровият капацитет на предприятията. Административната тежест за предприятията ще бъде намалена посредством цифрови единни точки за достъп.
- (24) Изпълнението на плана за възстановяване и устойчивост на Австрия се очаква да допринесе за постигането на по-нататъшен напредък в екологичния и цифровия преход. Мерките в подкрепа на целите в областта на климата представляват 58,7 % от общия размер на отпуснатите по плана за възстановяване и устойчивост финансови средства, докато мерките в подкрепа на целите в областта на цифровите технологии възлизат на 52,8 % от общия размер на отпуснатите по плана за възстановяване и устойчивост финансови средства. Пълното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост в съответствие със съответните ключови етапи и цели ще помогне на Австрия да се възстанови бързо от последиците от кризата с COVID-19, като същевременно укрепи своята устойчивост. Системното участие на социалните партньори и други съответни заинтересовани страни продължава да бъде важно за успешното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост, както и на други икономически политики и политики в областта на заетостта, които излизат извън рамките на плана за възстановяване и устойчивост, за да се гарантира широка ангажираност с цялостната програма на политиката.
- (25) На 2 май 2022 г. Комисията одобри споразумението за партньорство, предвидено в Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁸⁾, по отношение на Австрия. На 21 октомври 2021 г. Австрия представи предвидените в този регламент програмни документи по линия на Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и Фонда за справедлив преход (ФСП), които службите на Комисията върнаха с коментари на 4 януари 2022 г. Австрия все още не е представила своята програма по линия на Европейския социален фонд плюс. В съответствие с

⁽¹⁸⁾ Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 159).

Регламент (ЕС) 2021/1060 Австрия трябва да вземе предвид съответните специфични за нея препоръки при програмирането на фондовете на политиката на сближаване за периода 2021–2027 г. Това е предварително условие за подобряване на ефективността и максимално увеличаване на добавената стойност на финансовата подкрепа, която ще бъде получена от фондовете на политиката на сближаване, като същевременно се насърчават координация, взаимно допълване и съгласуваност между тези фондове на политиката на сближаване и други инструменти и фондове на Съюза. Успешното прилагане на Механизма за възстановяване и устойчивост и програмите по линия на политиката на сближаване зависи и от премахването на пречките пред инвестициите в подкрепа на екологичния и цифровия преход и балансираното териториално развитие.

- (26) Освен икономическите и социалните предизвикателства, разгледани в плана за възстановяване и устойчивост, Австрия е изправена пред редица допълнителни предизвикателства, свързани с пазара на труда в държавата. Силната система за социална закрила и широкообхватните политически мерки на Австрия ограничиха социалното въздействие на пандемията от COVID-19. Австрия постига добри резултати по повечето измервания на Европейския стълб на социалните права, но все още са налице някои предизвикателства. Тези предизвикателства включват по-специално недостатъчно използвания потенциал на жените, нискоквалифицираните работници, по-възрастните работници и хората с мигрантски произход. Това е особено проблематично с оглед на недостига на квалифицирана работна ръка. Отключването на недостатъчно използвания потенциал на тези групи би могло да намали натиска върху пазара на труда в Австрия.
- (27) Въпреки че коефициентът на заетост на жените е доста над средния за ЕС, Австрия се нарежда на второ място в ЕС по отношение на заетостта на непълно работно време при жените. През 2021 г. 49,9 % от жените в Австрия са работили на непълно работно време, в сравнение със средната за Съюза стойност от 28,3 %. Поради това е налице значителен потенциал за засилване на участието на жените на пълен работен ден на пазара на труда. Ограниченото предлагане на достъпни и висококачествени грижи за децата затруднява по-активното участие на майките на пазара на труда. Само 21,1 % от децата под тригодишна възраст посещават професионални детски заведения, което е едно от най-ниските равнища в Съюза и далеч от заложената от Европейския съвет през 2002 г. цел от Барселона, според която 33 % от децата на възраст под три години следва да посещават професионални детски заведения. Големият дял на работата на непълно работно време, заедно с прекомерно големия брой жени в нископлатените сектори, са основните фактори, допринасящи за голямата разлика в заплащането на жените и мъжете в Австрия и относително голямата разлика в пенсиите на жените и мъжете. Пандемията от COVID-19 допълнително увеличи тези неравенства, свързани с пола, като значителен дял от жените съчетават работата със задълженията за полагане на грижи. По-голямото предлагане на качествени грижи за деца чрез повишаване на стандартите за качество, удължаване на работното време на заведенията за грижи за деца и преодоляване на демотивиращите фактори за увеличаване на работното време (например чрез подобряване на данъчните стимули) е от ключово значение, за да се гарантира по-добро използване на потенциала на жените на пазара на труда.
- (28) Няколко групи в неравностойно положение биха могли да бъдат по-добре интегрирани на пазара на труда, по-специално нискоквалифицираните и по-възрастните работници и работниците с мигрантски произход. Почти половината от дълготрайно безработните лица в Австрия са завършили най-много прогимназиален етап на основното образование (*Pflichtschule*). Участието на хората с мигрантски произход на пазара на труда остава слабо, като през 2020 г. техният коефициент на заетост е с 12,7 процентни пункта по-нисък от този на родените в страната жители. Това е особено проблематично, тъй като образователните резултати, възможностите за работа и бъдещите равнища на доходи на децата в Австрия в повечето случаи се определят до голяма степен от тези на техните родители. Мерките в плана на Австрия за възстановяване и устойчивост, насочени към насърчаване на преквалификацията и повишаване на квалификацията, ще отговорят на тези предизвикателства, като подкрепят обучението на нискоквалифицираните работници и дългосрочно безработните. В същото време планираните мерки не решават напълно първопричината на проблема с участието на хората с мигрантски произход и нискоквалифицираните работници. Освен това образователните резултати за тези групи трябва да бъдат подобрени на много по-ранен етап от живота. Продължава да е налице необходимостта от допълнителни възможности за преквалификация и учене през целия живот за работници от всички възрасти.
- (29) Нарастващият недостиг на умения (*Fachkräftemangel*) се превръща във все по-голямо предизвикателство за дружествата, които разчитат на висококвалифицирани специалисти, като например експерти в областта на информационните технологии (ИТ), както и квалифицирани специалисти за бързо засилващото се внедряване на възобновяеми енергийни източници. Причините за недостига на квалифицирана работна ръка са многобройни и пандемията от COVID-19 ги увеличи. Увеличаването на възможностите за висококвалифицирани таланти от чужбина за длъжности, които не могат да бъдат заети от работната сила в Австрия или Съюза, може да облекчи този недостиг. Понастоящем действащите процедури водят до значителна административна тежест за дружествата, които желаят да наемат работници от държави извън ЕС, което затруднява привличането на необходимите чуждестранни таланти. Това възпрепятства растежа на производителността, особено в сектора на услугите и най-вече в сектора на информационните технологии. Реформите през 2019 г. и 2020 г. на „ускорената“ процедура на Австрия за издаване на разрешения за пребиваване на квалифицирана работна ръка от държави извън ЕС (*Rot-Weiß-Rot-Karte*) се оказа неэффективна за справяне с цялостното предизвикателство. Следователно биха могли да бъдат предприети допълнителни мерки, за да се даде възможност на дружествата да наемат квалифицирана работна ръка от чужбина. Това включва ускоряване на процедурите и насочването им в по-голяма степен към индивидуалните нужди на дружествата.

- (30) В отговор на мандата, възложен от държавните и правителствените ръководители на Съюза във Версайската декларация, предложението на Комисията за план REPowerEU има за цел постепенно да бъде премахната зависимостта на Съюза от вноса на изкопаеми горива от Русия във възможно най-кратък срок. За тази цел в диалог с държавите членки Комисията се стреми да определи най-подходящите проекти, инвестиции и реформи на национално и регионално равнище и на равнището на Съюза. Целта на тези мерки е да се намали цялостната зависимост от изкопаеми горива и да се замени вносът на изкопаеми горива от Русия.
- (31) Геополитическите събития, предизвикани от руското нашествие в Украйна, изложиха на риск сигурността на енергийните доставки в Австрия. Австрия е силно зависима от вноса на газ от Русия. През 2020 г. Австрия е внесла около 80 % от общия си внос на газ от Русия, в сравнение със средната за Съюза стойност от 44 %. Газът също така представлява значителен дял от енергийните потребности в Австрия (22,7 %, което е малко под средната за Съюза стойност от 24,4 %), най-вече за промишлено потребление и отопление. Австрия обаче е по-малко зависима от Русия по отношение на петрола (10 % от суровия нефт в държавата идва от Русия, което е значително по-ниско от средното за Съюза равнище от 26 %) ⁽¹⁹⁾. Диверсификацията на енергийните доставки и увеличаването на гъвкавостта и капацитета за обратен поток за вече обширната взаимосвързаност с други държави членки ще бъдат от ключово значение за намаляване на зависимостта от руския газ. Препоръчва се обаче инвестициите в нова инфраструктура и мрежи, свързани с природния газ, да бъдат съобразени с бъдещето, когато е възможно, за да се улесни тяхната дългосрочна устойчивост чрез бъдеща промяна на предназначението им с цел преминаване към устойчиви горива. Намалването на зависимостта от руския газ включва също така инвестиции в производството на възобновяеми газове (като водород от възобновяеми източници и устойчив биометан), като по този начин става възможно замаяна на природния газ, по-специално в секторите и регионите, които са най-уязвими от прекъсвания на доставките. Освен това други възобновяеми енергийни източници, като геотермалната енергия, остават недостатъчно използвани и биха могли да бъдат проучени в по-голяма степен.
- (32) През 2020 г. дялът на възобновяемите енергийни източници в крайното потребление на енергия в Австрия е бил 37 %, което е над целта от 34 % за същата година. Реформата от 2021 г. на подпомагането за възобновяемите енергийни източници, включена в плана за възстановяване и устойчивост, създаде необходимата рамка за увеличаване на дела на енергията от възобновяеми източници в потреблението на електроенергия. Благодарение на реформата до 2030 г. капацитетът за производство на електроенергия от възобновяеми източници ще бъде увеличен с 27 TWh на година, като по този начин ще се допринесе за постигането на целта от 100 % до 2030 г. (от сегашните 81 % през 2020 г.). Инвестициите във възобновяема енергия обаче са възпрепятствани от продължителните процедури за териториално устройство и за издаване на разрешителни — проблем, който също отчасти се дължи и на сложното разпределение на правомощията между федералното и регионалното равнище на управление, както и на недостига на персонала в администрацията. За да се съобрази с планираното разширяване на производството на електроенергия от възобновяеми източници, Австрия би могла да обмисли значително увеличаване на инвестициите в мрежова инфраструктура (като съхранение, разпределение и пренос) и да гарантира съвременното разгръщане на такава инфраструктура. Повишаването на амбициите по отношение на енергийната ефективност в строителния и промишления сектор ще намали зависимостта от изкопаеми горива. В дългосрочната стратегия на Австрия за саниране са определени ясни етапни цели за 2050 г. и е поставена цел за постигане на 80 % декарбонизация на сградния фонд в държавата. С плана на Австрия за възстановяване и устойчивост ще се ускори постепенното премахване на котлите на изкопаеми горива в строителния сектор, като те ще бъдат заменени с технологии за отопление с енергия от възобновяеми източници или централно отопление. Въпреки това целите на Австрия за енергийна ефективност за 2030 г. не са достатъчно амбициозни и страната би могла да ускори инвестициите в основното саниране на сгради, замаяната на изкопаемите горива с отопление от възобновяеми източници и в по-доброто управление на потреблението на енергия чрез цифровизация на комуналните услуги (като например интелигентни измервателни уреди и термостати). В същото време допълнителните усилия за декарбонизация на промишлените процеси, включително чрез възобновяеми газове, биха спомогнали за намаляване на търсенето на газ и за защита на предприятията от нестабилността на цените. За постигането на съответствие с целите „Подготвени за цел 55“ в Австрия ще е необходима още по-голяма амбиция по отношение на намаляването на емисиите на парникови газове, увеличаването на енергията от възобновяеми източници и повишаването на енергийната ефективност.
- (33) Въпреки че ускоряването на прехода към неутралност по отношение на климата и премахването на изкопаемите горива в някои сектори ще доведе до значителни разходи за реструктуриране в някои сектори, Австрия може да използва Механизма за справедлив преход в контекста на сближаването, за да смекчи социално-икономическото въздействие на прехода в най-засегнатите региони. Освен това Австрия може да използва Европейския социален фонд плюс, създаден с Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁰⁾, за да подобри възможностите за заетост и да засили социалното сближаване.
- (34) С оглед на оценката на Комисията Съветът разгледа програмата за стабилност за 2022 г., като становището му ⁽²¹⁾ е изразено в препоръка 1.

⁽¹⁹⁾ Евростат (2020 г.), дял на вноса от Русия спрямо общия внос на природен газ и суров нефт. Средните стойности за ЕС-27 се основават на вноса от държави извън ЕС-27. От март 2022 г. Австрия спря да внася суров нефт от Русия.

⁽²⁰⁾ Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за създаване на Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+) и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1296/2013 (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 21).

⁽²¹⁾ Съгласно член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1466/97.

- (35) С оглед на тясната взаимообвързаност между икономиките на държавите членки от еврозоната и колективния им принос за функционирането на Икономическия и паричен съюз Съветът препоръчва на държавите членки от еврозоната да предприемат действия, включително чрез своите планове за възстановяване и устойчивост, за да изпълнят препоръките, съдържащи се в препоръката от 2022 г. относно икономическата политика на еврозоната. За Австрия това е отразено по-специално в препоръки 1, 2 и 3 по-долу,

ПРЕПОРЪЧВА на Австрия да предприеме следните действия през 2022 г. и 2023 г.:

1. През 2023 г. да гарантира, че растежът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи е в съответствие с като цяло неутрална позиция на политиката, като се вземе предвид продължавашата временна и целенасочена подкрепа за най-уязвимите от покачването на цените на енергията домакинства и предприятия и за хората, бягащи от Украйна. Да има готовност да адаптира текущите разходи към променящата се ситуация. Да увеличи публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход, както и за енергийната сигурност, като се вземе предвид инициативата REPowerEU, включително чрез използване на Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза. За периода след 2023 г. да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции. Да гарантира адекватността и фискалната устойчивост на системата за дългосрочни грижи. Да опрости и рационализира фискалните взаимоотношения и компетенции между различните равнища на управление и да съгласува отговорностите за финансиране с отговорностите за извършване на разходи. Да подобри данъчния микс в подкрепа на приобщаващия и устойчив растеж.
2. Да продължи да изпълнява своя план за възстановяване и устойчивост в съответствие с ключовите етапи и целите, включени в Решението за изпълнение на Съвета от 13 юли 2021 г. Да приключи бързо преговорите с Комисията по програмните документи в областта на политиката на сближаване за периода 2021—2027 г., за да започне да ги изпълнява.
3. Да насърчава участието на жените на пазара на труда, включително чрез повишаване на качеството на услугите за гледане на деца, и да подобри резултатите на пазара на труда за групите в неравностойно положение.
4. Да намали цялостната зависимост от изкопаеми горива и да диверсифицира вноса на изкопаеми горива чрез ускоряване на внедряването на енергия от възобновяеми източници и на необходимата инфраструктура, и по-специално чрез опростяване на планирането и допълнително рационализиране на процедурите за издаване на разрешителни и чрез повишаване на енергийната ефективност, по-специално в промишлеността и строителния сектор, и диверсификация на енергийните доставки, както и увеличаване на гъвкавостта и капацитета за обратен поток на междусистемните връзки.

Съставено в Брюксел на 12 юли 2022 година.

За Съвета
Председател
Z. STANJURA

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

от 12 юли 2022 година

относно националната програма за реформи на Полша за 2022 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за конвергенция на Полша за 2022 г.

(2022/C 334/21)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално членове 2 и 148 от него,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики ⁽¹⁾, и по-специално член 9, параграф 2 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

като взе предвид заключенията на Европейския съвет,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта,

като взе предвид становището на Икономическия и финансов комитет,

като взе предвид становището на Комитета за социална закрила,

като взе предвид становището на Комитета за икономическа политика,

като има предвид, че:

- (1) Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁾, с който бе създаден Механизъм за възстановяване и устойчивост, влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По Механизма за възстановяване и устойчивост се предоставя финансова подкрепа за осъществяването на реформи и инвестиции, водещи до фискален стимул, финансиран от Съюза. Той допринася за икономическото възстановяване и за осъществяването на устойчиви и увеличаващи растежа реформи и инвестиции, по-специално за насърчаването на екологичния и цифровия преход, като същевременно укрепва устойчивостта и потенциалния растеж на икономиките на държавите членки. Той спомага също за укрепване на устойчивите публични финанси и за стимулиране на растежа и създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план. Максималното финансово участие за държава членка в рамките на Механизма за възстановяване и устойчивост ще бъде актуализирано през юни 2022 г. в съответствие с член 18, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241.
- (2) На 24 ноември 2021 г. Комисията прие годишния обзор на устойчивия растеж, с което постави началото на европейския семестър за координация на икономическите политики за 2022 г. Тя надлежно взе предвид Социалния ангажимент от Порто, подписан на 7 май 2021 г., за по-нататъшно прилагане на Европейския стълб на социалните права, провъзгласен от Европейския парламент, Съвета и Комисията на 17 ноември 2017 г. На 25 март 2022 г. Европейският съвет одобри приоритетите на годишния обзор на устойчивия растеж за 2022 г. На 24 ноември 2021 г. въз основа на Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁾ Комисията прие и доклада за механизма за предупреждение, в който Полша не бе посочена като една от държавите членки, за които ще се извърши задълбочен преглед. На същата дата Комисията също прие предложение за съвместния доклад за заетостта за 2022 г., в който се анализира прилагането на насоките за заетостта и принципите на Европейския стълб на социалните права. Съветът прие съвместния доклад за заетостта на 14 март 2022 г.

⁽¹⁾ ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

⁽²⁾ Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

⁽³⁾ Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 г. относно предотвратяването и коригирането на макроикономическите дисбаланси (ОВ L 306, 23.11.2011 г., стр. 25).

- (3) След световната пандемия нахлуването на Русия в Украйна значително промени геополитическия и икономическия контекст. Последствията от нахлуването върху икономиките на държавите членки бяха усетени, наред с другото, чрез по-високите цени на енергията, храните и суровините и по-слабите перспективи за растеж. По-високите цени на енергията са особено тежки за най-уязвимите домакинства, изпитващи енергийна бедност или изложени на риск от енергийна бедност, както и за дружествата, които са най-уязвими спрямо растежа на цените на енергията. В Съюза се наблюдава и безпрецедентен приток на хора, бягащи от Украйна. Икономическите последици от агресивната война на Русия засегнаха държавите членки асиметрично. В този контекст на 4 март 2022 г. за първи път бе задействана Директива 2001/55/ЕО на Съвета⁽⁴⁾ чрез Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета⁽⁵⁾, с която на разселените лица от Украйна беше предоставено правото на законно пребиваване в Съюза, както и достъп до образование и обучение, пазара на труда, здравеопазване, жилищно настаняване и социално подпомагане. На Полша се предоставя извънредна подкрепа в рамките на инициативата „Действия по линия на сближаването за бежанците в Европа“ (CARE) и чрез допълнително предварително финансиране по програмата „Помощ за възстановяване в полза на сближаването и териториите на Европа“ (REACT-EU), за да се отговори спешно на нуждите от прием и интеграция на хората, бягащи от Украйна.
- (4) Като се има предвид бързо променящата се икономическа и геополитическа ситуация, през 2022 г. европейският семестър възобновява широкообхватната си координация на икономическите политики и политиките по заетостта, като същевременно се усъвършенства в съответствие с изискванията за изпълнение на Механизма за възстановяване и устойчивост, както е посочено в годишния обзор на устойчивия растеж за 2022 г. Изпълнението на приетите планове за възстановяване и устойчивост е от съществено значение за постигането на приоритетите на политиката в рамките на европейския семестър, тъй като плановете обхващат всички или значителна част от съответните специфични за всяка държава препоръки, отправени през циклите на европейския семестър за 2019 г. и 2020 г. Специфичните за всяка държава препоръки за 2019 г. и 2020 г. продължават да бъдат също толкова важни и за плановете за възстановяване и устойчивост, които са преразгледани, актуализирани или изменени в съответствие с членове 14, 18 и 21 от Регламент (ЕС) 2021/241, в допълнение към всички останали специфични за всяка държава препоръки, отправени до датата, на която са представени тези преразгледани, актуализирани или изменени планове.
- (5) Общата клауза за дерогация в Пакта за стабилност и растеж действа от март 2020 г. В съобщението си от 3 март 2021 г., озаглавено „Една година от началото на пандемията от COVID-19: ответни мерки на фискалната политика“, Комисията изрази становище, че решението за дезактивиране или продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация следва да се основава на цялостна оценка на състоянието на икономиката, като равнището на икономическата активност в Съюза или еврозоната се сравнява с равнищата отпреди кризата (края на 2019 г.) като ключов количествен критерий. Повишената несигурност и силните рискове от влошаване на икономическите перспективи в контекста на войната в Европа, безпрецедентното покачване на цените на енергията и продължаващите смущения във веригата на доставки оправдават удължаването на срока на действие на общата клауза за дерогация в Пакта за стабилност и растеж до 2023 г.
- (6) Съгласно подхода в препоръката на Съвета от 18 юни 2021 г.⁽⁶⁾, съдържаща становище на Съвета относно програмата за конвергенция за 2021 г. на Полша, общата фискална позиция понастоящем се измерва най-добре с промяната в първичните разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и като се изключват временните извънредни мерки, свързани с кризата с COVID-19), но като се включват свързаните със средносрочния потенциален растеж разходи, финансирани с безвъзмездна подкрепа (безвъзмездни средства) по Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза⁽⁷⁾. Освен общата фискална позиция, за да се прецени дали националната фискална политика е предпазлива и дали съставят ѝ допринася за устойчиво възстановяване, което е в съответствие с екологичния и цифровия преход, се обръща внимание и на развитието на финансираните на национално равнище първични текущи разходи⁽⁸⁾ (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и като се изключват временните извънредни мерки, свързани с кризата с COVID-19) и инвестиции.

⁽⁴⁾ Директива 2001/55/ЕО на Съвета от 20 юли 2001 г. относно минималните стандарти за предоставяне на временна закрила в случай на масово навлизане на разселени лица и за мерките за поддръжане на баланса между държавите членки в полагането на усилия за прием на такива лица и понасяне на последиците от този прием (ОВ L 212, 7.8.2001 г., стр. 12).

⁽⁵⁾ Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета от 4 март 2022 г. за установяване на съществуването на масово навлизане на разселени лица от Украйна по смисъла на член 5 от Директива 2001/55/ЕО и за въвеждане на временна закрила (ОВ L 71, 4.3.2022 г., стр. 1).

⁽⁶⁾ Препоръка на Съвета от 18 юни 2021 г., съдържаща становище на Съвета относно програмата за конвергенция за 2021 г. на Полша (ОВ С 304, 29.7.2021 г., стр. 98).

⁽⁷⁾ Прогнозите за фискалната позиция и нейните компоненти в настоящата препоръка са оценки на Комисията, основани на допусканията, залегнали в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. Оценките на Комисията на средносрочния потенциален растеж не включват положителното въздействие на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и които могат да стимулират потенциалния растеж.

⁽⁸⁾ Нефинансирани с безвъзмездни средства от Механизма за възстановяване и устойчивост или други фондове на Съюза.

- (7) На 2 март 2022 г. Комисията прие съобщение, в което се предоставят общи насоки за фискалната политика през 2023 г. („фискалните насоки“), целящи да се подпомогне изготвянето на програмите за стабилност и конвергенция на държавите членки и по този начин да се засили координацията на политиките. Комисията отбеляза, че въз основа на макроикономическите перспективи от зимната прогноза от 2022 г. преминаването от съвкупна подкрепяща фискална позиция през 2020–2022 г. към до голяма степен неутрална съвкупна фискална позиция, при запазване на готовността да се реагира на променящата се икономическа ситуация, изглежда подходящо през 2023 г. Комисията обяви, че фискалните препоръки за 2023 г. следва да продължат да бъдат диференцирани между отделните държави членки и да вземат предвид възможното разпространение на ефекти между отделните държави. Комисията прикани държавите членки да отразят насоките в своите програми за стабилност и конвергенция. Комисията пое ангажимент да следи отблизо икономическото развитие и при необходимост ще коригира своите насоки на политиката най-късно с пролетния пакет за европейския семестър от края на май 2022 г.
- (8) По отношение на фискалните насоки фискалните препоръки за 2023 г. отчитат влошените икономически перспективи, повишената несигурност и допълнителните рискове от влошаване, както и по-високата инфлация в сравнение със зимната прогноза от 2022 г. на Комисията. На фона на тези съображения фискалните мерки трябва да доведат до увеличение на публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход и енергийната сигурност и до поддържане на покупателната способност на най-уязвимите домакинства, така че да се смекчи въздействието на покачването на цените на енергията и да се спомогне за ограничаване на инфлационния натиск от вторични ефекти чрез целенасочени и временни мерки. Фискалната политика трябва да остане гъвкава, за да се адаптира към бързо променящите се обстоятелства, включително предизвикателствата, произтичащи от агресивната война на Русия срещу Украйна по отношение на отбраната и сигурността, и да бъде диференцирана в отделните държави членки в зависимост от тяхното фискално и икономическо положение, включително по отношение на излагането им на кризата и притока на разселени лица от Украйна.
- (9) На 3 май 2021 г. Полша представи на Комисията своя национален план за възстановяване и устойчивост в съответствие с член 18, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/241. Съгласно член 19 от Регламент (ЕС) 2021/241 Комисията оцени целесъобразността, ефективността, ефикасността и съгласуваността на плана за възстановяване и устойчивост в съответствие с насоките за оценка, съдържащи се в приложение V към посочения регламент. На 17 юни 2022 г. Съветът прие своето решение за изпълнение за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Полша⁽⁹⁾. Отпускането на трансовете зависи от приемането на решение на Комисията в съответствие с член 24, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2021/241, гласящо, че Полша е изпълнила задоволително съответните ключови етапи и цели, определени в решението за изпълнение на Съвета. Задоволителното изпълнение предполага, че постигането на предходните ключови етапи и цели е запазено.
- (10) В съответствие със срока, определен в член 8 от Регламент (ЕО) № 1466/97, на 28 април 2022 г. Полша представи програмата си за конвергенция за 2022 г., а на 29 април 2022 г. своята национална програма за реформи за 2022 г. Двете програми бяха оценени заедно, за да бъдат отчетени взаимовръзките между тях.
- (11) На 23 май 2022 г. Комисията публикува доклада за Полша за 2022 г. В него бе оценен напредъкът на Полша в изпълнението на съответните специфични за държавата препоръки, приети от Съвета през 2019 г., 2020 г. и 2021 г. В него бяха оценени също напредъкът на Полша при прилагането на Европейския стълб на социалните права и постигането на водещите цели на Съюза в областта на заетостта, уменията и намаляването на бедността, както и напредъкът в постигането на целите на ООН за устойчиво развитие.

⁽⁹⁾ ST 9728/2022; ST 9728/2022 ADD1.

- (12) На 23 май 2022 г. Комисията представи доклад, изготвен в съответствие с член 126, параграф 3 от Договора. В този доклад се разглежда състоянието на бюджета на Полша, тъй като нейният дефицит по консолидирания държавен бюджет през 2022 г. се планира да надхвърли референтната стойност по Договора от 3 % от брутният вътрешен продукт (БВП). В доклада се стига до заключението, че критерият за дефицита не е изпълнен. В съответствие със съобщението от 2 март 2022 г. Комисията не предложи откриването на нови процедури при прекомерен дефицит през пролетта на 2022 г. и ще прецени отново дали е необходимо да предложи откриването на такива процедури през есента на 2022 г.
- (13) В препоръката си от 20 юли 2020 г. ⁽¹⁰⁾ Съветът препоръчва на Полша да предприеме всички необходими мерки през 2020 и 2021 г., в съответствие с общата клауза за дерогация, за ефективно справяне с пандемията от COVID-19, поддържане на икономиката и подпомагане на последващото възстановяване. Освен това той препоръчва на Полша, когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискални политики, насочени към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на дълга, като същевременно засили инвестициите. През 2021 г. съгласно данните, потвърдени от Евростат, дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Полша намаля от 6,9 % от БВП през 2020 г. на 1,9 %. Ответните мерки на фискалната политика на Полша подпомогнаха икономическото възстановяване през 2021 г., а временните извънредни мерки намаляха от 4,5 % от БВП през 2020 г. на 2,7 % през 2021 г. Мерките, предприети от Полша през 2021 г., бяха в съответствие с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г. Дискреционните бюджетни мерки, приети от правителството през 2020 г. и 2021 г., бяха временни или съпътствани от компенсаторни мерки. Съгласно данните, потвърдени от Евростат, консолидираният държавен дълг намаля от 57,1 % от БВП през 2020 г. на 53,8 % от БВП през 2021 г.
- (14) Макроикономическият сценарий в основата на бюджетните прогнози на програмата за конвергенция през 2022 г. е реалистичен. Правителството предвижда реалният БВП да нарасне с 3,8 % през 2022 г. и с 3,2 % през 2023 г. За сравнение в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда по-нисък растеж на реалния БВП от 3,7 % през 2022 г. и 3,0 % през 2023 г., главно поради по-високата прогнозирана инфлация, която се очаква да окаже натиск върху частното потребление и инвестициите, и по-нисък принос на нетния износ. В своята програма за конвергенция за 2022 г. правителството очаква номиналният дефицит да се увеличи до 4,3 % от БВП през 2022 г., след което да спадне до 3,7 % от БВП през 2023 г. Увеличението през 2022 г. отразява главно високите разходи за помощ за разселените лица от Украйна, мерките, свързани с високите цени на енергията и мащабната данъчна реформа (полската сделка). Съгласно програмата за конвергенция за 2022 г. съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да нарасне до 52,1 % през 2022 г. и до 51,5 % през 2023 г. Въз основа на мерките на политиката, известни към крайната дата за изготвяне на прогнозата, в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда бюджетен дефицит за 2022 г. и 2023 г. в размер съответно на 4,0 % от БВП и 4,4 % от БВП. За 2022 г. това е значително по-ниско от дефицита, предвиден в програмата за конвергенция за 2022 г., главно поради предвидения по-висок номинален БВП. За 2023 г. очакваният дефицит е по-висок, отколкото в програмата за конвергенция, главно поради по-ниските приходи и предполагаемото увеличение на разходите за помощ за разселени лица от Украйна. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда по-ниско съотношение на консолидирания държавен дълг към БВП от 50,8 % през 2022 г. и 49,8 % през 2023 г. Разликата се дължи на по-високата прогнозна инфлация и на различните допускания за корекциите наличности-потоци през 2023 г. Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. средносрочният (10-годишен среден) потенциален растеж на производството се оценява на 3,4 %. Тази прогноза не включва обаче въздействието на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и могат да стимулират потенциалния растеж на Полша.
- (15) През 2022 г. правителството постепенно премахна мерките, предприети в отговор на кризата, предизвикана от COVID-19, така че се очаква временните извънредни мерки да намалееят от 2,7 % от БВП през 2021 г. на 0,0 % през 2022 г. Държавният дефицит е засегнат от мерките, приети за противодействие на икономическото и социалното въздействие на увеличението на цените на енергията, които според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се оценяват на 1,0 % от БВП през 2022 г. и се очаква да бъдат поетапно отменени през 2023 г. ⁽¹¹⁾ Тези мерки се състоят главно в намаляване на косвените данъци върху потреблението на енергия и социалните трансфери за по-бедните домакинства. Тези мерки бяха обявени за временни. Ако обаче цените на енергията останат високи през 2023 г., някои от тези мерки биха могли да бъдат продължени. Някои от тези мерки не са целенасочени, по-специално повсеместното намаляване на данъка върху добавената стойност и на акцизите. Бюджетният дефицит е повлиян и от разходите за осигуряване на временна закрила на разселените лица от Украйна, като според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. тези разходи се очаква да бъдат 0,6 % от БВП през 2022 г. и 0,8 % през 2023 г. ⁽¹²⁾

⁽¹⁰⁾ Препоръка на Съвета от 20 юли 2020 г. относно националната програма за реформи на Полша за 2020 г. и съдържаша становище на Съвета относно програмата за конвергенция на Полша за 2020 г. (ОВ С 282, 26.8.2020 г., стр. 135).

⁽¹¹⁾ Числата представляват равнището на годишните бюджетни разходи за мерките, предприети от есента на 2021 г. насам, включително текущите приходи и разходи, както и когато е уместно, мерките за капиталови разходи.

⁽¹²⁾ Очаква се общият брой на лицата, разселени от Украйна в Съюза, постепенно да достигне 6 милиона до края на 2022 г., като тяхното географско разпределение се изчислява въз основа на толемината на установилата се диаспора, относителното население на приемащата държава членка и актуалното разпределение на разселените лица от Украйна в целия Съюз към март 2022 г. За бюджетните разходи за едно лице оценките се основават на модела за микросимулация EuroMod на Съвместния изследователски център на Комисията, като се вземат предвид както паричните преводи, така и обезщетенията в натура като образование и здравеопазване, на които лицата може да имат право.

- (16) В препоръката си от 18 юни 2021 г. Съветът препоръчва през 2022 г. Полша да поддържа подкрепяща фискална позиция, включително импулса, осигурен от Механизма за възстановяване и устойчивост, и да запази инвестициите, финансирани на национално равнище. Съветът също така препоръчва на Полша, когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и осигуряване на фискална устойчивост в средносрочен план, и същевременно да засили инвестициите с цел стимулиране на потенциала за растеж.
- (17) През 2022 г. според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. и информацията, включена в програмата за конвергенция на Полша за 2022 г., се предвижда фискалната позиция да бъде подкрепяща и да възлиза на $-3,4\%$ от БВП, както се препоръчва от Съвета⁽¹³⁾. Полша планира да предоставя подкрепа за възстановяването, като използва Механизма за възстановяване и устойчивост, за да финансира допълнителни инвестиции, както се препоръчва от Съвета. Положителният принос към икономическата активност на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза, се прогнозира да нарасне с $0,1$ процентни пункта от БВП в сравнение с 2021 г.⁽¹⁴⁾ Предвижда се финансираните на национално равнище инвестиции да осигурят експанзионистичен принос към фискалната позиция от $0,3$ процентни пункта през 2022 г.⁽¹⁵⁾ Поради това Полша планира да запази финансираните на национално равнище инвестиции, както се препоръчва от Съвета. Същевременно ръстът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (без новите мерки по отношение на приходите) през 2022 г. се очаква да доведе до експанзионистичен принос в размер на $2,7$ процентни пункта към цялостната фискална позиция. Този значителен експанзионистичен принос включва допълнителното въздействие на мерките за справяне с икономическото и социалното въздействие на увеличението на цените на енергията ($1,0\%$ от БВП), както и разходите за предоставяне на временна закрила на разселените лица от Украйна ($0,6\%$ от БВП), а нова добавка за грижи за малки деца (капиталът за семейни грижи) също се очаква да допринесе ($0,1\%$ от БВП) за растежа на нетните текущи разходи.

Що се отнася до приходите, намаляването на ставката на данъка върху доходите на физическите лица съгласно полската сделка ($0,7\%$ от БВП) и намаляването на ставките на корпоративния подоходен данък ($0,1\%$ от БВП) също се очаква да допринесат за експанзионистичната фискална позиция. По-високото увеличение на потребителските цени в сравнение с дефлатора на БВП се очаква да повлияе на експанзионистичния принос на финансираните на национално равнище първични текущи разходи през 2022 г. чрез увеличаване на разходите за държавно потребление на стоки и услуги.

- (18) В прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда фискалната позиция през 2023 г. да бъде $+1,7\%$ от БВП, при условие че политиката остане непроменена⁽¹⁶⁾. Очаква се през 2023 г. Полша да продължи да използва безвъзмездните средства по Механизма за възстановяване и устойчивост, за да финансира допълнителни инвестиции в подкрепа на възстановяването. Положителният принос към икономическата активност на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза, се прогнозира да нарасне с $0,1$ процентни пункта в сравнение с 2022 г. Предвижда се финансираните на национално равнище инвестиции да осигурят рестриктивен принос към фискалната позиция от $0,3$ процентни пункта през 2023 г.⁽¹⁷⁾ В същото време увеличението на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на новите мерки по отношение на приходите) през 2023 г. се очаква да осигури рестриктивен принос от $1,4$ процентни пункта за общата фискална позиция. Това включва въздействието на постепенната отмяна на мерките за справяне с повишените цени на енергията ($0,9\%$ от БВП) и допълнителните разходи за предоставяне на временна закрила на разселените лица от Украйна ($0,2\%$ от БВП).
- (19) В програмата за конвергенция за 2022 г. се очаква дефицитът по консолидирания държавен бюджет постепенно да намалее до $3,1\%$ от БВП през 2024 г. и до $2,5\%$ до 2025 г. Поради това се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет отново да спадне под 3% от БВП до 2025 г. Не е предоставена обаче информация за предвидените мерки за консолидиране. Съгласно програмата за конвергенция за 2022 г. съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да намалява до 2025 г., по-конкретно с намаление до $51,0\%$ през 2024 г. и до $49,7\%$ през 2025 г. Съгласно анализа на Комисията рисковете за устойчивостта на дълга изглеждат средни в средносрочен план.
- (20) Очаква се текущата реформа на бюджетната система, когато бъде изцяло осъществена, да повиши ефективността на разходите чрез преодоляване на дългогодишните слабости в бюджетния процес. Те включват сложни и остарели бюджетни класификации; неоптимално регистриране на информацията; липса на истинско средносрочно планиране и липса на пряк ефект на лоста от прегледите на разходите върху бюджетния процес. Очаква се публичните финанси на Полша да бъдат подложени на натиск за по-високи разходи в дългосрочен план, по-специално поради

⁽¹³⁾ Отрицателният знак на показателя съответства на превишение на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за експанзионистична фискална политика.

⁽¹⁴⁾ Това са прогнози на Комисията. Комисията все още не е направила оценка на плана за възстановяване и устойчивост на Полша.

⁽¹⁵⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат експанзионистичен принос от $0,4$ процентни пункта от БВП, включително трансфери към Полската банка за развитие (BGK).

⁽¹⁶⁾ Положителният знак на показателя съответства на недостиг на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за рестриктивна фискална политика.

⁽¹⁷⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат рестриктивен принос от $0,1$ процентни пункта от БВП.

застаряването на населението. Тези фактори засилват необходимостта от нови инструменти за укрепване на управлението на разходите, включително редовна оценка на ефективността и ефикасността. По време на пандемията обаче по-голямата част от разходите за мерки във връзка с COVID19 бяха насочени чрез специален фонд, управляван от банка за развитие, и чрез финансов инструмент извън бюджета. Въпреки че това предостави на органите по-голяма гъвкавост при управлението на свързаните с кризата разходи и им позволи да избегнат риска от нарушаване на конституционните равнища на дълга на централното държавно управление, то също така ограничи парламентарния контрол върху разходите и публичния достъп до навременна информация относно публичните разходи.

- (21) Полша е една от най-бързо застаряващите държави в Съюза и в дългосрочен план демографските тенденции ще окажат въздействие върху пенсионната система. Настоящата пенсионна система с дефинирани вноски прави системата финансово балансирана, но не отчита адекватността на бъдещите доходи. Поради ниската действителна пенсионна възраст, увеличаващата се продължителност на живота и някои други характеристики на системата обаче, бъдещите пенсионни обезщетения се очаква да намалееят значително спрямо последната заплата. Това би означавало, че голяма част от пенсионерите ще бъдат изложени на риск от бедност. Анализът на Комисията показва, че само за да се запази равнището на обезщетения на настоящото равнище, Полша ще трябва да изразходва допълнителни 6,7 % от своя БВП до 2070 г. Основните предизвикателства в полската пенсионна система се отнасят до ниската ефективна пенсионна възраст и специалните пенсионни режими (напр. земеделски стопани, униформени служители), които струват скъпо и облагодетелстват членовете им в сравнение с общата система.
- (22) На 15 декември 2021 г. Полша представи програмните документи в областта на политиката на сближаване, предвидени в Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁸⁾. В съответствие с Регламент (ЕС) 2021/1060 Полша трябва да вземе предвид съответните специфични за нея препоръки при програмирането на фондовете на политиката на сближаване за периода 2021–2027 г. Това е предварително условие за подобряване на ефективността и максимално увеличаване на добавената стойност на финансовата подкрепа, която ще бъде получена от фондовете на политиката на сближаване, като същевременно се насърчават координация, взаимно допълване и съгласуваност между тези фондове на политиката на сближаване и други инструменти и фондове на Съюза. Успешното прилагане на програмите по линия на политиката на сближаване зависи и от премахването на пречките пред инвестициите в подкрепа на екологичния и цифровия преход и балансираното териториално развитие.
- (23) Равнището на безработица в Полша достига рекордно ниски равнища, но участието на пазара на труда на някои групи продължава да бъде ограничено. Делът на децата на възраст под три години в системата за професионални грижи остава един от най-ниските сред държавите членки, а ограниченият достъп до грижи за деца пречи на жените да навлязат на пазара на труда. Освен това недостатъчната подкрепа за дългосрочните грижи и по-ниската пенсионна възраст водят до отлив на работна сила от пазара. Различията на пазара на труда засягат и хората с увреждания, възрастните хора и нискоквалифицираните лица, чиито равнища на заетост са под средните за Съюза. Като се има предвид, че през последните години се наблюдава постоянен спад на нестандартните трудови договори, равнището на заетост на временни договори и на самостоятелна заетост с ниски социалноосигурителни вноски продължава да бъде високо, особено сред младите и нискоквалифицираните работници, което увеличава риска от неадекватност на бъдещите им пенсии.
- (24) Системата за образование и обучение на Полша продължава да е изправена пред предизвикателства по отношение на качеството и приобщаването. Тези предизвикателства бяха изострени от пандемията с продължителни периоди на дистанционно обучение. Сред учителите, учениците и населението като цяло липсват цифрови умения. В същото време ИКТ оборудването и свързаността остават недостатъчно достъпни за училищата и домакинствата с деца. Качеството на полученото от учителите първоначално образование е недостатъчно. Освен това заплатите на учителите са относително ниски в сравнение със стандартите на ОИСР. Това засяга финансовата привлекателност на професията и заедно с липсата на професионално развитие допринася за значителен недостиг на персонал. Големият приток на разселени лица от Украйна изисква значителни усилия, включително финансиране, за осигуряване на адекватен отговор в областта на образованието и обучението. Значителните несъответствия между уменията и нуждите на пазара на труда водят до недостиг на работна ръка, както се вижда от трудностите, пред които са изправени работодателите при попълването на обявените работни места.
- (25) Общите разходи за здравеопазване спрямо БВП остават ниски – само 6,5 % спрямо средно равнище от 9,9 % за Съюза през 2019 г. Полската система на здравеопазване разчита прекомерно на болниците, които страдат от влошаващо се финансово положение, липса на оценка на качеството и недостатъци в управлението. Първичните и амбулаторните грижи не се използват в достатъчна степен. Ограничената привлекателност на медицинските професии допринася за недостига на персонал. Броят на лекарите и медицинските сестри на 1 000 души от

⁽¹⁸⁾ Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 159).

населението (съответно 2,4 и 5,1) е сред най-ниските в държавите членки. Системата за първична медицинска помощ не разполага с достатъчно персонал и нейните услуги са претоварени. Потенциалът ѝ остава неоползотворен, като по този начин се претоварват по-високите равнища на грижи. Въпреки че разширените услуги за електронно здравеопазване помагат за справяне с някои от предизвикателствата, пред които е изправена здравната система, тяхното използване досега е ограничено.

- (26) Значителна част от социалните разходи не отчитат различните равнища на доходите, което оставя възможност за по-добро насочване. Някои социални разходи не са целенасочени и с условия за имуществено състояние. В същото време обхватът на социалните обезщетения за някои лица, работещи по граждански договори, е ограничен, което прави тази група по-уязвима. Въпреки че делът на населението, изложено на риск от бедност, продължи да намалява от 21 % през 2016 г. на 17 % през 2020 г., продължават да съществуват предизвикателства. По-специално, се очаква някои възрастни хора да бъдат изложени на нарастващ риск от бедност. Това ще засегне по-специално жените поради по-кратката им кариера, което ще доведе до по-ниски бъдещи пенсионни обезщетения. По-доброто насочване на обезщетенията, например чрез по-често прилагане на подход с условия за имуществено състояние, би довело до по-ефективно използване на публичните ресурси за борба с бедността и за подпомагане на най-нуждаещите се.
- (27) Полша ще разчита все повече на науката и иновациите, за да гарантира дългосрочен устойчив икономически растеж и конкурентоспособност. Въпреки постигнатия известен напредък обаче Полша изостава по отношение на иновативните крайни продукти. Общите разходи за научноизследователска и развойна дейност (НИРД) са ниски – 1,39 % от БВП. Разходите на предприятията за НИРД остават доста под средното за Съюза равнище от 0,87 % през 2020 г., а делът на иновативните дружества продължава да бъде слаб, според проучването на иновациите в Общността. Полша е с четвъртия най-слаб резултат в сравнителния доклад за иновациите в Европа за 2021 г. и е класирана в последната категория „бързо растящи новатори“. Нарастващата разпокъсаност на текущите инструменти за подкрепа на научните изследвания възпрепятства сътрудничеството между науката и бизнеса, което представлява основна пречка за укрепване на иновациите. Освен това ниските управленски умения и ограниченото възприемане на технологии в предприятията допринасят за значителни разлики в производителността между малките и средни предприятия и големите предприятия, ограничавайки иновациите и растежа на производителността.
- (28) Цифровизацията в Полша изостава. По-специално ниските равнища на цифрови умения възпрепятстват способността на предприятията да инвестират в напреднали цифровизирани решения и да се придвижват нагоре по веригата за създаване на стойност, като същевременно допринасят за недостига на работна ръка и умения. Що се отнася до цифровата инфраструктура, въпреки че разпространението на фиксиран ширококолов достъп се увеличава, предизвикателствата пред развитието на 5G остават високи. По-специално, едва 34 % от домакинствата са били обхванати от 5G технологията през 2021 г., която е под средната стойност за Съюза от 65 %, а готовността за 5G не напредва, тъй като хармонизираният радиочестотен спектър за внедряване на 5G все още предстои да бъде разпределен. И накрая, по-широкото използване на цифровите технологии в публичната администрация би могло да подобри предоставянето на държавни услуги и да спомогне за намаляване на ненужната регулаторна и административна тежест.
- (29) Стабилната и предвидима бизнес среда и благоприятният инвестиционен климат играят важна роля както за икономическото възстановяване след пандемията, така и за устойчивия икономически растеж в средносрочен и дългосрочен план. Независимостта, ефективността и качеството на правосъдната система са основни компоненти в това отношение. В Полша принципите на върховенството на закона се влошиха, а независимостта на съдебната власт продължава да буди сериозно безпокойство, както следва от няколко решения на Съда на Европейския съюз и на Европейския съд по правата на човека. Освен това през 2021 г. Комисията започна производство за установяване на неизпълнение на задължения срещу Полша вследствие на определени решения на Конституционния съд на Полша, с които по-специално се оспорва върховенството на правото на Съюза, което излага на риск функционирането на правния ред на Полша и на Съюза.
- (30) Надеждната и стабилна регулаторна среда е основата за поддържане на икономическия растеж и частните инвестиции. Инвестиционният климат обаче продължава да бъде възпрепятстван от непредвидимата и обременяваща регулаторна среда. Честите промени в ключови закони увеличават несигурността и разходите за приваждане в съответствие за предприятията, главно поради недостатъчните консултации със заинтересованите страни по време на законодателния процес. Частните инвестиции като процент от БВП намаляват от 2016 г. насам и са ниски – 18,5 % през 2020 г., което е доста под средното за Съюза и регионално равнище. Това би могло да ограничи понататъшното повишаване на производителността и да възпрепятства способността на Полша да поддържа икономическия растеж в дългосрочен план, особено като се има предвид, че нарастващите разходи за труд за единица продукция оказват натиск върху разходната конкурентоспособност.
- (31) В отговор на мандата, възложен от държавните и правителствените ръководители на Съюза във Версайската декларация, предложението на Комисията за план REPowerEU има за цел постепенно да бъде премахната зависимостта на Съюза от вноса на изкопаеми горива от Русия във възможно най-кратък срок. За тази цел в диалог с държавите членки Комисията се стреми да определи най-подходящите проекти, инвестиции и реформи на национално и регионално равнище и на равнището на Съюза. Целта на тези мерки е да се намали цялостната зависимост от изкопаеми горива и да се замени вносът на изкопаеми горива от Русия.

- (32) Енергийният микс на Полша продължава да зависи в голяма степен от изкопаемите горива, които осигуряваха 86 % от енергийните доставки през 2020 г., като само въглищата представляват 40 % от тях. Природният газ представлява 17 % от енергийния микс, а нефтът – 28,9 %, като дялът му се увеличава през последните години. Темпът на декарбонизация на Полша е бавен. До 2020 г. полската икономика е регистрирала само 8 % намаление на общите емисии в сравнение с 2005 г. ⁽¹⁹⁾ Интензитетът на емисиите на парникови газове в икономиката е с 54 % над средния за Съюза. Необходими са преразглеждана, по-амбициозна енергийна политика и целенасочени действия по отношение на секторите извън СТЕ, за да се постигне напредък в намаляването на емисиите в цялата икономика. Полша произвежда около 80 % от въглищата, които потребява, но зависимостта ѝ от Русия – изчислена като дял на вноса от Русия спрямо общия внос на въглища – се е увеличила и е достигнала 74 % през 2020 г. в сравнение със средната стойност за Съюза от 54 %. Що се отнася до нефта, Полша зависи от чуждестранни доставчици за почти цялото си търсене, а вносет от Русия представлява 72 % от общото чуждестранно предлагане, при средно 26 % за Съюза. Зависимостта на Полша от Русия по отношение на природния газ през 2020 г. е 55 % в сравнение с 44 % средно за Съюза ⁽²⁰⁾. Очаква се текущите и планираните инфраструктурни проекти в Полша и със съседните държави (включително междусистемната връзка GIPŁ с Литва, която функционира от 1 май 2022 г.), придружени от съответните договори за доставка, да заменят изцяло зависимостта на Полша от руския газ. Препоръчва се новата инфраструктура и мрежовите инвестиции, свързани с природния газ, да бъдат съобразени с бъдещето, когато е възможно, за да се избегне зависимостта от въглеродни емисии и блокираните активи и да се улесни дългосрочната им устойчивост чрез бъдеща промяна на предназначението им за устойчиви горива. Дългосрочният договор на Полша за доставка на газ с руския „Газпром“ изтича в края на 2022 г. и Полша не планира да го поднови.

Прякото въздействие на спирането на доставките на газ от „Газпром“ от април 2022 г. върху енергийната сигурност на Полша се смекчава значително от достъпа на Полша до алтернативни доставки в рамките на Съюза и извън него. Спирането обаче изисква ускоряване на текущите и планираните проекти за диверсификация на доставките, както и засилената координация на по-нататъшните действия в рамките на Съюза.

- (33) Ускореното разгръщане на нови мощности за производство на енергия от възобновяеми източници е от решаващо значение за намаляване на зависимостта на Полша от вноса на изкопаеми горива и за намаляване на емисиите на парникови газове. Текущите цели в областта на енергията от възобновяеми източници в рамките на националните планове в областта на енергетиката и климата не са достатъчно амбициозни. Съществуват обаче важни регулаторни, процедурни и административни пречки, които ограничават разгръщането на капацитета за производство на енергия от възобновяеми източници и забавят интегрирането на възобновяеми енергийни източници в мрежата. Те включват рестриктивни правила относно енергийните кооперации, рестриктивни правила и продължителни процедури за издаване на разрешения за разположение на сушата вятърни генератори, сложност и нестабилност на данъчните разпоредби и продължителни процедури за присъединяване към електроенергийната мрежа. Инфраструктурните пречки като недостатъчния капацитет на разпределителната мрежа също забавят интегрирането на възобновяемите енергийни източници и следва да бъдат преодолени с подходящи стимули. Освен това в Съобщението на Комисията от 18 май 2022 г. („съобщение за REPowerEU“) се посочва, че увеличаването на устойчивото производство на биометан ще допринесе за постепенното премахване на зависимостта на Съюза от руските изкопаеми горива. В този контекст Полша има възможност да използва неизползвания потенциал на биометана в съответствие със съответните критерии за устойчивост чрез подходяща стратегия за създаване на устойчив пазар на биометан и конкретни предложения относно неговата структура. Устойчивият биометан може да се използва в комбинираното производство на топлинна и електрическа енергия и водород от възобновяеми източници, което би могло да спомогне за декарбонизацията на секторите с трудно намаляване на емисиите. Националната схема за саниране на Полша е важна инициатива за подмяна на замърсяващите въздуха котли и за подобряване на енергийната ефективност на сградите. Тя обаче би могла да бъде допълнително рационализирана и по-добре насочена към домакинствата с ниски доходи и сградите с най-лоши характеристики.

Освен това има възможност за по-добро планиране на субсидиите за подмяна на топлинни източници, за да се избегне зависимостта от газа и да се осигурят по-силни стимули за основно саниране и внедряване на термомпни, съгласувано с целите на стратегията „Вълна на саниране“ и съобщението за REPowerEU. Значителният потенциал за икономии на разходи на подобренията на енергийната ефективност дава възможност за използване на възстановими финансови инструменти, които биха могли да се използват за увеличаване на темпа на саниране сред жилищните, обществените и търговските сгради. Това би подобрило още повече качеството на въздуха, би ускорило икономии на енергия и би намалило търсенето на изкопаеми горива за отопление. За постигането на съответствие с целите „Подготвени за цел 55“ в Полша ще е необходима още по-голяма амбиция по отношение на намаляването на емисиите на парникови газове, увеличаването на възобновяемата енергия и на енергийната ефективност.

⁽¹⁹⁾ Доклад за напредъка на действията в областта на климата (2021 г.)

⁽²⁰⁾ Евростат (2020 г.), дял на руския внос спрямо общия внос на природен газ, суров нефт и антрацитни въглища. За средните стойности за ЕС-27 общият внос се основава на вноса от държави извън ЕС-27. За Полша общият внос включва търговията в рамките на ЕС. Суровият нефт не включва рафинираните нефтопродукти. От 27 април 2022 г. Полша вече не получава газ от Русия.

- (34) Транспортът е вторият най-замърсяващ сектор след производството на енергия и на него се падат около 70 % от общото потребление на нефт. Автомобилният транспорт е отговорен за огромния дял от секторните емисии. Поради това ускорените действия за декарбонизация на мобилността са от решаващо значение. Стимулите за колективни, нисковъглеродни и активни видове транспорт биха спомогнали в това отношение. Повишаването на привлекателността и достъпността на общественя транспорт, включително в селските райони, и по-доброто свързване на предградията с центровете на агломерациите ще спомогне за намаляване на замърсяването на въздуха, за преодоляване на изключването и за подобряване на качеството на живот. Делът на автомобилите с нулеви емисии от новите регистрации бил 0,8 % през 2020 г., което е доста по-малко от средното равнище за Съюза от 5,3 %. Следва да се обмисли допълнителна подкрепа за улесняване на закупуването на електрически автомобили и значителни инвестиции в инфраструктурата за зареждане.
- (35) Целите на националната енергийна стратегия на Полша трябва да бъдат преразгледани във възходяща посока в съответствие с по-амбициозната цел на Съюза в областта на климата за 2030 г. Наличието на здрава, стабилна и актуална стратегическа рамка е от решаващо значение за насочването и стимулирането на публичните и частните инвестиции в екологичния преход. Полша следва да обмисли това повишаване на амбицията, за да се осигури сигурност за инвеститорите и да се повиши предвидимостта на бизнес средата, като същевременно се ускори енергийният преход в съответствие със съобщението на REPowerEU.
- (36) Въпреки че ускоряването на прехода към неутралност по отношение на климата и премахването на изкопаемите горива ще доведе до значителни разходи за реструктуриране в няколко сектора, Полша може да използва Механизма за справедлив преход в контекста на политиката на сближаване, за да смекчи социално-икономическото въздействие на прехода в най-засегнатите региони. Освен това Полша може да използва Европейския социален фонд плюс, създаден с Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²¹⁾, за да подобри възможностите за заетост и да засили социалното сближаване.
- (37) С оглед на оценката на Комисията Съветът разгледа програмата за конвергенция за 2022 г., като становището му ⁽²²⁾ е изразено в препоръка 1,

ПРЕПОРЪЧВА на Полша да предприеме следните действия през 2022 и 2023 г.:

1. През 2023 г. да гарантира, че растежът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи е в съответствие с като цяло неутрална позиция на политиката, като се вземе предвид продължаващата временна и целенасочена подкрепа за най-уязвимите от покачването на цените на енергията домакинства и предприятия и за хората, бягащи от Украйна. Да има готовност да адаптира текущите разходи към променящата се ситуация. Да увеличи публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход, както и за енергийната сигурност, като се вземе предвид инициативата REPowerEU, включително чрез използване на Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза. За периода след 2023 г. да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции. Да подобри ефективността на публичните разходи, включително чрез продължаване на реформата на бюджетната система. Да гарантира адекватността на бъдещите пенсионни обезщетения и устойчивостта на пенсионната система чрез предприемане на мерки за увеличаване на действителната възраст на пенсиониране и извършване на реформа на преференциалните пенсионни схеми.
2. Да приключи бързо преговорите с Комисията по програмните документи в областта на политиката на сближаване за периода 2021–2027 г., за да започне да ги изпълнява.
3. Да увеличи участието на пазара на труда, включително чрез подобряване на достъпа до грижи за деца и дългосрочни грижи, и да премахне оставащите пречки пред по-постоянните видове заетост. Да насърчава качествено образование и умения, които са от значение за пазара на труда, особено чрез учене за възрастни и подобряване на цифровите умения. Да насочи по-добре социалните обезщетения и да гарантира достъп на нуждаещите се.
4. Да подобри устойчивостта, достъпността и ефективността на здравната система, включително чрез предоставяне на достатъчно ресурси, за да обърне пирамидата на грижите, и ускоряване на внедряването на услугите на електронното здравеопазване. Да засили иновационния капацитет на икономиката, включително чрез подкрепа за научноизследователските институции и тяхното по-тясно сътрудничество с бизнеса. Да засили по-нататъшната цифровизация на предприятията и публичната администрация, включително чрез развитие на инфраструктурата.

⁽²¹⁾ Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за създаване на Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+) и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1296/2013 (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 21).

⁽²²⁾ Съгласно член 9, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1466/97.

5. Да подобри инвестиционния климат, по-специално чрез гарантиране на независимостта на съдебната власт. Да гарантира ефективни обществени консултации и участие на социалните партньори в процеса на изготвяне на политики.
6. Да намали цялостната зависимост от изкопаеми горива чрез премахване на регулаторните, административните и инфраструктурните пречки, за да се ускорят процедурите за издаване на разрешения и внедряването на възобновяеми енергийни източници. Да реформира политиките за саниране на сгради и схемите за подкрепа с цел стимулиране на по-голяма енергийна ефективност, да насърчава икономите на енергия и по-бързото постепенно премахване на изкопаемите горива при отоплението и ускореното внедряване на термопомпи. Да ускори преминаването към обществен транспорт и активна мобилност и да насърчава по-бързото навлизане на електрически превозни средства със стимули и инвестиции в инфраструктура за зареждане. Да подобрява дългосрочното и средносрочното стратегическо планиране на екологичния преход чрез актуализиране на националните енергийни политики в съответствие с целите на Европейския зелен пакт и съобщението за REPowerEU, за да се осигури сигурност за бизнес общността и да се използва ефективно финансирането с оглед ускоряване на инвестициите в чиста енергия.

Съставено в Брюксел на 12 юли 2022 година.

За Съвета
Председател
Z. STANJURA

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

от 12 юли 2022 година

относно националната програма за реформи на Португалия за 2022 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Португалия за 2022 г.

(2022/C 334/22)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121, параграф 2 и член 148, параграф 4 от него,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики ⁽¹⁾, и по-специално член 5, параграф 2 от него,

като взе предвид Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 г. относно предотвратяването и коригирането на макроикономическите дисбаланси ⁽²⁾, и по-специално член 6, параграф 1 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

като взе предвид заключенията на Европейския съвет,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта,

като взе предвид становището на Икономическия и финансов комитет,

като взе предвид становището на Комитета за социална закрила,

като взе предвид становището на Комитета за икономическа политика,

като има предвид, че:

- (1) Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁾, с който бе създаден Механизъм за възстановяване и устойчивост, влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По Механизма за възстановяване и устойчивост се предоставя финансова подкрепа за осъществяването на реформи и инвестиции, водещи до фискален стимул, финансиран от Съюза. Той допринася за икономическото възстановяване и за осъществяването на устойчиви и увеличаващи растежа реформи и инвестиции, по-специално за насърчаването на екологичния и цифровия преход, като същевременно укрепва устойчивостта и потенциалния растеж на икономиките на държавите членки. Той спомага също за укрепване на устойчивите публични финанси и за стимулиране на растежа и създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план. Максималното финансово участие за държава членка в рамките на Механизма за възстановяване и устойчивост ще бъде актуализирано през юни 2022 г. в съответствие с член 11, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241.
- (2) На 24 ноември 2021 г. Комисията прие годишния обзор на устойчивия растеж, с което постави началото на европейския семестър за координация на икономическите политики за 2022 г. Тя надлежно взе предвид Социалния ангажимент от Порто, подписан на 7 май 2021 г., за по-нататъшно прилагане на Европейския стълб на социалните права, провъзгласен от Европейския парламент, Съвета и Комисията на 17 ноември 2017 г. На 25 март 2022 г. Европейският съвет одобри приоритетите на годишния обзор на устойчивия растеж за 2022 г. На 24 ноември 2021 г., въз основа на Регламент (ЕС) № 1176/2011, Комисията прие доклада за механизма за предупреждение, в който беше посочено, че Португалия е една от държавите членки, за които ще е необходим задълбочен преглед. На същата дата Комисията прие и препоръка за препоръка на Съвета относно икономическата политика на еврозоната и предложение за съвместния доклад за заетостта за 2022 г., в който се анализира прилагането на насоките за заетостта и принципите на Европейския стълб на социалните права. На 5 април 2022 г. Съветът прие препоръката относно икономическата политика на еврозоната ⁽⁴⁾ („препоръката от 2022 г. относно еврозоната“), а на 14 март 2022 г. – съвместния доклад за заетостта.

⁽¹⁾ ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

⁽²⁾ ОВ L 306, 23.11.2011 г., стр. 25.

⁽³⁾ Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

⁽⁴⁾ Препоръка на Съвета от 5 април 2022 г. относно икономическата политика на еврозоната (ОВ C 153, 7.4.2022 г., стр. 1).

- (3) След световната пандемия нахлуването на Русия в Украйна значително промени геополитическия и икономическия контекст. Последниците от нахлуването върху икономиките на държавите членки бяха усетени, наред с другото, чрез по-високите цени на енергията, храните и суровините и по-слабите перспективи за растеж. По-високите цени на енергията са особено тежки за най-уязвимите домакинства, изпитващи енергийна бедност или изложени на риск от енергийна бедност, както и за дружествата, които са най-уязвими спрямо растежа на цените на енергията. В Съюза се наблюдава и безпрецедентен приток на хора, бягащи от Украйна. Икономическите последици от агресивната война на Русия засегнаха държавите членки асиметрично. В този контекст на 4 март 2022 г. за първи път бе задействана Директива 2001/55/ЕО на Съвета⁽⁵⁾ чрез Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета⁽⁶⁾, с която на разселените лица от Украйна беше предоставено правото на законно пребиваване в Съюза, както и достъп до образование и обучение, пазара на труда, здравеопазване, жилищно настаняване и социално подпомагане.
- (4) Като се има предвид бързо променящата се икономическа и геополитическа ситуация, през 2022 г. европейският семестър възобновява широкообхватната си координация на икономическите политики и политиките по заетостта, като същевременно се усъвършенства в съответствие с изискванията за изпълнение на Механизма за възстановяване и устойчивост, както е посочено в годишния обзор на устойчивия растеж за 2022 г. Изпълнението на приетите планове за възстановяване и устойчивост е от съществено значение за постигането на приоритетите на политиката в рамките на европейския семестър, тъй като плановете обхващат всички или значителна част от съответните специфични за всяка държава препоръки, отправени през циклите на европейския семестър за 2019 г. и 2020 г. Специфичните за всяка държава препоръки за 2019 г. и 2020 г. продължават да бъдат също толкова важни и за плановете за възстановяване и устойчивост, които са преразгледани, актуализирани или изменени в съответствие с членове 14, 18 и 21 от Регламент (ЕС) 2021/241, в допълнение към всички останали специфични за всяка държава препоръки, отправени до датата, на която са представени тези преразгледани, актуализирани или изменени планове.
- (5) Общата клауза за дерогация в Пакта за стабилност и растеж действа от март 2020 г. В съобщението си от 3 март 2021 г., озаглавено „Една година от началото на пандемията от COVID-19: ответни мерки на фискалната политика“, Комисията изрази становище, че решението за дезактивиране или продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация следва да се основава на цялостна оценка на състоянието на икономиката, като равнището на икономическата активност в Съюза или еврозоната се сравнява с равнищата отпреди кризата (края на 2019 г.) като ключов количествен критерий. Повишената несигурност и силните рискове от влошаване на икономическите перспективи в контекста на войната в Европа, безпрецедентното покачване на цените на енергията и продължаващите смущения във веригата на доставки оправдават удължаването на срока на действие на общата клауза за дерогация на Пакта за стабилност и растеж до 2023 г.
- (6) Съгласно подхода в препоръката на Съвета от 18 юни 2021 г.⁽⁷⁾, съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Португалия за 2021 г., общата фискална позиция понастоящем се измерва най-добре с промяната в първичните разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и като се изключват временните извънредни мерки, свързани с кризата с COVID-19), но като се включват свързаните със средносрочния потенциален растеж разходи, финансирани с безвъзмездна подкрепа (безвъзмездни средства) по Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове от Съюза⁽⁸⁾. Освен общата фискална позиция, за да се прецени дали националната фискална политика е предпазлива и дали съставът ѝ допринася за устойчиво възстановяване, което е в съответствие с екологичния и цифровия преход, се обръща внимание и на развитието на финансираните на национално равнище първични текущи разходи⁽⁹⁾ (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и като се изключват временните извънредни мерки, свързани с кризата с COVID-19) и инвестиции.

⁽⁵⁾ Директива 2001/55/ЕО на Съвета от 20 юли 2001 г. относно минималните стандарти за предоставяне на временна закрила в случай на масово навлизане на разселени лица и за мерките за поддръжане на баланса между държавите членки в полагането на усилия за прием на такива лица и понасяне на последиците от този прием (ОВ L 212, 7.8.2001 г., стр. 12).

⁽⁶⁾ Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета от 4 март 2022 г. за установяване на съществуването на масово навлизане на разселени лица от Украйна по смисъла на член 5 от Директива 2001/55/ЕО и за въвеждане на временна закрила (ОВ L 71, 4.3.2022 г., стр. 1).

⁽⁷⁾ Препоръка на Съвета от 18 юни 2021 г., съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност за 2021 г. на Португалия (ОВ С 304, 29.7.2021 г., стр. 102).

⁽⁸⁾ Прогнозите за фискалната позиция и нейните компоненти в настоящата препоръка са оценки на Комисията, основани на допусканията, залегнали в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. Оценка на Комисията на средносрочния потенциален растеж не включват положителното въздействие на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и които могат да стимулират потенциалния растеж.

⁽⁹⁾ Нефинансирани с безвъзмездни средства от Механизма за възстановяване и устойчивост или други фондове на Съюза.

- (7) На 2 март 2022 г. Комисията прие съобщение, в което се предоставят общи насоки за фискалната политика през 2023 г. („фискалните насоки“), целящи да се подпомогне изготвянето на програмите за стабилност и конвергенция на държавите членки и по този начин да се засили координацията на политиките. Комисията отбеляза, че въз основа на макроикономическите перспективи от зимната прогноза от 2022 г. преминаването от съвкупна подкрепяща фискална позиция през 2020–2022 г. към до голяма степен неутрална съвкупна фискална позиция, при запазване на готовността да се реагира на променящата се икономическа ситуация, изглежда подходящо през 2023 г. Комисията обяви, че фискалните препоръки за 2023 г. следва да продължат да бъдат диференцирани между отделните държави членки и да вземат предвид възможното разпространение на ефекти между отделните държави. Комисията прикани държавите членки да отразят насоките в своите програми за стабилност и конвергенция. Комисията пое ангажимент да следи отблизо икономическото развитие и при необходимост ще коригира своите насоки на политиката най-късно с пролетния пакет за европейския семестър от края на май 2022 г.
- (8) По отношение на фискалните насоки фискалните препоръки за 2023 г. отчитат влошените икономически перспективи, повишената несигурност и допълнителните рискове от влошаване, както и по-високата инфлация в сравнение със зимната прогноза от 2022 г. на Комисията. На фона на тези съображения фискалните мерки трябва да доведат до увеличение на публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход и енергийната сигурност и до поддържане на популателната способност на най-уязвимите домакинства, така че да се смекчи въздействието на покачването на цените на енергията и да се спомогне за ограничаване на инфлационния натиск от вторични ефекти чрез целенасочени и временни мерки. Фискалната политика трябва да остане гъвкава, за да се адаптира към бързо променящите се обстоятелства, включително предизвикателствата, произтичащи от агресивната война на Русия срещу Украйна по отношение на отбраната и сигурността, и да бъде диференцирана в отделните държави членки в зависимост от тяхното фискално и икономическо положение, включително по отношение на излагането им на кризата и притока на разселени лица от Украйна.
- (9) На 22 април 2021 г. Португалия представи на Комисията своя национален план за възстановяване и устойчивост в съответствие с член 18, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/241. Съгласно член 19 от Регламент (ЕС) 2021/241 Комисията оцени целесъобразността, ефективността, ефикасността и съгласуваността на плана за възстановяване и устойчивост в съответствие с насоките за оценка, съдържащи се в приложение V към посочения регламент. На 13 юли 2021 г. Съветът прие своето решение за изпълнение за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Португалия⁽¹⁰⁾. Отпускането на траншовете зависи от приемането на решение на Комисията в съответствие с член 24, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2021/241, гласящо, че Португалия е изпълнила задоволително съответните ключови етапи и цели, определени в решението за изпълнение на Съвета. Задоволителното изпълнение предполага, че постигането на предходните ключови етапи и цели е запазено.
- (10) В съответствие със срока, определен в член 4 от Регламент (ЕО) № 1466/97, на 29 април 2022 г. Португалия представи своята национална програма за реформи за 2022 г. и програмата си за стабилност за 2022 г. Двете програми бяха оценени заедно, за да бъдат отчетени взаимовръзките между тях. В съответствие с член 27 от Регламент (ЕС) 2021/241 националната програма за реформи за 2022 г. отразява също шестмесечното докладване на Португалия относно напредъка, постигнат при изпълнението на нейния план за възстановяване и устойчивост.
- (11) На 23 май 2022 г. Комисията публикува доклада за Португалия за 2022 г. В него беше оценен напредъкът на Португалия в изпълнението на съответните специфични за държавата препоръки, приети от Съвета през 2019 г., 2020 г. и 2021 г., и беше направен преглед на изпълнението от Португалия на плана за възстановяване и устойчивост въз основа на набора от показатели за възстановяване и устойчивост. Въз основа на този анализ в доклада за държавата бяха посочени пропуски по отношение на предизвикателствата, които не са разгледани или са само частично разгледани в плана за възстановяване и устойчивост, както и по отношение на новите и нововъзникващите предизвикателства, включително породените от руското нахлуване в Украйна. В него бяха оценени също напредъкът на Португалия при прилагането на Европейския стълб на социалните права и постигането на водещите цели на Съюза в областта на заетостта, уменията и намаляването на бедността, както и напредъкът в постигането на целите на ООН за устойчиво развитие.

⁽¹⁰⁾ ST 10149/2021+ADD 1 REV 1.

- (12) Комисията извърши задълбочен преглед по член 5 от Регламент (ЕС) № 1176/2011 за Португалия и публикува резултатите от него на 23 май 2022 г. Комисията заключи, че в Португалия са налице макроикономически дисбаланси. По-специално уязвимостите са свързани с високия външен, частен и държавен дълг в контекста на нисък ръст на производителността.
- (13) На 14 април 2022 г. Португалия представи нов проект на бюджетен план за 2022 г. Пълна оценка на този план ще да бъде представена в становище на Комисията в съответствие с член 7 от Регламент (ЕС) № 473/2013 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹¹⁾.
- (14) В препоръката си от 20 юли 2020 г. ⁽¹²⁾ Съветът препоръча на Португалия да предприеме всички необходими мерки през 2020 и 2021 г., в съответствие с общата клауза за дерогация, за ефективно справяне с пандемията от COVID-19, поддържане на икономиката и подпомагане на последващото възстановяване. Той препоръча също на Португалия, когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискални политики, насочени към постигане на благоприятни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на дълга, като същевременно засили инвестициите. През 2021 г. съгласно данните, потвърдени от Евростат, дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Португалия намалю от 5,8 % от БВП през 2020 г. на 2,8 %. Ответните мерки на фискалната политика на Португалия подпомогнаха икономическото възстановяване през 2021 г., а временните извънредни мерки намалюха от 2,3 % от БВП през 2020 г. на 2,2 % през 2021 г. Мерките, предприети от Португалия през 2021 г., бяха в съответствие с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г. Дискреционните бюджетни мерки, приети от правителството през 2020 г. и 2021 г., бяха предимно временни или съпътствани от компенсаторни мерки. В същото време някои от дискреционните мерки, приети от правителството през периода 2020—2021 г., не бяха временни или съпътствани от компенсаторни мерки, като се състояха главно от разходи, свързани със здравеопазването, включително наемане на допълнителни здравни служители от Националната здравна служба с цел укрепване на капацитета ѝ за реагиране. Съгласно данните, потвърдени от Евростат, консолидираният държавен дълг намалю от 135,2 % от БВП през 2020 г. на 127,4 % от БВП през 2021 г.
- (15) Макроикономическият сценарий в основата на бюджетните прогнози в програмата за стабилност за 2022 г. е предпазлив за 2021 г. и реалистичен за периода след това ⁽¹³⁾. Правителството предвижда реалният БВП да нарасне с 5,0 % през 2022 г. и с 3,3 % през 2023 г. За сравнение в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда по-силен растеж на реалния БВП от 5,8 % през 2022 г. и по-нисък растеж на реалния БВП от 2,7 % през 2022 г. Разликата се дължи на по-силния растеж на частното потребление и нетния износ в прогнозата на Комисията за 2022 г. и на по-ниския растеж на инвестициите и нетния износ за 2023 г. В своята програма за стабилност за 2022 г. правителството очаква номиналният дефицит да намалее до 1,9 % от БВП през 2022 г. и до 0,7 % през 2023 г. Спадът през 2022 г. отразява предимно силния растеж на икономическата активност и отмяната на повечето извънредни мерки, свързани с пандемията. Според програмата за стабилност за 2022 г. съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да намалее до 120,8 % през 2022 г. и да спадне до 115,4 % през 2023 г. Въз основа на мерките на политиката, известни към крайната дата за изготвяне на прогнозата, в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда бюджетен дефицит за 2022 г. и 2023 г. в размер съответно на 1,9 % от БВП и 1,0 % от БВП. Това е в съответствие с дефицита, предвиден в програмата за стабилност за 2022 г. за същата година, и малко по-висок за 2023 г., главно поради по-високите текущи разходи в прогнозата на Комисията за последната година. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда по-ниско съотношение на консолидирания държавен дълг към БВП от 119,9 % през 2022 г., както и сходно съотношение на консолидирания държавен дълг към БВП от 115,3 % през 2023 г. Разликата през 2022 г. се дължи на прогнозата на Комисията за по-силен растеж на номиналния БВП през същата година. Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. средносрочният (10-годишен среден) потенциален растеж на производството се оценява на 1,5 %. Тази прогноза не включва обаче въздействието на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и могат да стимулират потенциалния растеж на Португалия.
- (16) През 2022 г. правителството постепенно премахна по-голямата част от мерките, предприети в отговор на кризата, предизвикана от COVID-19, така че се очаква временните извънредни мерки да намалют от 2,2 % от БВП през 2021 г. на 0,7 % през 2022 г. Държавният дефицит е засегнат от мерките, приети за противодействие на икономическото и социалното въздействие на увеличението на цените на енергията, които според прогнозата на

⁽¹¹⁾ Регламент (ЕС) № 473/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2013 г. относно общите разпоредби за мониторинг и оценка на проектите за бюджетни планове и за гарантиране на коригирането на прекомерния дефицит на държавите членки в еврозоната (ОВ L 140, 27.5.2013, стр. 11).

⁽¹²⁾ Препоръка на Съвета от 20 юли 2020 г. относно националната програма за реформи на Португалия за 2020 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Португалия за 2020 г. (ОВ С 282, 26.8.2020 г., стр. 142).

⁽¹³⁾ Програмата за стабилност за 2022 г., представена на Комисията и на Съвета на 29 април 2022 г., имаше крайна дата 25 март 2022 г., когато беше представена на националния парламент. На 14 април 2022 г. Португалия представи на Комисията и на Еврогрупата проекта на бюджетен план за 2022 г., който включваше леко актуализиран макроикономически сценарий за 2022 г. в сравнение с този в програмата за стабилност. По-конкретно, в проекта на бюджетен план за 2022 г. се съдържа леко понижаване на растежа на реалния БВП до 4,9 % през 2022 г. (от 5,0 % в програмата за стабилност) и увеличение на инфлацията на потребителските цени (ХИПЦ) на 4,0 % през същата година (от 3,3 % в програмата за стабилност). Въпреки леко различаващата се структура на публичните финанси, в проекта на бюджетен план за 2022 г. се запазва целта за дефицита по консолидирания държавен бюджет от 1,9 % от БВП за 2022 г.

Комисията от пролетта на 2022 г. се оценяват на 0,6 % от БВП през 2022 г., като те ще бъдат напълно отменени през 2023 г. ⁽¹⁴⁾ Тези мерки се състоят главно от социални трансфери за по-бедните домакинства, намаляване на косвените данъци върху потреблението на енергия и субсидии за потреблението на енергия. Тези мерки бяха обявени за временни. Ако обаче цените на енергията останат високи през 2023 г., някои от тези мерки биха могли да бъдат продължени. Някои от тези мерки не са целенасочени, по-специално общото намаляване на данъка върху горивата. Бюджетният дефицит е повлиян и от разходите за осигуряване на временна закрила на разселените лица от Украйна, като според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. тези разходи се очаква да бъдат 0,1 % от БВП през 2022 г. ⁽¹⁵⁾

- (17) В препоръката си от 18 юни 2021 г. Съветът препоръчва през 2022 г. Португалия да използва Механизма за възстановяване и устойчивост, за да финансира допълнителни инвестиции в подкрепа на възстановяването, като същевременно следва разумна фискална политика. Освен това тя следва да запази инвестициите, финансирани на национално равнище. Съветът препоръчва също на Португалия да контролира нарастването на финансираните на национално равнище текущи разходи. Той също така препоръчва на Португалия, когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и осигуряване на фискална устойчивост в средносрочен план, и същевременно да засили инвестициите с цел стимулиране на потенциала за растеж.
- (18) През 2022 г. според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. и информацията, включена в програмата за стабилност на Португалия за 2022 г., се предвижда фискалната позиция да бъде подкрепяща и да възлиза на - 2,0 % от БВП ⁽¹⁶⁾. Португалия планира да предоставя непрекъсната подкрепа за възстановяването, като използва Механизма за възстановяване и устойчивост, за да финансира допълнителни инвестиции, както беше препоръчано от Съвета. Положителният принос към икономическата активност на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза, се прогнозира да нарасне с 0,5 процентни пункта от БВП в сравнение с 2021 г. Предвижда се финансираните на национално равнище инвестиции да осигурят експанзионистичен принос към фискалната позиция от 0,2 процентни пункта от БВП през 2022 г. ⁽¹⁷⁾ Поради това Португалия планира да запази инвестициите, финансирани на национално равнище, както се препоръчва от Съвета. Същевременно ръстът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (без новите мерки по отношение на приходите) през 2022 г. се очаква да доведе до експанзионистичен принос в размер на 1,1 процентни пункта към цялостната фискална позиция. Този значителен експанзионистичен принос включва допълнителното въздействие на мерките за справяне с икономическото и социалното въздействие на увеличението на цените на енергията (0,6 % от БВП), както и разходите за предоставяне на временна закрила на разселените лица от Украйна (0,1 % от БВП), докато растящите разходи за заплати в публичния сектор, свързаните със застаряването разходи и междинното потребление се очаква да продължат да оказват натиск за повишаване на текущите разходи. По-специално по-голямото увеличение на потребителските цени в сравнение с дефлатора на БВП също се очаква да повлияе на експанзионистичния принос на финансираните на национално равнище първични текущи разходи към цялостната фискална позиция през 2022 г. чрез увеличаване на разходите за публичното потребление на стоки и услуги. Очаква се Португалия до голяма степен да ограничи нарастването на финансираните на национално равнище текущи разходи през 2022 г., тъй като значителният експанзионистичен принос на финансираните на национално равнище текущи разходи през 2022 г. се дължи главно на мерките за справяне с икономическото и социалното въздействие на увеличението на цените на енергията, както и на разходите за предоставяне на временна закрила на разселените лица от Украйна.
- (19) В прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда фискалната позиция през 2023 г. да бъде 0,0 % от БВП, при условие че политиката остане непроменена ⁽¹⁸⁾. Очаква се през 2023 г. Португалия да продължи да използва безвъзмездните средства по Механизма за възстановяване и устойчивост, за да финансира допълнителни инвестиции в подкрепа на възстановяването. Положителният принос към икономическата активност на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза, се прогнозира да нарасне с 0,2 процентни пункта от БВП в сравнение с 2022 г. Предвижда се финансираните на национално равнище инвестиции да осигурят експанзионистичен принос към фискалната позиция от 0,3 процентни

⁽¹⁴⁾ Числата представляват равнището на годишните бюджетни разходи за мерките, предприети от есента на 2021 г. насам, включително текущите приходи и разходи, както и когато е уместно, мерките за капиталови разходи.

⁽¹⁵⁾ Очаква се общият брой на лицата, разселени от Украйна в Съюза, постепенно да достигне 6 милиона до края на 2022 г., като тяхното географско разпределение се изчислява въз основа на големината на установилата се диаспора, относителното население на приемащата държава членка и актуалното разпределение на разселените лица от Украйна в целия Съюз към март 2022 г. За бюджетните разходи на човек оценките се основават на модела за микросимулация Eufomod на Съвместния изследователски център на Комисията, като се вземат предвид както паричните преводи, които хората могат да имат право да получават, така и обезщетенията в натура, като например образование и здравеопазване.

⁽¹⁶⁾ Отрицателният знак на показателя съответства на превишение на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за експанзионистична фискална политика.

⁽¹⁷⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат експанзионистичен принос от 0,2 процентни пункта от БВП.

⁽¹⁸⁾ Положителният знак на показателя съответства на недостиг на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за рестриктивна фискална политика.

пункта от БВП през 2023 г.⁽¹⁹⁾ Същевременно ръстът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (без новите мерки по отношение на приходите) през 2023 г. се очаква да доведе до рестриктивен принос в размер на 0,7 процентни пункта към цялостната фискална позиция. Това включва въздействието от постепенното премахване на мерките спрямо повишените цени на енергията (0,6 % от БВП). Същевременно по-голямото увеличение на потребителските цени в сравнение с дефлатора на БВП през 2022 г. се предвижда да повлияе на приноса на финансираните на национално равнище първични текущи разходи към цялостната фискална позиция през 2023 г. чрез увеличаване на разходите за пенсии и социални обезщетения в резултат на индексирания.

- (20) В програмата за стабилност за 2022 г. се очаква дефицитът по консолидирания държавен бюджет постепенно да намалее до 0,3 % от БВП през 2024 г. и до достигне балансирана позиция през 2025 г. Ето защо се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет да остане под 3,0 % от БВП през периода на програмата. Съгласно програмата за стабилност за 2022 г. съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да намалее през 2025 г., по-конкретно с намаление до 109,8 % през 2024 г., като продължи да спада до 105,9 % през 2025 г. Съгласно анализа на Комисията рисковете за устойчивостта на дълга изглеждат високи в средносрочен план.
- (21) По-благоприятната за растежа структура на публичните финанси, по отношение както на приходите, така и на разходите на публичния бюджет, би подпомогнала дългосрочната фискална устойчивост на Португалия, би подобрила бизнес средата и би допринесла за приобщаване възстановяване. Що се отнася до данъчната система на Португалия, има данни⁽²⁰⁾, че системата за данъчни облекчения на страната е доста тромава и недостатъчно прозрачна (бяха установени повече от 500 данъчни облекчения, разпръснати в повече от 60 правни текста) и че за икономическата ефективност на данъчните разходи би било от полза, ако тя бъде последователно наблюдавана и оценявана. Освен това структурата на ставките на корпоративния подоходен данък се усложнява от държавни и общински допълнителни такси, което създава усложнения за данъкоплатците и допълнителна тежест за данъчната администрация. Преките данъци, удържани при източника, често са твърде високи, което води до значителни искания за възстановяване през следващата година. Периодичните разходи за събиране на данъци са относително високи (през 2019 г. са били с около 20 % по-високи от средните за ЕС-27), а инвестициите на данъчната администрация в информационни и комуникационни технологии са ниски в сравнение със средните за Съюза (с размер 5,7 % от оперативните разходи на данъчната администрация през 2019 г., те са били близо половината от средните за ЕС-27). В този контекст повишаването на ефективността на администрациите по приходите би спомогнало за намаляване на времето за плащане на данъци в Португалия и на размера на просрочените данъчни задължения (с размер 37,1 % от общите нетни приходи в края на 2019 г. те са сред най-високите в Съюза). Що се отнася до системата за социална закрила на Португалия, ефективността на социалните трансфери за намаляване на бедността и неравенството е под средната за Съюза. По-специално адекватността на минималния доход е ниска — 37,5 % от прага на бедността (58,9 % за Съюза). Същевременно множество социални помощи изглеждат обслужват сходни цели, което също води до усложняване. Произтичащата от това разпокъсаност на системата за социална закрила води до относително ниска степен на усвояване и липса на ефективно съсредоточаване върху най-нуждаещите се, като така възпрепятства покритието и, в крайна сметка, адекватността на социалните обезщетения. В този контекст изпълнението на националната стратегия за борба с бедността е особено важно.
- (22) В съответствие с член 19, параграф 3, буква б) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.2 от приложение V към същия регламент планът за възстановяване и устойчивост включва широк набор от взаимно подсилващи се реформи и инвестиции с примерен график за изпълнението, който да приключи до 31 август 2026 г. Те спомагат за преодоляването на всички или на значителна част от икономическите и социалните предизвикателства, очертани в специфичните за държавата препоръки, отправени от Съвета до Португалия в рамките на европейския семестър през 2019 г. и 2020 г., в допълнение към всички специфични за държавата препоръки, отправени до датата на приемане на плана за възстановяване и устойчивост. По-специално планът за възстановяване и устойчивост насърчава инвестициите за екологичния и цифровия преход. Подобряването на качеството на публичните финанси и финансовата устойчивост на държавните предприятия е от основно значение за плана. Планът е амбициозен по отношение на засилването на устойчивостта на здравната система и подобряването на достъпа до качествени здравни и дългосрочни грижи. Планът има за цел да подобри общото равнище на уменията на населението, включително цифровите умения за различни групи от населението, и да укрепи предлагането на професионално образование и обучение. Планът включва значителни инвестиции за подобряване на социалните услуги, включително чрез увеличаване на предлагането на социални жилища на достъпни цени. С плана се въвеждат подходящи мерки за намаляване на сегментацията на пазара на труда и за подкрепа на качествена заетост и създаването и запазването на работни места. Планът по-специално има за цел да подкрепи използването на цифрови технологии от гражданите и предприятията. Друг важен аспект на плана е, че с него се въвеждат мерки за насърчаване на достъпа до финансиране, по-специално за малките и средните предприятия, и за поощряване на частните и публичните инвестиции за икономическото възстановяване на страната. С плана се определят значителни реформи и инвестиции за насърчаване на инвестициите в научни изследвания и иновации и за повишаване на тяхната ефикасност и ефективност. Планът е амбициозен по отношение на справянето с предизвикателствата в контекста на бизнес средата и за подобряване на ефективността на правосъдната система.

⁽¹⁹⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат експанзионистичен принос от 0,2 процентни пункта от БВП.

⁽²⁰⁾ „Tax benefits in Portugal — concept, methodology and practice“ („Данъчните облекчения в Португалия — концепция, методика и практика“), Работна група по данъчните облекчения, май 2019 г.

- (23) Изпълнението на плана за възстановяване и устойчивост на Португалия се очаква да допринесе за постигането на по-нататъшен напредък в екологичния и цифровия преход. Мерките в подкрепа на целите в областта на климата на Португалия представляват 37,9 % от общия размер на отпуснатите по плана за възстановяване и устойчивост средства, докато мерките в подкрепа на целите в областта на цифровите технологии възлизат на 22,1 % от общия размер на отпуснатите по плана за възстановяване и устойчивост средства. Пълното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост в съответствие със съответните ключови етапи и цели ще помогне на Португалия да се възстанови бързо от последиците от кризата с COVID-19, като същевременно укрепи своята устойчивост. Системното участие на социалните партньори и други съответни заинтересовани страни продължава да бъде важно за успешното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост, както и на други икономически политики и политики в областта на заетостта, които излизат извън рамките на плана за възстановяване и устойчивост, за да се гарантира широка ангажираност с цялостната програма на политиката.
- (24) Португалия представи споразумението за партньорство, предвидено в Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²¹⁾, на 4 май 2022 г., а останалите програми в областта на политиката на сближаване, предвидени в същия регламент, бяха представени на 4 юни 2022 г. В съответствие с Регламент (ЕС) 2021/1060 Португалия трябва да вземе предвид съответните специфични за нея препоръки при програмирането на фондовете на политиката на сближаване за периода 2021–2027 г. Това е предварително условие за подобряване на ефективността и максимално увеличаване на добавената стойност на финансовата подкрепа, която ще бъде получена от фондовете на политиката на сближаване, като същевременно се насърчават координация, взаимно допълване и съгласуваност между тези фондове на политиката на сближаване и други инструменти и фондове на Съюза. Успешното прилагане на Механизма за възстановяване и устойчивост и програмите по линия на политиката на сближаване зависи и от премахването на пречките пред инвестициите в подкрепа на екологичния и цифровия преход и балансираното териториално развитие.
- (25) Освен икономическите и социалните предизвикателства, разгледани в плана за възстановяване и устойчивост, Португалия е изправена пред редица допълнителни предизвикателства, свързани с кръговата икономика. По-специално Португалия е далеч под средната за Съюза стойност по отношение на показателите за управление на отпадъците. Средният процент на рециклиране в общините е нисък и намалява, като се наблюдават регионални различия. Португалия не изпълни целта на Съюза за рециклиране на 50 % от битовите отпадъци до 2020 г. Общият процент на рециклиране беше 29 % през 2019 г. и 26,5 % през 2020 г. (предварителни данни) при средна стойност за Съюза от 48 %. Постигането на целите на Съюза за следващото десетилетие, включително постигането на 55 % рециклиране на битовите отпадъци до 2025 г., ще изисква значителни усилия. Необходими са подобрения, за да се увеличат предотвратяването, свеждането до минимум, сортирането, повторното използване и рециклирането на отпадъците, при което отпадъците се отклоняват от депата или инсталациите за изгаряне, както и за да се модернизира съоръженията за рециклиране и третиране на отпадъците. Увеличаването на таксите за депониране и изгаряне, въвеждането на данък върху остатъчните отпадъци и увеличаването на таксите за общините, които не успяват да постигнат целите за рециклиране, са добри примери за това как по-добре да се постигнат тези цели. Освен това разширяването на разделното събиране на отпадъци и по-нататъшното развитие на системите „плащаш повече, ако изхвърляш повече“ биха могли да ускорят процеса.
- (26) В отговор на мандата, възложен от държавните и правителствените ръководители на Съюза във Версайската декларация, предложението на Комисията за план REPowerEU има за цел постепенно да бъде премахната зависимостта на Съюза от вноса на изкопаеми горива от Русия във възможния най-кратък срок. За тази цел в диалог с държавите членки Комисията се стреми да определи най-подходящите проекти, инвестиции и реформи на национално и регионално равнище и на равнището на Съюза. Целта на тези мерки е да се намали цялостната зависимост от изкопаеми горива и да се замени вносът на изкопаеми горива от Русия.
- (27) Португалия има висок дял на възобновяемите енергийни източници (една трета от нейния енергиен микс) и не е силно зависима от руските изкопаеми горива. По данни от 2020 г. обаче нефтът и газът (предимно втечен природен газ (ВПП) все още представляват две трети от доставките на първична енергия — съответно 42 % и 24 %. Въглищата бяха извадени от производството на електроенергия през 2021 г., но потреблението на газ нарасна бързо през последните години, отчасти поради по-ниската наличност на водноелектрическа енергия, дължаща се на суши. При 10 % на Русия от вноса на газ Португалия има коефициент на зависимост доста под средната стойност за ЕС от 44 %, което се дължи на това, че разчита във висока степен на ВПП и изобщо не внася нефт и въглища от Русия ⁽²²⁾. Независимо от това, Португалия внася 100 % от своите изкопаеми горива. Намаляването на цялостната зависимост от вноса чрез повишаване на амбициите на Съюза в областта на климата, с акцент върху по-достъпна, сигурна и устойчива енергия, ще изисква по-нататъшно използване на потенциала на Португалия за слънчева и вятърна енергия, особено на енергия от разположени в морето инсталации, по-специално чрез рационализиране на процедурите за издаване на разрешения и укрепване на административния капацитет. Модернизирането на мрежите

⁽²¹⁾ Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 159).

⁽²²⁾ Евростат (2020 г.), дял на руския внос спрямо общия внос на природен газ, суров нефт и антрацитни въглища. За средните стойности за ЕС-27 общият внос се основава на вноса извън ЕС-27. За Португалия общият внос включва търговията в рамките на ЕС. Суровият нефт не включва рафинираните нефтопродукти.

за пренос и разпределение на електроенергия, включително с технологии за постоянен ток, както и създаването на условия за инвестиции в съхранението на електроенергия и водород от възобновяеми източници със съответния допълнителен капацитет за производство на енергия от възобновяеми източници, би дало възможност за осигуряване на гъвкаво и бързо реагиращо енергийно снабдяване, което е от решаващо значение за управлението на системата с висок дял на възобновяеми енергийни източници. Ниското равнище на междусистемна електроенергийна свързаност с Испания (и в крайна сметка с Франция) също представлява предизвикателство за устойчивостта на електроенергийната система на Португалия и Съюза. Допълнителните трансгранични междусистемни връзки биха могли да подпомогнат по-голямата интеграция на капацитета за производство на енергия от възобновяеми източници на Иберийския полуостров в единния енергиен пазар, включително газовата инфраструктура, подготвена за водород, тъй като тя би могла да допринесе за диверсифициране на доставките на газ на вътрешния пазар и да спомогне за оползотворяването на дългосрочния потенциал за водород от възобновяеми източници.

За да се подобри енергийната ефективност на сградите, подходящите схеми за финансиране, кампаниите за повишаване на осведомеността и развитието на „зелени“ умения биха повишили значително ефикасността на инвестиционните усилия. Освен това е необходимо допълнително декарбонизиране на транспортния сектор, включително чрез ускоряване на разгръщането на инфраструктура за зареждане с електроенергия и постигане на напредък по ключови проекти в областта на железопътния, велосипедния и обществен транспорт. За постигането на съответствие с целите „Подготвени за цел 55“ в Португалия ще е необходима още по-голяма амбиция по отношение на намаляването на емисиите на парникови газове, увеличаването на енергията от възобновяеми източници и повишаването на енергийната ефективност.

- (28) Въпреки че ускоряването на прехода към неутралност по отношение на климата и премахването на изкопаемите горива ще доведе до значителни разходи за реструктуриране в няколко сектора, Португалия може да използва Механизма за справедлив преход в контекста на политиката на сближаване, за да смекчи социално-икономическото въздействие на прехода в най-засегнатите региони. Освен това Португалия може да използва Европейския социален фонд плюс, създаден с Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета⁽²³⁾, за да подобри възможностите за заетост и да засили социалното сближаване.
- (29) С оглед на оценката на Комисията Съветът разгледа програмата за стабилност за 2022 г., като становището⁽²⁴⁾ му е изразено в препоръка 1.
- (30) С оглед на тясната взаимовръзваност между икономиките на държавите членки от еврозоната и колективния им принос за функционирането на Икономическия и паричен съюз Съветът препоръчва на държавите членки от еврозоната да предприемат действия, включително чрез своите планове за възстановяване и устойчивост, за да изпълнят препоръките, съдържащи се в препоръката от 2022 г. относно икономическата политика на еврозоната. За Португалия това е отразено по-специално в препоръки 1 и 2.
- (31) С оглед на задълбочения преглед и оценката, направени от Комисията, Съветът разгледа националната програма за реформи за 2022 г. и програмата за стабилност за 2022 г. Неговите препоръки съгласно член 6 от Регламент (ЕС) № 1176/2011 са отразени по-специално в препоръки 1, 2 и 4. Препоръки 1 и 2 ще допринесат и за изпълнението на препоръката от 2022 г. относно еврозоната, и по-специално на първата и четвъртата препоръка относно еврозоната. Фискалните политики, посочени в препоръка 1, спомагат, наред с друго, за преодоляването на дисбалансите, свързани с големия държавен дълг в контекста на нисък ръст на производителността. Политиките, посочени в препоръка 2, спомагат, наред с другото, за намаляването на държавния, частния и външния дълг, тъй като пълното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост ще подкрепи растежа, като същевременно ще укрепи устойчивостта на икономиката. Политиките, посочени в препоръка 4, спомагат, наред с друго, за преодоляване на уязвимостите, свързани с високия външен дълг в дългосрочен план,

ПРЕПОРЪЧВА на Португалия да предприеме следните действия през 2022 г. и 2023 г.:

1. Да гарантира, че през 2023 г. фискалната политика ще е разумна, по-специално като ограничи нарастването на финансираните на национално равнище първични текущи разходи под средносрочния потенциален растеж на производството, като вземе предвид продължавашата временна и целенасочена подкрепа за домакинствата и предприятията, които са най-уязвими по отношение на покачването на цените на енергията, както и във връзка с хората, бягащи от Украйна. Да има готовност да адаптира текущите разходи към променящата се ситуация. Да увеличи публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход, както и за енергийната сигурност, като се вземе предвид инициативата REPowerEU, включително чрез използване на Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза. Да провежда, за периода след 2023 г., фискална политика, насочена към постигането на разумни средносрочни фискални позиции и осигуряването на надеждно и постепенно намаляване на дълга и фискална устойчивост в средносрочен план чрез постепенна консолидация, инвестиции и реформи. Да подобри ефективността и адекватността на данъчната система и системата за социална закрила, по-специално чрез опростяване на двете рамки, засилване на ефективността на съответните им администрации и намаляване на свързаната с тях административна тежест.

⁽²³⁾ Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за създаване на Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+) и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1296/2013 (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 21).

⁽²⁴⁾ Съгласно член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1466/97.

2. Да продължи да изпълнява своя план за възстановяване и устойчивост в съответствие с ключовите етапи и целите, включени в Решението за изпълнение на Съвета от 13 юли 2021 г. Да приключи бързо преговорите с Комисията по програмните документи в областта на политиката на сближаване за периода 2021—2027 г., за да започне да ги изпълнява.
3. Да подобри условията за преход към кръгова икономика, по-специално чрез увеличаване на предотвратяването, рециклирането и повторната употреба на отпадъците с цел отклоняване на отпадъците от депата за отпадъци и инсталациите за изгаряне на отпадъци.
4. Да намали цялостната зависимост от изкопаеми горива, включително в транспортния сектор. Да ускори внедряването на възобновяеми енергийни източници чрез модернизиране на електропреносните и разпределителните мрежи, създаване на условия за инвестиции в съхранението на електроенергия и рационализиране на процедурите за издаване на разрешения, за да се даде възможност за по-нататъшно развитие на производството на вятърна енергия, особено на енергия от разположени в морето инсталации, и на производството на слънчева електроенергия, както и на водород от възобновяеми източници. Да укрепи рамката за стимулиране на инвестициите в енергийна ефективност на сградите. Да увеличи енергийните междусистемни връзки.

Съставено в Брюксел на 12 юли 2022 година.

За Съвета
Председател
Z. STANJURA

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА**от 12 юли 2022 година****относно националната програма за реформи на Румъния за 2022 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за конвергенция на Румъния за 2022 г.**

(2022/C 334/23)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121, параграф 2 и член 148, параграф 4 от него,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики ⁽¹⁾, и по-специално член 9, параграф 2 от него,

като взе предвид Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 г. относно предотвратяването и коригирането на макроикономическите дисбаланси ⁽²⁾, и по-специално член 6, параграф 1 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

като взе предвид заключенията на Европейския съвет,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта,

като взе предвид становището на Икономическия и финансов комитет,

като взе предвид становището на Комитета за социална закрила,

като взе предвид становището на Комитета за икономическа политика,

като има предвид, че:

- (1) Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁾, с който бе създаден Механизъм за възстановяване и устойчивост, влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По Механизма за възстановяване и устойчивост се предоставя финансова подкрепа за осъществяването на реформи и инвестиции, водещи до фискален стимул, финансиран от Съюза. Той допринася за икономическото възстановяване и за осъществяването на устойчиви и увеличаващи растежа реформи и инвестиции, по-специално за насърчаването на екологичния и цифровия преход, като същевременно укрепва устойчивостта и потенциалния растеж на икономиките на държавите членки. Той спомага също за укрепване на устойчивите публични финанси и за стимулиране на растежа и създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план. Максималното финансово участие за държава членка в рамките на Механизма за възстановяване и устойчивост ще бъде актуализирано през юни 2022 г. в съответствие с член 11, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241.
- (2) На 24 ноември 2021 г. Комисията прие годишния обзор на устойчивия растеж, с което постави началото на европейския семестър за координация на икономическите политики за 2022 г. Тя надлежно взе предвид Социалния ангажимент от Порто, подписан на 7 май 2021 г., за по-нататъшно прилагане на Европейския стълб на социалните права, провъзгласен от Европейския парламент, Съвета и Комисията на 17 ноември 2017 г. На 25 март 2022 г. Европейският съвет одобри приоритетите на годишния обзор на устойчивия растеж за 2022 г. На 24 ноември 2021 г. въз основа на Регламент (ЕС) № 1176/2011 Комисията прие и доклада за механизма за предупреждение, в който Румъния бе посочена като една от държавите членки, за които ще се извърши задълбочен преглед. На същата дата Комисията също прие предложение за съвместния доклад за заетостта за 2022 г., в който се анализира прилагането на насоките за заетостта и принципите на Европейския стълб на социалните права. Съветът прие съвместния доклад за заетостта на 14 март 2022 г.

⁽¹⁾ ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

⁽²⁾ ОВ L 306, 23.11.2011 г., стр. 25.

⁽³⁾ Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

- (3) След световната пандемия нахлуването на Русия в Украйна значително промени геополитическия и икономическия контекст. Последниците от нахлуването върху икономиките на държавите членки бяха усетени, наред с другото, чрез по-високите цени на енергията, храните и суровините и по-слабите перспективи за растеж. По-високите цени на енергията са особено тежки за най-уязвимите домакинства, изпитващи енергийна бедност или изложени на риск от енергийна бедност, както и за дружествата, които са най-уязвими спрямо растежа на цените на енергията. В Съюза се наблюдава и безпрецедентен приток на хора, бягащи от Украйна. Икономическите последици от агресивната война на Русия засегнаха държавите членки асиметрично. В този контекст на 4 март 2022 г. за първи път бе задействана Директива 2001/55/ЕО на Съвета⁽⁴⁾ чрез Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета⁽⁵⁾, с която на разселените лица от Украйна беше предоставено правото на законно пребиваване в Съюза, както и достъп до образование и обучение, пазара на труда, здравеопазване, жилищно настаняване и социално подпомагане. Извънредна подкрепа се предоставя на Румъния в рамките на инициативата „Действия по линия на сближаването за бежанците в Европа“ (CARE) и чрез допълнително предварително финансиране по програмата „Помощ за възстановяване в полза на сближаването и териториите на Европа“ (REACT-EU), за да се отговори спешно на нуждите от прием и интеграция на хората, бягащи от Украйна.
- (4) Като се има предвид бързо променящата се икономическа и геополитическа ситуация, през 2022 г. европейският семестър възобновява широкообхватната си координация на икономическите политики и политиките по заетостта, като същевременно се усъвършенства в съответствие с изискванията за изпълнение на Механизма за възстановяване и устойчивост, както е посочено в годишния обзор на устойчивия растеж за 2022 г. Изпълнението на приетите планове за възстановяване и устойчивост е от съществено значение за постигането на приоритетите на политиката в рамките на европейския семестър, тъй като плановете обхващат всички или значителна част от съответните специфични за всяка държава препоръки, отправени през циклите на европейския семестър за 2019 г. и 2020 г. Специфичните за всяка държава препоръки за 2019 г. и 2020 г. продължават да бъдат също толкова важни и за плановете за възстановяване и устойчивост, които са преразгледани, актуализирани или изменени в съответствие с членове 14, 18 и 21 от Регламент (ЕС) 2021/241, в допълнение към всички останали специфични за всяка държава препоръки, отправени до датата, на която са представени тези преразгледани, актуализирани или изменени планове.
- (5) Общата клауза за дерогация в Пакта за стабилност и растеж действа от март 2020 г. В съобщението си от 3 март 2021 г., озаглавено „Една година от началото на пандемията от COVID-19: ответни мерки на фискалната политика“, Комисията изрази становище, че решението за дезактивиране или продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация следва да се основава на цялостна оценка на състоянието на икономиката, като равнището на икономическата активност в Съюза или еврозоната се сравнява с равнищата отпреди кризата (края на 2019 г.) като ключов количествен критерий. Повишената несигурност и силните рискове от влошаване на икономическите перспективи в контекста на войната в Европа, безпрецедентното покачване на цените на енергията и продължаващите смущения във веригата на доставки оправдават удължаването на срока на действие на общата клауза за дерогация в Пакта за стабилност и растеж до 2023 г.
- (6) На 2 март 2022 г. Комисията прие съобщение, в което се предоставят общи насоки за фискалната политика през 2023 г. („фискалните насоки“), целящи да се подпомогне изготвянето на програмите за стабилност и конвергенция на държавите членки и по този начин да се засили координацията на политиките. Комисията отбеляза, че въз основа на макроикономическите перспективи от зимната прогноза от 2022 г. преминаването от съвкупна подкрепяща фискална позиция през 2020–2022 г. към до голяма степен неутрална съвкупна фискална позиция, при запазване на готовността да се реагира на променящата се икономическа ситуация, изглежда подходящо през 2023 г. Комисията обяви, че фискалните препоръки за 2023 г. следва да продължат да бъдат диференцирани между отделните държави членки и да вземат предвид възможното разпространение на ефекти между отделните държави. Комисията прикани държавите членки да отразят насоките в своите програми за стабилност и конвергенция. Комисията пое ангажимент да следи отблизо икономическото развитие и при необходимост ще коригира своите насоки на политиката най-късно с пролетния пакет за европейския семестър от края на май 2022 г.

⁽⁴⁾ Директива 2001/55/ЕО на Съвета от 20 юли 2001 г. относно минималните стандарти за предоставяне на временна закрила в случай на масово навлизане на разселени лица и за мерките за поддръжане на баланса между държавите членки в полагането на усилия за прием на такива лица и понасяне на последиците от този прием (ОВ L 212, 7.8.2001 г., стр. 12).

⁽⁵⁾ Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета от 4 март 2022 г. за установяване на съществуването на масово навлизане на разселени лица от Украйна по смисъла на член 5 от Директива 2001/55/ЕО и за въвеждане на временна закрила (ОВ L 71, 4.3.2022 г., стр. 1).

- (7) По отношение на фискалните насоки фискалните препоръки за 2023 г. отчитат влошените икономически перспективи, повишената несигурност и допълнителните рискове от влошаване, както и по-високата инфлация в сравнение със зимната прогноза от 2022 г. на Комисията. На фона на тези съображения фискалните мерки трябва да доведат до увеличение на публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход и енергийната сигурност и до поддържане на популателната способност на най-уязвимите домакинства, така че да се смекчи въздействието на покачането на цените на енергията и да се спомогне за ограничаване на инфлационния натиск от вторични ефекти чрез целенасочени и временни мерки. Фискалната политика трябва да остане гъвкава, за да се адаптира към бързо променящите се обстоятелства, включително предизвикателствата, произтичащи от агресивната война на Русия срещу Украйна по отношение на отбраната и сигурността, и да бъде диференцирана в отделните държави членки в зависимост от тяхното фискално и икономическо положение, включително по отношение на излагането им на кризата и притока на разселени лица от Украйна.
- (8) На 31 май 2021 г. Румъния представи на Комисията своя национален план за възстановяване и устойчивост в съответствие с член 18, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/241. Съгласно член 19 от Регламент (ЕС) 2021/241 Комисията оцени целесъобразността, ефективността, ефикасността и съгласуваността на плана за възстановяване и устойчивост в съответствие с насоките за оценка, съдържащи се в приложение V към посочения регламент. На 3 ноември 2021 г. Съветът прие своето решение за изпълнение за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Румъния ⁽⁶⁾. Отпускането на трансовете зависи от приемането на решение на Комисията в съответствие с член 24, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2021/241, гласящо, че Румъния е изпълнила задоволително съответните ключови етапи и цели, определени в решението за изпълнение на Съвета. Задоволителното изпълнение предполага, че постигането на предходните ключови етапи и цели е запазено.
- (9) На 12 май 2022 г. Румъния представи своята национална програма за реформи за 2022 г., а на 4 май 2022 г. — своята програма за конвергенция за 2022 г., което е след крайния срок, определен в член 8 от Регламент (ЕО) № 1466/97. Двете програми бяха оценени заедно, за да бъдат отчетени взаимовръзките между тях. В съответствие с член 27 от Регламент (ЕС) 2021/241 националната програма за реформи за 2022 г. отразява също шестмесечното докладване на Румъния относно напредъка, постигнат при изпълнението на нейния план за възстановяване и устойчивост.
- (10) На 23 май 2022 г. Комисията публикува доклада за Румъния за 2022 г. В него беше оценен напредъкът на Румъния в изпълнението на съответните специфични за държавата препоръки, приети от Съвета през 2019 г., 2020 г. и 2021 г., и беше направен преглед на изпълнението от Румъния на плана за възстановяване и устойчивост въз основа на набора от показатели за възстановяване и устойчивост. Въз основа на този анализ в доклада за държавата бяха посочени пропуски по отношение на предизвикателствата, които не са разгледани или са само частично разгледани в плана за възстановяване и устойчивост, както и по отношение на новите и нововъзникващите предизвикателства, включително породените от руското нахлуване в Украйна. В него бяха оценени също напредъкът на Румъния при прилагането на Европейския съгълб на социалните права и постигането на водещите цели на Съюза в областта на заетостта, уменията и намаляването на бедността, както и напредъкът в постигането на целите на ООН за устойчиво развитие.
- (11) Комисията извърши задълбочен преглед по член 5 от Регламент (ЕС) № 1176/2011 за Румъния и публикува резултатите от него на 23 май 2022 г. Комисията стигна до заключението, че в Румъния са налице макроикономически дисбаланси. По-специално слабостите са свързани с външните сметки, свързани с големи фискални дефицити, и с отново възникващи проблеми с конкурентоспособността.
- (12) На 3 април 2020 г. Съветът прие Решение (ЕС) 2020/509 ⁽⁷⁾ относно наличието на прекомерен дефицит в Румъния поради неспазване на критерия за дефицит през 2019 г. На 3 април 2020 г. Съветът отправи и препоръка ⁽⁸⁾ за преодоляване на прекомерния бюджетен дефицит в Румъния най-късно до 2022 г. С оглед на сериозното свиване на икономическата активност поради пандемията от COVID-19 и на свързаната с това необходимост от фискални политики в подкрепа на възстановяването през 2021 г. и 2022 г., на 18 юни 2021 г. Съветът отправи нова препоръка към Румъния ⁽⁹⁾ да прекрати положението на прекомерен дефицит най-късно до 2024 г. Румъния следва да постигне целеви номинален дефицит по консолидирания държавен бюджет от 8,0 % от БВП през 2021 г., 6,2 % от БВП през 2022 г., 4,4 % от БВП през 2023 г. и 2,9 % от БВП през 2024 г., което съответства на номинален темп на растеж на нетните първични държавни разходи от 3,4 % през 2021 г., 1,3 % през 2022 г., 0,9 % през 2023 г. и 0,0 % през 2024 г. Това съответства на годишна структурна корекция в размер на 0,7 % от БВП през 2021 г., 1,8 % от БВП през 2022 г., 1,7 % от БВП през 2023 г. и 1,5 % от БВП през 2024 г. Процедурата временно е преустановена от есента на 2021 г. след оценка на ефективните действия от страна на Комисията.

⁽⁶⁾ ST 12319/21; ST12319/21 ADD1.

⁽⁷⁾ Решение (ЕС) 2020/509 на Съвета от 3 април 2020 г. относно наличието на прекомерен дефицит в Румъния (ОВ L 110, 8.4.2020 г., стр. 58).

⁽⁸⁾ Препоръка на Съвета от 3 април 2020 г. за преодоляване на прекомерния бюджетен дефицит в Румъния (ОВ C 116, 8.4.2020 г., стр. 1).

⁽⁹⁾ Препоръка на Съвета от 18 юни 2021 г., съдържаща становище на Съвета относно програмата за конвергенция за 2021 г. на Румъния (ОВ C 304, 29.7.2021 г., стр. 107).

- (13) През 2021 г. съгласно данните, потвърдени от Евростат, дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Румъния беше 7,1 % от БВП, а консолидираният държавен дълг нарасна от 47,2 % от БВП през 2020 г. на 48,8 % от БВП. Това е в съответствие с целта за номиналния дефицит за 2021 г., препоръчана от Съвета. Корекцията на структурното салдо за 2021 г. е 1,5 процентни пункта от БВП, което е над препоръчаните 0,7 процентни пункта.
- (14) Макроикономическият сценарий в основата на бюджетните прогнози в програмата за конвергенция за 2022 г. е реалистичен през 2022 г. и оптимистичен след това. Правителството предвижда реалният БВП да нарасне с 2,9 % през 2022 г. и с 4,4 % през 2023 г. За сравнение в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда по-нисък растеж на реалния БВП от 2,6 % през 2022 г. и 3,6 % през 2023 г. Разликите се дължат главно на високата инфлация, засягаща покупателната способност на домакинствата, на въздействието на евентуално понататъшно влошаване на доверието в резултат на международната среда върху потреблението и инвестициите, както и на отрицателния принос на нетния износ, тъй като се очаква цените на енергийните суровини да продължат да нарастват. В своята програма за конвергенция за 2022 г. правителството очаква номиналният дефицит да намалее до 6,2 % от БВП през 2022 г. и до 4,4 % през 2023 г. Намалението през 2022 г. отразява главно силния растеж на номиналния БВП, очакваното повишаване на ефективността на събирането на данъци, замразяването на по-голямата част от заплатите в публичния сектор и плана за задържане на увеличението на разходите за стоки и услуги, социално подпомагане и други трансфери под темпа на растеж на номиналния БВП. Съгласно програмата за конвергенция за 2022 г. съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да се увеличи до 49,4 % през 2022 г. и до 49,7 % през 2023 г. Въз основа на мерките на политиката, известни към крайната дата за изготвяне на прогнозата, в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда бюджетен дефицит за 2022 г. и 2023 г. в размер съответно на 7,5 % от БВП и 6,3 % от БВП. Това е по-високо от дефицита, предвиден в програмата за конвергенция за 2022 г., главно поради очакваните по-високи социални и лихвени разходи, по-високия очакван нетен ефект от мерките за справяне с покачването на цените на енергията, по-предпазливото допускане относно очакваните печалби при събирането на данъци и липсата на конкретни консолидационни мерки по отношение на разходите в програмата за конвергенция за 2022 г. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда по-високо съотношение на консолидирания държавен дълг към БВП от 50,9 % през 2022 г. и 52,6 % през 2023 г. Разликата се дължи главно на по-големите прогнозни дефицити. Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. средносрочният (10-годишен среден) потенциален растеж на производството се оценява на 3,6 %. Тази прогноза не включва обаче въздействието на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и могат да стимулират потенциалния растеж на Румъния.
- (15) През 2022 г. правителството постепенно премахва по-голямата част от мерките, предприети в отговор на кризата, предизвикана от COVID-19, така че се очаква временните извънредни мерки да намалее от 1,1 % от БВП през 2021 г. на 0,2 % от БВП през 2022 г. Държавният дефицит е засегнат от мерките, приети за противодействие на икономическото и социалното въздействие на увеличението на цените на енергията, които според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се оценяват на 0,7 % от БВП през 2022 г. и 0,1 % от БВП през 2023 г. ⁽¹⁰⁾ Тези мерки се състоят главно от горни граници за цените на дребно и на едро в разходната част и данъчно облагане на допълнителните печалби на производителите на енергия в приходната част. Други мерки включват компенсационни схеми за сметките за енергия и газ на домакинствата и МСП и енергийни помощи за уязвимите потребители. Тези мерки бяха обявени за временни. Ако обаче цените на енергията останат високи през 2023 г., някои от тези мерки биха могли да бъдат продължени. Някои от тези мерки не са целенасочени, по-специално общата горна граница на цените на енергията за домакинствата. Бюджетният дефицит е повлиян и от разходите за осигуряване на временна закрила на разселените лица от Украйна, които в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се очаква да бъдат 0,1 % през 2022 г. и през 2023 г. ⁽¹¹⁾, както и от увеличените разходи за отбрана с 0,5 процентни пункта от БВП през 2023 г.
- (16) Прогнозираният номинален дефицит за 2022 г. в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. е с 1,3 процентни пункта от БВП над целта за номиналния дефицит, препоръчана от Съвета, а корекцията на структурното салдо се очаква да бъде -0,2 процентни пункта от БВП през 2022 г. в сравнение с препоръчаните 1,8 процентни пункта. Това изисква внимателен анализ въз основа на целевия показател за разходите. През 2022 г. растежът на нетните първични разходи (коригиран за еднократните мерки и за мерките на фискалната политика по отношение на приходите) се очаква да бъде 9,6 % в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г., което е над препоръчаните 1,3 %. Прогнозираният растеж на съвкупните разходи през 2022 г. се дължи главно на увеличението на социалните разходи, дължащо се на индексацията на пенсиите и предвидените в бюджета социални мерки, както и

⁽¹⁰⁾ Числата представляват равнището на годишните бюджетни разходи за мерките, предприети от есента на 2021 г. насам, включително текущите приходи и разходи, както и когато е уместно, мерките за капиталови разходи.

⁽¹¹⁾ Очаква се общият брой на лицата, разселени от Украйна в Съюза, постепенно да достигне 6 милиона до края на 2022 г., като тяхното географско разпределение се изчислява въз основа на големината на установилата се диаспора, относителното население на приемащата държава членка и актуалното разпределение на разселените лица от Украйна в целия Съюз към март 2022 г. За бюджетните разходи за едно лице оценките се основават на модела за микросимулация EuroMod на Съвместния изследователски център на Комисията, като се вземат предвид както паричните преводи, така и обезщетенията в натура като образование и здравеопазване, на които лицата може да имат право.

на бюджетните разходи за мерките за ограничаване на цените на енергията (без мерките по отношение на приходите) и за справяне с потока от разселени лица от Украйна. Ръстът на разходите за междинно потребление, дължащ се главно на очакваната висока инфлация на потребителските цени, също играе роля, макар и в по-малка степен. Отклонението на ръста на нетните разходи от препоръката на Съвета от 18 юни 2021 г. върви в същата посока като отклонението на корекцията на структурното салдо, макар и с по-голям размер (2,7 процентни пункта от БВП за ръста на нетните разходи в сравнение с 2,0 процентни пункта от БВП за структурното салдо). Разликата може отчасти да се обясни с по-високото съотношение на приходите към БВП, прогнозирано за 2022 г. в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. в сравнение с прогнозата на Комисията от пролетта на 2021 г. (по-високо с 0,9 процентни пункта от БВП), което подобрява структурното салдо, но не засяга целевия показател за разходите. Въз основа на внимателния анализ Румъния е изложена на риск от неспазване на фискалните цели за 2022 г., определени в препоръката на Съвета от 18 юни 2021 г.

- (17) Прогнозираният номинален дефицит за 2023 г. в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. е с 1,9 процентни пункта от БВП над целта за номиналния дефицит, препоръчана от Съвета в препоръката му от 18 юни 2021 г., а корекцията на структурното салдо се очаква да бъде 0,0 процентни пункта от БВП през 2022 г. в сравнение с препоръчаните 1,7 процентни пункта от БВП. Това изисква внимателен анализ въз основа на целевия показател за разходите. През 2023 г. растежът на нетните първични разходи (коригиран за еднократните мерки и за мерките на фискалната политика по отношение на приходите) се очаква да бъде 1,7 % в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г., което е над препоръчаните 0,9 %, поради липсата на конкретни мерки за постигане на целите. Въз основа на внимателния анализ Румъния е изложена на риск от неспазване на фискалните цели за 2023 г., определени в препоръката на Съвета от 18 юни 2021 г. С оглед на риска да не бъдат постигнати препоръчаните фискални цели през 2022 г. и 2023 г., допълнителните бюджетни мерки изглеждат уместни, за да се спази планът за корекции и да се постигне коригиране на прекомерния дефицит до 2024 г.
- (18) В програмата за конвергенция за 2022 г. се очаква дефицитът по консолидирания държавен бюджет постепенно да намалее до 2,9 % от БВП през 2024 г. и до 2,9 % от БВП до 2025 г. Поради това се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет да спадне под 3 % от БВП до 2024 г. Фискалната консолидация е планирана да се осъществи основно в разходната част на бюджета. Не е предоставена обаче информация за предвидените мерки за фискална консолидация. Съгласно програмата за конвергенция за 2022 г. съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да се стабилизира до 2025 г., по-конкретно с намаление до 49,4 % през 2024 г. и до 48,9 % през 2025 г. Съгласно анализа на Комисията рисковете за устойчивостта на дълга изглеждат високи в средносрочен план.
- (19) В съответствие с член 19, параграф 3, буква б) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.2 от приложение V към същия регламент планът за възстановяване и устойчивост включва широк набор от взаимно подсилващи се реформи и инвестиции с примерен график за изпълнение до 31 август 2026 г. Те спомагат за преодоляването на всички или на значителна част от икономическите и социалните предизвикателства, очертани в специфичните за държавата препоръки, отправени от Съвета до Румъния в рамките на европейския семестър през 2019 г. и 2020 г., в допълнение към всички специфични за държавата препоръки, отправени до датата на приемане на плана за възстановяване и устойчивост. По-специално в плана за възстановяване и устойчивост се предвижда пълната цифровизация на данъчната администрация и постепенното премахване на прекомерните данъчни стимули с цел подобряване на качеството и устойчивостта на публичните финанси. Планът за възстановяване и устойчивост също така допринася за гарантиране на устойчивостта и справедливостта на публичната пенсионна система. Очаква се реформите в здравеопазването, придружени от инвестиции в цифровизацията, да подобрят достъпа, разходната ефективност и устойчивостта на здравеопазването. Очаква се основаното на факти вземане на решения, дългосрочното планиране и обществените консултации, както и мерките, насочени към подобряване на процеса на възлагане на обществени поръчки, да допринесат за подобряване на качеството и ефективността на публичната администрация, което ще доведе до по-добро усвояване на средствата от Съюза. Чрез укрепване на независимостта и повишаване на ефективността на съдебната система, подобряване на достъпа до правосъдие и засилване на борбата с корупцията, планът за възстановяване и устойчивост има за цел да се разгледат значими въпроси, свързани с принципите на правовата държава в Румъния, в съответствие със съответната съдебна практика на Съда на Европейския съюз и като се вземат предвид препоръките, направени в докладите по механизма за сътрудничество и проверка, докладите на Групата държави срещу корупцията (GRECO), становищата на Венецианската комисия и докладите относно върховенството на закона. Ключовите реформи за определяне на минималната работна заплата и минималния доход за приобщаване, за укрепване на корпоративното управление на държавните предприятия и за социален диалог също са насочени към изпълнението на дългогодишни специфични за държавата препоръки.

С плана за възстановяване и устойчивост също така се създава единна, приобщаваща и качествена система за образование и грижи в ранна детска възраст, придружена от инвестиции в грижи за деца. С плана за възстановяване и устойчивост се насърчават устойчивите и цифровите инвестиции и се подкрепят научноизследователските и развойните дейности. Ключовите реформи и инвестиции в декарбонизацията, създаването на правителствен облак и внедряването на електронната карта за самоличност допринасят за подпомагане на екологичния и цифровия преход.

- (20) Изпълнението на плана за възстановяване и устойчивост на Румъния се очаква да допринесе за постигането на по-нататъшен напредък в екологичния и цифровия преход. Мерките в подкрепа на целите в областта на климата на Румъния представляват 41 % от общия размер на отпуснатите по плана за възстановяване и устойчивост средства, докато мерките в подкрепа на целите в областта на цифровите технологии възлизат на 21 % от общия размер на отпуснатите по плана за възстановяване и устойчивост средства. Пълното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост в съответствие със съответните ключови етапи и цели ще помогне на Румъния да се възстанови бързо от последиците от кризата с COVID-19, като същевременно укрепи своята устойчивост. Системното участие на социалните партньори и други съответни заинтересовани страни продължава да бъде важно за успешното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост, както и на други икономически политики и политики в областта на заетостта, които излизат извън рамките на плана за възстановяване и устойчивост, за да се гарантира широка ангажираност с цялостната програма на политиката.
- (21) Румъния представи програмните документи в областта на политиката на сближаване на 14 април 2022 г. за споразумението за партньорство, предвидено в Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹²⁾, а на 6 май 2022 г. — за първата си програма. В съответствие с Регламент (ЕС) 2021/1060 Румъния трябва да вземе предвид съответните специфични за нея препоръки при програмирането на фондовете на политиката на сближаване за периода 2021–2027 г. Това е предварително условие за подобряване на ефективността и максимално увеличаване на добавената стойност на финансовата подкрепа, която ще бъде получена от фондовете на политиката на сближаване, като същевременно се насърчават координация, взаимно допълване и съгласуваност между тези фондове на политиката на сближаване и други инструменти и фондове на Съюза. Успешното прилагане на Механизма за възстановяване и устойчивост и програмите по линия на политиката на сближаване зависи и от премахването на пречките пред инвестициите в подкрепа на екологичния и цифровия преход и балансираното териториално развитие.
- (22) В отговор на мандата, възложен от държавните и правителствените ръководители на Съюза във Версайската декларация, предложението на Комисията за план REPowerEU има за цел постепенно да бъде премахната зависимостта на Съюза от вноса на изкопаеми горива от Русия във възможно най-кратък срок. За тази цел в диалог с държавите членки Комисията се стреми да определи най-подходящите проекти, инвестиции и реформи на национално и регионално равнище и на равнището на Съюза. Целта на тези мерки е да се намали цялостната зависимост от изкопаеми горива и да се замени вносът на изкопаеми горива от Русия.
- (23) Според данни от 2020 г.⁽¹³⁾ енергийният микс на Румъния се основава до голяма степен на изкопаеми горива, нефтът и газът представляват по около 30 %, докато въглищата съставляват 10 %. Румъния произвежда сама около 80 % от газа, който потребява, а останалата част идва от Русия (в Съюза като цяло по-голямата част от потреблението се покрива чрез внос на газ, като средно 44 % от този внос е от Русия). Що се отнася до суровия нефт, вносът от Русия представлява 32 % от общия внос, в сравнение със средната стойност за Съюза от 26 %. Румъния е поела ангажимент за постепенно премахване на въглищата до 2032 г. За да се постигне тази амбициозна цел, румънският план за възстановяване и устойчивост и други фондове на ЕС, например Модернизационния фонд, създаден с Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁴⁾, включват значителни инвестиции за насърчаване на декарбонизацията чрез инсталирането на нов капацитет за енергия от възобновяеми източници. Екологичният преход и прогнозираното голямо увеличение на потреблението на енергия обаче ще изискват значителни подобрения в мрежите за пренос на енергия и ускоряване на разгръщането на зелена инфраструктура. Това ще изисква подобрена регулаторна рамка и по-големи инвестиции, както и овластяване на потребителите, за да им се даде възможност да участват активно, индивидуално или колективно чрез енергийните общности, на пазара на електроенергия. Ускоряването на инвестициите в инфраструктура като съоръжения за съхранение, както и в газо- и електропреносни междусистемни връзки със съседните държави би могло да увеличи диверсификацията на енергийните доставки, стабилността на пазара и приспособимостта към регионалните различия. Това трябва да се разглежда в контекста както на руското нахлуване в Украйна, така и на намаляването на зависимостта от вноса, тъй като енергийната система все още е силно зависима от изкопаеми горива. Освен това откритите в Черно море офшорни газови находища предлагат важна възможност на Румъния да доизгради своята енергийна независимост и значително да подкрепи съседните държави членки в намаляването на зависимостта им от вноса на руски природен газ.

⁽¹²⁾ Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 159).

⁽¹³⁾ Евростат (2020), дял на вноса от Русия спрямо общия внос. За средните стойности за ЕС-27 общият внос се основава на вноса извън ЕС-27. За Румъния общият внос включва търговията в рамките на ЕС. Суровият нефт не включва рафинираните нефтопродукти.

⁽¹⁴⁾ Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 октомври 2003 г. за установяване на схема за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Общността и за изменение на Директива 96/61/ЕО на Съвета (ОВ L 275, 25.10.2003 г., стр. 32).

Препоръчва се инвестициите в нова инфраструктура и мрежи, свързани с природния газ, да бъдат съобразени с бъдещето, когато е възможно, за да се улесни тяхната дългосрочна устойчивост чрез бъдеща промяна на предназначението им за устойчиви горива. Същевременно румънският план за възстановяване и устойчивост предвижда мерки за енергийна ефективност в размер на 3 милиарда евро в обществени и частни жилищни сгради, както и в промишлените сектори. Извън тази първа вълна на саниране е необходимо да се намали потреблението на енергия и зависимостта от изкопаеми горива, тъй като целта на плана за възстановяване и устойчивост няма да обхване целия сграден фонд. Румъния трябва допълнително да подобри рамката на политиката, за да ускори санирането на сградите. За постигането на съответствие с целите „Подготвени за цел 55“ ще е необходима още по-голяма амбиция по отношение на намаляването на емисиите на парникови газове, увеличаването на енергията от възобновяеми източници и повишаването на енергийната ефективност.

- (24) Въпреки че ускоряването на прехода към неутралност по отношение на климата и премахването на изкопаемите горива ще доведе до значителни разходи за реструктуриране в няколко сектора, Румъния може да използва Механизма за справедлив преход в контекста на политиката на сближаване, за да смекчи социално-икономическото въздействие на прехода в най-засегнатите региони. Освен това Румъния може да използва Европейския социален фонд плюс, създаден с Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁵⁾, за да подобри възможностите за заетост и да засили социалното сближаване.
- (25) С оглед на задълбочения преглед и оценката, направени от Комисията, Съветът разгледа националната програма за реформи за 2022 г. и програмата за конвергенция за 2022 г. Неговите препоръки съгласно член 6 от Регламент (ЕС) № 1176/2011 са отразени по-специално в препоръки 1, 2 и 3. Фискалните политики, посочени в препоръка 1, спомагат, наред с другото, за преодоляване на дисбалансите, свързани с големия и траен дефицит по текущата сметка, тъй като по-добрите фискални баланси ще спомогнат за намаляване на големите нужди от външно финансиране на икономиката на Румъния като цяло. Политиките, посочени в препоръка 2, спомагат, наред с другото, за преодоляване на слабостите, свързани с конкурентоспособността. Политиките, посочени в препоръка 3, спомагат за преодоляване, наред с другото, на слабостите, свързани с външните сметки в дългосрочен план,

ПРЕПОРЪЧВА на Румъния да предприеме през 2022 г. и 2023 г. следните действия:

1. Да предприеме фискални политики в съответствие с Препоръката на Съвета от 18 юни 2021 г. за преодоляване на прекомерния бюджетен дефицит в Румъния.
2. Да продължи да изпълнява своя план за възстановяване и устойчивост в съответствие с ключовите етапи и целите, включени в Решението за изпълнение на Съвета от 3 ноември 2021 г. Да приключи бързо преговорите с Комисията по програмните документи в областта на политиката на сближаване за периода 2021–2027 г., за да започне да ги изпълнява.
3. Да намали цялостната зависимост от изкопаеми горива. Да улесни на по-нататъшното разширяване на устойчивото производство на енергия чрез ускоряване на разработването на възобновяеми енергийни източници, модернизиране на мрежите за пренос на енергия и увеличаване на междусистемните връзки със съседните държави членки. Да увеличи темпото и амбицията за саниране с цел повишаване на енергийната ефективност на сградния фонд.

Съставено в Брюксел на 12 юли 2022 година.

За Съвета
Председател
Z. STANJURA

⁽¹⁵⁾ Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за създаване на Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+) и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1296/2013 (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 21).

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА**от 12 юли 2022 година****относно националната програма за реформи на Словения за 2022 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Словения за 2022 г.**

(2022/C 334/24)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121, параграф 2 и член 148, параграф 4 от него,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики ⁽¹⁾, и по-специално член 5, параграф 2 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

като взе предвид заключенията на Европейския съвет,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта,

като взе предвид становището на Икономическия и финансов комитет,

като взе предвид становището на Комитета за социална закрила,

като взе предвид становището на Комитета за икономическа политика,

като има предвид, че:

- (1) Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁾, с който бе създаден Механизъм за възстановяване и устойчивост, влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По Механизма за възстановяване и устойчивост се предоставя финансова подкрепа за осъществяването на реформи и инвестиции, водещи до фискален стимул, финансиран от Съюза. Той допринася за икономическото възстановяване и за осъществяването на устойчиви и увеличаващи растежа реформи и инвестиции, по-специално за насърчаването на екологичния и цифровия преход, като същевременно укрепва устойчивостта и потенциалния растеж на икономиките на държавите членки. Той спомага също за укрепване на устойчивите публични финанси и за стимулиране на растежа и създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план. Максималното финансово участие за държава членка в рамките на Механизма за възстановяване и устойчивост ще бъде актуализирано през юни 2022 г. в съответствие с член 11, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241.
- (2) На 24 ноември 2021 г. Комисията прие годишния обзор на устойчивия растеж, с което постави началото на европейския семестър за координация на икономическите политики за 2022 г. Тя надлежно взе предвид Социалния ангажимент от Порто, подписан на 7 май 2021 г., за по-нататъшно прилагане на Европейския стълб на социалните права, провъзгласен от Европейския парламент, Съвета и Комисията на 17 ноември 2017 г. На 25 март 2022 г. Европейският съвет одобри приоритетите на годишния обзор на устойчивия растеж за 2022 г. На 24 ноември 2021 г. въз основа на Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁾ Комисията прие и доклада за механизма за предупреждение, в който Словения не бе посочена като една от държавите членки, за които ще се извърши задълбочен преглед. На същата дата Комисията прие и препоръка за препоръка на Съвета относно икономическата политика на еврозоната и предложение за съвместния доклад за заетостта за 2022 г., в който се анализира прилагането на насоките за заетостта и принципите на Европейския стълб на социалните права. На 5 април 2022 г. Съветът прие препоръката относно икономическата политика на еврозоната ⁽⁴⁾ („препоръката от 2022 г. относно еврозоната“), а на 14 март 2022 г. – съвместния доклад за заетостта.

⁽¹⁾ ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

⁽²⁾ Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

⁽³⁾ Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 г. относно предотвратяването и коригирането на макроикономическите дисбаланси (ОВ L 306, 23.11.2011 г., стр. 25).

⁽⁴⁾ Препоръка на Съвета от 5 април 2022 г. относно икономическата политика на еврозоната (ОВ C 153, 7.4.2022 г., стр. 1).

- (3) След световната пандемия нахлуването на Русия в Украйна значително промени геополитическия и икономическия контекст. Последниците от нахлуването върху икономиките на държавите членки бяха усетени, наред с другото, чрез по-високите цени на енергията, храните и суровините и по-слабите перспективи за растеж. По-високите цени на енергията са особено тежки за най-уязвимите домакинства, изпитващи енергийна бедност или изложени на риск от енергийна бедност, както и за дружествата, които са най-уязвими спрямо растежа на цените на енергията. В Съюза се наблюдава и безпрецедентен приток на хора, бягащи от Украйна. Икономическите последици от агресивната война на Русия засегнаха държавите членки асиметрично. В този контекст на 4 март 2022 г. за първи път бе задействана Директива 2001/55/ЕО на Съвета⁽⁵⁾ чрез Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета⁽⁶⁾, с която на разселените лица от Украйна беше предоставено правото на законно пребиваване в Съюза, както и достъп до образование и обучение, пазара на труда, здравеопазване, жилищно настаняване и социално подпомагане.
- (4) Като се има предвид бързо променящата се икономическа и геополитическа ситуация, през 2022 г. европейският семестър възобновява широкообхватната си координация на икономическите политики и политиките по заетостта, като същевременно се усъвършенства в съответствие с изискванията за изпълнение на Механизма за възстановяване и устойчивост, както е посочено в годишния обзор на устойчивия растеж за 2022 г. Изпълнението на приетите планове за възстановяване и устойчивост е от съществено значение за постигането на приоритетите на политиката в рамките на европейския семестър, тъй като плановете обхващат всички или значителна част от съответните специфични за всяка държава препоръки, отправени през циклите на европейския семестър за 2019 г. и 2020 г. Специфичните за всяка държава препоръки за 2019 г. и 2020 г. продължават да бъдат също толкова важни и за плановете за възстановяване и устойчивост, които са преразгледани, актуализирани или изменени в съответствие с членове 14, 18 и 21 от Регламент (ЕС) 2021/241, в допълнение към всички останали специфични за всяка държава препоръки, отправени до датата, на която са представени тези преразгледани, актуализирани или изменени планове.
- (5) Общата клауза за дерогация в Пакта за стабилност и растеж действа от март 2020 г. В съобщението си от 3 март 2021 г., озаглавено „Една година от началото на пандемията от COVID-19: ответни мерки на фискалната политика“, Комисията изрази становище, че решението за дезактивиране или продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация следва да се основава на цялостна оценка на състоянието на икономиката, като равнището на икономическата активност в Съюза или еврозоната се сравнява с равнищата отпреди кризата (края на 2019 г.) като ключов количествен критерий. Повишената несигурност и силните рискове от влошаване на икономическите перспективи в контекста на войната в Европа, безпрецедентното покачване на цените на енергията и продължаващите смущения във веригата на доставки оправдават удължаването на срока на действие на общата клауза за дерогация в Пакта за стабилност и растеж до 2023 г.
- (6) Съгласно подхода в препоръката на Съвета от 18 юни 2021 г.⁽⁷⁾, съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Словения за 2021 г., общата фискална позиция понастоящем се измерва най-добре с промяната в първичните разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и като се изключват временните извънредни мерки, свързани с кризата с COVID-19), но като се включват свързаните със средносрочния потенциален растеж разходи, финансирани с безвъзмездна подкрепа (безвъзмездни средства) по Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза⁽⁸⁾. Освен общата фискална позиция, за да се прецени дали националната фискална политика е предпазлива и дали съставят ѝ допринася за устойчиво възстановяване, което е в съответствие с екологичния и цифровия преход, се обръща внимание и на развитието на финансираните на национално равнище първични текущи разходи⁽⁹⁾ (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и като се изключват временните извънредни мерки, свързани с кризата с COVID-19) и инвестиции.

⁽⁵⁾ Директива 2001/55/ЕО на Съвета от 20 юли 2001 г. относно минималните стандарти за предоставяне на временна закрила в случай на масово навлизане на разселени лица и за мерките за поддръжане на баланса между държавите членки в полагането на усилия за прием на такива лица и понасяне на последиците от този прием (ОВ L 212, 7.8.2001 г., стр. 12).

⁽⁶⁾ Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета от 4 март 2022 г. за установяване на съществуването на масово навлизане на разселени лица от Украйна по смисъла на член 5 от Директива 2001/55/ЕО и за въвеждане на временна закрила (ОВ L 71, 4.3.2022 г., стр. 1).

⁽⁷⁾ Препоръка на Съвета от 18 юни 2021 г., съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност за 2021 г. на Словения (ОВ С 304, 29.7.2021 г., стр. 116).

⁽⁸⁾ Прогнозите за фискалната позиция и нейните компоненти в настоящата препоръка са оценки на Комисията, основани на допусканията, залегнали в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. Оценките на Комисията на средносрочния потенциален растеж не включват положителното въздействие на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и които могат да стимулират потенциалния растеж.

⁽⁹⁾ Нефинансирани с безвъзмездни средства от Механизма за възстановяване и устойчивост или други фондове на Съюза.

- (7) На 2 март 2022 г. Комисията прие съобщение, в което се предоставят общи насоки за фискалната политика през 2023 г. („фискалните насоки“), целящи да се подпомогне изготвянето на програмите за стабилност и конвергенция на държавите членки и по този начин да се засили координацията на политиките. Комисията отбеляза, че въз основа на макроикономическите перспективи от зимната прогноза от 2022 г. преминаването от съвкупна подкрепяща фискална позиция през 2020–2022 г. към до голяма степен неутрална съвкупна фискална позиция, при запазване на готовността да се реагира на променящата се икономическа ситуация, изглежда подходящо през 2023 г. Комисията обяви, че фискалните препоръки за 2023 г. следва да продължат да бъдат диференцирани между отделните държави членки и да вземат предвид възможното разпространение на ефекти между отделните държави. Комисията прикани държавите членки да отразят насоките в своите програми за стабилност и конвергенция. Комисията пое ангажимент да следи отблизо икономическото развитие и при необходимост ще коригира своите насоки на политиката най-късно с пролетния пакет за европейския семестър от края на май 2022 г.
- (8) По отношение на фискалните насоки фискалните препоръки за 2023 г. отчитат влошените икономически перспективи, повишената несигурност и допълнителните рискове от влошаване, както и по-високата инфлация в сравнение със зимната прогноза от 2022 г. на Комисията. На фона на тези съображения фискалните мерки трябва да доведат до увеличение на публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход и енергийната сигурност и до поддържане на популателната способност на най-уязвимите домакинства, така че да се смекчи въздействието на покачането на цените на енергията и да се спомогне за ограничаване на инфлационния натиск от вторични ефекти чрез целенасочени и временни мерки. Фискалната политика трябва да остане гъвкава, за да се адаптира към бързо променящите се обстоятелства, включително предизвикателствата, произтичащи от агресивната война на Русия срещу Украйна по отношение на отбраната и сигурността, и да бъде диференцирана в отделните държави членки в зависимост от тяхното фискално и икономическо положение, включително по отношение на излагането им на кризата и притока на разселени лица от Украйна.
- (9) На 30 април 2021 г. Словения представи на Комисията своя национален план за възстановяване и устойчивост в съответствие с член 18, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/241. Съгласно член 19 от Регламент (ЕС) 2021/241 Комисията оцени целесъобразността, ефективността, ефикасността и съгласуваността на плана за възстановяване и устойчивост в съответствие с насоките за оценка, съдържащи се в приложение V към посочения регламент. На 28 юли 2021 г. Съветът прие своето решение за изпълнение за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Словения⁽¹⁰⁾. Отпускането на трансовете зависи от приемането на решение на Комисията в съответствие с член 24, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2021/241, гласящо, че Словения е изпълнила задоволително съответните ключови етапи и цели, определени в решението за изпълнение на Съвета. Задоволителното изпълнение предполага, че постигането на предходните ключови етапи и цели е запазено.
- (10) В съответствие със срока, определен в член 4 от Регламент (ЕО) № 1466/97, Словения представи на 28 април 2022 г. своята национална програма за реформи за 2022 г. и на 29 април 2022 г. – програмата си за стабилност за 2022 г. Двете програми бяха оценени заедно, за да бъдат отчетени взаимовръзките между тях. В съответствие с член 27 от Регламент (ЕС) 2021/241 националната програма за реформи за 2022 г. отразява също шестмесечното докладване на Словения относно напредъка, постигнат при изпълнението на нейния план за възстановяване и устойчивост.
- (11) На 23 май 2022 г. Комисията публикува доклада за Словения за 2022 г. В него беше оценен напредъкът на Словения в изпълнението на съответните специфични за нея препоръки, приети от Съвета през 2019 г., 2020 г. и 2021 г., и беше направен преглед на изпълнението от Словения на плана за възстановяване и устойчивост въз основа на набора от показатели за възстановяване и устойчивост. Въз основа на този анализ в доклада за държавата бяха посочени пропуски по отношение на предизвикателствата, които не са разгледани или са само частично разгледани в плана за възстановяване и устойчивост, както и по отношение на новите и нововъзникващите предизвикателства, включително породените от руското нахлуване в Украйна. В него бяха оценени също напредъкът на Словения при прилагането на Европейския стълб на социалните права и постигането на водещите цели на Съюза в областта на заетостта, уменията и намаляването на бедността, както и напредъкът в постигането на целите на ООН за устойчиво развитие.
- (12) На 23 май 2022 г. Комисията представи доклад, изготвен в съответствие с член 126, параграф 3 от Договора. В този доклад се разглежда състоянието на бюджета на Словения, тъй като нейният дефицит по консолидирания държавен бюджет през 2021 г. надхвърли референтната стойност по Договора от 3 % от brutния вътрешен продукт (БВП). В доклада се стига до заключението, че критерият за дефицита не е изпълнен. В съответствие със съобщението от 2 март 2022 г. Комисията не предложи откриването на нови процедури при прекомерен дефицит през пролетта на 2022 г. и ще прецени отново дали е необходимо да предложи откриването на такива процедури през есента на 2022 г.

⁽¹⁰⁾ ST 10612/2021; ST 10612/2021 ADD 1.

- (13) В препоръката си от 20 юли 2020 г. ⁽¹¹⁾ Съветът препоръчва на Словения да предприеме всички необходими мерки през 2020 и 2021 г., в съответствие с общата клауза за дерогация, за ефективно справяне с пандемията от COVID-19, поддържане на икономиката и подпомагане на последващото възстановяване. Освен това той препоръчва на Словения, когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискални политики, насочени към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на дълга, като същевременно засили инвестициите. През 2021 г. съгласно данните, потвърдени от Евростат, дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Словения намаля от 7,8 % от БВП през 2020 г. на 5,2 %. Ответните мерки на фискалната политика на Словения подпомогнаха икономическото възстановяване през 2021 г., а временните извънредни мерки намаляха от 5,1 % от БВП през 2020 г. на 3,8 % през 2021 г. Мерките, предприети от Словения през 2021 г., бяха в съответствие с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г. Дискреционните бюджетни мерки, приети от правителството през 2020 г. и 2021 г., бяха предимно временни или съпътствани от компенсаторни мерки. Съгласно данните, потвърдени от Евростат, консолидираният държавен дълг намаля от 79,8 % от БВП през 2020 г. на 74,7 % от БВП през 2021 г.
- (14) Макроикономическият сценарий в основата на бюджетните прогнози в програмата за стабилност за 2022 г. е благоприятен през 2022 г. и оптимистичен след това. Правителството предвижда реалният БВП да нарасне с 4,2 % през 2022 г. и с 3,0% през 2023 г. За сравнение в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда по-нисък растеж на реалния БВП от 3,7 % през 2022 г. и 3,1 % през 2023 г. В своята програма за стабилност за 2022 г. правителството очаква номиналният дефицит да намалее до 4,1 % от БВП през 2022 г. и до 3,0 % през 2023 г. Спадът през 2022 г. отразява главно отмяната на повечето извънредни мерки. Според програмата за стабилност за 2022 г. съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да намалее до 73,3 % през 2022 г. и да спадне до 71,5 % през 2023 г. Въз основа на мерките на политиката, известни към крайната дата за изготвяне на прогнозата, в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда бюджетен дефицит за 2022 г. и 2023 г. в размер съответно на 4,3 % от БВП и 3,4 % от БВП. Това е повече от дефицита, предвиден в програмата за стабилност за 2022 г., главно поради по-големите прогнозни текущи разходи и по-малките прогнозни приходи от подоходния данък. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда по-голямо съотношение на консолидирания държавен дълг към БВП от 74,1 % през 2022 г. и 72,7 % през 2023 г. Разликата се дължи на по-големия дефицит през двете години и на по-слабия прогнозен икономически растеж през 2022 г. Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. средносрочният (10-годишен среден) потенциален растеж на производството се оценява на 2,5 %. Тази прогноза не включва обаче въздействието на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и могат да стимулират потенциалния растеж на Словения.
- (15) През 2022 г. правителството постепенно премахна по-голямата част от мерките, предприети в отговор на кризата, предизвикана от COVID-19, така че се очаква временните извънредни мерки да намалее от 3,8 % от БВП през 2021 г. на 0,5 % през 2022 г. Държавният дефицит е засегнат от мерките, приети за противодействие на икономическото и социалното въздействие на повишените цени на енергията, които според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се оценяват на 0,4 % от БВП през 2022 г. и се очаква да бъдат окончателно отменени през 2023 г. ⁽¹²⁾ Тези мерки се състоят главно от социални трансфери за по-бедните домакинства, намаляване на косвените данъци върху потреблението на енергия, освобождаване от плащане на такси за мрежата и таван за цените на дребно и едро на горивата. Тези мерки бяха обявени за временни. Ако обаче цените на енергията останат високи през 2023 г., някои от тези мерки биха могли да бъдат продължени. Някои от тези мерки не са целенасочени, по-специално таванът за цените на горивата и повсеместното намаляване на акцизите. Бюджетният дефицит е повлиян и от разходите за осигуряване на временна закрила на разселените лица от Украйна. Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. тези разходи се очаква да бъдат 0,1 % от БВП през 2022 г. и през 2023 г. ⁽¹³⁾.
- (16) В препоръката си от 18 юни 2021 г. Съветът препоръчва през 2022 г. Словения да провежда подкрепяща фискална позиция, включително импулса, осигурен от Механизма за възстановяване и устойчивост, и да запази инвестициите, финансирани на национално равнище. Съветът препоръчва също така Словения да провежда, когато икономическите условия позволяват това, фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и осигуряване на фискална устойчивост в средносрочен план, и същевременно към увеличаване на инвестициите с цел стимулиране на потенциала за растеж.

⁽¹¹⁾ Препоръка на Съвета от 20 юли 2020 г. относно националната програма за реформи на Словения за 2020 г. и съдържаша становище на Съвета относно програмата за стабилност на Словения за 2020 г. (ОВ С 282, 26.8.2020 г., стр. 157).

⁽¹²⁾ Числата представляват равнището на годишните бюджетни разходи за мерките, предприети от есента на 2021 г. насам, включително текущите приходи и разходи, както и когато е уместно, мерките за капиталови разходи.

⁽¹³⁾ Очаква се общият брой на лицата, разселени от Украйна в Съюза, постепенно да достигне 6 милиона до края на 2022 г., като тяхното географско разпределение се изчислява въз основа на големината на установилата се диаспора, относителното население на приемащата държава членка и актуалното разпределение на разселените лица от Украйна в целия Съюз към март 2022 г. За бюджетните разходи за едно лице оценките се основават на модела за микросимулация EuroMod на Съвместния изследователски център на Комисията, като се вземат предвид както паричните преводи, така и обезщетенията в натура като образование и здравеопазване, на които лицата може да имат право.

- (17) През 2022 г., съгласно прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. и въз основа на информацията, включена в програмата за стабилност за 2022 г., фискалната позиция се очаква да бъде подкрепяща и да възлиза на – 2,6 % от БВП⁽¹⁴⁾. Словения планира да предоставя непрекъсната подкрепа за възстановяването, като използва Механизма за възстановяване и устойчивост, за да финансира допълнителни инвестиции, както беше препоръчано от Съвета. Положителният принос към икономическата активност на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза, се прогнозира да нарасне с 0,2 процентни пункта от БВП в сравнение с 2021 г. Очаква се инвестициите, финансирани на национално равнище, да доведат до експанзионистичен принос към фискалната позиция в размер на 0,9 процентни пункта през 2022 г.⁽¹⁵⁾ Поради това Словения планира да запази инвестициите, финансирани на национално равнище, както бе препоръчано от Съвета. Същевременно ръстът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (без новите мерки по отношение на приходите) през 2022 г. се очаква да доведе до експанзионистичен принос в размер на 1,6 процентни пункта за общата фискална позиция. Този съществен експанзионистичен принос включва допълнителното въздействие на мерките за справяне с икономическото и социалното въздействие на увеличението на цените на енергията (0,4 % от БВП), както и разходите за предоставяне на временна закрила на разселените лица от Украйна (0,1 % от БВП). По-силното увеличение на потребителските цени в сравнение с дефлатора на БВП се очаква да повлияе на експанзионистичния принос на финансираните на национално равнище първични текущи разходи през 2022 г., като увеличи разходите за държавно потребление на стоки и услуги, както и за социални плащания поради индексацията и заплатите в публичния сектор в резултат на нарастващия натиск върху заплатите.
- (18) В прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда фискалната позиция през 2023 г. да бъде – 0,1 % от БВП, при условие че политиката остане непроменена⁽¹⁶⁾. Очаква се през 2023 г. Словения да продължи да използва безвъзмездните средства по Механизма за възстановяване и устойчивост, за да финансира допълнителни инвестиции в подкрепа на възстановяването. Положителният принос към икономическата активност на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза, се прогнозира да нарасне с 0,6 процентни пункта от БВП в сравнение с 2022 г. Очаква се инвестициите, финансирани на национално равнище, да доведат до експанзионистичен принос към фискалната позиция в размер на 0,2 процентни пункта през 2023 г.⁽¹⁷⁾ В същото време увеличението на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на новите мерки по отношение на приходите) през 2023 г. се очаква да осигури рестриктивен принос от 0,7 процентни пункта за общата фискална позиция. Това включва въздействието от постепенната отмяна на мерките, предприети в отговор на по-високите цени на енергията (0,4 % от БВП).
- (19) В програмата за стабилност за 2022 г. се очаква дефицитът по консолидирания държавен бюджет постепенно да намалее до 2,1 % от БВП през 2024 г. и до 1,7 % до 2025 г. Поради това се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет да достигне 3 % от БВП през 2023 г. и да остане под 3 % от БВП във времевите рамки на програмата за стабилност за 2022 г. Според програмата за стабилност за 2022 г. съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да намалее до 2025 г., по-специално да спадне до 69,5 % през 2024 г. и допълнително до 68 % през 2025 г. Съгласно анализа на Комисията рисковете за устойчивостта на дълга изглеждат големи в средносрочен план.
- (20) Публичното финансиране на здравната система е под средното за Съюза (72,8 % през 2019 г. спрямо 79,7 % в Съюза). Разходите за здравеопазване обаче се очаква да нараснат с 1,5 процентни пункта от БВП между 2019 г. и 2070 г., а разходите за дългосрочни грижи ще се удвоят до 2055 г. Освен проблемите, свързани с достъпността на здравеопазването и дългосрочните грижи, които вече са добре обхванати в плана за възстановяване и устойчивост, в Словения са налице големи рискове за фискалната устойчивост в средносрочен и дългосрочен план, дължащи се на разходите, свързани със застаряването на населението. Страната предприе всеобхватни реформи в здравеопазването и дългосрочните грижи. Те ще бъдат изпълнени на няколко етапа и най-вече ще разширят достъпа до висококачествени услуги и ще подобрят социалното приобщаване и приобщаването. Въпреки че това ще окаже допълнителен натиск върху публичните финанси, за Словения ще бъде от решаващо значение да предложи набор от мерки, с които се създава стабилна приходна база, която да не застрашава бюджетното салдо в средносрочен и дългосрочен план.

⁽¹⁴⁾ Отрицателният (положителният) знак на показателя съответства на превишение (недостиг) на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за експанзионистична (рестриктивна) фискална политика.

⁽¹⁵⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат неутрален принос от 0,0 процентни пункта от БВП.

⁽¹⁶⁾ Отрицателният (положителният) знак на показателя съответства на превишение (недостиг) на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за експанзионистична (рестриктивна) фискална политика.

⁽¹⁷⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат неутрален принос от 0,0 процентни пункта от БВП.

- (21) На 11 март 2022 г. Народното събрание прие промени в Закона за данъка върху доходите на физическите лица. Очаква се тези промени да произведат отрицателно допълнително бюджетно въздействие от 0,4 % през 2022 г., 0,3 % през 2023 г., 0,3 % през 2024 г. и 0,3 % от БВП през 2025 г. Симулациите на Фискалния съвет на Словения показват, че намаленията в данъка върху доходите на физическите лица биха могли да увеличат държавния дълг с между 4 и 14 процентни пункта от БВП в средносрочен план. Досега не са предложени компенсаторни мерки, макар в Словения да са налице значителни възможности за увеличаване на данъчните приходи. Например Словения би могла да събере повече приходи от екологично данъчно облагане, например като премахне вредните за околната среда субсидии (в това число възстановяването на акциза за търговския транспорт), като индексира енергийните данъци или въведе такси въз основа на изминатото разстояние за частните автомобили. Друг потенциален източник на приходи биха били по-високите постоянни данъци върху недвижимата собственост, тъй като понастоящем приходите от тях са относително малки в Словения (0,5 % от БВП спрямо средна стойност за Съюза в размер на 1,2 % от БВП). Привеждането на стойностите на недвижимите имоти в съответствие с пазарните стойности и отчитането на енергийните характеристики на сградите биха могли да благоприятстват растежа, да намалят неравенството и да насърчат енергийната ефективност.
- (22) В съответствие с член 19, параграф 3, буква б) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.2 от приложение V към същия регламент планът за възстановяване и устойчивост включва широк набор от взаимно подсилващи се реформи и инвестиции с примерен график за изпълнението, което да приключи до 31 август 2026 г. Те спомагат за преодоляването на всички или на значителна част от икономическите и социалните предизвикателства, очертани в специфичните за държавата препоръки, отправени от Съвета до Словения в рамките на европейския семестър през 2019 г. и 2020 г., в допълнение към всички специфични за държавата препоръки, отправени до датата на приемане на плана за възстановяване и устойчивост. По-специално планът предоставя адекватен отговор на широк набор от икономически, социални и екологични предизвикателства, пред които е изправена Словения. С плана за възстановяване и устойчивост се въвеждат реформи и инвестиции за справяне със значителна част от предизвикателствата, посочени в специфичните за Словения препоръки в рамките на европейския семестър. По-специално планът за възстановяване и устойчивост е насочен към предизвикателствата, свързани с фискалните политики и публичните финанси, мрежите за социална сигурност, заетостта и социалната сфера, бизнес средата и инвестициите в научно-изследователска и развойна дейност, както и екологичния и цифровия преход.
- (23) Изпълнението на плана за възстановяване и устойчивост на Словения се очаква да допринесе за постигането на по-нататъшен напредък в екологичния и цифровия преход. Мерките в подкрепа на целите в областта на климата в Словения представляват 42,4 % от общия размер на отпуснатите по плана за възстановяване и устойчивост средства, докато мерките в подкрепа на целите в областта на цифровите технологии възлизат на 21,4 % от общия размер на отпуснатите по плана за възстановяване и устойчивост средства. Пълното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост в съответствие със съответните ключови етапи и цели ще помогне на Словения да се възстанови бързо от последиците от кризата с COVID-19, като същевременно укрепи своята устойчивост. Системното участие на социалните партньори и други съответни заинтересовани страни продължава да бъде важно за успешното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост, както и на други икономически политики и политики в областта на заетостта, които излизат извън рамките на плана за възстановяване и устойчивост, за да се гарантира широка ангажираност с цялостната програма на политиката.
- (24) Словения все още не е представила споразумението за партньорство, предвидено в Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁸⁾, както и останалите програми в областта на политиката на сближаване, предвидени в същия регламент. В съответствие с Регламент (ЕС) 2021/1060 Словения трябва да вземе предвид съответните специфични за нея препоръки при програмирането на фондовете на политиката на сближаване за периода 2021–2027 г. Това е предварително условие за подобряване на ефективността и максимално увеличаване на добавената стойност на финансовата подкрепа, която ще бъде получена от фондовете на политиката на сближаване, като същевременно се насърчават координация, взаимно допълване и съгласуваност между тези фондове на политиката на сближаване и други инструменти и фондове на Съюза. Успешното прилагане на Механизма за възстановяване и устойчивост и програмите по линия на политиката на сближаване зависи и от премахването на пречките пред инвестициите в подкрепа на екологичния и цифровия преход и балансираното териториално развитие.
- (25) В отговор на мандата, възложен от държавните и правителствените ръководители на Съюза във Версайската декларация, предложението на Комисията за план REPowerEU има за цел постепенно да бъде премахната зависимостта на Съюза от вноса на изкопаеми горива от Русия във възможно най-кратък срок. За тази цел в диалог с държавите членки Комисията се стреми да определи най-подходящите проекти, инвестиции и реформи на национално и регионално равнище и на равнището на Съюза. Целта на тези мерки е да се намали цялостната зависимост от изкопаеми горива и да се замени вносът на изкопаеми горива от Русия.

⁽¹⁸⁾ Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 159).

- (26) Словения е поела ангажимент постепенно да премахне въглицата в производството на електроенергия до 2033 г. За да постигне тази амбициозна цел, словенският план за възстановяване и устойчивост съдържа съществени реформи и инвестиции, насочени към: i) увеличаване на дела на възобновяемите енергийни източници в брутното крайно потребление на енергия; ii) улесняване на достъпа и интеграцията в електроенергийната мрежа на съоръженията за производство на енергия от възобновяеми източници и iii) подобряване на енергийната ефективност и саниране на обществени сгради. Мерките в плана за възстановяване и устойчивост представляват важна стъпка за премахване на пречките, причинени от процедурите за издаването на разрешителни, но Словения би могла да увеличи усилията си. Страната би могла да предприеме допълнителни мерки извън плана за възстановяване и устойчивост, за да улесни издаването на разрешения за възобновяеми енергийни източници, сред които вятърната и слънчевата енергия на сушата. В своя национален план в областта на енергетиката и климата Словения определи цел от 27 % като принос към целта на Съюза за 2030 г. в областта на енергията от възобновяеми източници. Това е значително под 37 %-ия дял на възобновяемите енергийни източници през 2030 г., основан на приложение II към Регламент (ЕС) 2018/1999 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁹⁾. Словения постигна своя дял на енергия от възобновяеми източници в брутното крайно потребление на енергия за 2020 г., като използва механизма на Съюза за трансгранично сътрудничество в съответствие с Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета⁽²⁰⁾ (чрез статистически прехвърляния). За постигането на съответствие с целите „Подготвени за цел 55“ в Словения ще е необходима още по-голяма амбиция по отношение на намаляването на емисиите на парникови газове, увеличаването на енергията от възобновяеми източници и повишаването на енергийната ефективност.

За по-голямата амбиция по отношение на възобновяемите енергийни източници на равнището на Съюза и необходимостта от диверсифициране на енергийните доставки, открили се още повече от новата геополитическа обстановка и реалността на енергийния пазар, ще е нужно засилване на политиките и мерките в подкрепа на по-нататъшното навлизане на енергията от възобновяеми източници. Въпреки че природният газ представлява едва 11,3 % от нейния енергиен микс, Словения внася 100 % от своя природен газ от Русия, докато средната стойност за Съюза е 44 % по данни от 2020 г. Нефтът представлява 30,9 % от енергийния микс на Словения, но само 13 % от него се внася от Русия⁽²¹⁾. Газът все още играе важна роля в енергийния микс на Словения и е основен енергиен източник за промишлеността, като същевременно осигурява необходимата гъвкавост в енергийния сектор. Поради голямата зависимост от руския газ може да е необходимо да се подобрят междусистемните връзки със съседните държави членки и свързаната с тях газова инфраструктура, за да се диверсифицират доставките на газ. Препоръчва се инвестициите в нова инфраструктура и мрежи, свързани с природния газ, да бъдат съобразени с бъдещето, когато това е възможно, за да се улесни тяхната дългосрочна устойчивост чрез бъдеща промяна на предназначението им за устойчиви горива.

- (27) Въпреки че по-бързото преминаване към неутралност по отношение на климата и премахването на изкопаемите горива ще доведе до значителни разходи за реструктуриране в някои сектори, Словения може да използва Механизма за справедлив преход в контекста на политиката на сближаване, за да смекчи социално-икономическото въздействие на прехода в най-засегнатите региони. Освен това Словения може да използва Европейския социален фонд плюс, създаден с Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета⁽²²⁾, за да подобри възможностите за заетост и да засили социалното сближаване.
- (28) С оглед на оценката на Комисията Съветът разгледа програмата за стабилност за 2022 г., като становището му⁽²³⁾ е изразено в препоръка 1.
- (29) С оглед на тясната взаимовръзваност между икономиките на държавите членки от еврозоната и колективния им принос за функционирането на Икономическия и паричен съюз Съветът препоръчва на държавите членки от еврозоната да предприемат действия, включително чрез своите планове за възстановяване и устойчивост, за да изпълнят препоръките, съдържащи се в препоръката от 2022 г. относно икономическата политика на еврозоната. За Словения това е отразено по-специално в препоръки 1 и 2,

⁽¹⁹⁾ Регламент (ЕС) 2018/1999 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. относно управлението на Енергийния съюз и на действията в областта на климата, за изменение на регламенти (ЕО) № 663/2009 и (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета, директиви 94/22/ЕО, 98/70/ЕО, 2009/31/ЕО, 2009/73/ЕО, 2010/31/ЕС, 2012/27/ЕС и 2013/30/ЕС на Европейския парламент и на Съвета, директиви 2009/119/ЕО и (ЕС) 2015/652 на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕС) № 525/2013 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 1).

⁽²⁰⁾ Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници (ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 82).

⁽²¹⁾ Евростат (2020 г.), дял на вноса от Русия спрямо общия внос. За средните стойности за ЕС-27 общият внос се основава на вноса извън ЕС-27. За Словения целият внос включва търговията в рамките на Съюза. Данните за нефта се отнасят до рафинираните петролни продукти.

⁽²²⁾ Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за създаване на Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+) и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1296/2013 (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 21).

⁽²³⁾ Съгласно член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1466/97.

ПРЕПОРЪЧВА на Словения да предприеме през 2022 г. и 2023 г. следните действия:

1. През 2023 г. да гарантира, че растежът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи е в съответствие с като цяло неутрална позиция на политиката, като се вземе предвид продължаващата временна и целенасочена подкрепа за най-уязвимите от покачването на цените на енергията домакинства и предприятия и за хората, бягащи от Украйна. Да има готовност да адаптира текущите разходи към променящата се ситуация. Да увеличи публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход, както и за енергийната сигурност, като се вземе предвид инициативата REPowerEU, включително чрез използване на Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза. За периода след 2023 г. да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции. Да осигури дългосрочната фискална устойчивост на системите за здравеопазване и дългосрочни грижи. Да въведе компенсаторни мерки, за да приключи изместването на данъчната тежест от труда, включително чрез ребалансиране към по-екологосъобразни и по-благоприятни за растежа данъци.
2. Да продължи да изпълнява своя план за възстановяване и устойчивост в съответствие с ключовите етапи и цели, включени в Решението за изпълнение на Съвета от 28 юли 2021 г. Да представи програмните документи в областта на политиката на сближаване за периода 2021–2027 г., за да приключи преговорите с Комисията, а след това да започне да ги изпълнява.
3. Да диверсифицира вноса на изкопаеми горива и да намали цялостната зависимост от изкопаеми горива, като ускори внедряването на възобновяеми енергийни източници, по-специално като рационализира още повече процедурите за издаване на разрешителни и подсили електроразпределителната мрежа. Да увеличи изпълнението на мерки за енергийна ефективност, по-специално в строителния сектор, електрификацията на транспортния сектор, и да гарантира, че енергийната инфраструктура и междусистемните връзки разполагат с достатъчен капацитет.

Съставено в Брюксел на 12 юли 2022 година.

За Съвета
Председател
Z. STANJURA

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

от 12 юли 2022 година

относно националната програма за реформи на Словакия за 2022 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Словакия за 2022 г.

(2022/C 334/25)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121, параграф 2 и член 148, параграф 4 от него,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики ⁽¹⁾, и по-специално член 5, параграф 2 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

като взе предвид заключенията на Европейския съвет,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта,

като взе предвид становището на Икономическия и финансов комитет,

като взе предвид становището на Комитета за социална закрила,

като взе предвид становището на Комитета за икономическа политика,

като има предвид, че:

- (1) Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁾, с който бе създаден Механизъм за възстановяване и устойчивост, влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По Механизма за възстановяване и устойчивост се предоставя финансова подкрепа за осъществяването на реформи и инвестиции, водещи до фискален стимул, финансиран от Съюза. Той допринася за икономическото възстановяване и за осъществяването на устойчиви и увеличаващи растежа реформи и инвестиции, по-специално за насърчаването на екологичния и цифровия преход, като същевременно укрепва устойчивостта и потенциалния растеж на икономиките на държавите членки. Той спомага също за укрепване на устойчивите публични финанси и за стимулиране на растежа и създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план. Максималното финансово участие за държава членка в рамките на Механизма за възстановяване и устойчивост ще бъде актуализирано през юни 2022 г. в съответствие с член 11, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241.
- (2) На 24 ноември 2021 г. Комисията прие годишния обзор на устойчивия растеж, с което постави началото на европейския семестър за координация на икономическите политики за 2022 г. Тя надлежно взе предвид Социалния ангажимент от Порто, подписан на 7 май 2021 г., за по-нататъшно прилагане на Европейския стълб на социалните права, провъзгласен от Европейския парламент, Съвета и Комисията на 17 ноември 2017 г. На 25 март 2022 г. Европейският съвет одобри приоритетите на годишния обзор на устойчивия растеж за 2022 г. На 24 ноември 2021 г. въз основа на Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁾ Комисията прие и доклада за механизма за предупреждение, в който Словакия не бе посочена като една от държавите членки, за които ще се извърши задълбочен преглед. На същата дата Комисията прие и препоръка за препоръка на Съвета относно икономическата политика на еврозоната и предложение за съвместния доклад за заетостта за 2022 г., в който се анализира прилагането на насоките за заетостта и принципите на Европейския стълб на социалните права. На 5 април 2022 г. Съветът прие препоръката относно икономическата политика на еврозоната ⁽⁴⁾ („препоръката от 2022 г. относно еврозоната“), а на 14 март 2022 г. – съвместния доклад за заетостта.

⁽¹⁾ ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

⁽²⁾ Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

⁽³⁾ Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 г. относно предотвратяването и коригирането на макроикономическите дисбаланси (ОВ L 306, 23.11.2011 г., стр. 25).

⁽⁴⁾ Препоръка на Съвета от 5 април 2022 г. относно икономическата политика на еврозоната (ОВ C 153, 7.4.2022 г., стр. 1).

- (3) След световната пандемия нахлуването на Русия в Украйна значително промени геополитическия и икономическия контекст. Последиците от нахлуването върху икономиките на държавите членки бяха усетени, наред с другото, чрез по-високите цени на енергията, храните и суровините и по-слабите перспективи за растеж. По-високите цени на енергията са особено тежки за най-уязвимите домакинства, изпитващи енергийна бедност или изложени на риск от енергийна бедност, както и за дружествата, които са най-уязвими спрямо растежа на цените на енергията. В Съюза се наблюдава и безпрецедентен приток на хора, бягащи от Украйна. Икономическите последици от агресивната война на Русия засегнаха държавите членки асиметрично. В този контекст на 4 март 2022 г. за първи път бе задействана Директива 2001/55/ЕО на Съвета⁽⁵⁾ чрез Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета⁽⁶⁾, с която на разселените лица от Украйна беше предоставено правото на законно пребиваване в Съюза, както и достъп до образование и обучение, пазара на труда, здравеопазване, жилищно настаняване и социално подпомагане. Словакия получава извънредна подкрепа в рамките на инициативата „Действия по линия на сближаването за бежанците в Европа“ (CARE) и чрез допълнително предварително финансиране по програмата „Помощ за възстановяване в полза на сближаването и териториите на Европа“ (REACT-EU), за да се отговори спешно на нуждите от прием и интеграция на хората, бягащи от Украйна.
- (4) Като се има предвид бързо променящата се икономическа и геополитическа ситуация, през 2022 г. европейският семестър възобновява широкообхватната си координация на икономическите политики и политиките по заетостта, като същевременно се усъвършенства в съответствие с изискванията за изпълнение на Механизма за възстановяване и устойчивост, както е посочено в годишния обзор на устойчивия растеж за 2022 г. Изпълнението на приетите планове за възстановяване и устойчивост е от съществено значение за постигането на приоритетите на политиката в рамките на европейския семестър, тъй като плановете обхващат всички или значителна част от съответните специфични за всяка държава препоръки, отправени през циклите на европейския семестър за 2019 г. и 2020 г. Специфичните за всяка държава препоръки за 2019 г. и 2020 г. продължават да бъдат също толкова важни и за плановете за възстановяване и устойчивост, които са преразгледани, актуализирани или изменени в съответствие с членове 14, 18 и 21 от Регламент (ЕС) 2021/241, в допълнение към всички останали специфични за всяка държава препоръки, отправени до датата, на която са представени тези преразгледани, актуализирани или изменени планове.
- (5) Общата клауза за дерогация в Пакта за стабилност и растеж действа от март 2020 г. В съобщението си от 3 март 2021 г., озаглавено „Една година от началото на пандемията от COVID-19: ответни мерки на фискалната политика“, Комисията изрази становище, че решението за дезактивиране или продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация следва да се основава на цялостна оценка на състоянието на икономиката, като равнището на икономическата активност в Съюза или еврозоната се сравнява с равнищата отпреди кризата (края на 2019 г.) като ключов количествен критерий. Повишената несигурност и силните рискове от влошаване на икономическите перспективи в контекста на войната в Европа, безпрецедентното покачване на цените на енергията и продължаващите смущения във веригата на доставки оправдават удължаването на срока на действие на общата клауза за дерогация на Пакта за стабилност и растеж до 2023 г.
- (6) Съгласно подхода в препоръката на Съвета от 18 юни 2021 г.⁽⁷⁾, съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност за 2021 г. на Словакия, общата фискална позиция понастоящем се измерва най-добре с промяната в първичните разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и като се изключват временните извънредни мерки, свързани с кризата с COVID-19), но като се включват свързаните със средносрочния потенциален растеж разходи, финансирани с безвъзмездна подкрепа (безвъзмездни средства) по Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза⁽⁸⁾. Освен общата фискална позиция, за да се прецени дали националната фискална политика е предпазлива и дали съставът ѝ допринася за устойчиво възстановяване, което е в съответствие с екологичния и цифровия преход, се обръща внимание и на развитието на финансираните на национално равнище първични текущи разходи⁽⁹⁾ (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и като се изключват временните извънредни мерки, свързани с кризата с COVID-19) и инвестиции.

⁽⁵⁾ Директива 2001/55/ЕО на Съвета от 20 юли 2001 г. относно минималните стандарти за предоставяне на временна закрила в случай на масово навлизане на разселени лица и за мерките за поддръжане на баланса между държавите членки в полагането на усилия за прием на такива лица и понасяне на последиците от този прием (ОВ L 212, 7.8.2001 г., стр. 12).

⁽⁶⁾ Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета от 4 март 2022 г. за установяване на съществуването на масово навлизане на разселени лица от Украйна по смисъла на член 5 от Директива 2001/55/ЕО и за въвеждане на временна закрила (ОВ L 71, 4.3.2022 г., стр. 1).

⁽⁷⁾ Препоръка на Съвета от 18 юни 2021 г., съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност за 2021 г. на Словакия (ОВ С 304, 29.7.2021 г., стр. 121).

⁽⁸⁾ Прогнозите за фискалната позиция и нейните компоненти в настоящата препоръка са оценки на Комисията, основани на допусканията, залегнали в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. Оценките на Комисията на средносрочния потенциален растеж не включват положителното въздействие на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и които могат да стимулират потенциалния растеж.

⁽⁹⁾ Нефинансирани с безвъзмездни средства от Механизма за възстановяване и устойчивост или други фондове на Съюза.

- (7) На 2 март 2022 г. Комисията прие съобщение, в което се предоставят общи насоки за фискалната политика през 2023 г. („фискалните насоки“), целящи да се подпомогне изготвянето на програмите за стабилност и конвергенция на държавите членки и по този начин да се засили координацията на политиките. Комисията отбеляза, че въз основа на макроикономическите перспективи от зимната прогноза от 2022 г. преминаването от съвкупна подкрепяща фискална позиция през 2020–2022 г. към до голяма степен неутрална съвкупна фискална позиция, при запазване на готовността да се реагира на променящата се икономическа ситуация, изглежда подходящо през 2023 г. Комисията обяви, че фискалните препоръки за 2023 г. следва да продължат да бъдат диференцирани между отделните държави членки и да вземат предвид възможното разпространение на ефекти между отделните държави. Комисията прикани държавите членки да отразят насоките в своите програми за стабилност и конвергенция. Комисията пое ангажимент да следи отблизо икономическото развитие и при необходимост ще коригира своите насоки на политиката най-късно с пролетния пакет за европейския семестър от края на май 2022 г.
- (8) По отношение на фискалните насоки фискалните препоръки за 2023 г. отчитат влошените икономически перспективи, повишената несигурност и допълнителните рискове от влошаване, както и по-високата инфлация в сравнение със зимната прогноза от 2022 г. на Комисията. На фона на тези съображения фискалните мерки трябва да доведат до увеличение на публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход и енергийната сигурност и до поддържане на покупателната способност на най-уязвимите домакинства, така че да се смекчи въздействието на покачването на цените на енергията и да се спомогне за ограничаване на инфлационния натиск от вторични ефекти чрез целенасочени и временни мерки. Фискалната политика трябва да остане гъвкава, за да се адаптира към бързо променящите се обстоятелства, включително предизвикателствата, произтичащи от агресивната война на Русия срещу Украйна по отношение на отбраната и сигурността, и да бъде диференцирана в отделните държави членки в зависимост от тяхното фискално и икономическо положение, включително по отношение на излагането им на кризата и притока на разселени лица от Украйна.
- (9) На 29 април 2021 г. Словакия представи на Комисията своя национален план за възстановяване и устойчивост в съответствие с член 18, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/241. Съгласно член 19 от Регламент (ЕС) 2021/241 Комисията оцени целесъобразността, ефективността, ефикасността и съгласуваността на плана за възстановяване и устойчивост в съответствие с насоките за оценка, съдържащи се в приложение V към посочения регламент. На 13 юли 2021 г. Съветът прие своето решение за изпълнение за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Словакия⁽¹⁰⁾. Отпускането на трансовете зависи от приемането на решение на Комисията в съответствие с член 24, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2021/241, гласящо, че Словакия е изпълнила задоволително съответните ключови етапи и цели, определени в решението за изпълнение на Съвета. Задоволителното изпълнение предполага, че постигането на предходните ключови етапи и цели е запазено.
- (10) На 29 април 2022 г. Словакия представи своята национална програма за реформи за 2022 г., а на 28 април 2022 г. — своята програма за стабилност за 2022 г. в съответствие със срока, определен в член 4 от Регламент (ЕО) № 1466/97. Двете програми бяха оценени заедно, за да бъдат отчетени взаимовръзките между тях. В съответствие с член 27 от Регламент (ЕС) 2021/241 националната програма за реформи за 2022 г. отразява също шестмесечното докладване на Словакия относно напредъка, постигнат при изпълнението на нейния план за възстановяване и устойчивост.
- (11) На 23 май 2022 г. Комисията публикува доклада за Словакия за 2022 г. В него беше оценен напредъкът на Словакия в изпълнението на съответните специфични за държавата препоръки, приети от Съвета през 2019 г., 2020 г. и 2021 г., и беше направен преглед на изпълнението от Словакия на плана за възстановяване и устойчивост въз основа на набора от показатели за възстановяване и устойчивост. Въз основа на този анализ в доклада за държавата бяха посочени пропуски по отношение на предизвикателствата, които не са разглеждани или са само частично разглеждани в плана за възстановяване и устойчивост, както и по отношение на новите и нововъзникващите предизвикателства, включително породените от руското нахлуване в Украйна. В него бяха оценени също напредъкът на Словакия при прилагането на Европейския стълб на социалните права и постигането на водещите цели на Съюза в областта на заетостта, уменията и намаляването на бедността, както и напредъкът в постигането на целите на ООН за устойчиво развитие.
- (12) На 23 май 2022 г. Комисията представи доклад, изготвен в съответствие с член 126, параграф 3 от Договора. В този доклад се разглежда състоянието на бюджета на Словакия, тъй като нейният дефицит по консолидирания държавен бюджет през 2021 г. надхвърли референтната стойност по Договора от 3 % от брутният вътрешен продукт (БВП), а консолидираният държавен дълг надхвърли референтната стойност по Договора от 60 % от БВП. В доклада се заключава, че критерият за дефицита не е изпълнен, а критерият за дълга е спазен. В съответствие със съобщението от 2 март 2022 г. Комисията счете, в рамките на своята оценка на всички съответни фактори, че спазването на целевия показател за намаляване на дълга би означавало твърде високателно фискално усилие, съсредоточено в началото на периода, което може да застраши растежа. Поради това според Комисията спазването на целевия показател за намаляване на дълга не е оправдано при настоящите извънредни икономически условия. Както бе обявено, Комисията не предложи откриването на нови процедури при прекомерен дефицит през пролетта на 2022 г. и ще прецени отново дали е необходимо да предложи откриването на такива процедури през есента на 2022 г.

⁽¹⁰⁾ ST 10156/2021 + COR 1.

- (13) В препоръката си от 20 юли 2020 г. ⁽¹¹⁾ Съветът препоръчва на Словакия да предприеме всички необходими мерки през 2020 и 2021 г., в съответствие с общата клауза за дерогация, за ефективно справяне с пандемията от COVID-19, поддържане на икономиката и подпомагане на последващото възстановяване. Освен това той препоръчва на Словакия, когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискални политики, насочени към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на дълга, като същевременно засили инвестициите. През 2021 г. съгласно данните, потвърдени от Евростат, дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Словакия се увеличи от 5,5 % от БВП през 2020 г. на 6,2 %. Ответните мерки на фискалната политика на Словакия подпомогнаха икономическото възстановяване през 2021 г., а временните извънредни мерки нараснаха от 2,3 % от БВП през 2020 г. на 3,3 % през 2021 г. Мерките, предприети от Словакия през 2021 г., бяха в съответствие с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г. Дискреционните бюджетни мерки, приети от правителството през 2020 г. и 2021 г., бяха предимно временни или съпътствани от компенсаторни мерки. В същото време някои от дискреционните мерки, приети от правителството през периода 2020—2021 г., не бяха временни или съпътствани от компенсаторни мерки, състоящи се главно в увеличаване на 13-ата пенсия, промени в пенсионната възраст за родителите, намаляване на данъка върху моторните превозни средства и отмяна на банковия налог. Съгласно данните, потвърдени от Евростат, консолидираният държавен дълг нарасна от 59,7 % от БВП през 2020 г. на 63,1 % от БВП през 2021 г.
- (14) Макроикономическият сценарий в основата на бюджетните прогнози в програмата за стабилност за 2022 г. е реалистичен през 2022 г. и оптимистичен през 2023 г. Правителството предвижда реалният БВП да нарасне с 2,1% през 2022 г. и с 5,3 % през 2023 г. За сравнение в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда по-висок растеж на реалния БВП от 2,3 % през 2022 г. и по-нисък растеж на реалния БВП от 3,6 % през 2023 г., главно поради очакваното по-голямо въздействие на инфлацията върху частното потребление и по-бавното възстановяване на износа. В своята програма за стабилност за 2022 г. правителството очаква номиналният дефицит да намалее до 5,1 % от БВП през 2022 г. и до 2,4 % през 2023 г. Намалението през 2022 г. отразява главно коригирането на повечето извънредни мерки и силния растеж на номиналния БВП. Съгласно програмата за стабилност за 2022 г. съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да намалее до 61,6 % през 2022 г. и до 58,0 % през 2023 г. Въз основа на мерките на политиката, известни към крайната дата за изготвяне на прогнозата, в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда бюджетен дефицит за 2022 г. и 2023 г. в размер съответно на 3,6 % от БВП и 2,6 % от БВП. Това е по-ниско от дефицита, предвиден в програмата за стабилност за 2022 г., що се отнася до 2022 г., и по-високо за 2023 г., главно поради прогнозираното по-оптимистично развитие на пазара на труда през 2022 г. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда подобно съотношение на консолидирания държавен дълг към БВП от 61,7 % през 2022 г. и 58,3 % през 2023 г. Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. средносрочният (10-годишен среден) потенциален растеж на производството се оценява на 2,0 %. Тази прогноза не включва обаче въздействието на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и могат да стимулират потенциалния растеж на Словакия.
- (15) През 2022 г. правителството постепенно премахва по-голямата част от мерките, предприети в отговор на кризата, предизвикана от COVID-19, така че се очаква временните извънредни мерки да намалееят от 3,3% от БВП през 2021 г. на 1,0% през 2022 г. Бюджетният дефицит е повлиян от разходите за осигуряване на временна закрила на разселените лица от Украйна, като според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. тези разходи се очаква да бъдат 0,1 % от БВП през 2022 г. и 0,2 % през 2023 г. ⁽¹²⁾
- (16) В препоръката си от 18 юни 2021 г. Съветът препоръчва през 2022 г. Словакия да поддържа подкрепяща фискална позиция, включително импулса, осигурен от Механизма за възстановяване и устойчивост, и да запази инвестициите, финансирани на национално равнище. Съветът също така препоръчва на Словакия, когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и осигуряване на фискална устойчивост в средносрочен план, и същевременно да засили инвестициите с цел стимулиране на потенциала за растеж.
- (17) През 2022 г., според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. и въз основа на информацията, включена в програмата за стабилност на Словакия за 2022 г., се предвижда фискалната позиция да бъде рестриктивна на равнище + 0,3 % от БВП, докато Съветът препоръчва тя да е подкрепяща ⁽¹³⁾. Словакия планира да предоставя непрекъсната подкрепа за възстановяването, като използва Механизма за възстановяване и устойчивост, за да финансира допълнителни инвестиции, както беше препоръчано от Съвета. Положителният принос към икономическата активност на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост

⁽¹¹⁾ Препоръка на Съвета от 20 юли 2020 г. относно националната програма за реформи на Словакия за 2020 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Словакия за 2020 г. (ОВ С 282, 26.8.2020 г., стр. 164).

⁽¹²⁾ Очаква се общият брой на лицата, разселени от Украйна в Съюза, постепенно да достигне 6 милиона до края на 2022 г., като тяхното географско разпределение се изчислява въз основа на големината на установилата се диаспора, относителното население на приемащата държава членка и актуалното разпределение на разселените лица от Украйна в целия Съюз към март 2022 г. За бюджетните разходи за едно лице оценките се основават на модела за микросимулация EuroMod на Съвместния изследователски център на Комисията, като се вземат предвид както паричните преводи, които хората могат да имат право да получават, така и обезщетенията в натура като образование и здравеопазване.

⁽¹³⁾ Положителният знак на показателя съответства на недостиг на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за рестриктивна фискална политика.

и други фондове на Съюза, се прогнозира да нарасне с 0,7 процентни пункта от БВП в сравнение с 2021 г. Предвижда се финансираните на национално равнище инвестиции да осигурят експанзионистичен принос към фискалната позиция от 0,4 процентни пункта през 2022 г. ⁽¹⁴⁾ Поради това Словакия планира да запази финансираните на национално равнище инвестиции, както се препоръчва от Съвета. Същевременно ръстът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (без новите мерки по отношение на приходите) през 2022 г. се очаква да доведе до рестриктивен принос в размер на 1,6 процентни пункта към цялостната фискална позиция. Това включва допълнителното въздействие на разходите за предоставяне на временна закрила на разселените лица от Украйна (0,1 % от БВП). Поради закъснялата индексация с инфлацията големите държавни разходи, като социалните плащания, различни от тези в натура, или възнагражденията на наетите лица, имат темп на растеж, по-нисък от инфлацията през 2022 г., и допринасят за рестриктивната позиция.

- (18) В прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда фискалната позиция през 2023 г. да бъде – 0,8 % от БВП, при условие че политиката остане непроменена ⁽¹⁵⁾. Очаква се през 2023 г. Словакия да продължи да използва безвъзмездните средства по Механизма за възстановяване и устойчивост, за да финансира допълнителни инвестиции в подкрепа на възстановяването. Положителният принос към икономическата активност на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза, се прогнозира да нарасне с 1,0 процентни пункта от БВП в сравнение с 2022 г. Предвижда се финансираните на национално равнище инвестиции да осигурят експанзионистичен принос към фискалната позиция от 0,1 процентни пункта през 2023 г. ⁽¹⁶⁾ Същевременно ръстът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (без новите мерки по отношение на приходите) през 2023 г. се очаква да доведе до цяло неутрален принос в размер на 0,2 процентни пункта към цялостната фискална позиция. Това включва допълнителни разходи за предоставяне на временна закрила на разселените лица от Украйна (0,1 % от БВП).
- (19) В програмата за стабилност за 2022 г. се очаква дефицитът по консолидирания държавен бюджет постепенно да намалее до 2,3 % през 2024 г. и до 2,0 % до 2025 г. Поради това се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет да спадне под 3 % от БВП до 2023 г. и да остане под 3 % от БВП през програмния период. Тези прогнози предполагат увеличението на публичните разходи да бъде ограничено — включително възнагражденията на наетите лица и социалните трансфери в натура — с темп, по-бавен от този на приходите и под стабилния растеж на номиналния БВП. Съгласно програмата за стабилност за 2022 г. съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да намалява до 2025 г., по-конкретно с увеличение до 58,2 % през 2024 г. и с намаление до 57,3 % през 2025 г. Съгласно анализа на Комисията рисковете за устойчивостта на дълга изглеждат високи в средносрочен план.
- (20) Данъчната система на Словакия би могла да бъде реформирана, за да се засили икономическата ефективност, да се насърчи екологичната и фискалната устойчивост и да се подобри справедливостта, като същевременно се подкрепят по-широки цели на политиката. Данъчната тежест върху труда е особено висока за лицата с ниски доходи в сравнение с други държави членки. За сметка на това не се използва пълният потенциал на екологичното и имущественото данъчно облагане. Промяната на данъчния микс би могла да подпомогне растежа и също така да спомогне за насърчаване на екологичния преход и екологичната устойчивост. Енергийната интензивност на икономиката е значително над средната за Съюза, но приходите от екологични данъци през 2020 г. са били 2,4 %, което е близо до средното за Съюза. Екологичните такси, свързани с управлението на отпадъците и замърсяването на въздуха, не насърчават достатъчно ефективното използване на ресурсите и не намаляват разходите за околната среда и обществото. Пътните данъци и таксите за регистрация на превозни средства не отразяват добре интензитета на емисиите. Екологичните данъци и такси не се индексират и това намалява екологичните приходи с течение на времето поради инфлацията. Що се отнася до данъчното облагане на недвижимото имущество, приходите от постоянни данъци върху недвижимата собственост бяха относително ниски през 2020 г. (0,5 % от БВП в сравнение с 1,2 % средно за Съюза). Понастоящем Словакия не разполага с достатъчно данни, които да позволят актуализиране и индексирание на данъчната основа на данъка върху недвижимото имущество в съответствие с пазарните стойности, което би могло отчасти да смекчи продължаващото силно търсене на жилища и свързания с това силен ръст на цените на жилищата. Освен това по-нататъшните усилия за опростяване на данъците и подобряване на съответствието могат да увеличат публичните приходи и по този начин да подпомогнат фискалната устойчивост и да подобрят справедливостта. Въпреки подобренията разликата, свързана със спазването на данъчното законодателство във връзка с ДДС, остана голяма през 2019 г. (16,1 % спрямо 10,4 % в Съюза). По-нататъшните подобрения в данъчната администрация, включително по отношение на електронното фактуриране, предварително попълнените данъчни декларации и по-голямата цифровизация, биха могли да спомогнат за допълнително намаляване на изтичането на приходи в данъчната система.

⁽¹⁴⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат експанзионистичен принос от 0,2 процентни пункта от БВП.

⁽¹⁵⁾ Отрицателният знак на показателя съответства на превишение на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за експанзионистична фискална политика.

⁽¹⁶⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат рестриктивен принос от 0,1 процентни пункта от БВП.

- (21) В съответствие с член 19, параграф 3, буква б) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.2 от приложение V към същия регламент планът за възстановяване и устойчивост включва широк набор от взаимно подсилващи се реформи и инвестиции с примерен график за изпълнение до 31 август 2026 г. Те спомагат за преодоляването на всички или на значителна част от икономическите и социалните предизвикателства, очертани в специфичните за държавата препоръки, отправени от Съвета до Словакия в рамките на европейския семестър през 2019 г. и 2020 г., в допълнение към всички специфични за държавата препоръки, отправени до датата на приемане на плана за възстановяване и устойчивост. По-специално силният акцент на плана за възстановяване и устойчивост върху приобщаващото образование, публичното управление и инвестициите за увеличаване на производителността в екологичния и цифровия преход, както и планираната вноска за намаляване на регионалните различия, могат да се считат за всеобхватен и подходящ отговор на предизвикателствата, пред които е изправена Словакия. Предизвикателството, свързано с ускоряването на екологичния и цифровия преход, се преодолява решително и с широк набор от мерки. Дългогодишните предизвикателства в образованието, грижите за децата, здравеопазването и научните изследвания и иновациите (НИИ) също се преодоляват с всеобхватни мерки за премахване на най-сериозните недостатъци, като например ниското качество и приобщаващия характер на образованието, фрагментираната координация на политиката в областта на НИИ, недостатъчното публично-частно сътрудничество и слабите резултати в областта на НИИ. Допълнителните мерки, предложени в плана за възстановяване и устойчивост за подобряване на правосъдната система, обществените поръчки и борбата с изпирането на пари, имат потенциала да се справят с много от основните предизвикателства, ако бъдат приети и приложени в съответствие с изискванията на правото на Съюза за подходящи гаранции и независимост на съдебната власт и с надлежното участие на заинтересованите страни. И накрая, очаква се няколко реформи да подобряват дългосрочната устойчивост на публичните финанси. Като цяло планът за възстановяване и устойчивост предвижда амбициозни реформи и инвестиции, особено в здравеопазването, екологичния и цифровия преход и публичната администрация, които освен това са насочени към по-нататъшно подобряване на сближаването в еврозоната и насърчаване на икономическия растеж.
- (22) Изпълнението на плана за възстановяване и устойчивост на Словакия се очаква да допринесе за постигането на по-нататъшен напредък в екологичния и цифровия преход. Мерките в подкрепа на целите в областта на климата в Словакия представляват 45 % от общия размер на отпуснатите по плана за възстановяване и устойчивост средства, докато мерките в подкрепа на целите в областта на цифровите технологии възлизат на 21 % от общия размер на отпуснатите по плана за възстановяване и устойчивост средства. Пълното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост в съответствие със съответните ключови етапи и цели ще помогне на Словакия да се възстанови бързо от последиците от кризата с COVID-19, като същевременно укрепи своята устойчивост. Системното участие на социалните партньори и други съответни заинтересовани страни продължава да бъде важно за успешното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост, както и на други икономически политики и политики в областта на заетостта, които излизат извън рамките на плана за възстановяване и устойчивост, за да се гарантира широка ангажираност с цялостната програма на политиката.
- (23) Словакия представи споразумението за партньорство, предвидено в Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁷⁾, на 8 април 2022 г., но все още не е представила останалите програми в областта на политиката на сближаване, предвидени в същия регламент. В съответствие с Регламент (ЕС) 2021/1060 Словакия трябва да вземе предвид съответните специфични за нея препоръки при програмирането на фондовете на политиката на сближаване за периода 2021–2027 г. Това е предварително условие за подобряване на ефективността и максимално увеличаване на добавената стойност на финансовата подкрепа, която ще бъде получена от фондовете на политиката на сближаване, като същевременно се насърчават координация, взаимно допълване и съгласуваност между тези фондове на политиката на сближаване и други инструменти и фондове на Съюза. Успешното прилагане на Механизма за възстановяване и устойчивост и програмите по линия на политиката на сближаване зависи и от премахването на пречките пред инвестициите в подкрепа на екологичния и цифровия преход и балансираното териториално развитие. По-специално, регионалните различия по отношение на конкурентоспособността и социалните показатели следва да бъдат преодоленни, като се използва комбинация от различните налични фондове.
- (24) В отговор на мандата, възложен от държавните и правителствените ръководители на Съюза във Версайската декларация, предложението на Комисията за план REPowerEU има за цел постепенно да бъде премахната зависимостта на Съюза от вноса на изкопаеми горива от Русия във възможно най-кратък срок. За тази цел в диалог с държавите членки Комисията се стреми да определи най-подходящите проекти, инвестиции и реформи на национално и регионално равнище и на равнището на Съюза. Целта на тези мерки е да се намали цялостната зависимост от изкопаеми горива и да се замени вносът на изкопаеми горива от Русия.

⁽¹⁷⁾ Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 159).

- (25) От 2015 г. насам напредъкът в намаляването на нетните емисии на парникови газове като цяло е в застой. Словашката икономика има висока енергийна интензивност отчасти поради голямата зависимост на промишления сектор от вноса на изкопаеми горива. По данни от 2020 г. Словакия е особено зависима от Русия по отношение на природния газ (85 % в сравнение с 44 % средно за Съюза) и суровия нефт (100 % в сравнение с 26 % средно за Съюза). Въпреки това зависимостта от Русия по отношение на въглищата е по-ниска от средното за Съюза (35 % в сравнение с 54 %) ⁽¹⁸⁾. Дяловете в енергийния микс на природния газ (24,9 % в сравнение с 24,4 % за Съюза) и твърдите изкопаеми горива (14 % в сравнение с 10,8 % за Съюза) са малко над средните за Съюза, докато делът на нефта е по-нисък (21,9 % в сравнение с 32,7 % за Съюза). Делът на ядрената енергия в енергийния микс е бил 24,6 % през 2020 г. (в сравнение с 13,1 % за Съюза). По-бързото въвеждане на възобновяеми енергийни източници би спомогнало за намаляване на зависимостта на Словакия от вноса на изкопаеми горива от Русия и за намаляване на риска от енергийна бедност на фона на нарастващите цени на енергията. Допълнителни реформи в областта на структурата на пазара и подкрепата за възобновяемите енергийни източници са планирани през 2022 г. като част от плана за възстановяване и устойчивост. Въвеждането на възобновяеми енергийни източници може да бъде ускорено допълнително чрез увеличаване на праговете за освобождаване от разрешения за строеж за дребномащабни възобновяеми енергийни източници, рационализиране на административните процедури за издаване на разрешения в рамките на обслужване на едно гише, намаляване на таксите за свързване към мрежата и подобряване на достъпа до наличния капацитет на мрежата. През април 2021 г. Словакия прекрати мораториума за свързване на нови възобновяеми енергийни източници към мрежата. Въпреки това все още предстои да бъде въведен ориентиран към бъдещето механизъм, осигуряващ прозрачна и надеждна информация относно капацитета за свързване на нови непостоянни възобновяеми енергийни източници към мрежата. За да отговори на нарастващия обем електроенергия от възобновяеми източници, Словакия следва да модернизира преносните и разпределителни мрежи, да създаде нови съоръжения за съхранение на енергия и да завърши регулаторната рамка за водород от възобновяеми източници.

Допълнителните инвестиции в геотермална енергия, станции за устойчив биометан и решения на основата на водород от възобновяеми източници, които спазват съответните критерии за устойчивост, ще спомогнат за справяне с високото вътрешно потребление на природен газ. Има възможност и за повишаване на ефективността на системите за централно отопление и за бързо внедряване на възобновяеми източници на топлинна енергия, които да заменят природния газ. Усилията за декарбонизация също могат да бъдат подобрени на регионално равнище чрез създаването на регионални центрове за устойчива енергия.

- (26) Ще бъдат необходими допълнителни усилия за енергийната ефективност. По-специално е необходимо да се постави акцент върху основното и екологосъобразно саниране, да се намали потреблението на топлинна енергия и да се увеличат инвестициите във възобновяеми източници на топлинна енергия, включително термпомпи. Словакия би могла допълнително да ускори санирането на сгради чрез привличане на повече частни инвестиции, включително за обществените сгради, предоставяне на техническа помощ, подобряване на капацитета, засилване на подхода „обслужване на едно гише“ и инвестиране в зелени умения. Освен това големите несъответствия между уменията и потребностите в икономиката налагат засилване на политиките за учене за възрастни, включително във връзка с екологичния преход. Необходими са допълнителни усилия за справяне с енергийната бедност и реформиращи инвестиции в социални жилища. Освен това следва да бъдат въведени няколко регулаторни и административни мерки, за да се ускори процесът на издаване на разрешителни за строителство, да се опростят правилата за изпълнение, да се адаптират схемите за саниране и да се подобри координацията между различните публични органи и програмите за финансиране. Допълнителни мерки и стимули биха могли да бъдат насочени към високата енергоемкост в промишлеността, включително в малките и средните предприятия. Това включва инвестиционни схеми за подобряване на енергийната ефективност въз основа на енергийни одити. Схемите за подпомагане следва да се допълват (напр. със схемата за декарбонизация) и да бъдат подкрепени от частно финансиране и финансови инструменти. За постигането на съответствие с целите „Подготвени за цел 55“ в Словакия ще е необходима още по-голяма амбиция по отношение на намаляването на емисиите на парникови газове, увеличаването на енергията от възобновяеми източници и повишаването на целите за енергийна ефективност.
- (27) Въпреки че ускоряването на прехода към неутралност по отношение на климата и премахването на изкопаемите горива ще доведе до значителни разходи за реструктуриране в няколко сектора, Словакия може да използва Механизма за справедлив преход в контекста на политиката на сближаване, за да смекчи социално-икономическото въздействие на прехода в най-засегнатите региони. Освен това Словакия може да използва Европейския социален фонд плюс, създаден с Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁹⁾, за да подобри възможностите за заетост и да засили социалното сближаване.
- (28) С оглед на оценката на Комисията Съветът разгледа програмата за стабилност за 2022 г., като становището ⁽²⁰⁾ му е изразено в препоръка 1.

⁽¹⁸⁾ Евростат (2020 г.), дял на руския внос спрямо общия внос на природен газ, суров нефт и антрацитни въглища. За средните стойности за ЕС-27 общият внос се основава на вноса от държави извън ЕС-27. За Словакия общият внос включва търговията в рамките на ЕС. Суровият нефт не включва рафинираните нефтопродукти.

⁽¹⁹⁾ Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за създаване на Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+) и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1296/2013 (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 21).

⁽²⁰⁾ Съгласно член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1466/97.

- (29) С оглед на тясната взаимообвързаност между икономиките на държавите членки от еврозоната и колективния им принос за функционирането на Икономическия и паричен съюз Съветът препоръчва на държавите членки от еврозоната да предприемат действия, включително чрез своите планове за възстановяване и устойчивост, за да изпълнят препоръките, съдържащи се в препоръката от 2022 г. относно икономическата политика на еврозоната. За Словакия това е отразено по-специално в препоръки 1 и 2 по-долу,

ПРЕПОРЪЧВА на Словакия да предприеме следните действия през 2022 г. и 2023 г.:

1. През 2023 г. да гарантира, че растежът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи е в съответствие с като цяло неутрална позиция на политиката, като се вземе предвид продължавашата временна и целенасочена подкрепа за най-уязвимите от покачването на цените на енергията домакинства и предприятия и за хората, бягащи от Украйна. Да има готовност да адаптира текущите разходи към променящата се ситуация. Да увеличи публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход, както и за енергийната сигурност, като се вземе предвид инициативата REPowerEU, включително чрез използване на Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза. За периода след 2023 г. да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции. Да направи данъчния микс по-ефективен и по-стимулиращ за приобщаващия и устойчив растеж, включително чрез използване на потенциала на екологичното и имущественото данъчно облагане. Да продължи да укрепва спазването на данъчното законодателство, включително чрез по-нататъшно цифровизиране на данъчната администрация.
2. Да продължи да изпълнява своя план за възстановяване и устойчивост в съответствие с ключовите етапи и целите, включени в Решението за изпълнение на Съвета от 13 юли 2021 г. Да представи програмните документи в областта на политиката на сближаване за периода 2021–2027 г., за да приключи преговорите с Комисията, а след това да започне да ги изпълнява.
3. Да намали цялостната зависимост от изкопаеми горива и да диверсифицира вноса на изкопаеми горива. Да ускори внедряването на възобновяеми енергийни източници чрез допълнително улесняване на достъпа до мрежата, въвеждане на мерки за рационализиране на процедурите за издаване на разрешения и административните процедури и модернизиране на електроенергийната мрежа. Да намали зависимостта от природен газ в отоплението и промишлеността. Да адаптира политиките за саниране, за да се ускори и стимулира основното саниране на сградите.

Съставено в Брюксел на 12 юли 2022 година.

За Съвета
Председател
Z. STANJURA

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

от 12 юли 2022 година

относно националната програма за реформи на Финландия за 2022 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Финландия за 2022 г.

(2022/C 334/26)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121, параграф 2 и член 148, параграф 4 от него,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики ⁽¹⁾, и по-специално член 5, параграф 2 от него,

като взе предвид Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 г. относно предотвратяването и коригирането на макроикономическите дисбаланси ⁽²⁾, и по-специално член 6, параграф 1 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

като взе предвид заключенията на Европейския съвет,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта,

като взе предвид становището на Икономическия и финансов комитет,

като взе предвид становището на Комитета за социална закрила,

като взе предвид становището на Комитета за икономическа политика,

като има предвид, че:

- (1) Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁾, с който бе създаден Механизъм за възстановяване и устойчивост, влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По Механизма за възстановяване и устойчивост се предоставя финансова подкрепа за осъществяването на реформи и инвестиции, водещи до фискален стимул, финансиран от Съюза. Той допринася за икономическото възстановяване и за осъществяването на устойчиви и увеличаващи растежа реформи и инвестиции, по-специално за насърчаването на екологичния и цифровия преход, като същевременно укрепва устойчивостта и потенциалния растеж на икономиките на държавите членки. Той спомага също за укрепване на устойчивите публични финанси и за стимулиране на растежа и създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план. Максималното финансово участие за държава членка в рамките на Механизма за възстановяване и устойчивост ще бъде актуализирано през юни 2022 г. в съответствие с член 11, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241.
- (2) На 24 ноември 2021 г. Комисията прие годишния обзор на устойчивия растеж, с което постави началото на европейския семестър за координация на икономическите политики за 2022 г. Тя надлежно взе предвид Социалния ангажимент от Порто, подписан на 7 май 2021 г., за по-нататъшно прилагане на Европейския стълб на социалните права, провъзгласен от Европейския парламент, Съвета и Комисията на 17 ноември 2017 г. На 25 март 2022 г. Европейският съвет одобри приоритетите на годишния обзор на устойчивия растеж за 2022 г. Въз основа на Регламент (ЕС) № 1176/2011 на 24 ноември 2021 г. Комисията прие Доклад за механизма за предупреждение, в който Финландия не е посочена като една от държавите членки, за които ще бъде необходим задълбочен преглед. На същата дата Комисията прие и препоръка за препоръка на Съвета относно икономическата политика на еврозоната и предложение за съвместния доклад за заетостта за 2022 г., в който се анализира прилагането на насоките за заетостта и принципите на Европейския стълб на социалните права. На 5 април 2022 г. Съветът прие препоръката относно икономическата политика на еврозоната ⁽⁴⁾ („препоръката от 2022 г. относно еврозоната“), а на 14 март 2022 г. – съвместния доклад за заетостта.

⁽¹⁾ ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

⁽²⁾ ОВ L 306, 23.11.2011 г., стр. 25.

⁽³⁾ Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

⁽⁴⁾ Препоръка на Съвета от 5 април 2022 г. относно икономическата политика на еврозоната (ОВ C 153, 7.4.2022 г., стр. 1).

- (3) След световната пандемия нахлуването на Русия в Украйна значително промени геополитическия и икономическия контекст. Последниците от нахлуването върху икономиките на държавите членки бяха усетени, наред с другото, чрез по-високите цени на енергията, храните и суровините и по-слабите перспективи за растеж. По-високите цени на енергията са особено тежки за най-уязвимите домакинства, изпитващи енергийна бедност или изложени на риск от енергийна бедност, както и за дружествата, които са най-уязвими спрямо растежа на цените на енергията. В Съюза се наблюдава и безпрецедентен приток на хора, бягащи от Украйна. Икономическите последици от агресивната война на Русия засегнаха държавите членки асиметрично. В този контекст на 4 март 2022 г. за първи път бе задействана Директива 2001/55/ЕО на Съвета⁽⁵⁾ чрез Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета⁽⁶⁾, с която на разселените лица от Украйна беше предоставено правото на законно пребиваване в Съюза, както и достъп до образование и обучение, пазара на труда, здравеопазване, жилищно настаняване и социално подпомагане.
- (4) Като се има предвид бързо променящата се икономическа и геополитическа ситуация, през 2022 г. европейският семестър възобновява широкообхватната си координация на икономическите политики и политиките по заетостта, като същевременно се усъвършенства в съответствие с изискванията за изпълнение на Механизма за възстановяване и устойчивост, както е посочено в годишния обзор на устойчивия растеж за 2022 г. Изпълнението на приетите планове за възстановяване и устойчивост е от съществено значение за постигането на приоритетите на политиката в рамките на европейския семестър, тъй като плановете обхващат всички или значителна част от съответните специфични за всяка държава препоръки, отправени през циклите на европейския семестър за 2019 г. и 2020 г. Специфичните за всяка държава препоръки за 2019 г. и 2020 г. продължават да бъдат също толкова важни и за плановете за възстановяване и устойчивост, които са преразгледани, актуализирани или изменени в съответствие с членове 14, 18 и 21 от Регламент (ЕС) 2021/241, в допълнение към всички останали специфични за всяка държава препоръки, отправени до датата, на която са представени тези преразгледани, актуализирани или изменени планове.
- (5) Общата клауза за дерогация в Пакта за стабилност и растеж действа от март 2020 г. В съобщението си от 3 март 2021 г., озаглавено „Една година от началото на пандемията от COVID-19: ответни мерки на фискалната политика“, Комисията изрази становище, че решението за дезактивиране или продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация следва да се основава на цялостна оценка на състоянието на икономиката, като равнището на икономическата активност в Съюза или еврозоната се сравнява с равнищата отпреди кризата (края на 2019 г.) като ключов количествен критерий. Повишената несигурност и силните рискове от влошаване на икономическите перспективи в контекста на войната в Европа, безпрецедентното покачване на цените на енергията и продължаващите смущения във веригата на доставки оправдават удължаването на срока на действие на общата клауза за дерогация в Пакта за стабилност и растеж до 2023 г.
- (6) Съгласно подхода в препоръката на Съвета от 18 юни 2021 г.⁽⁷⁾, съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Финландия за 2021 г., общата фискална позиция понастоящем се измерва най-добре с промяната в първичните разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и като се изключват временните извънредни мерки, свързани с кризата с COVID-19), но като се включват свързаните със средносрочния потенциален растеж разходи, финансирани с безвъзмездна подкрепа (безвъзмездни средства) по Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове от Съюза⁽⁸⁾. Освен общата фискална позиция, за да се прецени дали националната фискална политика е предпазлива и дали съставят ѝ допринася за устойчиво възстановяване, което е в съответствие с екологичния и цифровия преход, се обръща внимание и на развитието на финансираните на национално равнище първични текущи разходи⁽⁹⁾ (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и като се изключват временните извънредни мерки, свързани с кризата с COVID-19) и инвестиции.

⁽⁵⁾ Директива 2001/55/ЕО на Съвета от 20 юли 2001 г. относно минималните стандарти за предоставяне на временна закрила в случай на масово навлизане на разселени лица и за мерките за поддръжане на баланса между държавите членки в полагането на усилия за прием на такива лица и понасяне на последиците от този прием (ОВ L 212, 7.8.2001 г., стр. 12).

⁽⁶⁾ Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета от 4 март 2022 г. за установяване на съществуването на масово навлизане на разселени лица от Украйна по смисъла на член 5 от Директива 2001/55/ЕО и за въвеждане на временна закрила (ОВ L 71, 4.3.2022 г., стр. 1).

⁽⁷⁾ Препоръка на Съвета от 18 юни 2021 г., съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност за 2021 г. на Финландия (ОВ С 304, 29.7.2021 г., стр. 126).

⁽⁸⁾ Прогнозите за фискалната позиция и нейните компоненти в настоящата препоръка са оценки на Комисията, основани на допусканията, залегнали в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. Оценките на Комисията на средносрочния потенциален растеж не включват положителното въздействие на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и които могат да стимулират потенциалния растеж.

⁽⁹⁾ Нефинансирани с безвъзмездни средства от Механизма за възстановяване и устойчивост или други фондове на Съюза.

- (7) На 2 март 2022 г. Комисията прие съобщение, в което се предоставят общи насоки за фискалната политика през 2023 г. („фискалните насоки“), целящи да се подпомогне изготвянето на програмите за стабилност и конвергенция на държавите членки и по този начин да се засили координацията на политиките. Комисията отбеляза, че въз основа на макроикономическите перспективи от зимната прогноза от 2022 г. преминаването от съвкупна подкрепяща фискална позиция през 2020–2022 г. към до голяма степен неутрална съвкупна фискална позиция, при запазване на готовността да се реагира на променящата се икономическа ситуация, изглежда подходящо през 2023 г. Комисията обяви, че фискалните препоръки за 2023 г. следва да продължат да бъдат диференцирани между отделните държави членки и да вземат предвид възможното разпространение на ефекти между отделните държави. Комисията прикани държавите членки да отразят насоките в своите програми за стабилност и конвергенция. Комисията пое ангажимент да следи отблизо икономическото развитие и при необходимост ще коригира своите насоки на политиката най-късно с пролетния пакет за европейския семестър от края на май 2022 г.
- (8) По отношение на фискалните насоки фискалните препоръки за 2023 г. отчитат влошените икономически перспективи, повишената несигурност и допълнителните рискове от влошаване, както и по-високата инфлация в сравнение със зимната прогноза от 2022 г. на Комисията. На фона на тези съображения фискалните мерки трябва да доведат до увеличение на публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход и енергийната сигурност и до поддържане на популателната способност на най-уязвимите домакинства, така че да се смекчи въздействието на покачването на цените на енергията и да се спомогне за ограничаване на инфлационния натиск от вторични ефекти чрез целенасочени и временни мерки. Фискалната политика трябва да остане гъвкава, за да се адаптира към бързо променящите се обстоятелства, включително предизвикателствата, произтичащи от агресивната война на Русия срещу Украйна по отношение на отбраната и сигурността, и да бъде диференцирана в отделните държави членки в зависимост от тяхното фискално и икономическо положение, включително по отношение на излагането им на кризата и притока на разселени лица от Украйна.
- (9) На 27 май 2021 г. Финландия представи на Комисията своя национален план за възстановяване и устойчивост в съответствие с член 18, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/241. Съгласно член 19 от Регламент (ЕС) 2021/241 Комисията оцени целесъобразността, ефективността, ефикасността и съгласуваността на плана за възстановяване и устойчивост в съответствие с насоките за оценка, съдържащи се в приложение V към посочения регламент. На 29 октомври 2021 г. Съветът прие своето решение за изпълнение за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Финландия⁽¹⁰⁾. Отпускането на трансовете зависи от приемането на решение на Комисията в съответствие с член 24, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2021/241, гласящо, че Финландия е изпълнила задоволително съответните ключови етапи и цели, определени в решението за изпълнение на Съвета. Задоволителното изпълнение предполага, че постигането на предходните ключови етапи и цели е запазено.
- (10) В съответствие със срока, определен в член 4 от Регламент (ЕО) № 1466/97, на 13 април 2022 г. Финландия представи своята национална програма за реформи за 2022 г. и програмата си за стабилност за 2022 г. Двете програми бяха оценени заедно, за да бъдат отчетени взаимовръзките между тях. В съответствие с член 27 от Регламент (ЕС) 2021/241 националната програма за реформи за 2022 г. отразява също шестмесечното докладване на Финландия относно напредъка, постигнат при изпълнението на нейния план за възстановяване и устойчивост.
- (11) На 23 май 2022 г. Комисията публикува доклада за Финландия за 2022 г. В него беше оценен напредъкът на Финландия в изпълнението на съответните специфични за държавата препоръки, приети от Съвета през 2019 г., 2020 г. и 2021 г., и беше направен преглед на изпълнението от Финландия на плана за възстановяване и устойчивост въз основа на набора от показатели за възстановяване и устойчивост. Въз основа на този анализ в доклада за държавата бяха посочени пропуски по отношение на предизвикателствата, които не са разгледани или са само частично разгледани в плана за възстановяване и устойчивост, както и по отношение на новите и нововъзникващите предизвикателства, включително породените от руското нахлуване в Украйна. В него бяха оценени също напредъкът на Финландия при прилагането на Европейския стълб на социалните права и постигането на водещите цели на Съюза в областта на заетостта, уменията и намаляването на бедността, както и напредъкът в постигането на целите на ООН за устойчиво развитие.

⁽¹⁰⁾ ST 12524/2021; ST 12524/2021 ADD 1.

- (12) На 23 май 2022 г. Комисията представи доклад, изготвен в съответствие с член 126, параграф 3 от Договора. В този доклад се разглежда състоянието на бюджета на Финландия, тъй като нейният дълг по консолидирания държавен бюджет през 2021 г. надхвърли референтната стойност по Договора от 60 % от брутният вътрешен продукт (БВП) и не спази целевия показател за намаляване на дълга. В доклада се стига до заключението, че критерият за дълга не е изпълнен. В съответствие със съобщението от 2 март 2022 г. Комисията счете, в рамките на своята оценка на всички съответни фактори, че спазването на целевия показател за намаляване на дълга би означавало твърде високателно фискално усилие, съсредоточено в началото на периода, което може да застраши растежа. Поради това според Комисията спазването на целевия показател за намаляване на дълга не е оправдано при настоящите извънредни икономически условия. Както бе обявено, Комисията не предложи откриването на нови процедури при прекомерен дефицит през пролетта на 2022 г. и ще прецени отново дали е необходимо да предложи откриването на такива процедури през есента на 2022 г.
- (13) В препоръката си от 20 юли 2020 г. ⁽¹¹⁾ Съветът препоръча на Финландия да предприеме всички необходими мерки през 2020 и 2021 г., в съответствие с общата клауза за дерогация, за ефективно справяне с пандемията от COVID-19, поддържане на икономиката и подпомагане на последващото възстановяване. Освен това той препоръча на Финландия, когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискални политики, насочени към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на дълга, като същевременно засили инвестициите. През 2021 г. съгласно данните, потвърдени от Евростат, дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Финландия спадна от 5,5 % от БВП през 2020 г. на 2,6 %. Ответните мерки на фискалната политика на Финландия подпомогнаха икономическото възстановяване през 2021 г., а временните извънредни мерки намалеха от 2,8 % от БВП през 2020 г. на 1,7 %. Мерките, предприети от Финландия през 2021 г., бяха в съответствие с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г. Дискреционните бюджетни мерки, приети от правителството през 2020 г. и 2021 г., бяха временни или съпътствани от компенсаторни мерки. Съгласно данните, потвърдени от Евростат, консолидираният държавен дълг спадна от 69,0 % от БВП през 2020 г. на 65,8 % от БВП през 2021 г.
- (14) Макроикономическият сценарий в основата на бюджетните прогнози в програмата за стабилност за 2022 г. е реалистичен. Правителството предвижда реалният БВП да нарасне с 1,5 % през 2022 г. и с 1,7 % през 2023 г. За сравнение в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда малко по-голям растеж на реалния БВП от 1,6 % през 2022 г. и 1,7 % през 2023 г. В своята програма за стабилност за 2022 г. правителството очаква номиналният дефицит да намалее до 2,2 % от БВП през 2022 г. и до 1,7 % през 2023 г. Спазът през 2022 г. отразява главно силния растеж на икономическата активност и премахването на повечето извънредни мерки. Съгласно програмата за стабилност за 2022 г. съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да нарасне до 66,2 % през 2022 г. и до 66,9 % през 2023 г. Въз основа на мерките на политиката, известни към крайната дата за изготвяне на прогнозата, в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда бюджетен дефицит за 2022 г. и 2023 г. в размер съответно на 2,2 % от БВП и 1,7 % от БВП. Това съответства на дефицита, предвиден в програмата за стабилност за 2022 г. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда подобно съотношение на консолидирания държавен дълг към БВП от 65,9 % през 2022 г. и 66,6 % през 2023 г. Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. средносрочният (10-годишен среден) потенциален растеж на производството се оценява на 1,2 %. Тази прогноза не включва обаче въздействието на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и могат да стимулират потенциалния растеж на Финландия.
- (15) През 2022 г. правителството постепенно премахна по-голямата част от мерките, предприети в отговор на кризата, предизвикана от COVID-19, така че се очаква временните извънредни мерки да намалят от 1,7 % от БВП през 2021 г. на 0,2 % през 2022 г. Държавният дефицит е засегнат от мерките, приети за противодействие на икономическото и социалното въздействие на увеличението на цените на енергията, които според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се оценяват на 0,1 % от БВП през 2022 г. и 0,0 % от БВП през 2023 г. ⁽¹²⁾ Тези мерки се състоят главно от временни данъчни мерки (като приспадане за пътни разходи). Тези мерки бяха обявени като временни. Ако обаче цените на енергията останат високи през 2023 г., някои от тези мерки биха могли да бъдат продължени. Бюджетният дефицит е повлиян и от разходите за осигуряване на временна закрила на разселените лица от Украйна, като според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. тези разходи се очаква да бъдат 0,1 % от БВП през 2022 г. и 0,2 % през 2023 г. ⁽¹³⁾, както и от увеличените разходи за отбрана с 0,3 % от БВП през 2022 г. и 0,1 % от БВП през 2023 г.

⁽¹¹⁾ Препоръка на Съвета от 20 юли 2020 г. относно националната програма за реформи на Финландия за 2020 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Финландия за 2020 г. (ОВ С 282, 26.8.2020 г., стр. 171).

⁽¹²⁾ Числата представляват равнището на годишните бюджетни разходи за мерките, предприети от есента на 2021 г. насам, включително текущите приходи и разходи, както и когато е уместно, мерките за капиталови разходи.

⁽¹³⁾ Очаква се общият брой на лицата, разселени от Украйна в Съюза, постепенно да достигне 6 милиона до края на 2022 г., като тяхното географско разпределение се изчислява въз основа на толемината на установилата се диаспора, относителното население на приемащата държава членка и актуалното разпределение на разселените лица от Украйна в целия Съюз към март 2022 г. За бюджетните разходи за едно лице оценките се основават на модела за микросимулация EuroMod на Съвместния изследователски център на Комисията, като се вземат предвид както паричните преводи, така и обезщетенията в натура като образование и здравеопазване, на които лицата може да имат право.

- (16) В препоръката си от 18 юни 2021 г. Съветът препоръчва през 2022 г. Финландия да поддържа подкрепяща фискална позиция, включително импулса, осигурен от Механизма за възстановяване и устойчивост, и да запази инвестициите, финансирани на национално равнище. Съветът освен това препоръчва на Финландия, когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и осигуряване на фискална устойчивост в средносрочен план, и същевременно да засили инвестициите с цел стимулиране на потенциала за растеж.
- (17) През 2022 г. според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. и въз основа на информацията, включена в програмата за стабилност на Финландия за 2022 г., се предвижда фискалната позиция да бъде подкрепяща и да възлиза на $-0,6\%$ от БВП⁽¹⁴⁾. Финландия планира да предоставя непрекъсната подкрепа за възстановяването, като използва Механизма за възстановяване и устойчивост, за да финансира допълнителни инвестиции, както беше препоръчано от Съвета. Положителният принос към икономическата активност на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза, се прогнозира да нарасне с $0,2$ процентни пункта от БВП в сравнение с 2021 г. Предвижда се финансираните на национално равнище инвестиции да осигурят експанзионистичен принос към фискалната позиция от $0,2$ процентни пункта през 2022 г.⁽¹⁵⁾ Поради това Финландия планира да запази инвестициите, финансирани на национално равнище, както се препоръчва от Съвета. Същевременно ръстът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (без новите мерки по отношение на приходите) през 2022 г. се очаква да доведе до голяма степен неутрален принос в размер на $0,1$ процентни пункта към цялостната фискална позиция. Това включва допълнителното въздействие на мерки за справяне с икономическото и социалното въздействие на повишените цени на енергията ($0,1\%$ от БВП), както и разходите за предоставяне на временна закрила на разселените от Украйна лица ($0,1\%$ от БВП).
- (18) В прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда фискалната позиция през 2023 г. да бъде $0,3\%$ от БВП, при условие че политиката остане непроменена⁽¹⁶⁾. Очаква се през 2023 г. Финландия да продължи да използва безвъзмездните средства по Механизма за възстановяване и устойчивост, за да финансира допълнителни инвестиции в подкрепа на възстановяването. Положителният принос към икономическата активност на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза, се прогнозира да нарасне с $0,2$ процентни пункта от БВП в сравнение с 2022 г. Предвижда се финансираните на национално равнище инвестиции да осигурят експанзионистичен принос към фискалната позиция от $0,1$ процентни пункта през 2023 г.⁽¹⁷⁾ Същевременно ръстът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (без новите мерки по отношение на приходите) през 2023 г. се очаква да доведе до рестриктивен принос в размер на $0,4$ процентни пункта към цялостната фискална позиция. Това включва въздействието на постепената отмяна на мерките за справяне с повишените цени на енергията ($0,1\%$ от БВП) и допълнителните разходи за предоставяне на временна закрила на разселените лица от Украйна ($0,1\%$ от БВП).
- (19) В програмата за стабилност за 2022 г. се очаква дефицитът по консолидирания държавен бюджет постепенно да намалее до $1,4\%$ през 2024 г. и до $1,8\%$ до 2025 г. Ето защо се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет да остане под 3% от БВП през периода на програмата. Съгласно програмата за стабилност за 2022 г. съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да нарасне през 2025 г., по-конкретно с увеличение до $68,0\%$ през 2024 г. и до $69,1\%$ през 2025 г. Съгласно анализа на Комисията рисковете за устойчивостта на дълга изглеждат средни в средносрочен план.
- (20) Системата за социална сигурност на Финландия осигурява достатъчно покритие и ефикасна защита срещу бедност, но също така се характеризира с висока степен на сложност и с някои присъщи елементи на неефективност. Това се отнася по-специално до съчетаването на трудовите доходи и социалните обезщетения и борбата с дългосрочната безработица. Всеобхватната реформа на социалната сигурност ще бъде от ключово значение за рационализиране на системата, увеличаване на стимулите за работа, като същевременно се запазва социалната закрила, и повишаване на равнището на заетост в съответствие с дългосрочните цели на правителството. Тя следва да доведе до увеличение на държавните приходи от подоходни данъци и до повишаване на ефективността на разходите за социална закрила, като по този начин се окаже подкрепа за устойчивостта на публичните финанси. През 2020 г. специална парламентарна комисия беше натоварена със задачата да разработи реформата до 2027 г. През януари 2022 г. комисията публикува резултатите от работата си по картографиране на проблемите, а следващият етап се състои в разработване на възможни решения на установените проблеми и анализиране на алтернативни начини за организиране на социалната сигурност. Приемането на правителствена пътна карта за реформата на социалната сигурност, основана на работата на комисията, следва да насърчи напредъка в подготовката на реформата и да проправи пътя за нейното изпълнение.

⁽¹⁴⁾ Отрицателният (положителният) знак на показателя съответства на превишение (недостиг) на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за експанзионистична (рестриктивна) фискална политика.

⁽¹⁵⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат експанзионистичен принос от $0,3$ процентни пункта от БВП.

⁽¹⁶⁾ Отрицателният (положителният) знак на показателя съответства на превишение (недостиг) на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за експанзионистична (рестриктивна) фискална политика.

⁽¹⁷⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат рестриктивен принос от $0,2$ процентни пункта от БВП.

- (21) В съответствие с член 19, параграф 3, буква б) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.2 от приложение V към същия регламент планът за възстановяване и устойчивост включва широк набор от взаимно подсилващи се реформи и инвестиции с примерен график за изпълнението до 31 август 2026 г. Те спомагат за преодоляването на всички или на значителна част от икономическите и социалните предизвикателства, очертани в специфичните за държавата препоръки, отправени от Съвета до Финландия в рамките на европейския семестър през 2019 г. и 2020 г., в допълнение към всички специфични за държавата препоръки, отправени до датата на приемане на плана за възстановяване и устойчивост. По-специално планът за възстановяване и устойчивост включва актуализиране на Закона за изменението на климата и текущите непрекъснати реформи в областта на обучението и социалните и здравните реформи. Той включва и мерки за насърчване на заетостта, както и мерки за засилване на борбата с изпирването на пари и за подкрепа на създаването на положителен кредитен регистър.
- (22) Изпълнението на плана за възстановяване и устойчивост на Финландия се очаква да допринесе за постигането на по-нататъшен напредък в екологичния и цифровия преход. Мерките в подкрепа на целите в областта на климата във Финландия представляват 50,1 % от общия размер на отпуснатите по плана за възстановяване и устойчивост средства, докато мерките в подкрепа на целите в областта на цифровите технологии възлизат на 27,5 % от общия размер на отпуснатите по плана за възстановяване и устойчивост средства. Пълното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост в съответствие със съответните ключови етапи и цели ще помогне на Финландия да се възстанови бързо от последиците от кризата с COVID-19, като същевременно укрепя своята устойчивост. Системното участие на социалните партньори и други съответни заинтересовани страни продължава да бъде важно за успешното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост, както и на други икономически политики и политики в областта на заетостта, които излизат извън рамките на плана за възстановяване и устойчивост, за да се гарантира широка ангажираност с цялостната програма на политиката.
- (23) На 5 май 2022 г. Комисията одобри програмите на политиката на сближаване за Финландия, предвидени в Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁸⁾, с изключение на Фонда за справедлив преход и програмата за политиката на сближаване за Аландските острови. На 4 април 2022 г. Аландските острови представиха програмата на политиката на сближаване, предвидена в Регламент (ЕС) 2021/1060. В съответствие с Регламент (ЕС) 2021/1060 Финландия взе предвид съответните специфични за нея препоръки при програмирането на фондовете на политиката на сближаване за периода 2021–2027 г. Това е предварително условие за подобряване на ефективността и максимално увеличаване на добавената стойност на финансовата подкрепа, която ще бъде получена от фондовете на политиката на сближаване, като същевременно се насърчват координация, взаимно допълване и съгласуваност между тези фондове на политиката на сближаване и други инструменти и фондове на Съюза. Успешното прилагане на Механизма за възстановяване и устойчивост и програмите по линия на политиката на сближаване зависи и от премахването на пречките пред инвестициите в подкрепа на екологичния и цифровия преход и балансираното териториално развитие.
- (24) В отговор на мандата, възложен от държавните и правителствените ръководители на Съюза във Версайската декларация, предложението на Комисията за план REPowerEU има за цел постепенно да бъде премахната зависимостта на Съюза от вноса на изкопаеми горива от Русия във възможно най-кратък срок. За тази цел в диалог с държавите членки Комисията се стреми да определи най-подходящите проекти, инвестиции и реформи на национално и регионално равнище и на равнището на Съюза. Целта на тези мерки е да се намали цялостната зависимост от изкопаеми горива и да се замени вносът на изкопаеми горива от Русия.
- (25) Въпреки че финландската икономика е една от най-енергоемките в Съюза, Финландия си постави за цел да постигне неутралност по отношение на въглеродните емисии до 2035 г. и да стане първото социално общество без изкопаеми горива скоро след това. Енергетиката, промишлеността, транспортът и сградите са основните сектори, които ще трябва да допринесат за значително намаляване на емисиите на парникови газове. Предизвикателствата пред постигането на тази цел включват значително несъответствие в частните и публичните инвестиции, както и забавяне на инвестициите във възобновяема енергия поради натрупването на необработени екологични разрешителни. Според данни от 2020 г. Финландия е била силно зависима от вноса на природен газ (67 % спрямо 44 % в Съюза), на петрол (84 % спрямо 26 % в Съюза) и на въглища (55 % спрямо 54 % в Съюза) от Русия⁽¹⁹⁾. Финландската икономика обаче зависи само в ограничена степен от вноса на природен газ (който през 2020 г. е възлизал на 6,9 % от енергийния микс) и вносът на трите ресурса може в голяма степен да бъде заменен от други горива или внос от други страни. Финландия е въвела извънредни мерки, за да гарантира че отраслите, които зависят от тези

⁽¹⁸⁾ Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 159).

⁽¹⁹⁾ Евростат (2020 г.), дял на руския внос спрямо общия внос на природен газ, суров нефт и антрацитни въглища. За средните стойности за ЕС-27 общият внос се основава на вноса от държави извън ЕС-27. За Финландия целият внос включва търговията в рамките на Съюза. Суровият нефт не включва рафинираните нефтопродукти. Считано от май 2022 г., след едностраниното прекъсване на газовите доставки от Газпром, Финландия вече не получава газови доставки от Русия.

горива, ще могат да продължат да работят в случай на нарушение на доставките и предприема мерки за диверсификация на вноса на енергия, така че да намали зависимостта си от Русия. Финландия потребява минимални количества газ за отопление на домовете, докато електроцентралите могат като цяло да преминат от газ на други горива. Финландия няма достъп до газохранилища на своя територия, но Балтийският конектор — двупосочният газопровод, започна да функционира през 2020 г. и страната очаква да завърши третия си терминал за втечен природен газ през втората половина на 2022 г. Заедно с двата съществуващи такива терминала и потенциалните бъдещи проекти общата способност за внос на природен газ скоро се очаква да покрие значителен дял от нуждите на страната от внос. Препоръчва се инвестициите в нова инфраструктура и мрежи, свързани с природния газ, да бъдат съобразени с бъдещето, когато това е възможно, за да се улесни тяхната дългосрочна устойчивост чрез бъдеща промяна на предназначението им за устойчиви горива. На 20 май 2022 г. Финландия подписа десетгодишен договор за лизинг на плаващ терминал за втечен природен газ.

Приблизително една трета от енергийния микс на Финландия продължава да се състои от нефт и въглища, въпреки че страната диверсифицира вноса си на нефт и въглища от Русия и възнамерява да увеличи собственото си производство на устойчив биогаз, който да бъде използван включително за целите на тежкотоварните превози. През 2020 г. ядрената енергия представляваше 17 % от енергийния микс, като Русия беше важен източник на ядрено гориво. Степента на междусистемната електроенергийна свързаност на Финландия понастоящем е 29 %, но се очаква тя да нарасне в средносрочен план. Националният пренос на електроенергия на Финландия би могъл да бъде засилен. Като цяло, въпреки че Финландия се отдалечава от ограничената си зависимост от вноса на изкопаеми горива от Русия, настоящите обстоятелства изискват ускоряване и увеличаване на инвестициите в декарбонизация и гарантиране на енергийна ефективност и сигурност на доставките. Това включва по-нататъшно рационализиране, което да позволи въвеждането на процедури за изчистване на неизпълнените енергийни проекти и да улесни осигуряването на допълнителни приоритетни инвестиции. За постигането на съответствие с целите „Подготвени за цел 55“ във Финландия ще е необходима още по-голяма амбиция по отношение на намаляването на емисиите на парникови газове, увеличаването на енергията от възобновяеми източници и повишаването на енергийната ефективност.

- (26) Въпреки че по-бързото преминаване към въглеродна неутралност и премахването на изкопаемите горива ще доведе до значителни разходи за реструктуриране в някои сектори, Финландия може да използва Механизма за справедлив преход в контекста на политиката на сближаване, за да смекчи социално-икономическото въздействие на прехода в най-засегнатите региони. Освен това Финландия може да използва Европейския социален фонд плюс, създаден с Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета⁽²⁰⁾, за да подобри възможностите за заетост и да засили социалното сближаване.
- (27) С оглед на оценката на Комисията Съветът разгледа програмата за стабилност за 2022 г., като становището му⁽²¹⁾ е изразено в препоръка 1,
- (28) С оглед на тясната взаимобвързаност между икономиките на държавите членки от еврозоната и колективния им принос за функционирането на Икономическия и паричен съюз Съветът препоръчва на държавите членки от еврозоната да предприемат действия, включително чрез своите планове за възстановяване и устойчивост, за да изпълнят препоръките, съдържащи се в препоръката от 2022 г. относно икономическата политика на еврозоната. За Финландия това е отразено по-специално в препоръки 1 и 2,

ПРЕПОРЪЧВА на Финландия да предприеме следните действия през 2022 и 2023 г.:

1. През 2023 г. да гарантира, че растежът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи е в съответствие с като цяло неутрална позиция на политиката, като се вземе предвид продължаващата временна и целенасочена подкрепа за най-уязвимите от покачването на цените на енергията домакинства и предприятия и за хората, бягащи от Украйна. Да има готовност да адаптира текущите разходи към променящата се ситуация. Да увеличи публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход, както и за енергийната сигурност, като се вземе предвид инициативата REPowerEU, включително чрез използване на Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза. В периода след 2023 г. да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции. Да представи политически предложения за реформата на социалната сигурност, насочени към повишаване на ефективността на системата за социални помощи, предлагащи по-добри стимули за работа и подкрепящи дългосрочната устойчивост на публичните финанси.

⁽²⁰⁾ Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за създаване на Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+) и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1296/2013 (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 21).

⁽²¹⁾ Съгласно член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1466/97.

2. Да продължи да изпълнява своя план за възстановяване и устойчивост в съответствие с ключовите етапи и целите, включени в Решението за изпълнение на Съвета от 29 октомври 2021 г. Да продължи с изпълнението на договорената програма за политиката на сближаване за Финландия за периода 2021—2027 г. и бързо да приключи преговорите с Комисията по програмните документи за политиката на сближаване за периода 2021—2027 г. за Аландските острови и Фонда за справедлив преход с оглед на започването на тяхното изпълнение.
3. Да намали цялостната зависимост от изкопаеми горива и да диверсифицира техния внос. Да ускори внедряването на възобновяеми енергийни източници, включително чрез по-нататъшно рационализиране на процедурите за издаване на разрешителни, и да стимулира инвестициите в декарбонизацията на промишлеността и транспорта, включително електрификацията на транспортния сектор. Да развива енергийна инфраструктура за повишаване на сигурността на доставките.

Съставено в Брюксел на 12 юли 2022 година.

За Съвета
Председател
Z. STANJURA

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА**от 12 юли 2022 година****относно националната програма за реформи на Швеция за 2022 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за конвергенция на Швеция за 2022 г.**

(2022/C 334/27)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121, параграф 2 и член 148, параграф 4 от него,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики ⁽¹⁾, и по-специално член 9, параграф 2 от него,

като взе предвид Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 г. относно предотвратяването и коригирането на макроикономическите дисбаланси ⁽²⁾, и по-специално член 6, параграф 1 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

като взе предвид заключенията на Европейския съвет,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта,

като взе предвид становището на Икономическия и финансов комитет,

като взе предвид становището на Комитета за социална закрила,

като взе предвид становището на Комитета за икономическа политика,

като има предвид, че:

- (1) Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁾, с който бе създаден Механизъм за възстановяване и устойчивост, влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По Механизма за възстановяване и устойчивост се предоставя финансова подкрепа за осъществяването на реформи и инвестиции, водещи до фискален стимул, финансиран от Съюза. Той допринася за икономическото възстановяване и за осъществяването на устойчиви и увеличаващи растежа реформи и инвестиции, по-специално за насърчаването на екологичния и цифровия преход, като същевременно укрепва устойчивостта и потенциалния растеж на икономиките на държавите членки. Той спомага също за укрепване на устойчивите публични финанси и за стимулиране на растежа и създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план. Максималното финансово участие за държава членка в рамките на Механизма за възстановяване и устойчивост ще бъде актуализирано през юни 2022 г. в съответствие с член 11, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241.
- (2) На 24 ноември 2021 г. Комисията прие годишния обзор на устойчивия растеж, с което постави началото на европейския семестър за координация на икономическите политики за 2022 г. Тя надлежно взе предвид Социалния ангажимент от Порто, подписан на 7 май 2021 г., за по-нататъшно прилагане на Европейския стълб на социалните права, провъзгласен от Европейския парламент, Съвета и Комисията на 17 ноември 2017 г. На 25 март 2022 г. Европейският съвет одобри приоритетите на годишния обзор на устойчивия растеж за 2022 г. Въз основа на Регламент (ЕС) № 1176/2011 на 24 ноември 2021 г. Комисията прие също доклада за механизма за предупреждение, в който Швеция е посочена като държава членка, за която ще е необходимо извършването на задълбочен преглед. На същата дата Комисията също прие предложение за съвместния доклад за заетостта за 2022 г., в който се анализира прилагането на насоките за заетостта и принципите на Европейския стълб на социалните права. Съветът прие съвместния доклад за заетостта на 14 март 2022 г.

⁽¹⁾ ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

⁽²⁾ ОВ L 306, 23.11.2011 г., стр. 25.

⁽³⁾ Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

- (3) След световната пандемия нахлуването на Русия в Украйна значително промени геополитическия и икономическия контекст. Последиците от нахлуването върху икономиките на държавите членки бяха усетени, наред с другото, чрез по-високите цени на енергията, храните и суровините и по-слабите перспективи за растеж. По-високите цени на енергията са особено тежки за най-уязвимите домакинства, изпитващи енергийна бедност или изложени на риск от енергийна бедност, както и за дружествата, които са най-уязвими спрямо растежа на цените на енергията. В Съюза се наблюдава и безпрецедентен приток на хора, бягащи от Украйна. Икономическите последици от агресивната война на Русия засегнаха държавите членки асиметрично. В този контекст на 4 март 2022 г. за първи път бе задействана Директива 2001/55/ЕО на Съвета⁽⁴⁾ чрез Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета⁽⁵⁾, с която на разселените лица от Украйна беше предоставено правото на законно пребиваване в Съюза, както и достъп до образование и обучение, пазара на труда, здравеопазване, жилищно настаняване и социално подпомагане.
- (4) Като се има предвид бързо променящата се икономическа и геополитическа ситуация, през 2022 г. европейският семестър възобновява широкообхватната си координация на икономическите политики и политиките по заетостта, като същевременно се усъвършенства в съответствие с изискванията за изпълнение на Механизма за възстановяване и устойчивост, както е посочено в годишния обзор на устойчивия растеж за 2022 г. Изпълнението на приетите планове за възстановяване и устойчивост е от съществено значение за постигането на приоритетите на политиката в рамките на европейския семестър, тъй като плановете обхващат всички или значителна част от съответните специфични за всяка държава препоръки, отправени през циклите на европейския семестър за 2019 г. и 2020 г. Специфичните за всяка държава препоръки за 2019 г. и 2020 г. продължават да бъдат също толкова важни и за плановете за възстановяване и устойчивост, които са преразгледани, актуализирани или изменени в съответствие с членове 14, 18 и 21 от Регламент (ЕС) 2021/241, в допълнение към всички останали специфични за всяка държава препоръки, отправени до датата, на която са представени тези преразгледани, актуализирани или изменени планове.
- (5) Общата клауза за дерогация в Пакта за стабилност и растеж действа от март 2020 г. В съобщението си от 3 март 2021 г., озаглавено „Една година от началото на пандемията от COVID-19: ответни мерки на фискалната политика“, Комисията изрази становище, че решението за дезактивиране или продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация следва да се основава на цялостна оценка на състоянието на икономиката, като равнището на икономическата активност в Съюза или еврозоната се сравнява с равнищата отпреди кризата (края на 2019 г.) като ключов количествен критерий. Повишената несигурност и силните рискове от влошаване на икономическите перспективи в контекста на войната в Европа, безпрецедентното покачване на цените на енергията и продължаващите смущения във веригата на доставки оправдават удължаването на срока на действие на общата клауза за дерогация на Пакта за стабилност и растеж до 2023 г.
- (6) Съгласно подхода в препоръката на Съвета от 18 юни 2021 г.⁽⁶⁾, съдържаща становище на Съвета относно програмата за конвергенция за 2021 г. на Швеция, общата фискална позиция понастоящем се измерва най-добре с промяната в първичните разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и като се изключват временните извънредни мерки, свързани с кризата с COVID-19), но като се включват свързаните със средносрочния потенциален растеж разходи, финансирани с безвъзмездна подкрепа (безвъзмездни средства) по Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза⁽⁷⁾. Освен общата фискална позиция, за да се прецени дали националната фискална политика е предпазлива и дали съставят и допринасят за устойчиво възстановяване, което е в съответствие с екологичния и цифровия преход, се обръща внимание и на развитието на финансираните на национално равнище първични текущи разходи⁽⁸⁾ (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и като се изключват временните извънредни мерки, свързани с кризата с COVID-19) и инвестиции.
- (7) На 2 март 2022 г. Комисията прие съобщение, в което се предоставят общи насоки за фискалната политика през 2023 г. („фискалните насоки“), целящи да се подпомогне изготвянето на програмите за стабилност и конвергенция на държавите членки и по този начин да се засили координацията на политиките. Комисията отбеляза, че въз основа на макроикономическите перспективи от зимната прогноза от 2022 г. преминаването от съвкупна подкрепяща фискална позиция през 2020–2022 г. към до голяма степен неутрална съвкупна фискална позиция, при запазване на готовността да се реагира на променящата се икономическа ситуация, изглежда подходящо през

⁽⁴⁾ Директива 2001/55/ЕО на Съвета от 20 юли 2001 г. относно минималните стандарти за предоставяне на временна закрила в случай на масово навлизане на разселени лица и за мерките за поддръжане на баланса между държавите членки в полагането на усилия за прием на такива лица и понасяне на последиците от този прием (ОВ L 212, 7.8.2001 г., стр. 12).

⁽⁵⁾ Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета от 4 март 2022 г. за установяване на съществуването на масово навлизане на разселени лица от Украйна по смисъла на член 5 от Директива 2001/55/ЕО и за въвеждане на временна закрила (ОВ L 71, 4.3.2022 г., стр. 1).

⁽⁶⁾ Препоръка на Съвета от 18 юни 2021 г., съдържаща становище на Съвета относно програмата за конвергенция за 2021 г. на Швеция (ОВ С 304, 29.7.2021 г., стр. 131).

⁽⁷⁾ Прогнозите за фискалната позиция и нейните компоненти в настоящата препоръка са оценки на Комисията, основани на допусканията, залегнали в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. Оценка на Комисията на средносрочния потенциален растеж не включват положителното въздействие на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и които могат да стимулират потенциалния растеж.

⁽⁸⁾ Нефинансирани с безвъзмездни средства от Механизма за възстановяване и устойчивост или други фондове на Съюза.

2023 г. Комисията обяви, че фискалните препоръки за 2023 г. следва да продължат да бъдат диференцирани между отделните държави членки и да вземат предвид възможното разпространение на ефекти между отделните държави. Комисията прикани държавите членки да отразят насоките в своите програми за стабилност и конвергенция. Комисията пое ангажимент да следи отблизо икономическото развитие и при необходимост ще коригира своите насоки на политиката най-късно с пролетния пакет за европейския семестър от края на май 2022 г.

- (8) По отношение на фискалните насоки фискалните препоръки за 2023 г. отчитат влошените икономически перспективи, повишената несигурност и допълнителните рискове от влошаване, както и по-високата инфлация в сравнение със зимната прогноза от 2022 г. на Комисията. На фона на тези съображения фискалните мерки трябва да доведат до увеличение на публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход и енергийната сигурност и до поддържане на популателната способност на най-уязвимите домакинства, така че да се смекчи въздействието на покачването на цените на енергията и да се спомогне за ограничаване на инфлационния натиск от вторични ефекти чрез целенасочени и временни мерки. Фискалната политика трябва да остане гъвкава, за да се адаптира към бързо променящите се обстоятелства, включително предизвикателствата, произтичащи от агресивната война на Русия срещу Украйна по отношение на отбраната и сигурността, и да бъде диференцирана в отделните държави членки в зависимост от тяхното фискално и икономическо положение, включително по отношение на излагането им на кризата и притока на разселени лица от Украйна.
- (9) На 28 май 2021 г. Швеция представи на Комисията своя национален план за възстановяване и устойчивост в съответствие с член 18, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/241. Съгласно член 19 от Регламент (ЕС) 2021/241 Комисията оцени целесъобразността, ефективността, ефикасността и съгласуваността на плана за възстановяване и устойчивост в съответствие с насоките за оценка, съдържащи се в приложение V към посочения регламент. На 4 май 2022 г. Съветът прие своето решение за изпълнение за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Швеция⁽⁹⁾. Отпускането на трансовете зависи от приемането на решение на Комисията в съответствие с член 24, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2021/241, гласящо, че Швеция е изпълнила задоволително съответните ключови етапи и цели, определени в решението за изпълнение на Съвета. Задоволителното изпълнение предполага, че постигането на предходните ключови етапи и цели е запазено.
- (10) На 29 април 2022 г. Швеция представи своята национална програма за реформи за 2022 г. и своята програма за конвергенция за 2022 г., което е в срока, установен в член 8 от Регламент (ЕО) № 1466/97. Двете програми бяха оценени заедно, за да бъдат отчетени взаимовръзките между тях.
- (11) На 23 май 2022 г. Комисията публикува доклада за Швеция за 2022 г. В него беше оценен напредъкът на Швеция в изпълнението на съответните специфични за държавата препоръки, приети от Съвета през 2019 г., 2020 г. и 2021 г., и беше направен преглед на изпълнението от Швеция на плана за възстановяване и устойчивост въз основа на набора от показатели за възстановяване и устойчивост. Въз основа на този анализ в доклада за държавата бяха посочени пропуски по отношение на предизвикателствата, които не са разгледани или са само частично разгледани в плана за възстановяване и устойчивост, както и по отношение на новите и нововъзникващите предизвикателства, включително породените от руското нахлуване в Украйна. В него бяха оценени също напредъкът на Швеция при прилагането на Европейския съгълб на социалните права и постигането на водещите цели на Съюза в областта на заетостта, уменията и намаляването на бедността, както и напредъкът в постигането на целите на ООН за устойчиво развитие.
- (12) Комисията извърши задълбочен преглед по член 5 от Регламент (ЕС) № 1176/2011 за Швеция и публикува резултатите от него на 23 май 2022 г. Комисията стигна до заключението, че в Швеция са налице макроикономически дисбаланси. Областите на уязвимост са свързани с високото и нарастващо равнище на цените на жилищните имоти и голямата задлъжнялост на домакинствата. Частният дълг нарасна до 216 % от брутният вътрешен продукт (БВП) през 2020 г., което буди безпокойство поради големия дял на дълга, използван за закупуване на недвижими имоти. Финансовите институции имат експозиция към пазара на недвижими имоти чрез ипотечното кредитиране и кредитирането на търговски предприятия за недвижими имоти и строителни фирми. Стимулирани от недостиг на жилища, свръхрегулиран пазар за отдаване на жилища под наем, фискални стимули за вземане на ипотечни кредити и намаляващи лихвени проценти, домакинствата все по-често поемат дълг за финансиране на закупуването на жилища. Това ги прави уязвими по отношение на потенциални промени в лихвените проценти. Дългът на домакинствата възлизаше на 188 % от разполагаемия доход и 95 % от БВП в края на 2020 г. Евантуална корекция би могла да има отрицателно въздействие върху икономиката и банковия сектор. Това би могло да има верижен ефект върху държавите с икономически и финансови връзки с шведската икономика и банков сектор. През последните години бяха предприети някои мерки за справяне с тези дисбаланси, но те имаха ограничено въздействие. Все още продължават да са налице съществени пропуски в политиките, по-специално във връзка с данъчните стимули за финансиране чрез поемане на дълг притежаване на собствено жилище, предлагането на жилища и пазара на отдаване на жилища под наем.

⁽⁹⁾ ST 7772/2022; ST 7772/2022 ADD 1.

- (13) В препоръката си от 20 юли 2020 г.⁽¹⁰⁾ Съветът препоръчва на Швеция да предприеме всички необходими мерки през 2020 и 2021 г., в съответствие с общата клауза за дерогация, за ефективно справяне с пандемията от COVID-19, поддържане на икономиката и подпомагане на последващото възстановяване. Освен това той препоръчва на Швеция, когато икономическите условия го позволяват, да провежда фискални политики, насочени към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на обслужването на дълга, като същевременно увеличи инвестициите. През 2021 г. съгласно данните, потвърдени от Евростат, дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Швеция намаля от 2,7 % от БВП през 2020 г. на 0,2 %. Ответните мерки на фискалната политика на Швеция подпомогнаха икономическото възстановяване през 2021 г., а временните извънредни мерки за подкрепа намаляха от 3,3 % от БВП през 2020 г. на 2,2 % през 2021 г. Мерките, предприети от Швеция през 2021 г., бяха в съответствие с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г. Дискреционните бюджетни мерки, приети от правителството през 2020 г. и 2021 г., бяха предимно с временен характер. В същото време някои от дискреционните мерки, приети през периода 2020—2021 г., не бяха временни или съпътствани от компенсаторни мерки, като те се състояха главно от няколко мерки по отношение на разходите, както и от намаления на подоходния данък. Съгласно данните, потвърдени от Евростат, консолидираният държавен дълг намаля от 39,6 % от БВП през 2020 г. на 36,7 % от БВП през 2021 г.
- (14) Макроикономическият сценарий в основата на бюджетните прогнози в програмата за конвергенция за 2022 г. е реалистичен. Правителството предвижда реалният БВП да нарасне с 3,1 % през 2022 г. и с 1,6 % през 2023 г. За сравнение в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда по-нисък растеж на реалния БВП от 2,3 % през 2022 г. и 1,4 % през 2023 г. Правителството очаква номиналният дефицит да нарасне до 0,5 % от БВП през 2022 г. и да премине в излишък от 0,5 % през 2023 г. Увеличението през 2022 г. отразява главно по-слабия икономически растеж и допълнителните приоритети за разходи, които взети заедно надвишават ефекта от премахването на извънредните мерки. Според програмата за конвергенция за 2022 г. съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да намалее до 33,5 % през 2022 г. и да продължи да намалява до 30,7 % през 2023 г. Въз основа на обявените мерки на политиката, известни към крайната дата за изготвяне на прогнозата, в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда бюджетен дефицит от 0,5 % от БВП за 2022 г., който преминава в излишък от 0,5 % за 2023 г. Това е в съответствие с дефицита, предвиден в програмата за конвергенция за 2022 г. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда подобно съотношение на консолидирания държавен дълг към БВП от 33,8 % през 2022 г. и 30,5 % през 2023 г. Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. средносрочният (10-годишен среден) потенциален растеж на производството се оценява на 1,9 %. Тази прогноза не включва обаче въздействието на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост, които могат да стимулират потенциалния растеж на Швеция.
- (15) През 2022 г. правителството постепенно премахна по-голямата част от мерките, предприети в отговор на кризата, предизвикана от COVID-19, така че се очаква временните извънредни мерки да намалее от 2,2 % от БВП през 2021 г. на 1,2 % през 2022 г. Салдото по държавния бюджет е засегнато от мерките, приети за противодействие на икономическото и социалното въздействие на увеличението на цените на енергията, които според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се оценяват на 0,4 % от БВП през 2022 г. и 0,0 % от БВП през 2023 г.⁽¹¹⁾ В сравнение със средната стойност за Съюза Швеция има по-ниска енергийна интензивност на икономиката и по-нисък дял от разходите на домакинствата за енергия⁽¹²⁾. Тези мерки се състоят от социални трансфери за домакинствата с цел компенсиране на по-високите цени на електроенергията и намаляване на данъците върху горивата в селското, горското и рибното стопанство. Тези мерки бяха обявени за временни. Ако обаче цените на енергията останат високи през 2023 г., някои от тези мерки биха могли да бъдат продължени. Някои от тези мерки не са насочени, по-специално трансферът към домакинствата за покриване на по-високите цени на електроенергията. Разходите за предоставяне на временна закрила на разселените лица от Украйна се предвиждат в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. на 0,1 % от БВП през 2022 г. и 2023 г.⁽¹³⁾, а увеличените разходи за отбрана възлизат на малко под 0,1 % от БВП само през 2022 г.
- (16) В препоръката си от 18 юни 2021 г. Съветът препоръчва през 2022 г. Швеция да поддържа подкрепяща фискална позиция, включително импулса, осигурен от Механизма за възстановяване и устойчивост, и да запази инвестициите, финансирани на национално равнище. Съветът също така препоръчва на Швеция, когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и осигуряване на фискална устойчивост в средносрочен план, и същевременно да засили инвестициите с цел стимулиране на потенциала за растеж.

⁽¹⁰⁾ Препоръка на Съвета от 20 юли 2020 г. относно националната програма за реформи на Швеция за 2020 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за конвергенция на Швеция за 2020 г. (ОВ С 282, 26.8.2020 г., стр. 177).

⁽¹¹⁾ Числата представляват равнището на годишните бюджетни разходи за мерките, предприети от есента на 2021 г. насам, включително текущите приходи и разходи, както и когато е уместно, мерките за капиталови разходи.

⁽¹²⁾ Делът на разходите на домакинствата за енергия се измерва чрез теглото на енергийния компонент в кошницата на ХИПЦ.

⁽¹³⁾ Очаква се общият брой на лицата, разселени от Украйна в Съюза, постепенно да достигне 6 милиона до края на 2022 г., като тяхното географско разпределение се изчислява въз основа на толемината на установилата се диаспора, относителното население на приемащата държава членка и актуалното разпределение на разселените лица от Украйна в целия Съюз към март 2022 г. За бюджетните разходи за едно лице оценките се основават на модела за микросимулация EuroMod на Съвместния изследователски център на Комисията, като се вземат предвид както паричните преводи, на които лицата може да имат право, така и обезщетенията в натура като образование и здравеопазване.

- (17) През 2022 г. според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. и предвид информацията, включена в програмата за конвергенция на Швеция за 2022 г., се предвижда фискалната позиция да бъде подкрепяща и да възлиза на $-0,6\%$ от БВП, както се препоръчва от Съвета⁽¹⁴⁾. Швеция планира да предоставя непрекъсната подкрепа за възстановяването, като използва Механизма за възстановяване и устойчивост, за да финансира допълнителен импулс, както се препоръчва от Съвета. Положителният принос към икономическата активност на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза, се прогнозира да нарасне с $0,1$ процентни пункта от БВП в сравнение с 2021 г. Предвижда се финансираните на национално равнище инвестиции да осигурят неутрален принос към фискалната позиция през 2022 г.⁽¹⁵⁾. Поради това Швеция планира да запази инвестициите, финансирани на национално равнище, както се препоръчва от Съвета. Същевременно ръстът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (без новите мерки по отношение на приходите) през 2022 г. се очаква да доведе до експанзионистичен принос в размер на $0,4$ процентни пункта към цялостната фискална позиция. Това включва допълнителното въздействие на гореспоменатите мерки за справяне с икономическото и социалното въздействие на увеличението на цените на енергията ($0,4\%$ от БВП), както и разходите за предоставяне на временна закрила на разселените лица от Украйна ($0,1\%$ от БВП).
- (18) В прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда фискалната позиция през 2023 г. да бъде $+1,3\%$ от БВП, при условие че политиката остане непроменена⁽¹⁶⁾. Очаква се през 2023 г. Швеция да продължи да използва безвъзмездните средства по Механизма за възстановяване и устойчивост, за да финансира допълнителна подкрепа за възстановяването. Положителният принос към икономическата активност на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза, се прогнозира да нарасне с $0,1$ процентни пункта от БВП в сравнение с 2022 г. Предвижда се финансираните на национално равнище инвестиции да осигурят леко рестриктивен принос към фискалната позиция от $0,1$ процентни пункта през 2023 г.⁽¹⁷⁾. Същевременно ръстът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (без новите мерки по отношение на приходите) през 2023 г. се очаква да доведе до рестриктивен принос в размер на $1,1$ процентни пункта към цялостната фискална позиция. Това включва въздействието от постепенното премахване на мерките за справяне с повишените цени на енергията ($0,4\%$ от БВП).
- (19) В програмата за конвергенция за 2022 г. се очаква излишъкът по консолидирания държавен бюджет постепенно да нарасне до $0,8\%$ от БВП през 2024 г. и до $1,4\%$ до 2025 г. Ето защо се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет да остане под 3% от БВП през периода на програмата за конвергенция за 2022 г. Според програмата за конвергенция за 2022 г. съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да продължи да намалява, по-специално до $28,9\%$ през 2024 г., и да намалее допълнително до $26,4\%$ през 2025 г. Съгласно анализа на Комисията рисковете за устойчивостта на дълга изглеждат ниски в средносрочен план.
- (20) Комбинацията от високи цени на жилищата и голям дълг на домакинствата създава риск от хаотична корекция. През последните години Швеция приложи няколко макропруденциални мерки за намаляване на дълга на домакинствата спрямо доходите и стойността на ипотекирания имот. Въпреки това продължават да съществуват други стимули за заемане и поемане на дългове. В резултат на това предприетите досега мерки на политиката изглеждат са оказали ограничено въздействие върху ръста на ипотечното кредитиране. Цените на жилищата се увеличават от средата на 1990-те години насам, изпреварвайки ръста на доходите на домакинствата. Тази тенденция се ускори през 2021 г., като номиналните цени на жилищата нараснаха с $11,3\%$ на годишна база през третото тримесечие. Основните причини за това са данъчните стимули, благоприятстващи притежаването на жилище и ипотечните дългове, гъвкавите условия за кредитиране и относително ниските лихвени проценти на ипотечните кредити. Общата данъчна тежест върху недвижимото имущество е относително ниска в Швеция поради щедрите данъчни облекчения за лихвените плащания по ипотечни кредити и ниските периодични данъци върху недвижимото имущество. Въпреки че мерките по отношение на данъците върху капиталовата печалба през 2020 г. и 2021 г. намалиха разходите на съществуващите собственици на жилища за закупуване на жилище и преместване, тази промяна може да е направила малко по-трудно навлизането на пазара на купувачите за първи път поради повишаването на цените на жилищата. Въпреки значителното увеличение на новото строителство през последните години и нарастването на броя на издадените разрешителни за строеж, се очаква недостигът на жилища да се запази през следващите години. Освен това съществуващият жилищен фонд не се използва ефективно. В резултат за хората е трудно да сменят работата си и вероятно това допринася за неравенството между поколенията. На пазара за отдаване на жилища под наем регулираните размери на наемите под пазарните цени са облагодетелстват ограничена група домакинства. Няма връзка между размера на наема и нуждите и доходите на домакинството. Ефективността би могла да се подобри, ако наемите следват пазарните цени в по-голяма степен, като това се съчетае с подпомагане за наемите, основано на доходите и нетното богатство.

⁽¹⁴⁾ Отрицателният (положителният) знак на показателя съответства на превишение (недостиг) на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за експанзионистична (рестриктивна) фискална политика.

⁽¹⁵⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат неутрален принос от $0,0$ процентни пункта от БВП.

⁽¹⁶⁾ Отрицателният (положителният) знак на показателя съответства на превишение (недостиг) на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за експанзионистична (рестриктивна) фискална политика.

⁽¹⁷⁾ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат неутрален принос от $0,0$ процентни пункта от БВП.

- (21) В съответствие с член 19, параграф 3, буква б) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.2 от приложение V към същия регламент планът за възстановяване и устойчивост включва широк набор от взаимно подсилващи се реформи и инвестиции с примерен график за изпълнение до 31 август 2026 г. Те спомагат за преодоляването на всички или на значителна част от икономическите и социалните предизвикателства, очертани в специфичните за държавата препоръки, отправени от Съвета до Швеция в рамките на европейския семестър през 2019 г. и 2020 г., в допълнение към всички специфични за държавата препоръки, отправени до датата на приемане на плана за възстановяване и устойчивост. По-специално с него се въвеждат реформи и инвестиции в подкрепа на екологичния и цифровия преход, за повишаване на устойчивостта на системата на здравеопазването, за намаляване на риска от изпиране на пари и за повишаване на равнището на образование и умения.
- (22) Изпълнението на плана за възстановяване и устойчивост на Швеция се очаква да допринесе за постигането на по-нататъшен напредък в екологичния и цифровия преход. Мерките в подкрепа на целите в областта на климата в Швеция представляват 44 % от общия размер на отпуснатите по плана за възстановяване и устойчивост средства, докато мерките в подкрепа на целите в областта на цифровите технологии възлизат на 21 % от общия размер на отпуснатите по плана за възстановяване и устойчивост средства. Пълното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост в съответствие със съответните ключови етапи и цели ще помогне на Швеция да се възстанови бързо от последиците от кризата с COVID-19, като същевременно укрепи своята устойчивост. Системното участие на социалните партньори и други съответни заинтересовани страни продължава да бъде важно за успешното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост, както и на други икономически политики и политики в областта на заетостта, които излизат извън рамките на плана за възстановяване и устойчивост, за да се гарантира широка ангажираност с цялостната програма на политиката.
- (23) На 25 май 2022 г. Комисията одобри споразумението за партньорство, предвидено в Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁸⁾, по отношение на Швеция. Швеция представи програмите в областта на политиката на сближаване, предвидени в същия регламент, между ноември 2021 г. и февруари 2022 г. В съответствие с Регламент (ЕС) 2021/1060 Швеция трябва да вземе предвид съответните специфични за нея препоръки при програмирането на фондовете на политиката на сближаване за периода 2021–2027 г. Това е предварително условие за подобряване на ефективността и максимално увеличаване на добавената стойност на финансовата подкрепа, която ще бъде получена от фондовете на политиката на сближаване, като същевременно се насърчават координация, взаимно допълване и съгласуваност между тези фондове на политиката на сближаване и други инструменти и фондове на Съюза. Успешното прилагане на Механизма за възстановяване и устойчивост и програмите по линия на политиката на сближаване зависи и от премахването на пречките пред инвестициите в подкрепа на екологичния и цифровия преход и балансираното териториално развитие.
- (24) Освен икономическите и социалните предизвикателства, разгледани в плана за възстановяване и устойчивост, Швеция е изправена пред редица допълнителни предизвикателства, свързани с i) надценените равнища на цените на жилищата в комбинация с продължаващото увеличение на дълга на домакинствата; ii) липсата на равни възможности в образованието за ученици в неравностойно положение и от мигрантски произход и необходимостта от по-добра интеграция на групите в неравностойно положение на пазара на труда; и iii) необходимостта от допълнително намаляване на зависимостта от изкопаеми горива, включително от Русия.
- (25) Въпреки като цяло добрите резултати, неравенствата в шведската образователна система оказват въздействие върху равнището на основните умения на учениците с неравностоеен социално-икономически и мигрантски произход. Разликата в резултатите между учениците, родени в Швеция, и тези, родени в чужбина, се е увеличила значително на фона на удвояване на броя на учениците с мигрантски произход между 2009 и 2018 г. Въпреки че резултатите от международните тестове показват, че основните умения като цяло са се подобрили, разликата в уменията за четене между учениците със и без мигрантски произход е сред най-високите в Съюза. Освен това процентът на преждевременно напускане на училище е много по-висок при родените в чужбина ученици. Неравенствата в образованието се увеличават и често са свързани с ограничените възможности за избор на училище за ученици с мигрантски произход, които наскоро са пристигнали в Швеция. Разликата в образователните резултати оказва голямо въздействие върху шансовете на учениците в неравностойно положение да развият необходимите умения за намиране на работа. Съществуват възможности за подобряване на структурата и управлението на образователната система, включително процеса на записване, както и за справяне с трайния недостиг на квалифицирани учители с цел насърчаване на качеството и равнопоставеността на образователната система. Швеция също така е изправена пред предизвикателства, свързани с интегрирането на пазара на труда на нискоквалифицираните и родените в чужбина възрастни. Като цяло това допринася за продължаващите разлики по отношение на участието на пазара на труда и уменията на значителен брой работници.

⁽¹⁸⁾ Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 159).

- (26) В отговор на мандата, възложен от държавните и правителствените ръководители на Съюза във Версайската декларация, предложението на Комисията за план REPowerEU има за цел постепенно да бъде премахната зависимостта на Съюза от вноса на изкопаеми горива от Русия във възможно най-кратък срок. За тази цел в диалог с държавите членки Комисията се стреми да определи най-подходящите проекти, инвестиции и реформи на национално и регионално равнище и на равнището на Съюза. Целта на тези мерки е да се намали цялостната зависимост от изкопаеми горива и да се замени вносът на изкопаеми горива от Русия.
- (27) От решаващо значение е да се увеличат усилията за постигане на целите за възобновяема енергия, определени в националния план в областта на енергията и климата. Въпреки че Швеция има най-голям дял на възобновяемите енергийни източници в брутно вътрешно енергопотребление в Съюза (51,1 % през 2020 г.), тя е сред държавите членки с най-високо потребление на енергия на човек. Освен това голям дял от емисиите на парникови газове на Швеция идва от транспортния сектор, особено от автомобилния транспорт. Този сектор продължава да зависи в голяма степен от петрола, който представлява 17,7 % от общия енергиен микс. Освен това ограниченията на електроенергийния и мрежовия капацитет, особено в южната част на Швеция, продължиха да нарастват през 2021 г., ограничавайки разполагането и разширяването на търговски дейности там. Този проблем се задълбочава допълнително от липсата на преносен капацитет между северната и южната част. Необходими са допълнителни инвестиции в енергия от възобновяеми източници, мрежови капацитет и взаимосвързаност между регионите на страната, за да се постигнат националната цел от 100 % електроенергия от възобновяеми източници до 2040 г. и целта за нулеви нетни въглеродни емисии най-късно до 2045 г. По-нататъшното рационализиране на процедурите за издаване на разрешения ще облекчи тежестта от внедряването на енергия от възобновяеми източници, по-специално вятърна енергия. Освен това намаляването на потреблението на енергия чрез повишаване на енергийната ефективност е от съществено значение за намаляване на въглеродните емисии и разходите за енергия за потребителите и предприятията. Увеличаването на инвестициите във възобновяеми енергийни източници и електрификация, преодоляването на инфраструктурните затруднения, повишаването на енергийната ефективност и намаляването на потреблението на изкопаеми горива в транспорта ще допринесат за намаляване на цялостната зависимост от изкопаеми горива, включително от Русия. Делът на изкопаемите горива (2,6 % газ, 3,2 % въглища и 17,7 % нефт през 2020 г.) в шведския енергиен микс е значително по-нисък от средния за Съюза (24,4 % газ, 10,8 % въглища и 32,7 % нефт през 2020 г.). Съществува обаче възможност за допълнително намаляване на зависимостта на Швеция от руските изкопаеми горива. Това се отнася по-специално за петрола (през 2020 г. 20 % от вноса на рафиниран нефт и 8 % от общия внос на суров нефт е от Русия) и природния газ (13 % от общия внос на газ през 2020 г. е от Русия).

Зависимостта от газ и нефт, макар и значителна, е под средната за Съюза — 44 % зависимост от вноса на газ, 23 % зависимост от вноса на суров нефт и 35 % зависимост от вноса на рафиниран нефт от Русия⁽¹⁹⁾. Освен това напредък при проектите за междусистемни връзки със съседните държави би могъл да повиши сигурността на енергийните доставки и приспособимостта на Швеция към регионалните различия в контекста на неотдавнашните геополитически събития. Следва да се отбележи, че за постигането на съответствие с целите „Подготвени за цел 55“ в Швеция ще е необходима още по-голяма амбиция по отношение на намаляването на емисиите на парникови газове, увеличаването на енергията от възобновяеми източници и повишаването на енергийната ефективност.

- (28) Въпреки че по-бързото преминаване към неутралност по отношение на климата и премахването на изкопаемите горива ще доведе до значителни разходи за реструктуриране в някои сектори, Швеция може да използва Механизма за справедлив преход в контекста на политиката на сближаване, за да смекчи социално-икономическото въздействие на прехода в най-засегнатите региони. Освен това Швеция може да използва Европейския социален фонд плюс, създаден с Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета⁽²⁰⁾, за да подобри възможностите за заетост и да засили социалното сближаване.
- (29) С оглед на оценката на Комисията Съветът разгледа програмата за конвергенция за 2022 г., като становището му⁽²¹⁾ е изразено в препоръка 1.
- (30) С оглед на задълбочения преглед и оценката, направени от Комисията, Съветът разгледа националната програма за реформи за 2022 г. и програмата за конвергенция за 2022 г. Неговите препоръки съгласно член 6 от Регламент (ЕС) № 1176/2011 са отразени в препоръки 1 и 2. Политиките, посочени в препоръки 1 и 2, спомагат, наред с другото, за преодоляване на дисбалансите, свързани с лошото функциониране на жилищния пазар и надценените нива на цените на жилищата, в съчетание с продължаващото нарастване на дълга на домакинствата,

⁽¹⁹⁾ Евростат (2020 г.), дял на руския внос спрямо общия внос на природен газ, суров нефт и антрацитни въглища. За средните стойности за ЕС-27 общият внос се основава на вноса извън ЕС-27. За Швеция целият внос включва търговията в рамките на Съюза. Суровият нефт не включва рафинираните нефтени продукти.

⁽²⁰⁾ Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за създаване на Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+) и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1296/2013 (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 21).

⁽²¹⁾ Съгласно член 9, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1466/97.

ПРЕПОРЪЧВА на Швеция да предприеме следните действия през 2022 и 2023 г.:

1. През 2023 г. да гарантира, че растежът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи е в съответствие с като цяло неутрална позиция на политиката, като се вземе предвид продължаващата временна и целенасочена подкрепа за най-уязвимите от покачването на цените на енергията домакинства и предприятия и за хората, бягащи от Украйна. Да има готовност да адаптира текущите разходи към променящата се ситуация. Да увеличи публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход, както и за енергийната сигурност, като се вземе предвид инициативата REPowerEU, включително чрез използване на Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза. За периода след 2023 г. да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции. Да намали рисковете, свързани с високия дълг на домакинствата и дисбалансите на жилищния пазар, чрез намаляване на данъчното приспадане на лихвените плащания по ипотечните кредити или чрез увеличаване на периодичните данъци върху недвижимата собственост. Да стимулира инвестициите в жилищно строителство, за да се облекчи най-неотложният недостиг, по-специално чрез премахване на структурните пречки пред строителството и чрез гарантиране на предлагането на застрояема земя. Да подобри ефективността на жилищния пазар, включително чрез въвеждане на реформи на пазара на отдаване на жилища под наем.
2. Да продължи да изпълнява своя план за възстановяване и устойчивост в съответствие с ключовите етапи и целите, включени в Решението за изпълнение на Съвета от 4 май 2022 г. Да приключи бързо преговорите с Комисията по програмните документи в областта на политиката на сближаване за периода 2021 – 2027 г., за да започне да ги изпълнява.
3. Да намали въздействието на социално-икономическия и мигрантския произход на учениците върху образователните им резултати чрез предоставяне на равни възможности за достъп до училищата и чрез преодоляване на недостига на квалифицирани учители. Да развие уменията на групите в неравностойно положение, включително на хората с мигрантски произход, чрез адаптиране на ресурсите и методите към техните нужди, за да се подпомогне интегрирането им на пазара на труда.
4. Да намали цялостната зависимост от изкопаеми горива чрез ускоряване на внедряването на възобновяеми енергийни източници и насърчаване на допълнителни инвестиции в мрежова инфраструктура, укрепване на вътрешните мрежи в рамките на страната, за да се осигури достатъчен капацитет на мрежата, подобряване на енергийната ефективност и по-нататъшно рационализиране на процедурите за издаване на разрешения във връзка с проекти за енергия от възобновяеми източници.

Съставено в Брюксел на 12 юли 2022 година.

За Съвета
Председател
Z. STANJURA

ISSN 1977-0855 (електронно издание)
ISSN 1830-365X (печатно издание)

Служба за публикации на Европейския съюз
L-2985 Люксембург
ЛЮКСЕМБУРГ

BG